

ELISENDA CAMPMANY JANÉ

**DIFERÈNCIES FONOLÒGIQUES
ENTRE DIVERSOS ESTILS DE PARLA
AL CATALÀ CENTRAL SEPTENTRIONAL**

DIRECTORA DE TESI:

MARIA ROSA LLORET ROMAÑACH

TESI DOCTORAL

Departament de Filologia Catalana

Universitat de Barcelona

Programa de doctorat *Llenguatge i variació* (2002-2004)

PER A LA MEVA ÀVIA ROSA

AGRAÏMENTS

L'elaboració d'una tesi doctoral sempre és un procés llarg i complex, la culminació del qual no seria possible sense l'ajut inestimable d'un nombre important de persones. La tesi que ara presento no n'és una excepció, per la qual cosa voldria deixar constància del profund agraïment que sento per totes aquelles persones que han contribuït a fer-la tirar endavant.

Primer de tot vull agrair a la meva directora de tesi, la Dra. Maria Rosa Lloret, la il·lusió que ha posat en aquest projecte i la important ajuda que m'ha proporcionat en tot moment. Els seus suggeriments han aportat millores evidents a la redacció final de la tesi. També estic agraïda als bons consells que m'ha donat el Dr. Joaquim Viaplana al llarg de tot el procés de recerca, així com als comentaris i suggeriments que m'han fet diversos professors del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona i d'altres universitats del domini lingüístic català. Entre ells destaco els doctors Joan Veny, Francesc Bernat, Montserrat Adam, Clàudia Pons, Jesús Jiménez, Joan Mascaró i Eulàlia Bonet. D'altra banda, vull agrair al Dr. Joaquim Rafel l'interès per deixar-me materials del *Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana* (CTILC), que m'han servit per obtenir dades referents als índexs de freqüència de determinades combinacions de mots (vg. § 6.5.8).

Per a l'anàlisi dels contactes vocàlics entre mots em van ser de gran ajuda les idees que em va transmetre el Dr. Max Wheeler durant l'estada de recerca que vaig realitzar a la University of Sussex el mes d'octubre del 2005, i que va ser possible gràcies a la concessió d'una beca BE de la Generalitat de Catalunya. Convé remarcar que aquest no és l'únic ajut que m'ha permès tirar endavant el procés d'elaboració de la tesi doctoral: he d'agrair especialment la concessió d'una beca predoctoral per a la formació de personal investigador de la mateixa Generalitat de Catalunya (2003FI). A més, aquesta tesi ha tingut l'avantatge de formar part dels projectes *Análisis e interpretación de la variación lingüística dialectal del catalán a partir de la explotación de un corpus oral* (VALDIC), finançat pel Programa Nacional de Promoción General del Conocimiento (BFF2001-3798), i *Explotación de un corpus oral dialectal: análisis de la variación lingüística y desarrollo de aplicaciones informáticas para la transcripción automatizada* (ECOD), finançat pel Ministerio de Ciencia y Tecnología i el FEDER (HUM2004 – 01504/FILO). En el marc d'aquests dos projectes

s'ha compilat el *Corpus Oral Dialectal* (COD) de la Universitat de Barcelona, que ha servit de base empírica fonamental de la tesi.

Aquesta tesi tampoc no s'hauria pogut realitzar sense la col·laboració de tots els informants que van dedicar una part del seu temps a respondre les enquestes que els havia preparat per completar les dades del COD. En aquest procés de compilació, transcripció i sistematització de dades també va ser imprescindible l'ajut proporcionat per l'Anna Fernández, del Departament de Fonètica, a l'hora d'utilitzar el programa informàtic Speech Analyzer.

No puc tancar aquests agraïments sense destacar el suport constant de totes aquelles altres persones del meu entorn més personal i familiar, un suport que ha estat imprescindible per poder continuar endavant. Agraïxo l'afecte i comprensió dels meus pares (i sobretot la paciència de la meva mare), i el suport de la meva àvia Rosa i del Pere. Gràcies també a la Valentina i al Peret per tot, i a l'Antonieta. Els hauria agradat veure la tesi finalitzada. Finalment, vull agrair els ànims que sempre m'han donat els meus amics i els meus companys de beca.

SUMARI

1. Introducció	1
2. La variació en el marc de la teoria de l'optimitat	6
3. La variació estilística en l'estudi de fenòmens fonològics	12
4. El català central septentrional: un espai lingüístic controvertit	16
5. Metodologia del procés de compilació de dades	20
6. Fenòmens de contacte vocàlic entre mots	27
6.1 Estudis previs	27
6.2 Descripció de les noves dades	33
6.2.1 Contacte entre dues vocals tòniques	33
6.2.2 Contacte entre una vocal tònica i una vocal àtona	34
6.2.3 Contacte entre una vocal àtona i una vocal tònica	36
6.2.4 Contacte entre dues vocals àtones	38
6.3 Síntesi de les dades	40
6.4 Una visió diacrònica: el COD vs. l'ALDC	41
6.4.1 Contacte entre dues vocals tòniques	41
6.4.2 Contacte entre una vocal tònica i una vocal àtona	41
6.4.3 Contacte entre una vocal àtona i una vocal tònica	42
6.4.4 Contacte entre dues vocals àtones	42
6.4.5 Generalitzacions	43
6.5 Anàlisi de les dades. Factors que tenen influència en la resolució dels contactes vocàlics	44
6.5.1 Condicions accentuals de les vocals en contacte	44
6.5.1.1 L'accent en els contactes vocàlics d'altres llengües	52
6.5.2 Sonicitat i prominència de les vocals en contacte	56
6.5.2.1 Sonicitat i prominència de les vocals en altres llengües	65
6.5.3 Estructura sil·làbica de V2	69
6.5.4 Correspondència entre mots relacionats morfològicament	75
6.5.5 Presència de mots monosil·làbics	79
6.5.6 La preservació d'informació morfològica i l'ambigüïtat	84
6.5.7 Grau de cohesió sintàctica i semàntica entre els mots	87

6.5.8 Els mots funcionals i la freqüència d'ús	92
6.5.9 Un cas especial d'OCP	101
6.5.10 La conjunció de restriccions	102
6.6 Síntesi i reflexió final	105
7. Els clítics pronominals	111
7.1 Estudis previs	111
7.2 Descripció de les noves dades	117
7.2.1 Els proclítics singulars	118
7.2.2 Els enclítics singulars	122
7.2.3 Els proclítics plurals	126
7.2.4 Els enclítics plurals	129
7.3 Síntesi de les dades	132
7.4 Una visió diacrònica: el COD vs. l'ALDC	135
7.4.1 Els proclítics singulars	136
7.4.2 Els enclítics singulars	138
7.4.3 Els proclítics plurals	139
7.4.4 Els enclítics plurals	140
7.4.5 Generalitzacions	140
7.5 Anàlisi de les dades. Factors que tenen influència en la forma que adopten els clítics pronominals	142
7.5.1 La forma subjacent dels clítics	142
7.5.2 Els clítics singulars: variació entre formes CV i VC. Factors contextuais	146
7.5.2.1 El context fonètic	146
7.5.2.2 El context sintàctic	148
7.5.3 Les restriccions d'alineament	155
7.5.4 Altres restriccions sil·làbiques	165
7.5.5 Sonicitat intersil·làbica	183
7.5.6 OCP	187
7.5.7 Restriccions de correspondència entre outputs	194
7.5.8 Els clítics pronominals i els paradigmes	199
7.6 Síntesi i reflexió final	205
8. Conclusions	210
9. Bibliografia	223

10. Apèndix	242
10.1 Els contactes vocàlics	242
10.1.1 Dades del COD	242
10.1.2 Dades de les enquestes	270
10.1.2.1 Dades globals	270
10.1.2.2 Selecció de dades (tempo lent – tempo ràpid)	287
10.1.3 Dades de l'ALDC	297
10.2 Els clítics pronominals	309
10.2.1 Dades del COD	309
10.2.1.1 Els proclítics singulars	309
10.2.1.1.1 Classificació segons el context fonètic	309
10.2.1.1.1.1 Context fonètic anterior al clíctic	309
10.2.1.1.1.2 Context fonètic posterior al clíctic	317
10.2.1.1.2 Classificació segons el context sintàctic	323
10.2.1.2 Llistat dels clítics restants	330
10.2.2 Dades de les enquestes.....	338
10.2.3 Dades de l'ALDC	344
10.2.3.1 Els proclítics singulars	344
10.2.3.1.1 Classificació segons el context fonètic	344
10.2.3.1.1.1 Context fonètic anterior al clíctic	344
10.2.3.1.1.2 Context fonètic posterior al clíctic	349
10.2.3.1.2 Classificació segons el context sintàctic	353
10.2.3.2 Llistat dels clítics restants	357
10.3. Model d'enquesta.....	363
10.3.1 Els contactes vocàlics	363
10.3.2 Els clítics pronominals.....	367
10.4 Llistat de freqüències de coocurrències, obtingudes a través del Google i el <i>Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana</i> (CTILC)	370
10.5 Llistat de restriccions	373

1. INTRODUCCIÓ

La tesi que es presenta a continuació, i que porta per títol *Diferències fonològiques entre diversos estils de parla al català central septentrional*, se centra en l'estudi de la variació estilística que es detecta en el comportament dels segments vocàlics en dos àmbits concrets de la fonologia catalana: els contactes vocàlics entre mots i els clítics pronominals.¹

En els darrers anys han sorgit nombrosos estudis dedicats a la descripció i l'anàlisi formal de la variació lingüística observada en diversos fenòmens fonològics, tant del català com d'altres llengües. L'estudi de la variació lingüística va començar a ser abordat des del punt de vista sociolingüístic dins del marc generativista clàssic, a partir dels treballs de Labov (1972) i de Cerdergren i Sankoff (1974) però no ha estat fins a la dècada de 1990 que la variació ha adquirit un protagonisme important més enllà de la sociolingüística en els estudis sobre fenòmens fonològics, gràcies sobretot al desenvolupament de la denominada teoria de l'optimitat (Prince i Smolensky 1993; vg. § 2). Tot i així, encara són moltes les investigacions que falten per fer en aquest terreny, i són molts els interrogants que s'han de resoldre. Un dels temes que han estat menys investigats és precisament el de la variació ocasionada pels canvis d'estil de parla.

La idea d'elaborar una tesi dedicada a l'estudi de la variació estilística va néixer arran de la transcripció d'una part de les dades del *Corpus Oral Dialectal* de la Universitat de Barcelona (vg. § 5). El fet que aquest corpus contingués dades procedents tant de converses espontànies com de qüestionaris dirigits feia pensar en la possibilitat de comparar una parla enregistrada en un context informal amb una altra parla enregistrada en un context més formal. Era una possibilitat d'investigació atractiva i suggerent, que encara no s'havia explotat en cap treball de recerca previ. La consulta del *Corpus Oral Dialectal* també va permetre constatar que un dels àmbits de la fonologia en què es detectaven més diferències de comportament entre uns estils i els altres era l'àmbit dels contactes vocàlics entre mots. El fet que aquest tema tingués una complexitat notable i hagués estat relativament poc estudiat en català encara el feia més apte per ser analitzat a la tesi. Per tal d'oferir una investigació més completa, es va decidir que l'estudi dels contactes vocàlics entre mots també tractaria de manera

¹ La tesi *Diferències fonològiques entre diversos estils de parla al català central septentrional* s'ha desenvolupat en el marc dels projectes VALDIC (BFF2001-3798) i ECOD (HUM2004-01504/FILO), finançats pel *Ministerio de Educación y Ciencia*, el darrer amb el suport addicional del FEDER (*Fondo Europeo de Desarrollo Regional*).

específica el comportament de les vocals en la cliticització pronominal. L'estudi dels clítics ja es va iniciar amb un treball de recerca previ a l'elaboració de la tesi, titulat *Els clítics pronominals en posició proclítica al català central septentrional* (Campmany 2004).

Tot i que, d'entrada, els contactes vocàlics i els clítics pronominals poden semblar dos temes distints, el cert és que tenen molts punts en comú: estan subjectes a una forta variació lingüística, que s'accentua quan es produeix un canvi d'estil de parla, i aquesta variació implica la presència / absència de segments vocàlics. Ambdós temes, doncs, són complementaris, i han de permetre esbrinar quin és el comportament que tenen les vocals en diferents contextos, i com s'altera aquest comportament quan es canvia d'estil de parla.

Tal com indica el títol de la tesi i del treball de recerca que s'ha fet anteriorment, la varietat dialectal que s'ha pres com a objecte d'estudi no és el català central, sinó el denominat català central septentrional (vg. § 4). S'ha escollit aquesta varietat perquè ha estat menys estudiada i perquè, en principi, presenta unes resolucions dels contactes vocàlics i unes realitzacions dels clítics pronominals diferents de les que són habituals en català central. Un dels aspectes interessants que caldrà comprovar és si aquesta divergència de realitzacions se segueix mantenint en tots els estils de parla, o bé desapareix quan l'estil esdevé més formal.

En general, la tesi persegueix quatre objectius bàsics. El primer consisteix a elaborar una descripció exhaustiva de les resolucions dels contactes vocàlics entre mots, per una banda, i de les realitzacions dels clítics pronominals, per l'altra. La intenció és descriure els diversos fenòmens que s'hi detecten, posant un èmfasi especial a mostrar la variació estilística que presenten. Aquesta descripció és necessària perquè bona part dels estudis que fins ara s'havien dedicat a aquests temes havien pres com a base les dades del català central, i en cap d'ells no s'havia tractat cap qüestió relativa a la variació estilística. Una altra diferència respecte a alguns d'aquests estudis anteriors és que les noves descripcions es basen en dades reals, enregistrades recentment. La font d'on s'han extret la major part d'aquestes dades és el ja esmentat *Corpus Oral Dialectal* de la Universitat de Barcelona, una extensa compilació de materials feta amb criteris distints dels que segueix la dialectologia més tradicional: en aquest corpus els informants seleccionats no són persones grans que habiten nuclis rurals, sinó que són individus de mitjana edat que

viuen en capitals de comarca. La intenció és, doncs, mostrar la parla que se sent actualment als nuclis grans de població (vg. § 5).

El segon objectiu consisteix a comprovar quina és la veritable influència que exerceix la propagació de les formes pròpies de la varietat estàndard en el comportament variable que presenten els fenòmens fonològics descrits. Actualment, aquesta varietat gaudeix d'una gran difusió, afavorida per la forta presència que té en els mitjans de comunicació de masses. Per aquest motiu, és interessant comprovar quin tipus d'influència exerceix en les resolucions dels contactes vocàlics entre mots i en les realitzacions dels clítics pronominals del català central septentrional. Tot i que és en aquest darrer àmbit on és més fàcil percebre —i on s'han estudiat més— els efectes d'un hipotètic procés d'estandardització, es considera que aquest procés també pot condicionar les resolucions d'algunes seqüències de vocals en contacte pertanyents a mots distints. Per poder determinar la influència exacta d'aquest factor, es comparen les dades del *Corpus Oral Dialectal* amb les d'un altre corpus més allunyat en el temps: els etnotextos de l'*Atlas lingüístic del domini català* (Veny i Pons 1998; vg. § 5). Convé remarcar que, en molts dels casos de variació que s'estudien, el pes que exerceix l'estàndard esdevé indissociable del pes que exerceix el barceloní, una varietat que té una forta influència sobre les altres a causa del seu pes demogràfic i del prestigi que tradicionalment se li ha atorgat. En la majoria de fenòmens tractats l'estàndard i el barceloní presenten solucions coincidents, de manera que la pressió que exerceix una varietat reforça la que exerceix l'altra. S'ha de tenir present, doncs, que quan s'utilitzi l'etiqueta "estàndard" es farà amb el benentès que es vol fer referència tant a la varietat estàndard pròpiament dita com a la varietat barcelonina, entesa en sentit ampli.

El tercer objectiu consisteix a determinar quins són els factors lingüístics que condicionen els casos de variació descrits, i a proporcionar-ne una anàlisi formal. No es tracta de limitar-se a la mera descripció dels fenòmens, sinó que també es vol oferir explicacions de tipus formal. El marc teòric escollit és la teoria de l'optimitat, atès que actualment es considera un dels models amb més potencial explicatiu per donar compte de la variació lingüística (vg. § 2). Es pretén proporcionar una anàlisi que integri tots els factors (prosòdics, fonològics, sintàctics, semàntics...) que poden influir en la realització final dels contactes vocàlics entre mots, d'una banda, i dels clítics pronominals, de l'altra. A través de l'anàlisi proposada també s'han de poder explicar les diferències fonològiques ocasionades pels canvis d'estil de parla, per la qual cosa es

farà necessari incorporar algun mecanisme addicional de la teoria que permeti proporcionar un tractament més acurat dels fenòmens de variació.

Finalment, el quart objectiu consisteix a comparar les anàlisis formals dels contactes vocàlics i de les realitzacions dels clítics pronominals per detectar-hi similituds i diferències. En el marc d'aquesta comparació final es valorarà la utilitat dels mecanismes formals de tractament de la variació que s'hauran incorporat al llarg de l'anàlisi, i s'exposaran les conclusions principals que es poden extreure de tot el procés d'investigació.

Els objectius que s'acaben de detallar es materialitzen en una sèrie d'apartats i subapartats, que configuren l'organització interna de la tesi. Els primers són de caire introductori (§ 2-5), i tracten sobre els diversos enfocaments de la variació que s'han fet dins del marc de la teoria de l'optimitat i sobre el tractament que ha rebut la variació estilística en l'estudi de fenòmens fonològics. En aquests primers apartats també s'exposen les característiques principals de la varietat dialectal que és objecte d'estudi, el català central septentrional, i es parla sobre la metodologia que s'ha seguit en el procés de compilació de les dades (els corpus que s'han consultat, els problemes que s'han hagut d'afrontar, etc.).

L'apartat següent (§ 6) és força més extens i està dedicat exclusivament als contactes vocàlics entre mots. Després de repassar els estudis previs que han descrit i/o analitzat aquests processos (§ 6.1), es porta a terme una extensa descripció dels diversos tipus de resolucions vocàliques que s'han detectat entre les noves dades recopilades (§ 6.2-3). Aquestes resolucions són tan variades que s'ha optat per descriure-les de manera global, sense elaborar taules específiques per a cada una de les localitats analitzades. La classificació de les dades per localitats és innecessària perquè els resultats obtinguts no varien en funció de la localitat en què han estat enregistrats, és a dir, no hi ha grans diferències entre unes comarques i les altres quant a la realització dels contactes vocàlics. A continuació, i abans de presentar l'anàlisi formal de les dades, es dedica un subapartat a mostrar l'evolució diacrònica recent que han experimentat els fenòmens de contacte vocàlic a través de la informació procedent d'un corpus cronològicament anterior (§ 6.4). Posteriorment ja es presenta l'anàlisi formal de les dades (§ 6.5), en la qual s'exploren els diversos factors que tenen influència en la resolució final dels contactes: les condicions accentuals de les vocals, la seva sonicitat, l'estructura sil·làbica, la correspondència entre mots relacionats morfològicament, la presència de

mots monosil·làbics, la possible ambigüitat de les seqüències, el seu grau de cohesió sintacticosemàntica, la freqüència d'ús i l'adjacència de segments idèntics. Aquest apartat es tanca amb una síntesi i una reflexió final a l'entorn de l'anàlisi proposada.

L'apartat dedicat als clítics pronominals (§ 7) segueix una estructura paral·lela al dels contactes vocàlics. També comença per un repàs dels estudis previs que s'han fet sobre el tema (§ 7.1) i segueix amb la descripció de les diverses formes que adopten els clítics singulars i plurals quan apareixen aïlladament en diferents contextos (§ 7.2-3). Al llarg de la descripció s'inclouen taules que comparen les dades recollides a cada localitat, atès que els clítics sí que presenten realitzacions diferents d'una comarca a una altra. A continuació es comprova l'evolució que han experimentat diacrònicament a través de la descripció de la forma que adopten en un corpus anterior en el temps (§ 7.4). Un cop duta a terme la part descriptiva, comença l'anàlisi formal de les dades (§ 7.5). Després de fer algunes reflexions sobre la forma subjacent dels clítics, es passa a analitzar pròpiament els diversos factors que condicionen la realització final d'aquestes partícules. Es comença analitzant la influència que exerceix el context fonètic i sintàctic en la forma que adopten els clítics singulars, que són els que compten amb un nombre més alt d'ocurrències i els que estan exposats a un dels casos més interessants de variació. Seguidament ja es passen a analitzar diferents restriccions que són determinants per a la realització dels clítics pronominals: les restriccions d'alineament, les de caràcter sil·làbic, les referents a la sonicitat, el principi del contorn obligatori, la correspondència entre outputs i les influències que es poden produir entre els membres d'un paradigma. L'apartat es torna a tancar amb una síntesi i una reflexió final a l'entorn de l'anàlisi proposada.

Per acabar, es porta a terme un resum comparatiu de les dues grans anàlisis que s'han desenvolupat, a partir del qual s'extreuen les conclusions finals (§ 8). La tesi es tanca amb la bibliografia utilitzada al llarg de tot el procés de recerca (§ 9) i amb un extens apèndix on es recullen els llistats de dades que s'han compilat en els corpus i enquestes que han estat objecte d'estudi, i on també es recopilen les diverses restriccions que s'han utilitzat a l'anàlisi formal (§ 10).

2. LA VARIACIÓ EN EL MARC DE LA TEORIA DE L'OPTIMITAT

La variació és una característica essencial del llenguatge, necessària per a l'evolució lingüística. Malgrat aquesta evidència, tant les gramàtiques tradicionals com els models formals clàssics de lingüística s'han centrat en l'estudi de varietats homogeneïtzades, idealitzades. En el terreny de la fonologia, el model generatiu clàssic representat per *The Sound Pattern of English* (SPE; Chomsky i Halle 1968), tot i els nous avenços aportats, no disposava de prou mecanismes per donar compte de tota la variació observada en els diversos fenòmens fonològics.² Com és ben sabut, la fonologia generativa clàssica és un model derivacional, basat en l'aplicació d'un conjunt de regles, a través de les quals es passa d'una determinada forma subjacent a una de superficial. En aquest model, la variació només pot provenir de diferències entre les formes bàsiques, o bé de diferències en la derivació. En aquest darrer cas, pot ser que variï el nombre de regles que s'apliquen, l'ordenació que segueixen o el context en què actuen. Aquestes diferències, però, no expliquen tots els casos de variació lingüística.

En els anys posteriors a l'SPE va començar a desenvolupar-se la fonologia no lineal, un corrent fonològic que englobava la fonologia autosegmental, la fonologia mètrica, la geometria de trets i la teoria de la subespecificació. Aquesta sèrie de subteories van possibilitar noves anàlisis cada cop més properes al tractament de la variació. Tanmateix, fins al desenvolupament de la teoria de l'optimitat (*Optimality Theory*, en anglès; Prince i Smolensky 1993, McCarthy i Prince 1993, entre d'altres) no s'ha aconseguit un model amb prou potencial explicatiu per tractar la diversitat lingüística, dialectal i, fins i tot, estilística.

La novetat més important que suposa la teoria de l'optimitat (TO d'ara endavant) respecte del model generatiu tradicional és que abandona el sistema derivacional per passar a adoptar un sistema representacional basat en principis generals o restriccions. Així, desapareixen les regles entre la forma subjacent (*input*) i la forma superficial (*output*).³ El paper que jugaven les regles passa a ser adoptat per la funció GENERADOR (GEN), la qual construeix a partir d'un determinat input tot un conjunt de

² Deixem ara de banda els estudis variacionistes, inaugurats per Labov (1966), que se centren en l'aspecte quantitatiu de la variació, la qual és estudiada respecte de l'individu i dels factors socials.

³ En aquesta tesi s'ha optat per no traduir els termes *input* i *output*, ja que són els que es fan servir de manera més habitual en els diversos estudis relacionats amb la TO, tant els que són escrits en anglès com els que són escrits en altres llengües.

candidats potencials —en principi, infinit—, segons una sèrie de condicions de bona formació generals. A partir d'aquí, el component AVALUADOR (AVAL) de la gramàtica s'encarrega de seleccionar el candidat òptim en funció de la jerarquitització d'un conjunt de restriccions universals, que són transgredibles o violables, a diferència de les regles de la gramàtica generativa clàssica. El candidat seleccionat gairebé mai no és perfecte del tot, sinó que és el millor per a una determinada jerarquia: és el que transgredeix les restriccions menys rellevants, les que se situen en una posició més baixa, en definitiva, és el candidat que viola mínimament el conjunt de restriccions. El concepte de violació mínima implica que només són tolerables aquelles transgressions que permeten satisfer una restricció situada en una posició superior.

Les restriccions poden ser de dos tipus diferents: de fidelitat o de marcatge. Les restriccions de fidelitat procuren que les formes superficials siguin idèntiques o fidels a les formes subjacents, és a dir, penalitzen qualsevol mena de modificació entre l'input i l'output (elisions, inserció de material epentètic, etc.). Les restriccions de marcatge rebutgen les estructures fonològiques marcades, com ara les síl·labes sense obertura, la presència de codes o les seqüències consonàntiques que transgredeixen l'escala de sonicitat. El conflicte entre aquests dos tipus de restriccions s'expressa a través dels anomenats *tableaux*, uns quadres que mostren gràficament l'avaluació dels diferents candidats.⁴ El procediment d'avaluació és exemplificat a (1), on es recull el tableau —simplificat— corresponent a la seqüència *ningú estimava*, una de les que s'analitzaran al llarg del capítol dedicat als contactes vocàlics (vg. tableau (28)).

(1)

<i>ningú estimava</i>	OBERTURA	MAX
a. niŋ̣.ᵛgu.əs.ti.ᵛma.βə	*!	
b. [☞] niŋ̣.ᵛgus.ti.ᵛma.βə		*

L'extrem superior esquerre del tableau correspon a l'input, la forma subjacent. A sota de l'input es transcriuen els diferents candidats que estan subjectes a avaluació. Les caselles que apareixen a la dreta de l'input recullen les restriccions de la jerarquia: OBERTURA, una restricció de marcatge que penalitza les síl·labes que no tenen ple aquest constituent sil·làbic, i MAXIMALITAT (MAX), una restricció de fidelitat que

⁴ Al llarg de la tesi es manté l'ús del terme *tableau* per tal de distingir més fàcilment els quadres de restriccions (*tableaux*) d'altres quadres de resum (taules).

rebutja les elisions. La presència d'una línia vertical contínua entremig de totes dues indica que la restricció de l'esquerra ocupa una posició superior a la de la dreta, és a dir, que OBERTURA domina MAX. Si aquestes dues restriccions no haguessin estat ordenades entre si, la línia vertical que les separa hauria estat discontinua. Segons la jerarquització que es recull a (1), el candidat *b* és el més harmònic, ja que no transgredeix la restricció dominant, a diferència del candidat *a*, que sí que ho fa i, per tant, és descartat. La no idoneïtat d'aquest candidat s'indica gràficament a través del signe ! situat a la dreta de l'asterisc. En aquest cas, la primera restricció és suficient per determinar quin és el candidat òptim —el que és assenyalat amb el símbol ☞. La segona restricció esdevé irrellevant en la selecció, cosa que s'indica ombrejant les caselles que li corresponen. Fora del tableau, la jerarquització entre les dues restriccions s'indica amb el signe >>: OBERTURA >> MAX.

Un dels trets destacables del tableau (1) és que l'input apareix en forma ortogràfica, tal com també passa a la resta de tableaux que corresponen a seqüències de contactes vocàlics. S'ha escollit aquesta opció per simplicitat, atès que els únics segments rellevants per a l'anàlisi són els que formen el contacte. En canvi, els tableaux que s'utilitzen per a l'anàlisi dels clítics pronominals sí que inclouen la transcripció fonològica dels inputs, tal com és habitual en altres estudis similars emmarcats en la TO. Cal dir que en aquest treball no es pren en consideració la denominada hipòtesi de la riquesa de la base (*Richness of the Base*, en anglès; vg. McCarthy 2003a), segons la qual els outputs s'han de poder explicar a partir de qualsevol input possible, ja que les formes subjacents no estan sotmeses a cap mena de restricció.⁵ L'anàlisi que es presenta parteix més aviat de la hipòtesi basada en l'optimització del lexicó (*Lexicon Optimization*, en anglès), la qual preveu que, davant de la manca d'evidència empírica a favor d'un determinat input, els parlants escullen la forma que és més similar a l'output per tal de minimitzar el nombre de violacions de les restriccions de fidelitat.⁶

Encara convé fer una altra puntualització amb relació a l'input, i concretament, amb relació al tema de l'assignació de l'accent. És ben conegut que en català hi ha dues propostes en aquest sentit: una defensa que l'accent és una propietat lèxica dels morfemes i que hi ha un procés lèxic de desaccentuació que elideix tots els accents del mot excepte el que està situat més a la dreta (Mascaró 1978), mentre que l'altra

⁵ Vegeu Grimalt (en preparació) per a una aplicació exhaustiva de la hipòtesi de la riquesa de la base a l'àmbit dels clítics pronominals de les varietats baleàriques del català.

⁶ Aquesta idea prové en gran part de la fonologia natural, concretament, d'Stampe (1973).

considera que l'accent és assignat al morfema o directament al mot per uns determinats processos postlèxics (Wheeler 1979). Atès que aquest no és un tema objecte d'estudi de la tesi i atès que tant amb una proposta com amb l'altra s'obtidrien els mateixos resultats, s'ha decidit aplicar la solució més simple per al tipus d'anàlisi presentada, que consisteix a considerar que l'accent és assignat lèxicament.

Un dels avantatges de la TO és que permet donar compte de la variació lingüística a partir de petits canvis en l'ordenació de les restriccions. En aquest marc la variació existent entre llengües i varietats dialectals s'explica per una diferent jerarquitxació de les restriccions de marcatge i de fidelitat. Sovint, però, també hi ha variació dins d'una mateixa varietat. Els parlants solen admetre que diverses formes són possibles i, fins i tot, que algunes són millors que les altres. Aquests casos de variació també s'han intentat explicar a través de la TO.

Algunes de les propostes que s'han fet no impliquen cap modificació dels postulats bàsics de la teoria. Destaquen, en aquest sentit, les denominades *Tied Violations* (Hammond 1994) i l'enfocament basat en el que Müller (1999) anomena pseudo-opcionalitat (*Pseudo-optionality*, en anglès). A través de les *Tied Violations* s'obtenen dos candidats òptims en comptes d'un per la senzilla raó que tots dos transgredeixen les mateixes restriccions. A la pràctica, però, és difícil que es produeixi aquesta coincidència total del nombre de violacions. A més, aquest enfocament no permet distingir diferents graus de variació. La pseudo-opcionalitat, per la seva banda, també presenta problemes. En aquest cas, la variació s'atribueix a la tria lliure entre diferents inputs. Això implica que aquesta variació passa a ser completament independent de la fonologia, és a dir, que és impredecible per factors interns a la gramàtica.

La resta de propostes de tractament de la variació comporten modificacions en alguns dels postulats bàsics de la TO. La primera proposta és el model de les gramàtiques múltiples (Kiparsky 1993), segons el qual la variació neix de la competició entre els diferents sistemes gramaticals que posseeix un individu. En termes d'optimitat significa que un parlant pot manejar diferents jerarquies completes de restriccions. Aquest model pot fer prediccions quantitatives, ja que permet calcular la freqüència d'una forma a partir del nombre de gramàtiques que la generen. Un altre aspecte interessant és que equipara la variació que presenta el parlar d'un individu amb la variació dialectal o interlingüística: totes es redueixen a diferències en la jerarquia de

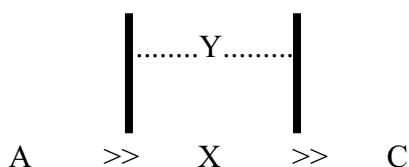
restriccions. Però aquest model tampoc no està exempt de problemes: el nombre de gramàtiques per individu pot arribar a ser excessivament elevat i pot predir tipus de variació que en realitat no existeixen.

Hi ha altres models similars que es poden considerar variants més restrictives del model de les gramàtiques múltiples, i que també permeten predir les freqüències dels diversos outputs possibles. Una d'aquestes variants és el model de les gramàtiques estratificades (Tesar i Smolensky 1995, Boersma 2001), segons el qual la gramàtica està formada per estrats de restriccions que estan estrictament ordenats uns respecte dels altres, però que internament no segueixen cap tipus de jerarquització. El model de les gramàtiques parcialment ordenades (Anttila 1997, Anttila i Cho 1998) usa un mecanisme molt similar: descriu la variació a partir de l'ordenació parcial d'un subconjunt de restriccions.

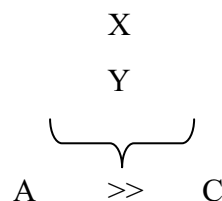
Una altra proposta relacionada amb les anteriors és el model de les restriccions flotants (*Floating Constraints Model*, en anglès; Reynolds 1994, Nagy i Reynolds 1997). Aquest mecanisme explica la variació a partir de l'acció d'unes restriccions que són flotants, és a dir, que no ocupen una posició fixa en la gramàtica de la llengua, sinó que es mouen dins d'un tram concret de la jerarquia, dins d'uns determinats límits. Dit en altres paraules, aquest model postula que la gramàtica d'un individu consta d'una jerarquia en la qual hi ha algunes restriccions que no estan del tot ordenades: ho estan respecte a un conjunt de restriccions, però no ho estan respecte a un altre. Un dels avantatges del model és que els parlants en tenen prou amb interioritzar una jerarquia, en la qual només hi ha un petit nombre de restriccions que estan parcialment ordenades. En canvi, el model de les gramàtiques múltiples requeria que els parlants tinguessin coneixement de diverses jerarquies, que podien arribar a ser molt diferents entre si. En aquest sentit, el mecanisme de les restriccions flotants és més semblant al de les gramàtiques parcialment ordenades, tot i que tampoc no és ben bé igual. És interessant d'observar que el model dels principis flotants sol anar més enllà que el de les jerarquies parcials, ja que pressuposa que hi ha un major nombre de restriccions que estan plenament ordenades. Aquesta petita diferència és il·lustrada a (2), on es mostra el mateix tipus de jerarquia en un model i en l'altre.

(2) Les restriccions flotants vs. les jerarquies parcials (adaptat de Morris 1998: 38)

a. Restriccions flotants

b. Jerarquies parcials

Les restriccions que són a sota del diagrama són les que tenen una posició fixa (*'hard-ordered' or 'anchored' constraints*, en anglès). Es pot observar que en tots dos casos són possibles dues jerarquitzacions diferents: $A \gg X \gg Y \gg C$ i $A \gg Y \gg X \gg C$. La diferència és que a (2a) només hi ha una restricció que està parcialment ordenada, mentre que a (2b) n'hi ha dues. El diagrama de (2a) mostra clarament que la restricció flotant ha de dominar C i ha de ser dominada per A, però pot situar-se tant per sobre com per sota de X —les barres verticals indiquen els límits fins als quals es pot moure.

La resta de propostes que s'han fet de tractament de la variació es distancien de manera més clara de les anteriors. Es pot esmentar, per exemple, el model del rànquing continu (*Continuous Ranking Model*, en anglès; Zubritskaya 1997, Boersma 1998, Boersma i Hayes 2001, Hayes 2000), que parteix de la base que un rànquing de restriccions és un fenomen gradient susceptible d'expressar-se quantitativament, de manera que les diferents restriccions tenen assignats valors numèrics en una escala contínua. Però el model que té unes característiques més divergents és l'anomenat *Rank-Ordering Model of Eval* (Coetzee 2004, 2006). Aquest model, que representa un dels darrers enfocaments de la variació dins del marc de la TO, parteix de dues idees o 'intuïcions' bàsiques que, tot i que informalment ja es donaven per suposat, mai no s'havien incorporat de manera explícita en cap teoria de la variació. La primera és que si un input dóna lloc a més d'una variant, és a dir, a més d'un output, la variant que estigui més ben formada tindrà un índex de freqüència més alt. La segona intuïció fa referència al fet que els processos variables tenen més tendència a aplicar-se en aquells contextos en què la no-aplicació d'aquests suposa un grau més alt de marcatge.

Per donar compte d'aquestes dues intuïcions, Coetzee recorre a dues propietats d'una gramàtica optimista que havien passat inadvertides en estudis anteriors. En primer lloc, la capacitat del component AVALUADOR de jerarquitzar tot el conjunt de candidats possibles, de manera que no només es pugui determinar el candidat més ben format, sinó també el segon més ben format, el tercer i així successivament. En aquesta gradació

s'estableix una mena de límit per sota del qual romanen els candidats més mal formats, aquells que ja no es poden considerar formes gramaticals de la llengua. Coetzee observa que una gramàtica optimista ja permetia extreure aquesta informació, però la considerava irrellevant; en la nova proposta, tota aquesta informació s'aprofita per explicar la variació. En segon lloc, destaca la capacitat del component AVALUADOR de comparar formes que pertanyen a diferents inputs. Quan es comparen formes en què no s'ha aplicat un determinat procés variable, es constata que la forma més marcada representa el context en què és més probable que aquest procés s'apliqui. Coetzee considera que el gran avantatge d'aquest model és que no li cal afegir informació addicional, sinó que en té prou amb les propietats d'una gramàtica TO clàssica per donar compte de la variació.

3. LA VARIACIÓ ESTILÍSTICA EN L'ESTUDI DE FENÒMENS FONOLÒGICS

Els models teòrics als quals s'acaba de fer referència constitueixen diferents propostes de tractament de la variació lingüística dins del marc de la TO. Ara la qüestió que convé plantejar-se és si aquests mateixos models també són vàlids per explicar aquells casos de variació que es deuen a una causa externa com és un canvi d'estil de parla. La variació estilística és un tema que ha estat poc tractat en la bibliografia referent a la TO: les anàlisis més aprofundides provenen bàsicament de van Oostendorp (1997) i Morris (1998), en l'àmbit de la fonologia, i Wood (2006), en l'àmbit de la sintaxi. De fet, la variació ocasionada pels canvis d'estil de parla ha estat més aviat objecte d'estudi de treballs procedents del camp de la sociolingüística —concretament, del variacionisme. Dins d'aquest camp és destacable el treball d'Armstrong (2001), que suposa una de les darreres aportacions a l'estudi de la variació socioestilística en l'àmbit de la fonologia i en el marc d'una llengua —el francès— que havia estat objecte de ben pocs estudis d'aquest tipus.

Les primeres investigacions variacionistes sobre el tema es remunten a Labov (1966, 1972), que fou qui va definir els diferents estils en funció del major o menor grau d'atenció que els informants dedicaven a la parla. Com més atenció hi dedicaven, més formal era l'estil resultant, i viceversa. Aquesta correlació quedava plasmada a 'l'entrevista sociolingüística', un artilugi metodològic que va idear Labov (1966) per obtenir dades de diferents contextos d'ús. Aquests contextos anaven des de la conversa

lliure, que representava l'estil de parla més informal i espontani —el més proper a la llengua vernacle—, fins a la lectura de parells mínims, una activitat totalment controlada que es caracteritzava per un nivell de formalitat alt (vg. § 5 per a una explicació més detallada de la metodologia emprada per Labov).

La participació de la consciència lingüística en el moment de parlar no és l'únic criteri que s'ha utilitzat per definir els estils de parla. Un altre dels criteris més divulgats és el que parteix de les característiques de l'interlocutor, és a dir, de l'audiència. Aquest criteri fou proposat per Bell (1984) arran dels resultats obtinguts en un interessant experiment que es va dur a terme per estudiar els efectes que tenien en la parla dos factors distints: d'una banda, l'absència de l'interlocutor, i de l'altra, la impossibilitat de percebre correctament el propi discurs (Mahl 1972). Malgrat que en qualsevol d'aquestes dues situacions els individus utilitzaven estils de parla més informals i espontanis que en una conversa mantinguda en condicions normals, Bell (1984) va observar que el factor que provocava una alteració estilística més significativa era l'absència de l'interlocutor, més que no pas la manca de percepció de la pròpia parla. Segons l'autor, aquesta diferència indicava que el criteri determinant per definir els diversos estils no era el control sobre el propi discurs, tal com defensava Labov, sinó el tipus d'audiència de l'acte comunicatiu. Arran d'aquesta observació, diversos estudis de l'àmbit de la dialectologia social van concloure que els parlants que preservaven els trets propis de les varietats prestigioses no ho feien per cap necessitat comunicativa, sinó per la pressió de mantenir un cert estatus social davant de l'interlocutor (vg. Kroch 1978: 31-32).

Les diverses posicions que s'han anat adoptant a l'entorn del tema de la variació estilística demostren que l'existència de diferents estils de parla és un fet inqüestionable, però que no hi ha massa acord respecte als paràmetres que els defineixen. Bona part de les dificultats sorgeixen de voler segmentar el que en realitat és un contínuum estilístic. Entre els autors que s'ho han proposat n'hi ha que es basen en el nivell de formalitat de la situació per distingir els diferents estils, mentre que n'hi ha d'altres que els associen amb diferències de tempo. Aquests darrers parteixen de la base que un estil informal sol comportar un tempo de parla ràpid, mentre que un estil més formal acostuma a provocar un alentiment del ritme de l'elocució. Harris (1969: 7) és un dels lingüistes que ha defensat aquest tipus de correlacions i, a més, l'ha plasmat en una classificació —pensada per a l'espanyol— que inclou quatre “speed styles”: *Largo*, *Andante*, *Allegretto* i *Presto*. Aquest sistema de categorització ha tingut influència en diversos treballs

dedicats a l'estudi del tempo de parla en espanyol i altres llengües, tot i que també hi ha força autors que han posat en dubte que es pugui establir una equivalència tan exacta entre tempo i estil de parla (vg. Guitart 1997, entre d'altres).

En general, la classificació estilística que ha estat més acceptada és la que es desprèn de 'l'entrevista sociolingüística' de Labov (1966, 1972). A partir dels resultats obtinguts en aquesta tècnica, Silva-Corvalán (1989: 90) ha destriat tres estils de parla fonamentals: l'estil *casual* o *vernacular*, que representa la màxima informalitat i s'identifica per una sèrie d'elements paralingüístics com els canvis en el tempo, el to i el volum de la veu, el ritme de respiració, etc.; l'estil *acurat*, propi de les converses enregistrades, quan el parlant controla inconscientment el propi discurs; i l'estil *formal*, característic d'aquelles activitats en què els individus han de prestar una atenció especial a la parla (entrevistes de feina, conferències, etc.). D'una manera o altra tots tres estils estan representats a les dades que s'han recollit per dur a terme l'anàlisi lingüística que es presenta als apartats següents, malgrat que la situació d'enquesta en què s'han obtingut aquestes dades fa que hi hagin molt pocs fragments de discurs elicitats en un estil veritablement *casual* (vg. § 5).

De totes maneres, aquesta tesi tampoc no es proposa corroborar ni negar l'existència d'una determinada classificació d'estils de parla. La possibilitat o no d'establir aquesta classificació és irrellevant per a l'anàlisi que es porta a terme. Simplement es parteix de la idea que hi ha estils més formals que altres, i es pressuposa que la parla formal s'associa a un tempo de parla més lent que la parla informal, la qual tendeix a ser força accelerada. Partint d'aquesta base, l'interès principal se centra a trobar el mètode que permeti formalitzar els efectes que provoca un canvi marcat d'estil de parla en la realització de certs fenòmens fonològics. Aquest objectiu també és el que persegueixen els dos estudis més destacables que s'han elaborat sobre el tema: van Oostendorp (1997) i Morris (1998).

Aquests dos estudis se situen dins del marc de la TO i defensen que un canvi significatiu d'estil de parla comporta una reordenació de les restriccions de marcatge i de fidelitat. Concretament, afirmen que com més formal és l'estil, més amunt es troben jerarquitzades les restriccions de fidelitat (van Oostendorp 1997: 209, Morris 1998: 22-27). Argumenten que quan el nivell de formalitat és alt, es prioritza la construcció de discursos que siguin fàcilment comprensibles, per la qual cosa s'intenta que els outputs es mantinguin sempre fidels als inputs. En canvi, quan es rebaixa el nivell de formalitat, es tendeix a produir estructures menys marcades, més simples des del punt de vista

articulatori, tot i que això pugui ser font d'ambigüitat.⁷ Van Oostendorp (1997: 209, 225-226) planteja fins i tot la possibilitat que existeixi un principi universal del tipus “The more formal the style level, the higher ranked the faithfulness constraints”, que permetria predir, a partir de dues varietats qualssevol d'una llengua, quina és la que representa un estil de parla més formal.

Van Oostendorp (1997) analitza la variació estilística a què estan subjectes tres processos fonològics: la *liaison* francesa, la reducció vocàlica de l'holandès i l'epèntesi en turc. Observa que en cada estil de parla aquests fenòmens es comporten de manera distinta, i ho atribueix a diferències en el rànquing de les restriccions de fidelitat. Així doncs, explica la variació estilística a partir de canvis de jerarquització de les restriccions. Colina (1995) també havia utilitzat un recurs similar quan havia estudiat certs casos de variació estilística de l'espanyol, i havia defensat que la variació intradialectal s'havia de tractar de la mateixa manera que la variació interdialectal.

Morris (1998) ha estudiat d'una manera més àmplia la variació estilística que presenten una sèrie de processos fonològics (elisions vocàliques, assimilacions de lloc d'articulació, de sonoritat, etc.) en diverses varietats de l'espanyol. Aquest autor també parteix de la idea que quan l'estil de parla és formal les restriccions de fidelitat dominen les de marcatge, mentre que quan l'estil és informal les mateixes restriccions s'ordenen a la inversa. La novetat és que Morris incorpora el model de les restriccions flotants a l'estudi de la variació estilística. Aquest model resulta ser d'una gran utilitat perquè no necessita partir de diverses jerarquies fixades de restriccions per tal d'explicar els fenòmens variables, sinó que en té prou amb una única jerarquia en la qual hi ha un petit nombre de restriccions que no estan completament ordenades respecte a un subconjunt de les altres. En el cas de les seqüències vocàliques, per exemple, només cal que tres de les restriccions de marcatge tinguin caràcter flotant per donar compte de les distintes estratègies que usen tres varietats de l'espanyol a l'hora de resoldre un nombre considerable de contactes vocàlics (Morris 1998: 57, 133).

A l'anàlisi de Morris, el model de les restriccions flotants es revela com un mètode útil, econòmic i simple per explicar la variació estilística que es detecta en

⁷ Aquesta mateixa idea és recollida en un estudi recent sobre els processos d'assimilació consonàntica de lloc d'articulació (Jun 2004). En aquest estudi, emmarcat dins la TO, es defensa que hi ha un conjunt de restriccions que afavoreixen la reducció dels gestos articuladoris, i que pugen de posició a la jerarquia a mesura que la parla esdevé més ràpida i informal. Si la parla és lenta i formal, aquestes restriccions passen a ser dominades per unes altres que afavoreixen el manteniment dels mateixos gestos articuladoris. D'altra banda, Kroch (1978) estableix unes conclusions similars en un estudi emmarcat en un altre corrent teòric: la fonologia natural. Aquest autor considera que les varietats prestigioses no presenten els processos fonològics que són habituals en les varietats que tenen menys prestigi.

diversos àmbits de la fonologia.⁸ El fet que aquest model s'hagi pogut aplicar amb èxit en fenòmens tan variables com els contactes vocàlics entre mots ha fet pensar en la conveniència d'utilitzar-lo al llarg de l'anàlisi lingüística que es presenta en aquesta tesi, i que se centra també en el comportament que manifesten els segments vocàlics en seqüències de mots en contacte i en seqüències de mots i clítics pronominals. Així doncs, entre les diverses propostes de tractament de la variació que s'han fet dins del marc de la TO, s'ha donat preferència al model de les restriccions flotants, ja que permet reduir al màxim el nombre de restriccions que no estan plenament jerarquitzaades i evita que els parlants hagin d'interioritzar múltiples jerarquies de restriccions.

4. EL CATALÀ CENTRAL SEPTENTRIONAL: UN ESPAI LINGÜÍSTIC CONTROVERTIT

Els dos grans temes que centren l'interès d'aquesta tesi s'estudien a partir de dades recollides a les comarques septentrionals del català central, un dels espais lingüístics més controvertits de la dialectologia catalana. Aquesta àrea ha estat objecte de diferents delimitacions dialectals i s'ha denominat de diverses maneres. Possiblement la més coneguda és l'etiqueta “català septentrional de transició” amb què la va batejar Veny a *Els Parlars* (1978: 22). El mateix terme indica que es tracta d'una franja de transició entre el català central i el rossellonès. Segons Veny, aquesta franja està formada per “la part alta de l'Empordà, la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya”, i està delimitada bàsicament per “la isoglossa que, a començaments del segle XX, separava [...] els territoris que deien *cantu* (o *càntut* o *càntuc*) enfront dels que deien *canti*” (Veny 1978: 22-23).

La desinència de 1a p. sing. del present d'indicatiu és precisament la isoglossa que va utilitzar Alcover en la seva classificació dialectal catalana de 1919, la més completa que s'havia fet fins llavors. La consideració d'aquesta isoglossa li féu distingir una àrea anomenada “català oriental”, caracteritzada per les desinències [ut] i [uk] —que coexistien amb la desinència [u] “per invasió del dialecte veí, lo *català central*” —, i una altra àrea anomenada “català pireneic-oriental”, caracteritzada per la desinència [i]

⁸ Aquest mateix model també s'ha utilitzat per analitzar un fenomen sintàctic conegut com a Stylistic Fronting, que es comporta de manera diferent segons l'estil de parla que es fa servir (Wood 2006). El model de les restriccions flotants també ha estat molt usat en estudis dedicats a l'adquisició de la parla (vg. Gnanadesikan 1995, entre d'altres).

—que convivia amb [ik], [uk] i [u] també “per invasió dels dialectes veïns”.⁹ Segons Alcover, el “català oriental” comprenia “l’Empurdà de Figueres en avall fins a Palamós i St. Feliu de Guíxols, regió d’Amer i de Girona fins a Tossa”. Per la seva banda, el “català pireneic-oriental” estava format per “lo Capcir, la Cerdanya (espanyola i francesa), lo Conflent, lo Vallespir, lo Rosselló, l’alt-Empurdà, ès a dir, les regions de Cadequés i Campmany, les de Massanet de Cabrenys, Olot, Camprodón, Rocabruna, Ripoll i Vall de Ribes” (Alcover 1919: 520; *apud* Adam 2006: 22). Alcover, doncs, va incloure dins del dialecte rossellonès (“català pireneic-oriental”) una franja allargada situada per sota de la frontera política amb França, una adscripció que va mantenir en la “Introducció” del *Diccionari català-valencià-balear* de l’any 1926.¹⁰

En la proposta de classificació dialectal de Griera del 1920, aquesta franja apareixia dins del català central (“català oriental”, seguint la seva terminologia). En alguna ocasió aquest autor també feia referència a un parlar “gironí” o bé a “la part pirenenca del català oriental” (Griera 1920: 23). Uns anys més tard, el 1930, Griera ja va començar a parlar més explícitament d’un “català de Girona”, i el va caracteritzar a través d’una sèrie de trets lingüístics (Griera 1930: 427-429).

Fou, però, Coromines qui va introduir el concepte “zona de transició entre el rossellonès i el català oriental” (Coromines 1954: 56-57), un concepte que seria reprès i consolidat per Veny, que descriuria les principals característiques del ja denominat “català septentrional de transició” (Veny 1973: 636, s.v. *català*; 1978: 22; 1982: 22, 25, 35, 45-46). Tanmateix, en les seves descripcions Veny no acaba de definir l’abast de certs trets lingüístics, i deixa entreveure que a la zona es detecta una forta variació entre diferents parlars.

Aquesta variació també ha estat subratllada en els diversos estudis que han descrit el parlar de determinades poblacions i comarques d’aquesta zona de transició, fins al punt que s’ha qüestionat la possibilitat d’unificar sota una única denominació una àrea amb tantes diferències (Prats 1983, Godoy-Comas 1989, Figuera 1998). En altres treballs sí que s’ha optat per defensar l’existència d’un parlar propi de les comarques

⁹ En el dietari de l’excursió filològica realitzada el 1906, la qual li va permetre establir l’abast territorial de la desinència [i], Alcover ja remarcava la forta influència que exercia el dialecte barceloní:

Lo que succeeix que’l dialecte barceloní ho ha invadit tot, especialment la gent una mica il·lustrada y correguda. Els vells, els infants y els *analfabets* no están de ple encara bax d’aquexa influència barcelonina (Alcover 1907: 357; *apud* Adam 2006: 23).

¹⁰ En aquest treball ja no distingia l’entitat subdialectal caracteritzada per les desinències [uk] i [ut].

gironines, diferenciat del català central (Luna 1982, Sala 1983, Julià 1986, Monturiol-Domínguez 2001).

Les diverses posicions adoptades a l'hora de caracteritzar dialectalment les comarques septentrionals del català central han estat sintetitzades de manera més àmplia per Adam (2006: 22-39). Al llarg d'un extens estudi, aquesta autora analitza diversos trets de la morfologia verbal i nominal de la franja nord del català central i intenta fixar-ne l'abast territorial. D'aquesta manera, pretén establir si es tracta d'una única zona homogènia, i diferenciada de la resta del català central, o bé d'una zona dividida en diverses àrees lingüístiques. Adam centra el seu estudi en les comarques de la Baixa Cerdanya, el Ripollès, la Garrotxa, l'Alt Empordà i el Pla de l'Estany, tot i que en ocasions també fa referència al Baix Empordà, el Gironès i la Selva. Una de les conclusions a què arriba és que en l'àmbit d'aquestes comarques es poden delimitar dues àrees dialectals distintes. D'una banda, el sector oriental i central, en què conviuen trets lingüístics de tipus "gironí", en general majoritaris, i trets lingüístics de transició cap al rossellonès, i que està format per l'Alt Empordà, la Garrotxa, el Pla de l'Estany, el Ripollès —amb alguna excepció—, el Baix Empordà, el Gironès i la Selva. D'altra banda, el sector occidental, que està format essencialment per la Baixa Cerdanya, i es caracteritza per la presència de trets lingüístics transicionals cap al rossellonès i trets lingüístics transicionals cap al català nord-occidental. Adam (2006: 421-422) conclou que, d'aquestes dues àrees, el sector oriental i central és el que constitueix d'una manera més marcada un subdialecte del català central.

Tot i que no era un dels objectius de la tesi, les dades consultades per estudiar els fenòmens fonològics indicats també han servit per proporcionar noves pistes sobre la delimitació d'aquest espai lingüístic tan indefinit, que aquí s'ha optat per denominar "català central septentrional". Les comarques que s'han englobat sota aquesta etiqueta i que han estat objecte d'estudi són l'Alt i el Baix Empordà, el Gironès, la Selva, el Pla de l'Estany, la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya. La consulta de les converses espontànies enregistrades al *Corpus Oral Dialectal* (COD) de la Universitat de Barcelona (vg. § 5) ha permès comprovar com totes aquestes comarques manifesten una sèrie de característiques dialectals comunes, que les distingeixen d'altres zones del domini lingüístic.

S'ha constatat que el tret dialectal més estès és el vocalisme tònic característic de certs mots. Pronúncies del tipus *fl[ó]r*, *h[ó]ra*, *paci[é]ncia*, *[è]s* o *[è]ll* són molt

abundants, excepte a les comarques de la Cerdanya, el Ripollès i la Selva, on el timbre de les vocals tòniques *e* i *o* s'acosta al que és habitual en el dialecte central. Una altra característica dialectal observada són les elisions del morf de plural *-s* en posició prenominal (*el[∅] comerciants*, *el[∅] moros*, *tot[∅] dos*), presents en un cert nombre d'informants.¹¹ També s'han trobat alguns exemples de la forma masculina del possessiu acompanyant un mot femení: *la meu mare*, *a casa seu*, que alternen amb *meua* i *seua* i, fins i tot, amb *meva* i *seva*. Menys nombrosos són els exemples de canvi de gènere (el més habitual és *la fred* per *el fred*).

Pel que fa a la morfologia verbal, destaca l'ús de les formes *soms*, *sous* i *érem*s, que sovint conviuen amb *som*, *sou* i *érem*. Alguns informants utilitzen la desinència [ut] (i en algun cas [uk]) per a la 1a p. sing. del present d'indicatiu, però l'alternen sempre amb [u]. Altres formes verbals que es poden sentir en les converses espontànies del COD són *diguem* per *diem*, *siguem* per *som*, *trobs* per *trobés*, *iré* per *aniré*, *correvem* per *correm* o *correvia* per *corria*, entre d'altres. En bona part dels informants són molt habituals les construccions negatives amb *pas* (*no fan pas res més que això*, *no m'agrada pas*). La forma *també* sovint alterna amb *tabé* i es detecta algun exemple de la locució prepositiva *al cim de* ('sobre').¹²

Malgrat que a tota l'àrea estudiada es poden trobar exemples d'aquestes particularitats dialectals, la Cerdanya, el Ripollès i la Selva són les comarques en què aquestes característiques tenen una presència més minsa, la qual cosa sembla indicar que constitueixen una zona de transició cap al català central (i en el cas de la Cerdanya, també cap al català nord-occidental). De fet, les comarques on els trets dialectals esmentats tenen una presència més notable són l'Alt Empordà, el Pla de l'Estany i la Garrotxa, que són les que formen la franja més septentrional i oriental (i possiblement les que queden menys en contacte amb el barceloní).

¹¹ Vegeu Bonet, Lloret i Mascaró (en premsa) per a una mostra més àmplia de dades i per a una anàlisi del fenomen dins del marc de la TO. Les dades que aporten aquests autors mostren que l'elisió de *-s* es produeix en uns contextos molt específics: el segment *-s* ha de correspondre al morf de plural, s'ha de trobar en posició prenominal, i ha d'aparèixer entre dues consonants. Tot i així, entre les dades que s'han analitzat en aquesta tesi, s'han pogut localitzar algunes seqüències del tipus *mé[∅] petit* o *la sabem pa[∅] gaire*, en què hi ha elisió malgrat no complir-se les tres condicions esmentades. Probablement aquests exemples constitueixen petites mostres d'un estadi anterior en què el fenomen era més general, com encara ho és al rossellonès, dialecte en què s'elideix qualsevol *-s* final davant de consonant.

¹² El lèxic propi de la zona mereixeria un comentari força més extens, però no és un tema objecte d'estudi de la tesi. Vegeu Veny (2004) per a un estudi detallat de les afinitats lèxiques entre el que ell anomena català septentrional de transició i el pròpiament septentrional o rossellonès.

Totes les característiques dialectals detectades entre els informants del COD són presents a un corpus cronològicament anterior, l'*Atlas lingüístic del domini català* (ALDC; vg. § 5), on fins i tot són més nombroses (és el cas de les elisions de *-s* en posició final de mot). De fet, a l'ALDC es manifesten alguns trets dialectals que ja no es troben al COD: destaquen, sobretot, el tancament de les vocals *o > u* (*cum per com, un per on*), la manca d'epèntesi dental en els grups N'R i L'R (*te[nr]e, ce[nr]es*) i l'ús de l'auxiliar *ser* en lloc d'*haver* (*quan és pentinat, després de quan és sembrat*). A l'ALDC, aquests trets es poden trobar a totes les comarques que integren el sector septentrional del català central.

En definitiva, les dades consultades demostren com el nombre de particularitats dialectals del català central septentrional ha disminuït d'uns anys ençà, probablement a causa de la influència creixent de l'estàndard central i el barceloní. Aquestes varietats, sovint considerades més "correctes" pels parlants, han fet notar els seus efectes sobretot a les comarques perifèriques del sector septentrional.

5. METODOLOGIA DEL PROCÉS DE COMPILACIÓ DE DADES

Per dur a terme la investigació s'ha seguit un extens procés de recopilació i sistematització de dades, que s'ha dividit en dues grans fases. La primera ha consistit en el buidatge de dades del *Corpus Oral Dialectal* (COD). El COD va començar com un subprojecte del *Corpus de la Universitat de Barcelona* (CUB), el qual tenia per objectiu estudiar la variació de la llengua catalana contemporània des de les perspectives geogràfica, social i funcional (vg. Alturo *et al.* 2002).¹³

El COD, que l'any 2001 ja va començar a funcionar com un corpus independent, recull la informació dialectal dels sis principals dialectes del català: rossellonès, català central, balear, alguerès, català nord-occidental i valencià. Els materials de què consta es van recopilar entre els anys 1994 i 1996, a través de la realització d'una sèrie d'enquestes a totes les capitals de comarca —o equivalents— dels territoris de parla catalana. A cadascuna d'aquestes capitals es van seleccionar tres informants, homes i

¹³ Aquest primer projecte en què es va emmarcar el COD va ser finançat per una sèrie d'ajuts atorgats pel *Ministerio de Educación y Ciencia* (PB90-0505, PB94-0951, PB97-0889). Posteriorment, el COD ja es va desenvolupar en el marc d'un projecte propi, que ha estat finançat pel mateix organisme a través dels ajuts BFF2001-3798 i HUM2004-01504, aquest darrer amb el suport addicional del FEDER.

dones, de 30 a 45 anys, una franja d'edat que incloïa els individus que no havien estat escolaritzats en català. Els informants havien d'haver nascut a la localitat seleccionada i, preferiblement, no haver fet llargues estades en altres indrets. També havien de pertànyer a una classe social mitjana i no tenir una formació acadèmica superior. Amb aquestes condicions es pretenia minimitzar la influència que podien exercir les varietats més "prestigioses" de la llengua en la parla dels informants. Tot i que la influència d'aquestes varietats de "prestigi" sempre és més evident en la parla d'informants de mitjana edat que no pas en la parla d'informants d'edat avançada, es preferia enregistrar la parla dels primers perquè representava un estadi més actual de la llengua.

El COD conté dues parts força diferenciades. La primera consisteix en un extens qüestionari de preguntes de tipus foneticomorfològic i la segona està formada per mostres de parla espontània (d'uns 10 minuts de durada) que pretenen reunir variació lèxica i validar les respostes de les preguntes. Per a més informació sobre el COD, es pot consultar Lloret i Perea (2002), Viaplana i Perea (2003), Viaplana *et al.* (en premsa) i la pàgina web <http://www.ub.edu/lincat>.

L'estructura del COD ha permès comparar dades procedents d'una parla més lenta i formal (qüestionaris) amb dades provinents d'una parla més ràpida i informal (textos), una possibilitat que fins ara no s'havia explotat en cap treball d'investigació. Les dades que s'han comparat provenen essencialment de les comarques més septentrionals del català central (l'Alt i el Baix Empordà, la Selva, el Gironès, el Pla de l'Estany, la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya), tot i que també s'ha consultat informació procedent d'altres poblacions. El material recopilat s'ha transcrit fonèticament (AFI, versió 1993).¹⁴

Malgrat la quantitat extensa d'informació proporcionada pel COD, la complexitat dels temes estudiats ha fet necessari utilitzar altres fonts addicionals. S'ha de tenir en compte que les dades havien de ser prou àmplies per permetre determinar els contextos i factors lingüístics que tenen més influència en les resolucions dels contactes vocàlics, d'una banda, i en les realitzacions dels clítics pronominals, de l'altra. Per exemple, per comprovar si la posició dels accents de mot i d'enunciat podia esdevenir un factor clau en la resolució dels grups vocàlics, calia contrastar exemples del tipus *busca hospitals vs. busca hostals* o *sempre omplen vs. sempre omplen el bar*. De la mateixa manera, i per posar un altre exemple, calia comparar seqüències de verb + clíctic

¹⁴ Les transcripcions fonètiques procedents del COD es poden consultar als apartats 10.1.1 i 10.2.1 de l'apèndix.

o clíctic + verb amb diferents segments adjacents per esbrinar si el context fonètic podia afectar la forma que adopten els clíctics pronominals. Com era d'esperar, tots aquests contextos no s'han pogut localitzar al COD, o en alguns casos sí que s'han localitzat als qüestionaris, però no als textos, i viceversa.

Ha calgut, doncs, una segona fase de recollida de dades, que s'ha basat en la realització d'una sèrie d'enquestes addicionals destinades a completar la informació ja compilada. El treball de camp s'ha restringit al català central septentrional i s'han intentat enquestar els mateixos informants del COD, tot i que no sempre ha estat possible. Com a mínim, s'han seguit els mateixos criteris de selecció. Totes les enquestes realitzades s'han enregistrat digitalment, a través del programa Sound Forge. La preparació de les enquestes ha estat una tasca complicada, bàsicament per la necessitat d'obtenir informació de més d'un estil de parla. I cal dir que els resultats no sempre han estat satisfactoris.

A l'hora d'idear l'estructura de les noves enquestes, s'han tingut en compte les consideracions que ja feia Labov el 1966, quan utilitzava 'l'entrevista sociolingüística' per recollir dades de diversos estils de parla (vg. § 3). Labov ja era conscient de la dificultat d'enregistrar el *vernacular*, és a dir, la parla espontània dels informants. Fou ell qui va introduir el terme 'paradoxa de l'observador' per fer referència a l'efecte inevitable que provoca la simple presència de l'enquestador en la parla de l'informant, malgrat que el propòsit de qualsevol entrevista (socio)lingüística és descriure el comportament lingüístic d'individus en situacions naturals, sense que se "sentin" observats. Labov utilitza aquesta situació d'entrevista per establir un estil de parla —el *careful speech*— que actua com a punt de referència a l'hora de distingir diferents graus de formalitat. A partir del *careful speech* es poden establir tant estils més formals com estils més informals, bàsicament segons el nivell d'atenció que es dedica a la parla. Com més atenció s'hi dedica, més formal és l'estil resultant (vg. § 3).

Aconseguir estils més formals és una tasca força senzilla. Labov esmenta tres tècniques per obtenir un augment progressiu de la formalitat: la lectura d'un text, la lectura de llistes de mots i la lectura de parells mínims. El nivell de formalitat que suposa la lectura d'un text és menor al de les altres dues tècniques. Enregistrar la parla espontània, en canvi, resulta força més complicat. Labov comenta que, a part de 'l'observació anònima', hi ha situacions en el marc de la mateixa entrevista que poden donar peu a rebaixar el nivell de formalitat. Per exemple, és habitual que en els moments previs i posteriors a l'enquesta l'informant s'expliqui de manera més relaxada.

També es pot donar el cas que hi hagi una tercera persona a qui l'informant es dirigeixi de tant en tant. O simplement pot ocórrer que l'informant expliqui anècdotes o faci digressions de manera espontània.

Les tècniques de Labov, tot i que són útils, no sempre permeten obtenir el tipus de dades desitjades. En aquest treball, per exemple, es busquen dades molt específiques, algunes de les quals difícilment apareixen en un fragment de conversa informal (cf. Carrera 2001: 179-180). Algunes de les proves que s'han fet han demostrat que ni tan sols amb una conversa dirigida no és possible obtenir tota la informació necessària. S'ha de tenir en compte que un dels camps en què és més difícil obtenir dades és precisament el dels contactes vocàlics entre mots, ja que les seqüències enregistrades deixen de tenir validesa des del moment que l'informant fa una pausa entre els dos termes. El fet que cada informant tingui un ritme de parla diferent també pot arribar a distorsionar alguns dels resultats obtinguts: hi ha des de qui fa elisions gairebé sistemàticament fins a qui vocalitza totes les seqüències de manera exhaustiva. Les constants variacions de tempo fan fins i tot difícil comparar les formes elicitades per un sol individu.

Prenent en consideració tots aquests problemes, s'ha optat per dividir l'enquesta dedicada als fenòmens de contacte vocàlic en dues parts destinades a obtenir informació d'aproximadament les mateixes seqüències (aquelles que no s'havien pogut localitzar al COD). A la primera part s'ha fet llegir un conte en veu alta. Tot i que la inclusió forçosa de les seqüències objecte d'estudi ha tret espontaneïtat al text i n'ha dificultat l'estructuració lògica, s'ha intentat donar-li un caràcter narratiu, fer-lo simple i amè per propiciar una lectura ràpida i seguida. A la segona part els informants han hagut de traduir oralment una sèrie de frases del castellà al català. Aquestes frases incloïen totes les seqüències del text, a part d'altres d'addicionals.

Gairebé totes les seqüències s'han construït a partir de combinacions de mots lèxics pertanyents a un mateix sintagma fonològic. Per contra, al COD bona part dels exemples estaven formats per mots funcionals, molt més freqüents en la cadena parlada i, per tant, més propensos a erosionar-se fonèticament. La selecció dels exemples s'ha fet tenint en compte nou factors diferents que poden afectar les resolucions dels grups vocàlics: a) les condicions accentuals de la seqüència (posició dels accents de mot i d'enunciat, distància accentual...); b) la sonicitat de les vocals en contacte; c) l'estructura sil·làbica de V_2 ; d) la naturalesa àtona o tònica subjacent de les vocals; e) la llargada dels mots en contacte; f) les possibilitats d'ambigüïtat de la seqüència; g) la

cohesió sintàctica i semàntica entre els mots; h) la freqüència d'ús, i i) el tipus de segments adjacents.

És difícil determinar quina de les dues activitats proposades a l'enquesta — lectura o traducció— representa un estil més formal que l'altra.¹⁵ Les opinions sobre aquestes tècniques són diverses. Tot i que Labov considera la lectura com una de les estratègies per aconseguir un estil de parla relativament formal, des d'altres estudis s'ha qüestionat que aquest sigui un procediment vàlid per obtenir dades lingüístiques (Terrell 1983, Milroy 1987, entre d'altres). Segons les investigacions dutes a terme per la psicolingüística, la lectura i la parla constitueixen activitats cognitives de naturalesa molt distinta. També s'ha destacat que l'atenció que els informants presten a la lectura varia d'acord amb el seu grau d'alfabetització i les valoracions subjectives que els desperta una activitat que sol evocar un context escolar. De totes maneres, si se seleccionen adequadament els informants i l'enquestador té l'habilitat de convertir l'entrevista en una trobada distesa i informal, la lectura pot esdevenir una estratègia perfectament útil per obtenir un tipus de dades molt precises, difícils d'aconseguir a través d'altres tècniques. Per exemple, aquest procediment ha estat àmpliament utilitzat en el projecte *Phonologie du français contemporain* amb l'objectiu de recollir “un style moins surveillé, voire naturel” (Delais-Roussarie i Durand 2003: 225).

En qualsevol cas, la inclusió de dues activitats a les enquestes sobre contactes vocàlics ha possibilitat que els informants tinguessin dues oportunitats diferents per pronunciar una mateixa seqüència i, per tant, ha permès que almenys per a cada exemple s'obtingués una resposta correcta. Quan hi ha hagut “sort” i s'han obtingut dues respostes igualment vàlides per a una determinada seqüència, una sempre s'ha pronunciat de manera més ràpida, més informal, que l'altra. La resposta més informal, associada a un tempo de parla ràpid, no sempre ha provingut de la lectura del text, i la resposta més formal, associada a un tempo de parla lent, tampoc no ha provingut sistemàticament de la traducció de les frases, sinó que ha variat segons el grau de facilitat amb què els informants completaven una o altra tasca. Si els parlants se sentien més còmodes amb la lectura del text, la resposta informal es podia obtenir mitjançant aquesta tècnica. Però si els informants tenien menys dificultats per traduir que per llegir, la resposta percebuda com a més informal provenia de les traduccions i no del text.

¹⁵ Aquestes dues tècniques també les ha utilitzades Pradilla (1993) per al català, amb el mateix propòsit d'obtenir dades corresponents a dos graus de formalitat distints.

Un cop s'han recollit totes les dades, s'ha procedit a transcriure-les i classificar-les en un quadre que compara per a cada informant les respostes formals (tempo lent) amb les informals (tempo ràpid), sempre que s'hagin obtingut dues solucions diferents—independentment de quina part de les enquestes provinguin. A part del quadre general que recull les transcripcions de tots els parlants, també s'ha elaborat un segon quadre que només inclou les dades de vuit informants: els quatre que tenen un tempo de parla més lent i els quatre que tenen un tempo de parla més ràpid. Aquest darrer quadre s'ha construït amb l'objectiu de comprovar de manera més exacta fins a quin punt el ritme de parla determina les resolucions dels contactes vocàlics.¹⁶

La transcripció de les seqüències vocàliques ha estat una tasca àrdua. D'entrada, s'ha partit d'avaluacions estrictament auditives, però la imprecisió de molts dels resultats ha portat a utilitzar el programa informàtic Speech Analyzer, el qual permet visualitzar els espectrogrames corresponents a les diferents seqüències. Els enregistraments més dubtosos també s'han fet escoltar a terceres persones.

L'enquesta dedicada als clítics pronominals no ha estat tan difícil d'elaborar. En aquesta ocasió només ha calgut construir una activitat que ha consistit en la compleció oral d'una sèrie de frases, en les quals mancava el pronom feble. Un cop més, la selecció d'aquestes frases s'ha fet tenint en compte diversos factors que poden condicionar la forma dels clítics pronominals: el context fonètic, el context sintàctic, l'estructura sil·làbica de la seqüència, etc. S'ha optat per seguir aquest mètode perquè la lectura d'un text no hauria estat un procediment vàlid: l'escrit hauria d'haver contingut les formes estàndard, mentre que la intenció era enregistrar els clítics que els informants utilitzen habitualment. Aquest objectiu, però, també era difícil d'aconseguir a través de l'exercici de completar oracions, ja que els informants tendien a utilitzar formes pròpies d'un context formal, i calia donar estímuls addicionals perquè acabessin elicitant les formes més espontànies. Un cop enregistrades, unes i altres formes s'han transcrit en una sèrie de quadres comparatius.¹⁷

L'obtenció de les formes pronominals que s'usen en un estil informal ha estat la part més complicada d'aquesta enquesta, ja que en presència de l'enquestador els informants tenen una forta tendència a utilitzar els pronoms febles corresponents a la normativa. Sens dubte, en aquest tema, molt més que en els contactes vocàlics, hi juga un paper destacable la influència creixent que exerceixen l'estàndard central i el

¹⁶ Els dos quadres esmentats es poden consultar a l'apartat 10.1.2 de l'apèndix.

¹⁷ Vegeu l'apartat 10.2.2 de l'apèndix.

barceloní sobre els altres dialectes. Aquesta influència fa difícil determinar fins a quin punt les formes pronominals elicitades durant l'enquesta ja s'han convertit en les que els informants usen de manera habitual. Per aquest motiu, les dades extretes de les enquestes s'han contrastat, sempre que ha estat possible, amb les dades procedents de les converses espontànies del COD i amb fragments de conversa informal que s'han enregistrat en moments previs o posteriors a les entrevistes.¹⁸

La constatació que la difusió de l'estàndard central i el barceloní pot arribar a tenir un pes important en la fonologia de la varietat estudiada, sobretot en el camp dels clítics pronominals, és el que ha portat a consultar una altra font de dades més allunyada en el temps: els etnotextos de l'*Atles lingüístic del domini català* (ALDC; Veny i Pons 1998). Aquest és un extens corpus compilat entre els anys 1965 i 1975, que recollia un tipus de parla lingüísticament més tradicional que la del COD: els informants seleccionats eren homes de 60 a 85 anys, de nivell baix d'escolarització, que vivien en nuclis rurals, allunyats de la vida urbana de les ciutats. En aquest context, les converses enregistrades giraven a l'entorn de les activitats diàries del món rural. La forta distància que separa aquest corpus del COD —i encara més de les noves enquestes realitzades— ha fet interessant posar en comú les dades de l'un i de l'altre per tal de comprovar l'evolució que han seguit els fenòmens fonològics que són objecte d'estudi.¹⁹

L'explicació de la metodologia que s'ha seguit al llarg del procés de recerca tanca el darrer dels apartats introductoris de la tesi. A partir d'aquí ja s'inicia l'estudi d'un dels dos grans temes que centren l'interès d'aquesta investigació: els fenòmens de contacte vocàlic entre mots.

¹⁸ Al llarg del treball de camp no només s'han enregistrat les activitats proposades a les enquestes, sinó també qualsevol explicació addicional que han fet els informants o petites converses que han mantingut amb terceres persones.

¹⁹ Als apartats 10.1.3 i 10.2.3 de l'apèndix es poden consultar les dades que s'han extret de l'ALDC.

6. FENOMENS DE CONTACTE VOCÀLIC ENTRE MOTS

Quan en una seqüència entren en contacte dos segments vocàlics pertanyents a mots diferents, hi ha tres tipus de resolucions possibles: el *hiat*, si els segments es mantenen en síl·labes diferents (*voler algues* [ɛ.'a]); el *diftong*, si un dels elements vocàlics perd la condició de nucli sil·làbic i, per tant, passa a formar part de la mateixa síl·laba que l'element contigu (*llegenda urbana* [əw]); i l'*elisió*, si una de les vocals cau en entrar en contacte amb l'altra (*cançó escolar* [ɔ], *premi important* [i]). En aquest últim cas, hi ha autors, com Recasens (1993), que distingeixen entre fusió (elisió quan els dos segments implicats són idèntics) i elisió (elisió quan els dos segments afectats són diferents). Aquí s'ha optat per utilitzar el terme elisió en ambdós casos perquè és més neutre descriptivament, i perquè la distinció entre fusió i elisió no és rellevant per a l'anàlisi dels contactes vocàlics que es presenta a § 6.5.²⁰

En quins contextos es dona cadascun d'aquests resultats? El cert és que encara no s'ha establert amb precisió. Els fenòmens de contacte vocàlic entre mots constitueixen un tema complex i poc estudiat en català, sobre el qual es fa difícil establir generalitzacions perquè hi influeixen factors tan diversos com la posició de l'accent, l'estructura sil·làbica de la seqüència o el grau de cohesió sintàctica dels mots implicats, des del punt de vista lingüístic, i la velocitat d'elocució o el registre que utilitza el parlant, des del punt de vista extralingüístic.

6.1. ESTUDIS PREVIS

Les descripcions més completes sobre contactes vocàlics en català són les de Recasens (1993) i Vallverdú (2002).²¹ De fet, Recasens és més exhaustiu en la descripció dels contactes, tot i que en la majoria de casos no proporciona una única solució, sinó que dona tot un ventall de possibilitats. Ambdós estudis se centren exclusivament en el català central, i coincideixen en les constatacions principals que extreuen de les dades.

Tots dos autors afirmen que quan les dues vocals en contacte són tòniques i l'accent primari d'enunciat es troba a la seqüència, la solució és el hiat, tant si les vocals són diferents (*cavar herba* [a.'e], *menjar ostres* [a.'ɔ]) com si són iguals (*voler estris* [ɛ.'ɛ], *amagar armes* [a.'a]). En canvi, si l'accent primari d'enunciat es troba fora de la seqüència i les dues vocals tòniques en contacte no tenen el mateix timbre, la solució més habitual és el diftong (*va sentir una tonada nova* [ɨw], *va cantar himnes antiquats* [aj]). Recasens restringeix aquests diftongs

²⁰ En canvi, quan s'analitzin certs fenòmens fonològics ocorreguts en l'àmbit dels clítics pronominals si que serà útil recórrer a la distinció entre segments fusionats i segments elidits (vg. § 7.5.4 i § 7.5.6).

²¹ Cal precisar, però, que aquest tema ja havia estat tractat per Oliva (1980, 1992), que ja havia apuntat alguns dels factors que condicionen les resolucions dels grups vocàlics, com ara la distància entre els accents.

als casos en què la vocal més alta del grup pertany a un mot funcional o d'ús freqüent. Si les dues vocals tenen el mateix timbre i l'accent primari es troba fora de la seqüència, es pot arribar a produir elisió vocàlica (*va voler estris necessaris* [ɛ]), sobretot si la segona vocal apareix en síl·laba travada i els mots en contacte són de freqüència elevada. A més, Recasens remarca que hi ha tendència a elidir la vocal tònica d'algunes formes del verb *ésser*, especialment si l'accent primari de frase no recau sobre el grup vocàlic: *ja ets aquí* ([a.e] o [a]), *no és gens fàcil* ([o.e] o [o]). També és possible l'elisió de la vocal inicial de formes personals del verb auxiliar *haver*: *aquest menjar heu de pagar-lo* ([a.ɛ] o [a]).

En una seqüència de vocal tònica seguida de vocal àtona, la formació de diftong és freqüent si la vocal àtona és tancada i la tònica és de timbre diferent (*va inaugurar universitats* [aw]). Si la vocal tònica i la vocal àtona són del mateix timbre, se sol produir elisió (*motí important* [i], *tu omplies el got* [u]). En una seqüència formada per la vocal [a] seguida de la vocal [ə], l'elisió d'aquesta última és pràcticament obligatòria (*mesurar alçària* [a], *català enèrgic* [a]). La vocal [ə] també sol elidir-se precedida de [ɛ] / [ɔ] i, en menor mesura, de [e] / [o]. L'elisió és fins i tot possible darrere de [i] / [u], sobretot si [ə] pertany a síl·laba travada (*collir espàrrecs* [i]). Ara bé, en seqüències com *collir arbres* i *tenir avidesa*, en què la vocal neutra es troba en síl·laba oberta i és tònica en la forma fonològica (cf. *arbre* i *àvid*), l'elisió és gairebé impossible.

En una seqüència formada per vocal àtona seguida de vocal tònica, es produeix diftong si la primera vocal és tancada i es troba en posició inicial absoluta (*i ara m'insultarà* [ja], *ho alça amb força* [wa]). Enmig d'un enunciat la formació de diftong també és possible sempre que l'accent primari d'enunciat es trobi fora de la seqüència (*que vingui ara mateix aquell noi* [ja] vs. *que vingui ara* [i.'a]). El hiat es manté si l'accent primari d'enunciat recau sobre el grup, fins i tot, quan la segona vocal és igual que la primera (*canti himnes* [i.'i], *miro ungles* [u.'u]). Si els segments en contacte són la vocal neutra i una vocal tancada tònica, el hiat és l'única solució possible, tant si la seqüència rep l'accent primari d'enunciat (*feina útil* [ə.'u]) com si no el rep (*una feina útil per fer-se una posició* [ə.'u]).

Recasens remarca aquesta tendència del català central a mantenir una vocal neutra davant d'una altra vocal amb accent de mot.²² De totes maneres, precisa que aquesta vocal

²² Sembla que aquesta tendència al manteniment no és tan forta en mallorquí, varietat que presenta força més casos d'elisió, tal com demostra Maria-Antònia Puigròs (2000) en el seu estudi sobre les seqüències integrades per vocal àtona + vocal tònica en el parlar de Manacor.

neutra pot elidir-se si pertany a mots funcionals o d'ús freqüent, com ara adjectius demostratius (*aquell(a) època*), adjectius possessius (*vostr(e) aire*), adjectius qualificatius d'ús freqüent (*una bon(a) obra*), adjectius indefinits, numerals i ordinals (*una altr(a) olla, quinz(e) anys, primer(a) hora*), pronoms febles enclítics (*serviu-m(e) ostres*), adverbis (*sempr(e) èbria*) o preposicions (*sens(e) ànsia*). L'elisió també és freqüent davant d'una vocal tònica pertanyent als verbs *ésser* o *haver*, o a monosíl·labs com *o*, *on*. En altres seqüències l'elisió de la vocal neutra depèn de si el grup vocàlic presenta poca força accentual dintre de la frase: *la dona que obre la porta* [ɔ] vs. *vol que obris* [ə.ɔ].

En una seqüència formada per dues vocals àtones, el grup [əə] es redueix a [ə] gairebé obligatòriament, fins i tot en parla acurada (*aquesta habitació* [ə], *guarda aliments* [ə]), a no ser que el parlant vulgui evitar l'ambigüïtat (*la asimetria* [əə]). Generalment, també es produeix elisió quan els segments àtons en contacte són [ii] i [uu] (*busqui informació* [i], *porto ulleres* [u]). Si les dues vocals àtones són tancades i diferents, l'única solució possible és el diftong (*entrevisto informants* [uj]), però si una de les vocals és neutra, el diftong alterna amb l'elisió (*representi entremesos* [jə] / [i], *cullo enciams* [wə] / [u], *explica històries* [əj] / [i], *reserva hotels* [əw] / [u]). Recasens esmenta diversos factors que afavoreixen l'elisió de [ə]: pertinença a síl·laba travada, atonicitat subjacent, distància superior respecte a l'accent primari de frase, etc. Per exemple, no hi hauria elisió en seqüències com *compri arbrets* i *premi anual*, en què la segona vocal es troba en síl·laba oberta i és tònica subjacent (cf. *arbre* i *any*). Recasens remarca, finalment, que la vocal [ə] s'elideix més sovint davant d'una vocal sense accent de mot que davant d'una vocal amb accent de mot.

La taula (3) de la pàgina següent resumeix de manera molt esquemàtica les distintes resolucions que Recasens (1993) i Vallverdú (2002) estableixen per als principals tipus de contactes vocàlics. La taula també incorpora algunes de les dades que proporcionen Cabré i Prieto (2005) en un treball que serà comentat posteriorment, atès que és més destacable per les aportacions teòriques que fa, que no pas per la petita part descriptiva que conté. De totes maneres, s'ha considerat útil afegir aquestes noves dades aquí perquè confirmen les mateixes tendències de comportament observades per Recasens i Vallverdú.

(3) Resolucions dels principals tipus de contactes vocàlics segons Recasens (1993), Vallverdú (2002), i Cabré i Prieto (2005)

	'V # 'V (iguals)	'V # 'V (diferents)	'V (i/u) # V (i/u) (iguals)	'V # ə	V (i/u) # 'V (i/u) (iguals)	ə # 'V	V # V (iguals)	ə # i/u i/u # ə
RECASENS (1993)	HIAT obligatori si hi recau l'accent primari d'enunciat. Si no hi recau, es pot produir elisió, sobretot amb mots d'ús freqüent.	HIAT. Es pot produir diftong si no hi ha accent primari. Es pot produir elisió de la vocal tònica d'algunes formes dels verbs <i>ésser</i> i <i>haver</i> si no hi recau accent primari.	Tendència a l'ELISIÓ.	ELISIÓ obligatòria de [ə] darrere de ['a] i habitual darrere de ['ɛ] / ['ɔ]. Menys habitual darrere de ['e] / ['o], i encara menys darrere de ['i] / ['u]. Tanmateix, diversos factors poden fer augmentar les possibilitats d'elisió.	HIAT si hi recau accent primari. Tendència a l'ELISIÓ si no hi recau.	Tendència a MANTENIR [ə] davant de vocal tònica. Les possibilitats d'elisió augmenten si els mots són funcionals, mantenen una relació sintàctica estreta, etc.	ELISIÓ obligatòria de [əə], excepte en cas d'ambigüitat. Elisió entre vocals altes si V2 pertany a síl·laba travada i té un nivell accentual baix.	DIFTONG o ELISIÓ de [ə]. Una vocal que sigui àtona subjacentment o que pertanyi a síl·laba travada s'elideix amb més facilitat. També hi contribueix una major distància accentual.
VALLVERDÚ (2002)	HIAT, en cas que hi hagi accent primari. Si l'accent és fora de la seqüència, es pot produir elisió.	HIAT. Es pot produir diftong si l'accent és fora de la seqüència.	Tendència a l'ELISIÓ.	Se sol produir ELISIÓ de [ə] darrere de vocal tònica no alta. Si la primera vocal és mitjana alta o alta, l'elisió és menys habitual, tot i que la pertinença a síl·laba travada augmenta les possibilitats d'elisió.	HIAT si hi recau accent primari. Tendència a l'ELISIÓ si no hi recau.	Si la vocal tònica és alta, el HIAT es manté sempre, tant si rep accent primari com si no. Si la tònica no és alta, l'ELISIÓ és freqüent.	ELISIÓ obligatòria de [əə]. També es pot produir elisió entre dues vocals altes.	DIFTONG o ELISIÓ de [ə]. Una vocal que sigui àtona subjacentment o que pertanyi a síl·laba travada s'elideix amb més facilitat. També hi contribueix una major distància accentual.
CABRÉ I PRIETO (2005)	HIAT, en cas que hi hagi accent primari. Si l'accent és fora de la seqüència, es pot produir elisió.	HIAT. Es pot produir diftong si l'accent és fora de la seqüència.	Tendència a l'ELISIÓ.	ELISIÓ de [ə] darrere de vocal baixa o mitjana baixa. Darrere de vocal alta o mitjana alta, la vocal neutra s'elideix si pertany a síl·laba travada. Es manté en síl·laba oberta.	HIAT si hi recau accent primari. Tendència a l'ELISIÓ si no hi recau.	Tendència a MANTENIR [ə] davant de vocal tònica, sobretot quan hi recau l'accent primari d'enunciat.	ELISIÓ obligatòria de totes les seqüències formades per dues vocals àtones iguals.	DIFTONG o ELISIÓ de [ə]. [ə] té més tendència a mantenir-se en posició final de mot, mentre que s'elideix més en posició inicial, sempre que es trobi en síl·laba travada.

Des del punt de vista teòric, són destacables els treballs recents de Wheeler (2005), i Cabré i Prieto (2003, 2005). Palmada (1994) i Jiménez (1997) també han tractat el tema dels contactes vocàlics entre mots a les seves respectives tesis doctorals. A excepció de Jiménez, que ha aportat dades del valencià, tots els altres autors han focalitzat el seu estudi en el català central. El treball de Palmada s'emmarca dins del model de la fonologia autosegmental i la teoria de la subespecificació, i integra la noció de *principis*, que s'ocupen de controlar el conjunt format per les regles i les representacions. Els altres estudis esmentats ja analitzen les diverses resolucions vocàliques a partir de la teoria de l'optimitat. Malgrat que les restriccions que utilitzen són molt diverses, a darrere de gairebé totes s'hi amaguen els factors que ja apuntava Recasens (1993) com a possibles condicionants dels contactes vocàlics: distància entre els accents de mot, posició de l'accent primari d'enunciat, presència de vocals tòniques subjacents, distinció entre síl·laba oberta i síl·laba travada, etc.

Palmada (1993, 1994) inclou l'elisió vocàlica dins d'una sèrie de fenòmens fonològics governats pel principi OBERTURA, el qual penalitza les síl·labes que no tenen ple aquest constituent sil·làbic. L'elisió, però, només es produeix en uns contextos molt específics: tan sols afecta la primera vocal d'un grup de dues si és el nucli d'una síl·laba amb obertura i és una vocal neutra. En aquests casos, el principi OBERTURA bloqueja la incorporació de la primera vocal del grup a l'estructura sil·làbica i, per tant, permet que la segona vocal passi a formar part d'una síl·laba amb obertura: *aquesta illa* [ə.ˌkɛs.ˈtʰi.ʎə] (*[ə.ˌkɛs.tə.ˈtʰi.ʎə]). En canvi, l'elisió queda descartada quan la primera vocal integra una síl·laba sense obertura (per exemple, *àrea única* [ˈa.re.ɹ]). En seqüències d'aquest tipus el recurs a la no-incorporació del segment vocàlic no resoldria el conflicte, ja que continuaria generant una síl·laba sense obertura: *[ə.re.ˈu.ni.kə].

Segons Palmada, l'elisió tampoc afecta la segona vocal d'un grup de dues: seqüències del tipus *somni estrany* [i], *estudi esplèndid* [i] o *pressió arterial* [o] no són el resultat d'un procés d'elisió, sinó que simplement s'hi ha deixat d'inserir la vocal epentètica que encapçala aquests mots quan apareixen aïllats: /strəp/ → [əsˈtrəp]. L'epèntesi s'aplica després de la resil·labificació, de manera que ja no és necessari introduir-la en les seqüències esmentades. Per contra, a *hindú asmàtic* [u.ə] (cf. *asma*) o *gironí educat* [i.ə] la vocal neutra és subjacent i, per tant, es manté.

Jiménez (1997, 1999) també considera l'elisió com una de les estratègies per satisfer la restricció OBERTURA. Afirmar que és habitual en les seqüències de vocals idèntiques, tot i que el fet que alguna de les vocals sigui accentuada pot impedir la reducció sil·làbica,

especialment quan aquesta implicaria un xoc accentual. De fet, de l'anàlisi de Jiménez s'extreu que en català és més important evitar xocs accentuals que evitar la presència de segments idèntics adjacents (principi del contorn obligatori o OCP, de l'anglès *Obligatory Contour Principle*; vg. § 6.5.1): *taxi indi* ([i.'i]) vs. *tabú universal* ([,u]).²³

En seqüències de vocals distintes, l'elisió afecta, d'una banda, les [e] finals de determinats mots funcionals (*entre amics* [a]) i, de l'altra, les [e] inicials travades per consonant (*camí estret* [,i]). Jiménez acaba constatant que en el primer cas no hi ha pròpiament elisió, ja que la vocal final de tots els mots funcionals analitzats és epentètica. Com que els mots funcionals formen un únic domini sil·làbic i prosòdic —un grup clíctic— amb la categoria plena a la qual s'adjunten, no els cal inserir la vocal epentètica quan el mot ple ja comença per un segment vocàlic.²⁴ En canvi, Jiménez no recorre a l'epèntesi per explicar la resolució de seqüències com *camí estret*. Considera que en aquests casos hi ha elisió desencadenada per la restricció OBERTURA. L'elisió, però, queda bloquejada en aquells mots que presenten una [e] inicial en síl·laba oberta: *taula elevada* [a.e]. La causa s'ha de buscar en l'acció d'un principi que actua contra l'elisió de segments que constitueixen els únics components d'una síl·laba (principi de preservació de les síl·labes o PPS; vg. § 6.5.3).

Cabré i Prieto (2003, 2005) proporcionen una anàlisi dels fenòmens de contacte vocàlic entre mots basada en la prosòdia. Se centren sobretot en aquelles seqüències en què la segona vocal rep l'accent d'enunciat. Segons les autores, aquest accent bloqueja l'aplicació de qualsevol procés de reducció sil·làbica, és a dir, provoca l'aparició sistemàtica de hiats. En canvi, si la segona vocal rep accent de mot però l'accent d'enunciat recau fora del contacte, la reducció sil·làbica passa a ser la solució habitual. Així doncs, els exemples *algú obre* [u.'ɔ], *demani hora* [i.'ɔ] i *parla ara* [ə.'a] contrasten amb *algú obre la porta* [,wɔ], *demani hora ara mateix* [,jɔ] i *parla ara mateix* [,a].

La presència d'exemples del tipus *anàlisi única* [i.'u] i *sàpiga hores* [ə.'ɔ] demostra que el hiat no es deu a l'acció del principi que actua contra els xocs accentuals. Segons Cabré i Prieto, el manteniment de hiat en aquestes seqüències s'explica per una restricció prosòdica d'alineament que fa coincidir les vocals que reben l'accent d'enunciat amb el límit esquerre d'un mot prosòdic (vg. § 6.5.1). A causa de la restricció, aquestes vocals queden aïllades de les síl·labes precedents i, per tant, l'elisió o la formació de diftong queden bloquejades. En les

²³ Convé recordar que les dades de Jiménez corresponen al valencià.

²⁴ Jiménez admet l'existència d'estadis basats en criteris morfosintàctics: el prefix, el mot morfològic, el mot prosòdic o grup clíctic i el sintagma fonològic (vg. § 6.5.8).

seqüències que no reben l'accent d'enunciat la restricció d'alineament deixa de ser operativa i dona pas a altres restriccions que afavoreixen la reducció sil·làbica (OBERTURA, restriccions relacionades amb la sonicitat i prominència de les vocals, etc.). Finalment, Cabré i Prieto també destaquen el contrast entre exemples del tipus *cançó especial* [ɫo] vs. *sabó aromàtic* [ɫo.ə], i l'expliquen a través del PPS, tal com ja feia Jiménez (1999).

A diferència de Cabré i Prieto, que es basen en dades de collita pròpia (vg. taula (3)), Wheeler (2005) recorre a les dades proporcionades per Recasens (1993). Essencialment, considera que la reducció sil·làbica està provocada per tres tipus diferents de restriccions, entre les quals no inclou OBERTURA: restriccions de la família de l'OCP; restriccions que penalitzen la presència de [ə] darrere de vocals accentuades; i restriccions rítmiques que impedeixen valls accentuals massa extenses, és a dir, distàncies massa llargues entre els accents. En canvi, el hiat es veu afavorit per restriccions de fidelitat que actuen contra possibles alteracions entre formes subjacents i formes superficials, així com entre formes bàsiques i formes derivades; per restriccions de fidelitat als nuclis prosòdics, que impedeixen modificacions de les vocals accentuades; i per restriccions que eviten xocs accentuals. Wheeler, doncs, atorga un paper predominant a les restriccions rítmiques.

6.2. DESCRIPCIÓ DE LES NOVES DADES

Un cop revisada la bibliografia sobre fenòmens de contacte vocàlic en català, és hora de descriure les resolucions que experimenten els contactes vocàlics en català central septentrional a partir de les noves dades recopilades. La descripció s'estén al llarg dels quatre subapartats que apareixen a continuació, els quals corresponen, respectivament, a seqüències de dues vocals tòniques, de vocal tònica i vocal àtona, de vocal àtona i vocal tònica, i de dues vocals àtones. Un últim apartat serveix per resumir de manera esquemàtica les generalitzacions més importants que s'han pogut extreure de les dades.

S'ha de tenir present que al llarg de l'explicació no s'inclouen totes les dades que s'han recollit en el procés de recerca, sinó que tan sols s'especifiquen els exemples més il·lustratius. El llistat complet de dades es pot consultar als apartats 10.1.1 i 10.1.2 de l'apèndix.

6.2.1 Contacte entre dues vocals tòniques

D'entre tots els grups vocàlics estudiats, les seqüències de vocals tòniques són les que presenten menys variació, constatació que ja s'havia fet en tots els treballs precedents sobre

contactes. Quan aquestes vocals són iguals, mantenen el hiat si formen part de mots lèxics: *vol comprar àtics* [ˌa.ˈa], *es veu que algú unta* [ˌu.ˈu]. Només en poques ocasions, quan el tempo és molt ràpid, les dues vocals es poden arribar a sentir gairebé com una de sola, especialment si no hi recau l'accent d'enunciat: *vol crear art autèntic* [ˌa], *algú unta el pa* [ˌu]. En canvi, si les vocals pertanyen a mots funcionals o d'ús molt freqüent, l'elisió és gairebé sistemàtica, independentment de l'estil de parla: *me'n vaig perquè entre tanta gent em poso nerviós* [ˌɛ], *perquè és molt més interior* [ˌɛ].

Una seqüència de dues vocals tòniques diferents es resol en hiat: *vol fotografiar illes gregues* [a.ˌi]. Tan sols es poden trobar elisions en les combinacions que inclouen la forma verbal *és*, la qual es comporta com un clític quan el ritme de parla és moderadament ràpid: *suposo que això és normal* [ˌɔ], *no és que sigui una mala educació* [ˌo]. La vocal d'aquesta forma verbal té més tendència a mantenir-se quan va precedida d'una vocal alta: *ningú és simpàtic* [ˌu.e]. El manteniment es veu reforçat quan els mots en contacte estan poc cohesionats sintàcticament: *aquesta persona per mi és agressiva* [ˌi.e].

6.2.2 Contacte entre una vocal tònica i una vocal àtona

La vocal neutra precedida de [ˈa] s'elideix de manera sistemàtica —en qualsevol estil de parla— si pertany a síl·laba travada, independentment de si és àtona o tònica subjacent: *està esculpit* [ˌa], *li va deixar armament* [ˌa] (cf. *arma*). L'elisió també és la solució majoritària quan la vocal neutra pertany a síl·laba oberta, tot i que és possible trobar algun exemple esporàdic de hiat en els estils de parla més formals: *va demanar ajuda* [ˌa] (~ [ˌa.ə]), *serà anònim* [ˌa] (~ [ˌa.ə]).

Quan la vocal tònica és mitjana alta o mitjana baixa, la vocal neutra cau si es troba en síl·laba travada i no prové d'una vocal tònica subjacent, independentment de l'estil de parla: *he estat a Vinaròs* [ˌɛ], *per no enfilar-me* [ˌo], *per poder estar aquí* [ˌɛ], *potser esmorzen* [ˌe]. Altres seqüències similars com *és un cafè encantador* o *col·lecció extensa* també poden presentar, a banda de l'elisió majoritària, algun cas de hiat en els estils més formals. Aquestes dues últimes combinacions, formades per substantiu i adjectiu, no manifesten un grau tan alt de cohesió sintàctica, ni per tant un lligam fonològic tan estret, com les primeres seqüències esmentades, en què l'elisió és sistemàtica. D'altra banda, les dades mostren que seqüències amb diferents graus de distància accentual presenten els mateixos resultats: és el cas de *col·lecció extensa* i *col·lecció extensíssima*, ambdues amb la mateixa proporció d'elisions.

Tan sols en la seqüència *allò antic*, un possible xoc accentual entre síl·labes adjacents sembla dificultar l'elisió de la vocal neutra.

Tant les vocals neutres en síl·laba oberta com les vocals neutres que formen part de síl·laba travada però corresponen a una vocal tònica subjacent presenten un elevat grau de variació: *això acumula punts* [ɔ.ə] / [ɔ], *col·lecció acadèmica* [o.ə] / [o], *és cafè ansiós* [ɛ.ə] / [ɛ] (cf. *ànsia*), *una cançó artística* [o.ə] / [o] (cf. *art*), etc. Com és habitual, els hiats predominen en els estils formals i les elisions en els estils informals. Només hi ha un exemple que es resol en hiat de manera sistemàtica: *té cafè amarg* [ɛ.ə]. Tal com es comprovarà posteriorment, el que impedeix l'elisió en aquesta seqüència és un possible xoc accentual entre mores adjacents (vg. § 6.5.1). En canvi, l'elisió és possible en altres seqüències estructuralment similars a *cafè amarg* com *voler anar (d'excursió)* [ɛ] / [ɛ.ə] o *tu agafes (la corda)* [u] / [u.ə], les quals estan subjectes a un procés de simplificació que ha afectat certs elements lèxics i que no té res a veure amb el context adjacent (vg. § 6.5.8).

Un altre grup d'exemples que mereixen una atenció especial són *té edificis alts* [ɛ.ə], *té entrades per demà* [ɛ.ə], *aquell home ve animat* [ɛ.ə], *aquella dona ve ansiosa* [ɛ.ə] i *aquell home ve enamorat* [ɛ.ə]. Totes aquestes seqüències comparteixen una forta tendència a mantenir el hiat a causa del caràcter monosil·làbic del primer mot en contacte, un factor ja assenyalat per alguns dels estudis previs que han tractat aquest tema (vg. § 6.5.5). Únicament la seqüència *vol fer excursions* es diferencia de manera significativa de la resta en presentar sempre elisió, provocada per l'elevada freqüència d'ús de la construcció.

Si la vocal neutra està precedida d'una vocal tònica alta, l'elisió és menys probable que si està precedida d'una vocal mitjana alta o mitjana baixa. De fet, l'elisió no és mai la solució sistemàtica en aquestes combinacions: *ningú enamorat com tu* [u.ə] / [u], *no li agrada sortir enganyat* [i.ə] / [i], *ningú entenia la veritat* [u.ə] / [u], *ningú estimava en Joan* [u.ə] / [u]. En les darreres seqüències, en què la vocal neutra implicada és àtona subjacent i pertany a síl·laba travada, és on les elisions són més nombroses, tot i que tampoc no hi són sistemàtiques. S'ha de remarcar també que quan en una seqüència conflueixen diversos factors que propicien el manteniment de hiat, l'elisió queda bloquejada en qualsevol ritme de parla: *vull dir abans* [i.ə] (vocal alta, mot monosil·làbic, xoc accentual de mores), *sortir anualment* [i.ə] (vocal alta, síl·laba oberta, vocal neutra relacionada amb tònica subjacent), *algú asmàtic* [u.ə] (vocal alta, vocal neutra relacionada amb tònica subjacent), etc.

En general, els exemples esmentats fins ara contenen mots pertanyents a categories lèxiques majors. Si els mots en contacte són de caràcter funcional, l'elisió passa a ser la solució sistemàtica en tots els estils de parla. En serien un exemple les seqüències que contenen un demostratiu, el qual sempre presenta elisió de la vocal inicial: *però aquesta noia* [ɾ]. Per la seva banda, els clítics —ja siguin pronominals o no pronominals— es realitzen sense vocal epentètica quan van precedits d'una vocal tònica: *jo els compro* [ɾ], *fa por el museu* [ɾ], *perquè ens ofegàvem* [ɛ], *volen llegir el diari* [i]. El manteniment de hiat tan sols és possible en el cas de la preposició *a* (bàsicament quan permet evitar ambigüitats): *per desgràcia va a “menos”* [a.ə].

D'entre les tres vocals àtones, la vocal neutra és la que s'elideix més fàcilment. Quan una vocal àtona alta va precedida d'una vocal tònica del mateix timbre, l'elisió pot arribar a ser habitual, però mai sistemàtica. Els factors que afavoreixen l'elisió són els mateixos —síl·laba travada, vocal àtona subjacent, etc.— però els resultats encara són més variables. Així, *té un destí històric* sol presentar elisió més sovint que *té un destí idoni* i *vull algú honrat*, però sempre hi ha excepcions. Entre les resolucions de *vull algú honrat* i *vull algú honradíssim* hi ha poques diferències, tot i que la segona seqüència presenta un nombre lleugerament superior d'elisions. En les enquestes realitzades, els exemples que presenten més casos d'elisió són *ningú oblida (que darrere del taulell...)* i *ningú omplirà (l'ampolla...)*. Un cop més, els distints graus de cohesió sintàctica semblen ser un dels factors que expliquen les diferències de comportament entre unes seqüències i les altres.

6.2.3 Contacte entre una vocal àtona i una vocal tònica

En general, les seqüències formades per vocal àtona seguida de vocal tònica presenten força més casos de hiat que les seqüències inverses (tònica + àtona). Aquesta diferència de comportament ja ha estat constatada en la majoria d'estudis previs, i de fet és paral·lela a la asimetria existent entre diftongs creixents (majoritàriament considerats no normatius i que, a la pràctica, alternen amb hiats) i diftongs decreixents (els més nombrosos i menys problemàtics en català).

+ Reducció sil·làbica	- Reducció sil·làbica
vocal + semivocal	semivocal + vocal
¹ V + ə	ə + ¹ V

Ara bé, hi ha uns contextos concrets en què tant unes seqüències com les altres coincideixen a presentar elisió: aquells que involucren mots funcionals o combinacions de mots molt consolidades, amb una freqüència d'ús elevada. Com a exemples es poden citar *quinze anys* ['a], *cada any* ['a], *alguna altra cosa* [a], *última hora* ['ɔ], *entre elles* ['ɛ], *que és una llàstima* [e], *que era més divertit* [e] i *tota una tarda* [u]. Malgrat que la majoria d'aquestes seqüències presenten elisió sistemàtica, en alguna ocasió el nivell de força accentual pot provocar la formació de diftong o, fins i tot, el manteniment de hiat: és el cas de *que una noia es casi*, en què la posició del contacte a l'inici de l'oració dificulta l'elisió de la vocal àtona.

Quan els mots involucrats pertanyen a categories lèxiques majors, els hiats passen a ser bastant nombrosos.²⁵ Així, són habituals contrastos com els següents: *poca aigua* ['a] vs. *treure aigua* [ə.'a] i *sense herba* ['e] vs. *compra herba* [ə.'e]. El primer parell d'exemples ja indica que, a diferència de la seqüència inversa, quan la vocal neutra va seguida de ['a], l'elisió no és sistemàtica. El cert és que hi ha molta variació entre elisió i hiat, i les proporcions d'una i altra solució varien de seqüència a seqüència. Per exemple, *una màquina àrab* sol presentar més casos de hiat que *un article àrab*, dada que ja insinua la poca rellevància que té en català la tendència a evitar xocs accentuals entre síl·labes adjacents. De fet, totes les combinacions que contenen un primer mot esdrúixol tendeixen a mantenir el hiat, sigui quin sigui el ritme de parla (*època òptima* [ə.'ɔ], *època èpica* [ə.'ɛ], etc.).²⁶

La seqüència *és un home alt* també sol presentar més casos de hiat que *un article àrab*, tot i que aquí la diferència no és tan clara. S'ha de tenir present que en la primera seqüència hi apareix un mot monosil·làbic, factor que sol dificultar la reducció sil·làbica. En canvi, la seqüència *és un home alt i fort* és més propensa a presentar elisió: hi deu ajudar el fet que l'accent primari d'enunciat s'hagi desplaçat fora del contacte vocàlic.

Quan la vocal tònica és mitjana alta o mitjana baixa, els hiats encara són més freqüents. Així, si aquesta vocal tònica pertany a un mot monosil·làbic, les elisions gairebé desapareixen: a la seqüència *la Maria regala ous* només hi ha dos casos de simplificació completa del grup vocàlic. De fet, els exemples d'elisió continuen essent esporàdics fins i tot quan l'accent d'enunciat recau fora del contacte (*la Maria regala ous bons* [ə.,ɔ]). La posició d'aquest accent sí que té una certa influència en les seqüències *busca onze* [ə.'o] vs. *busca*

²⁵ Els exemples corresponents a aquest context són molt escassos entre les converses espontànies del COD, de manera que les seqüències que s'aniran citant procedeixen de les enquestes.

²⁶ Tan sols en la construcció *la màquina és nova* les elisions són majoritàries (ja siguin de la vocal neutra o de la vocal tònica), sens dubte a causa de la presència de la forma verbal *és* i la seva naturalesa clítica. Els mateixos resultats s'obtenen a la construcció paral·lela *el problema és complicat*.

onze jugadors [ɔ] / [ə,ɔ] i *sempre omplen* [ə.'ɔ] vs. *sempre omplen el got* [ɔ] / [ə,ɔ], en què l'allunyament de l'accent afavoreix les elisions. En canvi, no es detecten diferències entre *llibre ètnic* [ə.'ɛ] i *llibre ètnic interessant* [ə,ɛ], seqüències en què el hiat és la solució sistemàtica en tots els estils de parla. En aquest cas, el factor determinant deu ser l'escassa freqüència d'ús de les darreres construccions esmentades. Aquest factor també permet explicar les distintes resolucions vocàliques de *compra herba*, *busca herba* i *menja herba*. D'aquestes tres seqüències, *menja herba* és la que té una freqüència més alta i l'única que es resol gairebé sempre en elisió, tant si hi recau l'accent d'enunciat com si no, en qualsevol estil de parla. *Compra herba* i *busca herba*, força menys freqüents, alternen entre elisió i hiat. En canvi, una combinació relativament habitual com *terra erma* es resol en hiat de manera sistemàtica.

Quan la vocal tònica és alta, el hiat passa a convertir-se en l'única solució possible: *sempre unta* [ə.'u], *víctima única* [ə.'u], *víctima única i polèmica* [ə,ɪ], *època única* [ə.'u], *visita indis* [ə.'i], *visita illes exòtiques* [ə,ɪ], *la meva amiga íntima* [ə.'i] i *època índia* [ə.'i]. En aquests casos hi ha hiat sistemàtic en tots els estils de parla, independentment de la posició de l'accent d'enunciat i de la presència o no de possibles xocs accentuals entre mores adjacents. Les elisions només tenen una presència relativament important a la seqüència *la perruquera pinta ungles (amb professionalitat)*, possiblement a causa del caràcter lexicalitzat que ha adquirit la combinació *pinta + ungles*, usada sovint per designar l'objecte que fa aquesta funció.

Finalment, convé destacar que quan una vocal àtona alta està seguida d'una vocal tònica del mateix timbre, el manteniment de hiat alterna amb la formació de diftong, però en cap circumstància no es recorre a l'elisió de la vocal àtona: "*algo*" *únic* [u.'u] / ['wu].

6.2.4 Contacte entre dues vocals àtones

L'elisió és la solució sistemàtica quan dues vocals àtones iguals entren en contacte. Únicament es pot donar algun cas esporàdic de diftong o vocal llarga si les vocals àtones són altes: *expliqui històries* [ij] / [i:]. L'elisió també s'evita si pot provocar ambigüïtat.

Quan les vocals àtones en contacte són diferents, es produeix variació entre elisió i diftong (el hiat es restringeix als tempos de parla més lents). Com és habitual, si les seqüències contenen mots funcionals o d'ús molt freqüent, la solució sempre és l'elisió, independentment de l'estil de parla: *és la meva opinió* [u], *li dona molta importància* [i], *una història* [i]. Tot i que és de les mateixes característiques, la seqüència *una oportunitat* també

presenta uns quants casos de diftong. En canvi, hi torna a haver elisió sistemàtica en les combinacions de la forma verbal *era* + l'article indeterminat *un*: *van confirmar que era un robatori* [u]. L'elisió també és freqüent en les combinacions de mots que estan molt cohesionats lèxicament: *porta oberta* [u]. Així mateix, l'elisió és habitual en les seqüències que contenen la conjunció copulativa *i*, sobretot en els estils de parla informals, sempre que l'elisió no provoqui ambigüïtat: *és francesa i portuguesa* [i].

La partícula *que* seguida dels clítics *hi*, *ho* o de l'article indeterminat *un* sol elidir la vocal neutra final, tot i que també són importants els casos de diftong, sobretot si hi recau un nivell alt de força accentual, és a dir, si la seqüència es troba a l'inici de la frase o a prop de l'accent primari d'enunciat (per exemple, *que ho digui ell* [əw]). Quan els clítics *hi* o *ho* encapçalen una oració i van seguits d'un verb començat en vocal, la solució és el diftong, fins i tot en un tempo de parla ràpid: *ho escriu* [wə], *i ens trobem aquí* [jə]. En canvi, si aquests clítics van precedits d'una consonant, les elisions guanyen terreny i els diftongs queden restringits als tempos de parla més lents: *m'ho esperava diferent* [u] / [wə].

En les seqüències de mots lèxics hi ha molta variació i es fa difícil establir factors que tinguin una influència sistemàtica en les resolucions. Sí que és cert que les vocals àtones relacionades morfològicament amb una vocal tònica manifesten reticència a l'elisió: *estri artístic* [i.ə] (cf. *art*), *amo asmàtic* [u.ə] (cf. *asma*), etc. Així mateix, les vocals àtones en síl·laba travada tendeixen a elidir-se més fàcilment: *busco antiguitats* [u] vs. *busco amics* [wə]; de totes maneres, els diftongs també tenen una presència significativa a *regali encants* i *savi estudiós*. La distància accentual tampoc no té una influència massa sistemàtica: les elisions són majoritàries tant a *ella busca hostals* com a *ella busca hospitals*, tot i que la primera seqüència registra un nombre lleugerament superior de diftongs. Encara hi ha menys diferències entre *defecte humà* i *ajuda humanitària*, dues construccions en què l'alternança entre elisió i diftong és destacable.

Una de les úniques regularitats que es pot establir és que les seqüències formades per un primer mot esdrúixol tornen a presentar la mateixa tendència al manteniment. Així, els exemples següents gairebé mai no presenten elisió: *màquina usada* [əw], *víctima intel·ligent* [əj], *ímpetu estrany* [u.ə] / [wə], *ímpetu amagat* [u.ə] / [wə], *síntesi acabada ara mateix* [i.ə] / [jə]. Aquestes transcripcions mostren com els diftongs decreixents es formen amb més facilitat que els creixents. A més, aquests últims s'eviten quan la síl·laba corresponent ja conté una obertura complexa: *comprí americanes* [i.ə] vs. *doni americanes* [jə].

6.3 SÍNTESI DE LES DADES

La descripció de les noves dades torna a subratllar la complexitat del tema tractat, deguda bàsicament a la notable variació lingüística que s'hi detecta. Com s'ha pogut comprovar, es poden establir ben poques sistematicitats, encara menys de les que s'havien defensat en part de la bibliografia precedent. En ocasions la descripció gairebé s'ha hagut de fer cas per cas. Tot i així, s'han pogut detectar unes tendències bàsiques de comportament, que es resumeixen a la taula (4). En aquesta taula s'utilitzen els símbols \surd per marcar les resolucions dels diversos contextos. Com s'indica a la llegenda, el número de símbols que apareix a les caselles és indicatiu del grau de variació que presenta cadascun dels contactes.

(4)

		Elisió	Manteniment		
			Diftong(j/w)	Hiat	
'V # 'V	'V = 'V	(\surd)		$\surd\surd\surd$	
	'V \neq 'V			$\surd\surd\surd$	
'V # V	'V # ə	$\surd\surd$		\surd	
	'V (i/u) # i/u	\surd	\surd		
V # 'V	ə # 'V	\surd		$\surd\surd$	
	i/u # 'V (i/u)		\surd	\surd	
V # V	V=V	ə # ə	$\surd\surd\surd$		
		i # i, u # u	$\surd\surd\surd$	(\surd)	
	V \neq V	ə # i/u	\surd	\surd	
		i/u # ə	\surd	\surd	

$\surd\surd\surd$	= pràcticament sense variació
$\surd\surd \sim \surd$	= variació, amb cas $\surd\surd$ més freqüent que no pas \surd
$\surd \sim \surd$	= variació, amb pràcticament la mateixa freqüència de casos
(\surd)	= algun cas

Les dades presentades també han servit per confirmar que els factors que poden influir en la resolució dels contactes vocàlics són molt diversos, i que no tots tenen el mateix pes. Aquests factors s'analitzaran a l'apartat 6.5, on s'acabaran de detallar les diverses dades recopilades.

6.4 UNA VISIÓ DIACRÒNICA: EL COD VS. L'ALDC

Les dades que s'han descrit a l'apartat 6.2 procedeixen del COD i d'una sèrie d'enquestes addicionals realitzades al sector septentrional del català central. Aquestes, però, no han estat les úniques fonts utilitzades al llarg del procés d'investigació. També s'ha cregut convenient contraposar tot aquest material, força recent en general, a unes altres dades més allunyades en el temps: les que proporcionen els etnotextos de l'ALDC (Veny i Pons 1998), les quals foren compilades entre els anys 1965 i 1975 (vg. § 5). Amb aquesta comparació s'ha volgut comprovar si les resolucions dels contactes vocàlics han experimentat algun tipus d'evolució al llarg del temps.

Els subapartats que vénen a continuació descriuen les generalitzacions que s'han extret a partir dels diferents tipus de contactes vocàlics que apareixen als textos de l'ALDC de l'àrea gironina. Les dades d'aquests textos, però, són força més escasses que les que procedeixen del COD i les enquestes, de manera que es fa difícil establir comparacions en segons quins contextos. Convé tenir present que a l'ALDC només se seleccionava un informant per població, mentre que al COD se'n seleccionen tres.

6.4.1 Contacte entre dues vocals tòniques

Als textos de l'ALDC no hi ha gaires exemples d'aquest context. Els contactes entre dues vocals tòniques iguals són els més escassos: els pocs exemples que s'han trobat oscil·len entre el hiat i l'elisió. La seqüència més destacable és potser *si s'hi vol tirar aigua [a.'a], s'hi tira aigua; si no s'hi vol tirar aigua [a]*, ja que evidencia que la repetició d'una mateixa combinació de paraules n'afavoreix la reducció.²⁷

En les combinacions de vocals tòniques diferents, el hiat és la solució sistemàtica. Únicament es pot trobar algun exemple d'elisió quan el ritme de parla és molt ràpid, o quan una de les vocals en contacte correspon a la forma de 3a p. sing. del verb *ser*: *i allò és una femada [ɾ]*.

6.4.2 Contacte entre una vocal tònica i una vocal àtona

Les seqüències de vocal neutra precedida de vocal tònica se solen resoldre en elisió. En els exemples recopilats, el timbre de la vocal tònica no influeix en la resolució del grup vocàlic, és a dir, es produeix elisió independentment de si la vocal tònica és baixa, mitjana o alta: *allà*

²⁷ Una seqüència que apareix repetida en el discurs és més predictable que una que hi surt per primer cop. La seqüència repetida sempre és més fàcil de processar, de manera que no requereix tanta informació fonològica (Bybee 2001: 162-163).

esperant [ɪa], *empilar emprés* [ɪa], *perquè aquella* [ɪɛ], *després de ser empilat* [ɪe], *el carboner està* [ɪe], *i tu et fiques allà* [ɪu], *collir aquella flor* [ɪi], *aquí enfront* [ɪi]. En principi, doncs, la presència d'una vocal tònica alta no fa disminuir les probabilitats d'elisió de la vocal neutra. El problema és que una bona part dels exemples consten de mots funcionals, i aquests es redueixen amb molta més facilitat. Si s'hagués pogut obtenir un major nombre de combinacions de mots lèxics, els resultats potser haurien estat diferents. Per exemple, algunes seqüències del tipus *hi pot haver arròs* [ɪɛ.ə] semblen indicar que hi ha factors que bloquegen l'elisió: en aquest cas, un xoc accentual entre mores (vg. § 6.5.1).

6.4.3 Contacte entre una vocal àtona i una vocal tònica

L'elisió també és la resolució majoritària, en certs casos fins i tot sistemàtica, de les seqüències formades per vocal neutra seguida de vocal tònica. Per exemple, els contactes [ə] + [a] es resolen sempre en elisió: *seixanta anys* [a], *la mateixa aigua* [a], *no tenia altre mal* [a], *et travessa hasta el sagí* [a], *s'hi tira aigua* [a]. Contràriament al COD, l'elisió també domina quan la vocal tònica és alta: *si puja una mare* [ɪu], *per jaure una llitera* [ɪu], *s'agafa una...* [ɪu].

Un cop més aquestes conclusions s'han de relativitzar a causa del nombre destacable de mots funcionals que intervenen en els contactes i que afavoreixen la presència d'elisions. De totes maneres, la totalitat dels exemples estudiats demostra que els informants de l'ALDC elideixen segments amb més facilitat que no pas els informants del COD i les enquestes. A l'ALDC, però, també es detecten alguns contextos que afavoreixen el manteniment de hiat. És el cas de seqüències del tipus *la formatgera és rodona* [ə.ɛ] o *aquella llenya era la que...* [ə.ɛ], en què l'elisió de la vocal neutra provocaria la presència de dos nuclis vocàlics idèntics en síl·labes adjacents, a banda d'un xoc accentual entre mores (vg. § 6.5.9).

6.4.4 Contacte entre dues vocals àtones

L'elisió és la solució sistemàtica sempre que entren en contacte dues vocals àtones iguals. Fins i tot hi ha elisió en casos que freguen l'ambigüitat: *el conill sortia empipat* [ə], *dono un parell de voltes* [u].

Com en el COD, les combinacions que consten d'una vocal neutra i una vocal àtona alta, o a l'inrevés, oscil·len entre elisió i diftong o hiat: *queda oberta* [u], *torna omplir* [u], *aquell metge hi va* [i], *era individual* [ə.i], *sapiguer-lo explicar* [u.ə], *no se la pugui endur-la* [i], *parracs de petroli encesos* [jə]. Tot i la variació, les elisions són força més nombroses que

els diftongs i sobretot que els hiats, excepte en un context: les seqüències que es troben en posició inicial d'oració i estan encapçalades per una vocal àtona alta (habitualment la conjunció copulativa *i* o els pronoms febles *hi / ho*) seguida d'un terme començat per vocal neutra: *i allavons* [jə], *i aquell* [jə], *i en acabat* [jə], *i allò és una femada* [jə], *u elze cremen* [wə], *ho entén* [wə]. Aquest tipus de contactes se solen resoldre en diftong, bàsicament per l'acció del principi OBERTURA. Ara bé, fins i tot en aquest context, també és possible trobar exemples d'elisió: *i en acabat* [i], *i això se diu* [i], *i amb allò* [i], *i el que empipa* [i], *i aquell ball* [i], *i encara* [i].²⁸

6.4.5 Generalitzacions

En definitiva, la conclusió més evident que es pot extreure de la comparació entre les dades de l'ALDC i les del COD (+ enquestes) és que les elisions han tendit a perdre terreny. A excepció dels contactes entre dues vocals tòniques, en què el manteniment de hiat és força general en ambdós corpus, en la resta de contextos hi ha més elisions a l'ALDC que no pas al COD. Aquesta diferència de comportament es pot deure a l'escassa familiarització que els informants de l'ALDC tenien amb la llengua escrita, i amb l'estàndard en general. El desconeixement de la norma devia afavorir que els parlants fusionessin un major nombre de segments i fessin falses segmentacions de mots, tal com sembla indicar la notable presència d'afèresis que es detecta a l'ALDC: [gə'fa] per *agafar*, ['na] per *anar*, ['βελəs] per *abelles*, ['kελəs] per *aquelles*, ['rɛŋkə] per *arrenca*, [kə'βa] per *acabar*, etc. El fet que el nombre d'elisions —així com el d'afèresis i altres fenòmens similars— hagi disminuït amb el pas dels anys es pot explicar pel canvi d'hàbits fonètics que ha comportat la progressiva difusió de l'estàndard, sobretot a través dels mitjans de comunicació de masses. Aquesta difusió ha augmentat les habilitats lingüístiques dels parlants i ha fet que es generalitzés l'ús d'una modalitat de llengua més acostada a l'escriptura, en la qual es produeixen menys processos d'elisió i d'assimilació (Paloma 2004).²⁹

²⁸ Al COD pràcticament no hi ha elisions en aquests contextos: tot són diftongs.

²⁹ La disminució progressiva del nombre d'elisions també deu haver estat afavorida pel major contacte que els informants del COD tenen amb la varietat barcelonina, la qual es caracteritza per presentar menys fenòmens d'elisió que el català central septentrional.

6.5 ANÀLISI DE LES DADES. FACTORS QUE TENEN INFLUÈNCIA EN LA RESOLUCIÓ DELS CONTACTES VOCÀLICS

Aquesta secció té per objectiu proporcionar una anàlisi formal dels fenòmens de contacte vocàlic entre mots, en la qual es puguin integrar els diversos factors que, d'acord amb les dades descrites, condicionen la resolució final dels contactes. Tal com ja s'ha destacat, el marc teòric escollit és la teoria de l'optimitat i, dins d'aquest marc, es recorre al model de les restriccions flotants (Reynolds 1994, Nagy i Reynolds 1997) per donar compte de la variació estilística a què estan subjectes els grups de vocals en contacte. L'anàlisi de què es parteix no recorre a l'organització cíclica —o per estrats— de la fonologia, d'acord amb certes operacions morfològiques, sinó que avalua els diversos outputs de manera paral·lela i global.

En cadascun dels subapartats següents s'analitza un factor diferent i, per tant, s'hi usen unes restriccions específiques. Els dos primers subapartats, corresponents a les condicions accentuals i a la sonicitat de les vocals en contacte, són força més extensos que la resta a causa de la seva importància decisiva. A més, són els únics en què es tracta de manera específica la influència que exerceixen aquests factors en els contactes vocàlics d'altres llengües. La resta de subapartats tracten sobre l'estructura sil·làbica, la correspondència entre mots relacionats morfològicament, la presència de mots monosil·làbics, la possible ambigüïtat de les seqüències, el grau de cohesió sintacticosemàntica entre els mots, la freqüència d'ús, l'adjacència de segments idèntics i la denominada conjunció de restriccions. Per simplicitat, al llarg de tots aquests subapartats només es fa referència a aquelles restriccions que tenen un paper actiu en les seqüències analitzades —la qual cosa provoca que sovint ni s'esmentin les restriccions que ocupen una posició més reculada a la jerarquia (per exemple, MAX).

Totes les restriccions que es van introduint al llarg de l'explicació es recopilen a § 6.6, on s'estableix la jerarquia completa i definitiva. Aquest apartat final també serveix per reflexionar sobre els avantatges i inconvenients de l'anàlisi presentada.

6.5.1 Condicions accentuals de les vocals en contacte

En tots els estudis previs sobre contactes vocàlics s'ha destacat la importància que té la posició de l'accent, tant de mot com d'enunciat, en la resolució final de les seqüències. D'entrada, s'ha de remarcar que les vocals accentuades no s'elideixen gairebé mai. En qualsevol contacte que involucri una vocal tònica i una vocal àtona, l'elisió sempre

afecta la vocal àtona. Des del punt de vista fonètic, les vocals accentuades tenen una major amplitud i durada que les vocals no accentuades i, per tant, resulten força més perceptibles. Des del punt de vista fonològic i ja en termes d'optimitat, l'escassa variació que presenten les vocals tòniques s'ha explicat per l'acció del principi de fidelitat als nuclis prosòdics (FNP; *Faithfulness to Prosodic Heads*, en anglès), segons el qual els elements que han rebut accent lèxic s'han de mantenir com a nuclis sil·làbics (Beckman 1998, Alderete 1999, Kager 2000; per al català, Wheeler 2005). Hi ha altres restriccions que tenen efectes similars a FNP, entre les quals destaca MAX-ACCENT (MAXSTRESS, en anglès), restricció que demana el manteniment dels accents lèxics (Morris 1998).

En català, FNP ocupa una posició alta en la jerarquia, la qual cosa explica que el hiat sigui la solució majoritària en les seqüències de vocals accentuades. Per exemple, en una seqüència de dues vocals tòniques diferents com *fotografiar illes*, només cal que la restricció OBERTURA estigui dominada per FNP per tal que quedin bloquejades tant l'elisió com la diftongació de les vocals tòniques.³⁰

(5)

<i>fotografiar illes</i>	FNP	OBERTURA
fu.tu.ɣrə.fi.ɹa.'i.ɫəs		**
fu.tu.ɣrə.fi.'aj.ɫəs	*!	*
fu.tu.ɣrə.fi.'ai.ɫəs	*!	
fu.tu.ɣrə.fi.'i.ɫəs	*!	*
fu.tu.ɣrə.fi.'a.ɫəs	*!	*

En el tableau (5) s'ha seleccionat com a òptim el candidat amb hiat, ja que és l'únic que no transgredeix FNP.

En les seqüències de dues vocals tòniques iguals, s'han de tenir en compte dues restriccions més com a mínim. D'una banda, la restricció *Vμμ, que prohibeix les síl·labes formades per vocals llargues, és a dir, bimoraiques (Wheeler 2005: 126-127). D'altra banda, el principi del contorn obligatori (OCP), que evita l'adjacència de segments idèntics o similars (aplicat al català per Palmada 1994, Jiménez 1999, Cabré i Prieto 2005, Wheeler 2005).³¹ Aquest principi es pot concretar en diverses restriccions,

³⁰ De moment no s'entra en la problemàtica dels xocs accentuals. Més endavant es veurà que aquests xocs no sempre afecten les resolucions dels contactes vocàlics.

³¹ El principi del contorn obligatori (*Obligatory Contour Principle*, en anglès) es va desenvolupar en el marc de la fonologia autosegmental. Vegeu Leben (1973), McCarthy (1986) i Yip (1988).

que varien de posició segons el grau d'identitat entre els segments involucrats. En els contactes de vocals iguals, la restricció pertinent és *OCP/V.

Les dades analitzades mostren que les vocals llargues no són gaire habituals en català central septentrional, la qual cosa indica que la restricció *Vμμ es troba en una posició força alta de la jerarquia (Wheeler 2005: 126). Pel que fa a la restricció *OCP/V, el fet que els contactes entre vocals tòniques iguals es resolguin habitualment en hiat indica que ha d'estar dominada per FNP.³²

(6)

<i>algú unta</i>	FNP	*Vμμ	*OCP/V	OBERTURA
☞ əl.ʎu.'uŋ.tə			*	*
əl.'yuuŋ.tə		*!	*	
əl.'yuuŋ.tə	*!			

El candidat guanyador és certament la solució més habitual d'aquest tipus de seqüències, però no és l'única possible. També es troben alguns exemples de vocals llargues tautosil·làbiques i, en menor proporció, de vocals elidides. El fet que hi hagi una solució o una altra depèn en gran mesura del ritme de parla utilitzat. Com més ràpid sigui el tempo, més fàcilment es redueix la vocal. Així doncs, aquest contacte, a diferència de l'anterior, presenta variació estilística. El problema és trobar el mecanisme per formalitzar-la. Una possibilitat és aplicar el model de variació de Coetzee (2004, 2006), que en aquest cas proporciona els resultats adequats: si es jerarquitzen tots els candidats, s'obté [əl.'yuuŋ.tə] com a segona forma més ben formada i, per tant, com a segon candidat més freqüent, mentre que [əl.'yuuŋ.tə] acaba com la forma que té menys freqüència. Aquests són justament els resultats que s'han descrit, però no apareixen relacionats amb l'ús de diferents estils de parla.

Aquest lligam entre determinades formes i estils o tempos de parla sí que es pot establir a partir del model de les restriccions flotants (Reynolds 1994, Nagy i Reynolds 1997). En aquest marc les restriccions que afavoreixen l'elisió de vocals (*OCP/V, OBERTURA) podrien ser els dos principis flotants que van pujant graons en la jerarquia a mesura que el ritme de parla augmenta. Els tableaux (7) i (8) mostren aquesta possibilitat. Els principis flotants s'hi destaquen amb negreta.

³² Com es pot comprovar en el tableau, es pressuposa que una vocal llarga no viola FNP.

(7)

<i>algú unta</i>	FNP	*OCP/V	OBERTURA	*Vμμ
əl.ʎu.ˈun̩.tə		*	*!	
☞ əl.ˈɣuun̩.tə		*		*
əl.ˈɣun̩.tə	*!			

(8)

<i>algú unta</i>	*OCP/V	FNP	OBERTURA	*Vμμ
əl.ʎu.ˈun̩.tə	*!		*	
əl.ˈɣuun̩.tə	*!			*
☞ əl.ˈɣun̩.tə		*		

El darrer tableau mostra com la seqüència amb elisió s'ha obtingut situant un dels principis flotants al capdamunt de la jerarquia. Aquesta pot semblar una solució *ad hoc*: el que s'ha fet simplement ha estat pujar dues restriccions tant com ha convingut per proporcionar els resultats adients. De totes maneres, els principis flotants no poden ocupar qualsevol posició a l'atzar, sinó que s'han de moure dins d'uns determinats límits. La restricció *OCP/V, per exemple, té un camp d'acció més ampli que la restricció OBERTURA, la qual sempre ha de romandre per sota de FNP, tal com indiquen les seqüències del tableau (5), en què per molt ràpid que sigui el ritme de parla mai no hi ha reducció sil·làbica.

S'ha comentat que la seqüència [əl.ˈɣun̩.tə], amb elisió completa d'una de les vocals en contacte, és la solució menys freqüent. De fet, quan hi ha elisió també se sol donar una altra circumstància: l'accent d'enunciat és fora del contacte (ex. *algú unta el pa*).³³ Aquest factor apareix citat en la majoria d'estudis previs sobre contactes vocàlics i ha estat extensament estudiat per Cabré i Prieto (2003, 2005), que li atribueixen una influència decisiva.³⁴ Consideren que l'allunyament de l'accent d'enunciat facilita les elisions, mentre que la presència de l'accent sobre el contacte bloqueja immediatament qualsevol estratègia de reducció sil·làbica. En aquest darrer cas, la síl·laba inicial del segon mot en contacte —aquella en què recau l'accent d'enunciat— queda aïllada prosòdicament de les síl·labes precedents a causa de la tendència a preservar propietats segmentals i prosòdiques en posicions prominents (Cabré i Prieto 2005: 140-141).

³³ En català, com en altres llengües romàniques, l'accent d'enunciat recau sobre l'última síl·laba tònica de cada frase (vg., entre altres, Recasens 1991, 1993; Bonet i Lloret 1998; Prieto 2001). Per exemple, a *algú unta el pa* se situa sobre el mot *pa*, mentre que a *algú unta* recau sobre el mot *unta*.

³⁴ Més recentment, Cabré i Prieto (2006) també han analitzat l'efecte que té la major o menor distància accentual en la formació de diftongs a nivell lèxic en espanyol.

Per explicar aquest fenomen, Cabré i Prieto recorren a una restricció d'alineament prosòdic que fa coincidir la vocal que ha rebut accent d'enunciat —i que per tant constitueix el nucli del peu mètric principal de la frase— amb el límit esquerre d'un mot prosòdic (ALINEEU-E (NucP, MPr); ALIGN-L (NucF, PrWd), en anglès). L'ordenació d'aquesta restricció per sobre d'OBERTURA fa que el hiat sigui la solució més habitual quan l'accent d'enunciat recau sobre el contacte. Convé remarcar que aquesta restricció d'alineament no pot afectar les seqüències 'V + V, ja que l'accent d'enunciat no hi recau mai. Aquesta és, doncs, una possible explicació de per què els hiats són més generals en les seqüències V + 'V que en les seqüències inverses.

Els dos tableaux que apareixen a continuació, corresponents a combinacions V + 'V, il·lustren l'acció de la restricció d'alineament. Aquesta restricció deixa de ser operativa a la seqüència *sempre omplen el bar* (10), en què l'accent d'enunciat se situa fora del contacte. En aquests tableaux també s'ha introduït la restricció SEMIVOCAL-ALTA o SV-ALT (HIGLIDE, en anglès; Morris 1998), responsable que les semivocals tinguin el tret [+alt].³⁵ L'escassa presència de semivocals mitjanes en català demostra que aquesta restricció es troba en una posició alta de la jerarquia.

(9)

<i>sempre omplen</i>	FNP	SV-ALT	ALIN-E (NucP, MPr)	OBERTURA	*XOCS
[Ⓢ] sem.prə.'om.plən				*	
sem.'prəom.plən		*!	*		*
sem.'prəom.plən	*!	*	*		*
sem.'prom.plən			*!		*

³⁵ El fet de jerarquitzar SV-ALT per sota de FNP implica que en una seqüència com *vull dir abans* la vocal alta no es pot semivocalitzar: *[jə]. Les dades mostren que aquesta resolució és molt poc habitual, però es pot sentir en un ritme de parla ràpid. Per donar compte d'aquesta alternativa més marginal caldria postular que SV-ALT és una altra restricció flotant, i que pot arribar a dominar FNP (vegeu la problemàtica que comporta aquesta opció a § 6.6).

(10)

<i>sempre omplen el bar</i>	FNP	SV-ALT	ALIN-E (NucP, MPr)	OBERTURA	*XOCS
₁ sem.prə.ɔm.plən ...				*!	
₁ sem. ₁ prəɔm.plən ...		*!			*
₁ sem. ₁ prəɔm.plən ...	*!	*			*
[☞] ₁ sem. ₁ prom.plən ...					*

El cert és que la posició de l'accent d'enunciat no sempre té una influència tan clara com la que reflecteixen els tableaux (9) i (10). En molts altres exemples l'allunyament de l'accent no impedeix que el hiat continuï essent la solució majoritària: *regala ous bons* [ə.ɔ], *llibre ètnic interessant* [ə.ɛ], *terra erma i seca* [ə.ɛ]... Al llarg dels subapartats següents es mostrarà com sovint hi ha altres factors que amaguen la influència que pot exercir la posició d'aquest accent.

Però encara convé destacar un altre tret dels tableaux (9) i (10): la posició, molt baixa en la jerarquia, de la restricció *XOCS, que penalitza la presència d'accents en síl·labes adjacents (cf. Jiménez 1999, Wheeler 2005 i Cabré i Prieto 2005; fora del marc de la TO, vg. Serra 1992 i Oliva 1992).³⁶ Aquesta restricció és precisament la que transgredeix el candidat guanyador del tableau (10). Els xocs accentuals, doncs, no són un factor gaire rellevant en la resolució dels contactes vocàlics en català central septentrional. Fins i tot és habitual sentir seqüències com *article àrab* i *màquina àrab* pronunciades a la inversa del que s'esperaria: amb elisió en el primer cas (i consegüent xoc entre síl·labes tòniques) i amb hiat en el segon (tot i que aquí no hi ha possibilitat de xoc accentual).³⁷

El tableau (11) mostra com el domini d'OBERTURA sobre *XOCS provoca que dues seqüències com *col·lecció extensa* i *col·lecció extensíssima*, amb diferents graus de distància accentual, es resolguin igualment en elisió. Aquí ja no es consideren els candidats amb diftong, perquè un cop més violarien les restriccions FNP i SV-ALT (vg. (9) i (10)).

³⁶ La idea que els sistemes mètrics de diverses llengües recorren a distintes estratègies per evitar els xocs accentuals ha jugat un paper important des dels inicis de la teoria mètrica generativa (vg. Liberman i Prince 1977). Més recentment, aquest tema ha estat tractat per Kager (1994), Pater (2000) i Gordon (2002), entre d'altres.

³⁷ La presència majoritària de hiats en les combinacions que contenen un primer mot esdrúixol serà analitzada a § 6.5.8.

(11)

<i>col·lecció extensa</i>	OBERTURA	*XOCS
ku.lək,ˌsjɔ.əks.ˈtɛn.sə	*!	
☞ ku.lək,ˌsjɔks.ˈtɛn.sə		*
<i>col·lecció extensíssima</i>		
ku.lək,ˌsjɔ.əks.tən.ˈsi.si.mə	*!	
☞ ku.lək,ˌsjɔks.tən.ˈsi.si.mə		

La presència de hiats només és possible en un ritme de parla molt lent. En aquest cas, i seguint la mateixa idea de les restriccions flotants, es podria dir que OBERTURA baixa de posició a la jerarquia en disminuir el ritme de parla. L'explicació, però, pot ser encara més senzilla: *col·lecció extensa* i *col·lecció extensíssima* solen presentar elisió perquè en un ritme de parla moderadament ràpid un dels accents es perd, de manera que la restricció *XOCS deixa de ser rellevant (Jiménez 1999: 87). Només quan el ritme de parla és lent, el manteniment de dos accents adjacents provoca la presència de hiats. Des d'aquest punt de vista, la restricció *XOCS deixaria de ser operativa en un gran nombre de contactes. De totes maneres, si fos així, si s'eliminés completament un accent sempre que s'accelera el ritme de parla, no es podria explicar per què seqüències com *café amarg* es resolen sempre en hiat. Sembla, doncs, que un ritme de parla ràpid pot comportar l'afebliment dels accents, però no la seva pèrdua total (cf. Bonet i Lloret 1998: 211-212).

S'ha comentat que la combinació *café amarg* presenta hiat de manera sistemàtica. En aquest cas, l'elisió de la vocal neutra inicial del segon mot provocaria un xoc accentual que no només afectaria dues síl·labes adjacents, sinó també dues mores nuclears (Wheeler 2005: 126-127). Les dades indiquen que aquest darrer tipus de xoc és rebutjat en català central septentrional.³⁸ El gràfic de (12) mostra la diferència entre *[kə,ˌfɛ.ˈmɑrk], en què les mores corresponents a dos nuclis sil·làbics tòpics esdevenen adjacents, i [kə,ˌfɛs.ˈpɛs], en què els accents cauen sobre síl·labes els nuclis de les quals resten separats per una mora, corresponent a la posició de coda. La consonant que ocupa

³⁸ Tal com es comentarà a § 6.5.8, la presència d'elisions en seqüències estructuralment paral·leles a *café amarg* com *voler anar* o *tu agafes* s'explica per un procés de simplificació que ha afectat certs elements lèxics al marge del context adjacent (vg. Palmada 1993, 1994). D'altra banda, la presència de xocs accentuals entre mores a seqüències del tipus [fu.tu.ɣɾə.fi.ə.ˈi.ʎəs] o [əɫ.ɣu.ˈuŋ.tə] és tolerada perquè permet satisfer el principi FNP, el qual se situa en una posició més dominant de la jerarquia (vg. tableaux (5) i (6)).

aquest tema, es comprovarà quin paper té l'accent en la resolució dels contactes vocàlics d'altres llengües i es buscaran possibles paral·lelismes amb el català.

6.5.1.1 L'accent en els contactes vocàlics d'altres llengües

L'accent és el factor més citat en els estudis sobre contactes vocàlics. S'ha de tenir en compte que el manteniment de les vocals accentuades és un tret general entre les llengües. I també és força estesa la tendència a evitar xocs accentuals, tot i que amb certs matisos.

Entre la nombrosa casuística que es pot trobar en la bibliografia actual, destaquen uns quants exemples. El primer és el cas del grec, on s'han detectat tres regles d'elisió vocàlica condicionades sintàcticament. Malgrat que aquestes regles afecten diferents tipus de segments i s'apliquen en dominis prosòdics distints, totes tenen certes característiques en comú: no esborren vocals tòniques i queden bloquejades en cas de possible xoc accentual (Condoravdi 1990: 63-73). Els exemples que apareixen a continuació mostren com el primer mot manté la vocal final per evitar la presència de dues síl·labes accentuades adjacents:

(14) Grec (Condoravdi 1990: 65)

- fréska órima fruta → *frésk' órima fruta 'fruites fresques madures'
- ta frúta óla → *ta frút' óla 'totes les fruites'

Més complexa és la situació del portuguès europeu, llengua en què entre els fenòmens de contacte vocàlic destaquen les fusions, les elisions de vocals posteriors i les semivocalitzacions (Frota 2000: 77-95). En tots tres fenòmens la posició de l'accent és cabdal per a la resolució final del contacte. Així, en el primer cas, la presència d'accent en qualsevol de les dues vocals idèntiques en contacte (o en totes dues) fa que la fusió quedi immediatament bloquejada (vg. (15a)).⁴⁰ En canvi, en les elisions de vocals posteriors i en les semivocalitzacions, els processos de reducció sil·làbica només queden bloquejats si l'accent recau sobre la primera de les dues vocals en contacte (vg. (15b)). Si la vocal accentuada és la segona, la resolució del contacte passa a dependre d'altres factors, concretament, de la distància entre els accents de mot i de l'estructura prosòdica (vg. (15c)).

⁴⁰ En tots els exemples de (15) es destaquen amb negreta les vocals tòniques.

(15) Portuguès europeu (Frota 2000: 81-88)

- a. - a caneta âmbar ‘bolígraf d’ambre’
- o galã africano ‘l’africà valent’
- b. - ontem vi apenas rapazes na festa ‘ahir només vaig veure nois a la festa’
- c. - o púlpito âmbar foi leiloado ontem → *púlpitâmbar, púlpit[w]âmbar
‘el púlpit d’ambre va ser subhastat ahir’
- o músico ama a bailarina russa → *músicama, músic[w]ama
‘el músic estima la ballarina russa’
- o vestido âmbar foi vendido ontem → *vestidâmbar, vestid[w]âmbar
‘el vestit d’ambre va ser venut ahir’
- o dançarino ama a bailarina russa → *dançarinama, *dançarin[w]ama
‘el dansarí estima la ballarina russa’

Aquests darrers exemples, entre d’altres, han portat a concloure que el portuguès europeu manifesta una certa tendència a evitar xocs accentuals, però que aquesta tendència varia segons el domini prosòdic en què el xoc es produeix. Les dades que s’han estudiat mostren que és més important evitar xocs accentuals entre sintagmes fonològics que a l’interior d’aquests sintagmes, on sovint els xocs són tolerats, probablement perquè la llengua ja disposa d’altres mecanismes per tractar-los (Frota 2000: 86-95). D’altra banda, també s’ha remarcat que tant en el portuguès europeu com en el brasiler la presència de l’accent primari d’enunciat sobre el contacte tendeix a bloquejar els processos de reducció sil·làbica (Vigário 2003, Tenani 2002, Bisol 2003).

(16) Portuguès (Cabré i Prieto 2005: 130)

- ele cómpra uvas caras → ele cómpr’ uvas caras ‘ella compra raïm car’
- ele cómpra uvas → *ele cómpr’ uvas ‘ella compra raïm’

Es pot observar com l’elisió queda bloquejada quan l’accent d’enunciat recau sobre el terme *uvas*. Una situació semblant també ha estat descrita en gallec (vg. Fernández Rei 2002: 140).

Els processos de contacte vocàlic que es produeixen en diverses varietats de l’espanyol han estat extensament estudiats per Morris (1998: 47-133), que n’ha proporcionat una anàlisi en termes de TO. Curiosament, aquest autor no fa cap

referència al tema dels xocs accentuals. Les dades aportades, procedents de diverses fonts, mostren que cadascuna de les tres varietats principals analitzades (espanyol peninsular, mexicà i *chicano*) segueix una estratègia diferent a l'hora de resoldre els contactes que involucren alguna vocal accentuada.⁴¹ De les tres varietats, només el mexicà manté sense alteracions les vocals tòniques (vg. (17)). Tant en l'espanyol peninsular com en el *chicano* una vocal amb accent lèxic pot deixar de ser nucli sil·làbic. En la varietat peninsular, quan es forma un diftong el que és essencial és que el nucli sigui l'element amb més sonicitat, fins al punt que es poden arribar a produir canvis en la posició de l'accent, tot i que l'autor acaba admetent que aquesta solució és més aviat pròpia d'un tempo ràpid (vg. (18a)). Quan les dues vocals en contacte són accentuades, la formació de diftong torna a estar restringida als ritmes de parla ràpids (vg. (18b)). En *chicano*, on opera un procés que converteix en altes les semivocals mitjanes, hi ha una forta tendència a formar diftongs creixents, fins i tot quan les dues vocals en contacte són accentuades (vg. (19a)). El fet que en aquesta varietat s'eviti la formació de diftongs decreixents fa que també sigui habitual canviar la posició dels accents (vg. (19b)). Per la seva banda, les seqüències de dues vocals tòniques iguals es poden arribar a fusionar en un ritme de parla moderadament ràpid (vg. (19c)). Naturalment, si el ritme de parla és molt lent, la solució més general de tots aquests contactes és el hiat, en qualsevol varietat.

(17) Espanyol mexicà (Morris 1998: 81)

- la uva [aú] 'el raïm'

- habló Alicia [óa] 'va parlar l'Alicia'

(18) Espanyol peninsular (Morris 1998: 80)

a. - menú antiguo ~ [wá] 'menú antic'

b. - tabú ético ~ [wé] 'tabú ètic'

(19) Espanyol *chicano* (Morris 1998: 82)

a. - compró agua [wá] 'va comprar aigua'

b. - habló Adán [wá] 'va parlar l'Adam'

c. - esta alto [á] 'està alt'

⁴¹ L'espanyol *chicano* és una varietat del mexicà que es parla sobretot entre els immigrants d'Estats Units.

Les dades mostren, doncs, que en espanyol peninsular i *chicano* la restricció FNP ocupa una posició poc dominant en la jerarquia, a diferència del que ocorre en català, on en general no es permet que les vocals que han rebut accent lèxic deixin de ser nuclis sil·làbics. En aquest sentit, el català s'assembla a la varietat mexicana de l'espanyol.

L'italià és una altra de les llengües romàniques en què s'ha estudiat àmpliament el paper que té l'accent en la resolució dels contactes vocàlics (Nespor i Vogel 1979, 1986). En general, en totes les varietats d'aquesta llengua s'evita la presència de xocs accentuals. Així, per exemple, en italià septentrional estàndard, quan dos accents de mot entren en contacte s'aplica la denominada regla de retracció de l'accent, consistent a desplaçar l'accent del primer mot cap a l'esquerra:

(20) Varietat septentrional de l'italià (Nespor i Vogel 1979: 469)

- *metá tórta* → *méta tórta* 'mitja coca'

Aquesta regla fonològica, però, no s'aplica en tots els contextos. D'entrada, només pot afectar dos mots que formin part del mateix sintagma fonològic i, en aquest context, la regla tampoc no és sistemàtica. D'una banda, és més probable que s'apliqui si en el segon mot recau l'accent d'enunciat. És a dir, és més fàcil que hi hagi retracció d'accent a *sará cótto* 'serà cuinat' que no pas a *sará cótto bene* 'serà ben cuinat'. D'altra banda, la regla també s'aplica més fàcilment quan el segon mot en contacte és el nucli del sintagma. Així doncs, la retracció d'accent és més probable a *metá tórta* 'mitja coca' que no pas a *andrà bene* 'anirà bé'.⁴²

En altres varietats de l'italià hi opera una segona regla que també té per objectiu augmentar la distància entre els accents. Es tracta de l'anomenat *raddoppiamento sintattico*, que allarga la consonant inicial d'un mot que està precedit d'un altre mot acabat en vocal tònica. Tal com mostra l'exemple recollit a (21), aquest allargament possibilita que la darrera síl·laba del primer mot en contacte passi a ser travada i, per tant, que les dues vocals tòniques restin separades per una consonant en posició de coda.

(21) Varietats de l'italià en què s'aplica *raddoppiamento sintattico* (Nespor i Vogel 1979: 478)

- *sará cótto* → [sa.rák.kót.to] 'serà cuinat'

⁴² Nespor i Vogel (1979: 478) precisen que, quan no s'aplica la retracció d'accent, els parlants poden usar altres estratègies per evitar l'efecte de xoc accentual: poden introduir una pausa entre els dos mots o allargar la vocal final del primer.

És interessant remarcar que en les varietats que presenten retracció d'accent no hi opera el *raddoppiamento sintattico*, mentre que en les varietats en què sí que es produeix el *raddoppiamento* no s'aplica mai la retracció d'accent. Dit d'una altra manera, en les varietats septentrionals de l'italià s'evita qualsevol xoc accentual entre síl·labes adjacents (vg. (20)), mentre que en les varietats que presenten *raddoppiamento sintattico* es toleren xocs accentuals sempre que no involucrin dues mores nuclears adjacents (vg. (21)).⁴³ Aquesta darrera situació és semblant a la descrita en català (vg. (12)).

6.5.2 Sonicitat i prominència de les vocals en contacte

La sonicitat o grau d'obertura oral amb què són emesos els sons determina la seva organització sil·làbica. D'acord amb el principi de seqüenciació de sonicitat (*Sonority Sequencing Principle*, en anglès; cf., entre altres, Sievers 1881, Harris 1983, Selkirk 1984, Clements 1990, Blevins 1995, Parker 2002), el nucli sil·làbic sempre és el segment més sonant i, per tant, més perceptible auditivament, mentre que la resta de segments disminueixen progressivament el seu grau de sonicitat respecte dels segments més interns de la síl·laba. Aquesta organització comporta que les consonants se sil·labifiquin habitualment com a marges sil·làbics i les vocals ocupin la posició de nucli. A més, les diverses consonants i vocals també estan dotades de diferents graus de sonicitat. Aquestes distincions expliquen, per exemple, que quan es forma un diftong en català, les vocals altes siguin les que esdevenen més fàcilment semivocals, ja que tenen un grau de sonicitat relativament baix en comparació amb la majoria dels altres segments vocàlics. Com s'ha comentat (vg. § 6.5.1), la restricció pertinent en aquests casos és SV-ALT (Morris 1998).⁴⁴

La sonicitat no només determina l'estructura sil·làbica, sinó que també permet establir quins són els segments que tenen més tendència a elidir-se. En català, la vocal neutra és la que té un grau de sonicitat menor del sistema i, per tant, la que s'elideix amb més facilitat. Com es pot comprovar a (22), la vocal neutra ocupa una de les

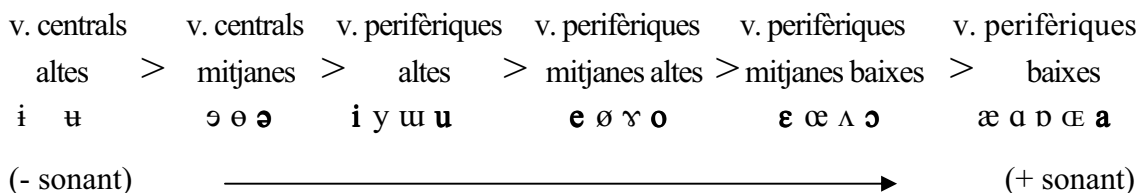
⁴³ En la seqüència *sarà còtto* els accents recauen sobre síl·labes els nuclis de les quals es mantenen separats per la mora corresponent a la posició de coda: [sa.rák.kót.to].

μ□ μ

⁴⁴ Els estudis sobre l'estructura sil·làbica del català són nombrosos. Per a una descripció completa d'aquest tema podeu consultar Lloret (2002b) i per a una de les darreres anàlisis dins del marc de la TO, Wheeler (2005).

posicions menys prominents de l'escala de sonicitat. Aquesta vocal apareix marcada amb negreta, juntament amb totes les altres que integren el sistema vocàlic del català.

(22) Escala de sonicitat vocàlica (adaptat de P. de Lacy 2002: 55)

Tots els estudis previs sobre contactes vocàlics en català s'han fet ressò del comportament particular de la vocal neutra. Palmada, per exemple, considera que aquesta és l'única vocal susceptible de ser elidida, i ho atribueix no tan sols a raons de prominència, sinó també al fet que es tracta de l'única vocal que, d'acord amb la teoria de la subespecificació, no té cap tret associat a la representació subjacent (Palmada 1993: 384-386).⁴⁵ En un altre terreny, Cabré i Prieto recorren a la restricció *[ə] quan analitzen les resolucions vocàliques en termes de TO. Puntualitzen que no es tracta d'una restricció que prohibeix de manera general les vocals neutres, ja que n'hi ha moltes en català, sinó que serveix perquè quan s'hagi d'elidir una vocal, ho faci la que té les propietats segmentals més adequades (Cabré i Prieto 2005: 145-147).

Des del punt de vista estrictament fonètic, Recasens ja remarcava la dificultat que suposa percebre les vocals neutres en segons quins contextos, ja que determinen “transicions d'extensió inferior a les corresponents a les altres vocals i, per tant, una configuració articulatòria molt adaptable a la consonant adjacent. (...) Les freqüències corresponents a [ə] presenten una dispersió considerable i, segons l'entorn fonètic, poden interferir amb els camps de dispersió de totes les vocals tòniques llevat de les altes [i] i [u]” (Recasens 1986: 130-134). Wheeler també fa referència a l'escassa perceptibilitat de la vocal neutra a les seqüències [ʼa.ə], [ʼɛ.ə] i [ʼɔ.ə], en què l'elevada prominència de les vocals tòniques arriba a amagar perceptualment el segment menys prominent (Wheeler 2005: 129-130). En seqüències d'aquest tipus té sentit la distinció feta per Boersma (2000) entre dos tipus de gramàtiques: la de la producció i la de la percepció. Des d'aquest punt de vista, una seqüència com [ʼa.ə] seria gramatical per la gramàtica de la producció, però no podria ser identificada correctament per la gramàtica

⁴⁵ Altres autors que han atribuït el comportament especial de la vocal neutra a la seva manca de trets són Browman i Goldstein (1992) i van Oostendorp (1997), entre d'altres.

de la percepció. De fet, l'explicació pot ser encara més senzilla: atès que aquestes seqüències són difícils de percebre, és probable que els parlants ja no es prenguin ni la molèstia d'articular-les plenament.

En qualsevol cas, la restricció que és pertinent en aquestes combinacions prové de la família del principi del contorn obligatori i es pot denominar $*\text{OCP}/V_{\text{BAIX}\emptyset}$ ($*V_{\text{LOW}\emptyset}$, en anglès; Wheeler 2005: 130). Aquesta restricció té un abast més limitat del que s'havia establert en estudis previs: penalitza la vocal baixa [a] seguida de [ə], però no les seqüències [ɛ.ə] i [ɔ.ə], ja que en aquestes darreres l'elisió no és sistemàtica (cf. Cabré i Prieto 2005, Wheeler 2005).

Els dos tableaux següents mostren que si la vocal tònica és una [a], el resultat sempre és una elisió, encara que provoqui un xoc accentual (23) o provoqui l'elisió d'una [ə] procedent de vocal tònica subjacent (24), i independentment del ritme de parla utilitzat. Els tableaux (23) i (24) demostren que $*\text{OCP}/V_{\text{BAIX}\emptyset}$ domina tant $*\text{XOCS}$ com MAXNucPr-BA (HEADMAX-BA , en anglès; Kager 1999: 283), una restricció de correspondència entre outputs que requereix que una vocal accentuada en una base (*arma*) es mantingui en les seves formes derivades (*armament*) (vg. § 6.5.4).

(23)

<i>està esculpida</i>	$*\text{OCP}/V_{\text{BAIX}\emptyset}$	OBERTURA	$*\text{XOCS}$
əs.ᵛta.əs.kul.'pi.ðə	*!	*	
☞ əs.ᵛtas.kul.'pi.ðə			
<i>comptar estrelles</i>			
kum.ᵛta.əs.'tre.ɫəs	*!	*	
☞ kum.ᵛtas.'tre.ɫəs			*

(24)

<i>deixar armament</i> (cf. <i>arma</i>)	$*\text{OCP}/V_{\text{BAIX}\emptyset}$	MAXNucPr-BA	OBERTURA
də.ᵛʃa.ər.mə.'men	*!		*
☞ də.ᵛʃar.mə.'men		*	

Fins i tot quan la vocal neutra pertany a una síl·laba oberta, l'elisió continua essent la solució gairebé sistemàtica.⁴⁶ Així doncs, $*\text{OCP}/^1\text{V}_{\text{BAIX}\emptyset}$ domina el que s'ha anomenat principi de preservació de síl·labes (PPS), restricció que requereix el manteniment d'un segment si és l'únic constituent d'una síl·laba (Jiménez 1999, Wheeler 2005, Cabré i Prieto 2005). Aquesta restricció és la responsable que una vocal àtona en síl·laba oberta tendeixi a mantenir-se (vg. § 6.5.3). En el tableau (25) la posició dominant de la restricció $*\text{OCP}/^1\text{V}_{\text{BAIX}\emptyset}$, situada per sobre de $*\text{XOCS}\mu$, PPS i MAXNucPr-BA, fa que l'elisió continuï essent l'única solució possible, fins i tot a la seqüència *serà anònim*, on es produeix un xoc accentual entre mores adjacents.⁴⁷

(25)

<i>serà animat</i> (cf. ànim)	$*\text{OCP}/^1\text{V}_{\text{BAIX}\emptyset}$	$*\text{XOCS}\mu$	PPS	MAXNucPr-BA	OBERTURA	XOCS
sə.ɾa.ə.ni.'mat	*!				*	
☞ sə.ɾa.ni.'mat			*	*		
<i>serà anònim</i>						
sə.ɾa.ə.'nɔ.nim	*!				*	
☞ sə.ɾa.'nɔ.nim		*	*			*

En canvi, quan la vocal neutra està precedida d'una vocal tònica alta l'elisió no és mai la solució sistemàtica (cf. Recasens 1993, Vallverdú 2002, Cabré i Prieto 2005). Per donar compte de la asimetria entre les seqüències [a.ə] i [i.ə] o [u.ə], sembla necessari postular una restricció $*\text{OCP}/^1\text{V}_{\text{ALT}\emptyset}$, que se situaria en una posició menys dominant que $*\text{OCP}/^1\text{V}_{\text{BAIX}\emptyset}$.⁴⁸ Les dades indiquen que la restricció $*\text{OCP}/^1\text{V}_{\text{ALT}\emptyset}$ ocupa una posició molt reculada en la jerarquia, fins al punt que gairebé sempre roman inactiva. Aquest és el motiu pel qual s'ha decidit no incloure-la en els tableaux que es presenten a continuació.

⁴⁶ Tan sols en un ritme de parla molt pausat és possible trobar algun exemple de hiat (vg. § 6.6). S'ha de tenir en compte que les vocals neutres sempre són més perceptibles en síl·laba oberta que en síl·laba travada, ja que en aquesta última posició les vocals són més curtes (Cabré i Prieto 2005: 145-146).

⁴⁷ En el tableau (25), la línia vertical discontinua que separa PPS i MAXNucPr-BA indica que aquestes dues restriccions no estan ordenades entre si (almenys de moment, no hi ha cap evidència que indiqui que ho hagin d'estar).

⁴⁸ La diferent jerarquització d'aquestes dues restriccions té una motivació clarament perceptual. Una vocal neutra és molt més fàcil de percebre darrere de les vocals altes [i] / [u] que darrere de la vocal baixa [a].

Les seqüències *algú asmàtic* i *ningú enamorat* dels tableaux (26) i (27), respectivament, solen experimentar una notable variació estilística. La resolució més general és el manteniment, però les elisions també són habituals quan s'accelera el ritme de parla. Si el tempo de parla és més aviat lent, les restriccions MAXNucPr-BA, a (26a), i PPS, a (27a), impedeixen l'elisió de la vocal àtona. Tant en un cas com en l'altre la restricció *OCP/'V_{BAIX}ə és irrellevant i OBERTURA es troba en una posició baixa de la jerarquia —en una posició encara més baixa se situaria *OCP/'V_{ALT}ə. Si el tempo de parla és més ràpid, la restricció flotant OBERTURA puja de posició en la jerarquia i provoca la presència d'elisions, tal com il·lustren els tableaux (26b) i (27b). El que no plasmen aquests tableaux és que la variació estilística és força més significativa a la combinació *ningú enamorat* que a *algú asmàtic* (vg. § 6.6 per a algunes reflexions sobre aquesta problemàtica).

(26) a. Tempo més lent

<i>algú asmàtic</i> (cf. <i>asma</i>)	*OCP/'V _{BAIX} ə	MAXNucPr-BA	OBERTURA	*XOCS
☞ əl,ɣu.əz.'ma.tik			**	
əl,ɣuz.'ma.tik		*!	*	*

b. Tempo més ràpid

<i>algú asmàtic</i> (cf. <i>asma</i>)	*OCP/'V _{BAIX} ə	OBERTURA	MAXNucPr-BA	*XOCS
əl,ɣu.əz.'ma.tik		**!		
☞ əl,ɣuz.'ma.tik		*	*	*

(27) a. Tempo més lent

<i>ningú enamorat</i>	*OCP/'V _{BAIX} ə	PPS	OBERTURA	*XOCS
☞ niŋ,ɣu.ə.nə.mu.'rat			*	
niŋ,ɣu.nə.mu.'rat		*!		

b. Tempo més ràpid

<i>ningú enamorat</i>	*OCP/ ^h V _{BAIX} ∅	OBERTURA	PPS	*XOCS
niŋ.ɣu.ə.nə.mu.'rat		*!		
☞ niŋ.ɣu.nə.mu.'rat			*	

El tableau (28) il·lustra el candidat òptim per a la seqüència *ningú estimava en Joan*. En aquest cas no poden entrar en joc les restriccions que afavorien el manteniment a (26) i (27): ni MAXNucPr-BA ni PPS són actives, ja que la vocal inicial del verb *estimava* no és tònica subjacent i pertany a síl·laba travada. No hi ha, doncs, cap impediment perquè l'elisió sigui la resolució més habitual. En aquest tableau (28) s'especifica fins i tot la posició de la restricció MAX, situada sempre a la part baixa de la jerarquia.

(28)

<i>ningú estimava</i>	*OCP/ ^h V _{BAIX} ∅	OBERTURA	MAX
niŋ.ɣu.əs.ti.'ma.βə		*!	
☞ niŋ.ɣus.ti.'ma.βə			*

De totes maneres, tampoc no és impossible trobar exemples de hiata, sobretot quan el ritme de parla és més pausat. En aquest tipus de contacte, però, la variació no només és estilística. En ocasions, seqüències gairebé idèntiques es resolen de manera diferent. Per exemple, *ningú entenia la veritat* presenta una proporció molt més alta de hiats que *ningú estimava en Joan*, tot i que ambdues combinacions comparteixen aproximadament les mateixes característiques: condicions accentuals, estructura sil·làbica, context sintàctic, etc. A què es deu aquest tipus de variació? Es podria pensar que el motiu prové dels diferents graus de sonicitat de les consonants adjacents al contacte, que comportarien diferències de complexitat en les semisíl·labes corresponents (Clements 1990: 302-308) i, per tant, provocarien una major o menor tendència a elidir determinats segments. Aquest, però, no és el factor determinant: el so fricatiu *s* (*estimava*) i el so nasal *n* (*entenia*) són massa propers en l'escala de sonicitat per ocasionar aquesta diferència de comportament (Parker 2002: 240).

El fet que les elisions siguin molt més habituals en un cas que en l'altre probablement es pot explicar per motius de freqüència i per les associacions cognitives que comporta la pronúncia de cadascun dels mots (vg. Pérez Saldanya i Vallès 2005).

És possible que els parlants considerin més “prescindible” la vocal neutra inicial del verb *estimava* que la del verb *entenía*. S’ha de tenir en compte que el nombre de mots encapçalats per la seqüència Vst- és força més elevat que l’encapçalat per la seqüència Vnt-.⁴⁹ A més, en el primer cas la vocal inicial sempre té caràcter epentètic (*estimar, estudiar, estafar...*), mentre que en el segon es poden trobar exemples en què aquesta vocal prové d’un segment tònic subjacent (*entrar – entra*, tots els mots que contenen el prefix *entre-*, etc.).

Fins ara s’ha parlat únicament de la vocal neutra i les seves probabilitats d’elisió. A banda d’aquesta vocal, en català només poden elidir-se les vocals àtones altes, les segones menys sonants del sistema, però tan sols poden fer-ho en dos contextos. El primer és el que involucra una seqüència de dues vocals àtones altes idèntiques com, per exemple, *expliqui històries*. Aquest és el context on l’elisió és més sistemàtica, ja que es veu clarament afavorida per la restricció OCP contra l’adjacència de segments idèntics (vg. § 6.5.1). Ara bé, les dades mostren que la tendència a evitar *[ii] o *[uu] no és tan marcada com la tendència a evitar *[əə]. En altres paraules, es pot trobar algun exemple de diftong o vocal llarga a *expliqui històries*, circumstància que no es dona a *ceràmica artesana*, on sempre hi ha elisió —tot i que la vocal inicial del segon mot està relacionada amb un segment tònic subjacent (cf. *art*). Certament aquesta ja és una observació de molt de detall, que es fa difícil d’integrar en una anàlisi formal, però és il·lustrativa de com les probabilitats d’elisió de les vocals varien segons el seu grau de prominència.

El segon context en què hi pot haver elisió d’una vocal àtona alta és aquell en què aquest segment està precedit d’una vocal tònica del mateix timbre. En aquests casos, però, les elisions alternen amb hiats i, fins i tot, amb algun cas de diftong o vocal llarga. Dels diversos exemples que il·lustren aquest context, la seqüència *té un destí idoni* és la que presenta hiat de forma més majoritària. Aquesta dada confirma la tendència del català a evitar xocs accentuals entre mores adjacents (vg. tableau (13)). El tableau (29) mostra com *XOCS_μ s’ha d’ordenar per sobre la restricció *OCP/V, que penalitza les seqüències de dues vocals idèntiques. A més, la presència de la restricció

⁴⁹ El DIEC2 conté 769 entrades amb la seqüència inicial *est-*, i només 344 amb la seqüència inicial *ent-*.

*Vμμ en una de les posicions altes de la jerarquia descarta el candidat amb diftong (vg. § 6.5.1).⁵⁰

(29)

<i>destí idoni</i>	*XOCSμ	*Vμμ	*OCP/V	OBERTURA
☞ dəs,ti.i.'ðɔ.ni			*	*
dəs,ti.'ðɔ.ni	*!			
dəs,tij.'ðɔ.ni		*!	*	

La seqüència *vull algú honrat* presenta gairebé tants casos de hiat com *té un destí idoni*. En aquesta ocasió la restricció que afavoreix el manteniment és MAXNucPr-BA, que també s'ha de situar per sobre de *OCP/V, tot i que no arriba a ocupar una posició tan elevada com *XOCSμ (els xocs accentuals entre mores s'eviten de manera més sistemàtica que les elisions de vocals àtones procedents d'una vocal tònica subjacent).

(30)

<i>algú honrat</i> (cf. <i>honra</i>)	MAXNucPr-BA	*Vμμ	*OCP/V	OBERTURA	*XOCS
☞ əl,ɣu.un.'rat			*	*	
əl,ɣun.'rat	*!				*
əl,ɣuwn.'rat		*!	*		*

En aquest tableau s'ha afegit en darrer lloc la restricció contra xocs accentuals entre síl·labes adjacents. Confirmen aquesta posició les resolucions de seqüències com *destí històric*, en què el nombre d'elisions és considerable.

(31)

<i>destí històric</i>	*Vμμ	*OCP/V	OBERTURA	*XOCS
dəs,ti.is.'tɔ.rik		*!	*	
☞ dəs,tis.'tɔ.rik				*
dəs,tijs.'tɔ.rik	*!	*		*

⁵⁰ La restricció *Vμμ penalitza tant el candidat amb diftong ([dəs,tij.'ðɔ.ni]) com el candidat amb vocal llarga ([dəs,tii.'ðɔ.ni]), ja que ambdues solucions són equivalents tant perceptualment com representacionalment (Wheeler 2005: 121-123, 127).

Ara bé, cal tornar a subratllar que en els contactes entre vocals altes la variació és més notable que en els contactes que inclouen una vocal neutra. Els candidats òptims dels tableaux (29), (30) i (31) no són les úniques resolucions possibles de les seqüències corresponents: sempre hi ha altres possibilitats. El fet que *OCP/V s'hagi considerat una restricció flotant, a banda d'OBERTURA, permet explicar aquesta variació (vg. § 6.5.1).

Fins ara s'ha parlat extensament de les seqüències ${}^1V + V$. Però què passa amb les seqüències inverses $V + {}^1V$? S'ha afirmat que la combinació [a.ə] es redueix gairebé sempre, però ocorre el mateix quan la combinació és [ə.'a]? De fet, també es tracta d'un contacte entre les vocals amb menys i més prominència. Segons les dades obtingudes, l'elisió és força menys sistemàtica en la combinació [ə.'a] que en la combinació [a.ə]. Per aquest motiu s'ha fet referència a una restricció *OCP/ ${}^1V_{\text{BAIX}}\text{ə}$, en què s'especifica que la vocal tònica precedeix la vocal àtona. Caldria postular també una restricció *OCP/ $\text{ə}{}^1V_{\text{BAIX}}$ i situar-la en una posició més baixa de la jerarquia? Potser el més adequat seria poder postular una restricció general del tipus *OCP/ V_A que penalitzés tant [a.ə] com [ə.'a] i, fins i tot, [əə] (Wheeler 2005: 134). El problema és que aquestes tres seqüències no es comporten exactament de la mateixa manera: és veritat que totes tres manifesten una tendència comuna a reduir-se, bàsicament per una motivació de caràcter perceptual, però la combinació [ə.'a] es diferencia de la resta perquè les elisions hi alternen amb una presència prou significativa de hiats.⁵¹

La mateixa situació es repeteix en qualsevol combinació $V + {}^1V$, en què els exemples de manteniment sempre són més nombrosos que en la corresponent combinació ${}^1V + V$. En el cas de les vocals tòniques altes, per exemple, una seqüència [i] / [u] + [ə] alterna entre elisió i hiat, mentre que la seqüència inversa [ə] + [i] / [u] sempre manté el hiat. Quin és el factor que permet explicar aquesta asimetria? Ja s'ha comentat que la posició de l'accent d'enunciat no sempre és un factor clau, i les condicions de sonicitat tampoc no hi tenen una influència clara. Com es veurà a § 6.5.6-8, la tendència a mantenir el hiat de les seqüències $V + {}^1V$ es deu més aviat a un

⁵¹ Una seqüència com *article àrab* presenta efectivament un nombre significatiu de hiats, però no s'ha d'oblidar que les elisions continuen essent la solució més freqüent, almenys a la varietat septentrional del català central. En bona part de la bibliografia sobre contactes vocàlics del català central s'ha defensat que l'elisió queda del tot bloquejada en aquests casos.

conglomerat de factors, entre els quals s'inclou la preservació d'informació morfològica, el grau de cohesió sintàctica i la freqüència d'ús.

Al llarg d'aquest apartat s'ha analitzat la repercussió que té la sonicitat de les vocals en contacte a l'hora de determinar un tipus de resolució o un altre. S'ha vist com el grau de prominència sol indicar el segment que ha d'ocupar la posició de nucli sil·làbic, els segments que tenen més tendència a semivocalitzar-se i els que tenen més tendència a elidir-se. En cap moment, però, no s'ha recorregut a les restriccions que lliguen les diverses posicions sil·làbiques amb l'escala de sonicitat, com ara la jerarquia *NUC/ə >> *NUC/i,u >> *NUC/e,o (Gouskova 2003: 183). Les restriccions que s'havien postulat amb anterioritat (FNP, SV-ALT), juntament amb les que s'han introduït procedents de la família OCP (*OCP/!V_{BAIX}ə, *OCP/!V_{ALT}ə), han estat suficients per obtenir els resultats adequats. A continuació, i per tancar aquest tema, s'exemplifiquen algunes de les llengües en què les resolucions dels contactes vocàlics depenen, entre d'altres factors, de la sonicitat.

6.5.2.1 Sonicitat i prominència de les vocals en altres llengües

La sonicitat, juntament amb l'accent, és un dels factors més influents en la resolució dels contactes vocàlics en llengües d'arreu del món. A continuació se citaran alguns exemples de la influència que exerceix aquest factor, el primer dels quals pertany a l'espanyol peninsular. En aquesta varietat quan entren en contacte una vocal tònica i una vocal àtona o bé dues vocals àtones, la resolució habitual és el diftong, sempre que el ritme de parla no sigui massa lent (Colina 1995: 148). Es permeten tant diftongs creixents com decreixents, amb la condició que el nucli sigui el segment amb més sonicitat. Els exemples de (32) il·lustren contactes entre vocals àtones, mentre que en els exemples de (33) una de les vocals de la seqüència és tònica.

(32) Espanyol peninsular (Morris 1998: 63-64)

- tu abuelo [wa] 'el teu avi'
- traigo alhajas [qa] 'porto joies'
- tengo usados [ow] 'tinc usats'
- toda Italia [aj] 'tota Itàlia'

(33) Espanyol peninsular (Morris 1998: 80-81)

- de ambos [eá] ‘d’ambdós’
- este humo [éw] ‘aquest fum’
- acné inoportuno [éj] ‘acne inoportú’
- menú antiguo [wá] ‘menú antic’

Alguns dels exemples de (33) mostren que fins i tot és possible canviar l’accent de posició per tal que el diftong resultant tingui com a nucli la vocal amb més sonicitat. És el cas de *menú antiguo*, en què la vocal que tenia accent lèxic és la menys sonant del contacte i, per tant, la que li correspon perdre el caràcter de nucli sil·làbic. De totes maneres, Morris apunta en nota a peu de pàgina que diversos parlants nadius de l’espanyol consideren que aquests canvis de posició de l’accent sonen poc naturals (Morris 1998: 80).⁵²

En espanyol *chicano* els diftongs també respecten l’escala de sonicitat, tot i que en aquesta varietat només és possible la formació de diftongs creixents. La presència d’una regla que converteix en altes les semivocals mitjanes possibilita que sempre se satisfacin les condicions de sonicitat.

(34) Espanyol *chicano* (Morris 1998: 63-64, 82)

- tengo amigos [wa] ‘tinc amics’
- se olvidó [jo] ‘se’n va oblidar’
- tengo hipo [wí] ‘tinc singlot’
- pagué ochenta [jó] ‘en vaig pagar vuitanta’

L’últim exemple mostra que en *chicano* també és possible que l’accent canviï de posició i, per tant, que no se satisfaci FNP (vg. § 6.5.1.1). En aquest cas, els canvis d’accent són necessaris perquè els diftongs sempre siguin creixents. D’altra banda, l’elisió és la resolució habitual quan la primera vocal del contacte és *a*, segment que no pot convertir-se en semivocal. A (35) es pot comprovar com en aquestes seqüències l’elisió impedeix que es formi un diftong decreixent.

⁵² També sonen poc naturals els diftongs entre dues vocals tòniques, com per exemple *tabú ético* [wé]. Segons Martínez-Gil, aquesta pronúncia només és possible en un ritme de parla molt ràpid (Morris 1998: 80).

(35) Espanyol *chicano* (Morris 1998: 61)

- cartaurgente [u] (*[aw]) ‘carta urgent’

A diferència d’aquestes dues varietats, en espanyol mexicà els diftongs no sempre satisfan l’escala de sonicitat. Per exemple, quan entren en contacte dues vocals àtones, el diftong resultant sempre és creixent, independentment de la relació de sonicitat que mantinguin les vocals.

(36) Espanyol mexicà (Morris 1998: 63-64)

- miamigo [ja] ‘el meu amic’

- suhistoria [wi] ‘la seva història’

- comouvitas [ɔ̃] ‘menjo granets de raïm’

- laiglesia [ai] ‘l’església’

Només es poden formar diftongs decreixents quan la primera vocal del contacte és tònica. Si la vocal tònica és la segona, llavors el resultat sempre és un diftong creixent. El que és essencial en aquestes resolucions no és la sonicitat sinó la preservació dels accents lèxics.

(37) Espanyol mexicà (Morris 1998: 81)

- túimitas [új] ‘tu imites’

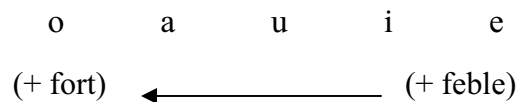
- comouvas [oú] ‘menjo raïm’

El cas del català té certs aspectes en comú amb aquestes tres varietats de l’espanyol, però no coincideix exactament amb cap d’elles. Amb l’espanyol peninsular i el *chicano* hi comparteix el requeriment que els nuclis sil·làbics siguin els segments amb més sonicitat, mentre que amb l’espanyol mexicà hi comparteix la necessitat de preservar el caràcter nuclear dels elements que han rebut accent lèxic. A més, cal tenir present que en català l’element no nuclear dels diftongs sol correspondre a una vocal alta, la qual cosa indica que la restricció SV-ALT ha d’ocupar una posició dominant en la jerarquia, tal com també passa en *chicano*.

En altres llengües, les resolucions dels contactes vocàlics són difícils de justificar per raons de sonicitat. És el cas del grec, en què s’apliquen tres regles d’elisió

vocàlica condicionades sintàcticament. D'entrada, les úniques vocals que no poden ser esborrades per cap d'aquestes regles són les vocals altes, la qual cosa pot semblar estranya si es té en compte que aquests segments tenen un grau de sonicitat baix. També són peculiars els resultats que provoca la tercera regla d'elisió, anomenada *Less Sonorant First Vowel Deletion* (Condoravdi 1990: 64-66). Aquesta regla esborra la primera vocal d'un grup de dues si és més feble (*weak*, en anglès) que la segona. El grau de fortalesa (*strenght*, en anglès) es mesura d'acord amb la jerarquia presentada a (38), la qual s'ha inclòs tant en gramàtiques tradicionals com en altres estudis lingüístics sobre el grec, malgrat que és una jerarquia difícil de justificar fonològicament.

(38) Jerarquia vocàlica del grec (Condoravdi 1990: 66)

Així doncs, les úniques vocals que es poden elidir d'aquesta escala són *e* (davant de *o*, *a*, *u*, *i*) i *a* (davant de *o*). El cert és que aquests resultats no s'adiuen gaire amb les condicions de sonicitat dels segments vocàlics.

D'altra banda, són diverses les llengües en què la vocal neutra té un comportament especial. Sovint és la vocal que s'elideix amb més facilitat, però també sol ser el segment que s'insereix per reparar l'estructura sil·làbica. Una de les llengües en què s'observa aquest caràcter dual és el Lillooet (Gouskova 2003: 190-204). Aquesta llengua, parlada en una àrea de la Colúmbia Britànica (Canadà), té un inventari de quatre vocals ([i, u, a, ə]), de les quals només la neutra té una distribució predictable. Gouskova la qualifica de *cheap vowel*: s'insereix per raons fonotàctiques (per evitar agrupacions de tres consonants tautosil·làbiques o per impedir que es transgredeixi l'escala de sonicitat, entre d'altres), però s'elideix en la resta de casos.

Des del punt de vista d'una anàlisi derivacional clàssica es postularia que en Lillooet les vocals neutres no són subjacents, sinó que són el producte d'una regla d'inserció d'epèntesi. Gouskova defensa que, dins del marc de la TO, i adoptant la hipòtesi de la riquesa de la base, les dades s'han de poder explicar a partir de qualsevol tipus d'input, tant si presenta vocals neutres com si no.⁵³ En aquest marc s'ha de poder explicar per què la vocal neutra té tanta facilitat per elidir-se i a la vegada actua de vocal

⁵³ Segons la hipòtesi de la riquesa de la base (*Richness of the Base*, en anglès), les representacions subjacents no estan sotmeses a cap mena de restricció. Vegeu, per exemple, McCarthy (2003).

epentètica. Gouskova atribueix aquest doble comportament al fet que la vocal neutra és un dels segments menys prominents, amb un grau de sonicitat més baix, qualitat que la converteix, d'una banda, en la vocal més marcada per ocupar la posició de nucli sil·làbic i, de l'altra, en l'epèntesi menys marcada atesa la restricció anomenada RECUPERA-X (RECOVER/x, en anglès), la qual demana que els nuclis sil·làbics dotats d'un cert grau de prominència corresponguin a un dels segments de l'input (Gouskova 2003: 193).⁵⁴ És interessant constatar que aquest comportament és similar al que té la vocal neutra en català, una llengua molt allunyada del Lillooet.

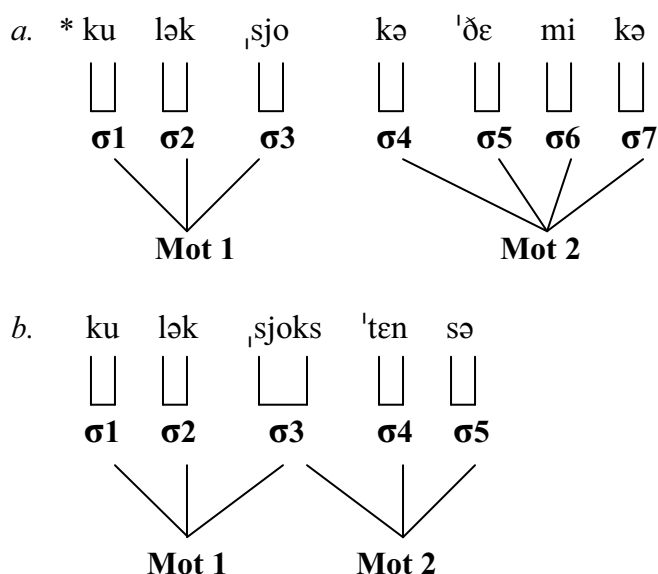
6.5.3 Estructura sil·làbica de V2

En la bibliografia precedent s'ha anat repetint que un dels factors que condiciona més directament les resolucions de les seqüències vocàliques és l'estructura sil·làbica de la segona vocal en contacte. Les dades del català central septentrional confirmen les mateixes regularitats constatades en els diversos estudis previs sobre contactes: una vocal àtona en síl·laba travada s'elideix amb més facilitat que una altra en síl·laba oberta. Aquesta distinció està motivada fonèticament, ja que qualsevol vocal tendeix a ser més curta, i per tant menys perceptible, quan pertany a síl·laba travada que quan pertany a síl·laba oberta. Tal com ja s'ha comentat succintament a § 6.5.2, el principi de preservació de síl·labes (PPS) permet formalitzar aquest comportament, ja que penalitza l'elisió d'un segment si és l'únic integrant d'una síl·laba (Jiménez 1999, a partir de les reflexions de Palmada 1994 i Colina 1995; Wheeler 2005, Cabré i Prieto 2005).

El PPS és una restricció de fidelitat: exigeix que el nombre de síl·labes que domina un mot en el nivell lèxic tingui una correspondència exacta en el nivell postlèxic (Jiménez 1999: 99). Per exemple, l'elisió de la vocal neutra en la seqüència *una col·lecció acadèmica* comporta la no-satisfacció del PPS: l'adjectiu *acadèmica* domina cinc síl·labes en el nivell lèxic però només en domina quatre en el nivell postlèxic (vg. (39a)). En canvi, a *col·lecció extensa* l'elisió de la vocal inicial del segon mot no altera el còmput sil·làbic, ja que no implica la desaparició de tot el contingut de la síl·laba. El gràfic de (39b) mostra com el segon mot d'aquesta seqüència domina tres síl·labes en el nivell postlèxic, que són les mateixes que domina a nivell lèxic.

⁵⁴ Se suposa que els segments prominents de l'output són els que serveixen de base per reconstruir l'input. Així doncs, els segments epentètics han de ser com menys prominents millor.

(39) Còmput sil·làbics (adaptat de Jiménez 1999: 99)

En el tableau que apareix a continuació el PPS se situa per sobre d'OBERTURA, la qual cosa explica que el hiat sigui la resolució més habitual de la seqüència *col·lecció acadèmica*. En canvi, tal com ja s'havia vist a (11), *col·lecció extensa* es resol en elisió perquè aquesta no implica la transgressió del PPS.

(40)

<i>col·lecció acadèmica</i>	PPS	OBERTURA	*XOCS
☞ ku.lək.,sjɔ.ə.kə.'ðɛ.mi.kə		*	
ku.lək.,sjɔ.kə.'ðɛ.mi.kə	*!		
<i>col·lecció extensa</i>			
ku.lək.,sjɔ.əks.'tɛn.sə		*!	
☞ ku.lək.,sjɔks.'tɛn.sə			*

Una observació més detallada de les dades revela que la seqüència *col·lecció acadèmica* manifesta variació estilística: en un tempo de parla moderadament ràpid les elisions també hi sovintegen. De fet, en el subapartat precedent (vg. tableau (27)) ja s'havia vist que la restricció flotant OBERTURA pot moure's més amunt de la posició que ocupa el PPS en la jerarquia.

Tot sembla indicar que el PPS converteix en innecessària la restricció *XOCS_μ, ja que permet explicar la presència de hiats tant a *col·lecció acadèmica*, en què *XOCS_μ no és rellevant, com a *café amarg*, en què sí que ho és. Tanmateix, una anàlisi atenta de

les dades mostra que l'última seqüència té un comportament diferent de la primera: *cafè amarg* es resol sistemàticament en hiat (vg. § 6.5.1; cf. Wheeler 2005: 130), mentre que *col·lecció acadèmica* pot oscil·lar entre hiat i elisió, segons el ritme de parla. És a dir, en l'últim cas hi ha variació, però en el primer no. El model de les restriccions flotants permet explicar aquesta diferència de comportament sempre que es mantingui la distinció entre les restriccions PPS i *XOCS_μ. Com ja s'ha vist en tableaux precedents (vg. (13) i (25)), *XOCS_μ se situa en una posició dominant de la jerarquia, per sobre del límit fins al qual es pot moure la restricció flotant OBERTURA. En canvi, el PPS se situa en una posició més baixa, de manera que en un ritme de parla moderadament ràpid pot ser dominat per OBERTURA. Els dos tableaux següents, corresponents a dos tempos de parla distints, il·lustren aquestes resolucions.⁵⁵

(41) a. Tempo més lent

<i>col·lecció acadèmica</i>	*XOCS _μ	PPS	OBERTURA	*XOCS
☞ ku.lək,ɹsjo.ə.kə.'ðe.mi.kə			*	
ku.lək,ɹsjo.kə.'ðe.mi.kə		*!		
<i>cafè amarg</i>				
☞ kə,ɹfɛ.ə.'mark			*	
kə,ɹfɛ.'mark	*!	*		*

b. Tempo més ràpid

<i>col·lecció acadèmica</i>	*XOCS _μ	OBERTURA	PPS	*XOCS
ku.lək,ɹsjo.ə.kə.'ðe.mi.kə		*!		
☞ ku.lək,ɹsjo.kə.'ðe.mi.kə			*	
<i>cafè amarg</i>				
☞ kə,ɹfɛ.ə.'mark		*		
kə,ɹfɛ.'mark	*!		*	*

En els contactes entre dues vocals àtones diferents el PPS també impedeix l'elisió dels segments que es troben en síl·laba oberta. S'ha de tenir en compte, però, que en aquestes seqüències, a banda del hiat i l'elisió, també és possible la formació de diftong. La

⁵⁵ En el tableau (41b) la línia vertical més gruixuda indica el límit fins al qual es pot moure la restricció flotant, que s'ha marcat amb negreta.

posició dominant de la restricció SV-ALT assegura que les vocals altes siguin els únics segments que es poden semivocalitzar. Així, per exemple, una seqüència com *busco amics* pot presentar fins a quatre resolucions possibles: hiat, diftong creixent, elisió de la vocal alta o elisió de la vocal neutra. Les dues últimes possibilitats es poden reduir fàcilment a una de sola: quan una vocal àtona alta entra en contacte amb una vocal neutra, l'únic segment que es pot elidir és aquest darrer, ja que és el menys prominent (vg. § 6.5.2).⁵⁶

Un cop descartat el candidat amb elisió de la vocal alta encara resten tres resolucions possibles, les quals exigeixen la intervenció d'altres restriccions que proporcionin una avaluació distinta dels dos candidats que impliquen reducció sil·làbica. La restricció MAX afavoreix els diftongs per sobre de les elisions, però quina és la restricció que expressa la preferència inversa? Seguint amb l'exemple citat anteriorment, es podria dir que el candidat [ˌbus.kwə.'miks] és penalitzat per la restricció *Cj/w, que evita la presència de diftongs creixents en síl·labes que ja tenen obertura (Wheeler 2005: 101, 137-144). Totes aquestes restriccions apareixen recollides al tableau (42).

(42)

<i>busco amics</i>	PPS	OBERTURA	*Cj/w	MAX
ˌbus.ku.ə.'miks		*!		
☞ ˌbus.kwə.'miks			*	
ˌbus.ku.'miks	*!			*
<i>busco antiguitats</i>				
ˌbus.ku.əŋ.ti.yi.'tats		*!		
ˌbus.kwəŋ.ti.yi.'tats			*!	
☞ ˌbus.kuŋ.ti.yi.'tats				*

Aquest tableau mostra com el PPS només és rellevant a la seqüència *busco amics*, en què penalitza l'elisió de la vocal inicial del segon mot. La jerarquitització d'OBERTURA per sobre de la restricció *Cj/w provoca que el candidat òptim sigui el que presenta diftong. En canvi, a *busco antiguitats* la forma guanyadora és la que es resol en elisió, ja que no és penalitzada pel PPS (aquí la vocal neutra no forma part d'una síl·laba oberta).

⁵⁶ Una manera de formalitzar el fet que en aquest tipus de contactes només es pugui elidir la vocal neutra consisteix a subdividir la restricció MAX en MAX_{i/u} i MAX_ə, i jerarquitzar la primera d'aquestes dues restriccions en una posició més elevada que la segona.

Tanmateix, s'ha de remarcar que les vocals neutres situades en síl·laba travada s'elideixen molt més fàcilment si estan precedides d'una vocal tònica que si ho estan d'una vocal àtona. Sí que és cert que a *busco antiguitats* l'elisió és la resolució majoritària, però en altres seqüències similars com *regali encants* o *aquell savi estudiós* les elisions alternen amb un nombre considerable de diftongs i, fins i tot, amb alguns hiats en els ritmes de parla més lents. Com és habitual, les elisions predominen quan el tempo és ràpid, tot i que en un mateix ritme de parla també es detecta alternança entre diftong i elisió. La facilitat amb què es formen diftongs en les dues darreres seqüències esmentades, a diferència del que passa a *busco antiguitats*, es pot deure al fet que els diftongs creixents encapçalats per [j] són menys marcats que els encapçalats per [w], tot i que en general uns i altres són més marcats que els diftongs decreixents (Wheeler 2005: 102-103).⁵⁷ En català, les paraules que contenen un segment *i* seguit d'una altra vocal són molt més nombroses que les que contenen un segment *u* seguit de vocal, de manera que és fàcil que els diftongs també siguin més nombrosos en el primer cas que en el segon.⁵⁸ Aquest raonament permet explicar que en pronunciar la seqüència *busco antiguitats* hi hagi més reticència a formar diftong i que s'opti per l'elisió, una resolució que en aquest cas també es veu afavorida per la notable distància que separa els accents.

Una altra constatació relacionada amb l'estructura sil·làbica dels mots en contacte és que la presència d'una obertura complexa dificulta encara més la formació de diftongs.⁵⁹ Mentre que a una seqüència com *regali americanes* la resolució més habitual és [jə], a la seqüència paral·lela *compri americanes* s'opta majoritàriament per mantenir el hiat o, fins i tot, elidir la vocal neutra. De la mateixa manera, *compro antiguitats* no se sol resoldre en diftong. Aquest comportament s'explica per la restricció *OBERTURA-COMPLEXA3 (*OC3), que penalitza les obertures complexes de

⁵⁷ La diferència de marcatge entre diftongs creixents i decreixents es desprèn del principi de dispersió de sonicitat (*Sonority Dispersion Principle*), que permet establir diferents graus de complexitat de les semisíl·labes inicials i finals (Clements 1990: 302-308). Les semisíl·labes finals són més harmòniques com més propers són els seus integrants en l'escala de sonicitat, tal com passa precisament en el cas dels diftongs decreixents. En canvi, les semisíl·labes inicials es caracteritzen per la situació inversa: són més harmòniques com més distància de sonicitat hi ha entre els seus integrants (vg. § 7.5.4). Així, la semisíl·laba inicial menys complexa és la formada per obstruent + vocal, mentre que la més complexa és la que correspon a un diftong creixent (semivocal + vocal).

⁵⁸ En espanyol també hi ha indicis que els diftongs creixents formats pel segment [j] són més habituals que els formats pel segment [w] (vg. Cabré i Prieto 2006: 218-221).

⁵⁹ Cabré i Prieto (2006: 216-218, 229) també han analitzat la influència que exerceix aquest factor en el manteniment de hiat en espanyol. Les dades que han aportat mostren que la presència d'una obertura complexa només bloqueja de manera sistemàtica la formació de diftongs en mots potencialment monosil·làbics (*tr[ua]n, pr[io]r*, etc.). En la resta de contextos hi ha una certa variació.

tres segments (cf. Jiménez 1999: 68, Pons en premsa, Wheeler 2005: 102).⁶⁰ En català, aquesta restricció ocupa una de les posicions més dominants de la jerarquia, ja que, en general, les obertures només poden contenir un màxim de dos segments.

(43)

<i>compri americanes</i>	*OC3	PPS	OBERTURA	*Cj/w	MAX
☞ ₁ kom.pri.ə.mə.ri.'ka.nəs			*		
kom.prjə.mə.ri.'ka.nəs	*!			*	
kom.pri.mə.ri.'ka.nəs		*!			*

(44)

<i>regali americanes</i>	*OC3	PPS	OBERTURA	*Cj/w	MAX
rə.ɣa.li.ə.mə.ri.'ka.nəs			*!		
☞ ₁ rə.ɣa.ljə.mə.ri.'ka.nəs				*	
rə.ɣa.li.mə.ri.'ka.nəs		*!			*

Al tableau (43), la restricció *OC3 impedeix que el candidat òptim sigui el que presenta diftong. En canvi, aquest és precisament el candidat que guanya al tableau (44), on la restricció *OC3 no té rellevància. El PPS també ocupa una de les posicions altes de la jerarquia i, per tant, evita que es produeixi elisió de la vocal neutra, una elisió que comportaria la pèrdua total de la primera síl·laba del mot *americanes*.

Juntament amb les restriccions que penalitzen obertures complexes, també n'hi ha que eviten codex complexes. El fet que una seqüència com *atleta impetuós* no es resolgui mai en diftong només es pot explicar per l'acció d'una restricció que penalitza les codex formades per més d'un element. Tot i que en català són permeses les codex de dos segments, el cert és que en posició interior de mot tenen una presència marginal: bàsicament apareixen en mots d'origen culte i, quan no és així, experimenten una forta tendència a la simplificació (*augment* [əw.'men], *excusa* [əʒ.'ku.zə], etc.). A més, les codex formades per semivocal seguida de nasal —com la que presentaria la seqüència *atleta impetuós* si es produís diftong— són molt poc tolerades en català, ja que tan sols apareixen en un nombre escàs d'arcaïsmes, mots cultes i manlleus, i encara de vegades

⁶⁰ Es dona per fet que les semivocals es comporten com les altres consonants: en els diftongs creixents s'adjunten a l'obertura, mentre que en els diftongs decreixents s'incorporen a la coda sil·làbica (Jiménez 1999: 63-65, Lloret 2002: 203-207).

afegeixen una vocal de suport (Lloret 2002: 231). No és estrany, doncs, que l'elisió sigui la resolució gairebé sistemàtica de la seqüència *atleta impetuós*, tal com mostra el tableau (45), on s'inclou la restricció *CODA-COMPLEXA (*CC).

(45)

<i>atleta impetuós</i>	*CC	OBERTURA	MAX
əd, ɛ.tə.im.pə.tu.'os		***!	
əd, ɛ.təjm.pə.tu.'os	*!	**	
☞ əd, ɛ.tim.pə.tu.'os		**	*

Els tableaux (42), (43), (44) i (45) il·lustren les resolucions majoritàries d'algunes de les seqüències on entren en contacte dues vocals àtones diferents. Ara bé, aquestes no són les úniques pronúncies possibles: entre les dades també es poden trobar exemples de [bus.kwəŋ.ti.yi.'tats], [kom.pri.mə.ri.'ka.nəs] o, fins i tot, [kom.pɾjə.mə.ri.'ka.nəs], entre d'altres. En definitiva, la variació que es detecta en aquest tipus de contactes encara és més notable que la que es detecta quan una de les vocals de la seqüència és tònica.

6.5.4 Correspondència entre mots relacionats morfològicament

En analitzar les distintes resolucions dels contactes vocàlics s'ha fet referència a la restricció MAX, que penalitza l'elisió de segments presents a l'input. La posició d'aquesta restricció al capdavant de la jerarquia ha fet innecessari incloure-la en la majoria de tableaux. En tots els casos, MAX s'ha entès com una restricció de fidelitat entre formes subjacents (inputs) i formes superficials (outputs).

Les restriccions de fidelitat, però, no només posen en relació segments pertanyents a diferents nivells (input i output), sinó que també poden preservar la correspondència entre elements que formen part d'un mateix nivell (output). És el que s'ha anomenat correspondència entre outputs (*OO-Correspondence*, en anglès), teoria que engloba diverses propostes més o menys similars que permeten avaluar el grau d'influència entre mots morfològicament relacionats. Entre aquestes propostes destaquen els models de *Paradigm Uniformity*, *Uniform Exponence* i *Base-Identity* (Benua 1995, Flemming 1995, McCarthy 1995, Burzio 1996, Kenstowicz 1996, Steriade 1996, Kager 1999, entre d'altres).

Algunes de les resolucions dels contactes vocàlics reflecteixen la influència d'aquestes restriccions de fidelitat entre outputs o formes superficials relacionades morfològicament. Es tracta de casos en què una vocal àtona d'un mot derivat es manté perquè correspon a la vocal tònica del seu mot base. Per exemple, la seqüència *cançó artística* es resol majoritàriament en hiat, tot i la presència d'una vocal neutra situada en síl·laba travada i precedida d'una vocal tònica. El manteniment s'explica perquè l'adjectiu *artística* és un derivat del substantiu *art* i, per tant, la seva vocal neutra inicial prové d'un segment tònic.

La majoria d'estudis previs han considerat que aquest és un dels factors clau a l'hora de determinar la resolució dels contactes vocàlics. Wheeler (2005: 127-129, 132-140) l'ha formalitzat a través de la restricció *Metrical Consistency Base-PPhrase*, la qual demana que el nucli del peu mètric principal d'una base correspongui sempre a un nucli sil·làbic a nivell de sintagma fonològic. Wheeler atribueix una importància considerable a aquesta restricció i la situa en una de les posicions més dominants de la jerarquia. En l'anàlisi que s'està presentant s'ha optat per utilitzar una altra variant de la restricció, la qual ja ha estat introduïda a § 6.5.2: MAXNucPr-BA (HEADMAX-BA, en anglès; McCarthy 1995, Alderete 1995, Kager 1999). Significa que el nucli prosòdic d'una base ha de tenir un segment corresponent a les seves formes derivades (tant quan apareixen aïlladament com quan entren en contacte amb altres mots). Aquesta formulació emfatitza que es tracta d'una restricció de fidelitat (MAX) i, a la vegada, s'adequa de manera més precisa a les dades proporcionades en aquesta tesi, en què tots els exemples de mots relacionats morfològicament ho són per derivació.

El tableau (46) mostra com només cal jerarquitzar la restricció MAXNucPr-BA per sobre d'OBERTURA i *XOCS per tal que la resolució òptima d'una seqüència com *cançó artística* sigui el hiat.

(46)

<i>cançó artística</i> (cf. <i>art</i>)	MAXNucPr-BA	OBERTURA	*XOCS
☞ kən,so.ər.'tis.ti.kə		*	
kən,so.r.'tis.ti.kə	*!		*

Els tableaux (47) i (48), corresponents a les seqüències *amo asmàtic* i *algú honrat*, també descarten els candidats amb elisió. En el primer cas, el contacte involucra dues vocals àtones, de manera que les possibilitats de resolució augmenten. La posició dominant de MAXNucPr-BA i el fet que *Cj/w ocupi una posició baixa, per sota

d'OBERTURA, fa que el candidat amb diftong sigui el guanyador. En el segon cas, el domini de MAXNucPr-BA sobre *OCP/V, restricció que penalitza l'adjacència de dues vocals idèntiques, també afavoreix el candidat amb hiat (vg. també (30)).

(47)

<i>amo asmàtic</i> (cf. <i>asma</i>)	MAXNucPr-BA	OBERTURA	*Cj/w	MAX
ᵛa.mu.əz.'ma.tik		*!		
☞ ᵛa.mwəz.'ma.tik			*	
ᵛa.muz.'ma.tik	*!			*

(48)

<i>algú honrat</i> (cf. <i>honra</i>)	MAXNucPr-BA	*Vμμ	*OCP/V	OBERTURA	*XOCS
☞ əl.ɣu.un.'rat			*	*	
əl.ɣun.'rat	*!				*
əl.ɣuwn.'rat		*!	*		*

En canvi, MAXNucPr-BA es jerarquitzava per sota de la restricció *OCP/'V_{BAIXƏ}, procedent de la mateixa família que *OCP/V: en el tableau (49) el candidat òptim és [də.ʃar.mə.'men], amb elisió, tot i que transgredeix la restricció de fidelitat entre outputs (vg. també (24)). La contraposició dels tableaux (48) i (49) permet concloure que és més important evitar una seqüència ['a.ə] que una seqüència de dues vocals idèntiques.⁶¹ També convé recordar, però, que la restricció *OCP/V s'ha considerat des de l'inici un principi flotant, de manera que pot arribar a ocupar la mateixa posició que *OCP/'V_{BAIXƏ} (vg. § 6.5.1).

(49)

<i>deixar armament</i> (cf. <i>arma</i>)	*OCP/'V _{BAIXƏ}	MAXNucPr-BA	OBERTURA
də.ʃa.ər.mə.'men	*!		*
☞ də.ʃar.mə.'men		*	

⁶¹ La combinació [əə] és l'única seqüència de dues vocals iguals que presenta elisió de manera sistemàtica.

Segons dades proporcionades per Wheeler (2005: 131), les seqüències *corder anyal* [i.e.ə] (cf. *any*) i *setí arnat* [i.i.ə] (cf. *arna*) presenten hiat de manera sistemàtica. En aquesta ocasió, però, la restricció que impedeix l'elisió és *XOCS_μ. El tableau (50), corresponent a la primera d'aquestes dues seqüències, il·lustra com *XOCS_μ ocupa una posició encara més dominant que MAXNucPr-BA.

(50)

<i>corder anyal</i> (cf. <i>any</i>)	*XOCS _μ	MAXNucPr-BA	OBERTURA	*XOCS
☞ kur, _i ðe.ə.'ɲal			*	
kur, _i ðe.'ɲal	*!	*		*

La situació es complica més si es tenen en compte les variacions en el ritme de parla. Els candidats òptims dels tableaux (46), (47) i (48) no són les úniques resolucions d'aquestes seqüències: les elisions també són possibles quan el ritme de parla és ràpid. Com ja s'ha comentat, aquesta variació es pot formalitzar a través de l'ascensió de la restricció flotant OBERTURA. El tableau següent en proporciona un exemple.

(51) Tempo ràpid

<i>cançó artística</i> (cf. <i>art</i>)	OBERTURA	MAXNucPr-BA	*XOCS
kən, _i so.ər.'tis.ti.kə	*!		
☞ kən, _i sor.'tis.ti.kə		*	*

En el cas d'*algú honrat* l'elisió pot estar provocada per l'ascensió de qualsevol de les dues restriccions flotants: *OCP/V o OBERTURA. En canvi, la seqüència *deixar armament* del tableau (49) no presenta variació estilística. Tampoc no en presenten ni *corder anyal* ni *setí arnat*. Aquesta dada confirma que el manteniment de hiat en els dos darrers exemples és provocat per la restricció *XOCS_μ, i no per MAXNucPr-BA, ja que només la primera està jerarquitzada per sobre del límit fins al qual es pot moure la restricció flotant OBERTURA.

(52) Tempo ràpid

<i>corder anyal</i> (cf. <i>any</i>)	*XOCS _μ	OBERTURA	MAXNucPr-BA	*XOCS
☞ kur, ₁ ðe.ə. ¹ jal		*		
kur, ₁ ðe. ¹ jal	*!		*	*

Però un cop més la variació va més enllà de les alternances provocades per l'ús de diferents ritmes de parla. Per exemple, les seqüències *algú asmàtic*, *cançó artística* i *café ansiós* no es comporten de la mateixa manera, tot i que són molt similars. Concretament, s'hi detecta un augment progressiu del nombre d'elisions. El comportament distint d'aquestes seqüències es pot explicar pels diversos graus d'obertura de les vocals tòniques que presenten: a la combinació *algú asmàtic*, en què la vocal tònica és alta, és on els hiats són més majoritaris, mentre que la seqüència *café ansiós*, amb una vocal tònica mitjana baixa, és la que té una presència d'elisions més destacable. D'alguna manera sembla que les vocals que tenen menys sonicitat són les que menys capacitat tenen per provocar l'elisió de la vocal neutra (vg. § 6.5.2). D'altra banda, el fet que *cançó artística* presenti més casos de hiat que *café ansiós* també es pot explicar per les característiques articulatòries i acústiques del segment ròtic [r], que afavoreix el manteniment d'una vocal neutra adjacent (Recasens 1986).

6.5.5 Presència de mots monosil·làbics

Les dades recopilades en aquest treball mostren que els contactes formats per alguna vocal pertanyent a un mot lèxic monosil·làbic es caracteritzen per una forta tendència a presentar hiat: *té entrades* [₁e.ə], *aquella dona ve ansiosa* [₁e.ə], etc. Aquest factor, a diferència dels que s'han analitzat prèviament, no ha estat gaire citat en la bibliografia sobre fenòmens de contacte vocàlic. Recasens (1993) ha parlat en més d'una ocasió de la facilitat amb què s'elideixen les vocals dels mots funcionals monosil·làbics, però no ha fet referència al comportament que tenen els mots lèxics formats per una sola síl·laba. Puigròs (2000) sí que constata que les seqüències formades per un substantiu i un adjectiu monosil·làbic són reticents a presentar elisió, tot i que observa una certa variació en les dades.

Qui atorga més importància a aquest factor és sens dubte Wheeler (2005: 128-132). Aquest autor proporciona uns quants exemples de contactes ¹V + V en què la

vocal tònica pertany a un mot lèxic monosil·làbic i la resolució sistemàtica és el hiat: *vi importat* [i.i], *dur ultratge* [u.u], *sí emfàtic* [i.ə], etc. Segons Wheeler, la presència d'elisió en aquestes seqüències provocaria que se sobreposessin dues síl·labes inicials de mot, la qual cosa dificultaria el reconeixement dels mots en contacte.⁶² Aquesta observació el porta a postular una restricció que ell mateix anomena *INITIALOVERLAP (*INOV), i que descriu de la manera següent: “The right edge of a lexical word which consists of a degenerate foot (¹L) corresponds to the right edge of a syllable” (Wheeler 2005: 132). Aquesta restricció, considerada provisional per Wheeler, es basa en una intuïció encertada: el manteniment de hiat en els exemples citats facilita el correcte processament de la informació i evita possibles ambigüitats. Com es comprovarà posteriorment, aquesta funció desambiguadora és essencial en la llengua, fins al punt que arriba a amagar els efectes que provoquen altres factors (vg. § 6.5.6 i § 6.5.8).

Tanmateix, la definició de la restricció no és del tot adequada. Si es mantingués la formulació de Wheeler, la seqüència *té edificis alts* es podria pronunciar amb elisió sense que això impliqués la transgressió de *INOV, ja que tant [te.ə.ði.'fi.sis] com [te.ði.'fi.sis] mantenen la correspondència entre el marge dret del mot lèxic monosil·làbic i el marge dret d'una síl·laba. En canvi, les dades mostren que la pronúncia amb hiat és clarament majoritària, tal com també ho és a *aquell home ve animat* [e.ə] i *aquell home ve enamorat* [e.ə]. En tots els casos el manteniment de hiat permet que dues síl·labes inicials que pertanyen a mots de categories lèxiques majors es mantinguin adjacents, és a dir, no se sobreposin, quan entren en contacte.

A més, la restricció *INOV també afecta altres contactes que no eren tinguts en compte per Wheeler. Concretament, i segons les dades obtingudes en aquest treball, les combinacions V + ¹V que contenen un mot lèxic monosil·làbic també es resolen en hiat: *en Pere és un home alt* [ə.'a], *la Maria regala ous* [ə.'ó], etc.⁶³ Així doncs, per tal d'englobar tots els possibles contextos d'aplicació, caldria reformular la restricció *INOV de la manera següent: “El marge dret / esquerre d'un mot lèxic monosil·làbic ha de coincidir amb el marge esquerre / dret del mot lèxic contigu”. Tant una formulació com l'altra indiquen que es tracta d'una restricció d'alineament. La filiació a aquesta

⁶² És ben sabut que les posicions inicials de mot estan dotades d'una prominència acústica major que les posicions medials i finals. A més, diversos estudis sobre processament de la parla han demostrat que els segments inicials dels mots són els que possibiliten el seu correcte reconeixement (Emmorey 1987, Marslen-Wilson 1984, 1987; vg. § 6.5.6).

⁶³ Fins i tot es podrien citar alguns exemples de contacte entre dues vocals tòniques: *vol crear art (autèntic)* [a,a]. Tot i que aquest tipus de seqüències ja es resolen habitualment en hiat, quan un dels mots en contacte és monosil·làbic encara s'accentua més la tendència al manteniment.

família de restriccions és més transparent si se substitueix *INOV per ALINEEU-MONOSÍLLABS (ALIN-MONOσ). Els tableaux (53) i (54) exemplifiquen els efectes que té aquesta restricció, tal i com s'ha reformulat, en dues de les combinacions esmentades.

(53)

<i>regala ous</i>	ALIN-MONOσ	OBERTURA	*XOCS
☞ rə.ɣa.lə.'ɔws		*	
rə.ɣa.'lɔws	*!		*

(54)

<i>té edificis</i>	ALIN-MONOσ	OBERTURA	*XOCS
☞ ɿte.ə.ði.'fi.sis		*	
ɿte.ði.'fi.sis	*!		

Si es comparen aquests tableaux amb alguns de precedents (cf. (9) i (40), respectivament), es pot arribar a la conclusió que hi ha altres restriccions que impedeixen l'elisió en aquestes seqüències i que fan innecessària la intervenció d'ALIN-MONOσ. El tableau (53) exemplifica una seqüència V + 'V, en la qual l'accent d'enunciat recau sobre la segona vocal del contacte. En aquest context, la restricció d'alineament prosòdic ALINEEU-E (NucP, MPr) impedeix qualsevol estratègia de reducció sil·làbica (vg. § 6.5.1). A més, la presència d'elisió a la seqüència transgrediria *XOCS_μ (vg. també § 6.5.1).

En el tableau (54), la vocal neutra inicial del substantiu *edificis* pertany a síl·laba oberta i, per tant, té tendència a mantenir-se a causa del PPS (vg. § 6.5.3). De la mateixa manera, el manteniment de hiat a *té entrades*, un altre dels exemples citats, es pot explicar per la restricció MAXNucPr-BA (cf. (46)), la qual actua contra l'elisió d'aquelles vocals que estan relacionades morfològicament amb una vocal accentuada (cf. *entra*; vg. § 6.5.4).

En totes aquestes seqüències el hiat és la resolució majoritària, però també és possible trobar exemples d'elisió, concentrats sobretot en els ritmes de parla més ràpids. Aquesta oscil·lació no representa cap problema: les restriccions que s'han esmentat (MAXNucPr-BA, PPS...) poden arribar a ser dominades pel principi flotant OBERTURA, el qual puja graons en la jerarquia quan s'accelera el ritme de parla. I tampoc no és estrany que d'entre totes les combinacions 'V + V, *ve animat* sigui l'única que no presenta cap

exemple d'elisió. En aquest cas, a banda de la presència d'un mot monosil·làbic, hi ha dues condicions més que afavoreixen el hiat: la pertinença de la vocal neutra a una síl·laba oberta i el fet que aquesta vocal estigui relacionada amb una vocal accentuada (cf. *ànim*).

Sembla, doncs, que en els exemples citats es pot prescindir d'ALIN-MONOσ sense que s'alterin els resultats. Una observació més atenta de les dades mostra, però, que aquesta restricció es fa necessària en altres casos. Per exemple, s'ha comentat que la seqüència *la Maria regala ous* sempre es resol en hiat, un resultat gens anormal si es té en compte la restricció ALINEEU-E (NucP, MPr). El fet destacable és que el hiat també és la resolució sistemàtica quan l'accent d'enunciat es desplaça fora del contacte vocàlic i, per tant, la restricció d'alineament deixa de tenir efecte: *la Maria regala ous bons* [ə.ɾ] (vg. § 6.5.1). De totes maneres, és cert que en aquest exemple es podria deduir que la restricció responsable de mantenir el hiat continua sent *XOCSμ. Tot i que les enquestes no contenen exemples similars en què no hi hagués possibilitat de xoc accentual entre mores, algunes consultes fetes *a posteriori* han permès concloure que una seqüència com *compra ous bons* es continua resolent en hiat de manera majoritària. Aquesta darrera seqüència contrasta amb la paral·lela *busca onze jugadors*, en què les elisions predominen per sobre dels hiats. El tableau següent mostra com els dos exemples esmentats només es poden distingir a través de la restricció ALIN-MONOσ, ja que cap dels dos no transgredeix *XOCSμ ni ALINEEU-E (NucP, MPr).

(55)

<i>compra ous bons</i>	*XOCSμ	ALIN-MONOσ	ALIN-E (NucP, MPr)	OBERTURA	*XOCS
☞ kom.prə.ɔws...				*	
kom.pɾɔws...		*!			*
<i>busca onze jugadors</i>					
bus.kə.ɔn.zə...				*!	
☞ bus.kon.zə...					*

La restricció ALIN-MONOσ també és necessària en seqüències del tipus *ve embriuada*, en què la vocal neutra inicial del segon mot és àtona subjacent i pertany a síl·laba travada. En aquests casos, com que no són rellevants MAXNucPr-BA ni PPS ni tampoc ALIN-E (NucP, MPr), l'elisió hauria d'esdevenir la resolució majoritària —tal com passa a

poder estar o *col·lecció extensa* (vg. § 6.5.3). Tanmateix, les dades mostren que els casos d’elisió alternen amb un nombre significatiu de hiats. No es pot afirmar que els hiats siguin la resolució majoritària —com sí que ho eren a *ve animat*, *té entrades*, *té edificis* o *regala ous*—, però tenen una presència molt més significativa que la que és habitual en seqüències similars que no contenen cap mot monosil·làbic. Aquesta particularitat només es pot formalitzar a través de la restricció ALIN-MONOσ. La variació observada en les dades indica que aquesta restricció està jerarquitzada per sota del límit fins al qual pot desplaçar-se el principi flotant OBERTURA. Així doncs, en un ritme de parla més ràpid la restricció ALIN-MONOσ és dominada per OBERTURA.

(56) a. Tempo més lent

<i>ve embriuada</i>	ALIN-MONOσ	PPS	MAXNucPr-BA	OBERTURA
[Ⓢ] be.əm.bru.ʼʃa.ðə				*
bem.bru.ʼʃa.ðə	*!			

b. Tempo més ràpid

<i>ve embriuada</i>	OBERTURA	ALIN-MONOσ	PPS	MAXNucPr-BA
be.əm.bru.ʼʃa.ðə	*!			
[Ⓢ] bem.bru.ʼʃa.ðə		*		

Tot sembla indicar que la restricció ALIN-MONOσ també és la causant que la seqüència *allò antic* es resolgui gairebé sempre en hiat, malgrat que aparentment no conté cap mot monosil·làbic. En la cadena parlada és molt habitual que el demostratiu neutre *allò* perdi la vocal neutra inicial i sigui percebut com un mot format per una sola síl·laba. S’ha de tenir en compte que aquest terme té una elevada freqüència d’ús i, per tant, es “desgasta” més fàcilment. La seqüència (*a*)*llò antic*, doncs, es pot equiparar a la de (56), *ve embriuada*, en què no hi ha dubte que el primer mot és monosil·làbic. A més, *allò antic* té l’agreujant que el segon mot també és molt curt (només dues síl·labes), la qual cosa encara dificultaria més el seu reconeixement en cas d’elisió. Aquest detall permet explicar per què les elisions són molt més escasses a *allò antic* que a *ve embriuada*.

D’altra banda, convé subratllar la seqüència *vol fer excursions*, la qual es diferencia significativament de les altres que s’han citat: és l’única que es resol en elisió de manera sistemàtica. En aquest cas hi ha un factor que esdevé més important que la

presència d'un mot monosil·làbic: l'elevada freqüència d'ús de la combinació, que possibilita que es redueixi amb molta més facilitat (vg. § 6.5.8). Per acabar, s'ha de precisar que, a diferència dels mots lèxics, els mots funcionals monosil·làbics no estan subjectes a la restricció ALIN-MONOS: *fi estranya* [i.ə] vs. *tu escrius* [u] (Wheeler 2005: 131). Aquesta diferència de comportament es pot explicar perquè un mot funcional manté un lligam més estret amb la categoria plena adjacent que no pas un mot lèxic (vg. § 6.5.8).

6.5.6 La preservació d'informació morfològica i l'ambigüitat

Els estudis tipològics sobre contactes vocàlics són escassos. Un dels més recents és el que ha dut a terme Casali (1997) a partir d'una mostra de 87 llengües, 68 de les quals estan localitzades a Nigèria. Una de les conclusions principals que li permeten establir les nombroses dades recollides és que en una seqüència de dues vocals (V_1V_2) és força més habitual que s'elideixi V_1 que no pas V_2 , sobretot si els mots implicats són lèxics (vg. § 6.5.8). Casali observa que si una llengua presenta elisió de V_2 també en presenta de V_1 . En termes generals, doncs, l'elisió de la primera vocal d'un contacte constitueix l'opció no marcada, independentment del timbre que tingui i de si és tònica o àtona. Això vol dir que el segment vocàlic situat a inici de mot (V_2) sempre tendeix a mantenir-se, cosa que s'adiu amb la constatació, ja esmentada a l'apartat anterior, que les posicions inicials de mot estan dotades d'una prominència acústica major que les posicions medials i finals (vg. Lloret i Jiménez en premsa per a una reflexió i anàlisi sobre la prominència associada a distintes posicions estructurals).⁶⁴

És força habitual entre les llengües que a inici de mot es mantinguin contrastos que queden neutralitzats en altres posicions. També des del punt de vista diacrònic, els segments que han sofert menys modificacions són els situats a principi de mot. Per exemple, en moltes llengües s'han perdut les vocals medials i finals, mentre que s'han mantingut les vocals inicials. Aquesta tendència a preservar contrastos i segments en posició inicial de mot és conseqüència del major grau de llargada i amplitud associat a aquesta posició (Casali 1997: 501). Cal dir que diferents estudis sobre processament de

⁶⁴ Aquesta propietat, però, no impedeix que en català, i també en altres llengües, sigui habitual elidir la vocal inicial de determinats mots. Precisament, el sector septentrional del català central és una de les àrees on sovintegen més els exemples del que tradicionalment s'ha anomenat afèresi: *pagar* per *apagar*, *ribar* per *arribar*, *rel* per *arrel*, etc. De totes maneres, aquests casos no se solen fer derivar de cap procés fonològic, sinó d'un procés de simplificació que ha afectat certs elements lèxics, i que s'ha originat a partir de falses segmentacions de mots en la cadena parlada (vg. § 6.5.8; Jiménez 2002: 190-192; per a casos similars en altres llengües, vg. van Oostendorp 2003).

la parla han demostrat que els segments inicials de cada mot són els que possibiliten el seu correcte reconeixement (Emmorey 1987, Marslen-Wilson 1984, 1987). D'altra banda, diverses investigacions fetes recentment en el camp de la fonètica han permès constatar que les articulacions consonàntiques estan més estrictament controlades a inici de mot que no pas a final de mot (Byrd 1996; Chitoran, Goldstein i Byrd 2002).

Casali integra aquestes constatacions en una anàlisi formal emmarcada en la teoria de l'optimitat. La família de restriccions de fidelitat posicional li és útil per explicar el manteniment de segments en certes posicions prosòdiques o morfològiques. Una de les restriccions de què parteix és MAX-WI (*word-initial*), la qual demana que els segments que es troben a inici de mot a l'input tinguin un segment corresponent a l'output (Casali 1997: 500).

Un cop d'ull als subapartats precedents mostra que les dades que s'han descrit per al català central septentrional no concorden amb les generalitzacions tipològiques establertes per Casali. En diverses ocasions s'ha comentat que les elisions són significativament més freqüents a les combinacions 'V + V que a les V + 'V. És a dir, s'elideix més fàcilment una vocal a principi de mot que a final de mot, tot i que aquesta última està dotada de menys prominència. S'ha afirmat que aquesta asimetria és deguda en part a l'efecte d'aïllament prosòdic que provoca la presència de l'accent d'enunciat sobre la segona vocal dels contactes V + 'V (vg. § 6.5.1). Cabré i Prieto (2005) argumenten que en aquests casos les restriccions de fidelitat prosòdica es jerarquitzen per sobre de les restriccions de fidelitat posicional.

Ara bé, les dades recollides a les enquestes mostren que la posició de l'accent d'enunciat no sempre constitueix un criteri decisiu en la resolució dels contactes V + 'V. El que afavoreix el manteniment de hiat en aquestes seqüències és més aviat un conglomerat de factors. Més endavant es veurà que la freqüència d'ús hi té un paper important, així com el grau de cohesió sintacticosemàntica entre els mots. De moment, en aquest apartat es pretén reflexionar sobre la possible connexió entre el manteniment de hiat en els contactes V + 'V i la tendència que té la llengua a evitar la pèrdua d'informació morfològica, sobretot quan pot provocar ambigüïtat.

És important fixar-se que les vocals àtones en posició final de mot solen correspondre a un morfema de flexió nominal o verbal. Així, la vocal [u] sol representar el morf de masculí (*monjo únic* [u.'u]), mentre que la vocal [ə] pot representar el morf de

femení en els noms (*màquina àrab* [ə.'a]) o bé el morf de mode / temps en els verbs (*visita indis* [ə.'i]). En canvi, les vocals àtones inicials de mot no tenen aquest valor morfemàtic, raó per la qual podrien elidir-se més fàcilment. Els segments vocàlics situats a final de mot, doncs, també tenen una certa prominència, no acústica, sinó “morfològica”.

Dins del marc de la TO ja hi ha autors que han postulat una restricció que permet explicar la tendència a mantenir aquells segments que constitueixen els únics representants d'un determinat morfema. Aquesta restricció s'ha anomenat REALIZE- μ (REAL- μ), i s'ha descrit de la manera següent: “A morpheme must have some phonological exponent in the output” (Walker 1998; Bonet i Lloret 2002, 2005 per al català; vg. també § 7.5.3-4 i § 7.5.6-7 per a una aplicació d'aquesta mateixa restricció a l'àmbit dels clítics pronominals).⁶⁵

El problema és que, en el cas dels contactes vocàlics, la preservació d'informació morfològica no és un factor que exerceixi una influència sistemàtica. Sí que contribueix a perfilar la resolució final de determinats contactes, però no és un factor determinant. Per exemple, de vegades es continua mantenint la vocal final del primer mot tot i que no correspon a cap morfema de flexió: *sempre unta el pa* [ə,ɯ].⁶⁶ El caràcter poc decisiu d'aquest factor es fa més evident en les combinacions de dues vocals àtones diferents, en què no es pot afirmar que l'elisió de V_2 sigui més habitual que la de V_1 , malgrat que aquesta darrera vocal és la que porta associada més informació morfològica. El cert és que l'alt grau de variació que presenten les dades i les poques regularitats que s'hi detecten fan qüestionar l'operativitat d'una restricció com REAL- μ , ja que es fa difícil trobar la posició que hauria d'ocupar a la jerarquia (vg. § 7.5.7 per a una reinterpretació lleugerament distinta d'aquesta restricció).

Els únics casos en què es preserva sistemàticament la vocal final d'un mot són aquells en què una elisió podria provocar ambigüitat. N'és una mostra el contrast entre *ella busca hostals*, on predominen les elisions per sobre dels diftongs, i *també compra unguents*, on oscil·len hiats i diftongs. En el primer cas el subjecte de l'oració és explícit i, per tant, la pèrdua del morf flexiu verbal *-a* no suposa cap mena d'ambigüitat. En el segon cas no s'explicita el subjecte, de manera que una possible elisió converteix en ambigua la seqüència (*jo compro* o *ell compra unguents?*). El mateix ocorre a l'oració

⁶⁵ Akinlabi (1996), entre d'altres, ja havia usat una restricció molt similar dins del model de conteniment de la TO.

⁶⁶ En aquest exemple concret el hiat es veu afavorit per la presència d'una vocal tònica alta.

compra imatges [əj], en què si hi hagués elisió tant es podria interpretar que s'està parlant d'una tercera persona com que s'està donant una ordre a l'interlocutor, a qui es tracta de vostè (*vostè compri imatges*).⁶⁷

En altres exemples que no presenten ambigüitat els diftongs alternen amb elisions: *és un defecte humà* [əw] / [u], *demana ajuda humanitària* [əw] / [u], *té la forma ideal* [əj] / [i], etc. Com a últim exemple es pot destacar la seqüència *era un robatori*, en què l'elisió és sistemàtica. *Era* constitueix una forma verbal d'ús molt freqüent, característica que fa augmentar les seves possibilitats d'experimentar elisió (vg. § 6.5.8). A més, en aquest context la seqüència *er-* no pot encapçalar res més que no sigui la forma de 3a p. sing. del pretèrit imperfect d'indicatiu del verb *ser*. Per tant, aquí les possibilitats d'ambigüitat són absolutament nul·les.

En definitiva, la preservació d'informació morfològica pot contribuir a mantenir el hiat en segons quines seqüències, però no és un factor decisiu. Tan sols té un efecte immediat quan aquesta pèrdua d'informació és la causant d'una lectura ambigua. Únicament en aquest cas queda bloquejada tota possibilitat d'elisió.

6.5.7 Grau de cohesió sintàctica i semàntica entre els mots

En bona part de la bibliografia s'ha inclòs la cohesió sintàctica entre els mots com un factor més que cal tenir en compte quan s'analitzen les resolucions dels contactes vocàlics. Recasens (1993) ja comentava que entre les diverses seqüències de [ə] seguida de vocal accentuada, les combinacions de verb i complement verbal o de subjecte i verb eren les que presentaven elisió amb més facilitat. En canvi, les seqüències integrades per un substantiu i aposició o adjectiu qualificatiu tendien a preservar el hiat.

L'estudi de Puigròs (2000) és el que proporciona dades d'una varietat més àmplia de contextos sintàctics. La conclusió principal a què arriba, però, és la mateixa que havia establert Recasens (1993): "A la combinació substantiu + adjectiu, l'elisió de la neutra és més poc factible que quan forma part de les seqüències integrades per una forma gramatical i un substantiu o per un verb i un complement" (Puigròs 2000: 86). I

⁶⁷ El rebuig per les seqüències ambigües es podria atribuir a una restricció de "contrast" (*Contrast constraint*, en anglès; Kenstowicz 2001), la qual evitaria qualsevol coincidència formal entre outputs. Ara bé, tal i com comenten Bonet i Lloret (2002: 31), "pursuing this type of approach could have many consequences for other paradigms not too easy to foresee".

de fet, aquesta també és la conclusió bàsica que permeten extreure les dades que s'estan analitzant al llarg d'aquests subapartats.

El grau de cohesió sintàctica entre els mots no és un factor que exerceixi una influència sistemàtica en els grups de vocals en contacte, però sí que permet explicar per què determinades seqüències tendeixen a resoldre's d'una manera i no d'una altra. Per exemple, *compra herba (natural)* i *tinta ètnica (interessant)* són dues seqüències de característiques similars, però de resolucions significativament diferents. En ambdós casos, la vocal neutra va seguida d'una vocal mitjana tònica. A més, totes dues combinacions comparteixen la mateixa distància accentual, així com una freqüència d'ús considerablement baixa (vg. § 6.5.8). Malgrat totes aquestes similituds, *compra herba* alterna els hiats, majoritaris, amb alguns casos d'elisió, mentre que *tinta ètnica* es resol en hiat de manera sistemàtica. Aquest mateix contrast s'estableix en altres exemples similars, com *busca hospitals* [u] vs. *ajuda humanitària* [əw] / [u]. El motiu d'aquestes asimetries prové de la sintaxi: el grau de cohesió sintàctica és major en una combinació de verb i complement directe que en una de substantiu i adjectiu qualificatiu.

Els verbs solen seleccionar semànticament i categorialment una sèrie de complements, que en constitueixen la seva estructura argumental. Els arguments són constituents obligatoris, requerits per les propietats semàntiques del verb. A banda dels complements verbals, el subjecte també forma part d'aquesta sèrie de constituents essencials, tot i que les característiques de la flexió verbal en català permeten que sovint s'ometi. Així doncs, el verb dicta el nombre i les propietats semàntiques dels seus arguments, alhora que especifica el tipus de sintagma a través del qual s'han de realitzar. Per exemple, el verb *donar* selecciona semànticament un argument agent (l'autor de l'acció), un argument tema (allò en què recau l'acció) i un argument meta (el destinatari de l'acció). Categorialment, l'agent i el tema s'han de realitzar en forma de SN, mentre que la meta ho ha de fer en forma de SP: *la Dolors ha donat tres-cents euros a la seva néta*. Naturalment, una oració com aquesta admet més complements, però ja no són exigits pel verb. Es tracta dels anomenats complements adjunts, que no corresponen a entitats participants en la situació denotada pel verb, sinó que tan sols serveixen per emmarcar la situació (complements circumstancials de lloc, temps, etc.). Els complements adjunts tenen una relació molt més laxa amb el verb que no pas els complements argumentals (Rosselló 2002: 1870-1871).

En el cas de l'exemple citat anteriorment, *compra herba*, la relació sintacticosemàntica entre el verb i el complement és estreta, ja que el segon constitueix un argument del primer. El verb *comprar* exigeix un SN complement directe, amb la funció semàntica de tema. De fet, l'estructura argumental d'aquest verb és més àmplia: també requereix un argument que faci de meta o destinatari, a banda d'un altre argument que actuï d'agent. L'exemple anterior, doncs, es podria reescriure com a *el pessebrista compra herba a l'Anton*. L'únic element que no es pot elidir d'aquesta oració és el verb (*compra*). El fet que aquest verb exigeixi determinats arguments no implica que aquests hagin d'aparèixer sempre de manera explícita. S'ha de tenir en compte que *comprar* forma part d'un conjunt de verbs (com *beure, escriure, menjar...*) el significat dels quals es pot considerar autosuficient, fins al punt que s'ha defensat que el seu argument tema és de caràcter opcional (Ramos 1992: 89). Aquest argument s'elideix més fàcilment si és recuperable a través del context lingüístic. En canvi, hi ha altres verbs que no poden ometre els respectius complements amb tanta facilitat (*inaugurar, fer, donar...*). Tant en uns casos com en els altres, però, es tracta de construccions transitives i, per tant, es detecta una forta cohesió estructural entre el verb i el sintagma que el complementa.

La situació és diferent en el cas dels sintagmes nominals. La relació sintacticosemàntica que s'estableix entre un nom i l'adjectiu que el complementa sol ser força laxa. Els noms són menys propensos que els verbs a seleccionar lèxicament els seus complements. I quan ho fan, és a dir, quan els noms estan dotats d'una estructura argumental, els complements sempre són opcionals. És el cas dels noms deverbals, els quals "hereten" l'estructura argumental dels verbs de què deriven. Per exemple, el substantiu *inauguració* prové del verb *inaugurar*, i, com aquest, consta d'un argument agent i un altre de tema: *la inauguració de l'exposició per part del regidor* (= *el regidor inaugura l'exposició*). Però a diferència del verb, el substantiu pot aparèixer sense cap dels seus arguments: *la inauguració _____ ha estat tot un esdeveniment* (**el regidor inaugura, *han inaugurat*). Així doncs, la cohesió sintàctica que s'estableix entre un nom i els seus arguments no pot arribar a ser mai tan estreta com la que es produeix entre un verb i els seus complements argumentals.

En la seqüència *tinta ètnica*, esmentada anteriorment, l'adjectiu no és ni tan sols seleccionat lèxicament pel substantiu: no s'estableix cap relació argumental. De fet, no és gens habitual que un adjectiu com *ètnica* s'associï a *tinta*. El grau de cohesió sintacticosemàntica entre aquests dos termes és gairebé nul, la qual cosa justifica que

sempre mantinguin el hiat quan entren en contacte. En canvi, l'elisió és relativament habitual al sintagma nominal *article àrab*. Hi contribueix el fet que la vocal tònica sigui una [a], però també el fet que l'adjectiu *àrab* adopti una funció semàntica equivalent a la de subjecte agent i, per tant, passi a considerar-se un argument del nom *article* ('l'article fet pels àrabs'). Aquest tipus d'adjectiu se sol classificar dins dels anomenats adjectius temàtics, els quals poden establir una associació argumental amb el nom que complementen (Picallo 2002: 1670-1677). Aquests adjectius acostumen a ser estrictament adjacents al nom, amb el qual formen una unitat sintàctica força compacta. L'elisió, doncs, és més habitual a l'interior d'aquests sintagmes que en altres formats per adjectius qualificatius, els quals no ocupen mai posicions argumentals (cf. *és un home alt* [ə.'a]).⁶⁸

La cohesió sintacticosemàntica entre els mots també és rellevant en la resolució d'una sèrie de seqüències 'V + V formades per vocals altes del mateix timbre: *té un destí idoni, té un destí incert, vull algú honrat, vull algú honradíssim, ningú omplirà l'ampolla, i ningú oblida que [...]*. De totes les combinacions, les dues darreres són les que presenten elisió de manera més majoritària. Aquestes dues seqüències es diferencien de la resta perquè els mots que contenen les vocals en contacte constitueixen el subjecte i el verb principal de l'oració. En la resta de casos, els mots implicats corresponen a un sintagma nominal i a un complement predicatiu que hi fa referència. Convé remarcar que la relació entre aquests dos darrers constituents no és la mateixa que la que s'estableix entre un nom i el seu complement. Diverses proves sintàctiques (mobilitat, pronominalització...) demostren que el complement predicatiu és sintàcticament independent respecte a l'element nominal sobre el qual predica (Ramos 2002: 2019-2020). Per tant, aquests dos constituents encara estan menys cohesionats que les combinacions de nom i complement nominal. No és estrany, doncs, que els hiats siguin la resolució més general de les quatre primeres seqüències esmentades (*té un destí idoni, té un destí incert, vull algú honrat i vull algú honradíssim*).

Pel que fa a les dues seqüències restants, *ningú omplirà i ningú oblida*, ja s'ha comentat que el subjecte és un dels arguments del verb i, com a tal, hi manté una certa cohesió estructural. El que no s'ha explicat és que es tracta d'un argument extern, a diferència dels complements verbals, que es consideren arguments interns. S'ha de tenir

⁶⁸ Cal dir que en la seqüència *és un home alt* el hiat es veu afavorit per la presència d'un mot monosil·làbic.

en compte que la funció semàntica del subjecte (agent, experimentador...) depèn en molts casos de tot el sintagma verbal i no únicament del verb, mentre que la dels complements només depèn del verb. És evident, doncs, que la relació que mantenen els complements amb el verb és més estreta que la que hi manté el subjecte. Hi ha un detall prou revelador d'aquesta asimetria: no hi ha expressions idiomàtiques formades per verb i subjecte, però n'hi ha moltes que consten d'un verb i els seus complements (*pesar figues, somiar truites...*).

En definitiva, les resolucions dels contactes vocàlics poden variar segons com estiguin de cohesionats els mots a què pertanyen. Les combinacions de sintagma nominal i complement predicatiu són menys propenses a presentar elisió que les que consten de nom i complement nominal. Al seu torn, aquestes últimes presenten menys casos d'elisió que les seqüències de verb i complement. Les combinacions de subjecte i verb també tenen menys facilitat per presentar elisió que les de verb i complement, tot i que en aquest cas els resultats estan més anivellats. D'altra banda, l'elisió és sistemàtica en altres seqüències de fort lligam estructural. Per exemple, en combinacions de verb auxiliar o modal i verb principal (*he estat* [_iε], *poder estar* [_iε]) o en combinacions pràcticament lexicalitzades (*fer escala* [_iε], *porta oberta* [u]). En canvi, quan els mots en contacte no mantenen una relació de tipus argumental o pertanyen a clàusules diferents, el hiat passa a ser la resolució predominant: *per mi em sembla* [_ii.ə] (cf. *tu estiguis* [u]), *tenim sempre aigua* [ə.'a] (cf. *article àrab* ['a] / [ə.'a]), etc.

Algunes de les resolucions vocàliques, però, contradiuen els patrons que s'acaben de veure. Per exemple, la seqüència *té la forma ideal*, en què entren en contacte un sintagma nominal i un complement predicatiu, presenta més casos d'elisió que la seqüència *compra imatges*, formada per verb i complement directe. En aquests exemples, la cohesió sintacticosemàntica entre els mots té menys pes que la preservació d'informació morfològica per evitar possibles ambigüitats (vg. § 6.5.6). Cal tenir present que les resolucions vocàliques no estan condicionades només per un factor, sinó que són diversos els que contribueixen a modelar-ne el resultat final.

6.5.8 Els mots funcionals i la freqüència d'ús

A l'apartat 6.5.6 s'ha parlat de l'estudi tipològic de Casali (1997), el qual demostra que les llengües tendeixen a preservar els segments que se situen en posicions perceptivament prominents, com és ara la posició inicial de mot. Aquesta tendència es formalitza a través de la restricció de fidelitat posicional MAX-WI, la qual dóna compte del fet que un grup nombrós de llengües, entre les quals no s'hi compta el català, elideixin gairebé sempre la primera de dues vocals en contacte pertanyents a mots diferents. Casali observa, però, que la preferència per elidir V_1 pot desdibuixar-se segons el tipus de mots que entrin en contacte: si es tracta de dos mots lèxics l'elisió sí que afecta sempre V_1 , però si el primer mot és lèxic i el segon és funcional, l'elisió també pot afectar V_2 (Casali 1997: 496-497). Aquesta constatació, juntament amb el descobriment de certes asimetries entre el comportament de les arrels i el dels afixos, porta Casali a postular la restricció MAX-LEX, que defineix de la manera següent: "Every input segment in a lexical word or [lexical] morpheme must have a corresponding segment in the output" (Casali 1997: 500-501).

La restricció MAX-LEX permet donar compte de la preferència universal per preservar material fonològic pertanyent a aquells elements que tenen un major contingut semàntic. En altres paraules, permet explicar per què els segments que formen part de les arrels són menys propensos a elidir-se que els que formen part dels afixos, alhora que explica per què els segments pertanyents a mots funcionals s'elideixen amb molta més facilitat que els que pertanyen a mots lèxics. La diferència de comportament entre aquests dos tipus de mots es veu perfectament reflectida en les dades recollides sobre contactes vocàlics.

El cert és que no hi ha gaires treballs que hagin proporcionat un estudi aprofundit de les característiques que tenen els mots funcionals enfront dels mots lèxics. El mateix Casali ja fa referència a la dificultat d'establir límits precisos entre aquestes dues categories. Comenta que noms, verbs i adjectius són considerats mots lèxics unànimement, de la mateixa manera que els determinants s'engloben dins dels mots funcionals. En canvi, la classificació d'altres elements com preposicions i pronoms és més dubtosa (Casali 1997: 501).

En un estudi força extens sobre l'estructura prosòdica dels mots funcionals, Selkirk (1995: 439) tampoc estableix amb claredat quins són els integrants d'aquesta categoria de mots. Hi inclou els determinants, les preposicions, els complementadors, els verbs auxiliars, els modals i les conjuncions, però deixa oberta la llista. Afirmar que

totes aquestes partícules tenen propietats fonològiques significativament diferents de les que corresponen a les categories lèxiques (noms, verbs, adjectius), i fa derivar aquestes diferències de les diverses configuracions prosòdiques que caracteritzen els mots funcionals enfront dels mots plens. Selkirk distingeix entre formes fortes (accentuades) i formes febles (no accentuades) dels mots funcionals, i considera que només les primeres poden tenir l'estatus de mot prosòdic, que és el característic dels mots lèxics (Selkirk 1995: 446-447). Les formes febles, per la seva banda, es prosoditzen com a clítics prosòdics (*prosodic clitics*, en anglès), és a dir, com a mots morfosintàctics que no constitueixen un domini prosòdic independent.⁶⁹

En un àmbit més proper, Jiménez (1999: 88-92) també destaca que les paraules funcionals no s'estructuren en dominis prosòdics separats, sinó que formen un únic domini sil·làbic i prosòdic —un grup clíctic— amb la categoria plena a la qual s'adjunten. Això implica que la inserció d'epèntesi final a un bon nombre de mots funcionals (*sobre*, *entre*, *dotze*...) queda bloquejada quan aquests mots precedeixen una paraula plena començada per vocal. És a dir, el fet que una seqüència com *entre orfes* es pronuncii sistemàticament [ɛ̃.ˈtrɔ̃r.fəs] no és perquè s'hagi elidit la vocal final del primer mot, sinó perquè les consonants finals d'aquest mot funcional s'han sil·labificat amb la vocal inicial del mot ple que ve a continuació i, per tant, ha estat innecessari afegir cap vocal de suport: /'entr # 'ɔrfəz/ → [ɛ̃.ˈtrɔ̃r.fəs]. Naturalment, aquesta vocal epentètica és imprescindible quan la categoria plena comença per consonant: *entre cases* [ɛ̃.trə.'ka.zəs] (Jiménez 1999: 88).⁷⁰

D'altra banda, s'ha de tenir en compte que hi ha mots que no són prototípicament funcionals, però que se solen comportar com a tals. Sobretot es tracta d'adjectius que es col·loquen en posició prenominal: *pobre orfe*, *noble orgull*, etc. En aquests casos, l'adjectiu s'ha desplaçat cap a la posició dels especificadors, de manera

⁶⁹ Per a més informació sobre les diverses estructures prosòdiques que poden adoptar els mots funcionals, vegeu Selkirk (1995).

⁷⁰ Tal com ja s'ha comentat a § 6.1, Jiménez analitza els contactes vocàlics dins del marc de la TO. Malgrat que aquest no és un model derivacional, Jiménez (1999: 44) admet l'existència d'una sèrie de nivells o estadis basats en criteris morfosintàctics: el prefix, el mot morfològic, el mot prosòdic o grup clíctic i el sintagma fonològic. Es tracta de dominis morfològics que juguen un paper similar al que tenien els cicles en la fonologia clàssica. La forma dels dominis interns és la primera que queda establerta, i aquesta forma pot influir sobre el resultat dels dominis més amplis. Jiménez, però, no recorre a l'avaluació serial dins de cada nivell. Per aquesta raó, parla de blocatge de l'epèntesi en grups clítics del tipus *entr(e) orfes* [ɛ̃.ˈtrɔ̃r.fəs], i no parla d'inserció i posterior elisió de la vocal, tal com correspondria en una anàlisi derivacional o serial.

que passa a ser interpretat sintàcticament com un element funcional. És habitual, doncs, que adjectiu i nom es comportin com un únic domini prosòdic (Jiménez 1999: 89).

Un dels aspectes més interessants de l'anàlisi de Jiménez és el lligam que estableix entre l'estructuració en dominis prosòdics i la variació estilística. Segons aquest autor, la possibilitat que dos mots s'estructurin en un o més dominis pot dependre del ritme de parla utilitzat. En un ritme de parla molt lent tan sols és possible que s'agrupin mots funcionals amb mots plens, però a mesura que augmenta el ritme és més probable que també se sil·labifiquin conjuntament mots plens i mots funcionals per posició. I només quan el ritme de parla és molt ràpid es poden arribar a fusionar els dominis prosòdics de dos mots plens (Jiménez 1999: 89-90). Així, la rapidesa de la parla fa que el conjunt de mots se sil·labifiqui alhora en un domini més ampli, la qual cosa afavoreix una major presència d'elisions.

Totes aquestes consideracions concorden amb les dades recollides sobre contactes vocàlics, les quals mostren com les diverses seqüències que contenen mots funcionals es resolen en elisió de manera sistemàtica. Cal dir que en aquesta ocasió les dades compilades són molt abundants i representatives, ja que, a banda dels exemples proporcionats per les enquestes, se'n comptabilitzen molts d'altres en les converses espontànies del COD.⁷¹ El fet que les paraules funcionals no tinguin l'estatus de mot prosòdic independent i, per tant, necessitin adjuntar-se a una categoria plena adjacent pot explicar la forta tendència que experimenten a presentar elisió. Aquest raonament, però, no s'adequa gaire al tipus de model teòric que s'ha adoptat en aquesta tesi, i que parteix d'una concepció de la TO basada en una avaluació totalment paral·lela i global dels diversos outputs, sense intervenció de nivells o estadis intermedis basats en criteris morfosintàctics.

Si es deixa de banda l'estructuració en dominis prosòdics, es pot explicar el comportament particular que caracteritza els mots funcionals a partir d'un altre factor: la freqüència d'ús. Convé subratllar que les categories funcionals sempre formen part dels mots més freqüents d'una llengua. En anglès, per exemple, les deu paraules que tenen un índex de freqüència més alt són totes funcionals: *a, the, in, of, to, and, that, I, it, you* (Jurafsky *et al.* 2001). En català, el *Diccionari de freqüències* mostra que els mots més freqüents també corresponen a determinants, preposicions, conjuncions, pronoms i auxiliars: *el, de, i, ell, a, un, ésser, en, que, del...* (Rafel 1996). L'ús reiterat d'aquestes

⁷¹ També podeu consultar Recasens (1993) i Puigròs (2000) per obtenir una varietat encara més àmplia d'exemples que contenen mots funcionals.

paraules provoca que “s’erosionin” fàcilment, és a dir, les exposa a processos de reducció fonètica. Com a exemple es poden citar algunes formes del verb auxiliar *haver*, les quals es pronuncien àtones en lloc de tòniques: *has* [əs], *ha* [ə], etc.⁷² En anglès americà un dels exemples més paradigmàtics és l’auxiliar negatiu *don’t*, un terme molt freqüent que sol experimentar més d’un procés de reducció: conversió de la consonant inicial [d] a [r], reducció de la vocal [o] a [ə] i/o caiguda de les consonants finals (Bybee 2001: 158-161). Un altre exemple paradigmàtic de la mateixa llengua és l’elisió de vocals neutres medials, que és gairebé sistemàtica en mots de freqüència d’ús elevada (*every*), però és molt esporàdica en mots menys freqüents, com *artillery* o *mammary* (Hooper 1976).

La freqüència d’ús d’un mot és, doncs, important a l’hora d’analitzar el seu comportament fonètic. A la pràctica, però, els mots no es pronuncien aïlladament, sinó que s’insereixen en un context determinat, de manera que el que esdevé essencial és l’índex de freqüència amb què coocorren els diversos mots en combinació. En anglès es parla d’*string frequency* (Krug 1998) o de *joint probability between words* (Bybee 2001). El cas ja citat de l’auxiliar negatiu *don’t* pot tornar a servir d’exemple: diversos estudis demostren que el grau de reducció d’aquesta partícula varia segons la freqüència de les seqüències en què s’insereix. D’acord amb les dades, les variants més reduïdes només es troben darrere del pronom personal *I*, que és la partícula que precedeix més sovint l’auxiliar *don’t*. Quant al context posterior, els verbs que afavoreixen la reducció de l’auxiliar també són els que hi coocorren amb més freqüència (*know, think, have, want...*). En definitiva, en seqüències del tipus *I don’t know* o *I don’t think*, “l’erosió” fonètica de l’auxiliar és notable, com si aquestes combinacions de mots tan freqüents es comportessin fonològicament com una única paraula (Bybee 2001: 159-161).

Així mateix, a l’hora d’analitzar les resolucions dels contactes vocàlics entre mots, el que és més rellevant és la freqüència de la combinació formada pel mot funcional i la categoria plena adjacent. Per exemple, entre les dades es troben diverses ocurrències de la seqüència *cada any* [’a]. El determinant *cada* és un mot funcional d’ús freqüent, una característica que el fa propens a presentar elisió. Però el factor decisiu que afavoreix la reducció sil·làbica és l’elevada freqüència d’ús de la combinació sencera, que fa que es processï gairebé com una sola unitat. Les elisions serien menys generals si la seqüència fos *cada ànec*: el context fonètic és el mateix, però l’índex de

⁷² Cal dir que aquestes pronúncies són més generals en unes àrees geogràfiques que en unes altres (vg. Bonet 2002: 986).

freqüència és considerablement més baix. Convé precisar que els índexs de freqüència a què es va fent referència al llarg d'aquest subapartat no es basen en cap càlcul estadístic. Com que aquest no era un dels temes essencials de la tesi, s'ha optat per recórrer als resultats que proporciona el cercador Google quan s'hi busquen les seqüències objecte d'estudi. Es tractava sobretot de tenir una idea aproximada —no pas exacta— de la freqüència amb què coocorren diverses combinacions de mots. Per corroborar els resultats obtinguts, s'han fet les mateixes cerques al *Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana* (CTILC).⁷³ A l'apartat 10.4 de l'apèndix es poden consultar els llistats de freqüències que han proporcionat aquestes dues fonts —les xifres anotades es van obtenir el mes de gener del 2007.

Les dades proporcionen nombrosos exemples de mots que coocorren sovint junts i que, per tant, presenten un notable grau de fusió fonològica: *quinze anys* ['a], *una altra* ['a], *poca aigua* ['a], *mitja hora* ['ɔ], *última hora* ['ɔ], *la meva opinió* [u], *aquesta "iglésia"* [i], *una història* [i], *molta importància* [i], etc. L'elisió és, de fet, la resolució majoritària de totes les seqüències que tenen una freqüència d'ús elevada, encara que no continguin mots prototípicament funcionals: *fer escala* [e], *poder estar* [e], etc. De totes maneres, els contactes entre un o dos mots funcionals són els que presenten menys variació i, dins d'aquests, els que contenen clítics són aquells en què la reducció fonètica és més sistemàtica: *jo els compro* [ɔ], *volen llegir el diari* [i], *aquí en diguem una xemeneia* [i], etc.

En alguns estudis recents sobre temes de freqüència es defensa que aquest factor permet explicar bona part dels fenòmens fonològics entre mots que fins ara es feien dependre de contextos morfosintàctics o lèxics molt específics (la *liaison* francesa, l'alternança *a /an* de l'article indefinit anglès, etc.; vegeu Bybee 2001). En aquest mateix treball, es podria haver fet referència directament a la freqüència amb què coocorren els mots en comptes de parlar del seu grau de cohesió sintàctica. En realitat, es tracta de dos conceptes que mantenen un estret lligam: si dos mots apareixen sovint

⁷³ El CTILC s'ha constituït dins del marc del projecte *Diccionari del català contemporani* (DCC), que s'està desenvolupant a l'IEC des de 1985. Aquest corpus serveix de base per a l'elaboració del *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*, els articles del qual s'han començat a difondre a través d'Internet. Per a més informació, podeu consultar la pàgina web <http://dcc.iecat.net/ddlc/index.asp>.

junts és que solen estar força cohesionats sintàcticament (és el cas de combinacions de determinant i nom, auxiliar i verb, etc.).⁷⁴

La freqüència d'ús també permet donar compte de les diferències de comportament detectades en seqüències de mots que mantenen el mateix tipus de relació sintàctica. Com a exemple es poden citar les combinacions *menja herba*, *compra herba* i *busca herba*, totes elles formades per un verb i un SN complement directe (*herba* en tots tres casos). Malgrat que els verbs d'aquestes seqüències són diferents, tots comparteixen les mateixes característiques: són transitius però tenen un significat que es pot considerar autosuficient, és a dir, exigeixen un argument tema però permeten que aquest s'ometi quan és fàcilment recuperable a través del context lingüístic (vg. § 6.5.7). En definitiva, es tracta de tres seqüències que mantenen el mateix grau de cohesió sintacticosemàntica. Tot i així, les resolucions dels seus contactes vocàlics són significativament diferents: *menja herba* presenta elisió de manera gairebé sistemàtica, mentre que *compra herba* i *busca herba* alternen elisions i hiats. Aquest comportament divergent s'explica perquè *menja herba* té un índex de freqüència més alt que els altres dos exemples, la qual cosa indica que també ha arribat a un grau de fusió fonològica major. Cabré i Prieto (2005: 129-130) fins i tot afirmen que [ˌmen̩.ˈʒer.βə] es pot interpretar com una pronúncia semilexicalitzada.⁷⁵

Entre les seqüències de substantiu i adjectiu qualificatiu també hi ha exemples que són similars entre si, però que presenten resolucions vocàliques diferents. És el cas de *col·lecció extensa* i *cafè encantador*, dues combinacions en què la presència d'una vocal neutra en síl·laba travada, precedida d'una vocal tònica no alta, sembla indicar que s'han de resoldre en elisió de manera sistemàtica. Això és el que passa a *col·lecció extensa*, però no a *cafè encantador*, on les elisions alternen amb hiats. El factor decisiu és un cop més la freqüència, no la dels mots aïllats, sinó la de la combinació sencera. *Encantador* és un adjectiu qualificatiu d'ús força freqüent, però no s'associa mai a *cafè*, ja que sol fer referència a éssers animats. Els resultats serien diferents si la seqüència fos

⁷⁴ Per exemple, la seqüència *una hora*, formada per un determinant i un substantiu, és present en 322.000 pàgines del Google, i compta amb 1.899 ocurrències al CTILC. Per la seva banda, la combinació *he estat*, formada per un auxiliar i un verb, apareix en 181.000 pàgines del Google i presenta fins a 1.055 ocurrències al CTILC. Les xifres són, sens dubte, molt elevades.

⁷⁵ El cert és que l'afirmació de Cabré i Prieto sembla una mica massa agosarada: la seqüència *menja herba* és freqüent, però probablement no tant com per haver adoptat una pronúncia semilexicalitzada. Per exemple, al Google apareix en 63 pàgines —enfront de les 4 que corresponen a *compra herba* i de les 2 de *busca herba*—, mentre que al CTILC només se'n comptabilitza una ocurrència —en aquest corpus, però, no hi estan representades ni *compra herba* ni *busca herba*.

cambrer encantador: la cohesió lèxica entre aquests dos termes és més forta i, per tant, també ho és el seu lligam fonològic.

La freqüència pot explicar fins i tot una problemàtica que ha quedat oberta a § 6.5.1. S'ha afirmat que les seqüències que contenen un primer mot esdrúixol es resolen en hiat de manera majoritària (*màquina àrab* [ə.'a], *època òptima* [ə.'ɔ], etc.), mentre que altres seqüències paral·leles en què el primer mot és pla manifesten alternança entre elisions i hiats (*article àrab* ['a] / [ə.'a], *data òptima* ['ɔ] / [ə.'ɔ], etc.). Aquest comportament ha permès confirmar que els xocs accentuals no constitueixen un factor gaire rellevant en les resolucions vocàliques del català central septentrional, ja que els únics contactes en què una possible elisió no comportaria cap xoc d'accents són els que justament es resolen en hiat.

Puigròs (2000: 84-86), en analitzar les seqüències vocàliques de la varietat de Manacor, ja es va adonar que les combinacions que inclouen un primer mot esdrúixol eren més reticents a presentar elisió que les que inclouen un primer mot pla: *un nòmada indi* [ə.'i], *una màquina inca* [ə.'i] vs. *una mare única* ['u] / [ə.'u]. Wheeler (2005: 133-134) també ha fet referència a aquesta particularitat, i l'ha intentat justificar a través de la prosòdia. Aquest autor considera que les vocals finals dels mots esdrúixols corresponen al nucli d'un peu iàmbic situat a la dreta del peu mètric principal del mot: *màquina* ['ma.ki.nə] (¹σ) (σσ̄). Per explicar el manteniment d'aquestes vocals, Wheeler postula una restricció de fidelitat prosòdica que preserva els nuclis dels peus mètrics, encara que no siguin principals.

Bona part de les seqüències formades per un primer mot esdrúixol tenen una altra característica en comú: la seva baixíssima freqüència d'ús. Tant *màquina àrab* i *època òptima* com també *víctima única*, *ímpetu estrany* o *síntesi estudiada* són combinacions que pràcticament no s'utilitzen. En comparació, són força més habituals *article àrab*, *data òptima* i, en general, totes les seqüències que inclouen un primer mot pla. No és estrany, doncs, que aquestes darreres siguin més propenses a presentar elisió.

Si es repassen les diverses dades recollides, es constata que només hi ha un parell d'exemples en què el pas d'una paraula plana a una altra d'esdrúixola no altera la resolució dels contactes vocàlics pertinents. Es tracta d'*el problema és complicat* [e] i *la màquina és nova* [e], dues seqüències en què la presència de la forma verbal *és* afavoreix l'elisió. S'ha de tenir present que aquesta partícula se sol comportar com un clític, la qual cosa fa que mantingui una connexió més estreta amb la paraula adjacent

(Bonet 2002: 940, 986). Aquest comportament explica que dels diversos contactes entre vocals tòniques diferents, aquells que inclouen la forma verbal *és* siguin els únics susceptibles de presentar elisió: *ja és el segon dia* [ˌa], *suposo que això és normal* [ˌɔ], *no és que sigui una mala educació* [ˌo] (cf. *fotografiar illes* [ˌa.ˈi], *arrencarà herbes* [ˌa.ˈe], etc.).⁷⁶

L'elevada freqüència d'ús també explica el procés de reducció lèxica que experimenten una sèrie de mots (*anar, agafar, etc.*). Se sol donar per suposat que la presència d'elisions en seqüències del tipus *voler anar* [ˌɛ] / [ˌɛ.ə] o *tu agafes* [ˌu] / [ˌu.ə] no està provocada per cap procés fonològic, sinó per una operació de simplificació que ha afectat la primera vocal d'aquests elements lèxics (Palmada 1993: 383). Els parlants que diuen [bu.ˌlɛ.ˈna] i [ˌtu.ˈɣa.fəs] també diuen [ˌna.ðəks.kur.ˈsjɔ] i [ˌga.fəz.lə.ˈkɔr.ðə].

Un altre tipus de seqüències molt recurrents són les que contenen una conjunció copulativa o disjuntiva: *francesa i portuguesa, la tramuntana i la calor, de pintar-se i de vestir-se, Barcelona o Madrid, pluja o vent, quatre o cinc anys, etc.* En estudis d'entonació se sol considerar que aquestes seqüències es pronuncien en unitats tonals separades o, dit d'una altra manera, es divideixen en dos sintagmes fonològics diferents: *francesa | i portuguesa, Barcelona | o Madrid, etc.* (Prieto 2002: 396-407). Aquesta divisió hauria d'afavorir el manteniment de les vocals en contacte, però el cert és que hi ha força oscil·lació entre hiats, diftongs i elisions. Sovint la resolució final d'aquestes seqüències acaba depenent del seu major o menor grau de freqüència. Per exemple, la combinació *quatre o cinc anys* és força més habitual que *la tramuntana i la calor*, la qual cosa fa que la primera sigui més propensa a presentar elisió que la segona.

S'ha de tenir en compte, però, que les elisions queden bloquejades si causen ambigüïtat, independentment de l'índex de freqüència de les seqüències o del fet que continguin algun mot funcional. Per exemple, a diferència de *la màquina és nova* o *el problema és complicat*, la seqüència *ella és de fora* es resol en hiat de manera majoritària, ja que si el subjecte *ella* perdés la vocal neutra final es podria confondre amb el corresponent pronom masculí. El hiat també acostuma a ser la resolució d'aquells contactes en què una de les vocals correspon a la preposició *a* (*però a nivell*

⁷⁶ La forma *és* té més dificultats per reduir-se quan està precedida d'una vocal tònica alta: *ningú és simpàtic* [ˌu.ɛ] / [ˌu] (vg. § 6.5.2). Si, a més, els dos mots en contacte estan poc cohesionats sintàcticament, l'elisió és gairebé impossible: *aquesta persona per mi és agressiva* [ˌi.ɛ].

escolar [i.ɔ.ə], *va a “menos”* [i.a.ə], etc.). En moltes d'aquestes seqüències, la caiguda de la preposició provocaria una lectura ambigua.⁷⁷

Tanmateix, hi ha seqüències que també es resolen en hiat tot i ser freqüents i no presentar cap possible ambigüitat, tal com també n'hi ha que es resolen en elisió i, en canvi, no són gaire habituals. La freqüència és un factor important, no prou valorat en estudis previs, però no s'ha d'oblidar que sovint hi ha altres factors que tenen una influència més directa en les resolucions dels contactes vocàlics. Per exemple, *és un home alt* es resol majoritàriament en hiat malgrat que és una seqüència molt habitual; en aquest cas, la presència d'un mot monosil·làbic té més pes que la freqüència d'ús.⁷⁸ Les seqüències *terra erma* i, sobretot, *amiga íntima* també són freqüents, però es resolen en hiat de manera sistemàtica; en aquests darrers dos exemples, l'elisió provocaria un xoc accentual entre dues mores adjacents. Per la seva banda, les seqüències *busca hospitals* i *busca hostals* no són gaire habituals, almenys segons els resultats del Google i del CTILC, però solen presentar elisió, potser afavorida per la forta cohesió sintàctica que s'estableix entre el verb transitiu i el seu complement.⁷⁹

En definitiva, i tal com ja s'ha comentat en més d'una ocasió, les resolucions dels contactes vocàlics es guien per un conglomerat de factors, alguns dels quals són més decisius que els altres. En aquestes pàgines s'ha comprovat com la freqüència dels mots en contacte pot adquirir una importància notable, malgrat que fins ara no ha estat gaire tinguda en compte per la bibliografia.

6.5.9 Un cas especial d'OCP

En diversos apartats s'ha destacat la importància que tenen algunes restriccions de la família del principi del contorn obligatori (OCP). A banda de la restricció general *OCP/V, que evita l'adjacència de segments idèntics, també s'ha fet referència a la més específica *OCP/^lV_{BAIX}ə, que penalitza les seqüències [l'a] + [ə]. S'ha vist com aquestes

⁷⁷ Puigròs (2000: 53) també constata que els parlants mai no elideixen la preposició *a*: “L'elisió de la neutra és impossible perquè implica eliminar tot un element gramatical i en conseqüència es perd el significat de la frase”.

⁷⁸ Per contra, ja s'ha comentat que *fer excursions*, una altra combinació amb mot monosil·làbic, es resol sempre en elisió (vg. § 6.5.5). Hi influeix la forta cohesió sintacticosemàntica que manté aquesta seqüència.

⁷⁹ Anttila (2006: 18-26) és un dels autors que relativitza el pes que exerceix la freqüència d'ús en el desenvolupament dels processos fonològics. Destaca, per exemple, que en el procés d'assibilació que té lloc en finès, els efectes de la freqüència només es fan notar si una sèrie de restriccions de caire mètric són incapaces de destriar un determinat output.

dues restriccions ocupen una posició força dominant a la jerarquia, a diferència de *OCP/ $V_{ALT}\emptyset$, que se situa en una de les posicions més baixes (vg. § 6.5.1 i § 6.5.2).

Algunes de les dades recollides fan pensar en la conveniència de postular una altra variant de l'OCP, la qual permetria donar compte del manteniment de hiat en un nombrós grup de seqüències, entre les quals s'inclouen *terra erma*, *visita indis*, *visita illes*, *amiga íntima* i *víctima intel·ligent*. Les resolucions de la majoria d'aquestes seqüències ja s'han explicat a través d'altres factors (presència de vocals tòniques altes, xocs accentuals entre mores, presència d'un primer mot esdrúixol, etc.), de manera que pot semblar innecessari afegir un nou condicionament a favor de la preservació de hiat. Tanmateix, resulta ben interessant d'observar que aquesta sèrie d'exemples tenen una característica en comú: en cada cas, si s'elidís la vocal neutra, dos segments vocàlics idèntics pertanyents a mots distints passarien a ocupar el nucli de dues síl·labes adjacents: *[tɛ.rɛr.mə], *[ə.mi.'yiŋ.ti.mə], *[bik.ti.miŋ.tə.li.'ʒen], etc. El cert és que les dades són prou nombroses per afirmar que, si és possible, la llengua intenta evitar aquestes estructures. Aquest rebuig no pot ser sinó l'efecte d'una variant de l'OCP, no postulada fins ara en cap treball bibliogràfic.

El rebuig per l'adjacència de nuclis sil·làbics idèntics també es veu reflectit en les resolucions de la seqüència *una oportunitat*, en què el predomini de les elisions no amaga una presència prou important de diftongs. En canvi, altres seqüències similars, que també contenen un primer mot de caràcter funcional, es resolen en elisió de manera sistemàtica: *una història* [i], *una hora* [ɔ], *mitja hora* [ɔ], *molta importància* [i], etc. A diferència d'*una oportunitat*, aquests darrers exemples no estan afectats per la restricció OCP. Una altra seqüència destacable és *ajuda humanitària*: aquí les pronúncies amb diftong són més freqüents que les pronúncies amb elisió, malgrat la notable distància que separa els accents i malgrat que es tracta d'una combinació força freqüent.⁸⁰

En definitiva, un bon nombre d'exemples mostren una certa tendència a evitar l'elisió quan aquesta comporta que dues vocals idèntiques passin a ocupar el nucli de síl·labes adjacents. Aquest no és ni de bon tros un dels factors més decisius en les resolucions dels contactes vocàlics, però serveix per valorar la importància de l'OCP, un principi que es pot concretar en múltiples restriccions.

⁸⁰ Per a altres exemples procedents de l'ALDC, consulteu § 6.4.3.

6.5.10 La conjunció de restriccions

Un nombre prou considerable de dades mostra que si una seqüència està afectada per més d'una restricció que penalitza l'elisió de vocals, el hiat passa a ser-ne l'única resolució possible, sigui quin sigui el ritme de parla. Per exemple, en una seqüència com *li agrada sortir anualment* hi conflueixen diversos factors que solen afavorir el manteniment de hiat: a banda de la presència d'una vocal tònica alta, el segment inicial de l'adverbi *anualment* pertany a síl·laba oberta i, a més, està relacionat morfològicament amb una vocal tònica (cf. *any*). Aquesta coincidència de factors fa que el contacte es resolgui en hiat de manera sistemàtica. El mateix ocorre a la combinació *vull dir abans*, en què tornen a confluir una vocal tònica alta i una vocal neutra pertanyent a síl·laba oberta, combinades aquest cop amb la presència d'un mot monosil·làbic. Similarment, a *ve animat* el hiat és provocat per la forma monosil·làbica *ve* i les característiques de la vocal àtona (pertinença a síl·laba oberta i correspondència amb la vocal tònica d'*ànim*).⁸¹

Una manera de donar compte del manteniment sistemàtic de hiat en tots aquests exemples és recórrer a la conjunció de restriccions (*Local Conjunction*, en anglès; Smolensky 1993). Aquest és un mecanisme que s'ha usat sovint per tractar temes d'opacitat, i que permet unir dues restriccions en una sola restricció "composta", la qual només pot ser transgredida si ho són la totalitat dels seus components, i si les transgressions es produeixen en un mateix domini (segment, morfema, etc.). Cal dir que qualsevol restricció composta ocupa sempre una posició més dominant que les restriccions de què està formada (Kager 1999: 392-400).

Així doncs, aquest mecanisme permet postular una restricció del tipus PPS & MAXNucPr-BA, la qual domina tant PPS com MAXNucPr-BA, és a dir, domina les dues restriccions que la integren. Aquesta jerarquitització explica que la seqüència *sortir anualment* es resolgui sempre en hiat, mentre que altres seqüències del tipus *algú asmàtic* o *ningú enamorat* experimenten variació estilística (vg. tableaux (26) i (27) de

⁸¹ Entre les llengües és força general que els contextos o factors que afavoreixen determinades realitzacions lingüístiques tinguin un efecte acumulatiu. Un cas ben estudiat, i un dels exemples més clàssics de variació lingüística, és el de la formació del genitiu plural finès, el qual pot adoptar una variant curta o una variant llarga. Els factors que hi influeixen són diversos. Les arrels acabades amb la vocal baixa /a/ tendeixen a adoptar la variant llarga, mentre que les que acaben amb la vocal alta /i/ es decanten per la variant curta. El pes de la penúltima síl·laba de l'arrel és un altre factor que també té influència en la forma que pren el genitiu: les síl·labes lleugeres atrauen la variant llarga, mentre que les síl·labes pesants atrauen la variant curta. Les excepcions, però, també són nombroses, fins al punt que una determinada variant només apareix de manera categòrica si hi ha més d'un factor que l'afavoreix (Anttila i Cho 1998: 42-54, Anttila 2002: 225-231).

§ 6.5.2). Només cal fixar-se que en el primer exemple l'elisió de la vocal neutra del contacte transgredeix tant PPS com MAXNucPr-BA, mentre que en els darrers dos exemples l'elisió tan sols transgredeix una de les dues restriccions esmentades. Per explicar la manca de variació en les resolucions de la seqüència *sortir anualment* n'hi ha prou amb jerarquitzar PPS & MAXNucPr-BA per sobre del límit fins al qual es pot moure el principi flotant OBERTURA. Els tableaux de (57) mostren com el hiat és la resolució sistemàtica de la seqüència esmentada, ja que OBERTURA no pot arribar a dominar mai PPS & MAXNucPr-BA. En canvi, les dues restriccions per separat sí que poden ser dominades pel principi flotant, tal com exemplifiquen els tableaux (58) i (59), que recuperen els de (26) i (27), respectivament.

(57) a. Tempo més lent

<i>sortir anualment</i> (cf. <i>any</i>)	PPS & MAXNucPr-BA	PPS	MAXNucPr-BA	OBERTURA
☞ sur. _i .ti.ə.nu.al.'men				**
sur. _i .ti.nu.al.'men	*!	*	*	*

b. Tempo més ràpid

<i>sortir anualment</i> (cf. <i>any</i>)	PPS & MAXNucPr-BA	OBERTURA	PPS	MAXNucPr-BA
☞ sur. _i .ti.ə.nu.al.'men		**		
sur. _i .ti.nu.al.'men	*!	*	*	*

(58) a. Tempo més lent

<i>algú asmàtic</i> (cf. <i>asma</i>)	PPS & MAXNucPr-BA	PPS	MAXNucPr-BA	OBERTURA
☞ əl.ɣu.əz.'ma.tik				**
əl.ɣuz.'ma.tik			*!	*

b. Tempo més ràpid

<i>algú asmàtic</i> (cf. <i>asma</i>)	PPS & MAXNucPr-BA	OBERTURA	PPS	MAXNucPr-BA
əl.ɣu.əz.'ma.tik		**!		
☞ əl.ɣuz.'ma.tik		*		*

(59) a. Tempo més lent

<i>ningú enamorat</i>	PPS & MAXNucPr-BA	PPS	MAXNucPr-BA	OBERTURA
☞ niŋ.ɣu.ə.nə.mu.'rat				*
niŋ.ɣu.nə.mu.'rat		*!		

b. Tempo més ràpid

<i>ningú enamorat</i>	PPS & MAXNucPr-BA	OBERTURA	PPS	MAXNucPr-BA
niŋ.ɣu.ə.nə.mu.'rat		*!		
☞ niŋ.ɣu.nə.mu.'rat			*	

Així doncs, la conjunció de restriccions aconseguix formalitzar de manera prou clara la idea que transgredir més d'una restricció en un determinat domini és més greu que transgredir-ne una de sola. Aquest mecanisme, però, no està exempt de problemes. Un dels principals és que pot comportar un increment enorme del nombre de restriccions. En aquest sentit, la pregunta essencial que convé formular-se és si qualsevol parell de restriccions poden formar una restricció composta. A PPS & MAXNucPr-BA s'han unit dues restriccions de fidelitat. Aquesta combinació sembla força tolerable, ja que, a més, ambdues restriccions fan referència a un mateix segment (la vocal inicial del segon mot

en contacte). És més dubtós que es pugui postular una altra restricció composta del tipus ALIN-MONOσ & MAXNucPr-BA per explicar la presència sistemàtica de hiats a la seqüència *té alçada* (cf. *alt*). En aquest cas, s'han unit dues restriccions que no afecten el mateix segment, malgrat que totes dues actuen en el domini del mateix sintagma fonològic.

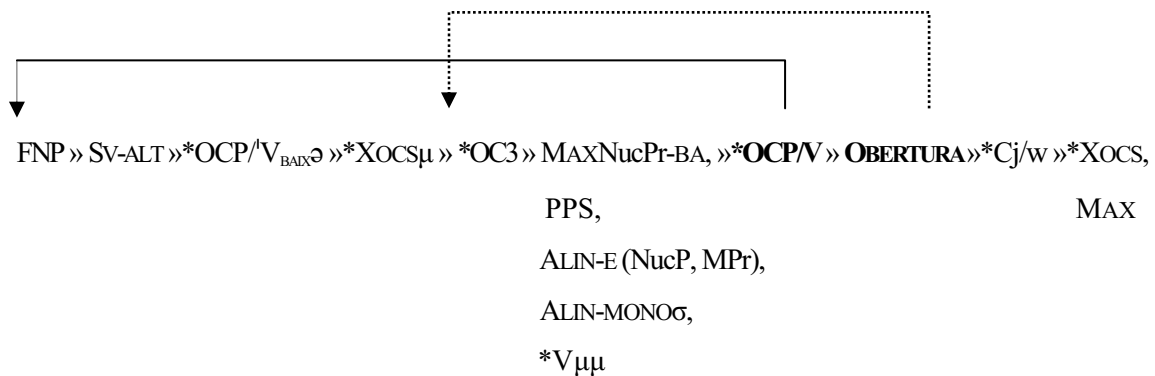
6.6 SÍNTESI I REFLEXIÓ FINAL

Al llarg dels subapartats precedents s'han anat revisant els diversos factors que solen condicionar les resolucions dels contactes vocàlics. Bona part d'aquests factors s'han pogut materialitzar en restriccions universals, la qual cosa ha permès integrar-los en una anàlisi formal emmarcada dins la teoria de l'optimitat. En aquesta anàlisi, han estat bàsiques sobretot les restriccions relacionades amb la prosòdia i la sonicitat, però també les referents a l'estructura sil·làbica, la correspondència entre outputs o la presència de mots monosil·làbics. S'ha vist com totes aquestes restriccions no tenen el mateix pes, sinó que unes són dominades per les altres en una determinada jerarquia.

La variació estilística detectada en algunes de les resolucions vocàliques s'ha pogut formalitzar a través del model dels principis flotants, segons el qual hi ha certes restriccions que no estan completament jerarquitzades amb relació a les altres. De restriccions flotants se n'han postulat dues: *OCP/V i OBERTURA. En la majoria de casos, però, n'hi ha hagut prou amb aquesta darrera per donar compte de l'increment de les estratègies de reducció sil·làbica que es produeix quan augmenta el ritme de parla. Tant OBERTURA com *OCP/V —restriccions que faciliten l'elisió de vocals— pugen de posició en la jerarquia a mesura que s'accelera el tempo, de manera que arriben a dominar altres restriccions que impedeixen l'elisió quan el ritme de parla no és tan ràpid.

La jerarquia que es presenta a (60) recull les diverses restriccions que s'han usat al llarg de l'anàlisi, incloent-hi les dues que tenen caràcter flotant, les quals s'han marcat amb negreta. Aquestes dues restriccions flotants apareixen jerarquitzades tal com els correspon en un ritme de parla més o menys estàndard. Les fletxes indiquen el límit fins al qual es poden moure quan s'accelera el tempo.⁸² D'altra banda, algunes de les restriccions que apareixen a (60) estan separades per comes, la qual cosa indica que ocupen el mateix nivell a la jerarquia —bàsicament perquè les dades de què es disposa no permeten ordenar-les entre si.

(60)

Al capdamunt de la jerarquia se situa el principi FNP, que s'encarrega de preservar la nuclearitat dels segments que han rebut accent lèxic. Immediatament per sota es jerarquitzava la restricció SV-ALT, la qual cosa indica que en català els únics segments que es poden semivocalitzar són les vocals altes. Aquesta és una afirmació molt agosarada, ja que, d'entrada, sembla força natural que en un ritme de parla ràpid dues vocals puguin formar diftong sense que cap d'elles sigui alta (per exemple, *allà on vas* [aɔ]; vg. Recasens 1993). El cert és que la jerarquia s'ha establert a partir d'unes dades concretes, i aquestes dades mostren que els diftongs en què no intervenen vocals altes són pràcticament inexistent, almenys en els diversos fragments de parla que s'han enregistrat.

Les restriccions *OCP/ $V_{\text{BAIX}\emptyset}$ i *XOCS μ també se situen a la part alta de la jerarquia, fora del límit fins al qual es pot moure el principi flotant OBERTURA. En canvi, aquestes restriccions sí que poden ser dominades per l'altre principi flotant,

⁸² Si el tempo és molt lent, les restriccions flotants també poden recular en la jerarquia fins a situar-se darrere de *XOCS. De totes maneres, s'han recollit molt pocs exemples que requereixin aquest ordre.

*OCP/V, el qual té un camp d'acció més ampli i pot desplaçar-se fins al capdamunt de la jerarquia —i passar a dominar, fins i tot, FNP. Entre les posicions dominants també se situarien les restriccions compostes del tipus PPS & MAXNucPr-BA (vg. § 6.5.10), les quals no s'han inclòs a (60).

A la part central de la jerarquia destaca la presència d'una sèrie de restriccions, situades al mateix nivell, que en un ritme de parla més o menys estàndard provoquen el manteniment de hiat: MAXNucPr-BA, PPS, ALIN-E (NucP, MPr) i ALIN-MONOσ. A la mateixa posició també se situa la restricció *Vμμ, que penalitza les síl·labes formades per vocals bimoraiques. Quan el ritme de parla és ràpid, tot aquest conjunt de restriccions passa a ser dominat pels principis flotants que afavoreixen les estratègies de reducció sil·làbica.

La part més baixa de la jerarquia és ocupada per les restriccions *XOCS i MAX, les quals no solen tenir gaire influència en la resolució final dels contactes vocàlics. Per sobre d'aquestes restriccions encara se situa *Cj/w, que evita la formació de diftongs creixents en síl·labes que ja tenen una obertura.

Un dels aspectes que pot sorprendre més de la jerarquia és precisament la posició de la restricció OBERTURA. En un ritme de parla “normal” aquesta restricció ocupa una posició molt reculada, tot i que semblaria que ha de ser la principal impulsora de les estratègies de reducció sil·làbica. Si s'observen atentament les dades, però, es constata que hi ha pocs contextos en què es produeixi elisió sistemàtica d'una determinada vocal, i aquests contextos ja s'expliquen per altres restriccions que se situen en una posició més dominant que OBERTURA (*OCP/^hV_{BAIX}ə, *OCP/V...). A més, s'ha de tenir present que la restricció OBERTURA no sempre afavoreix les elisions de segments vocàlics: en seqüències del tipus *ho escriu* [wə] evita precisament l'elisió i provoca la formació de diftong, a diferència de *m'ho esperava* [u], en què facilita la caiguda de la vocal neutra.

A banda de les restriccions que apareixen a (60), també cal tenir en compte el pes que exerceixen altres factors que sovint ajuden a perfilar la resolució final de determinats contactes vocàlics. Es tracta de factors com la preservació d'informació morfològica, la cohesió sintacticosemàntica o la freqüència d'ús, que fan que les diverses resolucions

vocàliques siguin encara més variables (vg. § 6.5.6-8).⁸³ Aquest grau tan alt de variació es fa difícil de formalitzar a través de l'anàlisi proposada. La jerarquia de (60) dóna compte de les tendències bàsiques de comportament que segueixen els contactes vocàlics en català central septentrional, però no reflecteix tots els possibles casos de variació, sinó tan sols els més destacables. Per recollir-los tots, caldria postular un major nombre de restriccions flotants.

Per exemple, segons la jerarquia establerta la restricció FNP domina SV-ALT, la qual cosa implica que en seqüències del tipus *vull dir abans* la vocal alta no es pot semivocalitzar: *[jə] (vg. nota 32). Aquesta és certament la tendència principal, però no és pas impossible trobar exemples de semivocalització, sobretot quan el ritme de parla és ràpid. Aquests exemples, encara que siguin minoritaris, fan pensar que SV-ALT també es pot considerar una restricció flotant que en ocasions se situa per sobre de FNP. Un cas similar és el de les seqüències tipus *serà animat*, en què una vocal neutra pertanyent a síl·laba oberta és precedida per [ʼa]. Aquestes seqüències es resolen en elisió de manera gairebé sistemàtica a causa de la posició dominant que ocupa la restricció *OCP/'V_{BAIX}∅ (vg. § 6.5.2). Ara bé, també és possible trobar algun exemple de hiat quan el ritme de parla és més lent. S'ha de postular, doncs, que la restricció *OCP/'V_{BAIX}∅ tampoc no té una ordenació fixa? El cert és que sembla excessiu, perquè gairebé cada tipus de contacte pot arribar a presentar més d'una solució si s'altera significativament el ritme de parla. Aconseguir un grau tan alt de precisió és difícil, i tampoc no té massa sentit.

En els contactes entre dues vocals àtones diferents o entre una vocal tònica i una vocal àtona del mateix timbre la variació és tan considerable que caldria que gairebé totes les restriccions que hi intervenen fossin flotants. És evident que quan els resultats són tan variables convé plantejar-se si realment cal integrar-los en una anàlisi formal. Abans que començar a postular restriccions flotants que puguen i baixen posicions en la jerarquia, potser el més adequat és formalitzar les tendències bàsiques de comportament i limitar-se a establir els contextos o factors que afavoreixen la variació.

⁸³ Seria bo de plantejar-se si aquests factors es poden incorporar a l'anàlisi en forma de restriccions. Una incorporació d'aquest tipus proporcionaria un tractament formal més complet a fenòmens com els contactes vocàlics, però suposaria algunes complicacions per a la teoria. Condicionaments com la freqüència o l'intent de preservar informació morfològica s'haurien de materialitzar a través d'un conjunt diferenciat de restriccions, de caràcter opcional, i d'una mobilitat encara major que les restriccions flotants.

A més, si s'optés per postular un major nombre de restriccions flotants, s'hauria de trobar la manera de distingir aquelles que es mouen ('floten') amb una freqüència elevada d'aquelles altres que només ho fan en comptades ocasions. Les restriccions flotants OBERTURA i *OCP/V, que puguen de posició en la jerarquia sempre que s'accelera el ritme de parla, no es poden posar en el mateix sac que les hipotètiques restriccions flotants SV-ALT i *OCP/^lV_{BAIX}Ø, les quals, tal com s'acaba de comentar, donen compte d'un nombre molt reduït de casos de variació. En definitiva, s'hauria de poder formalitzar el fet que seqüències diferents estiguin subjectes a distints graus de variació estilística.

Dins del marc de la TO, la majoria de models que se centren en l'anàlisi de la variació tenen prou potencial per fer certes prediccions quantitatives. Per exemple, en el model de les gramàtiques múltiples es considera que la probabilitat d'aparició d'un output és proporcional al nombre de gramàtiques que el prediuen. En el model de les jerarquies parcials, que no deixa de ser una variant de l'anterior, la predicció quantitativa és gairebé la mateixa: si un candidat guanya en n tableaux i el nombre total de tableaux és t , la probabilitat d'ocurrència del candidat serà n / t (Anttila i Cho 1998: 39). Unes prediccions quantitatives similars es poden fer derivar del model dels principis flotants, el qual no és res més que una altra variant dels anteriors: les diverses posicions que ocupen les restriccions flotants també donen com a resultat diferents jerarquies. Un cop més, doncs, la major o menor freqüència amb què apareixen determinats candidats enfront d'altres es pot calcular a partir del diferent nombre de jerarquies que els prediuen.

Per exemple, la forta variació entre les seqüències [ku.lək.,sjo.ə.kə.'ðɛ.mi.kə] i [ku.lək.,sjo.kə.'ðɛ.mi.kə] prové del desplaçament de la restricció flotant OBERTURA, que fa que ambdós outputs esdevinguin òptims en un nombre similar de tableaux. En canvi, el fet que la seqüència [buɫ.di.ə.'βans] sigui molt més freqüent que [buɫ.djə.'βans] es deu al major nombre de tableaux que prediuen la primera enfront de la segona. En última instància, però, tampoc no s'explica per què hi ha més variació estilística en uns contextos que en uns altres, és a dir, per què hi ha restriccions flotants que es mouen de posició amb més facilitat que altres.

Així i tot, s'ha de tornar a remarcar que la TO suposa un gran pas endavant en l'anàlisi de la variació lingüística, ja que la configuració del model dona cabuda a aquesta variació i als distints factors que l'afavoreixen en forma de diverses restriccions

i diverses jerarquitzacions. El desenvolupament de mecanismes addicionals com les jerarquies parcials o les restriccions flotants encara permet afinar més el tractament dels fenòmens variables, fins al punt que es poden postular jerarquies com la de (60), la qual proporciona una idea, no completa, però sí prou aproximada, del complex entramat de factors que afavoreixen la variació entre certes resolucions de contactes vocàlics.

7. ELS CLÍTICS PRONOMINALS

El primer bloc de la tesi s'ha centrat en la descripció i l'anàlisi dels contactes vocàlics entre mots al català central septentrional. Aquest apartat enceta el segon bloc, dedicat a l'estudi del comportament dels segments vocàlics en els clítics pronominals. Tot i que d'entrada poden semblar dos temes distints, ben aviat es veurà que tenen molts punts en contacte. Un dels més evidents és la forta variació lingüística que els caracteritza, i que encara s'accentua més en els canvis de ritme i estil de parla.

7.1 ESTUDIS PREVIS

Des de sempre s'ha considerat que els clítics pronominals, o pronoms febles, constitueixen un dels aspectes més complexos de la gramàtica catalana, bàsicament per la gran varietat de formes i funcions que adopten, i per les complicades possibilitats combinatòries que tenen. Totes les gramàtiques catalanes descriuen les formes pronominals normatives, però gairebé mai no fan referència a la variació dialectal que manifesten —com a màxim, contraposen les formes de l'estàndard a les que se solen usar en barceloní. De fet, aquestes dues varietats són les úniques en què s'ha estudiat el sistema pronominal de manera completa (vg. Wheeler 1979, Bonet i Lloret 2005a i Wheeler 2005).⁸⁴ I també són les varietats en què s'han basat els treballs capdavanters de Viaplana (1980) i Mascaró (1986), els quals han fet aportacions teòriques essencials malgrat no contemplar totes les ocurrencies i combinacions pronominals possibles.⁸⁵

El català central septentrional és una de les varietats en què manquen més treballs sobre el sistema pronominal. Tradicionalment sempre s'havia donat per suposat que el parlar de la zona de l'Empordà es caracteritzava per l'ús de formes plenes en lloc de reforçades, és a dir, per l'ús de formes CV en lloc de VC.⁸⁶ No va ser fins a finals dels anys 80 que van sorgir alguns estudis en què s'apuntava que a la pràctica hi havia més variació: "It may be that in the original Empordanès system the clitics in question

⁸⁴ Wheeler (1979) és autor d'un extens estudi sobre els clítics de l'estàndard i el barceloní en el marc de la fonologia generativa clàssica, mentre que Bonet i Lloret (2005a) proporcionen una anàlisi dels clítics barcelonins en termes d'optimitat, que posteriorment és seguida per Wheeler (2005).

⁸⁵ Les aportacions específiques d'aquests estudis es desenvoluparan en els apartats successius.

⁸⁶ Les formes CV són les que consten de consonant + vocal (*te dóna*), mentre que les VC consten de vocal + consonant (*et dóna*). Al llarg de la tesi s'ha recorregut a aquesta terminologia, en comptes de la tradicional distinció entre formes plenes i reforçades.

were always realized as [mə], [tə], [sə], i [nə], and under the influence of the Barcelona dialect the VC forms have become a part of the newer system” (DeCesaris 1987: 90).

DeCesaris (1987: 86-91) descriu de manera molt esquemàtica les formes que adopten alguns proclítics i enclítics en empordanès, i fa una proposta d’anàlisi derivacional on incorpora qüestions relatives a l’estructura sil·làbica. Més complet és l’estudi que Lloret i Viaplana publiquen el 1996, i que es dedica a descriure i comparar les formes dels pronoms àtons singulars de les varietats orientals barcelonina, tarragonina, mallorquina i empordanesa, i també de l’estàndard. Segons les dades aportades en aquest treball, l’empordanès és la varietat en què les formes dels clítics són més variades. Destaca sobretot el comportament del pronom partitiu, el qual es diferencia dels pronoms de 1a i 2a persona singular, i del reflexiu de 3a persona. La distribució d’aquests pronoms es recull a continuació.

(61) Distribució dels clítics pronominals singulars de la varietat empordanesa (adaptat de Lloret i Viaplana 1996: 274-275)

Pr (m) # V-	[m] agafa	Pr (m) # C-	[mə] canta
Pr (t) # V-	[t] agafa	Pr (t) # C-	[tə] canta
Pr (s) # V-	[s] agafa	Pr (s) # C-	[sə] compra
Pr (n) # V-	[n] agafa	Pr (n) # C-	[ən] canta
-V # Pr (m)	canta [mə]	-S # Pr (m)	canteu [mə]
-V # Pr (t)	canta [tə]	-S # Pr (t)	mou [tə]
-V # Pr (s) ⁸⁷	canta [s]		
-V # Pr (n)	canta [n]	-S # Pr (n)	canteu [ən]

Aquestes són les dades de què parteixen Lloret i Viaplana per establir la representació fonològica d’aquests clítics.⁸⁸ El fet que els pronoms singulars de 1a, 2a i reflexiu de 3a persona adoptin la forma CV i, en canvi, el partitiu es decanti per la forma VC indica que també hi ha d’haver diferències en les respectives formes subjacents. Si no es

⁸⁷ No s’inclou cap exemple de pronom reflexiu enclític perquè formes del tipus *compri-se* i *comprin-se* no es fan servir en aquesta varietat —les formes habituals són *se compri* i *se comprin*, respectivament. Tots els pronoms febles acostumen a ser proclítics quan acompanyen una forma verbal imperativa de 3a persona, ja sigui singular o plural: *en doni quatre, li diguin que sí* (Bonet 2002: 938).

⁸⁸ Aquesta mateixa distribució també és recollida per Bonet (2002: 946) en un extens estudi sobre la clífització, on es repassen les formes que adopten els clítics pronominals, tant aïlladament com en combinació, i es reflexiona sobre les interpretacions fonològiques que poden rebre i les funcions que poden desenvolupar. Un dels aspectes més interessants d’aquest treball és que s’hi contrasten dades de diverses varietats dialectals.

tinguessin en compte els contextos en què el verb acaba en vocal, es podria pensar que els tres primers pronoms provenen de les formes fonològiques /m/, /t/ i /s/, a les quals s'afegeix una epèntesi a la dreta quan convé per motius de sil·labificació ([mə] *canta*, *canteu* [mə]). Ara bé, en els imperatius acabats en vocal els pronoms també adopten la forma CV (*canta* [mə]), i en aquest context no es pot justificar cap epèntesi. El pronom partitiu presenta una distribució diferent de la vocal [ə]: aquesta no apareix quan el verb acaba en vocal (*canta* [n]), i apareix preposada quan el verb comença en consonant o acaba en semivocal ([ən] *canta*, *canteu* [ən]). Aquesta distribució fa preveure que la forma subjacent dels tres primers pronoms conté la vocal neutra (/mə/, /tə/ i /sə/), la qual s'elideix davant d'un verb encapçalat per vocal, mentre que el pronom partitiu és fonològicament una forma asil·làbica que afegeix una vocal epentètica a l'esquerra quan la sil·labificació ho requereix (Lloret i Viaplana 1996: 278-280).

La distribució que presenta el partitiu a (61) és idèntica a la del pronom acusatiu de 3a p. masculí singular: [l] *agafa*, [əl] *canta*, *canta* [l] i *canteu* [əl]. Aquesta coincidència de formes indica que ambdós pronoms han de rebre el mateix tractament, és a dir, que el clític de 3a p. sing. també s'ha d'interpretar fonològicament com una forma asil·làbica a la qual es pot preposar una vocal epentètica (Lloret i Viaplana 1996: 280). Les formes del tipus *canteu* [əl] també són recollides com a pròpies de la varietat empordanesa en el ja esmentat estudi de DeCesaris (1987: 89), juntament amb altres de similars com *llegeix* [əl], *fes* [əl] i *comprant* [əl]. Tots aquests exemples contrasten amb les respectives formes de l'estàndard *canteu* [lu], *llegeix* [lu], *fes* [lu] i *comprant* [lu].

De l'any 1996 també data un petit treball en què es comparen les formes que adopten alguns clítics pronominals en barceloní i empordanès, i s'analitzen a partir d'una versió encara no gaire desenvolupada de la TO (Bonet i Lloret 1996). Els pronoms analitzats són el partitiu (*en*), l'acusatiu / datiu de 1a p. plur. (*ens*) i el datiu de 3a p. plur. (*els*). A (62) es pot comprovar que hi ha contextos en què les formes d'aquests pronoms difereixen d'una varietat a l'altra. Les formes que presenten diferències s'han marcat amb negreta. Els parèntesis angulars indiquen que s'ha elidit un segment.

(62) Distribució dels clítics *en*, *ens* i *els* (dat.) en barceloní i empordanès (adaptat de Bonet i Lloret 1996: 2)

<u>barceloní</u>	<u>empordanès</u>
[n] agafa	[n] agafa
compra [n]	compra [n]
[əŋ] compra	[əŋ] compra
compreu [nə]	compreu [ən]
comprar [nə]	compra<r> [nə]
compran<t> [nə]	comprant [ən]
[ənz] agafa	[ənz] agafa
compra [ns]	compra [nzə]
[əns] compra	[ənzə] compra
compreu [nzə]	compreu [ənzə]
compra<r> [nzə]	compra<r> [nzə]
compran<t> [<n>zə]	compran<t> [<n>zə]
[əlzi] agafa	[əlzi] agafa
compra [lzi]	compra [lzi]
[əlzi] compra	[əlzi] compra
compreu [lzi]	compreu [əlzi]
compra<r> [lzi]	compra<r> [lzi]
comprant [əlzi]	comprant [əlzi]

Una conclusió molt bàsica que es pot extreure d'aquestes dades és que, en general, els pronoms de l'empordanès contenen més segments vocàlics que no pas els del barceloní. Bonet i Lloret (1996: 2) interpreten que aquests segments són epentètics. Una altra conclusió general que es desprèn de les dades és que en empordanès hi ha més casos que en barceloní d'elisió de la *-r* final d'infinitiu quan entra en contacte amb un pronom enclític (vg. § 7.5.3 per a més informació sobre el tractament que rep aquest fenomen fonològic).

La forma *mos* no s'inclou entre les variants del pronom de la p. plur. que apareixen a (62). En canvi, aquesta forma és recollida en un article posterior de Lloret (2002a: 355-356), en què es considera que és pròpia de les generacions més grans de la zona de l'Empordà. La progressiva perduda d'aquesta variant es deu possiblement al major prestigi de la forma *ens*, majoritària en català central i pròpia de la llengua estàndard. *Ens* s'ha estès a la varietat empordanesa, però hi presenta unes resolucions fonètiques particulars: en un cert nombre de contextos afegeix una vocal [ə] que és absent de les corresponents formes de l'estàndard i d'altres varietats del central: [ənzə]

tira, tira [nzə]. El mateix segment també es troba al pronom acusatiu de 3a p. masc. plur.: [əlzə] *tira, tira* [lzə]. Lloret (2002a: 355-361) considera aquesta vocal epentètica i atribueix la seva presència a una restricció específica de sil·labificació que afecta els grups clítics de l'empordanès.⁸⁹ Aquesta restricció prohibeix les codes complexes formades, totalment o parcialment, per segments del clític pronominal. Una manera d'evitar la formació d'aquest tipus de codes és afegir-hi una vocal epentètica: [əns.'ti.rə] → [ən.zə.'ti.rə] (vg. § 7.5.4).

El fet que aquesta vocal addicional no aparegui en les formes pronominals d'altres varietats indica que la restricció contra les codes complexes és específica de l'empordanès, almenys tal i com s'ha formulat aquí. En altres varietats també hi operen restriccions sobre les codes dels grups clítics, però són més “febles”. En barceloní, per exemple, es prohibeixen les codes complexes formades al mateix temps per segments del verb i del pronom: *faci'ns* ['fa.sins] vs. *facin-se* ['fa.sin.sə]. Lloret (2002a: 360-361) conclou que les diferències entre les restriccions referents a la sil·labificació de grups clítics són una font de variació interdialectal.

La fonologia dels clítics pronominals del català també ha estat objecte d'anàlisi dins del marc de la TO. Destaquen sobretot un parell de treballs de Bonet i Lloret (2002, 2005a), tots dos centrats en la varietat barcelonina.⁹⁰ En el primer s'analitzen les estratègies usades per evitar el contacte de sibilants en seqüències de clític + verb. Bonet i Lloret (2002: 20-23) distingeixen tres varietats a l'àrea de Barcelona que presenten diferències respecte a la tria d'aquestes estratègies. L'anomenada varietat A es caracteritza per separar qualsevol contacte de sibilants entre proclític i verb a través de la inserció d'una vocal epentètica: [sə.'sap], [ən.zə.'sen]. En la varietat B l'epèntesi s'insereix quan la primera sibilant pertany al pronom reflexiu de 3a p. sing., mentre que en la resta de casos es produeix elisió o fusió de les sibilants: [sə.'sap] vs. [ən.'sen]. Finalment, la varietat C mai no presenta epèntesi entre clític i verb: [ə.'sap], [ən.'sen] (vg. també Bonet 2002: 945-946).

⁸⁹ El terme “grup clític” només es fa servir en un sentit descriptiu, per fer referència a una combinació de verb i clític pronominal.

⁹⁰ A banda d'aquests dos treballs, Colina (1995), Jiménez i Todolí (1995), Serra (1996) i Jiménez (1997) també han recorregut a la TO per explicar part de la fonologia dels clítics pronominals del català. Jiménez és l'únic d'aquests autors que s'ha centrat en una varietat distinta de l'estàndard o del barceloní: el valencià. Per la seva banda, Colina (1995: 176-181) fa una petita anàlisi comparativa entre les realitzacions dels clítics pronominals del barceloní i les de l'empordanès. La seva anàlisi, però, és força esquemàtica, i només pren en consideració un nombre molt reduït de contextos.

$$b) /{}^{\text{t}}\text{tirin} \# \text{s}/ \quad \text{}^{\text{t}}\text{ti.rin})_{\text{L.sə}} \quad || \quad /{}^{\text{t}}\text{tirar} \# \text{n}/ \quad \text{ti.}{}^{\text{t}}\text{rar})_{\text{L.nə}}$$

|
 C

|
 C

En aquests gràfics es veu com /{}^{\text{t}}\text{tirin} \# \text{s}/ i /{}^{\text{t}}\text{tirar} \# \text{n}/ requereixen una epèntesi final per tal d'eliminar la coda complexa. D'aquesta manera, a (63b) s'aconsegueix que el límit dret del mot lèxic coincideixi amb el límit dret d'una coda simple (vg. § 7.5.3).

Els clítics pronominals del barceloní també han estat analitzats en termes d'optimitat per Wheeler (2005: 341-370), un autor que ja havia estudiat exhaustivament aquestes partícules des del generativisme clàssic (Wheeler 1979). En el seu darrer treball es basa en les dades de Bonet i Lloret (2002, 2005a), i segueix el mateix tipus d'anàlisi que fan aquestes autores. Tan sols modifica algunes restriccions i n'afegeix algunes de noves, entre les quals destaca una restricció d'alineament que evita que el límit dret d'un clíctic pronominal coincideixi amb el límit dret d'una síl·laba accentuada (Wheeler 2005: 351-352). També amplia el ventall de restriccions que penalitzen la presència de codes: les subdivideix segons si les codes són simples o complexes, i segons si són internes o finals (Wheeler 2005: 352-353). Finalment, reflexiona sobre els possibles problemes que comporten les restriccions que demanen la uniformitat dels membres d'un paradigma, ja que poden aplicar-se en excés i acabar donant com a òptimes formes del tipus *[ə.sə.'ma.γə] (Wheeler 2005: 369; vg. § 7.5.8).

7.2 DESCRIPCIÓ DE LES NOVES DADES

Un cop repassats els diversos estudis previs que han tractat el tema dels clítics pronominals, és el moment de descriure de manera exhaustiva les diverses formes que adopten aquestes partícules en català central septentrional. La descripció, feta a partir de les dades del COD i les enquestes addicionals, s'estén al llarg dels quatre subapartats que apareixen a continuació, els quals mostren la distribució dels proclítics singulars, dels enclítics singulars, dels proclítics plurals i dels enclítics plurals, respectivament. Un últim apartat serveix per resumir de manera esquemàtica les generalitzacions més importants que s'han pogut extreure de les dades.

A la descripció no s'inclouen gaires mostres dels exemples compilats al llarg del procés de recerca, sinó que s'opta per construir taules que comparen la distribució o el nombre d'ocurrències de les diverses variants dels clítics. L'apartat 7.5, dedicat a l'anàlisi de les dades, presenta un major nombre d'exemples. El llistat complet de les seqüències que contenen pronoms es pot consultar als apartats 10.2.1-2 de l'apèndix.

7.2.1 Els proclítics singulars

Els clítics singulars que apareixen en posició proclítica són els que compten amb una mostra més representativa de dades. S'ha de tenir present que els pronoms febles acostumen a ser proclítics, excepte quan el verb és un imperatiu, un infinitiu o un gerundi, contextos en què els pronoms passen a ocupar la posició enclítica. Fins i tot hi ha varietats que en aquests darrers contextos també usen les formes proclítics dels pronoms —per exemple, en català central septentrional és habitual l'ús de proclítics quan el verb és un imperatiu de 3a p. singular o plural (vg. nota 83). No és estrany, doncs, que les formes proclítics siguin sempre més freqüents que les enclítics.

Dins dels proclítics singulars, els pronoms de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu són els que poden presentar un comportament més variable, ja que tenen la possibilitat d'oscil·lar entre les formes CV i VC quan precedeixen un verb començat per consonant. Ja s'ha comentat que tradicionalment el sector més septentrional del català central s'ha classificat dins del grup de varietats que usen les formes CV, tot i que en alguns estudis més recents ja s'ha apuntat que hi ha una certa variació entre unes i altres formes, i que no tots els clítics manifesten el mateix comportament (vg. § 7.1).

La resta de proclítics singulars no tenen gaires possibilitats de variació. El pronom acusatiu de 3a p. masc. sempre presenta una vocal epentètica preposada quan es troba davant d'un verb encapçalat per consonant (*el coneix*). I en els pronoms restants ni tan sols s'insereix cap segment epentètic: tant el pronom acusatiu de 3a p. fem. com el datiu, el locatiu i el neutre contenen una vocal lèxica *i*, per tant, no necessiten epètesi en cap context (*la coneix, li dóna, hi va, ho veu*).

Les formes que centren l'atenció d'aquest subapartat són, doncs, els proclítics de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu. Aquests clítics adopten realment la forma CV a les comarques gironines? Tots es comporten igual o bé hi ha diferències? Les primeres dades que s'han consultat per resoldre aquestes qüestions procedeixen dels textos espontanis del COD. Aquests textos, representants d'un estil de parla més o menys informal, han proporcionat unes dades força inesperades: no s'ha trobat cap informant del COD que utilitzi exclusivament les formes CV, i ni tan sols se n'ha trobat cap que utilitzi més formes CV que VC. Ben al contrari: la gran majoria presenten un predomini clar de les segones enfront de les primeres. Així doncs, sí que hi ha variació, però sempre a favor de la seqüència VC.

La taula (64) pretén donar una idea aproximada del grau de variació que presenten els proclítics singulars entre els informants del COD. D'esquerra a dreta, les

columnes indiquen una progressiva disminució de les formes CV. En algunes d'aquestes columnes s'especifica el context *se* + [sibilant] perquè el contacte entre sons sibilants afavoreix la realització CV del pronom (vg. Bonet i Lloret 2002; vg. també § 7.5.6). Un dels trets més destacables de la taula és que dels 24 informants analitzats només n'hi ha dos que fan un ús equilibrat de les formes CV i VC, mentre que el nombre dels que només utilitzen formes VC s'eleva a vuit. És cert que aquests últims es concentren entre els parlants de Puigcerdà, Ripoll i Sta. Coloma de Farners, que formen les comarques més perifèriques, però a la resta de poblacions hi ha igualment una presència minoritària de clítics CV.⁹²

(64) Grau de variació que presenten els proclítics singulars al COD

		Variació amb equilibri de formes CV i VC	Variació amb més formes VC que CV (mínim de 5 CV)	Variació amb presència d'entre una i cinc formes CV	Mínima variació amb una forma CV i diversos <i>se</i> + [sibilant]	Formes VC i un clíctic amb forma CV	Formes VC i un exemple de <i>se</i> + [sibilant]	Només formes VC
Figueres	MMB							
	LFA							
	JPO							
Banyoles	CBF							
	PGG							
	JST							
Girona	JSPU							
	JBV							
	NTA							
La Bisbal	DFM							
	MPF							
	AMC							
Olot	AMQ							
	LRM							
	PPC							
Puigcerdà	SPM							
	AMM							
	PVN							
Ripoll	NCC							
	OGP							
	REM							
Sta. Coloma Farners	JOIG							
	JCOP							
	BCC							

⁹² La classificació de les dades per localitats s'ha fet necessària perquè les formes que adopten els clítics pronominals varien significativament de comarca a comarca. En canvi, aquesta classificació era irrellevant en el cas dels contactes vocàlics.

Per tal d'il·lustrar d'una manera més precisa la distribució de les variants VC i CV dels diversos clítics pronominals, s'ha procedit a comptabilitzar el nombre d'ocurrències que presenten. La taula (65) mostra els resultats que s'han obtingut.

(65) Ocurrències dels proclítics singulars de tots els informants del COD

		<i>1a p. sing.</i>		<i>2a p. sing.</i>		<i>Reflexiu</i>		<i>Partitiu</i>	
		EM	ME	ET	TE	ES	SE	EN	NE
Figueres	MMB	13	1	4	4	12	1	3	
	LFA	5		8		10	1 (+sibilant)	4	
	JPO	4		4	1	7		2	
Banyoles	CBF	1			9	12	1 (+sib.)		
	PGG	1		2		12	1	3	
	JST					8		1	
Girona	JSPU	3	1	2	1	4	1 +1 (+sib.)	2	
	JBV	9	3	11		6		3	
	NTA	5		11	1	4		6	
La Bisbal	MPFB	3	1	1			1 +1 (+sib.)	4	
	AMC	4	6	5	13	10		5	
	DFM			1	1	4		1	
Olot	AMQ			2		6	2		
	LRM	2				12	1 +4 (+sib.)	7	
	PPC	4		4		21		6	
Ripoll	NCC	4		1		3		8	
	OGP	6		12		6		2	
	REMF	2		1		3	1 (+sib.)	3	
Puigcerdà	SPM			4		15	1 (+sib.)	1	
	AMM	1		1		11		4	
	PVN	7		1		1	1 (+sib.)		
Sta. Coloma Farners	JOIG	4		12		1		4	
	JCOP	4		6					
	BCC	3		2		1		1	
		85	12	95	30	169	7 +11 (+sib.)	70	

La dada més destacable de la taula (65) és que el clíctic partitiu no presenta ni una sola realització CV, la qual cosa s'adiu amb la descripció feta per Lloret i Viaplana (1996). Les formes CV es concentren en els clítics de 1a i 2a p. sing. En canvi, les formes CV del pronom reflexiu són ben escasses: de les 18 ocurrències que es comptabilitzen, 11 corresponen a seqüències en què el verb comença per sibilant, context que afavoreix clarament la realització *se* (vg. § 7.5.6). Per contra, el nombre d'ocurrències

corresponents a la forma VC puja fins a 169, xifra que il·lustra l'elevada freqüència d'ús del pronom reflexiu.

A la taula (65) s'han inclòs les dades de tots els informants, fins i tot les dels que manifesten poca variació entre formes VC i CV, i les dels que usen un nombre escàs de clítics. Com que les dades d'aquests informants podrien distorsionar alguns dels resultats obtinguts, s'ha elaborat una altra taula que només conté les dades d'aquells informants que presenten una quantitat suficient de clítics i una variació prou destacable entre formes VC i CV.

(66) Ocurrences dels proclítics singulars dels informants del COD que presenten més variació

		<i>1a p. sing.</i>		<i>2a p. sing.</i>		<i>Reflexiu</i>		<i>Partitiu</i>	
		EM	ME	ET	TE	ES	SE	EN	NE
Figueres	MMB	13	1	4	4	12	1	3	
Banyoles	CBF	1			9	12	1 (+sibilant)		
Girona	JSPU	3	1	2	1	4	1 +1 (+sib.)	2	
	JBV	9	3	11		6		3	
La Bisbal	MPFB	3	1	1			1 +1 (+sib.)	4	
	AMC	4	6	5	13	10		5	
Olot	AMQ			2		6	2		
	LRM	2				12	1 +4 (+sib.)	7	
		35	12	25	27	62	6 +7 (+sib.)	24	

La taula (66) reflecteix les mateixes tendències de comportament que s'observaven a la taula anterior, però redueix la distància entre el nombre d'ocurrences VC i CV. En aquesta taula es fa més evident que les formes CV es concentren en els clítics de 1a i, sobretot, 2a p. sing. De fet, aquest darrer pronom presenta més formes CV que VC, malgrat que la diferència és mínima (27 contra 25 ocurrences).

Fins ara s'han descrit les formes que adopten els proclítics singulars en el context d'una conversa espontània. Falta comprovar si en un context més formal es detecta el mateix tipus de comportament o bé es produeix algun canvi significatiu. Per esbrinar-ho s'ha recorregut a les dades que proporcionen les noves enquestes, en les quals es recull un estil de parla més formal, més acadèmic, on és més fàcil percebre la influència de l'estàndard. Convé recordar que una de les parts d'aquestes enquestes tenia per objectiu que els informants completessin oralment un conjunt de frases en què mancava el pronom feble.

Un cop consultades les dades s'ha constatat que la distribució de les formes que adopten els pronoms febles a les enquestes és molt similar a la que s'ha descrit per als textos. El partitiu torna a ser l'únic clíctic que es realitza exclusivament a través de la forma VC, i els pronoms de 1a i 2a p. sing. són altra vegada els que concentren la major part de les realitzacions CV, unes realitzacions que esdevenen clarament minoritàries en el cas del pronom reflexiu. Es detecten, doncs, les mateixes tendències de comportament que als textos i, fins i tot, augmenta la presència de formes VC, afavorides pel context més formal en què té lloc l'enquesta. De fet, les formes VC són les primeres a què recorren la majoria d'informants en aquest context. Habitualment fan falta uns quants comentaris i reflexions perquè acabin admetent que també usen les formes CV. Fins i tot hi ha casos en què un informant no acaba d'acceptar aquestes formes, però quan s'acaba l'enquesta o quan es dirigeix a una altra persona les usa espontàniament. Hi ha una qüestió, però, en què tots els informants es posen d'acord: tots afirmen que no utilitzarien mai una seqüència com *ne compren tres*, amb la forma CV del partitiu.

També hi ha informants que perceben alguna diferència entre el comportament dels pronoms de 1a i 2a p. sing. i el comportament del pronom reflexiu: admeten les construccions *les dones me preparen una festa* i *no deixis que te castigui*, però veuen “estranya” la seqüència *els nens se barallen*.⁹³ En canvi, si el pronom reflexiu precedeix un verb començat per sibilant, la forma que es considera “correcta” és la CV: *se saluden cada dia*. Aquestes valoracions dels informants s'adiuen amb les dades que s'han descrit en aquest subapartat.

7.2.2 Els enclítics singulars

Les dades referents a aquest conjunt de clíctics no són tan nombroses, de manera que no es recorrerà a gaires taules d'ocurrències per mostrar la distribució que tenen. Bona part de les dades que han servit de base per fer aquesta descripció procedeixen de les noves enquestes realitzades, ja que els textos espontanis del COD proporcionen molt pocs exemples d'enclítics singulars.

Els primers enclítics que s'han estudiat han estat els de 1a p. sing., 2a p. sing. i partitiu.⁹⁴ En alguns estudis previs s'havia afirmat que els dos primers pronoms prenen

⁹³ Un informant de Girona considera que aquesta seqüència és “de poble”.

⁹⁴ Tal com s'ha dit abans (vg. nota 83), en català central septentrional no s'acostuma a usar el pronom reflexiu en posició enclítica.

la forma CV darrere de verb acabat en vocal, mentre que el partitiu es limitava a presentar la consonant aïllada: *compra* [mə], *compra* [tə] vs. *compra* [n]. Les noves dades que s'han compilat confirmen que el pronom partitiu mai no adopta la forma CV en aquest context —els informants rebutgen explícitament seqüències del tipus *toca* [nə]. La diferència és que els pronoms de 1a i 2a p. sing. tampoc no acostumen a adoptar la forma CV, sinó que segueixen la mateixa tendència que el pronom partitiu: *compra* [m], *compra* [t]. Ara bé, sí que és cert que entre les realitzacions d'aquests dos pronoms encara és possible trobar algun exemple esporàdic de forma CV, a diferència del partitiu, en què això no passa. Cal dir que els pocs enclítics CV que s'han enregistrat darrere de verb acabat en vocal es concentren en expressions de freqüència d'ús elevada com *espera* [tə], *fixa* [tə] o *imagina* [tə].⁹⁵ A més, aquests enclítics no són presents a totes les comarques analitzades: a la Selva, al Ripollès i a la Cerdanya no n'hi ha ni rastre.

Les enquestes també inclouen exemples de pronoms de 1a p. sing., 2a p. sing. i partitiu darrere de verb acabat en sibilant. En aquest context es continuen detectant diferències entre el comportament dels dos primers pronoms i el del darrer: mentre que els enclítics de 1a i 2a p. sing. oscil·len entre les formes CV i VC (*llegeix* [mə] / *llegeix* [əm], *llegeix* [tə] / *llegeix* [ət]), el partitiu es decanta més clarament per les formes VC (*llegeix* [ən]).⁹⁶ En el cas dels pronoms de 1a i 2a p. sing., la majoria d'informants opten per dir en primer lloc la variant enclítica CV. Es fan necessàries unes quantes preguntes més perquè els parlants acabin admetent que les formes *llegeix* [əm] i *llegeix* [ət] també són molt habituals en una conversa espontània. Ara bé, no s'acaben de posar d'acord sobre si aquestes darreres formes són més freqüents que les primeres o no —un informant d'Olot afirma fins i tot que és *llegeix* [əmə] la forma més habitual. En canvi, quan els individus enquestats han de dir el pronom partitiu, la forma VC els surt amb més facilitat, tot i que de vegades també l'alternen amb la variant que coincideix amb la normativa.

⁹⁵ Malgrat que en català central septentrional els imperatius de 3a p. solen anar acompanyats de proclítics en lloc d'enclítics, a les enquestes també es demanava als informants que avaluessin la seqüència *cuidi*[sə] bé. És significatiu que aquesta seqüència hagi estat rebutjada per la majoria d'informants, els quals han afirmat que més aviat es decantarien per dir *cuidi*[s]. També és remarcable el comentari d'una informant de la Bisbal amb relació a la possible variació entre les formes *canta*[mə] i *canta*[m]. Segons ella, la primera forma es diu amb un to “carinyós” i la segona, amb un to més neutre.

⁹⁶ De moment es parla d'alternança entre clítics CV i VC, tot i que a bona part de la bibliografia s'ha donat per suposat que el segment [ə] que apareix en imperatius del tipus *llegeix* [əm] forma part del verb, el qual està representat per més d'un al·lomorfe (Fabra 1913, Mascaró 1986, Bonet 2002, Bonet i Lloret 2005a, Grimalt (en preparació)). Aquesta qüestió serà analitzada a § 7.5.5.

Aquestes petites diferències de comportament es tornen a apreciar en les seqüències d'enclítics precedits de gerundi. En aquest context, el pronom partitiu és l'únic que presenta esporàdicament alguna realització VC: *fent* [ən]. Tant els pronoms de 1a i 2a p. sing. com el reflexiu adopten la forma CV de manera sistemàtica: *cantant* [mə], *aïllant* [tə], *cuidant* [sə]. On no hi ha diferències de comportament és darrere dels imperatius de 1a i 2a p. plur. En aquests contextos, el clíctic partitiu només es realitza a través de la forma CV: [lə.'zim.nə] i [lə.'ziw.nə].

A banda dels clítics que s'acaben de descriure, també s'han estudiat les variants que presenta el pronom acusatiu de 3a p. masc. quan apareix en posició enclítica. Algunes de les dades aportades per la bibliografia precedent mostren que a la zona de l'Empordà no s'acostuma a utilitzar la variant enclítica [lu], tal com sí que és habitual en altres varietats dialectals catalanes, inclosa la varietat estàndard. Segons aquests estudis, a l'Empordà no s'usen formes del tipus *llegeix* [lu], *llegint* [lu], *llegim* [lu] i *llegiu* [lu], sinó que són substituïdes per *llegeix* [ə], *llegint* [ə], *llegim* [ə] i *llegiu* [ə], respectivament. Les noves enquestes realitzades mostren que aquestes darreres formes són certament habituals a tota l'àrea del català central septentrional, però que sovint alternen amb les variants que contenen el segment [u]. On hi ha més alternança és darrere de gerundi, context en què les formes enclítics [ə] i [lu] comparteixen un nombre molt similar d'ocurrències. També hi ha força equilibri darrere de les formes verbals de 1a p. plur. de l'imperatiu: *llegim* [ə] és gairebé tan freqüent com *llegim* [lu]. En aquest mateix temps les seqüències del tipus *llegeix* [ə] són més generals que les del tipus *llegeix* [lu]. En canvi, l'enclíctic [lu] predomina clarament darrere de les formes verbals de 2a p. plur. La taula d'ocurrències de (67) il·lustra aquesta distribució.

(67) Ocurrències de les variants enclítics [ə] i [lu] a les enquestes

	sib.#		/nt/#		/m/#		/w/#	
	[ə]	[lu]	[ə]	[lu]	[ə]	[lu]	[ə]	[lu]
OCURRÈNCIES	21	10	17	18	11	15	7	17

Les enquestes també contenen exemples dels pronoms *hi* i *ho* en posició enclítica. Molts d'aquests exemples presenten els pronoms darrere d'una forma verbal acabada en vocal neutra. En aquest context el més habitual és que la presència del pronom provoqui

l'elisió de la vocal neutra. Així, les formes [ə'riβi] i ['busku] són molt més freqüents que [ə'riβəj] i ['buskəw].⁹⁷ La majoria d'informants són conscients que les formes amb elisió són les que s'utilitzen més espontàniament. Consideren que són pròpies d'un registre col·loquial, i que són les úniques solucions possibles quan el ritme de parla és ràpid. De fet, en alguns estudis anteriors ja s'havia constatat que aquest tipus d'elisions constitueixen un dels trets característics del parlar de les comarques gironines: “Aquesta elisió és impossible per a parlants de Barcelona i en zones més al sud ([ˈkuzəw], *[ˈkuzu]), és opcional per a altres parlants de Barcelona i en zones més al nord i a l'oest ([ˈkuzəw] o [ˈkuzu]) i és pràcticament obligatòria a les comarques gironines ([ˈkuzu], ?[ˈkuzəw])” (Bonet 2002: 980).⁹⁸

L'últim context que falta per descriure és el d'infinitiu seguit de pronom enclític. Aquí el tipus de realització dels clítics depèn de si hi ha manteniment o elisió de la *-r* final de l'infinitiu. En aquesta ocasió, n'hi ha prou amb les dades que proporcionen els textos espontanis del COD per constatar que no tots els parlants del català central septentrional trien el mateix tipus de solució. Una seqüència com *comprar-te* és pronunciada [kum'partə] per uns informants i [kum'prat] per uns altres. En el primer cas, es manté la *-r* final de l'infinitiu i el pronom adopta la forma CV, mentre que en el segon, s'elideix la *-r* de l'infinitiu i el pronom pren la forma reduïda.

Convé destacar que en la conversa d'un dels informants d'Olot s'ha enregistrat la forma [kə'ðatə] per *quedar-te*. En aquesta seqüència, única en tot el corpus, el clític manté la forma CV tot i la caiguda de la *-r* de l'infinitiu. De fet, en alguns estudis precedents s'havia defensat que aquest tipus de seqüències eren justament les pròpies de la varietat empordanesa (vg. Bonet i Lloret 1996: 2, Bernat 2001: 578-587). Les noves dades mostren que en l'actualitat són gairebé inexistent.

Si es reuneixen totes les dades, es constata que la majoria d'informants es decanten per les seqüències del tipus [kum'partə], les quals se solen considerar més habituals. Quan les formes enclítics són els pronoms *hi* i *ho*, els informants sempre mantenen la *-r* de l'infinitiu: *anar-hi* [ə'nari], *estar-hi* [əs'tari], *fer-ho* ['feru], *dir-ho*

⁹⁷ A més, en el primer exemple són molt habituals les realitzacions aferètiques del tipus [ˈriβi] o [ˈriβəj] (vg. § 7.5.7).

⁹⁸ Bonet i Lloret (1998: 195, n. 4) fan una observació interessant amb relació a aquest tipus de seqüències. Constaten que realitzacions com [ˈperðri] per *perdre-hi* tenen un abast força més ampli que altres com [us'koɫtə] per *ho escolta*, que consideren restringides a les comarques més septentrionals del català central. Segons les noves dades del COD i les enquestes, fins i tot en aquestes comarques és més habitual dir [wəs'koɫtə] que no pas [us'koɫtə] (vg. § 7.5.7).

[ˈdiru], etc.⁹⁹ Únicament quan l'enclític és el pronom acusatiu de 3a p. masc. es detecta un lleuger predomini de les seqüències amb forma reduïda del pronom i elisió del segment ròtic final de l'infinitiu: *embalsamar-lo* [əmbəlsəˈmal], *acompanyar-lo* [əkumpəˈɲal], *passar-lo* [pəˈsal]. Es podria pensar que aquest tipus de realitzacions també són les habituals quan el pronom enclític és el partitiu, atès que aquest presenta una distribució molt similar a la del pronom acusatiu. Malauradament, no hi ha gaires exemples d'infinitiu seguit de partitiu, i els pocs que hi ha presenten la forma CV del pronom: *tenir-ne* [təˈnirnə], *llogar-ne* [ʎuˈɣarnə], etc.¹⁰⁰

7.2.3 Els proclítics plurals

Els proclítics plurals de 1a p., 2a p. i acusatiu de 3a p. masc. tenen una estructura molt similar i, per tant, també s'esperaria que tinguessin el mateix tipus de comportament.¹⁰¹ Davant de verb començat per consonant aquests pronoms alternen les formes coincidents amb l'estàndard i el barceloní ([əns], [us] i [əls]) amb les formes que acaben amb una vocal [ə] ([ənzə], [uzə] i [əlzə]). Tant les dades del COD com les de les enquestes mostren que hi ha alternança entre aquestes variants, però que la majoria de parlants opten per usar les formes sense [ə] final, sobretot quan el pronom és el de 2a p. plur.

La taula d'ocurrències de (68) il·lustra la freqüència amb què apareixen les diverses variants esmentades. La taula conté columnes específiques que recullen les escasses ocurrències que s'han comptabilitzat de proclítics seguits de verb començat per sibilant (___ #/s/), un context que afavoreix la inserció d'epèntesi per evitar el contacte entre els sons sibilants (vg. § 7.2.1 i § 7.5.6). Aquesta taula s'ha construït a partir de les dades procedents de les converses espontànies, no de les enquestes, ja que primer de tot

⁹⁹ Tan sols s'ha comptabilitzat una ocurrència de la forma [puˈzaw] per *posar-ho*.

¹⁰⁰ Hi ha altres divergències entre el pronom acusatiu de 3a p. masc. i el partitiu. Ja s'ha comentat que en català central septentrional es poden sentir formes com *llegiu [əl]* i, sobretot, *llegim [əl]*. En canvi, no s'ha enregistrat cap exemple de *llegiu [ən]* ni de *llegim [ən]*. Les formes usades pels informants són *llegiu [nə]* i *llegim [nə]*.

¹⁰¹ En les diverses anàlisis que s'han fet sobre aquest tema, tots tres pronoms s'han inclòs dins del grup de clítics que presenten dues consonants adjacents a nivell fonològic. En general, s'ha interpretat que el segment *u* del pronom de 2a p. plur. correspon subjacentment a una semivocal /w/ (vg. Bonet i Lloret 2005a: 47-48). Aquesta mateixa interpretació ja era defensada per Viaplana (1980: 468-473), que admetia que les formes adoptades pel clíctic de 2a p. plur. en barceloní es podien explicar tant a partir d'una representació fonològica en vocal com en semivocal. Viaplana es decantava per la segona possibilitat perquè una forma bàsica en semivocal li permetia explicar més fàcilment les variants [βus] presents en altres dialectes (vg. § 7.5.1).

s'han volgut recollir les formes que s'utilitzen en un estil de parla informal. No s'hi han inclòs les ocurrencies del pronom de 2a p. plur. perquè són molt escasses i totes corresponen a la variant [us]: [uz] *dic*, [us] *fiquin*, [uz] *baralleu*, etc. El fet que els proclítics plurals comptin amb un nombre més aviat baix d'ocurrencies ha fet que tan sols es mostrin els resultats corresponents a cada població, i que no s'especifiquin els de cada informant (cf. taules (65) i (66)).

(68) Ocurrencies dels proclítics de 1a p. plur. i 3a p. masc. plur. al COD

	<i>1a p. plur.</i>				<i>3a p. masc. plur.</i>			
	___ # C		___ # /s/		___ # C		___ # /s/	
	[əns]	[ənzə]	[əns]	[ənzə]	[əls]	[əlzə]	[əls]	[əlzə]
Figueres	4	1		1	2	1		
Banyoles		1		1	1	1		
Girona	14				1	3		
La Bisbal	3	3			1	3		
Olot	8			1	3	1		
Puigcerdà	2							
Ripoll	6				5			
Sta. Coloma					1	1		
	37	5		3	14	10		

La taula mostra que entre les ocurrencies d'aquests dos pronoms es comptabilitzen més formes que s'adiuen amb l'estàndard que no pas formes acabades en [ə]. També s'observa que la distància que separa unes formes de les altres és molt més gran en el pronom de 1a p. que en el de 3a p. En aquest darrer hi ha força equilibri: la variant [əlzə] presenta fins a 10 ocurrencies, no gaires menys que les 14 ocurrencies que s'han comptabilitzat de la variant [əls]. En canvi, el pronom de 1a p. plur. presenta 37 ocurrencies de la forma [əns], i només 8 de la forma [ənzə], de les quals 3 apareixen davant de verb començat per sibilant.

El fet que les dues variants del pronom de 1a p. plur. tinguin una proporció tan diferent d'ocurrencies es deu en part a l'elevada freqüència amb què apareix la forma [əns] en la conversa d'una informant de Girona que utilitza una parla força estandarditzada. Així i tot, és evident que la forma [ənzə] és força menys habitual que [əlzə]. De fet, hi ha informants que fan servir la segona, però no la primera. També convé destacar que cap d'aquestes variants no són usades pels informants de Ripoll ni

de Puigcerdà, i són pràcticament inexistent a Sta. Coloma de Farners. D'altra banda, la Bisbal i Banyoles són les dues úniques localitats en què les ocurrències d'[ənzə] i [əlzə] superen lleugerament les d'[əns] i [əls].¹⁰²

Les dades de les enquestes permeten esbrinar el comportament que manifesten els proclítics plurals en un estil de parla formal, en contraposició a l'estil més informal que representen les converses espontànies. A les enquestes la primera forma que solen dir els informants és la que coincideix amb l'estàndard, tot i que habitualment també acaben admetent l'ús de les formes acabades en [ə], almenys en els pronoms de 1a i 3a p. En el de 2a p. hi ha molta més reticència a afegir aquesta vocal neutra, fins i tot quan el pronom va seguit de verb començat per sibilant: són pocs els informants que fan servir una seqüència com [uzə] *saluden*. En canvi, [ənzə] *saluden* i [əlzə] *saluden* són percebudes com a seqüències correctes i habituals. De fet, aquests darrers són els dos exemples en què hi ha més parlants que escullen, ja des d'un primer moment, la forma pronominal acabada en [ə].¹⁰³ Un informant de Ripoll fins i tot afirma explícitament que diria [ənzə] *saluden* però [əns] *castiguen*. Finalment, convé remarcar que en les respostes de les enquestes el nombre de variants [əlzə] també és superior al nombre de variants [ənzə].

Un altre dels pronoms que apareix exemplificat tant a les converses espontànies com a les enquestes és l'acusatiu de 3a p. fem. plur. En principi, aquest pronom no hauria de tenir un comportament gaire variable, ja que la vocal neutra corresponent al morfema de femení fa innecessària la presència d'epèntesis: és evident que una seqüència com [ləs] *vol* no té problemes de sil·labificació. Per aquest motiu és destacable que en les converses espontànies alguns informants utilitzin la forma [(ə)lzə] en comptes de [ləs]: *qui [lzə] fetes, aquestes frases?; aquestes [əlzə] trobo molt complicades; mai de la vida [lzə] veus en un acte [les andaluses]...* Aquestes formes es localitzen bàsicament a Figueres, la Bisbal i Banyoles, i són usades per fer referència tant a una entitat de gènere femení com masculí —es neutralitza, doncs, la diferència de

¹⁰² A les enquestes, les informants de Banyoles admeten que “fan servir molt aquesta [ə]” final.

¹⁰³ De totes maneres, hi continuen havent alguns parlants que defensen l'ús de les variants sense [ə] final fins i tot en aquest context: [əns] *saluden* i [əls] *saluden*.

gènere.¹⁰⁴ A la resta de poblacions les formes majoritàries són les coincidents amb l'estàndard, a les quals s'afegeix ocasionalment una vocal neutra final: [lɛzə] *dic malament*.¹⁰⁵ Les formes estàndards també són les que usen gairebé tots els informants en el context més formal de les enquestes.

L'últim pronom que falta per comentar és el datiu de 3a p. plur. En aquest cas la variació sí que és pràcticament inexistente. Es pot dir que tots els informants utilitzen la forma [əlzi], tant als textos espontanis com a les enquestes. Tan sols en aquest darrer context és possible trobar algun exemple escadusser de la forma estàndard [əls], desproveïda del segment [i] que s'ha afegit de manera generalitzada en aquest pronom. Aquest segment representa una marca de datiu, amb la qual es pretén evitar l'opacitat de la forma [əls], prescrita per la normativa per representar tant l'acusatiu com el datiu de 3a p. plur. En canvi, no hi ha cap informant del sector septentrional que utilitzi la forma [lis], la qual és present a l'àrea de Barcelona, possiblement per influència del castellà.¹⁰⁶

7.2.4 Els enclítics plurals

Les dades referents als enclítics plurals s'han obtingut majoritàriament a través de les enquestes, ja que en els textos espontanis s'han trobat molt poques ocurrences d'aquests pronoms. Malgrat que les enquestes representen un context relativament formal, el cert és que aquest és el grup de clítics en què s'han pogut comptabilitzar més variants que s'allunyen de les formes de l'estàndard. A més, les dades obtingudes han permès confirmar algunes tendències de comportament que s'havien anat observant en altres contextos.

En el subapartat anterior s'ha comentat que el proclític de 3a p. masc. plur. té més tendència a afegir una vocal neutra final que no pas el de la p. plur.: és més habitual dir [əlzə] *coneix* que no pas [ənzə] *coneix*. Aquesta mateixa tendència es repeteix en els enclítics plurals: darrere d'una forma verbal acabada en vocal la variant [lzə] (per exemple, *estima [lzə]*) és força més freqüent que la variant [nzə] (*estima [nzə]*). La taula

¹⁰⁴ Segons em comunica Joaquim Viaplana, a qui agraeixo el comentari, hi ha altres varietats del català central que també fan servir formes del tipus [əlzə], amb neutralització de gènere, però només quan a la mateixa frase hi ha algun element que permet recuperar la informació —per exemple, en estructures del tipus *qui [lzə] fetes, aquestes frases?*

¹⁰⁵ Algunes de les formes que presenten aquesta vocal neutra final estan seguides d'un verb començat per sibilant: [lɛzə] *saludem*.

¹⁰⁶ Es pot entendre que en altres varietats la presència de la forma [lis] és el resultat de l'evolució natural que ha seguit el pronom datiu de 3a p. plur.

(69) mostra que [lzə] presenta gairebé el mateix nombre d'ocurrències que [ls], mentre que la forma [nzə] és clarament minoritària respecte de [ns] (cf. també taula (68)).

(69) Ocurrencies de les variants enclítics dels pronoms de 1a p. plur. i 3a p. masc. plur. darrere de forma verbal acabada en vocal

V # —				
1a p. plur.		3a p. masc plur.		
	[ns]	[nzə]	[ls]	[lzə]
OCURRENCIES	18	5	12	10

Cal dir que un bon nombre dels informants que admeten fer servir les formes acabades en [ə] afirmen que les solen alternar amb les corresponents variants que no presenten aquest segment vocàlic final.

Darrere de verb acabat en sibilant, es desdibuixa la diferència de comportament entre el pronom de 1a p. plur. i el de 3a p. masc. plur., els quals passen a adoptar de manera habitual les formes [əns] i [əls], respectivament (*llegeix [əns]* i *llegeix [əls]*). També es detecta algun exemple esporàdic de les seqüències *llegeix [ənzə]* i *llegeix [əlzə]*, amb la vocal neutra final que se sol afegir a certes formes pronominals del català central septentrional.¹⁰⁷ Finalment, les variants estandarditzades [nus] i [lus] tenen una presència poc significativa en aquest context.

Darrere de gerundi aquestes formes estandarditzades són més abundants, però tampoc no arriben a ser majoritàries, almenys en el cas del pronom de 3a p. masc. plur., el qual se sol realitzar a través de la forma [əls], la mateixa que apareix darrere de verb acabat en sibilant: *donant [əls]*. També és possible trobar de manera esporàdica seqüències del tipus *donant [əlzə]*. En el cas del pronom de 1a p. plur., les formes estandarditzades conviuen amb seqüències del tipus [əmpi'panzə], les quals són considerades més espontànies per alguns informants. En aquestes seqüències s'ha elidit el segment [n] que representa el pronom i s'ha afegit una vocal epentètica final.¹⁰⁸ Per la seva banda, el pronom de 2a p. plur. adopta sempre la forma [bus] darrere de gerundi.

¹⁰⁷ Les seqüències *llegeix[ənzə]* i *llegeix[əlzə]* s'han enregistrat a Girona i Olot.

¹⁰⁸ Un dels informants de Girona afirma que aquest tipus de formes “són de pagès”.

En una sola població —la Bisbal— s’ha enregistrat la seqüència [əmpi'pambuʒə], amb una vocal neutra final que no respon a cap necessitat de sil·labificació.

Les enquestes també proporcionen dades d’aquests mateixos pronoms darrere de formes verbals de 1a i 2a p. plur. de l’imperatiu. En aquests contextos és habitual que els parlants recorrin a formes col·loquials del tipus [də'ʃɛmzə] per *deixem-nos*, [ti'rɛwnzə] o [ti'rɛwənzə] per *tireu-nos* i [sən'tiwzə] per *sentir-vos*, tot i que també n’hi ha que es decanten per les variants més estandarditzades. Alguns informants admeten explícitament que [ti'rɛwnus] no és tan espontani com [ti'rɛwənzə]. En aquesta darrera forma s’ha inserit una vocal neutra entre el verb i el clíctic que no sol aparèixer en altres varietats del català central, en què és més habitual dir [ti'rɛwnzə]. Al sector septentrional hi ha variació entre una forma i l’altra, però la que presenta un segment [ə] addicional tendeix a ser la predominant (vg. (62)).

Pel que fa al pronom de 3a p. masc. plur., hi ha variació entre les seqüències *donem [lus]* i *donem [əls]*, d’una banda, i entre les seqüències *estimeu [lus]* i *estimeu [əls]*, de l’altra. En el primer cas, les dues variants estan força equilibrades, mentre que en el segon, la variant majoritària és la que s’adiu amb l’estàndard. També hi ha alguns exemples esporàdics de les seqüències *donem [əlzə]* i *estimeu [əlzə]*. S’observa, doncs, el mateix tipus de progressió que seguia el pronom de 3a p. masc. sing.: la forma enclítica [əls] només és clarament majoritària darrere de verb acabat en sibilant, ho és menys darrere del gerundi i de la 1a p. plur. de l’imperatiu, i finalment esdevé minoritària darrere de la forma de 2a p. plur. del mateix temps (vg. § 7.2.2). La taula (70), paral·lela a la (67), il·lustra aquesta progressió.

(70) Ocurrences de les variants enclíctiques [əls] i [lus] a les enquestes

	sib.#		/nt/#		/m/#		/w/#	
	[əls]	[lus]	[əls]	[lus]	[əls]	[lus]	[əls]	[lus]
OCURRÈNCIES	19	11	15	11	12	11	6	13

Quan els informants han d'utilitzar tots aquests enclíctics darrere d’un infinitiu, també solen recórrer a formes col·loquials del tipus [əmpi'panzə] per *empipar-nos*, [kən'tawzə] per *cantar-vos* i [nətə'ʒalzə] per *netejar-los*, tot i que un cop més hi ha una certa

alternança amb les formes que s'adiuen amb l'estàndard.¹⁰⁹ De totes maneres, seqüències del tipus [əmpi'panzə] i [kən'tawzə] són percebudes com a espontànies i col·loquials per un bon nombre d'informants. De fet, són aquestes —i no les seqüències més estandarditzades— les úniques que s'han pogut enregistrar als textos espontanis.

Força menys variable és el comportament de l'enclític de 3a p. fem. plur. Com a màxim, aquest pronom es pot veure afectat per la inserció d'una vocal neutra inicial quan està precedit d'un verb acabat en consonant: *llegeix* [ələs], *donem* [ələs] i *donant* [ələs].¹¹⁰ Aquestes seqüències, però, només són pronunciades de manera esporàdica per alguns parlants. En la gran majoria de casos, la forma del pronom no presenta cap mena d'alteració. El que sí que resulta destacable és que un petit nombre d'informants recorren a la forma enclítica [(ə)lzə] per fer referència tant a una entitat de gènere femení com masculí: *donem* [əlzə], *les cartes / els papers*. Aquesta particularitat també s'ha detectat en les corresponents formes proclítics (vg. § 7.2.3).

L'enclític datiu de 3a p. plural encara presenta menys variació: adopta la forma [əlzi] de manera gairebé sistemàtica. No hi ha ni un sol informant que utilitzi la variant normativa [lus]. Darrere de verb acabat en semivocal la variant escollida també és [əlzi] (*tireu* [əlzi]), i no [lzi] (*tireu* [lzi]), tal com és propi en altres varietats dialectals catalanes (vg. (62)). Cal dir que bona part dels individus enquestats tenen dificultats a l'hora d'usar aquest pronom en posició enclítica. En ocasions dubten tant que en un primer moment els surt la forma [lis], però de seguida la rebutgen. Aquesta dada és indicativa de la poca freqüència amb què se sol usar el pronom datiu en aquesta posició.

7.3 SINTESI DE LES DADES

En els quatre subapartats anteriors s'han descrit les formes que adopten els clítics pronominals al català central septentrional. S'ha fet referència tant a formes proclítics com a formes enclítics i, dins de cada grup, s'ha tingut en compte més d'un context. Aquesta descripció tan detallada ha permès comprovar que els pronoms del català central septentrional estan subjectes a un elevat grau de variació, en part a causa de la creixent expansió de les formes pronominals corresponents a l'estàndard.

¹⁰⁹ La forma [əmpi'panzə] tant pot fer referència a *empipar-nos* com a *empipant-nos*.

¹¹⁰ Quan el verb acaba en semivocal, l'enclític de 3a p. fem. plur. no presenta mai cap vocal addicional: *doneu*[ləs].

Les taules (71) i (72) recopilen els diversos tipus de clítics que s'usen en cadascun dels contextos indicats. Aquestes taules engloben tant les dades que s'han obtingut a través de les converses espontànies com les que procedeixen de les enquestes. Les caselles buides corresponen a contextos dels quals no hi ha dades compilades. Si en una casella hi ha transcrites dues formes pronominals distintes vol dir que en aquest context s'usa tant una com l'altra. Si una de les formes apareix entre parèntesis vol dir que és minoritària respecte de l'altra. Finalment, els signes {} indiquen que la forma en qüestió només apareix de manera esporàdica.¹¹¹

(71) Resum de les formes que adopten els clítics singulars

	Proclítics			Enclítics					
	__ # V	__ # C	__ # /s/	V # __	<i>sib.</i> # __	/nt/# __	/m/# __	/w/# __	/r/# __
1a p.	m	əm mə		m {mə}	mə əm	mə			mə {<r># m}
2a p.	t	ət tə		t {tə}	tə ət	tə			tə {<r># t}
3a p. refl.	s	əs (sə)	sə {əs}	s ¹¹²		sə			sə {<r># s}
Partitiu	n	ən		n	ən (nə)	nə {ən}	nə	nə	nə ¹¹³
3a p. acus. masc.	l	əl		l	əl (lu)	lu əl	lu əl	lu (əl)	<r> # l lu
Locatiu	j	i		<V> # i {j}					i {<r> # j}
Neutre	w	u		<V> # u {w}					u {<r># w}

¹¹¹ Com és habitual, els parèntesis angulars serveixen per delimitar els segments que s'han elidit.

¹¹² S'ha de tenir en compte, però, que no s'acostuma a usar la forma enclítica del pronom reflexiu (vg. notes 83 i 91).

¹¹³ Hi ha molt pocs exemples d'aquest context.

(72) Resum de les formes que adopten els clítics plurals

	Proclítics			Enclítics					
	__ # V	__ # C	__ # /s/	V # __	sib.# __	/nt/# __	/m/# __	/w/# __	/r/# __
1a p.	ənz	əns {ənzə}	ənzə əns	ns {nzə}	əns (nus) {ənzə}	<n>zə nus	<n>zə nus	nus (ənzə) (nzə)	<r> # nzə (nus)
2a p.	uz	us {uzə}	us {uzə}			bus	bus	<w>zə {βus}	<r> # wzə {βus}
3a p. acus. masc.	əlz	əls əlzə	əlzə əls	ls lzə	əls (lus) {əlzə}	əls lus {əlzə}	əls lus {əlzə}	lus (əls) {əlzə}	<r> # lzə (lus)
3a p. acus. fem.	ləz	ləs {ləzə} {əlzə}	ləs {ləzə}	ləs	ləs {ələs} {əlzə}	ləs {ələs} {əlzə}	ləs {ələs} {əlzə}	ləs	ləs {<r>#ləs} {<r>#lzə}
3a p. dat.	əlzj	əlzi {əls}		lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi {lis}	<r> # lzi

Les dues taules anteriors mostren com en la majoria de contextos hi ha alternança entre dues formes pronominals, una de les quals sol correspondre a la variant estàndard. Aquesta acostuma a ser la forma usada en un estil de parla formal. La variant que no correspon a l'estàndard apareix més fàcilment quan es rebaixa el nivell de formalitat de l'elocució. Però també és habitual que una de les variants predomini per sobre de l'altra en tots els contextos, tant els formals com els informals. La variació, doncs, és notable, i no sempre depèn de factors estilístics.

En ocasions, la distribució de certes formes pronominals varia d'una àrea geogràfica a una altra. Els clítics que tradicionalment s'havien considerat més característics de les comarques gironines se solen concentrar a l'Alt i el Baix Empordà, el Pla de l'Estany, el Gironès i la Garrotxa; tenen una proporció més baixa a la Selva, i són pràcticament inexistents al Ripollès i la Cerdanya. Una mostra d'aquestes diferències geogràfiques és la distribució de les formes CV i VC dels proclítics de 1a p. sing., 2a p. sing., reflexiu de 3a p. i partitiu. Les formes CV d'aquests clítics són presents a totes les comarques, excepte a la Selva, el Ripollès i la Cerdanya, en què no hi ha cap informant que les utilitzi (vg. taules (64) i (65)).

Un altre exemple prové de les variants enclíiques d'aquests mateixos pronoms. Ja s'ha comentat que darrere de verb acabat en vocal les formes CV són minoritàries, però les que hi ha apareixen localitzades a la zona de l'Empordà, el Pla de l'Estany, el Gironès i la Garrotxa. Aquestes comarques també concentren bona part de les formes pronominals [(ə)nzə], [(ə)lzə] i [uzə], amb una vocal neutra final que no s'insereix en altres varietats dialectals catalanes. Algunes d'aquestes formes també s'han enregistrat a la comarca de la Selva, però són totalment inexistentes al Ripollès i la Cerdanya.¹¹⁴ Finalment, convé remarcar que seqüències del tipus [də'ʃemzə] per *deixem-nos*, [sən'tiwzə] per *sentir-vos*, [əmpi'panzə] per *empipar-nos* o *empipant-nos* i [kən'tawzə] per *cantar-vos* no són pròpies del català central septentrional, sinó que també són presents a altres varietats dialectals catalanes, entre elles el barceloní. És evident, doncs, que a banda de l'estàndard, la varietat barcelonina també exerceix una influència important sobre les formes que adopten els clítics en català central septentrional.

7.4 UNA VISIÓ DIACRÒNICA: EL COD VS. L'ALDC

Les dades que s'han descrit a l'apartat 7.2 procedeixen del COD i d'una sèrie d'enquestes addicionals realitzades al sector septentrional del català central (vg. § 5). Aquestes, però, no han estat les úniques fonts de dades que s'han utilitzat. Seguint el procediment emprat en l'estudi dels contactes vocàlics, s'ha intentat traçar l'evolució diacrònica recent que han seguit els clítics pronominals a través de la contraposició d'aquestes dades, força actuals, a unes altres de més allunyades en el temps: les que proporcionen els etnotextos de l'ALDC (Veny i Pons 1998). Aquest cop la comparació entre els materials del COD i els de l'ALDC ha donat més de joc, ja que algunes de les alteracions que pateixen els clítics pronominals es podrien atribuir, previsiblement, a una causa externa: la influència de l'estàndard i el barceloní (vg. DeCesaris 1987: 90).

Els dos corpus que es comparen són idonis per avaluar aquest tipus d'influència, ja que, a banda d'haver-se compilat amb més de 20 anys de diferència, es basen en les dades d'informants que tenen perfils completament oposats: els de l'ALDC eren persones grans que habitaven nuclis rurals i que tenien un nivell baix d'escolarització, mentre que els del COD són informants de mitjana edat que procedeixen de capitals de

¹¹⁴ En aquestes comarques més perifèriques, les formes acabades amb un segment [ə] només es fan servir davant de verb començat per sibilant, tal com també passa a l'àrea contigua de la Seu d'Urgell, segons que s'ha pogut comprovar a través de les dades proporcionades pel COD.

comarca i tenen un nivell mitjà d'estudis. Sens dubte, la parla dels uns i dels altres ha de diferir en certs aspectes, i en aquestes diferències s'hi ha de veure reflectida la influència creixent de la varietat estàndard. En les resolucions dels contactes vocàlics era difícil detectar-hi aquesta influència externa, però tot i així la comparació entre els dos corpus feia concloure que s'havia produït una progressiva disminució de les estratègies de reducció sil·làbica, afavorida per la generalització d'un model de llengua més proper a l'escriptura (vg. § 6.4). El pes de les varietats de "prestigi" es fa més evident en un àmbit com el dels clítics pronominals, en què cada varietat es caracteritza per unes formes particulars.

Els subapartats que vénen a continuació descriuen la distribució dels diferents clítics pronominals que apareixen als textos de l'ALDC corresponents al català central septentrional. En parlar dels contactes vocàlics ja s'ha remarcat que l'ALDC conté un menor nombre de textos que el COD i, per tant, una menor proporció de dades. Malgrat aquestes diferències, s'intentarà comparar, sempre que sigui possible, la distribució dels clítics pronominals d'ambdós corpus.

7.4.1 Els proclítics singulars

Un dels grups de clítics en què es fa més interessant establir una comparació entre les dades del COD i les de l'ALDC és el dels proclítics singulars de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu (cf. § 7.2.1). Es podria pensar que la presència majoritària de realitzacions VC d'aquests clítics al COD és una conseqüència de la gran difusió que té l'estàndard en l'actualitat. Segons aquesta hipòtesi, a l'ALDC s'hi hauria de detectar una proporció significativament major de clítics CV, considerats tradicionalment els més "genuïns" de la zona. Aquesta hipòtesi no és confirmada per les dades de l'ALDC, ja que sorprenentment en els textos d'aquest corpus també predominen les formes VC per sobre de les CV.

La taula (73) recull les ocurrencies de les diverses variants dels clítics. Es pot observar que en tots els casos el nombre de clítics VC és superior al de clítics CV. De fet, dels 10 parlants analitzats no n'hi ha cap que presenti un ús equilibrat de formes CV i VC: tots manifesten un predomini clar de les segones enfront de les primeres. Una distribució força similar ja s'havia establert a la corresponent taula d'ocurrencies del COD (vg. (66)), la qual es repeteix a (74) per facilitar la comparació de les dades.

(73) Ocurrences dels proclítics singulars a l'ALDC

		<i>1a p. sing.</i>		<i>2a p. sing.</i>		<i>Reflexiu</i>		<i>Partitiu</i>	
		EM	ME	ET	TE	ES	SE	EN	NE
Maçanet	BP					3	2	11	3
Planoles	JDC			2		3	1	2	
Bassegoda	PMG					3		1	1
Oix	ASP			2		2	1	1	
	JCS					1	1(+sibilant)	2	1
	JCV					8	5	1	
Roses	JCR					6	3	1	
Banyoles	JCSM					17	2	1	
St. Privat	MCA	11	1	2		2			
Meranges	FPT					7	2	3	
		11	1	6		52	16+1(+sib)	23	5

(74) Ocurrences dels proclítics singulars dels informants del COD que presenten més variació

		<i>1a p. sing.</i>		<i>2a p. sing.</i>		<i>Reflexiu</i>		<i>Partitiu</i>	
		EM	ME	ET	TE	ES	SE	EN	NE
Figueres	MMB	13	1	4	4	12	1	3	
Banyoles	CBF	1			9	12	1 (+sibilant)		
Girona	JSPU	3	1	2	1	4	1 +1 (+sib.)	2	
	JBV	9	3	11		6		3	
La Bisbal	MPFB	3	1	1			1 +1 (+sib.)	4	
	AMC	4	6	5	13	10		5	
Olot	AMQ			2		6	2		
	LRM	2				12	1 +4 (+sib.)	7	
		35	12	25	27	62	6 +7 (+sib.)	24	

Si s'observen atentament les dues taules anteriors es constata que només el reflexiu de 3a p. i el partitiu admeten una comparació entre un i altre corpus, ja que són els únics clítics que presenten un nombre similar d'ocurrences. A la taula (75) es pot comprovar que, malgrat que en ambdós corpus les formes VC d'aquests clítics són les predominants, a l'ALDC es detecta un major nombre de clítics CV que al COD.

(75) Ocurrences dels pronoms reflexiu i partitiu a l'ALDC i al COD

	<i>Reflexiu</i>		<i>Partitiu</i>	
	ES	SE	EN	NE
<i>ALDC</i>	52	16	23	5
<i>COD</i>	62	6	24	0

Així doncs, si només es tenen en compte aquests dos pronoms, es pot afirmar que s'ha produït un cert retrocés de les formes CV en els darrers temps. Els parlants d'edat avançada dels anys 60 i 70 encara podien utilitzar la forma *ne* en alguna ocasió, a diferència dels parlants de mitjan dels anys 90. I la forma *se* també resulta anecdòtica en aquests darrers. Aquesta evolució pot obeir al prestigi i a la influència creixent, sobretot a través dels mitjans de comunicació de masses, de l'estàndard central, els pronoms febles del qual tenen la forma VC. Però aquesta no pot ser l'única causa de la presència de clítics VC al català central septentrional. La mateixa taula (75) mostra que aquests clítics ja són els predominants entre els informants de l'ALDC, és a dir, entre una sèrie de persones grans que vivien en nuclis rurals, sense gaire contacte amb el parlar de les grans ciutats. De totes maneres, també cal tenir present que la mostra de parlants de l'ALDC és més aviat reduïda, i que les ocurrences dels clítics de 1a i 2a p. sing. són força escasses, la qual cosa fa que s'hagin de relativitzar els resultats obtinguts.

A banda dels que s'acaben de comentar, hi ha dos clítics més que manifesten un comportament variable. Es tracta dels pronoms locatiu i neutre, els quals alternen les realitzacions [i] i [u] amb les realitzacions [əj] i [əw]. Així, al costat de seqüències com *al davant [i] fan una paret* o *abans [u] feien amb pales* se n'han enregistrat d'altres del tipus *[əj] ficaven els ossos* o *[əw] rasclaven*. Aquestes últimes són menys freqüents, però tenen una presència prou significativa. S'ha de remarcar que al COD no hi ha ni un sol parlant que utilitzi aquestes formes proclítics amb vocal neutra inicial.

7.4.2 Els enclítics singulars

Els textos de l'ALDC no contenen gaires exemples d'aquest grup de clítics, però els que hi ha presenten unes realitzacions força homogènies. Així, els pocs exemples que s'han trobat d'enclítics de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu corresponen tots a seqüències del tipus [pu'ɣemə] per *poder-me*, [prən'sasə] per *premsar-se* o ['nanə] per *anar-ne*. En

tots els casos, un enclíctic que té la forma CV apareix darrere d'un infinitiu al qual s'ha elidit el segment *-r* final. Aquest tipus de realització és la que alguns estudis havien recollit com a pròpia de la varietat empordanesa (vg. Bonet i Lloret 1996: 2), tot i que al COD només se l'ha enregistrat en una ocasió.

Força més nombroses són les seqüències que contenen un infinitiu seguit d'un pronom acusatiu de 3a p. masc. En aquest context hi torna a haver coincidència de formes: gairebé tots els parlants de l'ALDC fan servir seqüències del tipus [βə'ʎal] per *ballar-lo* o [ə'βel] per *haver-lo*. En un parell d'ocasions, els informants recorren a la variant enclítica [lu], però continuen elidint el segment ròtic final de l'infinitiu: [ʎə'falu] per *agafar-lo* i [səpi'ʎelu] per *saber-lo*. Aquesta elisió també és general quan els enclítics són el pronom acusatiu de 3a p. fem. i el datiu: [əʎə'falə] per *agafar-la*, [əw'βrilə] per *obrir-la*, [kə'lali] per *calar-li*, etc. Els parlants només tendeixen a mantenir el segment ròtic quan l'enclíctic és un locatiu o un neutre, els dos únics pronoms que estan formats per un sol element vocàlic: [trəβə'jari], [ə'nari], ['feru], etc. Exemples del tipus ['naw] per *anar-ho* són més aviat esporàdics. Convé recordar que al COD és molt més habitual que es mantingui la marca d'infinitiu, tant en contacte amb aquests dos darrers pronoms com amb la resta.

7.4.3 Els proclítics plurals

Els textos de l'ALDC presenten una proporció molt més baixa de proclítics plurals que no pas els textos del COD. Ja s'ha comentat que en aquest darrer corpus els pronoms de 1a i 3a p. masc. plur. oscil·len entre les formes coincidents amb l'estàndard i les formes que acaben amb un segment [ə]: [əns] / [ənzə] i [əls] / [əlzə], respectivament. També s'ha constatat que el pronom de 3a p. té més tendència a adoptar aquesta vocal neutra final que no pas el de 1a p. Aquest tipus de comportament és idèntic al que s'observa als textos de l'ALDC, en els quals [əlzə] també és més freqüent que [ənzə]. Cal dir que a l'ALDC l'alternança d'aquestes formes amb les corresponents variants sense [ə] final és gairebé tan forta com ho és al COD. N'és una bona mostra l'oració que es transcriu a continuació, en la qual un informant d'Oix utilitza dues vegades el mateix grup clíctic, però mentre que en la primera escull la variant [ənzə], en la segona opta per [əns]: *el batre aquí, [nzə] llevàvem —allavòrens batiem d'animals, eh?—, a la una de la nit [əns] llevàvem.*

Les dues variants que apareixen a l'oració anterior no són les úniques que presenta el pronom de 1a p. plur. A l'ALDC hi ha un informant de Roses que també utilitza la forma [mus]: [mus 'fɛj un sə'nal] (per *ens feia un senyal*). Aquesta forma, que és totalment absent del COD i de les noves enquestes realitzades, ha estat considerada pròpia dels parlants de més edat de l'àrea empordanesa (vg. Lloret 2002: 355-356). Les dades de l'ALDC mostren que en realitat la variant [mus] ja està en recessió des de fa molts anys. És cert que en aquest corpus no hi ha gaires ocurrences del pronom de 1a p. plur., però és prou il·lustratiu que només una mantingui aquesta forma.

Un altre dels proclítics plurals que apareix exemplificat a l'ALDC és l'acusatiu de 3a p. fem. Aquest pronom adopta majoritàriament la forma [ləs], però en alguna ocasió també es realitza a través de la forma [əlzə], la mateixa que se sol utilitzar per a l'acusatiu de 3a p. masc. plur. Aquesta neutralització de la diferència de gènere també es produeix al COD (vg. § 7.2.3-4). Finalment, el datiu plural, l'últim proclític que té una certa presència a l'ALDC, sol realitzar-se a través de la variant [əlzi], tot i que també s'han comptabilitzat un parell d'ocurrences de la forma [əls].

7.4.4 Els enclítics plurals

A l'ALDC no hi ha pràcticament cap exemple de pronom enclític plural, per la qual cosa es fa impossible establir cap tipus de generalització ni de comparació amb les dades del COD.

7.4.5 Generalitzacions

La primera constatació que s'extreu de les dades descrites en els subapartats anteriors és que, en general, a l'ALDC hi ha més presència de formes "autòctones" de la zona o, dit d'una altra manera, de formes que es distingeixen de les pròpies de la varietat barcelonina o l'estàndard. Per exemple, el nombre d'ocurrences de clítics CV és proporcionalment major a l'ALDC que no pas al COD. A l'ALDC també és habitual que els parlants elideixin el segment ròtic final dels infinitius quan entren en contacte amb un pronom enclític, una pronúncia que no és gens habitual entre els parlants del COD. I tal com s'acaba de comentar, l'única ocurrencia que s'ha comptabilitzat de la forma [mus] de 1a p. plur. prové de l'ALDC, no del COD.

La segona constatació que es desprèn de les dades és que les formes pronominals coincidents amb l'estàndard i altres varietats del català central també apareixen amb una certa freqüència als textos del català central septentrional de l'ALDC. Així doncs, també és relativament habitual trobar-hi exemples de clítics VC, de la mateixa manera que hi tenen una presència destacable els proclítics [əns] i [əls], els quals alternen amb [ənzə] i [əlzə], respectivament. Aquesta constatació posa en dubte que es pugui parlar de formes "autòctones" i "distintives" de cada varietat, i també posa en dubte que l'alternança entre unes formes i les altres sigui únicament deguda a una causa externa —la influència de l'estàndard. Possiblement hi ha factors interns a la llengua que fomenten part d'aquesta variació. Ara s'ha d'esbrinar quins són.

7.5 ANÀLISI DE LES DADES. FACTORS QUE TENEN INFLUÈNCIA EN LA FORMA QUE ADOPTEN ELS CLÍTICS PRONOMINALS

En aquest apartat s'analitzen els factors que condicionen la forma dels clítics pronominals al català central septentrional. Al llarg dels subapartats següents es podrà comprovar com la forma que adopten els clítics pot dependre del context fonètic i sintàctic en què es troben, així com de determinades restriccions de caire fonològic i morfològic, les quals solen determinar la posició que han d'ocupar les vocals epentètiques que s'insereixen als pronoms. Abans d'entrar en l'anàlisi pròpiament dita, però, convé fer algunes reflexions sobre la representació subjacent o fonològica que s'assigna als diferents pronoms, per tal de poder destriar les vocals que són lèxiques de les que són epentètiques.

Després d'establir quins són els diferents inputs dels quals es parteix, es passa a analitzar la possible influència que exerceix el context fonètic i el sintàctic en la forma que adopta un grup concret de clítics: el que està format pels pronoms singulars de 1a i 2a p., el reflexiu de 3a p. i el partitiu. Es posa un èmfasi especial en l'anàlisi d'aquests quatre pronoms perquè són els que apareixen amb més freqüència als corpus que s'han explorat. En la resta de subapartats ja es pren en consideració la totalitat de clítics pronominals i se'n proporciona una anàlisi formal emmarcada dins la TO. Com en el cas dels contactes vocàlics, l'anàlisi de què es parteix és totalment paral·lela i global, és a dir, no es recorre a cap tipus d'organització cíclica. Dins d'aquest marc, es torna a utilitzar el model de les restriccions flotants (Reynolds 1994, Nagy i Reynolds 1997) per poder explicar part de la variació que manifesten els clítics. Tant aquestes com la resta de restriccions que s'utilitzen al llarg de l'anàlisi es recopilen a § 7.6, on s'estableix la jerarquia definitiva.

7.5.1 La forma subjacent dels clítics

Des de Wheeler (1979), la majoria d'autors que han analitzat el comportament dels clítics pronominals del barceloní han considerat que totes les vocals neutres que no corresponen al morfema de femení són epentètiques. Així, s'ha donat per suposat que a la varietat barcelonina l'input o forma subjacent dels clítics singulars de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu només consta d'una consonant: /m/, /t/, /s/ i /n/, respectivament. En l'anàlisi que es presenta a continuació es defensa que aquestes formes subjacents asil·làbiques també són vàlides per als corresponents clítics singulars

del català central septentrional. Convé recordar que aquesta interpretació no és la que s'havia seguit fins ara: Lloret i Viaplana (1996: 278-280) havien postulat, per a l'empordanès, les formes fonològiques /mə/, /tə/ i /sə/ per als clítics de 1a p., 2a p. i reflexiu de 3a p., respectivament, i només en el cas del partitiu s'havien decantat per la forma asil·làbica /n/. Aquesta diferència de comportament era justificada per les dades que aportaven aquests autors, segons les quals el partitiu era l'únic clíctic de l'empordanès que no prenia la forma CV darrere de verb acabat en vocal (vg. § 7.1).

La consulta de noves dades ha permès comprovar que actualment, a tota l'àrea del català central septentrional, cap dels clítics esmentats no sol adoptar la forma CV quan és precedit per una forma verbal acabada en vocal, sinó que tots tendeixen a reduir-se a un sol segment consonàntic: *compra* [m], *compra* [t], *compra* [n]. La forma CV només apareix de manera esporàdica en el cas dels pronoms de 1a i 2a p., i es concentra sobretot en algunes expressions de freqüència d'ús elevada, que s'han convertit en fórmules gairebé convencionalitzades: *fixa* [tə], *imagina* [tə], etc. Aquests exemples són massa esporàdics per postular una forma fonològica que contingui el segment vocàlic /ə/. En un estadi anterior de la llengua aquestes formes subjacents acabades en vocal sí que tenien sentit, perquè les seqüències del tipus *compra* [mə] o *corda* [tə] eren habituals entre els parlants, però la progressiva estandardització de la parla ha contribuït a fer-les desaparèixer. El que s'ha produït és, doncs, un canvi lèxic: /mə/, /tə/... han passat a /m/, /t/... per causes externes, tot i que també es poden trobar motivacions internes que hi han contribuït (vg. § 7.5.2.2).

La determinació de l'input o forma fonològica dels pronoms febles plurals és encara més complexa, ja que sovint hi ha alternança entre més d'un al·lomorfe. En el cas del pronom de 1a p. plur., l'alternança es produeix entre les formes subjacents /n+z/ i /nu+z/. Els segments /n/ i /nu/ s'interpreten com a al·lomorfs del morfema de 1a p. — representat per /m/ al singular—, mentre que la /z/ final representa el morfema de plural. Aquesta anàlisi ha estat defensada per Wheeler (1979), Viaplana (1980), Mascaró (1986) i Bonet (1991), entre d'altres. En canvi, Bonet i Lloret (2005a) consideren que la /z/ final no correspon al morfema de plural, sinó que forma part de la mateixa representació subjacent del clíctic de 1a p. plur. Aquesta interpretació és rebutjada aquí, tal com es justificarà extensament a § 7.5.4 i § 7.5.6.

La forma /nu+z/ del pronom de 1a p. plur. queda restringida a la posició enclítica, on seqüències del tipus [lə'zɛfəns], [ti'rɛwənzə] i [əmpi'panzə] alternen amb [lə'zɛznus], [ti'rɛwnus] i [əmpi'pannus], respectivament. La variació entre aquestes seqüències ha estat originada per una causa externa: la difusió creixent de l'estàndard central a través de la influència que exerceix l'escriptura, la llengua dels mitjans de comunicació, etc. No s'ha d'oblidar que la variant enclítica [nus] és pròpia d'aquesta varietat, la qual cosa explica que sigui la forma usada en els estils de parla més formals.

L'expansió de l'estàndard central també ha influït en l'evolució diacrònica recent que ha experimentat el pronom de 1a p. plur. En descriure les dades de l'ALDC ja s'ha comentat que en aquest corpus hi ha exemplificada una ocurrència de la forma [mus], la qual és totalment absent del COD i les enquestes (vg. § 7.4.3). Aquesta dada indica que al llarg dels anys s'ha produït una substitució de la forma *mos* per *ens* a causa del major prestigi de la segona, majoritària en català central i pròpia de la llengua estàndard (vg. Lloret 2002: 355). Així doncs, s'ha produït un canvi de forma fonològica: /muz/ ha passat a /n+z/~nu+z/ per causes externes.

A diferència del pronom de 1a p., la representació fonològica del pronom de 2a p. plur. no ha experimentat cap canvi en els darrers anys: tant a l'ALDC com al COD el pronom sempre presenta la forma *us* en posició proclítica. Un altre tret característic del clíctic de 2a p. plur. és que les diverses variants que adopta no es poden explicar a partir de dos al·lomorfs distints, sinó que se'n necessiten tres: /u+z/ i /w+z/, d'una banda, i /bu+z/, de l'altra. Aquest darrer al·lomorfe s'usa en posició enclítica en els estils de parla més formals, tal com passava en el cas de /nu+z/, mentre que els dos primers s'usen quan el grau de formalitat no és tan alt.

Tot i que són diversos els estudis que han reduït /u+z/ i /w+z/ a una sola representació subjacent, el cert és que hi ha dades prou evidents que justifiquen la necessitat de distingir les dues formes. Aquesta distinció ha estat defensada per Mascaró (1986) i justificada més àmpliament per Wheeler (2005: 345).¹¹⁵ Segons aquest darrer autor, és necessari establir una forma subjacent amb semivocal per tal d'explicar per què s'insereix un segment epentètic en les seqüències que contenen un proclíctic de 2a p. plur. precedit d'un altre pronom subjacentment asil·làbic: *se us escapən* [səw.zəs.'ka.pən]

¹¹⁵ Wheeler (2005: 344-345), seguint la proposta de Bonet i Lloret (2005a), postula formes subjacents monomorfèmiques per als clítics de 1a i 2a p. plur.

i no *[su.zəs.'ka.pən] (cf. *se 'ns escapen* [sən.zəs.'ka.pən]). En posició enclítica el pronom de 2a p. plur també es comporta com si estigués format per dues consonants: *tirant-vos* [ti.'raŋ.təws] i no *[ti.'raŋ.tus] (cf. *tirant-los* [ti.'raŋ.təls]). D'altra banda, l'al·lomorfe /w+z/ és necessari per poder donar compte de les seqüències en què el proclític de 2a p. plur. no està precedit de cap altre pronom: *us canseu* [us.kən.'səw]. Si es partís d'una sola forma subjacent /w+z/, aquesta darrera seqüència hauria d'inserir una vocal epentètica inicial: *[əws.kən.'səw]. Aquest raonament no s'adiu amb la proposta que havia fet Viaplana (1980: 468-474), que consistia a postular una única forma fonològica /w+z/ per al pronom de 2a p. plur. Viaplana observava que en barceloní les variants [us] i [ws] es trobaven en distribució complementària i que, per tant, una es podia predir a partir de l'altra pel context. N'hi havia prou amb una regla fonològica que permetés vocalitzar /w/ en posicions altres que les precedides de vocal. Viaplana defensava una representació bàsica en semivocal en comptes de vocal per raons de tipus extradialectal: considerava que aquesta permetia explicar més fàcilment la forma [βus], present en altres varietats.

El darrer cas d'al·lomorfa es detecta en la representació del gènere del pronom acusatiu de 3a p. masc., tant singular com plural. La forta alternança que es produeix en català central septentrional entre les formes enclítics [əl(s)] i [lu(s)] és difícil d'explicar a partir d'una sola forma subjacent asil·làbica, sobretot si s'utilitza un marc teòric com la TO, que no recorre a derivacions ni a anàlisis cíclics. Per tal de no complicar excessivament l'anàlisi, s'ha optat per considerar que el pronom de 3a p. està representat subjacentment pel segment /l/, i que el morfema de gènere masculí que l'acompanya està representat pels al·lomorfs /ø/ i /u/ (vg. § 7.5.4 per a una justificació més àmplia de l'opció escollida).

La resta de clítics que aniran apareixent al llarg dels subapartats següents contenen una vocal lèxica i, per tant, no requereixen cap epèntesi que reperi l'estructura sil·làbica (/l+i/, /l+ə+z/, etc.). En aquests casos, doncs, no hi ha problemes per establir la forma fonològica.

7.5.2 Els clítics singulars: variació entre formes CV i VC. Factors contextuals

Un cop s'han establert els inputs que podrien semblar més problemàtics, és hora de començar a analitzar els diversos factors que poden condicionar la forma dels clítics pronominals. Anteriorment ja s'ha comentat que els clítics singulars, sobretot els que es troben en posició proclítica, són els que apareixen amb més freqüència en els dos corpus que s'han analitzat (vg. § 7.2.1 i § 7.4.1). La notable quantitat de dades que s'ha obtingut d'aquests clítics fa que siguin els més adients per comprovar si la forma que adopten es pot veure afectada pel context fonètic i sintàctic en què s'insereixen.

7.5.2.1 El context fonètic

La possible influència que exerceix el context fonètic sobre la forma dels pronoms ha estat àmpliament estudiada en el cas dels proclítics singulars de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu quan es troben en posició anterior a verb començat per consonant. Convé recordar que en aquesta posició les formes VC, majoritàries, alternen amb un nombre menor però significatiu de formes CV —excepte en el cas del pronom partitiu, l'únic que adopta sempre la forma VC (vg. § 7.2.1).

A través de l'anàlisi del context fonètic s'ha volgut comprovar si la preposició o la posposició de la vocal neutra dels pronoms es deu a algun intent d'evitar l'adjacència de determinats segments consonàntics. Amb aquest propòsit s'han transcrit totes les oracions que contenen proclítics singulars i s'han classificat en funció del context fonètic anterior i posterior al pronom. Pel que fa al context anterior, s'han fet tres grans grups atenent a si el clíctic està precedit de pausa, de vocal o de consonant. En els dos últims casos s'han fet subclassificacions d'acord amb el segment vocàlic o consonàntic concret que precedeix cada clíctic. Pel que fa al context posterior, és a dir, aquell que involucra el grup clíctic + verb, s'ha traçat una classificació d'acord amb el mode d'articulació i la sonoritat del primer segment consonàntic del verb (per exemple, segons si és oclusiu sord o sonor, fricatiu, nasal, etc.). Les nombroses dades compilades han fet possible que s'obtinguessin classificacions prou completes tant dels proclítics del COD com dels de l'ALDC. Aquestes classificacions són recollides als apartats 10.2.1.1.1 i 10.2.3.1.1 de l'apèndix.

L'anàlisi dels contextos fonètics ha permès comprovar que les formes VC predominen tant darrere de pausa com darrere de vocal o consonant. Ara bé, darrere de vocal és el context on aquestes formes són més nombroses. En efecte, si es compara la pronúncia de dues oracions com *les dones em / me preparen una festa* i *no deixis que et*

/ *te castigui*, es constata que la primera, en què el clíctic és precedit per un segment consonàntic, presenta més realitzacions CV que la segona, en què el clíctic és precedit per una vocal.¹¹⁶ A § 7.5.2.2 es veurà, però, que el context fonètic no és el factor més influent en aquestes realitzacions.

Darrere de pausa, la distribució d'ocurrències dels pronoms és similar en els dos corpus que s'han consultat: a l'ALDC es comptabilitzen 29 formes VC enfront de 8 CV, i al COD, 23 formes VC contra 7 CV. Es constata, doncs, que els clíctics VC són els predominants, tot i que hi ha una certa variació, tal com exemplifica paradigmàticament la següent oració de l'ALDC:¹¹⁷

(76) - | s 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə | də βi'kaðə | [Oix 36]¹¹⁸

Un grau de variació similar es torna a detectar en els contextos postconsonàntics. Aquesta variació tan forta fa difícil trobar cap mena de regularitat. De fet, la constatació més evident que es desprèn de l'anàlisi dels contextos fonètics és que no hi ha cap tendència prou significativa a evitar l'adjacència de certs segments consonàntics a través de la inserció de la vocal neutra dels clíctics. Tan sols es detecta el ja conegut rebuig envers el contacte de sibilants, un efecte OCP característic del català que determina la forma de diversos clíctics i que serà estudiat amb més deteniment a § 7.5.6 (vg. § 6.5.1-2 i § 6.5.9 per a una aplicació de l'OCP a l'àmbit dels contactes vocàlics entre mots). Les oracions de (77) constitueixen una petita mostra de la tendència a evitar l'adjacència de segments sibilants, que sembla produir-se no només entre el clíctic i el verb següent, sinó també entre el clíctic i el mot anterior:

(77) **ALDC:** - || əz 'kawrə lə 'tərə | 'ja prəpə'raðə pər səm'bra ||
 sə 'səmbərə l 'blat || [Oix 33]
 - | j əm əm'prez əs 'pasə pər unə: 'aʎtrə 'kozə kə ŋ 'diwə'n

¹¹⁶ Badia i Margarit (1962: 468) afirma que “quan es troben immediatament després d'un mot acabat en vocal, tots els pronoms febles es redueixen a l'element morfològic consonàntic que els singularitza”. Les dades que s'estan analitzant del català central septentrional mostren que aquesta és una tendència general, però que també hi ha nombroses excepcions. Badia (1962: 469) defensa que l'esmentada reducció ocorre sobretot en els parlars orientals, ja que es caracteritzen “per una menor tensió articulatòria en la pronunciació de les vocals àtones”.

¹¹⁷ Wheeler, Yates i Dols (1999: 172) afirmen que a inici d'oració és on s'acostumen a usar més clíctics pronominals de forma CV, però no n'expliquen els motius. Aquesta suposada correlació no es fa palesa ni en les dades del COD ni en les de l'ALDC.

¹¹⁸ Les transcripcions procedents de l'ALDC es mantenen fidels a les originals i, per tant, contenen els símbols [] i [[]], que indiquen separacions mitjanes i majors entre grups fònics, respectivament. En canvi, les transcripcions del COD no tenen aquestes indicacions, i només marquen les pauses a través del símbol (.).

unəz 'βaryəs | [Banyoles 47]
- | 'pwez əs 'pɔzə | 'soβrə 'ð unə d ə'ki | [Meranges 14]

COD: - (.) sə sirku'laβə 'mol 'βe (.) [La Bisbal MPFB]
- (.) i: əjə'βən'z ɛ̃trə 'ejz əs 'parlən ə̃də'lus (.) [La Bisbal AMC]
- (.) əl βə'nələz əz 'βəl fuzju'na (.) [Girona JSPU]

En canvi, l'adjacència d'altres segments idèntics no suposa cap mena de problema. Per exemple, tot i que al COD hi ha 11 casos de la combinació [tə] + [ð], que podrien fer pensar en un intent d'evitar el contacte de coronals, la seqüència [(ə)d] + [d] també apareix exemplificada en 8 ocasions.

(78) - 'ez lu kə tə 'ðejə 'no (.) [La Bisbal AMC]
- (.) əl'ɣunz 'βarə̃j 'fe 'ja tə 'ði'k unə səmərətə [Banyoles CBF]

- (.) lu 'me impur'ta'n es kə d diβər'teʃis (.) [Girona JBV]
- (.) əd 'diwən (.) əl po'al (.) lə ɣrə'nerə (.) [La Bisbal AMC]

En definitiva, l'única conclusió a què es pot arribar és que l'elevat grau de variació fa impossible trobar cap sistematicitat, de manera que no es pot establir cap context fonètic que actuï com a condicionant d'una determinada realització dels proclítics singulars.

7.5.2.2 El context sintàctic

Un cop estudiat el context fonètic adjacent als clítics, s'ha procedit a analitzar el context sintàctic en què s'insereixen, per la qual cosa se'ls ha classificat segons la categoria morfosintàctica del mot que els precedeix. La classificació s'ha tornat a basar en els pronoms que estan més àmpliament representats a l'ALDC i al COD: els proclítics singulars de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu. En aquest cas es tractava de veure si la variació que presenten aquests clítics —la ja citada alternança entre formes VC i CV— està condicionada pel tipus de categoria morfològica del mot que els precedeix, o pel grau de cohesió sintàctica que hi mantenen.

L'anàlisi del context sintàctic ha permès comprovar que hi ha una sèrie de partícules gramaticals que precedeixen sovint els clítics i que n'afavoreixen la realització VC. Entre aquestes partícules, destaca el complementador *que*. Tant a l'ALDC com al COD s'han enregistrat un elevat nombre de clítics darrere d'aquest complementador, el qual pot encapçalar oracions subordinades de relatiu, oracions

subordinades completives i atributives, interrogatives directes globals, o bé pot actuar com un simple connector discursiu. El que és destacable és que en tots els casos hi ha un predomini gairebé absolut de clítics VC. A l'ALDC hi ha un sol exemple de forma CV darrere de *que* enfront de més de 15 casos de formes VC. I aquesta diferència encara és més significativa al COD, on només es comptabilitzen 3 ocurrences de clítics CV contra més de 30 VC. Convé destacar que dos dels exemples CV que s'han enregistrat en aquest darrer corpus pertanyen a la informant AMC de la Bisbal d'Empordà, una de les que utilitza amb més freqüència els clítics d'aquesta forma (vg. taules (64) i (65)). Però tot i així, aquesta informant també fa servir la seqüència *que* + (V)C en 4 ocasions. Resulta ben significatiu el contrast entre dues de les oracions que elicitava:

- (79) - [...], sinó que em penso que ells tampoc s'integren, [...]
 - Jo no te diré mai això ès, sinó te diré això é-, [...]

Totes dues són construccions adversatives, però el pronom només adopta la forma VC en la primera, l'única en què la partícula *sinó* va acompanyada d'un *que*. És com si el clíctic estigués més atret per aquesta partícula que pel verb. Un altre exemple destacable és l'oració *unta [tə] l'esquena que [t] quedaràs vermell*, pronunciada per la informant CBF de Banyoles, una altra que fa servir un nombre prou considerable de clítics CV (vg. taules (64) i (65)). En aquest cas, la informant recorre a la variant enclítica CV del pronom de 2a p. sing., una realització més aviat esporàdica actualment, però manté la forma proclítica (V)C del mateix pronom quan es troba darrere de la partícula *que*.

Els clítics VC també són molt freqüents darrere de la conjunció copulativa *i*, tant si coordina dues oracions com si actua de mer connector discursiu, i darrere de la conjunció condicional *si*, tot i que els exemples no són tan nombrosos. Darrere de l'adverbi de modalitat *no*, hi ha més clítics CV, especialment al COD, però hi continua havent un predomini clar de formes VC (vg. § II.1.1.2 i § II.3.1.2).

És interessant remarcar que totes aquestes partícules són monosil·làbiques, i que tant el complementador *que* com les conjuncions *i* i *si* són clítics no pronominals, elements àtons que depenen fonològicament d'un mot veí. Tot sembla indicar que aquesta similitud amb els pronoms febles provoca una espècie d'atracció entre unes i altres partícules. De fet, la impressió que desprenen les frases de (80), procedents totes

del COD, és que el clític no pronominal —i, fins i tot, l’adverbi *no*— busca el suport de la consonant del pronom feble, que passa a formar part de la mateixa síl·laba, cosa que no seria possible si el pronom adoptés la forma CV. Al cap i a la fi, sempre s’ha considerat que tots els clítics no pronominals són proclítics, és a dir, es recolzen sobre el mot següent.

- (80) - Són com unes fogueres però que (e)s fan al mig del carrer. [Figueres MMB]
 - Bueno, saps allò que (e)n diuen del del duro sevillano? [Figueres MMB]
 - La festa de les Mare de Déus perdudes, no, que (e)n diuen? Eh que (e)n diuen de les Mare de Déus perdudes? [Olot LRM]
 - Lo més important és que (e)t diverteixis. [Girona JBV]
 - La senyora que ve i (e)m diu, [Figueres MMB]
 - Parlen amb ells i (e)s posen a parlar andalús, [La Bisbal AMC]
 - Si (e)t possessis a comptar, doncs potser sí. [Girona JBV]
 - Si tu creus que jo no (e)m mereixo tot el respecte, [Girona JBV]
 - No, no (e)m dedico a fer mitja. [La Bisbal MPFB]

Aquesta atracció dels clítics cap a certs elements diferents del verb ja es constata en el català antic, en alternances del tipus *dimecres te veuran* vs. *què·t penses?* (Colomina 2002: 572-573; Fischer 2002: 183-193).¹¹⁹ Aquest darrer tipus de contextos postvocàlics són precisament els que van originar les formes proclítics VC que caracteritzen el català comú modern. S’ha de tenir en compte que en la proclisi de la llengua antiga hi intervenia tant la forma fonètica inicial del verb com l’acabament del mot anterior al pronom feble (Colomina 2002: 572). D’altra banda, en espanyol antic els pronoms personals àtons també podien aparèixer com a enclítics de pronoms relatius, adverbis, preposicions o conjuncions, molt sovint amb pèrdua de la vocal final: *que·s viesse*, *no·l cogieron*, *siempre·t maldizré*, etc. (Menéndez Pidal 1958: 254; García de Diego 1970: 222).

¹¹⁹ Aquestes alternances es reflectien fins i tot en la llengua escrita. N’és un exemple l’obra *Memòries d’un pagès del s. XVIII*, escrita a Palau-saverdera, una localitat pertanyent al català central septentrional (vg. Campmany 2004b). En aquesta obra predominen les formes etimològiques CV, però també s’hi detecten algunes seqüències formades per les partícules *que*, *i*, *si*, *no* seguides de clítics (V)C: *si·s fa treballar alguna dona*, *no·n posqueran fer axir cap*, *perquè tots no·n sapiésam valer*, *de ésta no·n puch dir cosa de quant va nàxer*, etc. (Casanovas 1978: 35-48).

De fet, si es busquen dades d'una tipologia més àmplia de llengües, es constata que la cliticització sobre el verb no és sempre l'opció més habitual. En un bon nombre de llengües de les famílies germànica i eslava, el clíctic ocupa la segona posició de la frase, independentment de la posició del verb i de qualsevol altra partícula. El que és segur és que en aquestes llengües els clíctics no poden encapçalar mai una oració, una prohibició que s'ha formalitzat a través de l'anomenada llei de Wackernagel (1892). Aquesta llei es reflecteix als exemples de (81), que mostren les tres alternatives que pot presentar una mateixa oració en croat. Totes tres opcions són correctes, ja que sempre mantenen el clíctic en segona posició.¹²⁰

(81) Croat (Cardinaletti 1999: 36)

- Ivan	<u>ga</u>	je	često	čitao
Ivan	ho	ha	sovint	llegit
- Često	<u>ga</u>	je	Ivan	čitao
- Čitao	<u>ga</u>	je	Ivan	često

En altres llengües el clíctic no ocupa una posició fixa a les oracions, però sí que està lligat a partícules diferents del verb. Gràcies a un estudi de M. Cysouw (2004) sobre els clíctics de persona es té constància que una extensa tipologia de llengües —tant indoeuropees com caucàsiques o australianes— presenten una sèrie de contextos en què els clíctics no es troben en la seva posició habitual, és a dir, l'adjacent al verb, sinó que són atrets per altres partícules recurrents. Cysouw anomena aquestes partícules “cross-linguistic common person marking attractors”, i considera que reflecteixen un estadi primitiu en què els clíctics haurien buscat el suport d'altres hostes diferents del verb, sobre el qual s'haurien acabat adjuntant en un estadi posterior. La dada destacable és que entre aquestes partícules s'hi troben precisament complementadors, adverbis negatius i conjuncions, és a dir, el mateix tipus d'elements que semblen “atraure” les formes proclíctiques VC al català central septentrional. Entre els “cross-linguistic

¹²⁰ La llei de Wackernagel també té una versió romànica: l'anomenada llei de Tobler-Mussafia (Tobler 1875; Mussafia 1888). Aquesta llei s'ha utilitzat per explicar per què en algunes llengües romàniques antigues els clíctics solien posposar-se al verb quan formaven part d'oracions principals, mentre que s'hi anteposaven quan es trobaven en oracions subordinades, context en què ja eren precedits per alguna altra partícula. En alguns estudis s'ha afirmat que, a diferència d'altres llengües, els clíctics del català antic no estaven influïts per aquesta llei, i podien anteposar-se o posposar-se al verb independentment de si aquest estava precedit d'un altre constituent o no (Fischer 2003: 260). També s'ha afirmat que en català antic els clíctics podien adherir-se fonològicament tant a un mot anterior com a un de posterior, i que solien buscar el suport d'un segment vocàlic per recolzar-s'hi (Fischer 2002: 183-193).

common person marking attractors” també s’hi troben pronoms interrogatius i adverbis de temps o de lloc, unes partícules que no són excessivament freqüents als dos corpus catalans que s’han analitzat, però que també manifesten una certa tendència a anar seguides per la realització VC dels clítics: *què et diré jo?*, *aquí es diu*, etc.

Les oracions que es transcriuen a (82) i (83) corresponen a dues llengües distintes i exemplifiquen aquesta atracció dels clítics cap a certs elements diferents del verb. El primer exemple pertany a una llengua indoeuropea ben propera: el portuguès europeu. En aquesta llengua la posició no marcada dels clítics pronominals és darrere del verb principal, amb morfologia flexiva inclosa. Tanmateix, si el verb és un futur o un condicional, el clític es col·loca darrere de l’arrel verbal i davant de les desinències flexives, talment com si fos un sufix. En canvi, quan el verb està precedit per adverbis, complementadors o pronoms interrogatius, el clític passa a ocupar la posició preverbal, sigui quin sigui el temps de l’oració (Gerlach 2002: 9-10).¹²¹ A (82) és l’adverbi negatiu *não* el que fa avançar la posició del clític. L’exemple (83) correspon a una llengua ben distinta: la llengua santali, pertanyent a la família munda de l’Índia. Malgrat la distància, passa exactament el mateix: aquí el clític nominatiu també apareix adjuntat a la partícula negativa.

(82) Portuguès europeu (Vázquez i Mendes da Luz 1961: 447)

- Tu não lhe	telefonaste	hoje?
Tu no li	has telefonat	avui?

(83) Santali (Cysouw 2004: 10)

- Ba-ko	badae-a
NEG-3pl	know-IND
‘Ells no saben’	

Totes aquestes consideracions tipològiques s’han fet arran del lligam que s’estableix entre una sèrie de partícules monosil·làbiques, d’ús força freqüent, i la realització VC dels proclítics.¹²² Ara la pregunta que convé formular-se és si també hi ha algun context que afavoreix la presència de clítics CV. Les dades del COD mostren que un nombre

¹²¹ Gerlach (2002: 9) parla de *syntactic and semantic triggers* per referir-se a les partícules que fan avançar la posició dels clítics.

¹²² S’ha parlat d’aquest lligam sempre amb relació a les dades del català central septentrional, però si es consulten materials d’altres varietats dialectals catalanes que també manifesten variació entre formes CV i VC, es constata que aquestes darreres formes són igualment afavorides per la presència adjacent de complementadors, adverbis i conjuncions.

prou significatiu de clítics CV estan associats a marcadors discursius o rutines de parla, és a dir, expressions més o menys fixades que van enllaçant les diverses parts del discurs. Aquest tipus d'expressions estereotipades són, juntament amb les frases fetes, les que solen presentar menys variació, ja que conserven fossilitzades formes antigues de la llengua.¹²³

- (84)
- Alguns varen fer, ja te dic, una samarreta. [Banyoles CBF]
 - La veritat és que, ja te dic, són sales diferents, [Banyoles CBF]
 - Les que parlen en castellà me refereixo, [La Bisbal AMC]

En fórmules d'aquest tipus també és on apareixen bona part dels exemples de les variants enclítics CV: *espera [tə]*, *fixa [tə]*, *imagina [tə]*... (vg. § 7.2.2). Aquestes dades semblen confirmar que els clítics CV havien tingut una presència més generalitzada en un estadi anterior de la llengua, però que progressivament han anat desapareixent. Ara bé, també és cert que encara es poden trobar clítics CV en altres contextos, tot i que els exemples acostumen a ser dispersos i poc representatius. Potser es pot destacar la posició posterior al subjecte oracional, context en què hi ha una repartició força equilibrada entre clítics VC i CV, tant a l'ALDC com al COD:

- (85)
- I llavons allò (e)s cola i (e)s tira aquella aiga; [ALDC, Oix 31]
 - Si ell no talaia, si la pila (e)s foradés, l'endemà ho traparia tot, tot, tot cremat. [ALDC, Oix 36]
 - I això se diu... [ALDC, Planoles 28]
 - El pescador se fa una reverència al mar, [ALDC, Roses 38]
 - Si després veus que la persona (e)t fa aixís li dius [COD, la Bisbal AMC]
 - I ell es va poguer escapar. [COD, Banyoles CBF]
 - Les pilotes me duren... tres quatre partits, [COD, Girona JBV]
 - A vegades en Lluís me renya perquè,¹²⁴ [COD, Figueres MMB]

¹²³ Per exemple, en català central els clítics CV encara són presents en construccions convencionalitzades del tipus *com te dius?*, *com ne diuen?*, *Déu te faça bo*, etc.

¹²⁴ En oracions com aquesta, pronunciades amb una certa càrrega expressiva, el clític sol adoptar la forma CV. Altres exemples similars són *me va fotre una ratllada que encara rajava sang* [ALDC, St. Privat d'en Bas 46] i *te falta el vídeo!* [COD, Figueres MMB].

D'altra banda, convé destacar que quan els parlants usen més d'un clíctic en una mateixa oració, o en una seqüència d'oracions coordinades i subordinades, gairebé sempre opten per repetir la mateixa forma del pronom que han utilitzat prèviament:

- (86) - Quan t'hi porten a certa edat te fa por el museu, el museu te fa por,
[COD, Banyoles CBF]
- Te van quedant te van quedant, és que vulguis que no, te queden.
[COD, la Bisbal AMC]
- No (e)n diuen *escalipatxo*, en diuen un *gripau*. [COD, la Bisbal AMC]
- Eh que sí que (e)s diu? Es diu perdudes, no? [COD, Olot LRM]

Aquest tipus de comportament s'ha detectat en altres casos de variació lingüística. En el mateix terreny dels clítics pronominals, hi ha un estudi d'Enrique-Arias (2005) sobre la posició dels pronoms àtons a l'espanyol antic que hi atorga una importància decisiva. L'autor observa que en moltes seqüències la posició d'un pronom és imitada per altres pronoms que vénen a continuació en el discurs. A (87) es recullen alguns exemples que il·lustren el pes d'aquest factor psicolingüístic.

- (87) Espanyol antic (Enrique-Arias 2005: 75)
- Saqué-**le** debaxo de los portales y lleué-**lo** derecho.
- Visto que era mujer, **la**-echó en tierra y movido a piedad **le**-dio un su vestido.

Aquesta preferència per la coocurrència de formes similars al llarg del discurs s'ha etiquetat com a "discourse level serial effect" o "parallel processing effect" (Enrique-Arias 2005: 75).

En definitiva, l'anàlisi del context sintàctic en què s'insereixen els clítics ha resultat ser més productiva que l'anàlisi del context fonètic. La conclusió més rellevant que s'ha extret és que els clítics VC són "atrets" per un conjunt de partícules monosil·làbiques (adverbis, conjuncions, complementadors, etc.). Ara es tracta de trobar la manera de formalitzar aquesta "atracció", d'expressar-la en forma de restriccions.

7.5.3 Les restriccions d'alineament

Sempre que s'han analitzat els clítics pronominals catalans des del marc de la TO, s'ha recorregut a la restricció d'alineament morfològic ALIN (CL/V). Aquesta restricció és l'encarregada de fer coincidir el límit dret / esquerre d'un clíctic pronominal amb el límit esquerre / dret d'un verb, de manera que clíctic i verb es mantinguin adjacents (vg. Jiménez i Todolí 1995, Bonet i Lloret 1995, Palmada i Serra 1995, Bonet i Lloret 2002, Bonet i Lloret 2005a, Wheeler 2005, entre d'altres).¹²⁵ Gairebé totes les anàlisis que s'han fet sobre el tema s'han centrat en la varietat barcelonina, per la qual cosa ALIN (CL/V) sempre ha ocupat una posició dominant. El tableau (88) il·lustra l'acció d'aquesta restricció d'alineament, que domina les restriccions sil·làbiques OBERTURA i *CODA, i que permet seleccionar com a òptims els proclítics VC.¹²⁶

(88)

/m # 'tirə/	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ əm.'ti.rə		*	*
mə.'ti.rə	*!		

El candidat que presenta una epèntesi entre la consonant del clíctic i la forma verbal viola la restricció ALIN (CL/V) i, per tant, és descartat. Cal dir que el tableau podria incloure com a mínim dos candidats més: [m'ti.rə] i ['ti.rə]. El primer, el més fidel a l'input, és eliminat immediatament perquè transgredeix un dels principis bàsics de sil·labificació del català: el principi de seqüenciació de la SONICITAT.¹²⁷ El segon candidat viola una altra de les restriccions que ocupen la part superior de la jerarquia: REALITZEU-μ o REAL-μ (REALIZE-μ, en anglès; Walker 1998; Bonet i Lloret 2002, 2005a per al català).¹²⁸ Aquesta restricció requereix que els morfemes tinguin algun tipus de representació fonològica a l'output, un requeriment que no és complert per la seqüència ['ti.rə], en què no hi ha cap rastre del clíctic de la p. Aquestes restriccions, que es troben

¹²⁵ Jiménez i Todolí (1995: 431) justifiquen la importància d'aquesta restricció pel caràcter funcional dels clítics catalans, que exigeix que s'adjuntin a una categoria lèxica (el verb).

¹²⁶ Tal i com ja s'ha remarcat als apartats introductoris, tots els tableaux que apareixen al llarg de l'anàlisi dels clítics pronominals presenten l'input transcrit fonològicament. En aquesta transcripció s'inclou l'accent, atès que es considera una propietat lèxica (vg § 2). Se segueix la convenció habitual de marcar l'accent davant de la síl·laba tònica, tot i que, en realitat, la seqüència encara no està sil·labificada a nivell de l'input.

¹²⁷ El mateix candidat amb diferent sil·labificació [m.'ti.rə] també és descartat per un altre dels principis que governen l'estructura sil·làbica: *P/C (les consonants no són pics sil·làbics).

¹²⁸ Aquesta restricció ja s'havia introduït a l'anàlisi dels contactes vocàlics entre mots, on havia resultat ser poc operativa (vg. § 6.5.6).

al capdamunt de la jerarquia, només s'inclouen als tableaux quan esdevenen rellevants per a la selecció del candidat òptim.

La restricció DEPENDÈNCIA (DEP), que penalitza la inserció d'epèntesis, és una altra de les que no acostuma a aparèixer als tableaux, ja que se situa a la part baixa de la jerarquia, en una posició no dominant. La baixa jerarquització de DEP és justificada pel fet que en molts contextos els clítics requereixen una epèntesi per poder-se sil·labificar correctament. A més, en les combinacions de clítics sovint s'insereixen més epèntesis de les que són estrictament necessàries per tal de simplificar al màxim l'estructura sil·làbica (vg. Bonet i Lloret 2005a: 56, 72-74; per a una anàlisi distinta, vegeu Colina 1995 i Jiménez 1997).

El tableau (88) és vàlid per a les seqüències de clíctic + verb del barceloní o l'estàndard, varietats en què les formes VC són generals en posició proclítica. En català central septentrional, però, l'anàlisi és més complexa, ja que els proclítics VC hi alternen amb un nombre menor però significatiu de proclítics CV (vg. § 7.2.1). Com es pot expressar formalment aquesta alternança? Tot sembla indicar que la solució no passa per postular dos inputs diferents: el fet que exemples com ['komprəmə] tinguin una presència totalment anecdòtica fa inviable una forma subjacent del tipus /CV/. Més aviat s'ha de considerar que l'input només conté la consonant del pronom i que les vocals neutres que s'hi anteposen o posposen són epentètiques. Com s'explica, però, que hi hagi variació en la posició de l'epèntesi?

Una possibilitat és considerar que cada parlant té interioritzades dues jerarquies de restriccions: una en què el principi d'alineament domina les restriccions OBERTURA i *CODA (com al tableau (88)), i una altra en què aquestes dues restriccions referents a l'estructura sil·làbica dominen el principi d'alineament. Aquesta segona jerarquia és exemplificada al tableau (89), on se selecciona com a òptim el candidat que presenta una estructura sil·làbica menys marcada: [mə.'ti.rə].

(89)

/m # 'tirə/	OBERTURA	*CODA	ALIN (CL/V)
əm.'ti.rə	*!	*!	
☞ mə.'ti.rə			*

Aquesta, però, no és l'única possibilitat d'anàlisi. Per a les varietats que presenten proclítics CV, Wheeler (2005: 348-349) proposa una nova restricció d'alineament que

fa coincidir el límit esquerre d'un clíctic pronominal amb el límit esquerre d'un mot prosòdic que conté un verb. Aquesta restricció, que es pot anomenar ALIN-E (CL/MPR_v), és transgredida per la seqüència [əm.'ti.rə], ja que l'anteposició de la vocal [ə] a la forma bàsica del pronom provoca que aquest deixi d'estar alineat amb el límit esquerre del mot prosòdic. En canvi, a la seqüència [mə.'ti.rə] tots dos límits coincideixen. Aquest contrast és il·lustrat a (90).

(90) MOT PROSÒDIC{əCL(m) 'tirə} vs. MOT PROSÒDIC{CL(m)ə 'tirə}

Així doncs, la restricció ALIN-E (CL/MPR_v) selecciona els clíctics de forma CV. Però hi ha una restricció paral·lela que permeti seleccionar els que tenen la forma VC? A § 7.5.2.2 s'ha comentat extensament que hi ha uns determinats contextos sintàctics que afavoreixen la presència d'aquests pronoms: es tracta d'aquells contextos en què els clíctics són precedits per les partícules monosil·làbiques *que, i, si, no*, entre d'altres. Totes aquestes partícules són de caràcter funcional, la qual cosa indica que no formen un domini prosòdic per si soles, sinó que necessiten adjuntar-se a la categoria plena que ve a continuació. En els contextos esmentats el que ve a continuació és un clíctic pronominal i és sobre aquest element que exerceixen una espècie d'atracció, que es concreta en la realització VC del pronom.

Aquesta atracció s'hauria de poder formalitzar a través d'una restricció d'alineament similar a les anteriors. Una primera opció és postular una restricció paral·lela a ALIN-E (CL/MPR_v) que permeti alinear el límit dret d'un clíctic pronominal amb el límit dret d'un mot prosòdic que conté una partícula funcional. Amb aquesta restricció, que es podria anomenar ALIN-D (CL/MPR_{cl}), es pretén que quedin descartades seqüències del tipus {*que (m)*_{CL}*e*} MOT PROSÒDIC, però que se n'admetin d'altres com {*que e(m)*_{CL}} MOT PROSÒDIC. El problema és que la restricció no acaba d'estar ben justificada: no es pot dir que aquest tipus de seqüències formin un mot prosòdic per si soles, ja que només estan formades per clíctics, és a dir, per elements àtons. En tot cas, els grups de clíctics haurien de formar un altre tipus de constituent.¹²⁹

Una segona opció és postular una restricció d'alineament que senzillament faci coincidir el límit dret del clíctic pronominal amb el límit dret de la síl·laba que conté la

¹²⁹ En diversos estudis s'ha afirmat explícitament que les seqüències de clíctics constitueixen un domini prosòdic autònom, independent del verb (vg. Harris 1993, i Jiménez i Todolí 1995 per al català; Peperkamp 1997 per a l'italià).

partícula monosil·làbica funcional. Aquesta restricció, que es pot anomenar ALIN-D (CL/σPart), permet obtenir els mateixos resultats que la que s’ha proposat anteriorment sense necessitat de recórrer a la noció de mot prosòdic. Els tableaux (91) i (92) recullen les dues restriccions d’alineament que s’han establert en aquesta segona proposta d’anàlisi. L’avaluació es fa segons la jerarquia ALIN-D (CL/σPart) >> ALIN-E (CL/MPRv), de manera que els clítics VC només són seleccionats com a òptims quan apareixen darrere d’una de les partícules monosil·làbiques esmentades.

(91)

/m # 'tirə/	ALIN-D (CL/σPart)	ALIN-E (CL/MPRv)
əm.'ti.rə		*!
☞ mə.'ti.rə		

(92)

/kə # m # 'tirə/	ALIN-D (CL/σPart)	ALIN-E (CL/MPRv)
☞ kəm.'ti.rə		*
kə.mə.'ti.rə	*!	

Ara bé, el tipus d’alternança que prediuen aquests dos tableaux no s’adiu exactament amb la variació que manifesten els proclítics singulars al català central septentrional. S’ha de tenir en compte que en aquesta varietat els clítics adopten majoritàriament la forma VC, fins i tot quan no són precedits per les partícules monosil·làbiques de caràcter funcional.

Per donar compte d’aquesta situació d’una manera més exacta es pot proposar una nova anàlisi a partir de les dues anteriors i completar-la amb el mecanisme de les restriccions flotants, tal com s’ha fet al llarg de l’anàlisi formal dels contactes vocàlics entre mots (vg. § 6.5). La proposta és mantenir ALIN-D (CL/σPart) a la part superior de la jerarquia, i situar immediatament per sota la restricció d’alineament general entre clítics i verbs (ALIN (CL/v)). També s’opta per mantenir les restriccions sil·làbiques OBERTURA i *CODA, però es considera que aquestes no ocupen una posició fixa, sinó que “floten” dins d’un determinat tram de la jerarquia.¹³⁰ El gràfic (93) indica les posicions que poden ocupar:

¹³⁰ En l’anàlisi dels contactes vocàlics, OBERTURA també era una de les restriccions flotants (vg. § 6.6).

$$(93) \text{ ALIN-D (CL}/\sigma\text{Part)} \gg \left[\begin{array}{c} \text{OBERTURA, *CODA} \end{array} \right] \gg \text{ALIN (CL/V)} \gg \text{DEP}$$

S'ha decidit recórrer a les restriccions OBERTURA i *CODA en comptes de la restricció d'alineament ALIN-E (CL/MPrV), que tindria el mateix efecte, perquè hi ha altres restriccions sil·làbiques que tenen un paper important en la forma que adopten els clítics pronominals al català central septentrional, tal com es podrà comprovar a § 7.5.4. A més, la restricció alternativa ALIN-E (CL/MPrV) es continua basant en la noció de mot prosòdic, la qual no és gaire pertinent per a una anàlisi com la que s'està duent a terme, que és totalment paral·lela i no recorre a nivells o estadis intermedis basats en criteris morfosintàctics (cf. Jiménez 1999: 35-44).

Els tableaux (94) i (95) mostren que, d'acord amb la jerarquia establerta, la selecció del candidat òptim depèn de la posició que ocupin les dues restriccions flotants (com és habitual, aquestes restriccions es marquen amb negreta). Els tableaux posteriors (96) i (97) indiquen que l'únic context en què no hi ha variació és aquell en què el clític és precedit per les partícules monosil·làbiques funcionals, ja que la restricció ALIN-D (CL/σPart) mai no arriba a ser dominada pels principis flotants (la línia vertical més fosca del tableau (97) indica el límit fins al qual es poden moure aquests principis).

(94)

/m # 'tirə/	ALIN-D(CL/σPart)	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ əm.'ti.rə			*	*
mə.'ti.rə		*!		

(95)

/m # 'tirə/	ALIN-D(CL/σPart)	OBERTURA	*CODA	ALIN (CL/V)
ə'm.'ti.rə		*!	*!	
☞ mə.'ti.rə				*

(96)

/kə # m # 'tirə/	ALIN-D(CL/σPart)	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ kəm.'ti.rə				*
kə.mə.'ti.rə	*!	*		

(97)

/kə # m # 'tirə/	ALIN-D(CL/σPart)	OBERTURA	*CODA	ALIN (CL/V)
☞ kəm.'ti.rə			*	
kə.mə.'ti.rə	*!			*

Els tableaux precedents han aplicat la jerarquia de (93) a combinacions de proclítics i verbs. Ara cal comprovar si aquesta jerarquia també proporciona els resultats adequats quan les combinacions contenen formes enclítics. Els tableaux (98) i (99) mostren que per aquest tipus de seqüències la restricció fonamental és ALIN (CL/V). Les restriccions flotants OBERTURA i *CODA esdevenen irrellevants, sigui quina sigui la posició que ocupen.

(98)

/mi'rɛm # n/	ALIN-D(CL/σPart)	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ mi.'rɛm.nə				*
mi.'rɛ.mən		*!		*

(99)

/mi'rɛm # n/	ALIN-D(CL/σPart)	OBERTURA	*CODA	ALIN (CL/V)
☞ mi.'rɛm.nə			*	
mi.'rɛ.mən			*	*!

Aquests mateixos resultats es repeteixen quan l'enclític és precedit per una forma verbal acabada en semivocal, tal com il·lustra el tableau (100). En aquestes seqüències es podria argumentar que no fa falta cap vocal epentètica per motius de sil·labificació, atès que les codas formades per una semivocal i una nasal són vàlides des del punt de vista de l'escala de sonicitat. S'ha d'entendre, però, que el català tendeix a evitar aquest tipus de codas, ja que els mots que les contenen són escassos i, a més, solen presentar formes

alternatives amb el grup simplificat (vg. Bonet i Lloret 1998: 78-79, Lloret 2002: 222, Wheeler 2005: 258-259).

(100)

/mi'rɛw # n/	ALIN-D(CL/σPart)	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ mi.'rɛw.nə				*
mi.'rɛ.wən		*!		*

El mateix tipus d'avaluació es torna a repetir en les combinacions de gerundi i clíctic:

(101)

/mi'rant # n/	ALIN-D(CL/σPart)	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ mi.'ran.nə				*
mi.'ran.tən		*!		**

A (101) destaca el fet que el candidat òptim presenti elisió del segment oclusiu amb què acaba el gerundi. Tot i que no queda reflectit al tableau, s'ha d'entendre que a la part superior de la jerarquia hi ha una restricció de marcatge que penalitza, per raons articulatòries, els grups consonàntics formats per una oclusiva precedida d'una nasal homorgànica en posició de coda (vg. § 7.5.4). Aquesta restricció, que se situaria per sobre de MAX, descartaria immediatament candidats del tipus [mi.'raŋt.nə].¹³¹

Finalment, manca fer referència a les seqüències en què els pronoms són precedits per un infinitiu. En aquests casos l'anàlisi és més complexa, ja que la forma que adopta el clíctic pronominal va lligada a l'elisió o al manteniment del segment ròtic final de l'infinitiu. Tal com ja s'ha comentat a § 7.2.2, la tendència general és que els parlants mantinguin la *-r* de l'infinitiu i la forma CV del pronom.¹³²

El procés fonològic d'elisió de *-r* final ha estat objecte de més d'una anàlisi, però fins ara cap no ha resultat del tot satisfactòria. Les propostes principals que s'han fet amb relació a aquest fenomen dins del marc de la TO són dues: la primera opta per prendre com a base un input amb segment ròtic final i explica els casos d'elisió a partir d'una anàlisi en termes d'optimitat que incorpora el mecanisme de la conjunció de

¹³¹ Convé precisar que l'elisió de la /t/ del candidat òptim [ti.'ran.nə] no suposa cap transgressió del principi REAL-μ, atès que el segment /n/ es manté com a representant de la marca de gerundi (Bonet i Lloret 2005a: 69).

¹³² També es detecten alguns exemples de caiguda de *-r* final i realització monoconsonàntica de l'enclíctic ([kum.'prat], [əskəm'pas]...), però són força esporàdics.

restriccions (Bonet, Lloret i Mascaró 2004, 2005), mentre que la segona recorre a l'al·lomorfa, de manera que per a cada infinitiu estableix dues formes subjacents distintes, una amb *-r* i l'altra sense (Wheeler 2005).¹³³ Totes dues propostes impliquen una anàlisi complexa i no exempta de problemes, que podria constituir l'objecte d'estudi d'una altra tesi. Aquí s'ha optat per no entrar en la problemàtica i simplement s'ha recorregut a les restriccions **'Vr ##* i **'Vr #*, les quals penalitzen les *-r* finals precedides de vocal tònica que es troben davant d'un altre mot i davant d'un clític, respectivament. En català central septentrional la restricció **'Vr ##* ocupa una de les posicions altes de la jerarquia, mentre que **'Vr #* es troba per sota de MAX. Aquest rànquing és il·lustrat al tableau (102).

(102)

/mi.'rar # m/	*'Vr ##	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA	MAX	*'Vr #
☞ mi.'rar.mə				*		*
mi.'ra.rəm		*!		*		*
mi.'ram				*	*!	

En el tableau precedent la restricció **'Vr ##* s'ha situat al capdamunt de la jerarquia, tot i que no es disposa de dades que permetin determinar la posició exacta que ha d'ocupar. De totes maneres, aquesta restricció és irrellevant per a les seqüències que s'estan analitzant. El més destacable de (102) és que el candidat [mi.'ra.rəm] queda descartat perquè no satisfà la restricció d'alineament entre verbs i clítics, i que el candidat [mi.'rar.mə] s'imposa per sobre de [mi.'ram] perquè MAX domina **'Vr #*. De fet, el candidat [mi.'ram] ja podria ser eliminat prèviament per la restricció REAL-μ, que es troba al capdamunt de la jerarquia, ja que presenta elisió del morf d'infinitiu.¹³⁴

El tableau (102), però, encara no és complet. Si s'observa atentament la seqüència analitzada, es constata que no hi ha necessitat d'inserir cap vocal epentètica per reparar l'estructura sil·làbica: paraules com *erm* o *ferm* acaben amb el mateix grup consonàntic i no requereixen cap epènesi. Bonet i Lloret (2005a: 59-64) expliquen

¹³³ La primera d'aquestes dues propostes és la que s'adiu amb la interpretació generativa clàssica en termes de regles.

¹³⁴ Aquest tipus de jerarquització no és igual a totes les varietats dialectals catalanes: per exemple, en tarragoní la restricció **'Vr #* ocupa una posició elevada, ja que seqüències com [kən.'tam], [du.'nat] o, fins i tot, [ə.'naj] hi són generals.

aquesta asimetria a través d'una restricció d'alineament que demana que el límit dret d'un mot lèxic coincideixi amb el límit dret d'un constituent subsil·làbic (per exemple, una obertura o una coda). Aquesta restricció és transgredida pel candidat [mi.'rarm] perquè conté una coda complexa final integrada per un segment del verb (mot lèxic) i un altre del clíctic (mot funcional). En canvi, la restricció és satisfeta pel candidat guanyador [mi.'rar.mə], ja que en aquest cas el límit dret del mot lèxic coincideix amb el d'una coda simple (vg. § 7.1). Aquesta restricció d'alineament, anomenada ALIN-D (sub σ), és incorporada al tableau (103).

(103)

/mi.'rar # m/	ALIN-D (sub σ)	ALIN (CL/V)	OBERTURA: *CODA	MAX	*'Vr #
☞ mi.'rar.mə				*	*
mi.'ra.rəm		*!		*	*
mi.'rarm	*!			*	*

Wheeler (2005: 351-352) proposa una anàlisi alternativa per explicar la no-idoneïtat del candidat [mi.'rarm]. Observa que tant aquesta seqüència com altres de similars del tipus *[mi.'rart], *[mi.'rəwns] i *[mi.'rans] tenen en comú el fet d'acabar amb una síl·laba tònica. Aquesta observació el porta a postular una restricció d'anti-alineament que requereix que el límit dret d'un clíctic pronominal no coincideixi amb el d'una síl·laba accentuada.¹³⁵ Aquesta restricció, anomenada *ALIGNR (Clitic, 'σ) per Wheeler, no és transgredida mai en barceloní, que és la varietat analitzada en el seu estudi. En català central septentrional *ALIGNR (Clitic, 'σ) també seria vàlida i, fins i tot, ocuparia la mateixa posició, però s'ha decidit no incloure-la a l'anàlisi perquè la presència d'ALIN-D (sub σ) la fa innecessària. Tots els exemples que Wheeler explica a través de la restricció d'anti-alineament també es poden explicar per l'acció d'ALIN-D (sub σ): tant a *[mi.'rarm] com a *[mi.'rart] o *[mi.'rəwns] el límit dret del mot lèxic no coincideix amb el límit del constituent subsil·làbic coda. Convé remarcar que el mateix Wheeler ha de recórrer a la restricció ALIN-D (sub σ) per donar compte de la diferent sil·labificació que presenten les seqüències /tirin # s/ → ['ti.rin.sə] i /tiri # nz/ → ['ti.rins]. Així doncs, si la restricció

¹³⁵ Una restricció molt similar ja havia estat proposada anteriorment per Serra (1996).

ALIN-D (sub σ) es fa igualment necessària per donar compte d'aquestes combinacions, no cal postular-ne una altra que té gairebé els mateixos efectes.¹³⁶

Tal com ja s'ha comentat a l'inici de l'apartat, en aquesta anàlisi es pressuposa que la restricció DEP està situada a la part baixa de la jerarquia, per sota de la majoria de restriccions (entre elles, *CODA). D'acord amb aquesta ordenació la seqüència [mi.rə.mə] s'hauria de considerar més harmònica que [mi.rəm], la qual cosa no s'adiu amb les dades obtingudes. Bonet i Lloret (2005a: 58) defensen que la restricció responsable que [mi.rəm] sigui el candidat òptim és un altre principi d'alineament anomenat FINAL-C (McCarthy i Prince 1994). Aquesta restricció, que se situaria en una posició més alta que *CODA, requereix que cada mot prosòdic acabi amb una consonant. El tableau (104) correspon al que proposen Bonet i Lloret (2005a: 58):¹³⁷

(104)

/mira # m/	FINAL-C	OBERTURA	*CODA	DEP
☞ 'mi.rəm			*	
'mi.rə.mə	*!			*

La jerarquia de (104) és la més habitual, tot i que no s'ha d'oblidar que en català central septentrional també és possible trobar alguns exemples de seqüències com [mi.rə.mə]. En aquests casos, les restriccions flotants OBERTURA i *CODA pujarien de posició a la jerarquia. Convé remarcar que la incorporació de FINAL-C no altera els resultats que s'han obtingut en els tableaux precedents. S'ha d'entendre que aquesta restricció sempre és dominada per ALIN-D (sub σ) i ALIN (CL/V), de manera que les seqüències [mi.'rəm.nə], [mi.'rɛw.nə] i [mi.'rar.nə] sempre són més harmòniques que [mi.'rɛ.mən], [mi.'rɛ.wən] i [mi.'ra.rən] o [mi.'rarn], respectivament.

¹³⁶ S'ha d'admetre, però, que la presència d'*ALIGNR (Clitic, 'σ) evita que s'hagin d'interpretar de manera gradient certes restriccions d'alineament (Wheeler 2005: 357 vs. Bonet i Lloret 2005a: 64). Vegeu McCarthy (2003b) per a una argumentació a favor d'una teoria restrictiva de les restriccions, en la qual les restriccions gradients són totalment innecessàries.

¹³⁷ Vegeu Wheeler (2005: 351-353) per a una anàlisi alternativa en què la restricció DEP domina *CODA, però és dominada per *C]_σC, una restricció més específica que només penalitza aquelles codex que són internes.

7.5.4 Altres restriccions sil·làbiques

Al subapartat anterior s'ha mostrat la importància que tenen les restriccions d'alineament en l'anàlisi formal dels clítics pronominals. Hi ha casos, però, en què aquestes restriccions no són les més decisives, ja que passen a ser dominades per altres de caràcter sil·làbic. Ja s'ha parlat del pes que poden arribar a tenir OBERTURA i *CODA, les dues restriccions que afavoreixen l'estructura sil·làbica CV, la menys marcada. Ara es veurà que hi ha altres restriccions de tipus sil·làbic que també afecten la forma que adopten els clítics pronominals al català central septentrional.

En aquesta varietat és relativament habitual que els parlants pronunciïn seqüències del tipus [ən.zə.ku.'nɛ.ʃən] i [əl.zə.ku.'nɛ.ʃən]. La presència d'una vocal neutra entre les consonants del clític i la del verb indica que la restricció decisiva no pot ser ALIN (CL/V). Lloret (2002a: 358-360) ha atribuït la inserció d'aquesta vocal a una condició sil·làbica específica dels grups clítics de l'empordanès que penalitza les codex complexes formades totalment o parcialment per segments del pronom (vg. § 7.1). El fet que aquesta condició es refereixi exclusivament als grups clítics es justifica perquè aquests solen tenir una estructura sil·làbica més simple que la dels mots aïllats, probablement per contrarestar el fort contingut informatiu de què estan dotats. Aquesta restricció sil·làbica, que es pot anomenar *CC_{CLÍTICS} i que se situa per sobre de la més general *CC, és incorporada a la jerarquia que s'ha establert fins ara, on passa a ocupar una posició superior a la restricció d'alineament ALIN (CL/V), tal com il·lustra el tableau (105).¹³⁸

(105)

/n+z # 'tirə/	*CC _{CLÍTICS}	ALIN (CL/V)
əns.'ti.rə	*!	
☞ ən.zə.'ti.rə		*

En aquesta anàlisi no es considera que la restricció sil·làbica *CC_{CLÍTICS} sigui específica de l'empordanès, tal com feia Lloret (2002a), sinó que se la considera comuna a totes les varietats, a cadascuna de les quals pot tenir una jerarquització diferent. En català

¹³⁸ En aquest tableau i en tots els que corresponen a clítics plurals es descarten candidats del tipus [nəs.'ti.rə], per *ens tira*, o [ləs.'ti.rə], per *els tira*, perquè transgredeixen la restricció CONTIGÜITAT (CONTIGUITY, en anglès; Kenstowicz 1994, McCarthy i Prince 1995). Aquesta restricció, que ocupa la part superior de la jerarquia, penalitza qualsevol tipus d'elisió o epèntesi entre morfs que són adjacents a l'input. D'altra banda, la postulació d'una forma subjacent bimorfèmica per al pronom de 1a p. plur. —i també per al de 2a p. plur.— es justificarà posteriorment en aquest mateix subapartat.

central septentrional aquesta restricció ocupa una posició més dominant que en altres varietats dialectals catalanes. Per exemple, en barceloní les dues restriccions que apareixen a (105) estarien ordenades just a l'inrevés, ja que en aquesta varietat són pròpies les formes del tipus [əns.'ti.rə] i [əls.'ti.rə]. Aquestes seqüències, però, no són exclusives del barceloní, sinó que també es poden trobar en català central septentrional, on fins i tot arriben a ser tan freqüents com les ja comentades [ən.zə.'ti.rə] i [əl.zə.'ti.rə]. Al sector septentrional, doncs, aquests clítics estan subjectes a variació (vg. § 7.2.3).

Si s'observen les dades, es constata que hi ha parlants que tenen més tendència a usar les primeres formes i parlants que solen decantar-se més per les segones, de vegades segons l'àrea geogràfica a què pertanyen. Tal com s'ha comentat a § 7.2.3 i § 7.3, els proclítics plurals amb vocal neutra final són pràcticament inexistents a les comarques que estan al límit del català central septentrional. També s'ha observat que a les comarques que no són tan perifèriques la tria d'una o altra forma no depèn de cap condicionament fonètic ni sintàctic. En canvi, sí que hi sembla influir un factor més extralingüístic com és el nivell de formalitat de l'elocució: quan l'estil de parla és formal s'usen més les seqüències [əns.'ti.rə] i [əls.'ti.rə], però quan es rebaixa el nivell de formalitat és més fàcil sentir [ən.zə.'ti.rə] i [əl.zə.'ti.rə]. Ara es tracta de trobar la manera de formalitzar aquesta variació.

Per coherència amb l'anàlisi que s'ha dut a terme fins ara, es pot seguir utilitzant el mecanisme de les restriccions flotants. En tractar la variació que experimenten els proclítics singulars, s'ha defensat que les restriccions sil·làbiques OBERTURA i *CODA no tenen una posició fixa, sinó que "floten" dins d'un determinat tram de la jerarquia (vg. § 7.5.3). La nova restricció *CC_{CLÍTICS} també es refereix a l'estructura sil·làbica i també és candidata per formar part d'aquest conjunt especial de restriccions. Si es considera flotant, aquesta restricció té la possibilitat de desplaçar-se tant per sobre com per sota d'ALIN (CL/V). El tableau (106), doncs, seria complementari del (105) i permetria explicar les realitzacions [əns] del clíctic.

(106)

/n+z # 'tirə/	ALIN (CL/V)	*CC _{CLÍTICS}
☞ əns.'ti.rə		*
ən.zə.'ti.rə	*!	

Aquesta anàlisi concorda, a més, amb el tipus d'estil de parla a què s'associa cada una de les dues variants del pronom. La variant [ənzə] és pròpia d'un estil de parla informal i, per tant, és lògic que sigui seleccionada per una jerarquia que conté una restricció de marcatge a la part superior (vg. (105)). S'ha de tenir en compte que com més informal i espontani és l'estil de parla, menys marcades són les estructures que es fan servir. En canvi, quan augmenta el nivell de formalitat les restriccions de marcatge baixen posicions en la jerarquia, i es dona prioritat a les restriccions de fidelitat i d'alineament (vg. van Oostendorp 1997, Morris 1998). Això és precisament el que passa a la jerarquia de (106), on és seleccionada la variant [əns] del pronom, que és la que se sol usar en un context més formal. Aquesta jerarquització permet obtenir formes que són màximament distintives pel fet de mantenir-se fidels a l'input, i facilita d'aquesta manera el correcte processament de la informació. Aquest objectiu, i no el de simplificar l'output, és el que es persegueix quan l'estil de parla és formal.

El mateix comportament es torna a repetir en les seqüències que contenen pronoms enclítics plurals, i que oscil·len entre formes del tipus ['ti.rəns] i ['ti.rən.zə]. Tal com passava en posició proclítica, la primera opció sol correspondre a un estil més formal que la segona. Els tableaux (107) i (108) mostren que, en aquest cas, ALIN (CL/V) és irrellevant per a l'anàlisi, ja que tots dos candidats presenten el clíctic adjacent al verb. El que és rellevant és la restricció d'alineament FINAL-C, que entra en conflicte amb la restricció sil·làbica flotant *CC_{CLÍTICS}. Convé recordar que FINAL-C sempre es jerarquitza en una posició inferior a ALIN (CL/V) (vg. § 7.5.3).

(107)

/ʔtirə # n+z/	ALIN (CL/V)	FINAL-C	*CC _{CLÍTICS}
☞ 'ti.rəns			*
'ti.rən.zə		*!	

(108)

/ʔtirə # n+z/	*CC _{CLÍTICS}	ALIN (CL/V)	FINAL-C
'ti.rəns	*!		
☞ 'ti.rən.zə			*

Els dos tableaux precedents es distingeixen per la posició del principi flotant *CC_{CLÍTICS}. Quan aquesta restricció de marcatge se situa per sota de les restriccions d'alineament, se

selecciona el candidat [ˈti.rəns], que és una forma més característica d'estils de parla formals. En canvi, quan la restricció de marcatge ocupa una posició superior, [ˈti.rən.zə] passa a ser el candidat òptim, la qual cosa s'adiu amb el fet que aquesta forma sigui més usada en estils informals.

El tipus de jerarquització que s'ha establert fins ara és vàlida tant per als clítics de 1a p. plur. com per als de 3a p. masc. plur., que segueixen el mateix comportament. La situació canvia, però, en el cas del pronom de 2a p. plur. En posició proclítica, aquest pronom es realitza majoritàriament a través de la forma [us]: [us.ku.ˈnɛʃ], [us.ˈti.rə], etc. Les seqüències del tipus [u.zə.ˈti.rə] només es fan servir de manera esporàdica, és a dir, són molt menys freqüents que les paral·leles [ən.zə.ˈti.rə] i [əl.zə.ˈti.rə]. El motiu d'aquesta asimetria és ben simple: el pronom de 2a p. plur. és l'únic dels tres que “no corre el perill” de transgredir la restricció *CC_{CLÍTICS}, ja que en aquest context no presenta mai una coda complexa.

(109)

/u+z # ˈtirə/	*CC _{CLÍTICS}	ALIN (CL/V)
☞ us.ˈti.rə		
u.zə.ˈti.rə		*!

Aquest tableau permet comprovar que la restricció decisiva és la que requereix l'adjacència entre clíctic i verb. Els pocs exemples que s'han comptabilitzat de la seqüència [u.zə.ˈti.rə] es poden explicar per l'acció de les altres dues restriccions sil·làbiques flotants: OBERTURA i *CODA. Tal com s'ha comentat a § 7.5.3, aquestes restriccions tenen la possibilitat de desplaçar-se tant per sobre com per sota d'ALIN (CL/V). El tableau (110) mostra que si es desplacen per sobre, el candidat òptim esdevé [u.zə.ˈti.rə], ja que és menys marcat des del punt de vista de l'estructura sil·làbica (transgredeix OBERTURA, però no *CODA).

(110)

/u+z # ˈtirə/	OBERTURA	*CODA	ALIN (CL/V)
us.ˈti.rə	*	*!	
☞ u.zə.ˈti.rə	*		*

La presència —més aviat anecdòtica— d'[u.zə.ˈti.rə] també es podria explicar per uniformitat paradigmàtica (vg. § 7.5.8). Els parlants que fan servir les formes [ən.zə] i

[əlzə] poden experimentar una certa tendència a usar la forma [uzə] per analogia. De totes maneres, és complex establir una anàlisi en termes de paradigmes perquè no hi ha una correlació sistemàtica entre unes formes i les altres.¹³⁹

Una observació més atenta de les dades mostra que, en realitat, els clítics de 1a p. plur. i 3a p. masc. plur. també presenten algunes petites diferències de comportament. La variant [əlzə] s'utilitza amb força més freqüència que la variant [ənzə], tant en posició proclítica com en posició enclítica. El motiu d'aquesta asimetria es fa difícil d'establir.¹⁴⁰ De fet, la variant [əlzə] està tan estesa que fins i tot s'arriba a usar com a clític de 3a p. fem. plur. Quan això passa, es neutralitza la diferència de gènere que sol manifestar el pronom acusatiu de 3a p. plur. Aquest és l'únic pronom que presenta distinció de gènere i, per tant, no és estrany que en ocasions es vulgui neutralitzar.

La variant [əlzə] no és l'única alternativa possible a la forma coincident amb la normativa [ləs] —la més usada per representar el clític de 3a p. fem. plur. Hi ha alguns informants que en posició proclítica opten per fer servir la forma [ləzə], no només davant de verbs començats per sibilant (vg. § 7.5.6), sinó també davant de verbs encapçalats per altres segments consonàntics: [lə.zə.sə.lu.'ðem], [lə.zə.'ðik], [lə.zə.'ti.rə]. L'ús d'aquesta forma simplifica l'estructura sil·làbica, ja que permet eliminar una coda. Tot i així, la variant [ləzə] és clarament minoritària respecte de [ləs], la qual cosa indica que en general es prefereix mantenir adjacents el clític i el verb abans que tenir una estructura sil·làbica menys marcada. Aquesta preferència s'expressa a través de la ja citada jerarquia ALIN (CL/V) >> OBERTURA, *CODA.

(111)

/l+ə+z # 'tirə/	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ləs.'ti.rə			*
lə.zə.'ti.rə	*!		

¹³⁹ D'altra banda, les dades obtingudes semblen indicar que la variant pronominal [uzə] té més tendència a aparèixer en unes construccions que en unes altres. Per exemple, hi ha un informant que afirma explícitament que diria *ells [uzə] donen un regal*, però no *vosaltres [uzə] canseu*. Es pot observar que els clítics d'aquestes dues oracions són força diferents: en la primera el clític desenvolupa la funció de complement indirecte, mentre que en la darrera forma part d'un verb pronominal.

¹⁴⁰ Hi ha més tendència a evitar les còdes complexes formades per lateral i sibilant que no pas les que estan formades per nasal i sibilant? Dades d'altres seqüències similars mostren que en principi no. Potser el motiu d'aquesta petita diferència de comportament es pot buscar en altres factors, com per exemple el diferent índex de freqüència dels dos clítics, o el fet que no pertanyin exactament al mateix subparadigma (vg. § 7.5.8).

Les seqüències [lə.zə.'ðik] o [lə.zə.'ti.rə] són resultat del desplaçament de les restriccions flotants OBERTURA i *CODA cap a una posició superior a la que ocupa ALIN (CL/V) (cf. tableaux (94) i (95)).

En posició enclítica, el pronom acusatiu de 3a p. fem. plur. es continua realitzant majoritàriament a través de la forma [ləs], però també es comptabilitzen alguns exemples de les variants [əlzə] i [ələs]. Aquestes dues formes poden aparèixer darrere de verb acabat en sibilant, context en què permeten evitar la transgressió de la restricció SONICITAT INTERSIL·LÀBICA (vg. § 7.5.5). També apareixen darrere de gerundis i de formes imperatives de 1a p. plur. ([du.'naŋ.tə.ləs] / [du.'naŋ.təl.zə], [du.'nɛ.mə.ləs] / [du.'nɛ.məl.zə]), tot i que de manera bastant anecdòtica. En el cas de l'imperatiu, la inserció d'una vocal entre el verb i el clític sí que fa menys marcada l'estructura sil·làbica (elimina una coda), però en el cas del gerundi, la vocal epentètica no suposa cap millora evident de la sil·labificació. A més, en tots els casos s'acaba transgredint ALIN (CL/V), la restricció que sol ocupar una posició més dominant.

Resulta força destacable el fet que les seqüències formades per un imperatiu de 2a p. plur. i un enclíctic de 3a p. fem. plur. siguin les úniques en què no s'utilitzen mai les variants [əlzə] i [ələs]. Els parlants no pronuncien mai seqüències del tipus [du.'nɛ.wəl.zə] i [du.'nɛ.wəl.ləs], malgrat que totes dues contenen un nombre menor de codes que no pas la forma coincident amb la normativa [du.'nɛ.w.ləs]. El problema és que les dues primeres seqüències presenten un diftong creixent, un tipus d'estructura que el català tendeix a evitar. A § 6.5.3 aquesta tendència s'havia expressat formalment a través de la restricció *C_j/w (Wheeler 2005: 101, 137-144). Aquesta restricció, però, no es pot aplicar als exemples que s'estan analitzant ara, ja que ni a [du.'nɛ.wəl.zə] ni a [du.'nɛ.wəl.ləs] la semivocal no forma part de cap obertura complexa.

D'acord amb la jerarquia de complexitat de les semisíl·labes inicials proposada per Clements (1990: 305), les obertures simples formades per una sola semivocal són força menys marcades que les obertures complexes que contenen aquest mateix segment. De fet, a tots els dialectes catalans hi ha exemples de síl·labes /j/wV tant a inici de mot com en posició intervocàlica, context que podria ser exemplificat per les seqüències [du.'nɛ.wəl.zə] i [du.'nɛ.wəl.ləs]. Tot i aquesta evidència, també és igualment cert que els diftongs creixents són més marcats que els decreixents, tal com es desprèn

de la mateixa jerarquia de Clements (1990: 305).¹⁴¹ La poca distància de sonicitat que hi ha entre una semivocal i una vocal fa que constitueixin una semisíl·laba inicial menys harmònica que una altra en què els seus integrants siguin més distants articulatòriament. En canvi, el grau de marcatge de les semisíl·labes finals es mesura just a l'inrevés: són més harmòniques com més propers són els seus integrants des del punt de vista articulatori. Per tant, una semisíl·laba final del tipus Vj/w. no és gens marcada (vg. nota 53).

Aquesta diferència de marcatge pot explicar el fet que els parlants optin per utilitzar sempre les seqüències del tipus [du.'nɛw.ləs], amb manteniment de diftong decreixent. La inexistència de les formes alternatives [du.'nɛ.wəl.zə] i [du.'nɛ.wə.ləs] es pot explicar pel principi d'alineament ALIN (CL/V) combinat amb l'acció d'una restricció anomenada *.j/wV, que permetria formalitzar la tendència a evitar les síl·labes formades per una semivocal a l'obertura.¹⁴² Les dues restriccions esmentades es podrien unir a través de la denominada conjunció de restriccions, un mecanisme que ja ha estat utilitzat en l'anàlisi dels contactes vocàlics (Smolensky 1993; vg § 6.5.10). A través d'aquest mecanisme és possible postular una restricció composta del tipus ALIN (CL/V) & *.j/wV, que s'ha de situar en una posició superior a la de cadascun dels seus components. La posició dominant d'aquesta restricció permet explicar l'absència de variació en les seqüències formades per un imperatiu de 2a p. plur. i un pronom de 3a p. fem. plur. Els tableaux (112) i (113) mostren que la restricció composta ALIN (CL/V) & *.j/wV se situa per sobre del límit fins al qual es poden moure els principis flotants OBERTURA i *CODA, la qual cosa evita que es produeixi qualsevol tipus d'alternança en la seqüència analitzada.

(112)

/do'nɛw # l+ə+z/	ALIN(CL/V)& *.j/wV	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
☞ du.'nɛw.ləs				**
du.'nɛ.wə.ləs	*!	*		*
du.'nɛ.wəl.zə	*!	*		*

¹⁴¹ A més, dins dels diftongs creixents, els que estan encapçalats per [w] encara són més marcats que els que estan encapçalats per [j] (Wheeler 2005: 102-103; vg. 6.5.3).

¹⁴² La restricció *.j/wV ocupa una posició menys dominant que *Cj/w.

(113)

/do'nɛw # l+ə+z/	ALN(CL/V)&*j/wV	OBERTURA	*CODA	ALN (CL/V)
☞ du.'nɛw.ləs			**	
du.'nɛ.wəl.s	*!		*	*
du.'nɛ.wəl.zə	*!		*	*

Amb les restriccions que s'han inclòs en els tableaux precedents no es pot establir quin dels dos candidats “perdedors” és el més harmònic.¹⁴³ El més important és que tots dos transgredeixen ALN (CL/V) & *j/wV i, per tant, són descartats.

La situació es complica quan el pronom que segueix el verb és masculí en comptes de femení. En aquest context són majoritàries les seqüències del tipus [du.'nɛw.lus], però també es poden trobar exemples de [du.'nɛ.wəl.s] i, en menor mesura, de [du.'nɛ.wəl.zə]. Aquestes dues darreres seqüències poden arribar a ser seleccionades, tot i que contenen un diftong creixent i insereixen una vocal neutra entre el verb i el clíctic, és a dir, tot i que transgredeixen la restricció composta ALN (CL/V) & *j/wV. El motiu d'aquesta selecció s'ha de buscar en el fet que l'única alternativa possible a les formes [du.'nɛ.wəl.s] i [du.'nɛ.wəl.zə] requereix un al·lomorfe distint, /l+u+z/, que a més se sol associar a estils de parla més formals.

El cert és que no caldria recórrer necessàriament a l'al·lomorfia per explicar l'alternança entre [lus] i [əls]. En diversos treballs s'ha defensat que la variant enclítica [lus], pròpia de l'estàndard central, s'ha d'interpretar com una forma fonològicament asil·làbica constituïda pel morf de 3a p. i el morf de plural (Wheeler 1979; Viaplana 1980; DeCesaris 1987; Wheeler, Yates i Dols 1999). D'acord amb aquesta interpretació el segment vocàlic [u] és una epèntesi morfològicament condicionada o, dit d'una altra manera, és un element de suport especialitzat per a no femenins que repara l'estructura sil·làbica i alhora permet evitar l'ambigüitat pel que fa al gènere (Viaplana 1980: 466-468). Però si aquesta és l'anàlisi proposada per a la variant enclítica [lus], quina és la interpretació que pot rebre la forma alternativa [əls] de seqüències com [du.'nɛ.wəl.s]?

Una de les úniques propostes d'anàlisi que s'han fet amb relació a aquesta alternança de formes prové d'un treball de DeCesaris (1987), en què es restringia la

¹⁴³ Si es té en compte que les codas finals són menys marcades que les codas internes, s'ha de considerar que [du.'nɛ.wəl.s] és més harmònic que [du.'nɛ.wəl.zə] (Wheeler 2005: 352).

forma enclítica [lu(s)] a la varietat barcelonina, mentre que [əl(s)] es considerava característica de l'empordanès.¹⁴⁴ Segons la proposta de DeCesaris, aquestes dues variants presenten la mateixa forma subjacent asil·làbica, de manera que tant [u] com [ə] es classifiquen com a vocals epentètiques. DeCesaris (1987: 84-85, 91) porta a terme una anàlisi derivacional en la qual la inserció d'aquestes dues epèntesis es produeix en dos nivells diferents de la fonologia. El cas d'inserció més general —el de l'epèntesi menys marcada— actua en el nivell postlèxic i no depèn de cap tipus de condicionament morfològic. La inserció d'altres vocals correspon a un procés més específic, que està morfològicament condicionat i actua en el nivell lèxic.

La proposta de DeCesaris és difícil d'aplicar en el marc de la TO. Sens dubte, requeriria una investigació molt més àmplia, que no és possible dur a terme en aquesta tesi. Per aquest motiu, s'ha optat per recórrer a l'al·lomorfa a l'hora d'explicar l'alternança entre les formes [əl(s)] i [lu(s)]. És una opció que també ha estat seguida en altres estudis (vg. Mascaró 1986, Bonet i Lloret 2005a, Wheeler 2005), en els quals s'ha defensat que el pronom acusatiu de 3a p. està representat subjacentment pel segment /l/, i que el morfema de gènere masculí que l'acompanya està representat pels al·lomorfs /ø/ i /u/. En català central septentrional, les formes procedents de /l+u/ i /l+u+z/ solen estar restringides als estils de parla més formals. L'únic context en què les variants enclítics [lu] i [lus] són majoritàries, al marge de qüestions estilístiques, és precisament darrere de verb acabat en /w/. El motiu ja s'ha comentat: en aquest context les variants alternatives [əl], [əls] o [əlzə] impliquen la formació d'un diftong creixent i desalineen el límit dret del verb i el límit esquerre del clític. Són, doncs, més marcades.

En la resta de contextos la selecció de la variant enclítica s'adiu amb el tipus de distribució estilística esmentada: formes com [du.'naŋ.təl(s)] i [du.'nɛ.məl(s)] són més usades en estils de parla informals, mentre que [du.'nan.lu(s)] i [du.'nɛm.lu(s)] apareixen amb més freqüència quan augmenta el nivell de formalitat.¹⁴⁵ Aquest mateix tipus de variació també es reproduïx darrere d'infinitiu, context en què la tria d'un o altre al·lomorfe va lligada al manteniment o a l'elisió del segment ròtic final de l'infinitiu. El

¹⁴⁴ Les noves dades que s'han aportat permeten constatar que la variació entre aquestes dues formes no només es produeix interdialectalment, sinó que també es dona intradialectalment: en català central septentrional és possible trobar tant exemples de [lus] com d'[əls].

¹⁴⁵ Caldria tractar a part les seqüències que contenen un verb acabat en sibilant, ja que en aquest cas la variant enclítica més general és [əl(s)] ([kə.'ʒɛ.ʃəl(s)]), independentment de l'estil de parla utilitzat. A § 7.5.5 es veurà que la selecció de la forma alternativa [lus] és més marcada ja que suposa una transgressió del principi SONICITAT INTERSIL·LÀBICA.

més habitual és que hi hagi manteniment quan es recorre a les formes /l+u/ o /l+u+z/: [du.'nar.lu(s)] —tal com passava a [du.'nar.tə], [du.'nar.mə], etc. (vg. § 7.2.2 i § 7.5.3). En canvi, sempre hi ha elisió del segment ròtic quan les formes subjacents dels pronoms són /l/ i /l+z/. En aquests casos la caiguda de la *-r* de l'infinitiu es justifica per la impossibilitat de sil·labificar correctament seqüències del tipus *[du.'narl] o *[du.'narls] (Viaplana 1980: 470-472), tot i que també es podria optar per preposar una vocal epentètica [ə] a la forma bàsica del pronom: [du.'na.rəl(s)]. Aquesta opció és precisament la que se segueix quan la forma verbal és un gerundi o una 1a p. plur. de l'imperatiu. El motiu pel qual no es recorre a la mateixa solució quan el verb és un infinitiu té a veure amb l'existència de la restricció *^lVr #, malgrat que en català central septentrional es troba situada en una posició força reculada de la jerarquia (vg. tableaux (102) i (103)). En qualsevol cas, les formes seleccionades són [du.'nal] i [du.'nal.zə]. La vocal epentètica final que s'afegeix en aquesta darrera forma permet evitar la formació d'una coda complexa integrada per segments del clític, és a dir, permet satisfer la restricció *CC_{CLÍTICS}.

Els pronoms de 1a i 2a p. plur. també presenten alternança de formes, que només es poden atribuir a al·lomorfs distints. Es tracta d'alternances del tipus [əs.ti.'mɛm.zə] / [əs.ti.'mɛm.nus], [əs.ti.'man.zə] / [əs.ti.'mar.nus], [əs.ti.'mɛw.zə] / [əs.ti.'mɛw.βus] o [əs.ti.'maw.zə] / [əs.ti.'mar.βus]. En el cas del pronom de 1a p. plur., els al·lomorfs són /n+z/ i /nu+z/, i en el de 2a p. plur., són /u+z/, /w+z/ i /bu+z/ (Mascaró 1986: 131; vg. § 7.5.1).¹⁴⁶ Un cop més, la tria d'un o altre al·lomorfe està condicionada per l'estil de parla utilitzat. Les formes procedents de /nu+z/ i /bu+z/ es restringeixen als estils més formals, mentre que en la resta de contextos es prefereix utilitzar les formes que provéne de /n+z/ i /u+z/ o /w+z/. Aquestes darreres formes són, doncs, més freqüents que les primeres, i són també les que estan subjectes a més alteracions, ja que quan cliticitzen sobre el verb solen ocasionar problemes de sil·labificació. Aquests problemes són totalment absents de les seqüències que contenen les variants enclítiques sil·làbiques [nus] i [bus], les quals es mantenen fidels a l'input.

¹⁴⁶ Hi ha una altra anàlisi possible d'aquestes seqüències, segons la qual el segment [u] de les variants [nus] i [bus] s'interpreta com una epèntesi morfològicament condicionada (vg. Viaplana 1980). El problema és que en aquests casos no es pot considerar que la vocal [u] sigui un element de suport especialitzat per a no femenins, ja que quan apareix en el si d'un pronom de 1a o 2a p. tant pot fer referència a entitats masculines com femenines.

Entre les seqüències que presenten problemes de sil·labificació destaquen les formes [du.'nɛ.wən.zə] i [du.'nɛwn.zə], procedents de l'input /do'nɛw # n+z/. Ambdues formes són habituals en català central septentrional —la primera més que la segona—, i totes dues tenen en comú el fet d'inserir material epentètic per reparar una estructura sil·làbica no mal formada, però sí força inusual en català.¹⁴⁷ La diferència és que en una de les formes s'insereixen dues vocals epentètiques, mentre que en l'altra tan sols se n'insereix una. En realitat, el problema de sil·labificació només s'aconsegueix resoldre completament en el primer cas, quan s'insereixen dues epèntesis i s'evita la formació d'una coda integrada per una semivocal i una nasal. Això explica que les seqüències del tipus [du.'nɛ.wən.zə] siguin més freqüents, almenys al català central septentrional.

Tanmateix, algunes de les restriccions que s'han vist en aquest mateix subapartat semblen qüestionar que la forma [du.'nɛ.wən.zə] pugui arribar a ser seleccionada com a òptima. S'ha de tenir en compte que aquesta seqüència presenta un diftong creixent i, a més, insereix una epèntesi entre el verb i el clític, la qual cosa implica una transgressió d'ALIN (CL/V) & *.j/wV. Als tableaux (112) i (113) s'ha demostrat que aquesta restricció composta és una de les que se situa a la part alta de la jerarquia, per sobre d'ALIN (CL/V), però el cert és que encara no s'ha establert quina és la posició que ocupa respecte a altres restriccions essencials de l'anàlisi, com per exemple ALIN-D (subσ) (vg. § 7.5.3).

ALIN-D (subσ) penalitza qualsevol estructura en què el límit dret del mot lèxic no coincideixi amb el límit dret d'un constituent subsil·làbic. Això és precisament el que passa a la seqüència [du.'nɛwn.zə], en què el límit dret del verb se situa enmig d'una coda complexa. Si es jerarquitzava ALIN-D (subσ) per sobre d'ALIN (CL/V) & *.j/wV, el candidat [du.'nɛ.wən.zə] és considerat automàticament més harmònic que [du.'nɛwn.zə].¹⁴⁸ ALIN-D (subσ), però, no és l'única restricció que penalitza aquesta darrera seqüència: també ho hauria de fer *CC_{CLÍTICS}, que rebutja les codex complexes formades totalment o parcialment per segments del pronom (Lloret 2002: 358-360). Tanmateix, el fet que [du.'nɛwn.zə] sigui una forma present a l'àrea del català central septentrional, a diferència d'altres com [du.'nɛwns] i [du.'nɛ.wəns], que no són usades per cap informant, fa pensar que el més adient és redefinir la restricció *CC_{CLÍTICS}, de

¹⁴⁷ Les codex formades per semivocal i nasal respecten l'escala de sonicitat, però són poc freqüents en català. Es concentren bàsicament en manlleus i cultismes, i sovint es pronuncien de manera simplificada (vg. Bonet i Lloret 1998: 78-79, Lloret 2002: 222, Wheeler 2005: 258-259).

¹⁴⁸ Aquesta jerarquització no contradiu la que s'havia establert al tableau (102).

manera que només pugui penalitzar les codex complexes formades *exclusivament* per segments del pronom. El tableau (114) mostra que la restricció *CC_{CLÍTICS}, redefinida d'aquesta manera, només permet descartar aquelles seqüències que no acaben en vocal neutra, que són les úniques de les quals no s'ha enregistrat cap ocurrència. Aquesta petita modificació no afecta l'anàlisi que s'ha dut a terme fins ara, ja que totes les seqüències que havien estat descartades per *CC_{CLÍTICS} contienien una coda complexa formada només per segments del clític.¹⁴⁹

(114)

/do'nɛw#n+z/	REAL-μ	*CC _{CL}	ALIN-D (subσ)	ALIN(CL/V) & *jwV	ALIN (CL/V)	OBERT	*CODA
du.'nɛwns		*!	*				*
du.'nɛ.wəns		*!		*	*		*
du.'nɛwn.zə			*!				*
☞ du.'nɛ.wən.zə				*	*		*
du.'nɛw.nə	*!						*
du.'nɛw.zə	*!						*

La jerarquització establerta a (114) permet seleccionar [du.'nɛ.wən.zə] com a candidat més harmònic, però convé tornar a remarcar que a banda d'aquesta forma, certament majoritària al català central septentrional, també es pot utilitzar [du.'nɛwn.zə]. No és que una d'aquestes formes estigui reservada als estils de parla més formals, i l'altra als estils més informals, sinó que totes dues es poden sentir en qualsevol tipus de context. La diferència és que una és més freqüent que l'altra. Per donar compte d'aquest diferent índex de freqüència no és gaire útil recórrer al model de les restriccions flotants, sinó que n'hi ha prou amb la informació que proporciona el mateix tableau (114). Això darrer és el que postula l'anomenat *Rank-Ordering Model of Eval*, una proposta de tractament de la variació que aprofita tota la informació que es pot extreure d'una gramàtica TO clàssica, i que fins ara s'havia considerat sempre irrellevant (vg. Coetzee 2004, 2006).

¹⁴⁹ D'altra banda, el tableau (113) mostra com amb les restriccions que s'han anat incorporant a l'anàlisi no es fa necessari interpretar de manera gradient cap de les restriccions d'alineament (cf. Bonet i Lloret 2005a: 60, 64).

Aquest model recorre a la capacitat que té el component AVALUADOR de jerarquitzar tot el conjunt de candidats, la qual cosa possibilita que no només es pugui establir el candidat més ben format, sinó també el segon més ben format, el tercer i així successivament fins a arribar al que està menys ben format. Abans d'arribar-hi, però, es dona per suposat que cal establir un límit que descarti els candidats més mal formats, aquells que ja no es poden considerar formes gramaticals de la llengua.

Aquest model també considera que el grau de bona formació d'un candidat està lligat a l'índex de freqüència que presenta, és a dir, el candidat que està més ben format és també el més freqüent, el segon que està més ben format és el segon més freqüent, etc. Si s'aplica aquest raonament, la jerarquització establerta a (114) ja permet predir per si sola els diferents índexs de freqüència dels dos candidats presents al català central septentrional: [du.'nɛ.wən.zə] és el més ben format i, per tant, el més freqüent, mentre que [du.'nɛw.nə] és el segon més ben format i també el segon més freqüent. Com que entre les dades no hi ha cap exemple de la resta de candidats que s'inclouen al tableau, s'ha de suposar que després dels dos primers ja s'estableix el límit que separa les seqüències gramaticals de les agramaticals.

El tableau (114) també permet fer algunes reflexions sobre la conveniència o no de segmentar internament l'input corresponent al clític de 1a p. plur. Es pot observar que si es partís d'una forma subjacent internament inanalitzable (/nz/), la restricció REAL- μ no descartaria els candidats [du.'nɛw.nə] i [du.'nɛw.zə], atès que tant un com l'altre continuarien mantenint un segment com a representant del pronom de 1a p. plur. En canvi, si es parteix de l'input /n+z/, l'elisió de qualsevol de les dues consonants ja implica una transgressió de REAL- μ . Cal tenir present, però, que aquesta restricció no és l'única que penalitza els candidats [du.'nɛw.nə] i [du.'nɛw.zə]: aquestes formes també podrien ser descartades a través de dues versions específiques de la restricció MAX, una referida als segments sibilants i l'altra referida als segments nasals. Si aquestes dues restriccions —MAX_s i MAX_n— es jerarquitzessin per sobre o al mateix nivell que REAL- μ , les seqüències [du.'nɛw.nə] i [du.'nɛw.zə] serien descartades sense necessitat de recórrer a una representació subjacent bimorfèmica, tal com mostra el tableau (115). L'input que es recull en aquest tableau és el mateix que postulen Bonet i Lloret (2005a: 64-65) i Wheeler (2005: 357-359).

(115)

/do'nɛw#nz/	MAXs	MAXn	REAL-μ	*CC _{CL}	ALIN-D (subσ)	ALIN(CL/V)&*j/wV	ALIN (CL/V)
du.'nɛwns				*!	*		
du.'nɛ.wəns				*!		*	*
du.'nɛwn.zə					*!		
☞ du.'nɛ.wən.zə						*	*
du.'nɛw.nə	*!						
du.'nɛw.zə		*!					

La descomposició d'una restricció en altres de més específiques és un recurs força emprat en TO. La restricció MAXs, per exemple, ja havia estat utilitzada per Bonet i Lloret (2002: 30-31) a l'hora d'analitzar els clítics pronominals del barceloní. El problema és que l'ús de restriccions tan específiques com aquesta no sempre és fàcil de justificar. El cas de MAXs no és gaire problemàtic en aquest sentit: hi ha dades prou representatives que mostren que les sibilants no s'elideixen tan fàcilment com altres segments consonàntics, un comportament que s'ha atribuït a la seva condició de sons perceptualment prominents (vg. Jun 2004, entre d'altres). En canvi, la restricció MAXn presenta més problemes: les nasals no són més reticents a elidir-se que altres segments consonàntics —ho són tant com ho poden ser els segments laterals, per exemple. La hipotètica restricció MAXn, doncs, s'hauria de situar en una posició força més baixa que la que ocupa MAXs.

En definitiva, la postulació de versions específiques de la restricció MAX complicaria de manera excessiva i innecessària l'anàlisi defensada en aquest treball, segons la qual els pronoms de 1a i 2a p. plur. es poden considerar subjacentment bimorfèmics, igual que el pronom de 3a p. plur., tal com ja s'ha posat de manifest al tableau (114). Es dóna prioritat, doncs, al tractament unitari dels inputs dels diversos clítics plurals, el segment /z/ final dels quals sempre es considera com a representant del morfema de plural. Aquesta anàlisi contrasta amb la que proposaven Bonet i Lloret (2005a: 70-73), que establien les formes subjacents /nz/ i /wz/ per als clítics de 1a i 2a p. plur. —en contraposició a la forma /l+z/ de 3a p. plur.— per poder explicar seqüències com [ti.'ran.zə], procedent de /ti'rant # nz/, i [ti.'rɛw.zə], procedent de /ti'rɛw # wz/. Consideraven que aquestes seqüències eren el resultat de l'elisió del primer segment del

clític, que queia en entrar en contacte amb el darrer segment del verb. Si s'hagués elidit el darrer segment del verb, s'hauria transgredit la restricció REAL- μ , ja que s'hauria perdut el morf de gerundi, en un cas, i el morf de 2a p. plur., en l'altre. En canvi, amb l'elisió d'un dels segments del clític s'evitava la transgressió de REAL- μ . Això era possible sempre que es mantinguessin les formes subjacents monomorfèmiques /nz/ i /wz/.

Les seqüències [ti.'ran.zə] i [ti.'rɛw.zə] també són presents en català central septentrional, però s'ha optat per explicar-les de manera distinta. La diferència fonamental és que en aquesta nova anàlisi no es considera que es produeixi elisió de cap segment, sinó que el que es produeix és una fusió del darrer segment del verb i el primer del clític.¹⁵⁰ A continuació s'il·lustra l'anàlisi proposada per a la seqüència [ti.'rɛw.zə].

L'input de què es parteix és /ti'rɛw # w+z/. Si l'output es mantingués totalment fidel a l'input, l'estructura sil·làbica resultant seria inacceptable, ja que passarien a ser adjacents dues semivocals idèntiques: *[ti.'rɛwws]. Per resoldre aquesta situació es pot optar per fusionar les dues semivocals o per elidir-ne una. Com que tant una com l'altra són representants de morfemes (del clític de 2a p. en un cas, i del morfema verbal de nombre/persona en l'altre), el més adient és considerar que l'output presenta les dues semivocals fusionades. Aquest raonament es formalitza a través del tableau (116), que incorpora la restricció UNIFORMITAT (UNIF), la qual s'encarrega de penalitzar aquelles estructures en què un segment de l'output té més d'un corresponent a l'input (McCarthy i Prince 1995; vg. § 7.5.6). El fet que aquesta restricció se situï a la part baixa de la jerarquia, juntament amb MAX, possibilita que [du.'nɛw₁₂.zə] sigui seleccionat com a candidat òptim, tot i que aquesta forma transgredeix ALIN (CL/V) —el límit dret del verb és a darrere de la semivocal fusionada, mentre que el límit esquerre del clític és a davant d'aquest mateix segment.

(116)

/ti'rɛw ₁ # w ₂ +z/	REAL- μ	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX
ti.'rɛw ₁ .zə	*!			*
ti.'rɛw ₂ .zə	*!			*
☞ ti.'rɛw ₁₂ .zə		*	*	

¹⁵⁰ A l'apartat dedicat als contactes vocàlics no havia estat necessari diferenciar les fusions de les elisions: aquesta distinció era irrellevant per a les seqüències que s'analitzaven (vg. § 6).

En el tableau precedent encara s'hauria pogut afegir el candidat [ti.'rɛw₁₂s], amb fusió de les dues semivocals però sense inserció de cap epèntesi. Aquesta seqüència no transgrediria la restricció DEP, però sí que transgrediria *CC_{CLÍTICS} i ALIN-D (subσ), que es troben en una posició més elevada de la jerarquia. El motiu és que, a banda de presentar una coda complexa formada per dos segments del pronom, el límit dret del verb no se situa al final del constituent subsil·làbic coda, sinó just al mig.

L'anàlisi que s'acaba de proposar també seria vàlida per a la seqüència [ti.'ran.zə], procedent de /ti'rant # n+z/. L'única diferència és que en aquest cas l'input consta d'un segment oclusiu que desapareix a l'output. L'elisió d'aquest segment s'explica per una restricció de marcatge que penalitza els grups consonàntics integrats per una oclusiva precedida d'una nasal homorgànica en posició de coda. La simplificació d'aquests grups consonàntics és un fenomen fonològic característic d'un nombre important de varietats del català, i dins del marc de la TO s'ha formalitzat a través de restriccions diverses, gairebé sempre justificades independentment (vg., per exemple, Bonet i Lloret 2005a: 66-68, Wheeler 2005: 220-249, i Pons 2007: 277-294). Com que es tracta d'un tema complex i no és objecte d'estudi d'aquesta tesi, s'ha optat per recórrer a una restricció *ad hoc* anomenada *NC_{HOMG}. El tableau (117) mostra que aquesta restricció se situa a la part alta de la jerarquia i descarta els candidats del tipus [ti.'rant.zə].¹⁵¹

(117)

/ti'ran ₁ t # n ₂ +z/	REAL-μ	*NC _{HOMG}	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX
ti.'rant.zə		*!			
ti.'ran ₁ .zə	*!				*
ti.'ran ₂ .zə	*!				*
☞ ti.'ran ₁₂ .zə			*	*	

Una observació més atenta del tableau precedent revela que, en realitat, la seqüència [ti.'rant.zə] també hauria de ser descartada per la restricció REAL-μ, ja que presenta elisió del segment nasal corresponent al clíctic de la p. —les formes [ti.'rant.nzə] i [ti.'rant.ns] ja serien descartades prèviament perquè no constitueixen estructures

¹⁵¹ Cal subratllar que l'elisió de la /t/ del candidat òptim [ti.'ran₁₂.zə] no suposa cap transgressió de REAL-μ, atès que el segment /n/ es manté com a representant del morfema de gerundi (Bonet i Lloret 2005a: 69).

sil·làbiques ben formades en català. Altres candidats possibles com [ti.'ran.nəs], [ti.'rans] o [ti.'ran.təns] també són rebutjats per restriccions que se situen en una posició dominant de la jerarquia (CONTIGÜITAT, *C_{CLÍTICS}, ALIN-D (sub σ)...).

Entre les dades encara hi ha una altra seqüència que ha de ser objecte d'un tractament paral·lel a [ti.'rɛw.zə] i [ti.'ran.zə]. Es tracta de [ti.'rɛm.zə], procedent de l'input /ti'rɛm # n+z/. En aquesta ocasió, l'output tampoc no es pot mantenir fidel a l'input, ja que s'obtindria una estructura sil·làbica mal formada: *[ti.'rɛmnz]. La solució sembla que també hauria de passar per fusionar dos segments, ja que no se'n pot elidir cap sense que es transgredeixi la restricció REAL- μ : el segment [m] correspon al morfema verbal de nombre/persona, [n] constitueix un al·lomorfe del clíctic de 1a p. i [z] indica plural. El problema és que entre aquests segments no n'hi ha dos d'idèntics que es puguin fusionar, a diferència del que passava a /ti'rɛw # w+z/ i /ti'rant # n+z/. De totes maneres, tampoc no és cert que només es pugui produir fusió entre segments que són exactament iguals, sinó que sovint n'hi ha prou que presentin certs trets en comú. Naturalment, com més similars són els segments de l'input més probable és que es fusionin, ja que és en aquests casos quan es transgredeixen menys restriccions de fidelitat i quan la informació és més fàcilment recuperable (Kager 1999: 62-64, Bonet i Lloret 2005a: 66-68, entre d'altres).

Els dos segments que integren el clíctic pronominal de la seqüència /ti'rɛm # n+z/ comparteixen el mateix punt d'articulació, la qual cosa afavoreix que es puguin arribar a fusionar. Això és el que Wheeler (2005: 357-359) pressuposa que passa a la forma [ti.'rɛm₁.z₂₃ə], considerada l'output corresponent a /ti'rɛm₁ # n₂₃z₃/ en la seva proposta d'anàlisi. En aquest cas, una nasal i una fricativa dentoalveolars s'haurien fusionat en un sol segment fricatiu dentoalveolar. Aquesta fusió permet preservar tota la informació referent al punt d'articulació i només provoca que es transgredeixi la restricció de fidelitat referent al mode d'articulació de la consonant nasal de l'input. Aquesta informació, a més, es pot recuperar a través del segment precedent, que també és nasal. Si s'admet aquest tipus de fusió, el tableau corresponent a la seqüència /ti'rɛm # n+z/ passa a ser gairebé idèntic al que corresponia a /ti'rɛw # w+z/.

(118)

/ti'rɛm ₁ # n ₂ +z ₃ /	REAL-μ	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX
ti.'rɛm ₁ .z ₃ ə	*!			*
ti.'rɛn ₂ .z ₃ ə	*!			*
ti.'rɛm ₁ .n ₂ ə	*!			*
☞ ti.'rɛm ₁ .z ₂₃ ə			*	

L'avaluació recollida al tableau precedent suggereix que l'output corresponent a la seqüència /ti'ran₁t # n₂+z₃/ podria ser [ti.'ran₁.z₂₃ə] en comptes de [ti.'ran₁₂.z₃ə]. De totes maneres, en cas que sigui possible sempre es prefereix que es fusionin els segments que són idèntics.

Encara es poden trobar altres seqüències en què sorgeixen problemes de sil·labificació arran de la presència dels al·lomorfs /n+z/ i /w+z/, però la majoria d'aquests problemes ja han estat comentats en analitzar altres seqüències similars. L'últim que falta per comentar és la forma que adopten els grups clítics que contenen el pronom datiu de 3a p. plur. En català central septentrional aquest pronom pren gairebé sempre la forma [(ə)lzi], tant si es troba a davant com a darrere del verb.

Es podria pensar que la inclusió d'una vocal [i] es deu a la tendència detectada al sector septentrional de rebutjar codes complexes formades per segments dels clítics. El cert, però, és que la forma de datiu plural [(ə)lzi] és present a gairebé totes les varietats dialectals catalanes, independentment de les condicions de sil·labificació que imposen a les estructures dels respectius grups clítics. La forma [(ə)lzi] s'ha generalitzat entre els parlants perquè evita que el pronom datiu plural de 3a p. es confongui formalment amb l'acusatiu plural de 3a p. (vg. Viaplana 1980, Mascaró 1986, entre d'altres). A més, el fet que la forma del datiu singular sigui [li] facilita que al plural també s'incorpori la mateixa vocal [i], que passa a suggerir la idea de CI. La generalització d'aquesta forma, doncs, no té res a veure amb els possibles problemes que pugui presentar l'estructura sil·làbica.

7.5.5 Sonicitat intersil·làbica

En descriure les dades s'ha pogut comprovar que els pronoms s'utilitzen més en posició proclítica que no pas en posició enclítica. En aquest darrer context la varietat de segments que pot precedir els pronoms no és gaire àmplia, ja que només hi pot haver enclítics darrere d'infinitiu, gerundi o imperatiu. Un dels contextos més interessants d'analitzar és aquell en què el clític és precedit per un segment sibilant, el qual normalment pertany a imperatius del tipus *llegeix* o *serveix*. Les formes que solen adoptar els clítics darrere d'aquest segment no coincideixen exactament amb les que adopten en altres contextos.

A § 7.2.2 s'ha comentat que els enclítics de 1a p. sing., 2a p. sing. i partitiu es realitzen habitualment a través de la forma CV darrere de verb acabat en consonant: [du.'naŋ.tə], [du.'nem.nə], etc. En aquestes seqüències la posposició de la vocal neutra permet satisfer la restricció d'alineament ALIN (CL/V), que tendeix a ocupar una de les posicions altes de la jerarquia (vg. § 7.5.3). Darrere de sibilant, però, la situació és diferent. En aquest context, les formes CV alternen amb formes VC, que sovint esdevenen fins i tot majoritàries: [lə.'ʒɛ.ʃəm] / [lə.'ʒɛʒ.mə], [sər.'βɛ.ʃət] / [sər.'βɛʃ.tə], [lə.'ʒɛ.ʃən] / [lə.'ʒɛʒ.nə]. Dels tres pronoms que s'acaben d'exemplificar, el partitiu és el que adopta la forma VC amb més facilitat, la qual cosa s'adiu amb el comportament diferenciat que ha caracteritzat aquest pronom fins ara. El pronom acusatiu de 3a p. masc. es comporta de manera similar al partitiu i també es realitza majoritàriament a través de la forma VC: [sər.'βɛ.ʃəl(s)]. En aquest context, les variants enclítics [lu(s)] són clarament minoritàries. Aquestes dades confirmen que hi ha un cert paral·lelisme entre el pronom partitiu i l'acusatiu de 3a p. masc., tal com ja s'havia insinuat en alguns estudis anteriors (vg. DeCesaris 1987, Lloret i Viaplana 1996).

Un cop fetes aquestes observacions, es tracta d'esbrinar què provoca que en presència d'una sibilant sigui habitual inserir un segment epentètic entre el verb i el clític, tot i que això suposi una transgressió d'ALIN (CL/V). La primera qüestió que convé plantejar-se és si la vocal neutra que precedeix la forma bàsica del pronom és realment una epèntesi. Cal dir que, fins ara, la interpretació més àmpliament acceptada és que aquesta vocal té un origen morfològic, no fonològic, és a dir, que forma part d'un dels al·lomorfs del verb (Fabra 1913, Mascaró 1986, Bonet 2002, Bonet i Lloret 2005a, Grimalt en preparació). D'acord amb aquesta interpretació la forma [lə.'ʒɛ.ʃəm] provindria d'un input /lə'ʒɛʃə # m/, mentre que la forma aïllada [lə.'ʒɛʃ] procediria de

/ʎə'ʒɛʃ/. El recurs a l'al·lomorfa s'ha justificat per la presència de la vocal neutra davant dels pronoms *hi* i *ho* en seqüències del tipus [ʎə.'ʒɛ.ʃəw], ['ku.zəw] o [ə.fə.'ʒɛ.ʃəj], en què no hi ha cap motivació de caràcter sil·làbic per inserir un segment epentètic. A més, els exemples anteriors contrasten amb d'altres de similars que no inclouen cap vocal neutra darrere de la forma verbal: ['fez.nə] o ['fe.zu], ['bez.mə] o ['be.zi], etc.¹⁵²

Tot i que Bonet i Lloret (2005a: nota 12), referint-se al català de Barcelona, remarquen que una mateixa jerarquia de restriccions no pot seleccionar els candidats [ʎə.'ʒɛ.ʃəm] i ['fez.mə] a partir dels inputs /ʎə'ʒɛʃ # m/ i /'fez # m/, respectivament, el cert és que algunes de les dades que s'han obtingut del català central septentrional i el tipus d'anàlisi que s'ha seguit fins ara semblen indicar que això és possible. D'entrada, en aquesta varietat són força habituals les formes ['fe.zəm] per *fes-me* i ['be.zəm] per *vés-me* (vg. Bonet 2002: 980). A més, les pronúncies del tipus ['ku.zəw] i [ə.fə.'ʒɛ.ʃəj] són gairebé inexistents a les comarques gironines, on se substitueixen per ['ku.zu] i [ə.fə.'ʒɛ.ʃi]. Tanmateix, aquesta darrera dada no és gaire rellevant, ja que es pot argumentar que s'ha produït una elisió de la vocal neutra, tal i com passaria a ['bus.ku] per *busca-ho* o [ə.'ri.βi] per *arriba-hi*.

Força més rellevant resulta el fet que la presència d'una vocal neutra darrere del segment sibilant amb què acaba un determinat verb no és sistemàtica. És a dir, les formes [ʎə.'ʒɛ.ʃəm] i [sər.'βɛ.ʃət] són freqüents, però també s'utilitzen les alternatives [ʎə.'ʒɛʒ.mə] i [sər.'βɛʃ.tə]. En ocasions, fins i tot, la tria sembla obeir a factors estilístics: les primeres formes s'utilitzen més en estils de parla informals, mentre que les segones sovintegen en estils més formals. Aquesta distribució recorda molts casos de variació que s'han analitzat prèviament, i en què sempre s'ha considerat que les vocals neutres que canviaven de posició eren epentètiques. Un altre aspecte que recorda les anàlisis anteriors és que el partitiu preposa més fàcilment la vocal neutra que els altres pronoms: [sər.'βɛ.ʃən] és més freqüent que [sər.'βɛ.ʃəm] o [sər.'βɛ.ʃət].

En definitiva, darrere de sibilant s'entreveuen tendències de comportament que s'han anat repetint en altres contextos. Enmig de la variació, doncs, hi ha una certa regularitat, que només es pot copsar si s'abandona l'anàlisi basada en l'al·lomorfa i es

¹⁵² Segons la proposta que va fer Fabra (1913: 10), la [ə] només apareixeria quan la 2a i 3a p. de l'imperatiu presenten la mateixa arrel: *llegeix / llegeixi, serveix / serveixi*, però *fes / faci*. La presència de la vocal neutra permetria assimilar un bon nombre d'imperatius a la primera conjugació, la menys marcada: [sər.'βɛ.ʃən] acabaria tenint la mateixa forma que ['kaŋ.tən] o ['tə.kən].

continua interpretant que les vocals neutres que es preposen o posposen a la forma bàsica dels pronoms són epentètiques. Només cal trobar el factor que permeti explicar per què darrere de verb acabat en sibilant aquestes vocals es preposen amb tanta facilitat als clítics. Una possible explicació és que d'aquesta manera s'intenti evitar la presència de segments sibilants en posició de coda ([ʎə.'ʒε.ʃəm] vs. [ʎə.'ʒεʒ.mə]). El cert és que en català és possible trobar exemples d'aquest tipus de codes, però gairebé tots es concentren en posició final de mot. Aquest detall pot fer pensar que el que és realment problemàtic és el contacte intersil·làbic entre un segment sibilant en posició de coda i un altre segment consonàntic en posició d'obertura.

Al llarg de l'anàlisi s'ha parlat de diverses restriccions que governen l'estructura sil·làbica, però encara no s'ha fet referència a la denominada llei del contacte sil·làbic (Vennemann 1988), segons la qual són preferibles aquelles transicions sil·làbiques en què la consonant que ocupa la posició de coda presenta una força segmental menor o igual que la consonant que ocupa la posició d'obertura. Aquesta llei, reformulada en termes de sonicitat, demana que la consonant que se situa a la coda presenti una sonicitat major o igual que la consonant que se situa a la posició d'obertura, és a dir, demana que la sonicitat de dos segments heterosil·làbics adjacents sigui igual o decreixent (vg. Clements 1990, Alderete 1995, entre d'altres). La llei del contacte sil·làbic s'ha formalitzat a través de la restricció SONICITAT INTERSIL·LÀBICA (SON-INTERσ).¹⁵³

El segment sibilant amb què acaben els imperatius que s'estan analitzant és un so fricatiu i, com a tal, presenta un nivell baix de sonicitat, inferior al que presenten les nasals o les líquides, tal com es dedueix de l'escala de sonicitat que es mostra a continuació.

(119) Escala de sonicitat

oclusives....>....fricatives....>....nasals....>....líquides....>....semivocals....>....vocals

- sonicitat

+ sonicitat

¹⁵³ Vegeu Pons (2007) per a l'aplicació d'aquesta restricció en l'anàlisi de diversos processos fonològics que es desencadenen a les varietats balears del català quan dues o més consonants entren en contacte. Bonet i Mascaró (1995) i Jiménez (1997, 1999) també recorren a la llei del contacte sil·làbic per explicar certes dades del català.

Així doncs, el motiu pel qual les seqüències [sər.'βɛ.ʃəm], [sər.'βɛ.ʃən] i [sər.'βɛ.ʃəl] són més habituals que [sər.'βɛʒ.mə], [sər.'βɛʒ.nə] i [sər.'βɛʒ.lu], respectivament, s'ha de buscar en el fet que aquestes darreres formes presenten un contacte intersil·làbic de sonicitat creixent i, per tant, transgredeixen SON-INTERσ. Aquesta transgressió es pot evitar si s'insereix una vocal neutra entre les dues consonants que formen el contacte. El tableau (120) mostra que SON-INTERσ ha de dominar ALIN (CL/V) per tal que sigui seleccionat el candidat adequat.

(120)

/sər.'bɛʃ # m/	SON-INTERσ	ALIN (CL/V)
sər.'βɛʒ.mə	*!	
☞ sər.'βɛ.ʃəm		*

En diverses ocasions ja s'ha remarcat que quan l'estil de parla és formal les restriccions de marcatge referents a l'estructura sil·làbica tendeixen a baixar de posició a la jerarquia, de manera que s'acaben situant per sota de les restriccions de fidelitat i d'alineament. Aquesta reordenació explica que en contextos més formals puguin ser seleccionades les formes [sər.'βɛʒ.mə], [sər.'βɛʒ.nə] i [sər.'βɛʒ.lu].

El més problemàtic és trobar la manera de justificar per què la seqüència [sər.'βɛʃ.tə] també alterna amb [sər.'βɛ.ʃət]. Aquest cas és diferent dels anteriors perquè les consonants que entren en contacte són una fricativa en posició de coda i una oclusiva en posició d'obertura. Les oclusives són menys sonants que les fricatives, de manera que la seqüència respecta la llei del contacte sil·làbic, és a dir, no transgredeix la restricció SON-INTERσ. L'explicació més plausible per aquest tipus de comportament té a veure amb les pressions analògiques que es produeixen entre les seqüències que estan relacionades entre si (vg. § 7.5.8). Tot i que la forma [sər.'βɛʃ.tə] satisfaci les condicions de sonicitat intersil·làbica, els parlants es poden sentir impulsats a aplicar la mateixa estratègia que han seguit amb la resta de clítics pronominals.

Els enclítics singulars no són els únics que solen aparèixer amb la vocal neutra preposada quan es troben darrere de sibilant: també hi apareixen els enclítics plurals. Seqüències com [lə.'ʒɛ.ʃəns] i [lə.'ʒɛ.ʃəls] són més freqüents que [lə.'ʒɛʒ.nus] i [lə.'ʒɛʒ.lus] a causa de la mateixa restricció de SON-INTERσ. Tan sols hi ha un enclíctic plural que no segueix aquesta tendència: l'acusatiu de 3a p. fem., que es realitza majoritàriament a través de la forma [ləs], sigui quina sigui la consonant amb què acaba

el verb. Contràriament al que s'esperaria, doncs, la forma [kə.'ʒɛʒ.ləs] és més habitual que les alternatives [kə.'ʒɛ.ʃə.ləs] i [kə.'ʒɛ.ʃəl.zə]. És difícil d'establir per què en aquest cas es permet transgredir SON-INTERσ. Una possible explicació tindria a veure amb el fet que les seqüències [kə.'ʒɛ.ʃə.ləs] i [kə.'ʒɛ.ʃəl.zə] presenten una síl·laba de més respecte a la forma més fidel a l'input [kə.'ʒɛʒ.ləs]. De totes maneres, és fàcil trobar exemples similars en què aquesta alteració del nombre de síl·labes no és penalitzada: una seqüència com [əl.zə.'ti.rə] és tan o més freqüent que [əls.'ti.rə] tot i que conté una síl·laba de més. Aquesta qüestió, doncs, queda oberta.

7.5.6 OCP

Aquest subapartat, com l'anterior, se centra en l'anàlisi de contextos que inclouen segments sibilants. En aquesta ocasió, l'objectiu és revisar la ja coneguda i estudiada problemàtica dels contactes entre sons sibilants en combinacions de proclític i verb (vg. § 7.1 i § 7.5.2.1). Entre els diversos estudis que han tractat aquesta qüestió destaca el de Bonet i Lloret (2002) sobre les distintes estratègies que s'usen a les varietats barcelonines per evitar els contactes d'aquests sons en seqüències de clític i verb. Una de les varietats que analitzen Bonet i Lloret (2002: 21-24; vg. § 7.1) es caracteritza per inserir sistemàticament una vocal epentètica entre el segment sibilant amb què acaba un proclític i el segment sibilant amb què comença el verb que ve a continuació. Tot i que en algun cas es detecta variació, es pot dir que aquesta mateixa estratègia és la que se segueix a l'àrea del català central septentrional, on els diversos clítics que acaben en sibilant —*es, ens, us, els i les*— solen inserir una vocal epentètica final quan entren en contacte amb un verb començat pel mateix tipus de so: [sə] *circula*, [ənʒə] *saluden*, [uzə] *saluden*, [əlʒə] *saluden*, [lɛʒə] *saluden*.

La inserció d'una vocal epentètica permet evitar el contacte entre dos segments adjacents idèntics i, per tant, impedeix que es transgredeixi el principi del contorn obligatori o OCP (vg. § 6.5.1-2 i § 6.5.9 per a una aplicació de l'OCP a l'àmbit dels contactes vocàlics). El rebuig per aquest tipus de contactes no és exclusiu del català, sinó que es detecta en un nombre prou significatiu de llengües (vg. McCarthy 1986, Yip 1988, entre d'altres). El fet que en català central septentrional hi hagi una forta tendència a evitar les seqüències de sibilants en combinacions de clític i verb indica que

la restricció *OCP se situa a la part superior de la jerarquia, per sobre d'ALIN (CL/V).¹⁵⁴ Cal tenir present, però, que la restricció *OCP ha de fer referència únicament als segments sibilants, ja que l'adjacència d'altres segments no representa cap problema (vg. § 7.5.2.1). Així doncs, es fa necessari que la restricció general *OCP se substitueixi per la més específica *OCP-SIBILANT (*OCPS; vg. Bonet i Lloret 2002: 24).¹⁵⁵ Wheeler (2003), seguint Kirchner (1998), ha justificat aquest tipus de restricció pel major esforç articulatori que requereixen les sibilants en comparació a d'altres consonants.

La inserció d'una epèntesi no és l'única solució possible per impedir el contacte dels segments sibilants: també es pot optar per fusionar-los o per elidir-ne un. El fet que en català central septentrional s'opti per inserir una vocal epentètica indica que la restricció DEP ha de ser dominada per UNIF i MAX, que són les restriccions que penalitzen la fusió i l'elisió de segments, respectivament (vg. § 7.5.4). Aquest rànquing s'adiu amb la baixa jerarquitza que fins ara s'ha defensat que caracteritza DEP.

El tableau (121) mostra com les restriccions que s'han esmentat —*OCPS, ALIN (CL/V), UNIF, MAX i DEP— no són suficients per obtenir els resultats adequats, ja que seleccionen com a òptim el candidat amb elisió ([sir.'ku.lə]), en comptes d'escollir el que presenta epèntesi ([sə.sir.'ku.lə]). El problema és que en aquest tableau no es té present que són dos els segments sibilants susceptibles d'elidir-se del candidat considerat guanyador: el segment que pertany al clíctic o el que pertany al verb. Cadascuna d'aquestes dues possibilitats implica la transgressió de restriccions diferents, que no s'han incorporat al tableau (121).

(121)

/s ₁ # s ₂ ir'ku.lə/	*OCPS	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX	DEP
sə.sir.'ku.lə		*!			*
əs.sir.'ku.lə	*!				*
●* sir.'ku.lə				*	
s ₁₂ ir.'ku.lə		*!	*		

Els candidats que cal considerar, doncs, no són quatre sinó cinc, ja que [sir.'ku.lə] s'ha de subdividir en [s₁ir'ku.lə] i [s₂ir'ku.lə]. Aquestes dues seqüències, a banda de

¹⁵⁴ Les dades recollides semblen indicar que el rebuig pel contacte de sibilants no només es produeix entre el clíctic i el verb, sinó també entre el clíctic i el mot precedent: [əm'prez əs 'pasə], [e'jz əs 'parlən], [ə] βə'pələz əz 'βəl fuzju'na], etc. (vg. § 7.5.2.1). Tanmateix, aquestes seqüències no seran objecte d'anàlisi.

¹⁵⁵ *OCPS és equivalent a *[sib][sib] (Pons 2004) i *GEMINATESIBILANT (Wheeler 2005).

transgredir MAX, també violen altres restriccions que se situen en posicions més avançades de la jerarquia. El cas més evident és el de [s₂ir'ku.lə], en què l'elisió del segment sibilant que representa el clíctic reflexiu de 3a p. implica la transgressió de REAL-μ i fa que el candidat sigui descartat immediatament (vg. § 7.5.3-4). Aquesta restricció no és transgredida per la forma alternativa [s₁ir'ku.lə], en què el segment elidit pertany al verb, i no al clíctic. Tanmateix, el fet que s'elideixi el segment inicial del verb porta Bonet i Lloret (2002: 27-29) a concloure que [s₁ir'ku.lə] transgredeix una altra restricció que se situa a la part superior de la jerarquia —per sobre d'ALIN (CL/V)—, i que es relaciona amb la correspondència entre outputs. Aquesta restricció és anomenada OUTPUT-OUTPUT_{Inicial} (OO_{In}) i requereix que el segment inicial d'un mot base aïllat tingui un segment corresponent a les seves formes derivades o cliticitzades (Bonet i Lloret 2002: 28).¹⁵⁶

Al tableau (122) la restricció *OCPs continua apareixent al capdamunt de la jerarquia, de manera que el primer candidat a ser descartat és el que conté dos sons sibilants adjacents. En aquesta ocasió, però, la presència de les restriccions REAL-μ i OO_{In} provoca que els dos candidats que contenen segments elidits també siguin descartats. A l'espera que noves dades permetin establir la posició exacta que ha d'ocupar la restricció OO_{In}, de moment s'opta per col·locar-la al mateix nivell que REAL-μ. El que és essencial és que totes dues s'han de situar per sobre de la restricció ALIN (CL/V), la qual és transgredida pels dos candidats restants: [sə.sir.'ku.lə] i [s₁₂ir'ku.lə]. El fet que UNIF domini DEP explica que el candidat amb epèntesi sigui seleccionat com a guanyador.

(122)

/s ₁ # s ₂ ir'kulə/	*OCPs	REAL-μ	OO _{In}	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX	DEP
☞ sə.sir.'ku.lə				*			*
ə.s.sir.'ku.lə	*!						*
s ₁ ir.'ku.lə			*!			*	
s ₂ ir.'ku.lə		*!				*	
s ₁₂ ir.'ku.lə				*	*!		

¹⁵⁶ Vegeu § 7.5.7 per a un estudi més aprofundit de les restriccions de fidelitat entre outputs que són rellevants per a l'anàlisi dels clíctics pronominals.

La jerarquitització que s’ha establert al tableau precedent és vàlida per a qualsevol combinació que contingui un proclític acabat en sibilant seguit d’un verb encapçalat pel mateix so, tal com es pot comprovar als tableaux (123) i (124), que corresponen a les seqüències /n+z # sə'ludə/ i /l+z # sə'ludə/, respectivament.

(123)

/n+z ₁ # s ₂ ə'ludə/	*OCPs	REAL-μ	OO _{ln}	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX	DEP
☞ ən.zə.sə.'lu.ðə				*			**
əns.sə.'lu.ðə	*!						*
ən.z ₁ ə.'lu.ðə ¹⁵⁷			*!			*	*
ən.s ₂ ə.'lu.ðə		*!				*	*
ən.s ₁₂ ə.'lu.ðə				*	*!		*

(124)

/l+z ₁ # s ₂ ə'ludə/	*OCPs	REAL-μ	OO _{ln}	ALIN (CL/V)	UNIF	MAX	DEP
☞ əl.zə.sə.'lu.ðə				*			**
əls.sə.'lu.ðə	*!						*
əl.z ₁ ə.'lu.ðə ¹⁵⁰			*!			*	*
əl.s ₂ ə.'lu.ðə		*!				*	*
əl.s ₁₂ ə.'lu.ðə				*	*!		*

En l’anàlisi que s’acaba de proposar, els clítics de 1a i 3a p. plur. reben el mateix tipus de tractament, a diferència del que s’havia proposat a Bonet i Lloret (2002, 2005a) per al català de Barcelona. En aquells treballs es postulaven formes fonològiques diferents per als dos pronoms —/nz/ enfront de /l+z/—, que es justificaven per la necessitat d’explicar certs processos d’elisió característics d’algunes variants enclítics. Tanmateix, el fet que els diversos clítics plurals presentin una estructura molt similar fa pensar en la conveniència de tractar-los unitàriament, de manera que el segment /z/ que

¹⁵⁷ D’acord amb Mascaró (1986) i Bonet i Lloret (1998, 2002), entre d’altres, es dona per suposat que els proclítics preserven la sonoritat quan entren en contacte amb una forma verbal començada per vocal. Això és el que passa a [ən.z₁ə.'lu.ðə] i [əl.z₁ə.'lu.ðə], formes en què s’ha elidit la consonant inicial del verb.

tots tenen en comú pugui ser considerat el morf de plural, i les consonants que el precedeixen passin a ser identificades com a al·lomorfs de cadascun dels diferents pronoms (vg. § 7.5.4). Amb aquesta anàlisi les restriccions que s'han postulat fins ara són suficients per donar compte de les seqüències [ən.zə.sə.'lu.ðə] i [əl.zə.sə.'lu.ðə] —així com [u.zə.sə.'lu.ðə]—, les quals es poden analitzar de manera paral·lela.

En canvi, Bonet i Lloret (2002: 30-32) havien d'incloure una restricció nova als tableaux corresponents als inputs /nz₁ # s₂ə'ludə/ i /wz₁ # s₂ə'ludə/ per evitar que fossin seleccionats com a òptims els candidats [ən.s₂ə.'lu.ðə] i [u.s₂ə.'lu.ðə], amb elisió del segment sibilant pertanyent al clític. En considerar que els pronoms d'aquestes seqüències eren subjacentment monomorfèmics, la restricció REAL-μ no podia descartar els candidats esmentats, atès que l'elisió de la sibilant no impedia que el clític continués sent representat pel segment adjacent [n] o [u]. La solució proposada passava per recórrer a una restricció MAX referida específicament als sons sibilants, que s'havia de situar al mateix nivell que REAL-μ (Bonet i Lloret 2002: 32). Aquesta nova restricció, però, deixava de ser rellevant a la seqüència paral·lela [əl.s₂ə.'lu.ðə], procedent de /l+z₁ # s₂ə'ludə/, la qual sí que podia ser descartada per REAL-μ. En definitiva, la proposta resultava un xic asimètrica, ja que recorria a dues restriccions diferents per protegir les sibilants finals dels pronoms.

L'anàlisi que s'ha seguit en aquest subapartat deixa entendre que en català central septentrional els contactes entre sons sibilants pertanyents a grups clítics es resolen sempre a través de la inserció d'una vocal epentètica. El cert, però, és que en aquest context, com en molts d'altres, es detecta variació. El recurs a l'epèntesi és força general, però també és possible trobar exemples de fusió o elisió de sibilants. El que és destacable és que aquests exemples tendeixen a concentrar-se més en uns pronoms que en uns altres.

De tots els proclítics que acaben en sibilant, el pronom reflexiu de 3a p. és el que recorre de manera més sistemàtica a l'epèntesi quan entra en contacte amb un verb començat pel mateix so. Aquesta dada recorda que una de les varietats barcelonines analitzades per Bonet i Lloret (2002) es caracteritzava precisament perquè els grups clítics que contenien el pronom reflexiu de 3a p. eren els únics que inserien una epèntesi per separar les sibilants en contacte. En la resta de casos s'optava per elidir o fusionar aquests segments.

Segons Bonet i Lloret (2002: 34-35), el pronom reflexiu és propens a presentar un comportament diferenciat perquè de tots els que acaben en sibilant és l'únic que consta d'un sol segment subjacent (/s/), de manera que si s'elideix aquest segment, s'elimina qualsevol rastre del pronom, i es transgredeix la restricció REALITZEU-CLITIC (REAL-CL), que se situa per sobre de la més general REAL- μ . Els altres pronoms estan representats fonològicament com a mínim per dos segments, la qual cosa assegura que, en cas d'elidir-se'n un, el clític continuarà tenint algun tipus de representació a l'output. La restricció REAL-CL, doncs, és útil per descartar els candidats que presenten elisió del segment sibilant pertanyent al clític reflexiu de 3a p., però no és útil per descartar els candidats que presenten fusió, els quals continuen sent penalitzats només per la restricció UNIF.

Potser la particularitat més destacable que distingeix el pronom reflexiu de la resta té a veure amb el fet que l'única alternativa possible a la forma majoritària [sə.sir.'ku.lə] no és [s₁₂ir.'ku.lə], sinó [ə.s₁₂ir.'ku.lə], una forma que conté una vocal epentètica inicial que no respon a cap necessitat superficial de reparar l'estructura sil·làbica. Es tracta, doncs, d'una seqüència opaca. Bonet i Lloret (2002: 36-37) consideren que aquesta forma pot arribar a ser utilitzada en segons quines varietats a causa de la pressió que exerceix la restricció OUTPUT-OUTPUT_{PARADIGM} (vg. § 7.5.8), que afavoreix els proclítics de forma VC per paral·lelisme amb la resta de proclítics de les varietats en qüestió. El problema és que la restricció OUTPUT-OUTPUT_{PARADIGM} es fa difícil d'aplicar al català central septentrional perquè no tots els proclítics d'aquesta varietat tenen la forma VC (ni tampoc CV), sinó que manifesten variació.

Els grups clítics que no contenen el reflexiu de 3a p. recorren més fàcilment a la fusió dels segments sibilants.¹⁵⁸ En el cas dels pronoms de 2a p. plur. i, sobretot, 3a p. fem. plur., els exemples de fusió arriben a ser fins i tot més nombrosos que els d'epèntesi: les seqüències [u.sə.'lu.ðən] i [lə.sə.'lu.ðən] són més freqüents que [u.zə.sə.'lu.ðən] i [lə.zə.sə.'lu.ðən]. En canvi, quan els pronoms involucrats són els de 1a p. plur. i 3a p. masc. plur., hi torna a haver predomini de l'epèntesi.

El motiu d'aquestes diferències de comportament es pot buscar en factors de caràcter sil·làbic que ja han estat analitzats a § 7.5.4, quan s'ha afirmat que els proclítics

¹⁵⁸ A partir d'aquí es parla directament de fusió, i no d'elisió, perquè els candidats que presenten algun segment elidit transgredeixen les restriccions REAL-cl o REAL- μ , que es troben jerarquitzades en una posició superior a la restricció UNIF, transgredida pels candidats que presenten fusió (vg. tableaux (121), (122) i (123)).

de la p. plur. i 3a p. masc. plur. violen la restricció *CC_{CLÍTICS} si no insereixen una vocal de suport final, a diferència dels pronoms de 2a p. plur. i 3a p. fem. plur., que no transgredeixen mai aquesta restricció sil·làbica ([əns.ku.'nɛʃ] vs. [us.ku.'nɛʃ]). Des d'aquest punt de vista, pot sorprendre que la pressió de *CC_{CLÍTICS} combinada amb la pressió que exerceix *OCPs no provoqui una presència encara més generalitzada de les seqüències [ən.zə.sə.'lu.ðə] i [əl.zə.sə.'lu.ðə], que semblaria que haurien de ser les úniques solucions possibles. S'ha de tenir en compte, però, que les seqüències alternatives [ən.sə.'lu.ðə] i [əl.sə.'lu.ðə], tot i no posposar una vocal epentètica a la forma bàsica del pronom, no transgredeixen la restricció sil·làbica *CC_{CLÍTICS}, precisament perquè les consonants que entren en contacte són dos segments sibilants que s'acaben fusionant en un de sol. Aquesta fusió no es pot produir en seqüències com [əns.ku.'nɛʃ] i [əls.'ti.rə], en què la sibilant amb què acaben els pronoms entra en contacte amb un segment consonàntic diferent i provoca la transgressió de *CC_{CLÍTICS}.

El fet que en els contextos que involucren segments sibilants els pronoms de 1a p. i 3a p. masc. plur. continuïn comportant-se de manera diferent als de 2a p. i 3a p. fem. plur. es pot interpretar com un intent d'imitar el comportament que caracteritza aquests pronoms en la resta de contextos preconsonàntics, és a dir, es pot relacionar amb la denominada uniformitat paradigmàtica (vg. § 7.5.8). D'aquesta manera, és possible minimitzar les diferències entre les formes que adopten els proclítics plurals davant de verb començat per sibilant i les formes que adopten davant de verb començat per qualsevol altre segment consonàntic, tot i que en el primer context la presència d'epèntesis és més generalitzada que en el segon a causa de l'esmentada restricció *OCPs.

Hi ha una qüestió, però, que encara queda per resoldre: quins canvis s'han de produir a la jerarquia de principis per tal que en ocasions pugui ser seleccionat el candidat que presenta fusió de les sibilants en comptes del que presenta epèntesi? D'entrada, cal dir que en aquest cas l'opció escollida no sembla dependre de condicionaments de tipus estilístic: no hi ha una estratègia reservada per als estils de parla formals i una altra reservada per als estils de parla informals. Només es pot dir que, en general, la inserció d'epèntesi tendeix a ser més freqüent que la fusió de sibilants. Per explicar el diferent índex de freqüència d'aquestes dues opcions no cal recórrer al model de les restriccions flotants, sinó que n'hi ha prou amb la informació recollida als tableaux precedents (vg. § 7.5.4). Si es fa cas dels postulats del denominat

Rank-Ordering Model of Eval (Coetzee 2004, 2006), els tableaux (123) i (124) ja indiquen que, després d'[\u0259n.z\u0259.s\u0259.'lu.ð\u0259] i [\u0259l.z\u0259.s\u0259.'lu.ð\u0259], els candidats m\u00e9s freq\u00fcents s\u00f3n [\u0259n.s\u0259\u02c8\u0259.'lu.ð\u0259] i [\u0259l.s\u0259\u02c8\u0259.'lu.ð\u0259], at\u00e8s que tamb\u00e9 s\u00f3n els segons m\u00e9s ben formats.

7.5.7 Restriccions de correspond\u00e8ncia entre outputs

A \u00a7 7.5.6 ja s'ha introdu\u00eft la restricci\u00f3 de correspond\u00e8ncia entre outputs OUTPUT-OUTPUT_{Inicial} (OO_{In}), la qual requereix que el segment inicial d'un mot base a\u00efllat tingui un segment corresponent a les seves formes derivades o cliticitzades (Bonet i Lloret 2002: 28). En un grup cl\u00edtic aquesta restricci\u00f3 penalitza els candidats que elideixen el segment conson\u00e0ntic o voc\u00e0lic inicial del verb a causa del contacte amb un pronom precedent.¹⁵⁹ Al subapartat anterior s'ha comentat que OO_{In} ocupa una posici\u00f3 elevada a la jerarquia, la qual cosa justifica que els contactes de sibilants produ\u00efts entre cl\u00edtic i verb no es resolguin mai a trav\u00e9s de l'elisi\u00f3 del segment sibilant que encap\u00e7ala la forma verbal (vg. tableaux (122), (123) i (124)).

La restricci\u00f3 OO_{In} tamb\u00e9 \u00e9s responsable del manteniment de la vocal inicial d'aquells verbs que estan precedits dels procl\u00edtics *hi* o *ho*. El tableau (125), corresponent a l'input /u # s'kriw/, mostra com el domini que exerceix OO_{In} sobre ALIN (CL/V) provoca que el candidat [w\u0259s.'kriw] sigui m\u00e9s harm\u00f2nic que [us.'kriw].¹⁶⁰

(125)

/u # s'kriw/ (cf. [\u0259s.'kriw])	OO _{In}	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA
us.'kriw	*!		*	**
\u270f w\u0259s.'kriw		*		**

S'ha de tenir en compte que el candidat [w\u0259s.'kriw] no tan sols \u00e9s m\u00e9s harm\u00f2nic des del punt de vista de la restricci\u00f3 OO_{In} sin\u00f3 tamb\u00e9 des del punt de vista de les restriccions referents a l'estructura sil\u00b7l\u00e0bica. Encara que aquestes restriccions pugin de posici\u00f3 a la jerarquia, el candidat guanyador continua sent el que preserva la vocal inicial del verb,

¹⁵⁹ S'ha d'entendre que la restricci\u00f3 OO_{In} no penalitza aquelles seq\u00fc\u00e8ncies en qu\u00e8 s'ha elidit el segment inicial d'un mot a causa del contacte amb un segment pertanyent a un altre mot independent. Tamb\u00e9 conv\u00e9 remarcar que aquesta restricci\u00f3 parteix dels segments presents a l'output, no a l'input.

¹⁶⁰ Aquesta mateixa jerarquitzaci\u00f3 explica que no s'hagin enregistrat mai seq\u00fc\u00e8ncies del tipus [\u0259ns.'kriw] per *n'escriu*. Les seq\u00fc\u00e8ncies esmentades permetrien satisfer ALIN (CL/V), ja que no insereixen cap vocal epent\u00e8tica entre la forma b\u00e0sica del cl\u00edtic i la del verb, per\u00f2 transgredirien la restricci\u00f3 de correspond\u00e8ncia OO_{In} (cf. *escriu*), que es jerarquitzava en una posici\u00f3 superior.

ja que és el que permet satisfer OBERTURA. Aquesta circumstància afavoreix que la forma usada de manera més general no sigui [us.'kriw], tot i que en alguns treballs precedents s'havia afirmat que aquesta forma era justament la majoritària a les comarques gironines, a diferència d'altres zones del català central, en què predominava la forma [wəs.'kriw] (Bonet i Lloret 1998: 194-195). Les noves dades que s'han recopilat mostren que [wəs.'kriw] també és general al català central septentrional, malgrat que en altres contextos aquesta varietat es caracteritza per una major presència d'elisions vocàliques (vg. § 6.2).

A les comarques septentrionals, els únics exemples que es poden trobar d'elisió de la vocal neutra inicial del verb —quan és precedit d'un clític— corresponen a seqüències del tipus [i.'ri.βə] per *hi arriba* o [u.'ɣa.fə] per *ho agafa*. Aquestes seqüències, però, s'han d'interpretar com a realitzacions aferètiques: es tracta de casos en què els verbs implicats han estat objecte d'un procés de simplificació lèxica i, per tant, se solen pronunciar sense la vocal inicial independentment de si estan precedits d'una altra vocal o no. Els parlants que diuen [u.'ɣa.fə] també diuen [ʔɣa.fə.lə.mə.'lɛ.tə] (vg. § 6.5.8). Aquests exemples, doncs, no són rellevants per a l'anàlisi.

La situació canvia quan els pronoms *hi* i *ho* apareixen en posició enclítica, darrere de verb acabat en vocal. En aquest context, els parlants del català central septentrional opten per elidir la vocal neutra final del verb, de manera que pronuncien [ʔpɛr.ðri] i [ʔba.tru] en comptes de [ʔpɛr.ðrəj] i [ʔba.trəw]. Bonet i Lloret (1998: 194-195) ja observaven que aquestes darreres formes, les que preserven la vocal neutra final, tenen un índex de freqüència molt més baix que les formes verbals que preserven la vocal inicial tot i entrar en contacte amb un proclític *ho* o *hi*. Des del seu punt de vista, formes com [us.'koɫ.tə] per *ho escolta* són exclusives de les comarques septentrionals del català central, mentre que formes com [ʔpɛr.ðri] per *perdre-hi* es poden sentir fàcilment en varietats que conserven de manera sistemàtica la vocal neutra inicial a *ho escolta*. Les noves dades del COD i les enquestes aguditzen encara més aquest contrast, ja que revelen que les formes [us.'koɫ.tə] o [us.'kriw] no són generals ni tan sols al català central septentrional, mentre que [ʔpɛr.ðri] o [ʔba.tru] són predominants a totes les àrees.

Aquestes dades evidencien que és més greu elidir la vocal inicial d'un verb que elidir-ne la vocal final. Per explicar aquesta asimetria, Bonet i Lloret (2002: 27-28) proposen una nova restricció de correspondència anomenada OUTPUT-OUTPUT_{Final}

(OO_{Fin}), que segons les varietats es jerarquitzaria en una posició superior o inferior a la restricció paral·lela OO_{In}.¹⁶¹ Tanmateix, les dades de què es disposa indiquen que, en lloc d'establir diferents jerarquitzacions per a diferents varietats, el més adequat és considerar que OO_{In} se situa sempre per sobre d'OO_{Fin}, tal com ja es suggereix al mateix article de Bonet i Lloret i tal com es desprèn dels comentaris fets a § 6.5.6 d'aquesta tesi, on s'afirma que la posició inicial de mot està dotada d'una prominència acústica i articulatòria major que la posició medial o final. En un treball molt recent, Lloret i Jiménez (en premsa) proporcionen diversos exemples del català i d'altres llengües que corroboren que els segments situats en posicions prominents, com la inicial de mot, es mantenen més estables que els situats en altres posicions (vg. també Casali 1997: 500).

El tableau que s'ha presentat a (125) contrasta amb el (126), que correspon a la seqüència *batre-ho*. En aquest cas, la restricció de correspondència OO_{Fin} es jerarquitzava per sota ALIN (CL/V) i, per tant, el candidat seleccionat passa a ser el que no presenta epèntesi. El rànquing OBERTURA, *CODA >> OO_{Fin} es justificarà al tableau (128).

(126)

/ˈbatr # u/ (cf. [ˈba.trə])	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA	OO _{Fin}
☞ ˈba.tru				*
ˈba.trəw	*!		*	

Encara que les restriccions sil·làbiques flotants pugin de posició a la jerarquia i se situïn per sobre d'ALIN (CL/V), el candidat guanyador continua sent [ˈba.tru], ja que és la forma menys marcada des del punt de vista de l'estructura sil·làbica. Així doncs, tant al tableau (125) com al (126) els candidats òptims són també els que presenten menys transgressions dels principis sil·làbics OBERTURA i *CODA.

Tanmateix, si es pren en consideració una mostra més àmplia d'exemples es constata que l'anàlisi proposada presenta encara algunes llacunes. En català central septentrional —i en altres varietats— són molt freqüents les seqüències del tipus [ˈbus.ku] per *busca-ho*, [ə.ˈri.βi] per *arriba-hi* o [ˈmi.ru] per *mira-ho*. D'entrada, aquests exemples poden semblar idèntics a [ˈba.tru] per *batre-ho* o [ˈpɛr.ðri] per *perdre-hi*, però

¹⁶¹ OO_{In} i OO_{Fin} són equivalents a OUTPUT-OUTPUT-MAX-EDGE, una nova denominació d'aquelles restriccions proposada posteriorment per les mateixes autores (Bonet i Lloret 2005b: 1313-1314, Lloret 2006: 3-5). S'ha de tenir en compte, però, que darrere d'aquesta nova etiqueta s'haurien de distingir dues restriccions, una referent als segments inicials dels mots i l'altre referent als segments finals.

una observació atenta dels uns i dels altres mostra que no poden ser objecte de la mateixa anàlisi. En seqüències del tipus ['ba.tru], l'output corresponent a la forma verbal aïllada acaba amb una vocal epentètica (*batre*), mentre que en seqüències com ['bus.ku] la vocal final del verb és lèxica (*busca*). La diferent naturalesa d'aquesta vocal no és una qüestió anecdòtica, sinó que té notables repercussions a l'anàlisi.

És evident que si una vocal no és present a l'input no pot representar cap morfema i, per tant, no “corre el perill” de transgredir REAL-μ, una de les restriccions que ocupa la part superior de la jerarquia (vg. § 7.5.3-4). El problema és que la vocal final de les formes verbals *busca*, *arriba* o *mira sí* que és present a l'input i, a més, correspon al morfema verbal de mode/temps. Això implica que una seqüència com ['bus.ku], amb elisió de la vocal neutra final del verb, ja no pot ser ni tan sols avaluada per les restriccions del tableau (126), ja que prèviament REAL-μ s'ha encarregat de descartar-la. L'eliminació d'aquesta seqüència és il·lustrada al tableau (127), que recull un tram més ampli de la jerarquia (cf. (122)).

(127)

/'buskə # u/ (cf. ['bus.kə])	REAL-μ	OO _{In}	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA	OO _{Fin}
'bus.ku	*!				*	*
● ³¹ 'bus.kəw					**	

El tableau precedent mostra que el candidat seleccionat erròniament com a guanyador no transgredeix ni tan sols la restricció ALIN (CL/V). El motiu és simple: la vocal final del verb és lèxica, de manera que quan s'hi afegeix un clític a darrere, tots dos elements queden immediatament adjacents. Quina és, doncs, la restricció que afavoreix ['bus.ku] per sobre de ['bus.kəw]? El cert és que, de totes les que s'han incorporat a l'anàlisi, només n'hi ha una que permetria seleccionar la seqüència indicada: la restricció sil·làbica *CODA. El problema és que aquesta restricció, tot i tenir caràcter flotant, només es pot moure dins d'uns determinats límits i no pot arribar a dominar mai alguns principis que es troben al capdamunt de la jerarquia, com per exemple REAL-μ.

En la bibliografia existent encara no s'ha fet cap proposta d'anàlisi formal d'aquest tipus de seqüències, tot i la complexitat evident que comporten. S'ha de tenir en compte que la gran majoria d'anàlisis que s'han fet dels clítics pronominals catalans s'han centrat en l'estàndard o el barceloní, varietats en què predominen les seqüències

[ˈbus.kəw] i [ə.ˈri.βəj], que en principi no presenten problemes. En aquests estudis, les seqüències problemàtiques, les que feien trontollar l’anàlisi, eren més aviat formes com [wəs.ˈkuɫ] i [ˈba.trəw], que es consideraven opaques pel fet d’incloure un segment epentètic innecessari, atesa la presència d’un clíctic vocàlic adjacent al verb (Bonet i Lloret 2005b: 1312-1314, Lloret: 2006: 3-5). Aquestes estructures feien posar en dubte la validesa d’un model paral·lel com la TO, ja que eren més fàcilment explicables a través d’una teoria derivacional que permetés sil·labificar primer el verb, i després el conjunt del verb i el clíctic. Tanmateix, la possibilitat de recórrer a restriccions de correspondència entre outputs ha permès que la TO també esdevingui un marc idoni per analitzar les seqüències en qüestió.

Les formes [ˈbus.ku] i [ə.ˈri.βi] del català central septentrional, però, es fan difícils d’explicar tant des del marc de la TO com des d’un model derivacional. Si s’adoptés aquest últim, com es justificaria que en afegir un enclíctic vocàlic s’elideixi la vocal final d’un verb que ja ha estat sil·labificat prèviament? Possiblement s’hauria de postular que aquesta vocal és objecte d’un procés d’elisió ocorregut a la fonologia postlèxica, similar als processos d’elisió que ocorren entre mots.

Dins del marc de la TO, potser el més convenient seria recórrer a algunes de les restriccions que s’han utilitzat per a l’anàlisi dels contactes vocàlics entre mots. El problema és que els contactes entre vocals àtones diferents pràcticament no s’han formalitzat a través de cap principi, ja que presenten un grau massa elevat de variació (§ 6.2.4). Seqüències com *defecte humà*, *ajuda humanitària* i *compra unguents* poden resoldre’s tant en diftong com en elisió —i fins i tot en hiat. L’alternança entre aquestes diverses resolucions és tan forta que es fa gairebé impossible trobar factors que afavoreixin una o altra realització. Tot i així, a § 6.5.6 s’ha hipotetitzat que la possible ambigüïtat d’una seqüència pot convertir-se en un factor decisiu per bloquejar-ne qualsevol possibilitat d’elisió. Un argument a favor d’aquesta hipòtesi és que en els contactes entre vocals àtones diferents només es preserva de manera sistemàtica la vocal neutra final d’un mot quan la seva elisió podria provocar ambigüïtat. Per exemple, a la seqüència *ella busca hospitals* les elisions predominen per sobre dels diftongs, probablement perquè el subjecte de l’oració és explícit i, per tant, la pèrdua del morf flexiu verbal *-a* no suposa cap mena d’ambigüïtat. En canvi, a la seqüència *també compra unguents* no s’explicita el subjecte, de manera que si s’elideix la darrera vocal del verb la lectura resultant és ambigua (*jo compro* o *ell compra unguents?*). Per aquest

motiu, la seqüència no es resol mai en elisió, sinó que oscil·la entre diftong i hiat. Aquest mateix comportament apareix reflectit en força més exemples (vg. § 6.5.6).

Un altre argument que confirma la importància del factor ‘ambigüitat’ en la resolució dels contactes vocàlics es pot trobar precisament en els grups clítics “problemàtics” [ˈbus.ku], per *busca-ho*, i [ə.ˈri.βi], per *arriba-hi*. A diferència de les seqüències de mots esmentades anteriorment, aquests grups clítics no manifesten variació: sempre es realitzen sense la vocal final del verb. L’elisió sistemàtica d’aquest segment és possible perquè l’estructura resultant no és mai ambigua: en tots els casos la vocal elidida només pot pertànyer a un imperatiu de 2a p. sing. Si aquesta vocal permet ser identificada tan inequívocament es pot presuposar que la seva elisió no implica cap transgressió de REAL-μ. Les seqüències [ˈbus.ku] i [ə.ˈri.βi] fan pensar, doncs, en la possibilitat d’interpretar REAL-μ d’una manera més restrictiva, per tal que només pugui penalitzar aquelles estructures que no permeten recuperar la informació corresponent a un morfema que era present a l’input però que no té cap exponent a l’output. Si s’admetés aquesta interpretació més restrictiva de REAL-μ, el tableau (127) seleccionaria [ˈbus.ku] com a candidat òptim, tal com es pot comprovar a (128). Aquest tableau també mostra que les restriccions sil·làbiques OBERTURA i *CODA han de dominar OO_{Fin} per tal d’obtenir els resultats adequats.

(128)

/ˈbuskə # u/ (cf. [ˈbus.kə])	REAL-μ	OO _{In}	ALIN (CL/V)	OBERTURA	*CODA	OO _{Fin}
☞ ˈbus.ku					*	*
ˈbus.kəw					**!	

Amb aquesta reinterpretació, la restricció REAL-μ podria ser de més utilitat per avaluar els contactes entre vocals àtones distintes pertanyents a seqüències de mots plens, en què es detectava un alt grau de variació (cf. § 6.5.6).

7.5.8 Els clítics pronominals i els paradigmes

Al llarg dels subapartats precedents s’ha fet una proposta d’anàlisi formal per a la majoria de proclítics i enclítics, tant singulars com plurals, del català central

septentrional. La notable variació a què estan subjectes aquestes partícules ha fet que en més d'una ocasió es tornés a recórrer al mecanisme de les restriccions flotants. En canvi, en altres casos l'alternança entre dues o més formes només s'ha pogut explicar a partir d'inputs diferents. L'anàlisi proposada ha estat complexa, però tot i així, encara no s'ha pogut formalitzar de manera completa tota la variació que havia estat descrita a § 7.2.

Convé recordar que una de les constatacions més importants que s'han fet en descriure les dades és que hi ha clítics que presenten el mateix tipus d'estructura però divergeixen en el seu comportament. L'exemple més citat és el dels proclítics singulars: tots presenten variació entre formes VC i CV excepte el partitiu, que es decanta sempre per les realitzacions VC. Formalment, els casos de variació s'han tractat com el resultat del conflicte entre la restricció d'alineament ALIN (CL/V) i les restriccions de marcatge OBERTURA i *CODA (vg. § 7.5.3), però encara no s'ha fet cap proposta per donar compte del comportament diferenciat del partitiu.

La solució més simple seria recórrer a l'al·lomorfa: els pronoms de 1a p. sing., 2a p. sing. i reflexiu de 3a p. estarien representats per les formes subjacents monoconsonàntiques /m/, /t/ i /s/, mentre que el partitiu ho estaria per /ən/.¹⁶² Aquesta anàlisi, però, només seria vàlida per als proclítics, ja que en posició enclítica, darrere de verb acabat en consonant, el partitiu sol adoptar la forma [nə] —excepte darrere de sibilant, on predominen les seqüències del tipus [ʎə.ʒɛ.ʃən] (vg. § 7.5.5). A més, aquesta proposta tampoc no s'adiu amb el tractament que s'ha donat a la vocal [ə]. Fins ara s'ha considerat que són epentètiques totes les vocals neutres que no corresponen al morfema de femení. Des d'aquest punt de vista, no sembla gaire coherent defensar que en seqüències com [ət.ku.'nɛʃ] o [tə.ku.'nɛʃ] la vocal del clíctic és epentètica, mentre que a la seqüència [əŋ.ku.'nɛʃ] la mateixa vocal té caràcter lèxic. Sembla més lògic considerar que en aquest darrer cas també s'insereix un segment [ə] per reparar l'estructura sil·làbica.

Així doncs, més que modificar els inputs que s'havien establert potser el més adequat és incorporar noves restriccions que permetin explicar el comportament

¹⁶² Aquesta proposta s'assembla a la que havien fet Lloret i Viaplana (1996), tot i que les formes fonològiques que havien postulat aquests autors eren diferents: per als pronoms de 1a p., 2a p. i reflexiu de 3a p. les formes eren /mə/, /tə/ i /sə/, respectivament, mentre que per al partitiu era /n/. Les dades procedents del COD i les enquestes mostren que actualment les seqüències del tipus [ˈdo.nə.mə] i [ˈkom.prə.tə] són del tot esporàdiques, per la qual cosa no té gaire sentit postular formes subjacents /CV/ (vg. § 7.5.1).

diferenciat de determinats pronoms. El fet que el partitiu sigui sintàcticament molt distint als pronoms de 1a p., 2a p. i reflexiu de 3a p. fa pensar en la possibilitat de recórrer a restriccions relacionades amb (sub)paradigmes, i amb les pressions analògiques i/o contrastives que hi tenen lloc.

En el marc de la TO s'han desenvolupat diversos submodels que pretenen donar compte de les semblances i diferències que es detecten entre els membres d'un mateix paradigma. La primera proposta sobre aquesta qüestió prové de Kenstowicz (1996), i es basa en dos principis fonamentals: BASE-IDENTITY i UNIFORM EXPONENCE. El primer fa referència a la pressió uniformadora que exerceixen les formes bàsiques sobre els seus mots derivats, mentre que el segon explica els casos en què no hi ha una forma bàsica que fa pressió (els paradigmes flexius), o aquells altres casos en què és la base la que és modificada a causa de la influència que exerceixen els seus derivats.

BASE-IDENTITY ha tingut continuïtat en l'anomenada teoria de la correspondència transderivacional (*Transderivational Correspondence Theory*, en anglès; Benua 1997), que se centra en les relacions de derivació i expressa la pressió que exerceix una forma bàsica sobre una altra de derivada a través d'una sèrie de restriccions de fidelitat entre outputs. Aquesta teoria és complementària del model dels paradigmes òptims (*Optimal Paradigms*, en anglès; McCarthy 2005), el qual se centra en la morfologia flexiva i propugna que cada candidat ha de correspondre a un paradigma flexiu sencer, tots els membres del qual estan subjectes a l'avaluació de restriccions de marcatge i de fidelitat. A més, el model introdueix un conjunt nou de restriccions de correspondència entre outputs que requereixen que l'arrel de cada membre del paradigma coincideixi amb les arrels de la resta de membres. En aquest cas, doncs, no hi ha una forma bàsica prioritària, sinó que qualsevol element del paradigma pot influir sobre els altres.

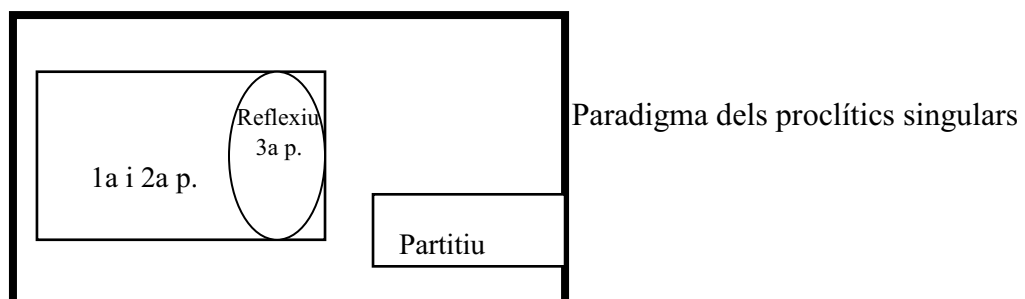
Els membres d'un paradigma, però, no sempre estan subjectes a tendències homogeneïtzadores. De vegades el que ocorre és justament el contrari: s'intenta evitar l'homofonia entre determinades formes. Aquest rebuig per la coincidència formal d'elements que estan relacionats morfològicament però que no tenen el mateix significat s'ha intentat formalitzar a través de la introducció d'un conjunt de restriccions d'anti-fidelitat (Crosswhite 1997, Alderete 2001). Una proposta similar ha estat feta per Kenstowicz (2001), que ha incorporat a l'anàlisi la restricció PARADIGMATIC CONTRAST, segons la qual dos membres fonològicament distints han de romandre també fonèticament distints.

Una de les idees bàsiques que es dedueix dels diversos submodels que s'acaben de citar és que les pressions analògiques que es produeixen entre els mots són més fortes com més estreta és la relació que mantenen.¹⁶³ Aquesta idea queda plasmada en el tipus de formes que adopten els clítics singulars de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu al català central septentrional. Tal com s'ha repetit en diverses ocasions, aquests clítics alternen entre les formes VC i CV, però sempre d'acord amb una determinada gradació: les formes CV es concentren en els pronoms de 1a i 2a p., són menys nombroses en el cas del pronom reflexiu de 3a p., i són del tot inexistents en el pronom partitiu.

No és casual que, dels pronoms esmentats, el partitiu sigui el que presenta un comportament més diferenciat, ja que també és el que està menys relacionat amb la resta: no pertany ni al grup dels pronoms acusatius, ni al dels datius, ni tan sols al dels reflexius, sinó que és un clític adverbial. Tampoc no és casual que els pronoms febles de 1a i 2a p. siguin els que presenten més coincidències de comportament: s'ha de tenir en compte que són els únics que fan servir la mateixa forma tant per a les funcions de complement directe i indirecte com per a la funció reflexiva. Aquests dos clítics, doncs, no són del tot paral·lels al pronom de 3a p., que sí que presenta formes diferenciades per a les funcions que s'acaben d'esmentar (el clític 'es/se', per exemple, és específicament reflexiu).

Totes aquestes constatacions fan pensar en la possibilitat de tractar els proclítics singulars com un paradigma, a dins del qual encara és possible distingir diversos subparadigmes que contrasten —en major o menor grau— entre ells. Aquesta idea es mostra gràficament, i de manera molt esquemàtica, a (129).

(129)

¹⁶³ Vegeu Lloret (2004, 2006) i Pons (2001, 2007, en premsa) per a un repàs succint dels diversos tipus d'anàlisi formal que han incorporat la noció de paradigma, així com dels problemes que comporten. En aquests treballs també es fa una proposta d'aplicació d'alguna d'aquestes anàlisis a la morfologia flexiva nominal i verbal del català.

Es pot observar que el partitiu és el clíctic que s'allunya més de la resta. Al quadre encara faltaria incloure els altres clíctics singulars de 3a p.: els acusatius masculí i femení, i el datiu. D'aquests, el més rellevant per a l'anàlisi que s'està duent a terme és l'acusatiu masculí, ja que és l'únic que es realitza subjacentment a través d'una sola consonant i, per tant, és el que presenta més problemes de sil·labificació. En alguns estudis anteriors s'havia defensat que en català central septentrional el comportament d'aquest pronom tenia certes semblances amb el del partitiu, una constatació que només ha estat parcialment confirmada per les noves dades analitzades (vg. § 7.2.1-2). Aquestes dades mostren que el pronom acusatiu masculí té un comportament variable i que es distingeix de la resta de clíctics singulars perquè en posició enclítica pot anar acompanyat d'un segment vocàlic [u]. S'hauria de considerar, doncs, que aquest pronom pertany a un altre subparadigma?

Totes les anàlisis que s'han fet en termes de paradigmes han tractat fenòmens relacionats amb la morfologia derivacional, d'una banda, i amb la morfologia flexiva nominal i sobretot verbal, de l'altra, però no n'hi ha cap que s'hagi centrat en la morfologia flexiva pronominal. El cert és que es fa difícil aplicar aquest tipus d'anàlisis a l'àmbit dels clíctics, en part per la mateixa noció de paradigma. Tot i que d'aquest concepte encara no es té una definició exacta i precisa, se sol donar per fet que els paradigmes estan formats per conjunts de mots que comparteixen una mateixa arrel o base morfològica (Rebrus i Törkenczy 2005: 263-265). No és clar, doncs, que en aquesta definició hi tingui cabuda un conjunt d'elements com els proclíctics singulars.

En català, tan sols Bonet i Lloret (2002: 36-37) han proposat estendre la noció d'uniformitat paradigmàtica, tal i com l'entén Kenstowicz (2005), a l'àmbit dels clíctics pronominals. Aquestes autores proposen una restricció $OUTPUT-OUTPUT_{PARADIGM}$ que permeti uniformar els membres d'un paradigma constituït per pronoms febles. Bàsicament utilitzen aquesta restricció per explicar el comportament del pronom reflexiu de 3a p. en una varietat de l'àrea de Barcelona en què, a diferència de la tendència més general, aquest pronom també adopta la forma VC davant de verb començat per sibilant. Consideren que en aquesta varietat la restricció $OUTPUT-OUTPUT_{PARADIGM}$ ocupa una posició més elevada que en altres varietats, la qual cosa afavoreix que el clíctic reflexiu adopti la mateixa forma que la resta de proclíctics monoconsonàntics singulars, els quals es caracteritzen per presentar l'estructura VC. L'anàlisi de Bonet i Lloret (2002), però, no aprofundeix més en el tema de les relacions

paradigmàtiques, i no fa referència a cap dels problemes que pot ocasionar la incorporació d'OUTPUT-OUTPUT_{PARADIGM} a l'anàlisi.

Un dels possibles problemes és que OUTPUT-OUTPUT_{PARADIGM} uniformitzi per excés, és a dir, que propagui la presència de determinades formes en contextos en què no serien adequades. Per exemple, en el cas dels proclítics singulars del barceloní, aquesta restricció podria afavorir la presència de formes VC no només davant de verb començat en consonant sinó també davant de verb començat en vocal: [əs.pəŋ.'ti.nə] vs. *[ə.sə.'ɣra.ðə] (vg. Wheeler 2005: 369, Jiménez 2006).

Malgrat els diversos problemes que pot comportar l'ús de restriccions d'uniformitat (sub)paradigmàtica en l'àmbit dels clítics pronominals, sobretot en una varietat que presenta un grau tan alt de variació com el català central septentrional, el cert és que és la manera més lògica d'explicar les diferències de comportament que s'observen entre determinats pronoms, si no es vol recórrer a l'al·lomorfa. Però perquè sigui possible una anàlisi basada en subparadigmes cal un estudi aprofundit del rol i les atribucions que ha de tenir el component morfològic dins del marc de la TO. Aquest component és el que hauria de crear els diferents paradigmes i subparadigmes per dur a terme l'anàlisi posterior, emmarcada ja en la fonologia.

El comportament dels proclítics singulars es podria explicar a través de l'establiment de dos subparadigmes bàsics: un format únicament pel pronom partitiu i l'altre format pel reflexiu i els pronoms de 1a i 2a p. sing. A cada un d'aquests subparadigmes hi correspondria una restricció d'uniformitat paradigmàtica: UNIF_{para/n/} i UNIF_{para/m, t, s/}. El fet que en català central septentrional el partitiu sempre es realitzi a través de la forma VC indica que la restricció UNIF_{para/n/} s'hauria de situar en una posició elevada de la jerarquia. En canvi, el comportament variable de la resta de proclítics singulars requereix que la restricció UNIF_{para/m, t, s/} romangui inactiva i, per tant, se situï en una posició més reculada de la jerarquia.

És interessant remarcar que les dades del català central septentrional no són les úniques que semblen requerir la presència d'aquest tipus de restriccions, sinó que també n'hi ha procedents d'altres varietats dialectals catalanes i d'altres llengües. En el domini lingüístic català, el partitiu també presenta un comportament particular als dialectes nord-occidental, valencià i balear. Malgrat que en els estudis dedicats a aquestes varietats s'afirma que tots els proclítics singulars adopten la forma CV davant de verb començat per consonant, els textos espontanis enregistrats al COD mostren que a la

pràctica hi ha variació, i que el partitiu torna a ser el clíctic que té més tendència a adoptar la forma VC (Viaplana i Perea 2003).

Fins i tot en altres llengües romàniques es detecta aquesta mateixa distinció. En francès, per exemple, la forma del partitiu es contraposa a la dels clíctics de 1a p., 2a p. i reflexiu de 3a p.: *en* enfront de *me*, *te* i *se*. Un cas similar és el de l'italià, llengua en què el partitiu es caracteritza per un timbre vocàlic distint de la resta de proclíctics: *ne* enfront de *mi*, *ti* i *si*. A la resta de llengües romàniques no hi ha ni tan sols clíctic partitiu: aquest pronom no forma part de l'inventari dels clíctics pronominals del portuguès, ni de l'espanyol, ni del romanès. En canvi, els pronoms acusatius, datius i reflexius sí que són presents a totes les llengües romàniques. Així doncs, els inventaris dels clíctics pronominals constitueixen una altra mostra de les distincions que s'estableixen entre aquests pronoms. Les restriccions d'uniformitat i contrast paradigmàtics constitueixen una proposta atractiva de tractament d'aquestes divergències, però sens dubte requereixen una anàlisi molt més exhaustiva, que es deixa per a futurs treballs.

7.6 SÍNTESI I REFLEXIÓ FINAL

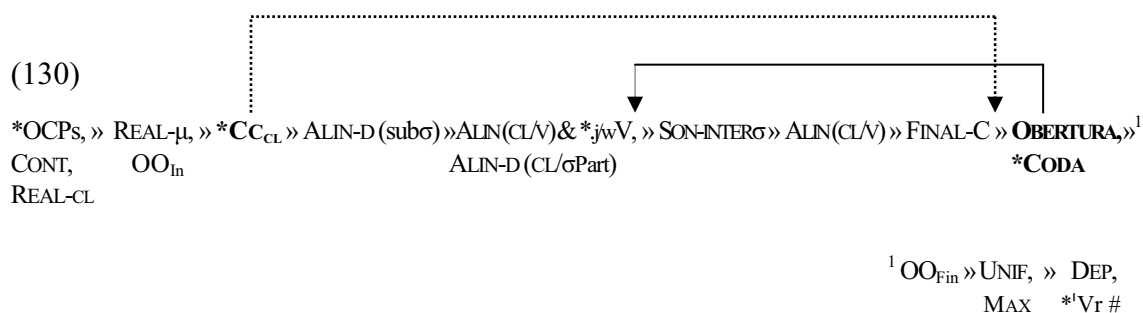
L'anàlisi formal que s'ha traçat al llarg dels subapartats precedents ha permès donar compte de les formes més habituals que adopten els clíctics pronominals en català central septentrional. En aquesta anàlisi no només han estat bàsiques les restriccions d'alineament, sinó també les referents a l'estructura sil·làbica, l'OCP, la correspondència entre outputs i la sonicitat intersil·làbica. Un dels aspectes més destacables de l'anàlisi proposada és que no totes les restriccions que s'han esmentat ocupen una posició fixa a la jerarquia, sinó que algunes es consideren flotants. S'ha de tenir en compte que l'àmbit dels clíctics pronominals, com el dels contactes vocàlics, es caracteritza per presentar un notable grau de variació lingüística, de manera que no n'hi ha prou amb una única i inamovible jerarquia de restriccions per explicar tota la varietat de formes que poden ser utilitzades.

Les restriccions que s'han considerat flotants són tres, i totes es relacionen amb l'estructura sil·làbica: OBERTURA, *CODA i *CC_{CLÍCTICS}. La tria d'aquestes restriccions no és fruit de l'atzar, sinó que obeeix la mateixa lògica que s'havia seguit en l'anàlisi dels contactes vocàlics entre mots, quan s'havia considerat que OBERTURA era un dels principis flotants, juntament amb *OCP/V. Tant unes restriccions com les altres són de

marcatge i, a més, totes tenen en comú que puguen de posició a la jerarquia quan el ritme de parla és ràpid i/o l'estil és informal, mentre que es mantenen en una posició més reculada si l'elocució és lenta i/o el nivell de formalitat és elevat. Aquests canvis de jerarquització no només són necessaris per explicar el cas del català central septentrional, sinó que també ho són per donar compte d'altres casos de variació estilística que es produeixen en llengües i varietats dialectals diferents.

Van Oostendorp (1997) i Morris (1998) han observat que en llengües tan diverses com el francès, l'holandès, el turc i l'espanyol es detecta la mateixa tendència a simplificar les estructures lingüístiques quan l'estil de parla és informal. Quan això passa, les restriccions de marcatge se situen per sobre de les de fidelitat. En canvi, quan l'estil de parla és formal les mateixes restriccions s'ordenen a la inversa, ja que es dona prioritat a l'obtenció de formes que preserven els contrastos lèxics, és a dir, que són màximament distintives (vg. § 3). Tot i que en aquests estudis sempre es contraposen les restriccions de marcatge a les de fidelitat, hi ha casos de variació —com el dels clítics pronominals del català central septentrional— que indiquen que les restriccions d'alineament exerceixen una funció similar a les de fidelitat.

La jerarquia de (130) recopila totes les restriccions que s'han fet servir al llarg de l'anàlisi dels clítics pronominals. Les restriccions flotants, que estan marcades amb negreta, se situen a la posició que tendeixen a ocupar més sovint, que és la que correspon a un estil de parla més aviat informal. Les fletxes indiquen el límit fins al qual es poden moure, tant quan augmenta el nivell de formalitat com quan es rebaixa encara més. Les restriccions que ocupen el mateix nivell de la jerarquia apareixen en línia vertical i separades per comes.

Es pot comprovar com el nombre de restriccions és molt extens. Naturalment, no hi ha cap tableau que hagi incorporat la jerarquia sencera, perquè no totes les restriccions són rellevants per a cada cas que s'ha analitzat.

Al capdamunt de la jerarquia encara s'hauria d'incorporar la restricció SONICITAT, que penalitza totes aquelles estructures que no respecten les condicions bàsiques de bona formació sil·làbica. Immediatament per sota se situarien tres restriccions que mai no són transgredides pels grups clítics del català central septentrional: la restricció *OCPs contra l'adjacència de segments sibilants; la restricció CONT(IGÜITAT), que penalitza les elisions o epèntesis ocorregudes entre morfms que són adjacents a l'input; i la restricció REAL-CL, que demana que qualsevol clíctic estigui representat per algun segment a l'output. D'acord amb el teorema de Panini, segons el qual les restriccions més específiques han de dominar sempre les més generals (Prince i Smolensky 1993), REAL-CL s'ha de situar per sobre de la restricció REAL- μ , ja que aquesta darrera requereix que qualsevol tipus de morfema tingui un exponent a l'output. REAL- μ se situa al mateix nivell que una de les restriccions de correspondència entre outputs: la que fa referència al manteniment dels segments inicials de les formes verbals. La restricció paral·lela que requereix la preservació dels segments finals ocupa una posició més reculada de la jerarquia. Entre aquestes dues restriccions de correspondència se situen diversos principis d'alineament que són claus per determinar la forma dels clítics pronominals.

El principi d'alineament que apareix en una posició més elevada és ALIN-D (sub σ), l'encarregat de fer coincidir el límit dret del mot lèxic amb el límit dret d'un constituent subsil·làbic. Immediatament per sota se situa la restricció ALIN-D (CL/ σ Part), que permet formalitzar el lligam detectat entre una sèrie de partícules monosil·làbiques i la realització VC dels clítics. Al mateix nivell apareix la restricció composta ALIN (CL/V) & *.j/wV, que, com a tal, ha de dominar cadascun dels seus integrants, un dels quals és el principi ALIN (CL/V), que demana l'adjacència entre clítics i verbs, i apareix a gairebé tots els tableaux que s'han anat construint al llarg de l'anàlisi. Per sota d'aquest principi se situa la restricció FINAL-C, que requereix que cada mot prosòdic acabi amb una consonant i que també se sol classificar dins de les restriccions d'alineament.

Al capdavant de la jerarquia s'hi troben UNIF, MAX i, finalment, DEP, tres restriccions que gairebé mai no tenen influència en la selecció del candidat òptim. A la mateixa posició apareix * \backslash r #, tot i que al llarg de l'anàlisi ja s'ha vist que hi ha formes pronominals que són difícils d'explicar si es considera que aquesta restricció se situa a baix de tot de la jerarquia (vg. § 7.5.3-4).

A (130) no només s'han recollit les restriccions que ocupen una posició fixa, sinó també les que tenen caràcter flotant. Es pot observar com en un estil de parla més aviat informal —l'estil que és usat més sovint pels parlants— la restricció sil·làbica *CC_{CLÍTICS} tendeix a ocupar una posició força més dominant que la que ocupen OBERTURA i *CODA. És a dir, quan baixa el nivell de formalitat de l'elocució la primera d'aquestes restriccions es desmarca de les dues restants i puja posicions amb molta més facilitat. Es fa necessari que l'estil de parla encara sigui més informal i espontani perquè les restriccions OBERTURA i *CODA també pugin de posició a la jerarquia, i, tot i així, no arriben a ocupar mai una posició tan elevada com *CC_{CLÍTICS}. En català central septentrional, doncs, aquesta darrera restricció té més pes que les altres dues. Cal dir que quan el nivell de formalitat és elevat, *CC_{CLÍTICS} recula posicions fins a situar-se per sota de FINAL-C, allà on també se situarien OBERTURA i *CODA.

Els canvis de posició de les tres restriccions flotants que s'acaben d'esmentar permeten explicar bona part de la variació a què estan subjectes els clítics pronominals del català central septentrional, malgrat que encara hi ha fenòmens variables que resten per explicar. Si s'hagués de donar compte de totes les formes que poden arribar a alternar, s'hauria de postular un major nombre de restriccions flotants. De fet, en algun punt de l'anàlisi s'ha suggerit que SON-INTER σ també s'hauria d'englobar dins d'aquest conjunt especial de restriccions, tot i que només és rellevant en un nombre molt limitat de contextos (vg. § 7.5.5). Fins i tot es podria arribar a considerar flotant la restricció *^lVr #, que de vegades sembla que hagi d'ocupar una posició més elevada que altres (vg. § 7.5.4). De totes maneres, si per cada exemple de variació s'hagués de recórrer a un principi flotant diferent, el recurs a aquest model deixaria de tenir sentit. Convé recordar que un dels avantatges que caracteritza el model de les restriccions flotants enfront d'altres com el de les jerarquies parcials és que el primer permet establir una major quantitat de restriccions que estan plenament jerarquitzades entre sí. És important, doncs, que el nombre de principis flotants sigui reduït.

D'altra banda, en alguns dels subapartats precedents s'ha vist com l'alternança entre dues o més formes no sempre s'origina a partir d'un canvi d'estil de parla, sinó que de vegades simplement hi ha unes seqüències que són més freqüents que les altres perquè presenten una estructura sil·làbica menys marcada. El recurs al *Rank-Ordering Model of Eval* (Coetzee 2004, 2006) ha permès predir aquests diferents índexs de freqüència a partir de la informació continguda als mateixos tableaux que s'havien anat

construït al llarg de l'anàlisi. D'aquesta manera no ha estat necessari recórrer a cap mecanisme addicional.

Finalment, a § 7.5.8 s'ha proposat d'incorporar restriccions relacionades amb (sub)paradigmes per poder explicar aquells casos de variació que afecten grups de clítics que estan dotats del mateix tipus d'estructura. És una possibilitat d'anàlisi atractiva, que caldrà estudiar amb més deteniment en treballs posteriors. De moment, s'ha establert la jerarquia bàsica de restriccions que permeten formalitzar les principals tendències de comportament dels clítics pronominals del català central septentrional.

8. CONCLUSIONS

Els contactes vocàlics entre mots i els clítics pronominals són dos temes complexos, que mantenen força connexions entre si, ja que permeten comprovar quin és el comportament que tenen els segments vocàlics en diferents contextos. La tesi que s'ha presentat ara ha volgut convertir en tema central d'estudi la variació que es detecta en aquests dos àmbits. L'interès principal s'ha centrat a descriure i analitzar la variació ocasionada pels canvis d'estil de parla, un tema que havia passat desapercbut en estudis precedents, malgrat que tant en l'àmbit dels contactes vocàlics com en el dels clítics pronominals es detecten interessants diferències de comportament entre uns estils i els altres. Una altra diferència respecte a treballs anteriors és que la varietat dialectal d'on s'han extret les dades no és l'estàndard ni el barceloní, sinó el denominat català central septentrional, que correspon a un espai lingüístic força controvertit dins de la dialectologia catalana.

Tal com ja s'especificava a la introducció, la tesi s'ha centrat en la consecució de quatre objectius bàsics: en primer lloc, descriure les realitzacions dels contactes vocàlics i dels clítics pronominals, posant un èmfasi especial a mostrar la variació estilística que presenten; en segon lloc, determinar si alguns dels casos de variació descrits estaven condicionats per l'expansió creixent de la varietat estàndard i el barceloní; en tercer lloc, proporcionar una anàlisi formal de cadascun dels dos grans temes tractats; i en quart lloc, dur a terme un resum comparatiu dels resultats obtinguts. Aquest darrer objectiu, que en certa manera recupera tots els anteriors, es materialitzarà en les pàgines que vénen a continuació, en les quals se sintetitzaran les constatacions principals que es poden extreure de les dades proporcionades al llarg dels apartats precedents, alhora que es reflexionarà sobre la utilitat dels mecanismes formals de tractament de la variació que s'han proposat. Fins ara la descripció i l'anàlisi de les resolucions dels contactes vocàlics entre mots s'han mantingut separades de la descripció i l'anàlisi de les realitzacions dels clítics pronominals. Ara es tracta de posar en comú unes i altres, i extreure'n les conclusions pertinents.

La constatació més evident que s'extreu de la descripció de les diverses dades compilades és que tant les resolucions dels contactes vocàlics com les formes que adopten els clítics pronominals en català central septentrional són extraordinàriament variables. En la major part de contextos es produeix alternança entre dues o més formes.

Habitualment n'hi ha unes que estan associades a estils de parla formals, i unes altres que ho estan a estils més informals. Convé precisar que entre uns estils i els altres no es pot establir una divisió categòrica, sinó que més aviat s'ha de parlar d'un contínuum estilístic.

En el cas dels contactes vocàlics entre mots, el que condiciona la tria d'unes realitzacions o unes altres és més aviat el tempo, és a dir, el grau de rapidesa de la parla, tot i que, de fet, aquest factor està estretament relacionat amb l'estil: un estil de parla formal sol comportar un tempo lent, mentre que un estil informal sol comportar un tempo més ràpid. En qualsevol cas, el que és evident és que la presència d'elisions és molt més generalitzada quan el ritme de parla s'accelera. Tot i aquesta evidència, les dades han mostrat que hi ha uns determinats contextos en què es manté sempre el mateix tipus de resolució, al marge de qüestions estilístiques. Per exemple, en els contactes entre dues vocals tòniques el hiat és la resolució majoritària, sobretot quan els dos segments vocàlics són diferents. El hiat és igualment predominant en aquelles seqüències en què es concentren diversos factors que afavoreixen el manteniment de les vocals en contacte (pertinença a síl·laba oberta, relació amb vocal tònica subjacent, etc.). En canvi, hi ha altres contextos en què la resolució majoritària és l'elisió, i no el hiat: entre aquests destaquen les seqüències on intervenen mots funcionals o de freqüència d'ús elevada. I encara hi ha una altra regularitat que es manté independentment del tempo o estil de parla usat: les seqüències de vocal tònica seguida de vocal àtona presenten elisió amb més facilitat que les seqüències de vocal àtona seguida de vocal tònica. Aquesta asimetria no és una particularitat del català central septentrional, sinó que ja s'havia constatat en altres estudis sobre contactes vocàlics del català central.

La forma dels clítics pronominals també sol estar condicionada per l'estil de parla que s'usa, tot i que un cop més hi ha determinats contextos en què només és possible una única realització, al marge de qüestions estilístiques. L'exemple més paradigmàtic és el dels proclítics singulars de 1a p., 2a p., reflexiu de 3a p. i partitiu, que poden alternar entre les formes VC i CV, però que darrere d'una sèrie de partícules monosil·làbiques es realitzen sistemàticament a través de la forma VC. Així doncs, la variació que es detecta en l'àmbit dels clítics pronominals té unes certes similituds amb la variació observada en l'àmbit dels contactes vocàlics entre mots: en ambdós casos es produeix alternança de formes com a conseqüència de canvis en el tempo o estil de parla, però també en ambdós casos es detecten contextos específics en què aquesta

alternança no és possible, essencialment perquè hi ha factors interns a la llengua que impedeixen l'aparició de determinades realitzacions, sigui quin sigui l'estil de parla que s'utilitza. Quan aquests factors no ho impedeixen, el més habitual és que un context formal comporti l'ús de formes properes a les varietats de prestigi (l'estàndard i el barceloní), mentre que quan es rebaixa el nivell de formalitat és més habitual que els informants recorrin a formes del seu dialecte, que en ocasions són considerades explícitament "de poble". Aquesta dicotomia es fa especialment evident en les realitzacions dels clítics pronominals: les variants que en principi serien més "genuïnes" de l'àrea del català central septentrional s'usen en contextos de màxima informalitat, i només apareixen ocasionalment durant les enquestes dirigides, que sovint són vistes com una espècie d'exercicis escolars, la qual cosa afavoreix l'ús de les variants pronominals més estandarditzades o centralitzades —convé recordar que en la majoria dels contextos estudiats les variants pronominals de l'estàndard i del barceloní coincideixen.

En l'àmbit dels contactes vocàlics són més difícils d'apreciar els efectes d'un hipotètic procés d'estandardització o centralització. Tot i així, el fet que en els contextos formals s'apliquin menys estratègies de reducció sil·làbica que en els contextos informals es pot interpretar com un efecte de la influència d'aquestes varietats de prestigi, que afavoreixen l'ús d'una modalitat de llengua propera a l'escriptura, on els processos d'elisió i d'assimilació són més aviat esporàdics.

Les diferències que es produeixen entre els diversos estils de parla són un indicatiu de la influència que pot exercir l'estàndard en la parla dels informants quan aquests es troben en situacions d'una certa formalitat, però per comprovar quin és l'autèntic pes que exerceix aquesta varietat el més útil és comparar la parla dels informants del COD amb la parla dels informants d'un altre corpus anterior en el temps: l'ALDC. El fet que aquest darrer corpus fos compilat els anys 60, i que els informants seleccionats fossin d'edat avançada, visquessin en petits nuclis rurals i tinguessin un nivell baix d'escolarització fa que el tipus de parla recollit a l'ALDC sigui força més tradicional que el del COD, que ha estat enregistrat els anys 90 entre informants de mitjana edat. A diferència dels parlants d'aquest darrer corpus, els informants de l'ALDC encara no havien rebut la influència de la varietat estàndard ni havien tingut tants contactes amb el barceloní.

Entre un corpus i l'altre es detecten algunes diferències, tant en les realitzacions dels contactes vocàlics com en les dels clítics pronominals, però el que és destacable és

que no hi ha alteracions significatives en les tendències bàsiques de comportament. En el cas dels contactes vocàlics, la diferència més important que es detecta entre els dos corpus és el major nombre d'elisions que presenta l'ALDC en comparació al COD. Tant en un corpus com en l'altre els contactes entre dues vocals tòniques són els menys variables —es resolen majoritàriament en hiat—, mentre que els contactes entre dues vocals àtones diferents són els que presenten un grau més alt de variació. També en ambdós corpus la vocal neutra s'elideix amb més facilitat darrere de vocal tònica que no pas davant. La diferència és que en tots aquests contextos la proporció d'elisions és significativament major a l'ALDC que no pas al COD. El motiu s'ha de buscar en el poc contacte que els informants de l'ALDC tenien amb la llengua escrita i amb l'estàndard, en general. El desconeixement del català normatiu afavoria que els informants segmentessin els mots de manera incorrecta i fusionessin una major quantitat de segments, la qual cosa explica que a l'ALDC hi hagi, per exemple, moltes més afèresis que no pas al COD. Els informants d'aquest darrer corpus estan molt més familiaritzats amb l'escriptura i, de manera conscient o inconscient, aquesta els influeix la pronúncia. És per aquest motiu que els informants del COD tenen més tendència a mantenir les vocals en contacte, sobretot quan el nivell de formalitat és alt.

La influència que pot arribar a exercir la llengua escrita sobre la llengua oral ha estat remarcada per molts autors. Des del punt de vista teòric, i concretament dins el marc de la TO, van Oostendorp (1997) ha proposat l'existència d'un principi del tipus "The more formal the style of speech, the closer the pronunciation to the spelling". Altres autors s'han fixat en exemples concrets que il·lustren aquest acostament a l'escriptura. Guitart (1997: 518-519) ha subratllat la influència que exerceix el codi ortogràfic en la pronúncia de certs segments consonàntics que ocupen la posició de coda en espanyol caribeny: "Awareness of the orthographic code (conscious or unconscious) leads literate speakers to both preserve distinctness in coda consonant representations at the phonological level and realize these consonants as their nonsimplified versions, at least part of the time". Segons Guitart, aquest és un dels factors que permet explicar per què l'espanyol caribeny no ha evolucionat cap a un sistema consonàntic més simple, atès que l'elevada freqüència amb què aquesta varietat simplifica les consonants en posició de coda podria haver provocat la formació d'un sistema fonològic sense cap coda consonàntica. Força similars són les conclusions a què ha arribat Paloma (2004) en un estudi sobre el grau d'assimilació que manifesten certs grups consonàntics del català. Aquest autor ha observat que cada vegada és més habitual sentir pronúncies no

assimilades d'aquests grups i ho ha atribuït a un canvi d'hàbits fonètics provocat per la creixent subordinació a la llengua escrita. Carrera (2001) també ha parlat de la "tendència a adequar les formes fòniques de la llengua oral als models de l'escriptura" per explicar el procés de substitució de què és objecte la vocal pretònica inicial de certs mots del català nord-occidental (*escola*, *enciam*, etc.), la qual ha passat de la pronúncia tradicional [a] a la pronúncia [e], més propera a l'escriptura.

Les realitzacions dels clítics pronominals també presenten diferències entre l'ALDC i el COD, però el que és rellevant és que un cop més es mantenen les mateixes tendències bàsiques de comportament. És especialment significatiu que algunes variants pronominals que apareixen al COD, i que tenen la mateixa forma que les variants estàndards, també siguin utilitzades pels informants de l'ALDC. L'exemple més clar és el dels proclítics singulars de 1a p. sing., 2a p. sing. i reflexiu de 3a p. Al COD aquests tres pronoms oscil·len entre les formes VC i CV, però es decanten predominantment per les primeres. Es podria pensar que el predomini d'aquestes formes —coincidentes amb la normativa— és una conseqüència directa de l'expansió creixent de la varietat estàndard, una hipòtesi que és desmentida per les dades que proporciona l'ALDC, i que mostren que en aquest corpus també són majoritaris els proclítics VC, tot i que hi són menys nombrosos. Un cas similar és el dels proclítics plurals de 1a p. i acusatiu de 3a p. masc, que tant a l'ALDC com al COD manifesten variació entre les formes [əns] / [ənzə] i [əls] / [əlzə], respectivament.

En canvi, hi ha altres seqüències que sí que presenten algunes diferències significatives entre un corpus i l'altre: és el cas dels infinitius que van seguits d'un pronom enclíctic singular. Tant a l'ALDC com al COD els parlants mantenen la forma CV de l'enclíctic, però mentre que a l'ALDC elideixen el segment ròtic final de l'infinitiu ([pu'ʎemə] per *poder-me*), al COD el preserven de manera gairebé sistemàtica ([kəŋ'tartə]). Una altra de les diferències destacables entre els dos corpus és que a l'ALDC s'ha enregistrat una ocurrència de la forma pronominal [mus] de 1a p. plur., que és totalment absent del COD. Darrere d'aquestes diferències s'amaga la influència de la varietat estàndard, que es propaga a través dels mitjans de comunicació de masses, i que és reforçada per la influència del barceloní. Així doncs, la pressió que exerceixen aquestes dues varietats permet explicar l'evolució que han seguit certes realitzacions dels contactes vocàlics i dels clítics pronominals, però no explica bona part dels casos de variació que s'han detectat, i que són comuns tant a l'ALDC com al COD. Les dades

descrites indiquen que per donar compte d'aquests casos s'ha de recórrer a factors interns a la llengua. Un dels quatre objectius de la tesi ha estat precisament localitzar aquests factors i integrar-los en una anàlisi formal.

L'exploració exhaustiva de totes les dades compilades ha permès comprovar que tant les resolucions dels contactes vocàlics com les formes que adopten els clítics pronominals estan condicionades per una notable quantitat de factors. La majoria d'aquests factors s'han pogut formalitzar a través de restriccions universals, la qual cosa ha permès integrar-los en una anàlisi formal emmarcada dins la teoria de l'optimitat, que actualment es considera un dels models amb més potencial explicatiu per donar compte de la variació lingüística.

En el cas dels contactes vocàlics, han estat bàsiques les restriccions relacionades amb la sonicitat i les condicions accentuals de les vocals en contacte, però també les referents a l'estructura sil·làbica, la correspondència entre outputs o la presència de mots monosil·làbics. Una de les restriccions prosòdiques més importants que s'ha utilitzat és el principi de fidelitat als nuclis prosòdics (FNP), que demana que es mantinguin com a nuclis sil·làbics els elements amb accent lèxic, i que ocupa una posició elevada a la jerarquia, la qual cosa explica que els contactes entre dues vocals tòniques es resolguin majoritàriament en hiat. Menys important és la restricció *XOCS contra la presència de xocs accentuals en síl·labes adjacents, que en català central septentrional ocupa una posició relativament baixa, per sota de la restricció sil·làbica OBERTURA. Hi ha un altre tipus de xoc que es considera pitjor que aquest: el que no només afecta dues síl·labes adjacents (com a la forma possible [kə.fɛs.ˈpɛs]), sinó que també afecta dues mores nuclears (com a *[kə.fɛ.ˈmark]). El rebuig per aquest darrer tipus de xocs s'ha formalitzat a través de la restricció *XOCS_μ, que ocupa una posició més dominant que OBERTURA —i, per tant, més dominant que *XOCS.

De restriccions relacionades amb la sonicitat també se n'han establert diverses, algunes de les quals se situen a la part més alta de la jerarquia: és el cas de SV-ALT, que demana que les semivocals tinguin el tret [+alt], o *OCP/¹V_{BAIX}∅, una restricció de la família del principi del contorn obligatori que penalitza les seqüències formades per la vocal baixa ['a], la més prominent del sistema, seguida de la vocal neutra [ə], la menys prominent. Un altre factor important per a la resolució de les seqüències vocàliques és l'estructura sil·làbica de la segona vocal en contacte. El fet que hi hagi més tendència a

elidir les vocals situades en síl·laba travada que no pas les que se situen en síl·laba oberta s'ha explicat per l'acció del principi de preservació de síl·labes (PPS), que impedeix l'elisió d'un segment si és l'únic integrant d'una síl·laba. Aquesta no és l'única restricció sil·làbica que s'ha utilitzat al llarg de l'anàlisi, sinó que també s'ha recorregut a d'altres que penalitzen la formació de diftongs creixents o la presència d'obertures complexes formades per tres segments. En aquest grup també s'ha d'incloure la ja esmentada restricció OBERTURA.

En la majoria d'estudis previs que s'havien fet sobre els contactes vocàlics del català central s'havia assenyalat que l'elisió d'una vocal àtona podia ser bloquejada si la paraula a què pertanyia estava relacionada morfològicament amb una altra paraula en què aquesta vocal era tònica: [kən,so.ər.'tis.ti.kə] (cf. *art*). Aquest tipus de relacions entre mots morfològicament relacionats han estat formalitzades a través de restriccions de correspondència entre outputs. Un altre dels factors que pot impedir l'elisió d'una vocal és que en la seqüència en qüestió hi intervingui un mot lèxic monosil·làbic. Tot i que aquest factor ha estat menys estudiat, les dades del català central septentrional han mostrat que té una incidència prou important, de manera que s'ha optat per postular la restricció ALIN-MONOS, que requereix que el marge dret / esquerre d'un mot lèxic monosil·làbic coincideixi amb el marge esquerre / dret del mot lèxic contigu.

Les restriccions que s'han esmentat són algunes de les més importants que intervenen en l'anàlisi dels contactes vocàlics. En català central septentrional aquestes restriccions presenten una determinada jerarquització, que difereix de la que presenten altres varietats dialectals catalanes, i que permet seleccionar les resolucions vocàliques que són característiques d'aquest espai lingüístic (vg. (60)). El problema és que dins d'aquest espai es detecta molta variació, és a dir, bona part dels contactes presenten més d'una resolució possible, fins i tot en la parla d'un mateix informant. Com ja s'ha comentat, la causa d'aquesta extraordinària variació són els constants canvis de tempo que es produeixen en la parla dels individus. És natural que si el ritme de parla és ràpid es produeixin més elisions que no pas si el ritme de parla és lent. Per formalitzar aquest tipus de comportament s'ha recorregut al model de les restriccions flotants (Reynolds 1994, Nagy i Reynolds 1997), una proposta de tractament de la variació que s'ha desenvolupat dins del marc de la TO, i que ja ha estat utilitzada prèviament per donar compte de certs casos de variació estilística ocorreguts en altres llengües (vg. Morris 1998). D'acord amb aquest model, la gramàtica d'un parlant està formada per una jerarquia de restriccions, algunes de les quals no ocupen una posició fixa, sinó que tenen

la particularitat de poder desplaçar-se dins d'un tram concret de la jerarquia. El desplaçament d'aquestes restriccions, anomenades "flotants", és el que permet explicar els distints casos de variació.

En el cas dels contactes vocàlics, s'ha demostrat que per obtenir els resultats adequats és suficient atorgar caràcter flotant a dues de les restriccions de marcatge que afavoreixen la presència d'elisions: OBERTURA i *OCP/V. Aquestes restriccions puguen de posició a la jerarquia a mesura que s'accelera el ritme de parla, de manera que arriben a dominar algunes de les restriccions que provoquen el manteniment de hiat en un ritme de parla més lent. Convé subratllar que els principis flotants no es desplacen a l'atzar, i que no poden ocupar qualsevol posició de la jerarquia, sinó que s'han de moure dins d'uns determinats límits, fora dels quals la jerarquia de restriccions es manté inalterada. En català central septentrional, la restricció OBERTURA, per exemple, no domina mai les restriccions que ocupen la part més alta de la jerarquia (FNP, SV-ALT, *XOCSμ...). D'aquesta manera, és possible formalitzar el fet que no s'apliqui cap estratègia de reducció sil·làbica en seqüències com *fotografiar illes* o *café amarg*, les quals mantenen sempre la pronúncia en hiat, independentment del ritme de parla que s'utilitzi.

En descriure les dades ja s'ha comentat que hi ha un altre tipus de seqüències que no es resolen mai en elisió: aquelles que estan afectades per més d'un factor que afavoreix el manteniment de hiat. En l'anàlisi proposada, aquests casos també s'han pogut formalitzar a través de la TO, concretament, a través del mecanisme de la conjunció de restriccions (Smolensky 1993), que permet unir dues restriccions diferents en una sola restricció composta, la qual ocupa una posició més dominant que la que ocupen cadascun dels seus components. A través d'aquest mecanisme ha estat possible unir la restricció que penalitza l'elisió d'una vocal en síl·laba oberta i la que penalitza l'elisió d'una vocal que és subjacentment tònica en una única restricció composta que se situa per sobre del límit fins al qual es pot moure el principi flotant OBERTURA. En canvi, cadascuna de les dues restriccions per separat se situa per sota d'aquest límit.

Així doncs, mecanismes formals com la conjunció de restriccions o el model dels principis flotants permeten explicar per què es produeix variació en uns contextos i no en uns altres. Aquests mateixos mecanismes també han estat utilitzats per a l'anàlisi de les formes que adopten els clítics pronominals en català central septentrional. Com en el cas dels contactes vocàlics, les restriccions que intervenen en l'anàlisi dels clítics són molt diverses. En aquesta ocasió, són especialment importants les restriccions

d'alineament, que entren en conflicte amb altres relacionades amb el principi del contorn obligatori (OCP), l'estructura sil·làbica, la correspondència entre outputs o la sonicitat intersil·làbica.

Entre les restriccions d'alineament destaca ALIN (CL/V), que requereix que els clítics siguin adjacents al verb i que apareix en gairebé tots els tableaux. Habitualment aquesta restricció domina OBERTURA i *CODA, la qual cosa explica que en català central septentrional siguin més freqüents els proclítics VC que no pas els CV. Tanmateix, el fet que també s'hagin enregistrat exemples d'aquests darrers proclítics, sobretot quan l'estil de parla és més informal, ha fet pensar que cal considerar flotants les dues restriccions sil·làbiques OBERTURA i *CODA. Així, quan el nivell de formalitat baixa, aquestes restriccions puguen de posició a la jerarquia i permeten seleccionar els proclítics de forma CV. El que resulta interessant, però, és que aquests proclítics no apareixen mai darrere d'una sèrie de partícules monosil·làbiques de caràcter funcional, les quals semblen atraure de manera sistemàtica els proclítics VC. Per donar compte de la manca de variació que es produeix en aquests contextos s'ha optat per postular una restricció anomenada ALIN-D (CL/ σ Part), que se situa per sobre del límit fins al qual es poden moure els principis flotants i que fa coincidir el límit dret del clític pronominal amb el límit dret de la síl·laba que conté la partícula monosil·làbica ([**kəm**.^{ti}.rə]).

Hi ha altres restriccions d'alineament que se situen a la part alta de la jerarquia, fora de l'abast dels principis flotants OBERTURA i *CODA. Destaca, per exemple, la restricció ALIN-D (sub σ), que fa coincidir el límit dret d'un mot lèxic amb el límit dret d'un constituent subsil·làbic, o la restricció composta ALIN (CL/V) & *.j/wV, que rebutja les seqüències que presenten un clític desalineat del verb i que, a més, contenen un diftong creixent.

S'ha parlat de dues restriccions sil·làbiques flotants, però encara s'hi ha d'afegir una tercera: *CC_{CLÍTICS}, encarregada de penalitzar les codes complexes formades exclusivament per segments d'un pronom. Aquesta restricció flotant pot situar-se tant per sobre com per sota d'ALIN (CL/V), la qual cosa explica que en català central septentrional hi hagi variació entre seqüències com [əns.^{ti}.rə] i [ən.zə.^{ti}.rə]. La resta de restriccions ja no tenen caràcter flotant.

Com en el cas dels contactes vocàlics, en aquesta anàlisi també són importants les restriccions de correspondència entre outputs. Destaquen OO_{In} i OO_{Fin}, la primera de les quals domina sempre la segona, la qual cosa explica que la vocal final d'un mot

lèxic (un verb, per exemple) s'elideixi amb molta més facilitat que la vocal inicial. Una altra de les restriccions que han entrat en joc és SONICITAT INTERSIL·LÀBICA, la qual demana que la sonicitat de dos segments heterosil·làbics adjacents sigui igual o decreixent. Segons l'anàlisi proposada, aquesta restricció provoca que una seqüència com [sər.'βɛ.fə̃m], en què la vocal neutra és considerada epentètica, sigui més habitual que [sər.'βɛz.mə̃].

Finalment, convé destacar la restricció *OCPs contra l'adjacència de segments sibilants, que se situa al capdamunt de la jerarquia. En català central septentrional, els contactes de sibilants en grups clítics se solen evitar a través de la inserció d'epèntesi. De manera menys habitual també es pot recórrer a la fusió dels segments implicats. Es parla de fusió i no d'elisió perquè és molt important mantenir algun exponent de tots els morfemes que estan representats en una seqüència. Aquest requeriment s'ha formalitzat a través de la restricció REAL-μ, que també ocupa la part superior de la jerarquia i que requereix que tots els morfemes que apareixen a l'input tinguin algun tipus de representació fonològica a l'output.

Les restriccions que s'acaben d'esmentar són les que juguen un paper clau per a l'anàlisi dels clítics pronominals del català central septentrional (vg. (130)). Bona part d'aquestes restriccions ja havien estat utilitzades en anàlisis que s'havien fet prèviament sobre els clítics del català central, en què s'havien jerarquitzat de manera diferent a com s'ha fet ara. En la nova anàlisi també s'ha proposat redefinir de manera lleugerament diferent algunes d'aquelles restriccions, en general per dotar-les d'una major capacitat explicativa. Una altra novetat que ha aportat aquesta anàlisi és que gràcies a les distintes restriccions proposades i al tipus de jerarquització que les caracteritza ha estat possible tractar de manera més unitària els inputs d'una sèrie de clítics que mantenen un clar paral·lelisme estructural. És el cas dels clítics de 1a p. plur., 2a p. plur i acusatiu de 3a p. masc. plur., el segment /z/ final dels quals s'ha pogut considerar sempre com a representant del morfema de plural, a diferència del que s'havia defensat en alguns estudis anteriors.

El resum de les anàlisis dels contactes vocàlics i dels clítics pronominals permet comprovar que tant en un àmbit com en l'altre hi ha un complex entramat de factors que afavoreixen la presència d'unes realitzacions o unes altres, i que aquests factors es poden analitzar satisfactòriament dins del marc de la TO. Les dues anàlisis proposades

difereixen en força aspectes, però també presenten interessants punts en comú, entre els quals destaca el tractament de la variació estilística. Aquest tipus de variació s'ha explicat a partir de l'acció d'un nombre reduït de restriccions que es consideren flotants. En totes dues anàlisis s'ha defensat que aquestes restriccions són de marcatge, essencialment de caràcter sil·làbic, i que una de les més importants és OBERTURA.

El mecanisme utilitzat per explicar la variació estilística és el mateix en ambdós casos: quan l'estil de parla és informal i/o el tempo és ràpid, les restriccions flotants de marcatge puguen de posició i se situen per sobre de bona part de les restriccions de fidelitat i d'alineament. En canvi, quan l'estil és formal i/o el ritme de parla s'alenteix, les restriccions de marcatge es mantenen per sota de les restriccions de fidelitat i d'alineament. Aquests canvis de posició s'adiuen amb un dels principis que estableix van Oostendorp (1997: 209, 225-226) dins el marc de la TO, segons el qual "The more formal the style level, the higher ranked the faithfulness constraints". Aquest tipus de formulació sembla indicar que a l'anàlisi de van Oostendorp les restriccions que es mouen de posició són les de fidelitat. De fet, hi ha més d'un estudi en què s'ha defensat que aquestes són les úniques restriccions que poden "flotar" (vg. Gnanadesikan 1995, Itô i Mester 1998, entre d'altres). L'anàlisi presentada en aquesta tesi s'aproxima més a la posició de Morris (1998), que defensa que totes les restriccions flotants són de marcatge. El cert és que tan lògica sembla una opció com l'altra. L'important és poder formalitzar el fet que quan l'elocució és ràpida i/o l'estil informal, es prioritza la construcció d'estructures que són més simples articulatòriament, és a dir, que són menys marcades.

D'acord amb l'anàlisi proposada, el model de les restriccions flotants és un mecanisme simple i útil per donar compte de les diferències estilístiques. Un dels arguments que s'ha fet servir a favor d'aquest model és que no requereix que els parlants tinguin interioritzades múltiples jerarquies de restriccions. De fet, això no és del tot cert: si hi ha unes restriccions que canvien de posició a la jerarquia és que hi ha més d'un rànquing possible, tal com també passa en el model de les jerarquies parcials o en el de les gramàtiques múltiples. La diferència és que el model de les restriccions flotants és molt més restrictiu, en el sentit que els rànquings que ha de dominar un mateix individu no poden ser gaire diferents, ja que el nombre de restriccions flotants és molt reduït, i la seva mobilitat és limitada. En canvi, els rànquings de restriccions que s'obtenen a través dels altres models són excessivament diferents entre si.

El model de les restriccions flotants, però, no és l'únic que s'ha utilitzat al llarg de l'anàlisi. També s'ha provat d'aplicar una de les propostes de tractament de la variació més innovadores: l'anomenat *Rank-Ordering Model of Eval* (Coetzee 2004, 2006). Aquest model aprofita tota la informació que proporciona una gramàtica TO clàssica per tal de determinar no només el candidat més ben format, sinó també el segon més ben format, el tercer, i així successivament. Aquests diferents graus de bona formació estan associats a diferents índexs de freqüència, de manera que amb un sol tableau és possible establir el candidat més freqüent, el segon més freqüent, etc. La proposta és molt atractiva, ja que no necessita cap mecanisme addicional, però només permet explicar aquells casos de variació que es produeixen a dins d'un mateix estil de parla. És a dir, no permet associar l'ús de diferents formes amb el de diferents estils.

En aquest apartat s'ha pogut comprovar com el procés d'investigació dut a terme permet extreure algunes conclusions interessants sobre el tractament de la variació estilística en dos àmbits de la fonologia que presenten una complexitat notable (els contactes vocàlics i els clítics pronominals), i en una àrea dialectal que ha estat relativament poc estudiada (el català central septentrional). Sens dubte, encara queda molta feina per fer. És evident, per exemple, que s'haurà de continuar aprofundint en la recerca i el perfeccionament de models teòrics de tractament de la variació, ja que l'anàlisi dels fenòmens variables cada vegada és més important en els estudis lingüístics. També caldrà investigar noves possibilitats d'anàlisi de la variació estilística, i comprovar com es materialitzen en altres àmbits de la fonologia catalana.

D'altra banda, s'hauran d'estudiar amb més profunditat alguns dels factors que condicionen les realitzacions dels contactes vocàlics i dels clítics pronominals, sobretot aquells que no s'han pogut integrar a l'anàlisi formal. En el cas dels contactes vocàlics, caldrà prestar una atenció especial a factors com la preservació d'informació morfològica, la cohesió sintacticosemàntica o la freqüència d'ús. Les dades que s'han analitzat mostren que aquests factors ajuden a perfilar —sovint de manera conjunta— les resolucions finals de determinades seqüències vocàliques, però tenen un efecte tan variable que es fan difícils de formalitzar a través de restriccions. En el cas dels clítics pronominals, s'ha deixat oberta la proposta d'introduir restriccions relacionades amb (sub)paradigmes, que permetrien explicar certs casos de variació que afecten grups de clítics dotats del mateix tipus d'estructura. Es tracta de propostes de treball atractives, que queden obertes per a futures investigacions. De moment, la tesi que s'acaba de

presentar ha volgut ser una aportació important en l'àmbit de la fonologia catalana i en l'estudi de la variació estilística, una aportació que espera enriquir-se a través de noves dades i de noves propostes d'anàlisi, sempre tan necessàries.

9. BIBLIOGRAFIA

- ADAM, Montserrat (2006): *El català septentrional de transició: nova visió des de la morfologia*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. [Versió revisada de la tesi doctoral "El català septentrional de transició: nova visió des de la morfologia". Barcelona: Universitat de Barcelona, 2002.]
- AKINLABI, Akinbiyi (1996): "Featural Affixation", *Journal of Linguistics* 32: 239-289.
- ALCOVER, Antoni M. (1907): "Dietari de l'excursió filològica feta amb el Dr. Schädel dins el domini català, de 31 de juliol a 13 de setembre de 1906", *Butlletí de Dialectologia Catalana* III (1906-1907): 257-367 [plec núm. 8, gener-agost 1907].
- ALCOVER, Antoni M. (1919): "Dialectes catalans i llur extensió i característiques principals", *Butlletí de Dialectologia Catalana* X (1918-1919): 519-522 [plec núm. 13, nov.-des. 1919].
- ALCOVER, Antoni M., Francesch de B. MOLL (1926): "Introducció", *Diccionari català-valencià-balear*, vol. 1, fascicle 1, pàg. I-LXXI. Palma de Mallorca: Impremta de Mn. Alcover.
- ALDERETE, John (1995): "Winnebago accent and Dorsey's Law", dins Beckman *et al.* (eds.) (1995), pàg. 21-51. [Disponible a ROA 860-0806]
- ALDERETE, John (1999): "Head dependence in stress-epenthesis interaction", dins Ben Hermans i Marc van Oostendorp (eds.), *The Derivational Residue in Phonological Optimality Theory*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. Pàg. 29-50. [Disponible a ROA 94-0000]
- ALDERETE, John (2001): "Dominance effects as transderivational anti-faithfulness", *Phonology* 18: 201-253.
- ALTURO, Núria, Emili BOIX, Maria Pilar PEREA (2002): "*Corpus del Català Contemporani* de la Universitat de Barcelona. A general presentation", dins C. D. Pusch i W. Raible (eds.), *Romanistische Korpuslingistik*. Tübingen: Gunter Narr Verlag. Pàg. 155-170.
- ANDERSEN, Henning (ed.) (1986): *Sandhi Phenomena in the Languages of Europe*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- ANTTILA, Arto (1997): "Deriving Variation from Grammar", dins Hinskens *et al.* (eds.) (1997), pàg. 35-68.

- ANTTILA, Arto (2002): "Variation and Phonological Theory", dins J. K. Chambers, P. Trudgill, i N. Schilling-Estes (eds.), *The Handbook of Language Variation and Change*. Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers. Pàg. 206-243.
- ANTTILA, Arto (2006): "Variation and Opacity", *Natural Language and Linguistic Theory* 24 (4): 893-944.
- ANTTILA, Arto, Young-mee Yu Cho (1998): "Variation and change in Optimality Theory", *Lingua* 104: 31-56.
- ARMSTRONG, Nigel (2001): *Social and Stylistic Variation in Spoken French. A comparative approach*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- BADIA I MARGARIT, Antoni M. (1962): *Gramàtica catalana*. Madrid: Gredos.
- BARLOW, Michael, Suzanne KEMMER (eds.) (1999): *Usage Based Models of Language*. Stanford, California: CSLI Publications.
- BECKMAN, Jill N. (1998): "Positional Faithfulness". Tesi doctoral, inèdita. Amherst: University of Massachusetts. [Disponible a ROA 234-1297]
- BECKMAN, J., L. DICKEY i S. URBANICZYK (eds.) (1995): *Papers in Optimality Theory. University of Massachusetts Occasional Papers 18*. Amherst: Graduate Linguistic Student Association.
- BELL, Allan (1984): "Language style as audience design", *Language in Society* 13: 145-204.
- BENUA, Laura (1995): "Identity effects in morphological truncation", dins J. Beckman *et al.* (eds.) (1995), pàg. 77-136. [Disponible a ROA 74-0000]
- BENUA, Laura (1997): "Transderivational Identity: Phonological Relations Between Words". Tesi doctoral, inèdita. Amherst: University of Massachusetts. [Publicada al 2000 com a *Phonological Relations Between Words*. New York: Garland.]
- BERNAT, Francesc (2001): "La fonètica dels parlars baleàrics segons les notes de Manuel Milà i Fontanals. Interpretació i estudi lingüístic". Tesi doctoral, inèdita. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- BISOL, Leda (2003): "Sandhi in Brazilian Portuguese", *Probus* 15: 177-200.
- BLEVINS, Juliette (1995): "The syllable in phonological theory", dins John A. Goldsmith (ed.), *The Handbook of Phonological Theory*. Blackwell Handbooks in Linguistics, 1. Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers. Pàg. 206-244.

- BOD, Rens, Jennifer HAY i Stefanie JANNEDY (eds.) (2003): *Probabilistic Linguistics*. Cambridge, Massachusetts / London, England: The MIT Press.
- BOERSMA, Paul (1998): “Functional Phonology”. Tesi doctoral, inèdita. The Hague: Holland Academic Graphics. [Disponible a <http://uvafon.hum.uva.nl/paul/>]
- BOERSMA, Paul (2000): “The OCP in the perception grammar”. Manuscrit inèdit. Amsterdam: University of Amsterdam. [Disponible a ROA 435-0601]
- BOERSMA, Paul (2001): “Review of Arto Anttila (1997): Variation in Finnish Phonology and Morphology”, *Glott International* 5 (1): 33-40. [Disponible a <http://uvafon.hum.uva.nl/paul/>]
- BOERSMA, Paul, Bruce HAYES (2001): “Empirical tests of the gradual learning algorithm”, *Linguistic Inquiry* 32 (1): 45-86. [Disponible a ROA 348-1099]
- BONET, Eulàlia (1991): “Morphology after syntax: Pronominal clitics in Romance”. Tesi doctoral, inèdita. Cambridge, Massachusetts: MIT. [Versió catalana: “La morfologia dels clítics pronominals en català i en altres llengües romàniques”. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1991.]
- BONET, Eulàlia (2002): “Cliticització”, dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 1, pàg. 933-989.
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET (1995): “Cliticització i sil·labificació”. [Resum del treball presentat al Primer Col·loqui de Fonologia Catalana, s’Agaró.]
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET (1996): “Variació dialectal i optimitat: epèntesi en el grup clíctic”. [Resum del treball presentat al VI Coloquio de Gramática Generativa, València.]
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET (1998): *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel.
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET (2002): “OCP effects in Catalan cliticization”, *Catalan Journal of Linguistics* 1: 19-39.
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET (2005a): “More on Alignment as an alternative to domains: the syllabification of Catalan clitics”, *Probus* 17 (1): 37-78.
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET (2005b): “Against serial evaluation in Optimality Theory”, *Lingua* 115 / 9: 1303-1323.
- BONET, Eulàlia, Joan MASCARÓ (1995): “On the representation of contrasting rhotics”, dins Fernando Martínez i Alfonso Morales (eds.), *Issues in the Phonology and Morphology of the Major Iberian Languages*. Washington, D.C.: Georgetown University Press. Pàg. 103-126.

- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET, Joan MASCARÓ (2003): “Phonology-morphology Conflicts in Gender Allomorphy: a Unified Approach”. [Resum del treball presentat al 26è Glow Colloquium de Lund University, Suècia.]
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET, Joan MASCARÓ (2005): “How unnatural and exceptional can languages become?”. [Resum del treball presentat a la 3rd International Conference on Language Variation in Europe, Meertens Instituut, Holanda.]
- BONET, Eulàlia, Maria-Rosa LLORET, Joan MASCARÓ (en premsa): “The prenominal allomorphy syndrome”, dins Bernard Tranel (ed.), *Understanding Allomorphy. Perspectives from Optimality Theory*. London: Equinox Publishing.
- BROWMAN, Carol, Louis GOLDSTEIN (1992): “Targetless schwa: An articulatory analysis”, dins G. Docherty i R. Ladd (eds.), *Papers in Laboratory Phonology II: Gesture, Segment, Prosody*. Cambridge: Cambridge University Press. Pàg. 26-56.
- BURZIO, Luigi (1996): “Surface constraints versus Underlying Representation”, dins J. Durand i B. Laks (eds.), *Current Trends in Phonology: Models and Methods*. CNRS, Paris X, Salford: University of Salford Publications. Pàg. 97-122.
- BYBEE, Joan (2001): *Phonology and Language Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BYBEE, Joan, Paul HOPPER (eds.) (2001): *Frequency and the Emergence of Linguistic Structure*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- BYRD, D. (1996): “Influences on articulatory timing in consonant sequences”, *Journal of Phonetics* 24: 209–244.
- CABRÉ, Teresa, Pilar PRIETO (2003): “Vowel contact resolutions across word boundaries in Catalan”, *Proceedings of the XVth International Congress of Phonetic Sciences* 2: 1687-1690. Barcelona: Casual Prod. Pty Ltd.
- CABRÉ, Teresa, Pilar PRIETO (2004): “Prosodic and analogical effects in lexical glide formation in Catalan”, *Probus* 16: 113-150.
- CABRÉ, Teresa, Pilar PRIETO (2005): “Positional and metrical prominence effects on vowel sandhi in Catalan”, dins Sónia Frota, Marina Vigário i Maria Joao Freitas (eds.), *Prosodies. Proceedings of Phonetics and Phonology in Iberia, PaPI 2003*. The Hague: Mouton de Gruyter. Pàg. 123-158.
- CABRÉ, Teresa, Pilar PRIETO (2006): “Exceptional hiatuses in Catalan and Spanish”, dins Fernando Martínez-Gil i Sonia Colina (eds.), *Optimality Theoretic Studies*

- in Spanish Phonology*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. Pàg. 205-238.
- CAMPMANY, Elisenda (2004a): “Els clítics pronominals en posició proclítica al català central septentrional”. Treball d’investigació, inèdit. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- CAMPMANY, Elisenda (2004b): “Recull de comentaris lingüístics de textos del segle XVIII pertanyents a les terres gironines”. Treball d’investigació, inèdit. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- CARDINALETTI, Anna (1999): “Pronouns in Germanic and Romance Languages: An overview”, dins Henk van Riemsdijk (ed.), *Clitics in the Languages of Europe*. Berlin / New York: Mouton de Gruyter. Pàg. 33-82.
- CARDONA, Osvald (1977): *Els grups de vocals en contacte*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana.
- CARRERA, Josefina (2001): “La normativització del català modifica els hàbits fonètics dels parlants?”, *Llengua i Literatura* 12: 175-199.
- CASALI, Roderic F. (1997): “Vowel Elision in Hiatus Contexts: Which Vowel Goes?”, *Language* 73 (3): 493-533.
- CASANOVAS I CANUT, Sebastià (1978): *Memòries d’un pagès del segle XVIII (edició a cura de Jordi Geli i M. Àngels Anglada)*. Barcelona: Curial.
- CEDERGREN, H. J., D. SANKOFF (1974): “Variable rules: performance as statistical reflection of competence”, *Language* 50: 333-355.
- CHITORAN, I., L. GOLDSTEIN i D. BYRD (2002): “Gestural overlap and recoverability. Articulatory evidence from Georgian”, dins N. Warner i T. Rietveld (eds.), *Papers in Laboratory Phonology 7*. Cambridge: Cambridge University Press. Pàg. 419–447.
- CLEMENTS, George N. (1990): “The role of the sonority cycle in core syllabification”, dins John Kingston i Mary E. Beckman (eds.), *Papers in Laboratory Phonology 1: Between the Grammar and Physics of Speech*. Cambridge: Cambridge University Press. Pàg. 283-333.
- COETZEE, Andries W. (2004): “What it Means to be a Loser: Non-optimal Candidates in Optimality Theory”. Tesi doctoral, inèdita. Amherst: University of Massachusetts.
- COETZEE, Andries W. (2006): “Variation as accessing ‘non-optimal’ candidates”, *Phonology* 23 (3): 337-385.

- COLINA, Sonia (1995): "A Constraint-based Analysis of Syllabification in Spanish, Catalan, and Galician". Tesi doctoral, inèdita. Urbana: University of Illinois.
- COLOMINA, Jordi (1999): *Dialectologia catalana. Introducció i guia bibliogràfica*. Alacant: Universitat d'Alacant.
- COLOMINA, Jordi (2002): "Paradigmes flectius de les altres classes nominals", dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 1, pàg. 535-582.
- CONDORAVDI, Cleo (1990): "Sandhi rules of Greek and prosodic theory", dins Sharon Inkelas i Draga Zec (eds.), *The Phonology-Syntax Connection*. Chicago / London: The University of Chicago Press. Pàg. 63-84.
- COROMINES, Joan (1954): *El que s'ha de saber de la llengua catalana*. Palma de Mallorca: Moll.
- CROFT, William (2003): *Typology and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press.
- CROSSWHITE, K. (1997): "Intra-Paradigmatic Homophony Avoidance in Two Dialects of Slavic". Manuscrit inèdit. Los Angeles: UCLA. [Disponible a ROA 581-0203]
- CTILC: *Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- CUENCA, Maria Josep (2002): "Els connectors textuais i les interjeccions", dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 3, pàg. 3173-3237.
- CYSOUW, Michael (2004): "The rise of person inflection with special reference to the Munda languages." Leipzig: Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology. [Resum del treball presentat al 11th International Morphology Meeting 2004, Vienna.]
- CYSOUW, Michael (2005): "Morphology in the wrong place: A survey of preposed enclitics", dins W. U. Dressler *et al.* (eds.), *Morphology and its Demarcations. Selected Papers from the 11th Morphology Meeting, Vienna, February 2004*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. Pàg. 17-37.
- DECESARIS, Janet A. (1987): "Epenthesis in Catalan", dins Carol Neidle i Rafael A. Nuñez (eds.), *Studies in Romance Languages: Proceedings of the 15th Linguistic Symposium on Romance Languages*. Dordrecht: Foris (Publications in Language Sciences, 25). Pàg. 79-92.
- DE LACY, Paul (2002): "The Formal Expression of Markedness". Tesi doctoral, inèdita. Amherst: University of Massachusetts. [Disponible a ROA 542-0902]

- DELAIS-ROUSSARIE, Élisabeth, Jacques DURAND (eds.) (2003): *Corpus et variation en phonologie du français. Méthodes et analyses*. Toulouse: Presse Universitaires du Mirail.
- DIEC2 (2007): *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- DOWNES, William (1998): *Language and Society*. Cambridge: Cambridge University Press.
- DOWNING, Laura J., T. Allan MALL i Renate RAFFELSIEFEN (eds.) (2005): *Paradigms in Phonological Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- EMMOREY, Karen (1987): "Morphological Structure and Parsing in the Lexicon". Tesi doctoral, inèdita. Los Angeles: UCLA.
- ENRIQUE-ARIAS, Andrés (2005): "When clitics become affixes, where do they come to rest?", dins W. U. Dressler *et al.* (eds.), *Morphology and its Demarcations. Selected Papers from the 11th Morphology Meeting, Vienna, February 2004*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. Pàg. 67-79.
- FABRA, Pompeu (1913): "Els mots àtons en el parlar de Barcelona", *Butlletí de Dialectologia Catalana* I. Pàg. 7-17.
- FABRA, Pompeu (1918): *Gramàtica catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- FABRA, Pompeu (1956): *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide.
- FERNÁNDEZ REI, Elisa (2002): "Regras fonolòxicas e regras precompiladas de alomorfa sintagmática: dominios prosódicos en galego". Tesi doctoral, inèdita. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela.
- FIGUERA, Manel (1998): "El parlar de Cerdanya —Característiques gramaticals i aspectes lèxics més importants", *Ceretania* 2 (1998): 203-226.
- FISCHER, Susann (2002): *The Catalan Clitic System: A diachronic perspective on its syntax and phonology*. Berlin / New York: Mouton de Gruyter.
- FISCHER, Susann (2003): "Rethinking the Tobler-Mussafia Law: Data from Old Catalan", *Diachronica* 20.2: 259-287.
- FLEMMING, Edward (1995): "Auditory Representations in Phonology". Tesi doctoral, inèdita. Los Angeles: University of California.
- FROTA, Sónia (2000): *Prosody and Focus in European Portuguese. Phonological Phrasing and Intonation*. New York / London: Garland Publishing.
- GARCÍA DE DIEGO, Vicente (1970): *Gramática histórica española*. Madrid: Gredos.

- GERLACH, Birgit (2002): *Clitics between Syntax and Lexicon*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- GNANADESIKAN, Amalia E. (1995): “Markedness and Faithfulness Constraints in Child Phonology”. Manuscrit inèdit. Amherst: University of Massachusetts. [Disponible a ROA 67-0000]
- GODOY, Lourdes, M. Teresa COMAS (1989): “La parla de Tapis”, *El Pedrís* — suplement del *Setmanari de l’Alt Empordà*— 26: 3-5.
- GORDON, Matthew (2002): “A factorial typology of quantity-insensitive stress”, *Natural Language and Linguistic Theory* 20: 491-552.
- GOUSKOVA, Maria (2003): “Deriving Economy: Syncope in Optimality Theory”. Tesi doctoral, inèdita. Amherst: University of Massachusetts. [Disponible a ROA 610-0803]
- GRIERA, Antoni (1920): “El català oriental”, *Butlletí de Dialectologia Catalana* VIII: 1-34.
- GRIERA, Antoni (1930): “Característiques del català de Girona”, *Butlletí de Dialectologia Catalana* XVIII: 427-429.
- GRIMALT, Pere (en preparació): “Aspectes fonològics i morfològics de la flexió pronominal i verbal en balear”. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- GUITART, Jorge M. (1997): “Variability, multilectalism, and the organization of phonology in Caribbean Spanish dialects”, dins F. Martínez-Gil i A. Morales-Front (eds.), *Issues in the Phonology and Morphology of the Major Iberian Languages*. Washington: Georgetown University Press. Pàg. 515-536.
- HAMMOND, Michael (1994): “An OT account of variability in Walmatjari stress”. Manuscrit inèdit. University of Arizona. [Disponible a ROA 20-0794]
- HAMMOND, Michael (1997): “Optimality theory and prosody”, dins Diana Archangeli i D. Terence Langendoen (eds.), *Optimality Theory: An Overview*. Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers. Pàg. 33-58.
- HARRIS, James W. (1969): *Spanish Phonology*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- HARRIS, James W. (1983): *Syllable Structure and Stress in Spanish: a Nonlinear Analysis*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- HARRIS, James W. (1993): “Integrity of prosodic constituents and the domain of syllabification rules in Spanish and Catalan”, dins K. Hale i S. J. Keyser (eds.),

- The View from Building 20. Essays in Honor of Sylvain Bromberger.* Cambridge, Massachusetts: The MIT Press. Pàg. 177-193.
- HAYES, Bruce (1995): *Metrical Stress Theory: Principles and Case Studies.* Chicago: Chicago University Press.
- HAYES, Bruce (2000): “Gradient well-formedness in Optimality Theory”, dins Joost Dekkers *et al.* (eds.), *Optimality Theory: Phonology, Syntax and Acquisition.* Oxford: Oxford University Press. Pàg. 88-120.
- HERSLUND, Michael (1986): “Portuguese sandhi phenomena”, dins Andersen (ed.) (1986), pàg. 505-518.
- HINSKENS, Frans, Roeland VAN HOUT, Leo WETZELS (eds.) (1997): *Variation, Change and Phonological Theory.* Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- HINSKENS, Frans *et al.* (1997): “Balancing Data and Theory in the Study of Phonological Variation and Change”, dins Hinskens *et al.* (eds.) (1997), pàg. 1-33.
- HOOPER, Joan B. (1976): “Word frequency in lexical diffusion and the source of morphophonological change”, dins William McChristie, Jr. (ed.), *Current progress in historical linguistics: Proceedings of the Second International Conference on Historical Linguistics.* Amsterdam: North-Holland Publishing Company. Pàg. 95-105.
- ITÔ, J., A. MESTER (1998): “The Phonological lexicon”, dins N. Tsujumura (ed.), *A Handbook of Japanese Linguistics.* Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers.
- JIMÉNEZ, Jesús (1997): “L’estructura sil·làbica del dialecte valencià”. Tesi doctoral. València: Universitat de València.
- JIMÉNEZ, Jesús (1999): *L’estructura sil·làbica del català.* València / Barcelona: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana / Publicacions de l’Abadia de Montserrat. [Versió revisada i reduïda de la tesi doctoral “L’estructura sil·làbica del dialecte valencià”. València: Universitat de València, 1997.]
- JIMENEZ, Jesús (2006): “«L’abast de les relacions paradigmàtiques». Comentaris al treball de Maria-Rosa Lloret «Problemes d’interfície fonologia-morfologia: La funció dels paradigmes»”, dins Teresa Cabré (ed.), *Lingüística teòrica: anàlisi i perspectives II (Catalan Journal of Linguistics. Monographies).* Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- JIMÉNEZ, Jesús, Júlia TODOLÍ (1995): “La forma dels pronoms clítics catalans: condicions sil·làbiques i alineament morfològic”, dins Carlos Martín Vide (ed.), *Lenguajes Naturales y Lenguajes Formales XI*. Barcelona: PPU. Pàg. 429-437.
- JULIÀ, Joan (1986): “Algunes notes sobre el parlar de Cornellà de Terri”, dins *Cornellà de Terri —Pregons i estudis*. Ajuntament de Cornellà de Terri. Pàg. 129-139.
- JUN, Jongho (2004): “Place assimilation”, dins B. Hayes, R. Kirchner i D. Steriade (eds.), *Phonetically Based Phonology*. Cambridge: Cambridge University Press. Pàg. 58-86.
- JURAFSKY, Daniel *et al.* (2001): “Probabilistic relations between words: Evidence from reduction in lexical production”, dins Bybee i Hooper (eds.) (2001), pàg. 229-254.
- KAGER, René (1994): “Ternary rhythm in alignment theory”. Manuscrit inèdit. Utrecht: Utrecht University. [Disponible a ROA 35-1094]
- KAGER, René (1999): *Optimality Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- KENSTOWICZ, Michael (1994): “Syllabification in Chukchee: A constraint-based analysis”, dins Alice Davidson *et al.* (eds.), *Proceedings of the Formal Linguistics Society of Mid America 4*. Iowa City: University of Iowa. Pàg. 160-181.
- KENSTOWICZ, Michael (1996): “Base-identity and uniform exponence: alternatives to cyclicity”, dins J. Durand i B. Laks (eds.), *Current Trends in Phonology: Models and Methods*. CNRS, Paris X, Salford: University of Salford Publications. Pàg. 363-393. [Disponible a ROA-103]
- KENSTOWICZ, Michael (2001): “Paradigmatic Uniformity and Contrast”, dins Downing *et al.* (eds.) (2005), pàg. 145-169.
- KIPARSKY, Paul (1993): “Variable rules”. [Resum del treball presentat al Rutgers Optimality Workshop 1, USA.]
- KIRCHNER, Robert (1998): “An Effort-Based Approach to Consonant Lenition”. Tesi doctoral, inèdita. Los Angeles: University of California. [Disponible a ROA 276-0898]
- KROCH, Anthony S. (1978): “Toward a theory of social dialect variation”, *Language in Society* 7: 17-36.
- KRUG, Manfred (1998): “String frequency: a cognitive motivating factor in coalescence, language processing and linguistic change”, *Journal of English Linguistics* 26: 286-320.

- LABOV, William (1966): *The Social Stratification of English in New York City*. Washington D.C.: Center for Applied Linguistics.
- LABOV, William (ed.) (1972): *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- LEBEN, William (1973): “Suprasegmental Phonology”. Tesi doctoral, inèdita. Cambridge, Massachusetts: MIT.
- LEEW, Frank van der (1997): *Clitics. Prosodic Studies*. Den Haag: Holland Academic Graphics.
- LIBERMAN, Mark, Alan PRINCE (1977): “On Stress and Linguistic Rhythm”, *Linguistic Inquiry* 8: 249-336.
- LLORET, Maria-Rosa (1997): “When does Variability become Relevant to Formal Linguistic Theory?”, dins Hinskens *et al.* (eds.) (1997), pàg. 181-205.
- LLORET, Maria-Rosa (2002a): “Canvi lingüístic i variació fònica”, dins M. A. Cano *et al.* (eds.), *Les claus del canvi lingüístic*. València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Pàg. 331-363.
- LLORET, Maria-Rosa (2002b): “Estructura sil·làbica”, dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 1, pàg. 195-249.
- LLORET, Maria-Rosa (2004): “The phonological role of paradigms: the case of insular Catalan”, dins Julie Auger, J. Clancy Clements i Barbara Vance (eds.), *Contemporary Approaches to Romance Linguistics, Selected Papers from the 33rd Linguistic Symposium on Romance Languages (LSRL), Bloomington, Indiana, April 2003*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. Pàg. 275-297.
- LLORET, Maria-Rosa (2006): “Problemes d’interfície fonologia-morfologia: la funció dels paradigmes”, dins Teresa Cabré (ed.), *Lingüística teòrica: anàlisi i perspectives II (Catalan Journal of Linguistics. Monographies)*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- LLORET, Maria-Rosa, Maria Pilar PEREA (2002): “A report on the Corpus Oral Dialectal del Català Actual (COD)”, *Dialectologia et Geolinguística* 10: 59-76.
- LLORET, Maria-Rosa, Joaquim VIAPLANA (1992): “Les vocals finals dels elements nominals en català”, dins A. Ferrando i A. G. Hauf (eds.), *Miscel·lània Joan Fuster: Estudis de llengua i literatura*. Barcelona: Publicacions de l’Abadia de Montserrat. Pàg. 419-445.

- LLORET, Maria-Rosa, Joaquim VIAPLANA (1996): “Els clítics pronominals singulars del català oriental: una aproximació interdialectal”, *Estudis de llengua i literatura catalanes, XXXII (Miscel·lània Germà Colón 5)*. Barcelona: Publicacions de l’Abadia de Montserrat. Pàg. 273-309.
- LLORET, Maria-Rosa, Joaquim VIAPLANA (1997): “Variació, fonologia i morfologia”, dins M. R. Lloret, E. Boix *et al.* (eds.), *Anàlisi de la variació lingüística*. Barcelona: PPU / Universitat de Barcelona. Pàg. 93-120.
- LLORET, Maria-Rosa, Jesús JIMÉNEZ (2006): “Prominence-driven epenthesis in Alguerese Catalan”. [Resum del treball presentat a l’OCP-3, Budapest]
- LLORET, Maria-Rosa, Jesús JIMÉNEZ (en premsa): “Marcatge posicional i prominència en el vocalisme àton”, *Caplletra*.
- LUNA, Xavier (1982): “El vocalisme del català a la zona de transició central-septentrional (Alt Empordà)”. Tesi doctoral, inèdita. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- MAHL, G. F. (1972): “People talking when they can’t hear their voices”, dins A.W. Siegman i B. Pope (eds.), *Studies in Dyadic Communication*. New York: Pergamon. Pàg. 211-264.
- MARSLEN-WILSON, William D. (1984): “Function and process in spoken word recognition. Attention and performance X: Control of language processes”, editat per H. Bouma i Don G. Bouwhuis. Londres: Lawrence Erlbaum. Pàg. 125-150
- MARSLEN-WILSON, William D. (1987): “Functional parallelism in spoken word recognition”, *Cognition* 25: 71-102.
- MASCARÓ, Joan (1978): “Catalan Phonology and the Phonological Cycle”. Tesi doctoral, inèdita. Cambridge, Massachusetts: MIT. [Versió catalana: “La fonologia catalana i el cicle fonològic”. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1983.]
- MASCARÓ, Joan (1986): *Morfologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- MCCARTHY, John J. (1986): “OCP effects: gemination and antigemination”, *Linguistic Enquiry* 17: 207-263.
- MCCARTHY, John J. (2002): *A Thematic Guide to Optimality Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.

- MCCARTHY, John J. (2003a): “Richness of the Base and the determination of underlying representations”. Manuscrit inèdit. Amherst: University of Massachusetts. [Disponibile a ROA 616-0903]
- MCCARTHY, John J. (2003b): “OT constraints are categorical”, *Phonology* 20: 75-138.
- MCCARTHY, John J. (ed.) (2004): *Optimality Theory in Phonology: A Reader*. Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers.
- MCCARTHY, John J. (2005): “Optimal paradigms”, dins Downing *et al.* (eds.) (2005), pàg. 170-210. [Disponibile a ROA 485-1201]
- MCCARTHY, John J., Alan PRINCE (1993): “Generalized alignment”, dins Geert Booij i Jaap van Marle (eds.), *Yearbook of Morphology 1993*. Dordrecht: Kluwer. Pàg. 79-153. [Disponibile a ROA 7-0000]
- MCCARTHY, John J., Alan PRINCE (1994): “The emergence of the unmarked: Optimality in prosodic morphology”, dins Mercè Gonzàlez (ed.), *Proceedings of the North East Linguistics Society* 24. Amherst: GLSA University of Massachusetts. Pàg. 333-379. [Disponibile a ROA 13-0594]
- MCCARTHY, John J., Alan PRINCE (1995): “Faithfulness and reduplicative identity”, dins Beckman *et al.* (eds.) (1995), pàg. 249-384. [Disponibile a ROA 60-0000]
- MENÉNDEZ PIDAL, Ramón (1958): *Manual de gramàtica històrica espanyola*. Madrid: Espasa-Calpe.
- MILROY, L. (1987): *Observing and Analysing Natural Language*. Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers.
- MIRA MATEUS, Maria Helena *et al.* (2003): *Gramàtica da língua portuguesa*. Lisboa: Caminho.
- MONTURIOL, Joaquim, Eloi DOMÍNGUEZ (2001): *El parlar de la Garrotxa*. Olot: Ràdio Olot.
- MORRIS, Richard E. (1998): “Stylistic Variation in Spanish Phonology”. Tesi doctoral, inèdita. Columbus: Ohio State University.
- MÜLLER, Gereon (1999): “Optionality in optimality-theoretic syntax”, *Glott International* 4 (5).
- MUSSAFIA, Alfredo (1888): “Enclisi o proclisi del pronome personale atono quale oggetto”, *Romania* 27: 145-146.
- NAGY, Naomi, William REYNOLDS (1997): “Optimality theory and variable word-final deletion in Faetar”, *Language Variation and Change* 9 (1): 37-55.

- NESPOR, Marina (1987): “Vowel degemination and fast speech rules”, *Phonology Yearbook* 4: 61-85.
- NESPOR, Marina, Irene VOGEL (1979): “Clash Avoidance in Italian”, *Linguistic Inquiry* 10: 467-482.
- NESPOR, Marina, Irene VOGEL (1986): *Prosodic Phonology*. Dordrecht: Foris.
- NESPOR, Marina, Irene VOGEL (1989): “On clashes and lapses”, *Phonology* 6: 69-116.
- OLIVA, Salvador (1980): *Mètrica catalana*. Barcelona: Quaderns Crema.
- OLIVA, Salvador (1992): *La mètrica i el ritme de la prosa*. Barcelona: Quaderns Crema.
- OLIVA, Salvador, Pep SERRA (2002): “Accent”, dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 1, pàg. 345-391.
- OTTO, E., G. KORDGIEN (1993): *Gramàtica sucinta de la lengua francesa*. Barcelona / Heidelberg: Herder / Julio Groos.
- PALMADA, Blanca (1993): “La construcció de les síl·labes i l’elisió vocàlica del català”, *Llengua i Literatura* 5: 371-392.
- PALMADA, Blanca (1994): *La fonologia catalana: Els principis generals i la variació*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- PALMADA, Blanca, Pep SERRA (1995): “La sil·labificació òptima dels clítics”. [Resum del treball presentat al Primer Col·loqui de Fonologia Catalana, s’Agaró.]
- PALOMA, David (2004): “Phonetic habits signaling incipient linguistic change in Catalan”, *Estudios Catalanes. Revista Internacional de Lengua, Literatura y Cultura Catalanas* 2: 67-78.
- PARKER, Stephen G. (2002): “Quantifying the Sonority Hierarchy”. Tesi doctoral, inèdita. Amherst: University of Massachusetts.
- PATER, Joe (2000): “Non-uniformity in English secondary stress: the role of ranked and lexically specific constraints”, *Phonology* 17: 237-274.
- PAVÍA, Luigi (1983): *Gramàtica sucinta de la lengua italiana*. Barcelona: Herder.
- PEPERKAMP, S. (1997): *Prosodic Words*. Den Haag: Holland Academic Graphics.
- PÉREZ SALDANYA, Manuel, Teresa VALLÈS (2005): “Catalan Morphology and Low-level Patterns in a Network Model”, dins Lloret i Jiménez (eds.), *Catalan Journal of Linguistics. Morphology in Phonology*, 4. Bellaterra: Servei de Publicacions UAB. Pàg. 199-223.
- PICALLO, M. Carme (2002): “L’adjectiu i el sintagma adjectival”, dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 2, pàg. 1641-1688.

- PONS, Clàudia (2001): “The importance of being Onset”, dins M. Koppen, J. Sio i M. Vos (eds.), *Proceedings of Console X*. Leiden: Grafish Bedrijf. Pàg. 159-174.
- PONS, Clàudia (2003): “Teoria de l’optimitat, processos segmentals i variació dialectal en català”, *Zeitschrift für Katalanistik* 16: 55-76.
- PONS, Clàudia (2004): “Segmental and Featural Strategies to Avoid Adjacent Sibilant Segments in Balearic Catalan. An Optimality Account”, dins Reineke Bennema *et al.* (eds.), *Romance Languages and Linguistic Theory 2002*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. Pàg. 217-235.
- PONS, Clàudia (2007): *La teoria de l’optimitat. Una introducció aplicada al català de les Illes Balears*. Barcelona: Publicacions de l’Abadia de Montserrat. [Versió revisada de la tesi doctoral “Els contactes consonàntics en balear. Descripció i anàlisi”. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2004.]
- PONS, Clàudia (en premsa): “Nova aproximació a la simplificació de grups consonàntics finals en català”, *Llengua i Literatura* 17.
- PRADILLA, M. Àngel (1993): “Variació i canvi lingüístic en curs al català de transició nord-occidental / valencià”. Tesi doctoral, inèdita. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili.
- PRATS, Modest (1983): “Pròleg” a Ernesta Sala: *El parlar de Cadaqués*. Pàg. 11-14.
- PRIETO, Pilar (2001): *Fonètica i fonologia catalanes*. Barcelona: Edicions de la UOC.
- PRIETO, Pilar (2002): “Entonació”, dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 1, pàg. 393-462.
- PRINCE, Alan (2002): “Arguing Optimality”, dins Angela Carpenter *et al.* (eds.), *Papers in Optimality Theory II (University of Massachusetts Occasional Papers 26)*. Amherst: GLSA University of Massachusetts. Pàg. 269-304. [Disponible a ROA 562-1102]
- PRINCE, Alan, Paul SMOLENSKY (1993): “Optimality Theory: Constraint Interaction in Generative Grammar”. Technical report n. 2, Rutgers University Center for Cognitive Science. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press. [Disponible a ROA 537-0802]
- PUIGRÒS, Maria-Antònia (2000): “Resolució de la seqüència integrada per V1 + 'V2 en el parlar de Manacor”. Treball d’investigació, inèdit. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- RAFEL, Joaquim (dir.) (1996): *Diccionari de freqüències*. Barcelona: Institut d’Estudis Catalans.

- RAMOS, Joan Rafael (1992): *Introducció a la sintaxi: Anàlisi categorial i funcional de l'oració simple*. València: Tàndem Edicions.
- REBRUS, Péter, Miklós TÖRKENCZY (2005): "Uniformity and Contrast in the Hungarian Verbal Paradigm", dins Downing *et al.* (eds.) (2005), pàg. 263-295.
- RECASENS, Daniel (1986): *Estudis de fonètica experimental del català oriental central*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- RECASENS, Daniel (1991): *Fonètica descriptiva del català (Assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- RECASENS, Daniel (1993): *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- RENZI, Lorenzo (ed.) (1993): *Grande grammatica italiana di consultazione*. Bologna: Il Mulino.
- REYNOLDS, William Thomas (1994): "Variation and Phonological Theory". Tesi doctoral, inèdita. Philadelphia: University of Pennsylvania.
- ROMAINE, S. (1980): "Stylistic variation and evaluative reactions to speech", *Language and Speech* 23: 213-232.
- ROSSELLÓ, Joana (2002): "El SV, I: Verbs i arguments verbals", dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 2, pàg. 1853-1949.
- SALA, Ernesta (1983): *El parlar de Cadaqués*. Girona: Diputació de Girona.
- SCHILLING-ESTES, Natalie (2002): "Investigating Stylistic Variation", dins J. K. Chambers, P. Trudgill i N. Schilling-Estes (eds.), *The Handbook of Language Variation and Change*. Massachusetts / Oxford: Blackwell Publishers. Pàg. 375-401.
- SELKIRK, Elisabeth (1984): "On the major class features and syllable theory", dins Mark Aronoff i Richard T. Oehrle (eds.), *Language Sound Structure: Studies in Phonology Presented to Morris Halle by his Teacher and Students*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press. Pàg. 107-136.
- SELKIRK, Elisabeth (1995): "The prosodic structure of function words", dins Beckman *et al.* (eds.) (1995), pàg. 439-470.
- SERRA, Pep (1992): "El Principi d'Economia en les derivacions de la Fonologia Mètrica", dins Carlos Martín (ed.), *Actes del VII Congrés de Llenguatges Naturals i Llenguatges Formals*. Barcelona: PPU. Pàg. 601-608.
- SERRA, Pep (1996): "La fonologia prosòdica del català". Tesi doctoral, inèdita. Girona: Universitat de Girona.

- SIEVERS, Eduard (1881): *Grundzüge der Phonetik*. Leipzig: Breitkoff & Hartel.
- SILVA-CORVALÁN, Carmen (1989): *Sociolingüística: teoría y análisis*. Madrid: Editorial Alhambra.
- SMOLENSKY, Paul (1993): “Harmony, markedness, and phonological activity”. [Resum del treball presentat al Rutgers Optimality Workshop 1, New Brunswick.] [Disponible a ROA 87-0000]
- SOLÀ, Joan, Maria-Rosa LLORET, Joan MASCARÓ, Manuel Pérez SALDANYA (dir.) (2002): *Gramàtica del català contemporani*, 3 vol. Barcelona: Empúries.
- STAMPE, D. (1973): “A dissertation on Natural Phonology”. Tesi doctoral, inèdita. Chicago: University of Chicago.
- STERIADE, Donca (1996): “Paradigm uniformity and the phonetics-phonology boundary”. [Resum del treball presentat a la 5th Conference in Laboratory Phonology, Illinois.]
- STERIADE, Donca (1997): “Phonetics in phonology: the case of laryngeal neutralization”. Manuscrit inèdit. Los Angeles: UCLA. [Disponible a <http://web.mit.edu/linguistics/www/steriade.home.html>]
- TENANI, Luciani (2002): “Dominios Prosódicos no Português do Brasil: Implicações para a prosódia e para a aplicação de processos prosódicos”. Tesi doctoral, inèdita. Brasil: Universidade Estadual de Campinas.
- TERRELL, T. (1983): “Dialectología”, dins H. López Morales (coord.), *Introducción a la lingüística actual*. Madrid: Playor. Pàg. 133-146.
- TESAR, Bruce, Paul SMOLENSKY (1995): “The learnability of Optimality Theory”, dins Raul Aranovich *et al.* (eds.), *The Proceedings of the Thirteenth West Coast Conference on Formal Linguistics*. Stanford, California: Stanford Linguistics Association / CSLI. Pàg. 122-137.
- TOBLER, Adolf (1875): Besprechung von J. Le Coultre, *De l'ordre des mots dans Chrétien de Troyes*. *Vermischte Beiträge zur französischen Grammatik* 5: 395-414.
- VALLVERDU, Teresa (2002): “Fenòmens en grups vocàlics”, dins Solà *et al.* (dir.) (2002), vol. 1, pàg. 125-167.
- VAN OOSTENDORP, Marc (1995): “Vowel Quality and Phonological Projection”. Tesi doctoral, inèdita. Tilburg University. [Disponible a ROA 84-0000]
- VAN OOSTENDORP, Marc (1997): “Style levels in conflict resolution”, dins Hinskens *et al.* (eds.) (1997), pàg. 207-229.

- VAN OOSTENDORP, Marc (2003): "Schwa in phonological theory", dins Lisa Cheng i Rint Sybesma (eds.), *The Second Glot International State-of-the-article Book*. Berlin / Nova York: Mouton de Gruyter. Pàg. 122-165. [Disponible a <http://www.vanoostendorp.nl/fonologie/schwaip.htm>]
- VÁZQUEZ, P., M. A. MENDES DA LUZ (1961): *Gramática portuguesa*. Madrid: Gredos.
- VENNEMANN, Theo (1988): *Preference laws for syllable structure*. Berlin / Nova York / Amsterdam: Mouton de Gruyter.
- VENY, Joan (1973): "El català central", dins *Gran Enciclopèdia Catalana*, vol. 4, pàg. 636, s.v. *català*.
- VENY, Joan (1978): *Els parlars*. Barcelona: Dopesa.
- VENY, Joan (1982): *Els parlars catalans: Síntesi de dialectologia*. Palma de Mallorca: Moll.
- VENY, Joan (1985): *Introducció a la dialectologia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- VENY, Joan (2004): "Afinitats ultrapirinenques del català septentrional de transició", *Acta del Col·loqui l'Albera i el Patrimoni en l'Espai Transfronterer*. Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- VENY, Joan, Lídia PONS (1998): *Atles lingüístic del domini català. Etnotextos del català oriental*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- VIAPLANA, Joaquim (1980): "Algunes consideracions sobre les formes pronominals clítics del barceloní", *Anuario de Filología* 6: 459-483.
- VIAPLANA, Joaquim (1990-1991): "Comparació interdialectal i llengua", *Llengua i Literatura* 4: 215-242.
- VIAPLANA, Joaquim, Maria Pilar PEREA (eds.) (2003): *Textos orals dialectals del català sincronitzats. Una selecció*. Barcelona: Universitat de Barcelona. [+ CD-rom.]
- VIAPLANA, Joaquim *et al.* (en premsa): *Corpus Oral Dialectal*. Barcelona: PPU. [Publicació electrònica.]
- VIDA CASTRO, Matilde (2004): *Estudio sociofonológico del español hablado en la ciudad de Málaga*. Alacant: Publicacions de la Universitat d'Alacant.
- VIGÁRIO, Marina (2003): *The Prosodic Word in European Portuguese*. Berlin / New York: Mouton de Gruyter.
- WACKERNAGEL, J. (1892): "Über eub Gesetz der Indogermanischen Wortstellung", *Indogermanische Forschungen* 1: 333-436.

- WALKER, Rachel (1998): “Nasalization, Neutral Segments, and Opacity Effects”. Tesi doctoral, inèdita. Santa Cruz: UC. [Disponible a ROA 405-0800]
- WHEELER, Max W. (1979): *Phonology of Catalan*. Oxford: Basil Blackwell.
- WHEELER, Max W. (1986): “Catalan sandhi phenomena”, dins Andersen (ed.) (1986), pàg. 475-488.
- WHEELER, Max W. (1987): “L’estructura fonològica de la síl·laba i del mot en català”, *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes 14 (Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit 6)*. Pàg. 79-108.
- WHEELER, Max W. (2003): “La lenició en la fonologia catalana: perspectives teòriques i empíriques arran dels etnotextos de l’ALDC”, *Interlingüística* 13: 83-100.
- WHEELER, Max W. (2005): *The Phonology of Catalan*. Oxford: Oxford University Press.
- WHEELER, Max W., Alan YATES i Nicolau DOLS (1999): *Catalan: A Comprehensive Grammar*. London: Routledge.
- WOOD, Jim (2006): “An Optimality Theoretic Account of Optionality and Variation in Stylistic Fronting”. Tesi doctoral, inèdita. University of New Hampshire. [Disponible a ROA 902-0207]
- YIP, Moira (1988): “The Obligatory Contour Principle and Phonological Rules: A Loss of Identity”, *Linguistic Inquiry* 19: 65-100.
- ZUBRITSKAYA, Katya (1997): “Mechanism of sound change in OT”, *Language Variation and Change* 9 (1): 121-148.

10. APÈNDIX

10.1 ELS CONTACTES VOCALICS

10.1.1 DADES DEL COD¹⁶⁴

VOCAL TÒNICA + VOCAL TÒNICA (iguals)

VOCAL BAIXA + VOCAL BAIXA

elisió

- (.) lə 'par ðə rəməðə'riə 'ʒa kə'ðat [PGG Bany]

manteniment

- (.) 'mes kə kre'a 'ar^t | pu^{tse} (.) [PPC Olot]

- (.) 'ez ðə 'fa 'aŋ'ʒ j aŋʃ (.) 'mol's aŋʒ 'no 'bwenu ðə ðə lə 'seβ is'təriə kə 'unə: | lə 'ðonə 'ð un (.) [OGP Ripoll]

- ə pə'sa 'moɫtə kə'lo (.) əs'ta 'altə muŋ'taŋə (.) (ATENCIÓ: aquí s'ha elidit la vocal neutra de la preposició) [NTA Gir]

- (.) no 'se 'ja 'fa 'aŋ'ʒ ε kə 'jo (.) kə k i 'βatʃ ə'na (.) 'bwenu k i 'βiə 'nad 'barjəz βə'yaðəs [BCC Col]

MITJANA BAIXA + MITJANA BAIXA

elisió

- (.) pər'ke s kə 'za no mə 'surt (.) 'e 'βuj 'ði 'za 'z | 'za z unə 'kɔzə ðə ðə nə'fensə j ə'ʃɔ 'za no j 'pɔt | no s 'pɔt 'feri 'res (.) [AMC Bisbal]

- 'prɔ no ls 'puk 'fe 'ʒɔ | 'liβrə (.) pər'ke s kə 'jo no mə n ə'ðonu k əlzə 'ðik (.) [AMC Bisbal]

- (.) no t 'pɔts pu'za m un ləβurə'təri pər u'n ɔrə (.) pər'ke ntrə 'k as 'fet 'tot əl muŋ'tadʒə | [LFA Fig]

- 'si kə 'βaŋ tə'paðəs pər'ke s 'mol 'mez iŋtə'rjo (.) [OGP Ripoll]

- kumbiŋ'driə pər'ke z uŋ 'tap (.) [MPFB Bisbal]

- (.) 'arə pər'ke s'tat uŋ 'tems 'forə 'no [JBV Gir]

- əl kuŋ'trari pər'ke z əɫ 'temz ðə 'ləwrə 'no (.) [JBV Gir]

manteniment

- (.) 'si 'prɔ 'ɔstjə (.) [JCOP Col]

MITJANA ALTA + MITJANA ALTA

elisió

- 'liβiə kə təm'be z 'βew 'ðez ð ə'la: (.) pu'ðem pər'la wənə 'mikə

¹⁶⁴ A les transcripcions del COD no s'indiquen els grups accentuals o grups menors ni tampoc els grups entonatius majors. Tan sols es marquen les pauses a través del símbol (.)

ðə: ðə ˌfonru'mew kə təm'be 'z unə (.) [SPM Puig]

- (.) əl kə 'pasə kə lə kunstruk'sjo təm'be z ði'frentə (.) [AMM Puig]

- (.) təm'be z ðiβər'tit ə'ʃə 'no (.) [JBV Gir]

- imprəsju'naβə təm'be rə | lə | lə muðərni'tad 'no (.) [BCC Col]

- (.) 'prə təm'be z 'zɛŋ k əs'tam 'mol ə 'kazə | [BCC Col]

manteniment

- (.) 'prə pri'me 'ez lu pri'me | sən'tirtə 'βe m 'tu mə'teʃə (.) [MMBS Fig]

- 'pwes tən'im um mirə'ðo 'on z 'βew (.) [SPM Puig]

- (.) i ðəs'prez 'n j a u'n aɫtrə (.) kə təm'be 'ez 'ɣraŋ də ð əɣrupə'sjo (.) [LRM Olot]

ALTA + ALTA

VOCAL TÒNICA + VOCAL TÒNICA (diferents)

(MAJORITÀRIAMENT UNA DE LES VOCALS TÒNIQUES INVOLUCRADES ÉS LA TERCERA PERSONA DEL PRESENT D'INDICATIU DEL VERB *SER*, QUE OSCIL·LA ENTRE LA REALITZACIÓ [es] I [ɛs])

BAIXA + MITJANA ALTA O BAIXA ANTERIOR (verb ser)

elisió

- (.) pər'ke s kə 'zə no mə 'surt (.) 'e 'βuj 'ði 'zə 'z | 'zə z unə 'kəzə ðə ðə nə'fensə j ə'ʃə 'zə no j 'pət | no s 'pət 'feri 'res (.) [AMC Bisbal]

- (.) 'zə z əl sə'ɣo'n aŋ kə lə 'fem (.) [DFM Bisbal]

manteniment

- j unə ðə ləs 'kozəs kə fə'riə m 'totə səɣurətət si ðispu'zez ðə ði'nes (.) ən ə'ket 'kaz 'zə 'es (.) [LFA Fig]

- əl mən'zə: 'ez βəs'tan: sən'ziɫ 'no (.) [BCC Col]

- l u'rari ðə mən'zə: 'ez 'no lə 'siz ðə lə 'tarðə 'kəm ə 'mol (.) [BCC Col]

- (.) pər'ke s kə 'zə no mə 'surt (.) 'e 'βuj 'ði 'zə 'z | 'zə z unə 'kəzə ðə ðə nə'fensə j ə'ʃə 'zə no j 'pət | no s 'pət 'feri 'res (.) [AMC Bisbal]

MITJANA BAIXA POSTERIOR + MITJANA ALTA O BAIXA ANTERIOR

(verb ser)

elisió

- (.) su'pəzu k ə'ʃə z nur'mal [AMC Bisbal]

- (.) ə 'par ðə ləs 'kwatrə 'pluzəs 'prə s kə nɔ a 'fet (.) 'fret (.) lə trəmɯntanə 'sempr es 'fɛðə (.) [JPO Fig]

- MMBS: j ə'ʃə ə'ʃə z 'mol (.) [MMBS Fig]

- (.) 'buɫ 'di ə si ə 'prə s 'k e'z unə 'mikə 'raru k əl kum'pres [CBF Bany]

- (.) i 'no 'es kə (.) 'no 'e 're ðə 'l aɫtrə 'moŋ (.) 'buɫ 'dɪ (.) i: 'prə s kə (.) nu'zəɫtrəs | əls kə βi'βim ə βə'ɲələs [CBF Bany]

- (.) 'no 'prə s kə 'ki l i'βern ənz 'ðurə 'finz əl 'mez ðə 'zup (.)

[AMM Puig]

- (.) j ə'ʃɔ z lu 'k ez βə'ɲɔləs (.) [PGG Bany]

manteniment

- (.) i ə'ʃɔ: 'ez kəsti'mos [AMC Bisbal]

- (.) 'prɔ 'ez 'mes (.) 'mes 'fraŋ 'mes 'mez 'nɔbblə (.) [MMBS Fig]

- ə'ʃɔ 'ez lə subbən'sjo kə 'j a (.) [JSPU Gir]

- (.) 'prɔ 'es kə (.) [PPC Olot]

- (.) ə'ʃɔ 'ez un aɫtrə 'mon (.) [JOIG Col]

- (.) 'prɔ 'ez ə'ɫɔ kə wm mu'men əz 'βa ðəspis'ta 'l aɫtrə (.) [JBV Gir]

- i kə təm'be ɣwəŋ'taβə rə'ðerə (.) 'buj 'ði kə | ə'ɫɔ 'ez lu ðiβər'tit (.) [JBV Gir]

- (.) 'prɔ 'e'z unə 'βiðə: 'unə 'mikə spə'sjal 'no (.) [BCC Col]

- (.) 'prɔ 'ez 'mez ðiβər'tit [NCC Ripoll]

- (.) i 'βi 'unə 'βɔjrə 'prɔ 'erə ðə 'fu'm ε (.) [REMF Ripoll]

MITJANA BAIXA ANTERIOR + MITJANA ALTA O BAIXA ANTERIOR

(verb ser)

elisió

manteniment

- 'βatʃ kə'ɫa pər no ŋfi'larmə pər'ke 'er un di'na fəmi'lja (.) i 'ɣesim əkə'βad mələ'men (.) [AMC Bisbal]

MITJANA ALTA POSTERIOR + MITJANA ALTA O BAIXA ANTERIOR

(verb ser)

elisió

- (.) pər nu'zəɫtrəz ə'ʃɔ z lə 'ʃiðə j prɔw [AMC Bisbal]

- (.) ə 'βewrə no s kə 'siyi unə 'mal əðukə'sjo: pər'la ləs pər'sonəs | əŋ kətə'la [AMC Bisbal]

- (.) 'no s 'tam 'pɔbbə (.) [JPO Fig]

- (.) 'kɔŋ kə 'no z ə lə 'kujnə no sə n əŋ'terə 'ɣajrə (.) [LRM Olot]

- (.) 'no 'no z 'moɫ 'ɫuj (.) [AMQ Olot]

- (.) lə 'βiðə 'no s 'karə 'ɫa 'e (.) [NTA Gir]

- (.) 'prɔ 'βwenu lə kwəs'tjo s kə kə kə pər pər məŋtə'ni lə 'ɣerə

[SPM Puig]

manteniment

- 'pro 'ʃɔ: 'ez unə 'kozə: (.) kə 'βol 'moɫ də 'tems (.) rəkə'rez ðəðikə'sjo (.) [LFA Fig]

- (.) lə 'formə iðe'al 'es (.) əm uns əwriku'lars (.) əi'ɫaŋtə ðəl su'roɫ əks'tern (.) kə nɔ e su'roɫ es 'fresə pər 'sert ε (.) [LFA Fig]

- (.) lu kə 'pasə kə 'no 'es (.) 'no s 'pot (.) 'no s 'pod bəlu'ra m di'nes (.) [MMBS Fig]

- pər 'mi 'βajə 'no 'ez 'no 'es 'kab mu'lestjə [...] 'ez unə 'kozə kə m ə'ɣrəðə 'feru j ə'βaɫ 'nɔ (.) [JSPU Gir]

- (.) i 'no 'es kə (.) 'no 'e 're ðə 'l aɫtrə 'mon (.) 'buɫ 'dɪ (.) i: 'pro s kə (.) nu'zəɫtrəs | əls kə βi'βim ə βə'ɲɔləs [CBF Bany]

- (.) i: unə ðə ləs 'kɔzəs kə kə kə 'kriðə lətən'sjo 'ez ləs 'peɪz u'manəs (.) [CBF Bany]
- (.) i 'ʃɔ no 'se si: | 'bwenw ə'ʃɔ 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki tən'im 'tod lu 'k ez lə 'βaɫ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fən'tastik | 'buɫ 'di 'tu 'ɣafəz lə βisi'kletə 'ez un 'kɔk plə'ne (.) [PPC Olot]
- (.) 'si 'si 'no 'ets: (.) [JOIG Col]
- (.) 'si (.) lə trəði'sjo 'ez əɣə'fa lə: 'kɔm sə ŋ 'diw lə: (.) [LRM Olot]
- (.) 'no 'es kə 'marʃim 'prɔ 'no 'kref (.) [DFM Bisbal]
- pər'ke 'buj 'ði si 'no 'ez ə'ʃɔ lə βiz'βal [MPFB Bisbal]
- (.) 'no 'es kə 'zɔ 'arə 'zɔ 'arə no sə'βiə 'sj erən 'set (.) [MPFB Bisbal]
- (.) 'no 'es 'paz 'mol | pər'ke sə n u'riə ðə 'fe 'mes [JBV Gir]
- (.) lu kə 'no 'es 'taŋ 'grəs 'kɔm əɫ də 'rɔzəs (.) [AMQ Olot]
- əl 'so 'ez 'mol ɣutu'ral (.) [BCC Col]

MITJANA ALTA ANTERIOR + MITJANA ALTA O BAIXA ANTERIOR

(verb ser)

elisió

manteniment

- (.) 'prɔ təm'be 'ε 'ser kə 'mɔltəz ð ə'kestəs pər'sonəs [AMC Bisbal]

ALTA + MITJANA ALTA O BAIXA ANTERIORS (verb ser)

elisió

- (.) 'buɫ 'di z 'ð unə kurðjəli'tad d ə'keɫə'z unə 'mikə [SPM Puig]

manteniment

- əs 'parlə ð unə mə'nerə 'ðɔns kə pər 'mi 'es əɣrə'ziβə (.) [AMC Bisbal]
- 'ðɔns 'kɔm k ə'ʃɔ pər 'mi 'es (.) [MMBS Fig]
- (.) pu'tse 'si 'ez 'mes 'kar (.) [JBV Gir]

VOCAL TÒNICA + VOCAL ÀTONA (la vocal àtona és sempre una neutra, que és susceptible d'elisió)

VOCAL ['a] + VOCAL [ə]

elisió

- (.) ə'βanz ðə: ðə kumən'sa pər'la ðə lu kə βərðə,ðerə'mem 'buɫ pər'la (.) əkspli'kartə 'ʃɔ (.) [AMC Bisbal]
- (.) ə 'βewrə no s kə 'siyi unə 'mal əðukə'sjo: pər'la ləs pər'sonəs | əŋ kətə'la [AMC Bisbal]
- 'pro 'ʃɔ: 'ez unə 'kɔzə: (.) kə 'βol 'mɔɫ də 'tems (.) rəkə'rez ðəðikə'sjo (.) no t 'pɔts pu'za m un ləβurət'ɔri pər u'n ɔrə (.) [LFA Fig]
- ja m 'kɔstə ðə tru'βa: əl'ɣu (.) [LFA Fig]
- 'za s'ta i: (.) fins kə no ɫ 'tenz 'ðɔnz no 'parəs (.) [LFA Fig]
- kə no j 'βa niŋ'gu (.) 'no 'si k i 'βa (.) i 'βa lz əstrən'zɛz ð əm,purja'βraβə

[LFA Fig]

- (.) 'ez 'ði pər krə'wa l 'paz^ə ni'βej s'taz u'n orə (.) **[JPO Fig]**
- (.) 'prə 'kestə 'βa 'na 'l ajɣwə (.) ə'kestə 'ja: 'ja no gzi's'teʒ ni lə 'faβrikə (.) **[JPO Fig]**
- (.) 'k ez əlkə'la ðe los pana'ðeros (.) k əs'ta 'ðew ki'ləmətruz ðə se'βilə (.) **[MMBS Fig]**
- (.) ənz 'βam pləntə'za tur'na fi'yerəs (.) **[MMBS Fig]**
- (.) ə'la 'ja m 'badʒ muŋ'ta ðə sə'yiðə (.) **[MMBS Fig]**
- ə 'mez niŋ'gu ti si βul'driə pu'za m um 'biðeo 'ε **[MMBS Fig]**
- (.) lu kə 'pasə kə 'no 'es (.) 'no s 'pot (.) 'no s 'pod bəlu'ra m di'nes (.) **[MMBS Fig]**
- (.) i 'βatʃ pə'sa 'ja 'se n̄trənə'ðo (.) **[JSPU Gir]**
- 'dɔnz ə: kə no dʒis'tiə l 'basket (.) i kə z 'βa muŋ'ta 'la ðə 'kɔp i 'βɔltə (.) **[JSPU Gir]**
- 'aziŋ d əprə'ta 'mol i 'mol 'fɔr pər pu'ye s'ta l mə'teʒ ni'βeɔ 'k εɔʒ 'no (.) **[JSPU Gir]**
- kə si: əl 'nanu 'zuyə fub'bɔl (.) 'ja li 'βa 'βe kumpə'nal pər'ke lj ə'ɣrəðə zu'ya fub'bɔl i w ən'ten (.) **[JSPU Gir]**
- 'j a l 'βalβi ðə zi'ronə k i 'te 'kwatrə 'kips (.) **[JSPU Gir]**
- (.) i lə ɔ'ɔnə 'βa ɣə'fa l 'ɣɔs (.) j əl 'βa mə'ta (.) **[CBF Bany]**
- (.) ən əl ku'lɛzi s kə 'ja nz ən'seɪn əl əl mu'zew (.) **[CBF Bany]**
- (.) si 'es k aŋ də mə- ðə mər'fa l 'neɣrə (.) **[CBF Bany]**
- (.) kə səlzi 'βa ks'trewrə lə 'peɔ i s'tan pu'zəðəz ən ə'la (.) **[CBF Bany]**
- kə m ə'ɣrəðə sən'tiwzə pər'la lz ð ə'la zi'ronə 'no (.) **[PPC Olot]**
- (.) 'pasə 'k erə 'unə 'kazə kə 'ja s'taβə: (.) **[PPC Olot]**
- (.) 'n ɔmə | kə 'la s'tas pər'laŋ də 'ɣranz əstə'sjonz ð əs'ki (.) **[JCOP Col]**
- (.) pər tu'ka ls pə'βrɔts i əs'kiəz i tə lz ən'tʃufən (.) si əlz ən'tʃufən 'kwan əs'taz əski'a'n εs (.) **[JCOP Col]**
- (.) i 'βwenu 'es pu'za m 'martʃə 'ðɔns 'tod lu 'k εs | **[JCOP Col]**
- (.) 'es tru'βa s'ponsors (.) **[JOIG Col]**
- (.) 'bwenu 'βadʒ əɣa'fa 'ket | **[OGP Ripoll]**
- (.) i ðəs'pwez 'βem tur'na n̄'tra kap ə 'ðins **[OGP Ripoll]**
- (.) 'no m 'ba ɣrə'ða 'masə 'no (.) **[OGP Ripoll]**
- (.) li 'βa ði'fa rmə'men li 'βa ði'fa 'tropəs (.) pe'rɔ: əm əl 'traktə ðə: (.) **[SPM Puig]**
- (.) ə: ə: ə'ki ə kunsə'ɣra 'kest i'klezjə 'no (.) **[SPM Puig]**
- 'kwan lə 'zɛŋ də lə 'βilə j 'βa βə'ða (.) j əm 'l uɔ 'kwazi iŋkummu'βipplə (.) **[SPM Puig]**
- (.) kə 'e:z əs'ta skul'pit un (.) di'ɣem əl trəzi'ne 'k ez un sə'no mm: **[SPM Puig]**
- (.) 'j a m'βjen əlz ði'saptəz j əlz ðiw'menʒəs 'prɔ lz ðə'mez 'ðiəs (.)

[AMM Puig]

- (.) 'ez 'mol əs'traɲə 'e's unə məri'kanə un əlpines'tar 'mo:l (.)

kə lə 'βaj kum'pra ŋ'dorə pər 'sert (.) **[PVN Puig]**

- əl di'saptə 'nem ə βus'ka l 'pərək (.) ə rəku'li əl 'βiw (.) əl pur'tem ə'la j
ðəs'prez əl mə'tem **[LRM Olot]**

- əl βu'deɫz 'no lz nətə'zəm 'pa'z ja ls pur'tem βe- 'fets (.) **[LRM Olot]**

- (.) əlz βərsəlu'nistəz 'βan ə'la ti'ra: (.) tu'kalzi l 'nasus pər 'ðiru ð əl'ɣunə
mə'nerə **[LRM Olot]**

- 'kəm pu'ðriə 'se nu'zatrə sj ə'nesim ə'la m'b εɫs **[LRM Olot]**

- (.) 'ez lə 'meβ upi'njo ŋ 'kambi 'n j a l 'ɣraŋ dəfən'so ðə lə βəri'an (.)

[DFM Bisbal]

- (.) 'bam ɣə'fa l 'metru (.) **[MPFB Bisbal]**

- kə 'j a l 'βaɜ əmpur'ða ŋ'karə 'mez 'βe (.) 'ε kə 'si kə lzj əɣrəðə'ra 'ʃɔ (.)
[MPFB Bisbal]

- (.) 'uj 'si pər'ke ŋ d ə'na rəspi'ra (.) **[MPFB Bisbal]**

- 'bəm kumən'sa 'fe skur'sjons **[NTA Gir]**

- 'prɔ 'no nz 'βa ðu'na 'tems (.) pər'ke si 'no 'ja nz 'βiəm də kə'ða
wŋ 'diə 'mez ə'la j sə'nz rətrə'saβə 'unə 'mikə 'tot (.) **[NTA Gir]**

- (.) ləz 'βeyə'z ez lu kə nz 'βa ɣrə'ða 'menuz ðə 'tot (.) **[NTA Gir]**

- 'bam əs'ta 'm unə 'teŋdə 'iŋdjə (.) **[NTA Gir]**

- əs 'kla ns 'fejəm əl su'pa (.) **[NTA Gir]**

- tu'təm pər 'la n'sem 'fok ə 'terə **[NTA Gir]**

- bə'ziləm 'mol 'kla 'βanz ðə ðə tru'βarsə ,kwalsə'βɔl sur'prezə 'no (.)
[NTA Gir]

- (.) 'omə 'ez 'mol 'mes 'kar ɜu'ɣa 'ɣɔlf (.) **[JBV Gir]**

- 'k ez un: 'k ez un əs'taŋ 'me pət'it kə 'j a 'za ŋ 'termə munisi'paɫ də
pur'kerəs **[PGG Bany]**

- l i a sur'tit un upurtuni'tad d ə'na trəβə'ja (.) **[PGG Bany]**

- (.) ə'ʃɔ s'ta m unŋ 'raði ðə 'siŋ ki'ləmətrus 'tot plə'ɣat **[PGG Bany]**

- 'pɔðən əri'βa fi'ka ð u'fertə j 'pərðr i 'sɛŋtims (.) **[JST Bany]**

- (.) ə'keɫ 'diə 'ez əl 'diə ð ə'na 'fe skur'sjons **[AMQ Olot]**

- (.) pər 'no βəŋdu'na 'ʃɔ **[NCC Ripoll]**

manteniment

- əs 'pot əri'βa ə 'fe **[LFA Fig]**

- ja m 'kostə ðə tru'βa: əl'ɣu (.) **[LFA Fig]**

- (.) ɫə'βɔrɜ ənz əm 'barəm 'na ə 'βiwrə əlkə'la ðə ɣwə'ðajrə (.)
[MMBS Fig]

- pər aɫtrə 'par 'ðɔnz əs'ta ə 'ðos ki'ləmətruz ðə βə'pɔləs **[JSPU Gir]**

- kə 'βarəŋ kumən'sa ə 'ði k ə'ʃɔ 'erə un ətən'tat 'kontr əl 'sew 'pəpplə
i 'kontrə lə 'seβə no 'se 'ke: **[CBF Bany]**

- təm'be l iŋ'dustrjə s'ta əŋ 'kriziz i: **[PPC Olot]**

- lə dɪstrɪbu'sjə k ə'βiəz ðə tə'ni 'βan'z erə pər pər pu'de ə'na
ə 'kað un̩ d ə'kɛts 'pʊnz ðə 'βɛŋtə ə pə'tɪt (.) [JCOP Col]
- si 'jɔ təm'be βu'liə 'na: əʒu'dalzə (.) [JOIG Col]
- (.) 'ba ðəmə'na ə'zʊðə l 'rej ðə 'fransə (.) [SPM Puig]
- (.) pər'ke 'kaðə 'aŋ əm lə zə'laðəz i 'tot ə'ʃɔ s 'fan məl'βe j 'βan ərə'kla:
ərəŋ'ka 'totəz ləs pləŋtə'sjɔnz i 'fɔrə (.) [AMM Puig]
- lə βɪz'βal 'no 'βa ə 'mes (.) 'mez ə'βjət pər ðəz'ɣrasjə 'βa ə 'menus (.)
[DFM Bisbal]

VOCAL [ɔ] + VOCAL [ə]

elisió

- 'prɔ no ls 'pʊk 'fe 'zɔ l 'liβrə (.) pər'ke s kə 'jɔ no mə n ə'donu k əlzə
'ðɪk (.) 'tu 'si kə w əŋ'tenz i 'si k u 'βɛws 'prɔ 'zɔ lz 'βaɗʒ ði'yɛŋ kəm
unə 'kɔzə lu 'mez nur'maɪ dəl 'mon 'no (.) [AMC Bisbal]
- (.) 'si 'prɔ: 'ki fi'yɛrəz əŋ 'fam 'mol 'pɔks (.) [LFA Fig]
- (.) 'prɔ 'kɛstə 'βa 'na 'l əjɣwə (.) ə'kɛstə 'ja: 'ja no ɡzɪs'tɛz ni lə
'faβrɪkə (.) [JPO Fig]
- 'kwaŋ t i 'pɔrtən ə 'sɛrt ə'dat tə 'fa 'pɔ l mu'zɛw (.) [CBF Bany]
- (.) 'ja d 'diwən əd 'dɛwz 'ði mə'riə ɔ d 'dɛwz 'ði (.) 'ja 'saβəŋ
'doz o 'trɛz 'nɔms kə l'z j əŋ kə'dat (.) [OGP Ripoll]
- (.) pər'ke 'kaðə 'aŋ əm lə zə'laðəz i 'tot ə'ʃɔ s 'fan məl'βe j 'βan ərə'kla:
ərəŋ'ka 'totəz ləs pləŋtə'sjɔnz i 'fɔrə (.) [AMM Puig]
- (.) 'j a m'bjɛn əlz ði'saptəz j əlz ðiw'mɛnzəs 'prɔ lz ðə'mɛz 'ðiəs (.)
[AMM Puig]
- (.) i 'jɔ m 'pɛnsu kə l pru'βlɛmə 'ɛz ə'kɛt kə s'tɛm ɛŋtrə'mɪdʒ ðə lə
'kɔstə j ɛŋtrə'mɪdʒ ðə zɪ'ronə (.) 'bɛm 'be l 'pʊm 'mɪtʃ (.) [DFM Bisbal]
- (.) 'prɔ lz 'ðiəz ðə 'kaðə 'ðiə 'zɔ no 'se 'kɔm w ə'ɣwɑŋtən (.) [MPFB Bisbal]
- 'n əŋ də tə'ni pər'ke 'kaðə 'aŋ 'jɔ m 'pɛnsu kə 'j a 'mez βu'tiɣəz ðə
sə'ramɪkə (.) [MPFB Bisbal]
- pər'ke 'jɔ m pən'saβə 'βɛwrə 'unə rə'zɛrβə 'ɪŋdjə [NTA Gir]
- (.) 'zɔ 'kɛs't a'ŋ ɛ səŋ'tɪd 'mol 'pɔkə 'zɛn [PGG Bany]
- (.) i ðəs'pre s əm 'ba 'fe rə'sɔ l 'pʊn (.) [PGG Bany]
- (.) ə'ʃɔ s'ta m un̩ 'raði ðə 'sɪŋ ki'lɔmɛtrʊs 'tot plə'ɣat [PGG Bany]

manteniment

- (.) 'prɔ ə 'fɔŋ 'mol 'mol 'lɛn [MMBS Fig]
- MMBS: j ə'ʃɔ ə'ʃɔ ɛz 'mol (.) [MMBS Fig]
- (.) 'prɔ əŋ ə 'mi si m 'be unə pər'sonə m unə ðəprə'zjə əm um
pu'βlɛmə (.) [MMBS Fig]
- (.) 'prɔ ə ni'βeɫ əsku'la (.) [JSPU Gir]
- (.) li 'βa ði'ʃa rɪmə'mɛn li 'βa ði'ʃa 'trɔpəs (.) pɛ'rɔ: əm
əɪ 'traktə ðə: (.) [SPM Puig]
- (.) əs'tan 'mol əkustu'maɗz ə pu'zaw (.) ə pu'za 'tot ə'ʃɔ ə'ʃɪs (.)

[AMM Puig]

VOCAL ['ɛ] + VOCAL [ə]

elisió

- (.) 'zə 'arə 'kɛd̪z 'ðiəs pər sə'manə 'santə ɛ s'tat ə βinə'rɔs (.)
k əs 'kla 'k ez əl 'pɔpplə pri'me ðə [AMC Bisbal]
- (.) 'prɔ kə no n̪'tenəŋ 'kɛ lzi 'fat̪ (.) [MMBS Fig]
- 'aziŋ d əprə'ta 'mol i 'mol 'fɔr pər pu'ɣe s'ta l mə'teʒ ni'βeɫ 'k ɛɫʒ
'no (.) [JSPU Gir]
- (.) lə 'tɛndə j 'tot pər'kɛ nz ufə'ɣaβəm (.) 'arə 'unəz 'nid̪z əstrə'ɫaðəs 'kla
[NTA Gir]
- (.) 'arə pər'kɛ s'tat un̪ 'tems 'fɔrə 'no [JBV Gir]

manteniment

- (.) pər (.) pər βul'ɣe: əɣə'fa tu'rizmə j 'tal (.) [PPC Olot]
- lə ðistriβu'sjo k ə'βiəz ðə tə'ni 'βan'z erə pər pər pu'ðe ə'na
ə 'kað un̪ d ə'kɛts 'punz ðə 'βɛntə ə pət'it (.) [JCOP Col]
- (.) pər'kɛ ə'ki 'j a wnə frun'terə [AMM Puig]
- (.) 'bwenu ɫə'βɔnz ə ni 'a 'molz 'mes pər'kɛ ə'βanz no j ə'βiə 'kap (.)
[AMM Puig]

VOCAL ['o] + VOCAL [ə]

elisió

- (.) pər'kɛ s kə 'za no mə 'surt (.) 'ɛ 'βuj 'ði 'za ɛz | 'za z unə 'kɔzə ðə ðə
nə'ʃensə j ə'ʃɔ 'za no j 'pɔt | no s 'pɔt 'feri 'res (.) [AMC Bisbal]
- 'ɫastimə 'es kə l 'mew 'fiɫs (.) no: n̪ 'diwən əskəli'pat̪ʃu n̪ 'diwən un̪
gri'paw (.) [AMC Bisbal]
- nu'zəɫtrəz no nzə n əðu'nem kə lzə ði'ɣem (.) 'prɔ kə 'es ku'rjos kə l'z
əɫtrəs (.) [AMC Bisbal]
- 'prɔ no ls 'puk 'fe 'zɔ l 'ɫiβrə (.) pər'kɛ s kə 'jɔ no mə n ə'ðonu k əlzə
'ðik (.) 'tu 'si kə w əŋ'tenz i 'si k u 'βews 'prɔ 'zɔ lz 'βad̪ʒ ði'ɣeŋ kɔm
unə 'kɔzə lu 'mez nur'maɫ dəl 'mon 'no (.) [AMC Bisbal]
- 'βat̪ kə'ɫa pər no mfi'larmə pər'kɛ 'er un̪ di'na fəmi'lja (.) i 'ɣesim
əkə'βad mələ'men (.) [AMC Bisbal]
- (.) əlzə 'βarən rə'na pər no 'βɛ sə'βut 'kɔwrə ləz mun'zɛtəs (.)
[AMC Bisbal]
- (.) no n̪ tən'im də pru'βleməs [AMC Bisbal]
- 'pro 'ʃo: 'ez unə 'kɔzə: (.) kə 'βol 'moɫ də 'tems (.) rəkə'reʒ ðəðikə'sjo (.)
no t 'pɔts pu'za m un̪ ləβurə'tɔri pər u'n ɔrə (.) [LFA Fig]
- (.) 'es (.) tən'i wnə kulək'sjo kstən'sisimə 'ð əβrəs pər'ɔ ɔrɣə (.) [LFA Fig]
- 'za s'ta i: (.) fins kə no l 'tenz 'ðɔnz no 'parəs (.) [LFA Fig]
- l' ɔperə z ʒustə'men unə ðə lə 'kɔzəs 'kə: (.) sən'serəz no n̪ 'tiŋ 'kap (.)
[LFA Fig]
- (.) tu'rizmə fi'ɣerəz ə l is'tiw ə: ən 'si no n̪ 'te (.) [JPO Fig]

- (.) no səyʉ'radz 'mal pə'ɣats (.) [JPO Fig]
- (.) 'prɔ 'kestə 'βa 'na 'l aɟwə (.) ə'kestə 'ja: 'ja no gzi's'teɜ ni lə 'faβrikə (.) [JPO Fig]
- s'taβ əm əs'tat i m kuj'ðəβən 'mol əm 'ban pur'ta wnə kə'ðir i 'tot (.) 'kɔzə kə 'l aɪtrə 'zən s əsən'taβə 'terə (.) j 'jɔ 'no 'm unə kə'ðirə (.) [MMBS Fig]
- əlz 'nanuz no l 'βejən 'maj [MMBS Fig]
- MMBS: pər'ke 'βulɣəs kə 'no l pru'ðuk't ez əl 'sem pər 'sen [MMBS Fig]
- (.) si'no n əl βenəs'ta ðə lə pər'sonə (.) [MMBS Fig]
- (.) lu kə 'pasə kə 'no 'es (.) 'no s 'pot (.) 'no s 'pod bəlu'ra m di'nes (.) [MMBS Fig]
- (.) 'prɔ kə no n'tenən 'ke lzi 'fatʃ (.) [MMBS Fig]
- 'dɔnz ə: kə no d̥zi's'tiə l 'βasket (.) i kə z 'βa muŋ'ta 'ɣa ðə 'kɔp i 'βɔɪtə (.) [JSPU Gir]
- (.) əl sək'to 'kəd d ə'ki (.) [JCOP Col]
- (.) 'no m 'ba ɣrə'ðə 'masə 'no (.) [OGP Ripoll]
- əl βu'ðeɪz 'no lz nətə'zəm 'pa'z ja ls pur'təm βe- 'fets (.) [LRM Olot]
- (.) kə no l 'fəm sər'βi psu,lutə'mem pə 'res (.) [DFM Bisbal]
- 'no n̄trə'ran ə kum'pra sər'ramikə [DFM Bisbal]
- (.) 'ez lə 'meβ upi'njo ŋ 'kambi 'n j a l 'ɣraŋ dəfən'so ðə lə βəri'an (.) [DFM Bisbal]
- (.) əl rə'ko 'ki (.) [MPFB Bisbal]
- (.) 'no 'no 'riβu 'tan (.) [MPFB Bisbal]
- (.) 'no 'no 'ɣwəntu (.) [MPFB Bisbal]
- 'prɔ 'no nz 'βa ðu'na 'tems (.) pər'ke si 'no 'ja nz 'βiəm də kə'ðə wŋ 'diə 'mez ə'ɣa j sən'z rətrə'saβə 'unə 'mikə 'tot (.) [NTA Gir]
- 'no s'ta mələ'men [NCC Ripoll]
- (.) pər 'no βəŋdu'na 'ʃɔ [NCC Ripoll]
- |j əl kə'mi təm'be nzə l u'riŋ d ərək'la pərke: (.) si 'no nzə l ə'reklən [NCC Ripoll]

manteniment

- (.) dez ðə ɫə'zi l di'ari finz ə: əkspli'ka lə ɫi'so: əl 'nanu [LFA Fig]
- əriβ um 'pun (.) əŋ 'ke no ə'βansə (.) [LFA Fig]
- (.) kə: əls 'k am 'fet pu'za (.) ə: fi'ɣerəs (.) 'no a si'ɣut əŋ də'li (.) si'no əls: (.) əlz βuɪ'tans (.) [JPO Fig]
- (.) 's a tiŋ'gut kə kre'a l əfi'sjo əl 'βasket (.) [JSPU Gir]
- 'ez lə jni'sjə'sjo əl 'βasket (.) [JSPU Gir]
- (.) əl kə'no: əntʃu'fat 'pwes: (.) [JCOP Col]

VOCAL [e] + VOCAL [ə]

elisió

- 'tu s'tiγiz 'βe m 'tu mə'teʃ i t 'seŋtis fə'lis (.) [MMBS Fig]
 - (.) 'prɔ pri'me 'ez lu pri'me | sən'tirtə 'βe m 'tu mə'teʃə (.) [MMBS Fig]
 - (.) i 'βatʃ pə'sa 'ja 'se n̄trənə'do (.) [JSPU Gir]
 - kə si: əl 'nanu 'zuyə fub'bəl (.) 'ja li 'βa 'βe kumpə'nal pər'ke lj ə'γrəðə zu'γa fub'bəl i w ən'ten (.) [JSPU Gir]
 - pruβabblə'men 'siyi təm'be l mi'lo zuγə'do ðə lə kətəγu'riə [...] j ə'keɬ təm'be l in'tentə 'trewrə l 'βalβi (.) [JSPU Gir]
 - (.) j əmb un d ə'keɬz βi'atʃəs (.) təm'be z 'βa tru'βa (.) [CBF Bany]
 - (.) 'ez mi'lo s 'fe s'taðə 'prɔ 'no 'βew 'rez (.) [OGP Ripoll]
 - kumənsə'riə pəl kə're s'koləs 'piəs (.) [SPM Puig]
 - i 'kwaŋ kazi'βe s'taβə 'tot pər'dut [SPM Puig]
 - 'liβiə kə təm'be z 'βew 'ðez ð ə'la: (.) pu'dem pər'la wnə 'mika ðə: ðə fonru'mew kə təm'be 'z unə (.) [SPM Puig]
 - ə βə'γaðəz 'βe l'γuŋ 'grub də ðə 'zen [SPM Puig]
 - u kuməntə're 'ʃis (.) [DFM Bisbal]
 - (.) i 'jɔ m 'pensu kə l pru'βləmə 'ez ə'ket kə s'tem ,en̄trə'midz ðə lə 'kɔstə j ,en̄trə'midz ðə zi'ronə (.) 'bem 'be l 'pum 'mitʃ (.) [DFM Bisbal]
 - 'bam 'fe s'kalə | [NTA Gir]
 - 'bem kumən'sa 'fe skur'sjons [NTA Gir]
 - (.) 'te ði'fisiz 'makus (.) [NTA Gir]
 - (.) i əz 'bazə kazi'βe m əl 'sake (.) [JBV Gir]
 - lu kə 'pasə kə l pri'me l 'βa γwə'na 'larson [JBV Gir]
 - (.) təm'be t 'kɔstə 'mes tur'narti rəŋgə'n'ʃa (.) [JBV Gir]
 - i kə təm'be γwə'n'taβə rə'derə (.) 'buj 'ði kə | ə'lo 'ez lu ðiβər'tit (.) [JBV Gir]
 - (.) tu'təm 'te fi'sjonz 'no (.) [JBV Gir]
 - (.) ə'keɬ 'diə 'ez əl 'diə ð ə'na 'fe skur'sjons [AMQ Olot]
 - (.) su'pɔzu kə təm'be lzi rə'zultə 'mol 'mez βə'ratu əm lə mu'neðə (.) [AMQ Olot]
 - pu'tse z'morzən s ən'tawləm 'be 'no (.) [BCC Col]
 - fə're l'γuŋ kə'le (.) [NCC Ripoll]
 - | j əl kə'mi təm'be nzə l u'riəŋ d ə'rəkla pər'ke: (.) si 'no nzə l ə'reklən [NCC Ripoll]
 - əs'tem 'mol 'βe 'ki 'ðal (.) [REMF Ripoll]
 - (.) 'sempərə 'se lz 'ðiəs kə 'tiŋ də 'festə (.) [REMF Ripoll]
- manteniment**
- 'j unə'z erfβəs kə su'pɔzu kə 'ðew 'se əw'reŋgə ɔ 'ʃis kə 'γafən pər 'la (.) [MMBS Fig]
 - (.) əl məkə'de əl kəpi'ta 'ket [SPM Puig]
 - i 'βa 'se ðəzmun'taðə təm'be ə 'l aŋ ,treŋtə'sis (.) [SPM Puig]
 - (.) ə ləs 'to- ə ləs 'kazəz ðə lə 'zəŋ kə 'βe: əstiwə'za (.) j əl'z

oməz əz ðə'dikən ə 'fe ðə zərði'nes [AMM Puig]

- (.) j ə'ki no 'se si βu'liən ə: təm'be əri'βaru 'fe (.) [LRM Olot]

- iŋ'klus pu'tse əl 'midz'ðiə (.) [BCC Col]

- (.) pər'ke ðə βə'yaðəz 'βe əl'yu: ðə 'fərə (.) [REMF Ripoll]

VOCAL ['u] + VOCAL [ə]

elisió

- 'tu s'tiyiz 'βe m 'tu mə'teʃ i t 'seŋtis fə'lis (.) [MMBS Fig]

- (.) i 'ʃə no 'se si: | 'bwenw ə'ʃə 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki tənim 'tod lu 'k ez lə 'βaλ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fəŋ'tastik | 'buλ 'di 'tu 'yafəz lə βisi'kletə 'ez un 'kək plə'ne (.) [PPC Olot]

- (.) 'prə si 'tu 'yafəz um pər'tit i: [JBV Gir]

manteniment

- kə kə pər əðukəs'jo 'ðəns 'tu ət 'pasəz əl kəstə'la (.) [AMC Bisbal]

VOCAL ['i] + VOCAL [ə]

elisió

- ðə lu kə 'ki n di'yem unə ʃəmə'nejə (.) [AMC Bisbal]

- 'βarəm bə'ni n ə'ki 'ðənz ənzə 'βarəm prəpə'ra (.) [AMC Bisbal]

- (.) dez ðə kə'zi l di'ari finz ə: əkspli'ka lə ki'so: əl 'nanu [LFA Fig]

- pər 'zemplə n ə'ki t pu'ðri ənsə'ja 'ðənz un: (.) [LFA Fig]

- (.) i tə sər- 'βewz əl 'βi n lə 'βotə (.) 'ε (.) ə lə sə'jorəz 'no (.) nzə ðu'naβəm 'ba'z ε (.) [MMBS Fig]

- lə ðistriβu'sjo k ə'βiəz ðə tə'ni 'βan'z erə pər pər pu'ðe ə'na

ə 'kað un d ə'kəts 'punz ðə 'βeŋtə ə pət'it (.) [JCOP Col]

- (.) 'bwenu s kə 'ki 'βiə pəs'sat un is'tərjə 'z unə 'mikə 'kər ð əspli'ka (.)

[SPM Puig]

- ə 'soβrə 'βaŋ tə'ni 'kəstəz ðifikul'tadz ðə sə'lut i ðə l ə'suntu (.)

[SPM Puig]

- (.) un zənə'raʃ də βri'yaðə kə 'βa βə'ni 'ki m rə'fərsuz əl 'sedzə

[SPM Puig]

- 'puyi βə'ni 'ki lə βiz'βal (.) [DFM Bisbal]

- (.) kə no l 'fəm sər'βi psu,lutə'mem pə 'res (.) [DFM Bisbal]

- (.) 'prə 'si pər'ke lə βiz'βal pər 'fersə 'kab də ku'markə (.) pər tə'ni l zu'dzats [DFM Bisbal]

- (.) rəkərðu k un 'diə 'βem dur'mi m tək'sans [NTA Gir]

- (.) 'bem dur'mi m əls tək'sans pu'zats [NTA Gir]

- | j əl'yum 'ba βə'ni 'ki | [PGG Bany]

- (.) 'buj 'ði s'ta 'mol ə lə 'βərə (.) [AMQ Olot]

manteniment

- (.) lə fi'yurə ðə ðə'li ə fi'yerəs (.) pf (.) fi'yerəz ən 'si ðə'li 'pək i 'erə (.) [JPO Fig]

- 'son əlz 'yrans fəβu'rīts pər ə: pər əsu'li ə'ket 'titul 'no (.) [JSPU Gir]

- (.) 'buj 'ði ə'βans (.) [JCOP Col]
- pər sur'ti ə'l'γuŋ 'kab də sə'manə ə pər ðiβər'tirsə (.) [JOIG Col]
- (.) ə: ə: ə'ki ə kunsə'γra 'kəst i'klezjə 'no (.) [SPM Puig]
- ə'ki əŋ'tiγə'men j ə'βiə wənə ku'lənjə: ðə 'zen (.) [AMM Puig]
- (.) 'buj 'ði ə'ʃɔ 'si k u 'fas (.) [PVN Puig]
- (.) 'si 'si əmur'titsəz əl βi'atʃə 'βe [PVN Puig]
- (.) pər 'mi əm 'səmlə kə 'son (.) [PVN Puig]
- əl di'saptə 'nem ə βus'ka l 'pərək (.) ə rəku'li əl 'βiw (.) əl pur'tem ə'ka j ðəs'prez əl mə'tem [LRM Olot]
- (.) ə'ki əl 'kəʎ [LRM Olot]
- (.) pər 'ðiru ð ə'kəstə mə'nerə 'βuj 'ði əl 'nəγrə'z es ə: (.) [LRM Olot]
- lə 'zə'n erə 'lə ðə sur'ti əskur'sjo j 'βəwrə [PGG Bany]
- 'buj 'ði əl diw'menzəz n əs'ta 'plə (.) [AMQ Olot]

VOCAL ÀTONA + VOCAL TÒNICA (la vocal àtona és gairebé sempre una neutra, que sol ser la que s'elideix; també hi ha algun cas d'elisió de vocal tònica pertanyent al verb *ser*)

VOCAL [ə] + VOCAL ['a]

elisió

- (.) ə 'βəw'r arə səŋ'tremzə m ə'ket 'temə k əs'tas tu'kaŋ 'tu (.) [AMC Bisbal]
- no t 'pəts pu'za m un ləβurə'təri pər u'n ərə (.) pər'ke ntrə 'k as 'fet 'tot əl muŋ'tadʒə | [LFA Fig]
- (.) 'dew i 'kin'z aŋz ən'rerə 'no (.) k əmbi'alzə 'todz əl 'lit i 'k arə 'βiŋ (.) 'kaβu ðə 'fe 'ʃɔ j 'za 'βiŋ (.) [LFA Fig]
- (.) lu 'k arə 's a pu'zad də 'mɔðə (.) [LFA Fig]
- (.) i d 'ba γə'fan unə kən'so ðəl pri'me 'ðisk (.) u'n əltrə ðəl siŋ'ke | u'n əltrə ðəl sə'γon u'n əltrə ðəl 'kwart (.) tə ləz 'βa βərə'zan (.) [LFA Fig]
- (.) kə: əls 'k aŋ 'fet pu'za (.) ə: fi'γerəs (.) 'no a si'γut əŋ də'li (.) si'no əls: (.) əlz βu'l'tans (.) [JPO Fig]
- (.) j am bə'riaðəs kə j a 'mes | 'zəŋ kəstə'janə xxxxx 'k əltrəz 'no (.) [JPO Fig]
- (.) i lu 'βo 'k erə (.) e- 'e'r al'γ unik (.) [MMBS Fig]
- (.) si 'es k aŋ də mə- ðə mə'r'fa l 'nəγrə (.) [CBF Bany]
- əlz 'ðiəs (.) 'k a s'tab ben 'nuβul (.) [PPC Olot]
- (.) i 'se k am bul'γut putən'sja: (.) [PPC Olot]
- 'ja 'fa 'kin'z aŋ (.) [PPC Olot]
- t iŋtə'resə 'k arə mə'tez no m ə'kaβu ðə rəkur'da [SPM Puig]
- (.) i no 'se si i 'βiə l'γu'n atrə 'kəzə (.) [AMM Puig]
- (.) 'arə 'ka'ð aŋ 'pləw 'menus 'prə: [AMM Puig]
- (.) kə ləs tə'nim 'mez ə lə 'βərə (.) i 'j a 'mez 'new kə: ə lə 'par ðə lə mu'linə (.) lə mu'linə: | 'ka'ð aŋ ə 'n j a 'menus (.)

[AMM Puig]

- (.) əl kə 'pa's es 'k arə 'no (.) [DFM Bisbal]
- u'n altrə βə'yaðə (.) [NTA Gir]
- (.) 'kaðə βə'ya'ð az ðə pə'ya (.) [NTA Gir]
- u'n altrə pər 'βujt u'n altrə pər 'ðew (.) [NTA Gir]
- 'unə rə'ketə 'ðu'r aɲz i 'paɲʃ (.) i: əs'koɫtəm (.) [JBV Gir]
- 'altrə'z aɲz kə k aɲ gə'fat uɲ 'diə ðə 'festə pər 'narsəɲ də rə'βaʃəz ə βərsə'lonə lə 'zɛ'n ɛ (.) [PGG Bany]
- u'n altrə 'kɔzə kə s kə s ə m 'baziɲ ə 'βiwrə pur'kerəz ɔ [PGG Bany]
- (.) i 'ka'ð aɲ əns tru'βem əl mə'teʃus kə ð əspə'ɲɔlz no 'n j a (.) [AMQ Olot]
- 'kɔm 'k arə 'w an əlɛr'ɣat 'taɲ 'dɔnz ət 'trɔps [AMQ Olot]
- (.) ləs 'fam 'mol 'βɔnəs pər'ke ləs pə'tatəz ləs | ləz 'βuɫən (.) əm 'mol 'pɔ'k aɲɣwə [BCC Col]
- (.) 'ka'ð aɲ mə'r'ʃɛ'm unə sə'manə [NCC Ripoll]
- j u'n altr ə'miɣə (.) [NCC Ripoll]
- (.) 'ka'ð aɲ 'fem i'ɣwal (.) 'fa 'mol'z aɲʃ k u 'fem (.) [NCC Ripoll]
- (.) 'fa 'kin'z aɲʃ (.) [NCC Ripoll]

manteniment

- kə 'zɔ 'ðik k i 'βiə: k i 'βiə 'aɲz ənrə'ðerə [PGG Bany]
- k əɲtiɣə'me'n erəɲ də 'fustə 'arə 'fa 'pɔk 's aɲ 'fed də 'feru [SPM Puig]
- (.) pər'ke 'kaðə 'aɲ əm lə zə'ləðəz i 'tot ə'ʃɔ s 'fan mə'l'βe j 'βan ərə'kla: ərəɲ'ka 'totəz ləs pləɲtə'sjɔnz i 'fɔrə (.) [AMM Puig]
- 'n aɲ də tə'ni pər'ke 'kaðə 'aɲ 'jɔ m 'pensu kə 'j a 'mez βu'tiɣəz ðə sə'ramikə (.) [MPFB Bisbal]
- (.) sə'manə 'saɲtə 'a'r em əs'tat um p^ərɛɫ 'd aɲʃ kə 'no (.) [AMQ Olot]
- (.) tə'nim 'sempre 'aɲɣə (.) (força clar) [NCC Ripoll]
- (.) i 'trewrə 'aɲɣə pə rəɲ'ta [NCC Ripoll]

VOCAL [ə] + VOCAL [ɔ]

elisió

- no t 'pɔts pu'za m un ləβurə'tɔri pər u'n ɔrə (.) pər'ke ntrə 'k as 'fet 'tot əl muɲ'tad̪zə | [LFA Fig]
- (.) 'bwenu ɔ'pruksi,maðə'men əlrəðə'ðo ð u'n ɔrə ðə 'muzikə (.) [LFA Fig]
- (.) pər'ke 'uɫti'm ɔrə (.) [CBF Bany]
- (.) 'fa 'kɔm u'n ɔ'ɫə (.) [PPC Olot]
- (.) 'bwenu 'arə 'fa: 'fa 'kwatr ɔ 'siɲ'k aɲʃ (.) [LRM Olot]
- ə'ɫɔ kə m 'mi'd̪z ɔrə u'n ɔrə (.) [JBV Gir]
- (.) əri'βaβə 'mi'd̪z ɔrə u'n ɔrə (.) [JBV Gir]
- 'pɔ'βr ɔmə (.) [NCC Ripoll]
- (.) si: 'sɛl ru'en | 'pluz ɔ 'βen (.) [AMC Bisbal]

manteniment

- pər sur'ti əl'ɣuɲ 'kab də sə'manə ɔ pər ðiβər'tirsə (.) [JOIG Col]

- (.) 'ja d 'diwən əd 'dewz 'ði mə'riə ɔ d 'dewz 'ði (.) 'ja 'saβəŋ
'doz o 'trez 'noms kə l'z j aŋ kə'ðat (.) [OGP Ripoll]
- 'bəm əs'tari 'kwatrə ɔ 'siŋ 'diəs (.) [NTA Gir]
- (.) 'kəm bərsə'lonə ɔ mə'ðrit (.) [NTA Gir]

VOCAL [ə] + VOCAL ['ɛ]

elisió

- (.) 'saz lu 'k ɛz un: kiki'rik (.) [AMC Bisbal]
- 'βaŋ 'fen uŋ kəmpeo'na't en'tr ɛləs (.) (força clar) [JSPU Gir]
- 'aziŋ d əprə'ta 'mol i 'mol 'fər pər pu'ɣe s'ta l mə'teɜ ni'βeɫ 'k ɛɫɜ
'no (.) [JSPU Gir]
- (.) i 'kəm əs'tan u'βertəz 'βews 'k ɛ'z unə pəpə'lonə (.) [CBF Bany]
- (.) i 'ʃɔ no 'se si: | 'bwenw ə'ʃɔ 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki
tə'nim 'tod lu 'k ɛz lə 'βaɫ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fəŋ'tastik |
'buɫ 'di 'tu 'ɣafəz lə βisi'kletə 'ez uŋ 'lɔk plə'ne (.) [PPC Olot]
- (.) i 'βwenu 'es pu'za m 'martʃə 'ðɔns 'tod lu 'k ɛs | [JCOP Col]
- 'unə təmpu'raðə 'k ɛɫ 'fejə l kəmpeo'nat | [JOIG Col]
- lu 'k ɛs 'ka'r es 'fertə 'sɔsi ðəɫs 'klups (.) [JBV Gir]
- 'k ɛz un: 'k ɛz un əs'taŋ 'me pə'tit kə 'j a 'za ŋ 'termə munisi'paɫ də
pur'kerəs [PGG Bany]
- lu k iŋtə'resə 'ez ə'trawrə 'zəm pər'ke 'ðiɣiŋ 'k ɛz βu'nik [PGG Bany]
- (.) j ə'ʃɔ z lu 'k ɛz βə'ɲɔləs (.) [PGG Bany]
- (.) sə'manə 'santə 'a'r em əs'tat um pə'reɫ 'd aŋf kə 'no (.) [AMQ Olot]

manteniment

- (.) 'zɔ 'arə 'kɛdʒ 'ðiəs pər sə'manə 'santə ɛ s'tat ə βinə'rɔs (.)
k əs 'kla 'k ɛz əl 'pɔplə pri'me ðə (força clar) [AMC Bisbal]
- kə 'totə lə 'ɣrasə 'kɛlə m'papi l 'pa (.) 'j es (.) 'mirə ɛ'z unə 'kɔzə
[MMBS Fig]
- 'jɔ 'sempre 'ɛ kunsidə'rat kə lə 'unikə mə'nerə [JSPU Gir]
- (.) i: (.) pu'tse lu kə 'te numə'naðə 'ɛz lə 'firə ðəɫ di'βuɫ (.) [PPC Olot]
- (.) i 'ʃɔ no 'se si: | 'bwenw ə'ʃɔ 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki
tə'nim 'tod lu 'k ɛz lə 'βaɫ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fəŋ'tastik |
'buɫ 'di 'tu 'ɣafəz lə βisi'kletə 'ez uŋ 'lɔk plə'ne (.) [PPC Olot]
- (.) 'sempre 'parləŋ kəstə'la 'en'trə 'ɛɫs (.) [LRM Olot]
- (.) ə: 'en'trə 'ɛɫz no 'se si 'βa tə'ni 'eksit (.) [LRM Olot]
- əl 'βari 'mez ðu'leŋ d u'lɔt ə'kɛlə 'ɛpukə (.) [LRM Olot]
- no 'se 'mirə 'ɛ 'fet uŋ zər'sej [MPFB Bisbal]
- (.) i: 'tod d um plə'ɣad 'ba 'fotrə wn 'sɔl i 'mirə 'ɛ kə'ðad 'bəm bər'meɫ (.)
[JBV Gir]
- lu k iŋtə'resə 'ez ə'trawrə 'zəm pər'ke 'ðiɣiŋ 'k ɛz βu'nik [PGG Bany]
- ə'kestə sə'manə 'em 'set ʃi'ʃantə (.) [NCC Ripoll]
- kə nu'zaltreɜ no nzə n əðu'nem kə lzə ði'ɣem (.) 'prɔ kə 'ɛs ku'rjos kə l'z

altrəs (.) [AMC Bisbal]

- i ələ'βən'z en'tr° ελz əs 'parlən əndə'lus [AMC Bisbal]

- lu kə pa's es kə si az də jŋkurpu'rar u 'tot (.) nəsəsitə'riəz unə 'pa'ɣ° ekstrə
'kaðə 'mez 'no (.) [LFA Fig]

- (.) un un° 'epukə ðə lə js'tərjə (.) əŋ kə un sə'no (.) [CBF Bany]

VOCAL [ə] + VOCAL ['o]

elisió

- (.) 'ez 'ði pər krə'wa l 'paz ° ni'βej s'taz u'n orə (.) [JPO Fig]

manteniment

VOCAL [ə] + VOCAL ['e]

elisió

- | 'k ez unə 'lastimə (.) kə: 'si kə 'j a ð ə'βerj unə nurməlidzə'sjo (.)

[AMC Bisbal]

- (.) 'zə 'arə 'kedz 'ðiəs pər sə'manə 'santə ε s'tat ə βinə'rəs (.)

k əs 'kla 'k ez əl 'pəplə pri'me ðə [AMC Bisbal]

- 'k ez 'mol 'βo (.) [AMC Bisbal]

- 'ez un instru'menj kə kunsid'əru 'k es (.) [LFA Fig]

- lu kə pa's es kə si az də jŋkurpu'rar u 'tot (.) nəsəsitə'riəz unə 'pa'ɣ° ekstrə
'kaðə 'mez 'no (.) [LFA Fig]

- l° 'əperə z ʒustə'men unə ðə lə 'kozəs 'kə: (.) sən'serəz no ŋ 'tiŋ 'kap (.)
(cau la tònica) [LFA Fig]

- (.) lə trəmun'tanə 'sempɾ es 'frədə (.) [JPO Fig]

- (.) lə 'faβrik ez ə'ki (.) [JPO Fig]

- (.) 'k erə wm pub'bled 'mol pə'tid 'mol pə'tid də lə pru'βinsjə ðə xə'en (.)
[MMBS Fig]

- (.) j ən ə'lə 'pəzən lu k əŋ 'diwən ə'lə: to'θino (.) 'k ez lə 'nəstrə
pən'setə (.) [MMBS Fig]

- (.) i lu 'βo 'k erə (.) e- 'e'r al'ɣ unik (.) [MMBS Fig]

- (.) lə'βərz ənz əm 'barəm 'na ə 'βiwrə əlkə'la ðə ɣwə'dajrə (.)

'k ez əlkə'la ðe los pana'deros (.) k əs'ta 'ðew ki'ləmətruz ðə se'βilə (.)

[MMBS Fig]

- MMBS: pər'ke 'βulyəs kə 'no l pru'ðuk't ez əl 'sem pər 'sen [MMBS Fig]

- əl mon'te'səri 'k ez unə s'kolə kə 'j a: [JSPU Gir]

- (.) 'buɫ 'di ə si ə 'prə s 'k e'z unə 'mikə 'raru k əl kum'pres [CBF Bany]

- (.) əl di'sap't ez əl 'diə kə 'j a 'mes 'fejnə (.) [JST Bany]

- (.) 'pasə 'k erə 'unə 'kazə kə 'ja s'taβə: (.) [PPC Olot]

- (.) i 'fə no 'se si: | 'bwənw ə'fə 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki
tə'nim 'tod lu 'k ez lə 'βaɫ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fəŋ'tastik |

'buɫ 'di 'tu 'ɣafəz lə βisi'kletə 'ez un 'lək plə'ne (.) [PPC Olot]

- (.) 'ar ez 'mol 'mol 'kar (.) [JOIG Col]

- (.) 'no 'ja 'k en'trəz i: ðez ðə 'ðal 'ez um 'pati (.) [OGP Ripoll]

- (.) 'erə ð ə'la lu kə 'pasə k 'erə 'er un d ə'la (.) [OGP Ripoll]
- (.) 'prə mə'nər'k es 'moɫ difə'ren [OGP Ripoll]
- (.) 'bwenu s kə 'ki 'biə pə'sat un is'tərjə 'z unə 'mikə 'lar ð əspli'ka (.) (cau la tònica) [SPM Puig]
- (.) kə 'e:z əs'ta skul'pit un (.) di'ɣem əɫ trəzi'ne 'k ez un sə'no mm: [SPM Puig]
- (.) lə 'meβə 'ma'r ez ðə lə sə'r'dəɲə frən'sezə j u ku'neg 'be (.) lə 'meβə 'marə es: (.) [SPM Puig]
- 'kəm 'kwan lə 'meβə 'ma'r erə pə'titə j 'naβə [SPM Puig]
- (.) dəs'prez ə: βərsə'lo'n ez 'mol 'mez ə lə 'βərə (.) [AMM Puig]
- (.) kə no 'paz lə βiz'βal 'k ez lə kəpi'taɫ də pru'βinsjə [DFM Bisbal]
- (.) əl kə 'pa's es 'k arə 'no (.) [DFM Bisbal]
- (.) i 'jə m 'pensu kə l pru'βlɛ'm ez ə'ket kə s'tem ɛntrə'mid̺ ðə lə 'kɔstə j ɛntrə'mid̺ ðə zi'ronə (.) 'bem 'be l 'pum 'mit̺ (.) [DFM Bisbal]
- (.) 'arə no 'se 'k erən (.) [MPFB Bisbal]
- (.) 'k ez 'mol 'maku təm'be [NTA Gir]
- (.) j u'n aɫtrə 'k erə 'kəm 'mol ru'kos [NTA Gir]
- 'j a 'u- unə 'kɔzə 'tipikə 'k ez um paŋ'kej k es 'ko'm unə: (.) [NTA Gir]
- (.) un 'nəj 'k erə 'moɫ 'zɔβə [JBV Gir]
- əɫ 'diə 'βa kumən'sa 'k erə unə 'mikə 'nuβul (.) [JBV Gir]
- 'prə təm'be zu'ɣa'β erβə (.) [JBV Gir]
- (.) 'l aɫtr ez un 'tiu kə 'pikə 'mol 'fɔrt | [JBV Gir]
- (.) pu'tse lu 'k erə 'mez ðiβər'ti't erə: (.) [BCC Col]
- 'sem'pr erə 'βeŋ glə'sat (.) [NCC Ripoll]

manteniment

- 'ɫastimə 'es kə l 'mews 'fiɫs (.) no: ŋ 'diwən əskəli'pat̺ʃu ŋ 'diwən un gri'paw (.) [AMC Bisbal]
- (.) kə 'ez ðə zi'ronə (.) [AMC Bisbal]
- (.) 'e'rə er u'n aɫtrə 'βiwrə (.) [MMBS Fig]
- (.) ən əl 'sew 'ðiə 'erəm pə'titə'z ɔβrəz ð ənzjə'riə 'no tə'βe 'ðiws (.) [PPC Olot]
- | 'ɔmə 'ɛntrə sə'manə 'si (.) (molt clar) [PPC Olot]
- (.) lu kə 'pasə | lu kə 'faltə 'ez 'new (.) [JCOP Col]
- lə kumpə'tensjə 'es (.) 'ez βru'tal (.) [JCOP Col]
- (.) 'erə ð ə'la lu kə 'pasə k 'erə 'er un d ə'la (.) [OGP Ripoll]
- (.) kə 'e:z əs'ta skul'pit un (.) di'ɣem əɫ trəzi'ne 'k ez un sə'no mm: [SPM Puig]
- (.) lə 'meβə 'ma'r ez ðə lə sə'r'dəɲə frən'sezə j u ku'neg 'be (.) lə 'meβə 'marə es: (.) [SPM Puig]
- (.) 'eɫə 'ez ðə pə'law (.) [SPM Puig]
- (.) ə'kestə 'nanə 'ez ðəl 'maz ðəl 'kɔnsul (força clar) [SPM Puig]
- (.) 'j arə l kə 'pasə 'ez əl rə'βes (.) [AMM Puig]

- (.) pər'ke: 'βwenu un'z aɪz ənrə'derə 'erə 'mes 'fasiɫ də kum'pra d 'mez βə'rad də kum'pra d 'mez βə'ratu (.) də kum'pra't unə 'kazə (.) [AMM Puig]
- (.) əɫ 'terə 'ð on't erə 'erə 'mol 'maku 'j erə 'ðə 'γre (.) [AMM Puig]
- (.) 'ez 'mol əs'traɲə 'e's unə məri'kanə un əlpines'tar 'mo:ɫ (.)
kə lə 'βaj kum'pra ŋ'dorə pər 'sert (.) [PVN Puig]
- (.) əɫ kə m ə'γraðə 'ez 'l ar dəl 'tenis (.) [JBV Gir]
- (.) 'omə 'ez 'mol 'mes 'kar zu'γa 'γɔlf (.) [JBV Gir]
- 'terə βə'tuðə 'ez 'mol 'mes 'fasiɫ (.) [JBV Gir]
- 'ez un 'diə ɛn'trə'midz 'ðə sə'manə (.) [JST Bany]
- (.) ə'keɫ 'diə 'ez əɫ 'diə 'ð ə'na 'fe skur'sjons [AMQ Olot]
- ə'nan əm 'zɛŋ dəl pə'iz 'ðɔn 'sempɾə 'ez 'mes: [BCC Olot]
- i lə 'kɛŋgwə lə 'kɛŋgwə 'es | 'no | əm 'təntəz 'zɛz i: [BCC Col]
- l əstruktʉrə ks'ternə 'ez lə mə'tɛʃə [BCC Col]

VOCAL [ə] + VOCAL ['u]

elisió

- (.) i 'zə 'se kə 'tiŋ pər 'g'zemplə 'tot unə 'tarðə 'ðə 'muzikə 'sensə 'βermə 'ð ə'ka 'ð ə'ka on 'sok (.) [LFA Fig]
- (.) 'om unə 'mikə 'semlə k u'lət ez əɫ (.) əɫ mə'lig dəl 'mon 'no (.)
[PPC Olot]
- | 'k unə 'nɔjə 'ð u'lət əs kə'zɛz əm un 'nɔj 'ðə βərsə'lonə (.) [PPC Olot]
- kə 'βa kre'a: (.) 'tot unə 'sertə (.) [PPC Olot]
- mə'rə'γaɫ 'βa s'kriw'r unə puə'ziə 'no (.) [SPM Puig]
- (.) pur'taβəm un zər'sej 'ka'ð unə: (.) [NTA Gir]
- (.) 'no 'e'r unə 'kazə 'ðə pə'zɛs [NCC Ripoll]
- (.) i 'βiw'r unə 'mikə nur'mal (.) [NCC Ripoll]
- (.) i 'βi unə 'βɔjɾə 'prɔ 'erə 'ðə 'fu'm ɛ (.) [REMF Ripoll]

manteniment

- (.) kə ns 'təkə 'unə βə'γaðə ə lə sə'manə [JSPU Gir]
- 'dɔns pur'təntəl əlz 'ðəspləsə'mens (.) tur'nəntəl ə 'kazə 'seβə 'unə 'serjə 'ðə 'kozəz 'ð ə'kestəz 'no (.) [JSPU Gir]
- (.) pur'taβə 'unə 'kɔzə k əlz βəɲu'lins (.) kə lə 'zɛŋ də βə'ɲɔləz 'no w 'βiəm 'biz 'maj (.) [CBF Bany]
- (.) 'prɔ t əγrəðə'riə 'tu kə 'unə pər'sonə 'βlaŋkə s'tɛz əspu'zəðə 'ka (.)
[CBF Bany]
- (.) 'pasə 'k erə 'unə 'kazə kə 'ja s'taβə: (.) [PPC Olot]
- (.) 'ez 'ðə 'fa 'aɲ'z j aɲɫ (.) 'mol's aɲz 'no 'bwenu 'ðə 'ðə lə 'seβ is'tɔriə kə 'unə: | lə 'ðɔnə 'ð un (.) [OGP Ripoll]
- (.) əŋ'karə 'keðə 'unə 'salə [SPM Puig]
- 'βam bə'ni wnz 'ðə βə'nisə 'unə ku'ral əs'koɫtəm 'pwez nə'səsi'tem əɫ'yu k əlz j əs'pliki [SPM Puig]
- (.) 'si 'ɛn'trə sə'manə sur'tim əɫ 'βesprə 'unə w'retə 'ðuyəz u'retəs (.)

[PVN Puig]

- (.) 'kwamj 'fa 'faltə 'unə 'kəzə (.) [PVN Puig]
- 'soms 'kwatrə kə l əɣwəŋ'tem 'soβrə 'unə 'tawlə [LRM Olot]
- (.) 'faltə 'unə 'mikə ð əl'ɣunə 'kəzə (.) [MPFB Bisbal]
- (.) 'arə 'uɫtimə'me'n j a 'mol 'pokə 'kəzə (.) [MPFB Bisbal]
- 'prə 'no nz 'βa ðu'na 'tems (.) pər'ke si 'no 'ja nz 'βiəm də kə'ða
wŋ 'diə 'mez ə'ɫa j sə'nz rətrə'saβə 'unə 'mikə 'tot (.) [MPFB Bisbal]
- (.) lə 'teŋdə j 'tot pər'ke nz ufə'ɣaβəm (.) 'arə 'unəz 'nidz əstrə'ɫaðəs 'kla
[NTA Gir]
- i 'βem ɫu'ɣarnə 'unə j nz 'βa 'fe 'moɫtə 'ɣrasjə (.) [NTA Gir]
- pər'ke 'jə m pən'saβə 'βewrə 'unə rə'zerβə 'iŋdjə [NTA Gir]
- əɫ 'diə 'βa kumən'sa 'k erə 'unə 'mikə 'nuβul (.) [JBV Gir]
- (.) 'er- 'erə wm bi'atʃə 'unə 'mikə pə'zat (.) [BCC Col]
- (.) 'prə 'e'z unə 'βiðə: 'unə 'mikə spə'sjal 'no (.) [BCC Col]
- imprəsju'naβə 'unə 'mikə [BCC Col]

VOCAL [ə] + VOCAL ['i]

elisió

manteniment

- 'βem ə'na 'm unə 'iɫə (.) [OGP Ripoll]
- 'bam əs'ta 'm unə 'teŋdə 'iŋdjə (.) [NTA Gir]
- pər'ke 'jə m pən'saβə 'βewrə 'unə rə'zerβə 'iŋdjə [NTA Gir]

VOCAL ÀTONA DIFERENT DE [ə] + VOCAL TÒNICA

elisió

- (.) i lu 'βo 'k erə (.) e- 'e'r al'ɣ unik (.) [MMBS Fig]
- (.) ən əl ku'lɛzi s kə 'ja nz ən'seɣən əl əl mu'zew (.) əl pri'merə
βə'ɣaðə k i 'βaz 'ðəns (.) (cau la tònica) [CBF Bany]
- əl 'ɣanʃu z əl 'nanu (.) (cau la tònica) [OGP Ripoll]
- (.) 'bwenu s kə 'ki 'βiə pə'sat un is'təɣjə 'z unə 'mikə 'ɫar ð əspli'ka (.)
(cau la tònica) [SPM Puig]
- (.) t əs'pli'k unə mi'ketə lu ðəl kəmpə'na [SPM Puig]

manteniment

- (.) si 'es k aŋ də mə- ðə mə'rʃa l 'neyrə (.) [CBF Bany]
- (.) i 'βwenu 'es pu'za m 'martʃə 'ðəns 'tod lu 'k es | [JCOP Col]
- (.) 'ez uŋ 'kastik k əl'z j am pu'zat (.) [OGP Ripoll]
- (.) lə 'zen ə ðiβər'tis təm'be βə'nien ə'ki (.) 'ez əl 'pwestu 'o'n j a ləz
ðisku'tekə'z j o'n j es 'tot (.) [AMM Puig]
- (.) 'bwenu 'arə 'fa: 'fa 'kwatrə ɔ 'siŋ'k aŋʃ (.) [LRM Olot]
- (.) no 'se 'sj es pər 'faltə ðə sər'βejs (.) [DFM Bisbal]
- (.) i 'jə m 'pensu kə l pru'βləmə 'ez ə'ket kə s'tem ɛntrə'midz̄ ðə lə
'kəstə j ɛntrə'midz̄ ðə zi'ronə (.) 'bem 'be l 'pum 'mitʃ (.) [DFM Bisbal]

- (.) 'no 'es kə 'ʒo 'arə 'ʒo 'arə no sə'βiə 'sj erən 'set (.) [MPFB Bisbal]

VOCAL ÀTONA + VOCAL ÀTONA (iguals)

VOCAL [ə] + VOCAL [ə]

elisió

- (.) ə'βanz ðə: ðə kumən'sa pər'la ðə lu kə βərðə,ðerə'mem 'buɫ pər'la (.) əkspli'kartə 'fɔ (.) [AMC Bisbal]
- (.) ə 'βew'r arə sən'tremzə m ə'ket 'temə kə s'tas tu'kaŋ 'tu (.) [AMC Bisbal]
- | 'k ez unə 'lastimə (.) kə: 'si kə 'j a ð ə'βerj unə nurməlidzə'sjo (.) 'prə k əm lə nurməlidzə'sjo | əz 'βam pər'ðen ləs 'forməz lu'kals (.) [AMC Bisbal]
- 'lastimə 'es kə l 'mews 'fiɫs (.) no: ŋ 'diwən əskəli'patʃu ŋ 'diwən un gri'paw (.) [AMC Bisbal]
- 'arə lɪ ku'lomz əlz əŋ 'fed dəzəpə'refə [AMC Bisbal]
- nu'zəltrəz no nzə n əðu'nem kə lzə ði'yem (.) 'prə kə 'es ku'rjos kə l'z əltrəs (.) [AMC Bisbal]
- (.) 'ez ði'fisil kə lzi 'sɛntiz 'ði [AMC Bisbal]
- (.) 'es kə nzə 'tiŋgiŋ tam 'mal kunsidə'rats (.) [AMC Bisbal]
- (.) ləz əŋdə'luzəs k ə'ki 'mai ðə lə 'βiðə lzə 'βewz əm u'n aktə (.) [AMC Bisbal]
- (.) d əl'yunə 'formə lzi 'az ðə ðəði'ka 'mez əs'tonə (.) [LFA Fig]
- j unə ðə ləs 'kozəs kə fə'riə m 'totə səyurətət si ðispu'zez ðə ði'nes (.) [LFA Fig]
- (.) i ðəs'prez əl 'tems pər əskuɫ'tarluz əŋ'karə 'mez ə 'mes (.) [LFA Fig]
- 'es kə 'kwan ət 'kaw əlz 'ðiðz es 'kəm un əs'pɛsjə ðə mən'niə no w 'se (.) [LFA Fig]
- pər 'zemplə n ə'ki t pu'ðri ənsə'ŋə 'ðonz un: (.) [LFA Fig]
- (.) ni sə'riəŋ kə'pasuz ðə 'feru: əm lə 'muzik əktu'al (.) [LFA Fig]
- 'j arə z rə'βiwən (.) 'j arə s 'tornən ə: rəβəlu'ra 'todz ə'keɫs 'teməs (.) [LFA Fig]
- əs'koɫtə m 'te wənə βəŋ'tadzə 'mol 'klarə (.) k ə'kestə 'si kə la: 's a ðə βəlu'ra [LFA Fig]
- si'no kə d 'ba 'fen unə: unə 'mɛsklə tu,tal'men əleə'tɔrjə (.) [LFA Fig]
- ku'mensə 'βɛ: 'kuə 'ki (.) [JPO Fig]
- (.) tu'rizmə fi'yerəz ə l is'tiw ə: ən 'si no ŋ 'te (.) [JPO Fig]
- (.) əl 'mɔru (.) əl 'mɔru 'si n j am 'prɔ: sɔ: əz ðə'ðikən ə ləz əskumbrə'riəs (.) 'no 'fam paz 'rez 'mes k ə'fɔ (.) [JPO Fig]
- (.) 'omə j a 'zen: j a pə'zɛzəs kə 'si kə su'pɔzu kə n ə'yafən (.) pər'ke 'son 'zɛŋ k ə'ywantən (.) əs'tan əkustu'madz ə lə kə'lo (.) j əs'kla [JPO Fig]
- MMBS: 'pɔrtə lz βu'ŋɔls [MMBS Fig]
- MMBS: də 'ke 'βɔls kə t 'parli (.) kə nz 'βam kə'za: j ənz əm 'bərəm 'na 'siz 'mezuz ə βərsə'lonə (.)

- (.) j ən ə'la 'pɔzən lu kə n 'diwən ə'la: to'θino (.) 'k ez lə 'nɔstrə pən'ʃetə (.) [MMBS Fig]
- (.) i 'kwan lə pən'ʃetə s'ta 'kujtə 'kujtə kə z 'βa fuŋ'geŋ 'totə lə 'ɣrasə (.) [MMBS Fig]
- s'taβ əm əs'tat i m kuj'daβən 'mol əm 'ban pur'ta wnə kə'dir i 'tot (.) 'kɔzə kə 'l aɪtrə 'zən s əsən'taβə 'terə (.) [MMBS Fig]
- (.) 'k ez əlkə'la ðe los pana'deros (.) k əs'ta 'ðew ki'ləmətruz ðə se'βilə (.) [MMBS Fig]
- (.) ənz 'βam pləŋtə'za tur'na fi'yerəs (.) 'mes kə 're pər'ke 'βwenu ɲ lu'is trəβə'laβə pərə'lada (.) ənz əs'təm ərə'kla'n unə kə'zetə ɣəri'yeɫə (.) [MMBS Fig]
- (.) 'mi'l i unə (.) 'mirə ls ku'lezis (.) [MMBS Fig]
- lu kə 'pasə k əɫ lu'iz ələ'βɔrs tə'niə k ə'na (.) [MMBS Fig]
- (.) 'prɔ ən ə 'mi si m 'be unə pər'sonə m unə ðəprə'zjo əm um pu'βlemə (.)
- (.) də 'zɔβə: zu'ɣaβə 'βasket (.) [JSPU Gir]
- 'j a l 'βalβi ðə zi'ronə k i 'te 'kwatr ə'kips (.) [JSPU Gir]
- 'dɔnz ə: kə no d̥z̥is'tiə l 'βasket (.) i kə z 'βa muŋ'ta 'la ðə 'kɔp i 'βɔɫtə (.) 'dɔns kə 'puɣi əŋ'tra 'dɔnz ə: ə: (.) [JSPU Gir]
- əl mɔŋtə'səri 'k ez unə s'kɔlə kə 'j a: [JSPU Gir]
- (.) kə ns 'tɔkə 'unə βə'ɣaðə ə lə sə'manə [JSPU Gir]
- əl kuŋzə'ladz u'lɔt (.) k ə'keɫə ns pətru'sinə l fəŋ'daɫz i əns pətru'sinə l əki'padzə [JSPU Gir]
- 'βuɫ 'di ɔ si ɔ si 'prɔ s 'k e'z unə 'mikə 'raru kə l kum'pres [CBF Bany]
- (.) 'prɔ t əɣrəðə'riə 'tu kə 'unə pər'sonə 'βlaŋkə s'tez əspru'zadə 'la (.) [CBF Bany]
- (.) j əl'ɣunz 'βenu ðə'fensən lə təu'riə 'kestə 'ðɔn si: (.) [PPC Olot]
- lə ku'markə ŋ'karə ðu'naβə pusiβili'tadz 'no ðə kə'datə (.) [PPC Olot]
- əβi'am si: əlz βu'liə zu'da (.) [JOIG Col]
- 'kwam 'betʃ 'taŋtə mbəryə'durə si: ət 'faɫə l'ɣunə 'kɔzə (.) [JOIG Col]
- 'baʃə z'morzə 'ɣafə ləz mə'letəz 'aw (.) [OGP Ripoll]
- 'totə lə sər'dəŋə spə'ɲɔlə j 'totə lə sər'dəŋə frən'sezə [SPM Puig]
- 'fərsə strən'ze [SPM Puig]
- (.) i no 'se si i 'βiə l'ɣu'n atrə 'kɔzə (.) [AMM Puig]
- (.) 'arə 'kes't aŋ 'no | [LRM Olot]
- ə'nem ə lə 'plasə 'βewrə l si ðə 'kas (.) 'no 'fem 'pas (.) əŋ'karə ns futə'riəm 'mal (.) [LRM Olot]
- (.) sə'ramik iŋdus'trjal ɔ sə'ramikə rtə'zanə (.) [DFM Bisbal]
- (.) kə 'son lə'z unikəs kə ns 'keðəŋ 'kɔm ə kəpi'taɫ də ku'markə (.) i 'βiə ð ə'βeri: [DFM Bisbal]
- (.) i 'jo m 'pensu kə l pru'βlemə 'ez ə'ket kə s'təm ,eŋtrə'midz ðə lə 'kɔstə j ,eŋtrə'midz ðə zi'ronə (.) 'bem 'be l 'pum 'mitʃ (.) [DFM Bisbal]

- (.) 'arə 'i mə'teʒ 'βam 'bewrə wn: (.) 'unə 'mikə [MPFB Bisbal]
- lə 'nəstr əmə'niðə [NTA Gir]
- lə 'seβ ər'təzə'niə [NTA Gir]
- 'kəst əðəp'tarsə 'ε (.) [NTA Gir]
- kə 'fa 'unə ðə'ʃaðə j kə 'tirə n'rərə j 'tirə ndə'βan [JBV Gir]
- lə'βərən 'si kə lz βəw'raz əŋ 'formə j'ɣwal kə l 'serzi βru'yerə j 'βa 'nari (.) [JBV Gir]
- (.) 'dɔnz əl'menus kə 'j aʒi l'ɣunə 'kəzə 'pun (.) [AMQ Olot]
- (.) iməzi'nəwzə ŋ'karə wz ə 'n ε rəyə'lad 'do'z ε (.) [AMQ Olot]
- tə'ni ə'miks (tenia amics) [BCC Col]
- (.) 'prɔ 'e'z unə 'βiðə: 'unə 'mikə spə'sjal 'no (.) [BCC Col]
- j u'n əltr ə'miyə (.) [NCC Ripoll]

manteniment

- (.) kə: əls 'k əŋ 'fet pu'za (.) ə: fi'yerəs (.) 'no a si'ɣut əŋ də'li (.) si'no əls: (.) əlz βu'tans (.) [JPO Fig]
- (.) lə'βərəz ənz əm 'barəm 'na ə 'βiwrə əlkə'la ðə ɣwə'ðajrə (.) [MMBS Fig]
- (.) kə ns 'təkə 'unə βə'ɣaðə ə lə sə'manə [JSPU Gir]
- lə ðistriβu'sjo k ə'βiəz ðə tə'ni 'βan'z erə pər pər pu'de ə'na ə 'kað uŋ d ə'kɛts 'punz ðə 'βɛntə ə pə'tit (.) [JCOP Col]
- 'dɔnz ət 'fam pə'ɣa lə ʎi'sensjə: əspə'ɲələ j lə ʎi'sensjə kətə'lanə [JOIG Col]
- (.) kə li fə'riə wn i'klezjə ə lə 'marə ðə 'ðew ðə 'ɣrasjə [SPM Puig]
- (.) i: əs'taŋ kumən'san ə: əskəm'pa'z ja: | [JST Bany]
- 'pasə 'se wnə 'mikə: (.) m: (.) unə 'muzikə əmbiəŋ'taɫ də: ʔkumpəŋə'men (.) [LFA Fig]

VOCAL [u] + VOCAL [u]

elisió

- (.) si əɫ 'defut a ðə 'se kə re,al'men | 'bwenu | 'pug də'ʃarlu ŋ 'diə: (.) [JOIG Col]

manteniment

- (.) pər'ke: 'βwenu un'z aŋʒ ənrə'ðerə 'erə 'mes 'fasil də kum'pra d 'mez βə'rad də kum'pra d 'mez βə'ratu (.) də kum'pra't unə 'kazə (.) [AMM Puig]

VOCAL [i] + VOCAL [i]

elisió

- (.) i no 'se si 'βiə l'ɣu'n atrə 'kəzə (.) [AMM Puig]

manteniment

- (.) si jm'plikə 'tot əl 'pəbblə (.) [PPC Olot]
- 'kwan lə 'zɛŋ də lə 'βilə j 'βa βə'ða (.) j əm 'l uɫ 'kwazi in'kummu'βippələ (.) [SPM Puig]

**VOCAL ÀTONA + VOCAL ÀTONA (diferents)
(si hi ha elisió, sempre cau la vocal neutra)**

VOCAL [ə] + VOCAL [u]

elisió

- (.) i 'βi wn 'səl | d ə'keʎs 'tan ru'ens (.) [AMC Bisbal]
- (.) 'tu 'si kə w əŋ'tenz i 'si k u 'βews 'prə 'zə lz 'βad̪z̪ ði'yeŋ kəm unə 'kɔzə lu 'mez nur'maɫ dəl 'mon 'no (.) [AMC Bisbal]
- 'βat̪ kə'ʎa pər no mfi'larmə pər'ke 'er un di'na fəmi'lja (.) i 'yesim əkə'βad mələ'men (.) [AMC Bisbal]
- (.) i k u a 'fet (.) [JPO Fig]
- (.) 'tu 'kwam̪ 'fasiz ə'ʃə ə l uniβərsi'tat əd di'ra'n [MMBS Fig]
- (.) 'e'rə er u'n al̪trə 'βiwrə (.) [MMBS Fig]
- (.) 'ɔm unə 'mikə 'semblə k u'ɫɔ't ez əl (.) əl mə'lig dəl 'mon 'no (.) [PPC Olot]
- rə'kərðu k un 'diə (.) [PPC Olot]
- (.) əm lə 'pɔrt u'βertə [PPC Olot]
- lə ðistriβu'sjo k ə'βiəz ðə tə'ni 'βan'z erə pər pər pu'ðe ə'na ə 'kað un d ə'kɛts 'punz ðə 'βɛntə ə pət'it (.) [JCOP Col]
- (.) k u 'klaβəŋ 'tot | [JOIG Col]
- (.) 'er- 'er um bi'at̪ə 'unə 'mikə pə'zat (.) [BCC Col]
- (.) 'erə ð ə'ʎa lu kə 'pasə k 'erə 'er un d ə'ʎa (.) [OGP Ripoll]
- (.) 'buj 'ði ə'ʃə 'si k u 'fas (.) [PVN Puig]
- (.) 'ez lə 'meβ upi'njo ŋ 'kambi 'n j a l 'ɣraŋ dəfən'so ðə lə βəri'an (.) [DFM Bisbal]
- | əw'riəm ðə 'se nu'zalt̪rəs əls k u'riəm ðə ðisi'ðiru | si lə βu'lem ɔ 'no (.) [DFM Bisbal]
- (.) rə'kərðu k un 'diə 'βem dur'mi m tək'sans [NTA Gir]
- (.) ə'riβ um mu'meŋ kə 'semblə kə [NTA Gir]
- un 'tiu k u 'βɔl iŋtəŋ'taru j no 'pɔt (.) [JBV Gir]
- l i a sur'tit un upurtuni'tad d ə'na trəβə'ja (.) [PGG Bany]
- l əm'bjəŋ kə 'j a | 'bɛwɾ u (.) əŋ'karə kə nu'me 'siyi səŋ'tartə 'ʎa m un: (.) [NCC Ripoll]
- (.) 'ka'ð aŋ 'fem i'ɣwal (.) 'fa 'mol'z aŋ k u 'fem (.) [NCC Ripoll]
- əl'ɣun sə m 'ban: əsti'rars un 'ratu [REMF Ripoll]

manteniment

- 'prə no ls 'puk 'fe 'zə l 'ʎiβrə (.) pər'ke s kə 'jə no mə n ə'ðonu k əlzə 'ðik (.) 'tu 'si kə w əŋ'tenz i 'si k u 'βews 'prə 'zə lz 'βad̪z̪ ði'yeŋ kəm unə 'kɔzə lu 'mez nur'maɫ dəl 'mon 'no (.) [AMC Bisbal]
- | az əskəm'pat əlz 'likid̪z̪ əlz as pu'zat ə ləs ku'βetəz əlz as təmpə'rat (.) ə lə təmpərə'turə nəsə'sarjə 'kaðə wn 'd εʎs [LFA Fig]
- 'j a wnə 'formə 'mol 'klarə ðə 'βɛwɾə w ə'ʃə (.) [LFA Fig]
- (.) 'k erə wm pub'bled 'mol pət'id 'mol pət'id də lə pru'βinsjə ðə xə'en (.) [MMBS Fig]

- (.) i: ə'septə: um pə'reɛɫ 'd aɪŋ [...] o 'kwatrə kə w 'βad̪z̪ ðə'ʃa ə:
[JSPU Gir]
- 'totə lə 'βiðə w ε 'fet (.) [JSPU Gir]
- (.) un un^ə 'epukə ðə lə js'tɔ:ɾjə (.) əŋ kə un sə'ɲo (.) [CBF Bany]
- kə 'βarəŋ kumən'sa ə 'ði k ə'ʃo 'erə un ətən'tat 'kɔntr əl 'sew 'pəpplə
i 'kɔntrə lə 'seβə no 'se 'kɛ: [CBF Bany]
- (.) um mu'zew rəkur'dan ə'kɛɫz u'rors pər'kɛ lə w mən'i'tad 'no lz ə (.)
'jə 'trəβu k ə'ʃo m im'paktə 'mez ðə pən'sa [CBF Bany]
- (.) kə 'kɛst i'βɛrn 'fɛjə un 'frɛt kə pə'laβə (.) [PPC Olot]
- 'unə 'mikə wrtə'riɫus 'prɔ | 'naβəm bəs'tits (.) [OGP Ripoll]
- (.) 'si 'ɛntrə sə'manə sur'tim əl 'βɛsprə 'unə w'rɛtə 'ðuyəz u'rɛtəs (.)
[PVN Puig]
- (.) 'erə un kəri'ɔl də | də ðə ðəs'pad̪z̪ ðə 'ðrɔyə (.) [LRM Olot]
- (.) i no 'se sj əŋ'karə w kuɲti'nuə si'yem 'prɔ (.) [LRM Olot]
- (.) 'arə 'i mət'ɛz 'βam 'bɛwrə wn: (.) 'unə 'mikə [MPFB Bisbal]
- (.) 'bɛm tru'βanzə wŋ 'fɔk pəl 'mitʃ (.) [NTA Gir]
- (.) 'prɔ 'ɛz ə'ɫɔ kə w m mu'mɛn əz 'βa ðəspis'ta 'l aɫtrə (.) [JBV Gir]
- (.) i: 'tod d um plə'yad 'ba 'fotrə wn 'sɔl i 'mirə 'ɛ kə'ðad 'bɛm bər'mɛɫ (.)
[JBV Gir]
- (.) 'bam 'bɛwrə wn pər'tid də 'ðɔppləs kə zu'yəβə (.) [JBV Gir]
- 'finz i 'tot əŋ'karə w pər'laβə m: əm 'zɛn [PGG Bany]
- 'kɔm 'k arə 'w an əɫər'yat 'taŋ 'dɔnz ət 'trɔps [AMQ Olot]
- 'arə fə'ran um pə'sɛtʃ kə w 'tɛnəŋ 'tot ə'ʃə'kat (.) [AMQ Olot]
- (.) iməzi'nɛwzə ŋ'karə wz ə 'n ε rəyə'lad 'do'z ε (.) [AMQ Olot]
- (.) j əl 'mew 'ɔmə 'pɔrtə wŋ kə'mjɔ:n [NCC Ripoll]

VOCAL [ə] + VOCAL [i]

elisió

- pər'kɛ: 'ja 'fa 'mol'z aɪŋ k i 'βatʃ 'prɔ: [AMC Bisbal]
- 'bɔɫ 'di k i 'pɔzu 'sis kum'paktəs (.) kə mi m ə'yraðiŋ tri'ats (.) [LFA Fig]
- kə no j 'βa niŋ'gu (.) 'no 'si k i 'βa (.) i 'βa lz əstrəŋ'zɛz ð əm,purja'βraβə
[LFA Fig]
- s'taβ əm əs'tat i m kuɲ'ðəβən 'mol əm 'ban pur'ta wnə kə'ðir
i 'tot (.) [MMBS Fig]
- 'tu s'tiγiz 'βɛ m 'tu mət'ɛf i t 'sɛntis fə'lis (.) [MMBS Fig]
- 'j a l 'βalβi ðə zi'ronə k i 'tɛ 'kwatrə 'kips (.) [JSPU Gir]
- kə ð ə'kɛd̪z̪ nu'rənt i 'piku ðə 'nanus (.) [JSPU Gir]
- (.) ən əl ku'lɛzi s kə 'ja nz ən'sɛpən əl əl mu'zew (.) əl pri'mɛrə
βə'yadə k i 'βaz 'ðɔns (.) [CBF Bany]
- li 'βarəŋ 'di k i 'βiə (.) [CBF Bany]
- 'si k i w'ra lə 'zɛŋ kə (.) [PPC Olot]

- 'fa | 'bujd 'mɛzus k i 'sok (.) [JCOP Col]
 - (.) 'ez d̥ə 'fa 'aɲ'ʒ j aɲʃ (.) 'mol's aɲʒ 'no 'bwenu d̥ə d̥ə lə 'seβ is'tɔriə kə 'unə: | lə 'd̥ɔnə 'd̥ un (.) [OGP Ripoll]
 - (.) 'bwenu s kə 'ki 'βiə pə'sat un is'tɔrjə 'z unə 'mikə 'ʎar d̥ əspli'ka (.) [SPM Puig]
 - (.) kə li fə'riə wn i'klezjə ə lə 'marə d̥ə 'd̥ew d̥ə 'ɣrasjə [SPM Puig]
 - (.) ə: ə: ə'ki ə kunsə'ɣra 'kɛst i'klezjə 'no (.) [SPM Puig]
 - lə pri'merə 'torə k i 'βa 'βɛ [SPM Puig]
 - 'totə lə sər'd̥aɲə spə'ɲɔl i 'totə lə sər'd̥aɲə frən'sezə [SPM Puig]
 - lə 'nɔstr i lə 'seβə mə'nerə d̥ə 'fe [SPM Puig]
 - (.) əls kə l 'βan uryəni'd̥za (.) əls k i 'βan pərtisi'pa (.) [DFM Bisbal]
 - (.) sə'ramik ɪndus'tɔrjal ɔ sə'ramikə r̥tə'zanə (.) [DFM Bisbal]
 - pər məj'nad̥ə 'si 'k j ɛ 'nad 'ʒɔ (.) [MPFB Bisbal]
 - no tə'niə l ɪntən'sjo d̥ ə'nari lə βri'tat [JBV Gir]
 - i 'βwenu t 'pɔzəz ə'ʎa lə 'pist i 'ʒuyəs [JBV Gir]
 - (.) lə 'tend i 'tot pər'kɛ nz ufə'ɣaβəm (.) 'arə 'unəz 'nid̥z əstrə'ʎad̥əs 'kla [NTA Gir]
 - kə 'ʒɔ 'd̥ik k i 'βiə: k i 'βi 'aɲʒ ənrə'd̥erə [PGG Bany]
 - lu k ɪntə'resə 'ez ə'trawrə 'ʒem pər'kɛ 'd̥iɣiɲ 'k ɛz βu'nik [PGG Bany]
 - k i 'βa d̥u'na 'moɫtə jmpur'tansjə [PGG Bany]
 - 'pɔd̥ən əri'βa fi'ka d̥ u'fertə j 'pɛr̥d̥r i 'sɛɲtims (.) [JST Bany]
 - (.) 'kaðə 'kinzə 'd̥iəz ɔ 'kaðə sə'man i βə'fɛm (.) [AMQ Olot]
 - (.) no 'se 'ja 'fa 'aɲ'ʒ ɛ kə 'jɔ (.) kə k i 'βat̥f̥ ə'na (.) 'bwenu k i 'βiə 'nad 'bərjəz βə'ɣad̥əs [BCC Col]
 - (.) k ɪɲ'kluz 'masə munutu'niə [BCC Col]
 - 'd̥ɔnz ət 'fam pə'ɣa lə ʎi'sensjə: əspə'ɲɔl i lə ʎi'sensjə kətə'lanə [JOIG Col]
 - ə'kɛʎ k i 'βa 'βɛ 'tamj 'fər kə 'βa ri'βa (.) [REMF Ripoll]
- manteniment**
- (.) pər nu'zalt̥rəz ə'ʃo z lə 'ʃid̥ə j p̥row [AMC Bisbal]
 - (.) lə 'formə id̥e'al 'es (.) əm uns əwriku'lars (.) [LFA Fig]
 - pər'kɛ sə sur'tiəɲ 'd̥ɔnz d̥ə d̥ə lu k ə j ə'βiə 'no (.) [LFA Fig]
 - (.) lə t̥rəmun̥'tanə j lə kə'lo (.) [JPO Fig]
 - k ə j aziz d̥ ə'nari 'ʃiz d̥ə 'sotə'ma 'sats̥ (.) [MMBS Fig]
 - əl moɲtə'sori 'k ɛz unə s'kɔlə k ə j a: [JSPU Gir]
 - 'ez lə jnisjə'sjo əl 'βasket (.) [JSPU Gir]
 - (.) un un^ə 'ɛpukə d̥ə lə js'tɔrjə (.) əɲ kə un sə'ɲo (.) [CBF Bany]
 - kə 'βarəɲ kumən'sa ə 'd̥i k ə'ʃɔ 'erə un ətən'tat 'kɔɲtr əl 'sew 'pɔpplə i 'kɔɲtrə lə 'seβə no 'se 'kɛ: [CBF Bany]
 - (.) pər (.) pər βul'ɣe: əɣə'fa tu'rizmə j 'tal (.) [PPC Olot]
 - (.) 'fen lə mə'tɛfə kumfə'rensjə j əw'riə ɔ um 'puβlik | ɔ u'n alt̥rə (.) [PPC Olot]

- pər pə'ɣartə: 'kwatrə tuŋtə'riəz ðə ðiβər'tirtə j | 'rez 'mes (.) [JOIG Col]
- (.) də piŋ'tarsə j ðə βəs'tirsə (.) [OGP Ripoll]
- (.) əz 'βa ɣwə'na lə βə'talə j əl 'kab d um pə'reɫ [SPM Puig]
- (.) də kə 'tenəm 'pwez uŋ 'kajrə 'ʃi rənəʃən'tistə j 'tal (.) [SPM Puig]
- 'kwan lə 'zɛŋ də lə 'bilə j 'βa βə'da (.) j əm 'l uɫ 'kwazi iŋkummu'βipplə (.) [SPM Puig]
- 'βa 'se ðəzmuŋ'taðə i: (.) [SPM Puig]
- (.) lə 'meβə 'ma'r ez ðə lə sər'dəjə frən'sezə j u ku'nɛg 'be (.) lə 'meβə 'marə es: (.) [SPM Puig]
- lu 'k ez lə sirkuns'tansjə js'tɔrikə ðə lə fruŋ'terə [SPM Puig]
- (.) ənz rəw'ni'm ɛŋtrə məj'naðə j 'tɔts [LRM Olot]
- (.) i lə 'zɛŋ kə 'puzə j 'βaʃə (.) [DFM Bisbal]
- (.) əm lə mi'tad dəl sər'βejs kə 'te zi'ronə sər'riə jðe'al (.) [DFM Bisbal]
- (.) i 'jə m 'pensu kə l pru'βləmə 'ez ə'kɛt kə s'tɛm ɛŋtrə'midz ðə lə 'kɔstə j ɛŋtrə'midz ðə zi'ronə (.) 'bem 'be l 'pum 'mitʃ (.) [DFM Bisbal]
- i 'βɛm lu'ɣarnə 'unə j nz 'βa 'fe 'moɫtə 'ɣrasjə (.) [NTA Gir]
- ələ'βɔnz ənz 'βan əspli'ka kə j 'βiə [NTA Gir]
- kə 'fa 'unə ðə'ʃaðə j kə 'tirə n'rerə j 'tirə ŋdə'βan [NTA Gir]
- lə'βɔrən 'si kə lz βəw'raz əŋ 'formə j'ɣwal kə l 'serzi βru'ɣerə j 'βa 'nari (.) [JBV Gir]
- əm əl pru'ðuktə jntə'rio 'βrut | 'mez 'βaʃ (.) (ho torna a repetir més ràpid i sembla que fa elisió) [PGG Bany]
- k i 'βa ðu'na 'moɫtə jmpur'tansjə [PGG Bany]
- 'pɔðən əri'βa fi'ka ð u'fertə j 'pɛrðr i 'sɛŋtims (.) [JST Bany]
- (.) 'dɔnz əl'menus kə j aʒi l'ɣunə 'kɔzə 'pun (.) [AMQ Olot]
- (.) 'sempre j 'nem (.) [AMQ Olot]
- 'e'z unə 'kɔzə jŋkrə'ippələ 'no [BCC Col]
- (.) j ə lə 'tarðə j'ɣwal [REMF Ripoll]

VOCAL [u] + VOCAL [ə]

elisió

- 'ɫastimə 'es kə l 'mews 'fiɫs (.) no: ŋ 'diwən əskəli'patʃu ŋ 'diwən uŋ gri'paw (.) [AMC Bisbal]
- (.) 'mes kə 're pər'ke 'βwenu ŋ lu'is trəβə'ɫaβə pərə'laðə (.) ənz əs'tɛm ərə'kla'n unə kə'zetə ɣəri'ɣelə (.) [MMBS Fig]
- ləs 'fustə'z ja ləs 'pɔzəs 'tu ŋ'karə (.) [JOIG Col]
- əl 'xɛfə ð ə'ɫa ɔ 'alɣu 'ʃi 'ðɔns | [OGP Ripoll]
- 'kɔm t u splikə're 'zɔ [MPFB Bisbal]
- (.) 'no 'no 'riβu 'tan (.) [MPFB Bisbal]
- i 'βwenu t 'pɔzəs ə'ɫa lə 'pistə j 'zuyəs [JBV Gir]
- 'eɫəz mə'tɛfəz 'ðɔn s u 'ɣafən i s u ku'lokən [JST Bany]

manteniment

- 'prɔ no ls 'puk 'fe 'zɔ l 'liβrə (.) pər'ke s kə 'jɔ no mən ə'donu k əlzə 'ðik (.) 'tu 'si kə w ən'tenz i 'si k u 'βews 'prɔ 'zɔ lz 'βad̪̥ ði'yeŋ kəm unə 'kɔzə lu 'mez nur'maɫ dəl 'mon 'no (.) [AMC Bisbal]
- (.) j u'riəŋ d əs'taru: əpu'jan 'no (.) [AMC Bisbal]
- də'ʃem zə: (.) də'ʃem zə ðə ð° js'tɔrjəs (.) pər'ke 'arə (.) 'zɔ no m ətrə'βɛʃu ə 'ðirnə 'muzikə [LFA Fig]
- 'j a wnə 'formə 'mol 'klarə ðə 'βewrə w ə'ʃɔ (.) [LFA Fig]
- (.) ni sə'riəŋ kə'pasuz ðə 'feru: əm lə 'muzik əktu'al (.) pər'ke no 'te məlu'ðiə (.) 'no 'ez 'muzikə (.) [LFA Fig]
- kə si: əl 'nanu 'zuyə fub'bəl (.) 'ja li 'βa 'βe kumpə'nal pər'ke lj ə'ɣrədə zu'ɣa fub'bəl i w ən'ten (.) [JSPU Gir]
- (.) i 'ʃɔ no 'se si: | 'bwenw ə'ʃɔ 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki tənim 'tod lu 'k ez lə 'βaɫ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fəŋ'tastik | 'buɫ 'di 'tu 'ɣafəz lə βisi'kletə 'ez ʏn 'lɔk plə'ne (.) [PPC Olot]
- (.) 'es kə niŋ'gu fə'riə 'ɣastu ən'lɔŋ 'no (.) [JCOP Col]
- (.) 'prɔ lz 'ðiəz ðə 'kadə 'ðiə 'zɔ no 'se 'kəm w ə'ɣwəntən (.) [MPFB Bisbal]
- (.) m: m w əspə'raβə ðifə'ren (.) [NTA Gir]
- əz 'βew kə 'j a 'prɔβə sən'tifikəs k u ə'firmən [PGG Bany]
- (.) su'pɔzu kə təm'be lzi rə'zultə 'mol 'mez βə'ratu əm lə mu'neðə (.) [AMQ Olot]

VOCAL [i] + VOCAL [ə]

elisió

- 'βat̪̥ kə'la pər no ŋfi'larmə pər'ke 'er ʏn di'na fəmi'lja (.) i 'yesim əkə'βad mələ'men (.) [AMC Bisbal]
- (.) j u'riəŋ d əs'taru: əpu'jan 'no (.) [AMC Bisbal]
- (.) j əns tru'βem nu'zəɫtrəz i s'tem 'tɔts 'tres pər'lan (.) [AMC Bisbal]
- (.) i d 'ba ɣə'fan unə kən'so ðəl pri'me 'ðisk (.) [LFA Fig]
- (.) ə'βans (.) i 'βiəŋ 'krewz əl kə- i 'βiəŋ 'krewz əl kə're (.) [JPO Fig]
- kə 'totə lə 'ɣrasə 'kɛɫə m'papi l 'pa (.) [MMBS Fig]
- s'taβ əm əs'tat i m kuj'ðəβən 'mol əm 'ban pur'ta wnə kə'ðir i 'tot (.) [MMBS Fig]
- 'tu s'tiyiz 'βe m 'tu mə'teʃ i t 'seŋtis fə'lis (.) [MMBS Fig]
- (.) 'prɔ ən ə 'mi si m 'be unə pər'sonə m unə ðəprə'zjo əm um pu'βləmə (.) [MMBS Fig]
- kə 'j aziz ð ə'nari 'ʃiz ðə ,sotə'ma 'sats (.) [MMBS Fig]
- (.) i 'βa ðəmə'na pər'mis pər əmbəlsə'mal j əmpur'talsəl (.) ə si l 'βa kum'pra (.) [CBF Bany]
- (.) kə səɫzi 'βa ks'trewrə lə 'peɫ i s'tan pu'zadəz ən ə'la (.) [CBF Bany]
- si m pər'lew 'mol βu'zəɫtrəs pər 'la ðə: (.) [PPC Olot]
- (.) i 'ʃɔ no 'se si: | 'bwenw ə'ʃɔ 'no 'ez 'βo (.) ə'ki kə- 'es kə 'ki

tə'nim 'tod lu 'k ez lə 'βaλ d əm 'bas (.) kə 'βwenu 'k a'r es fəŋ'tastik |
'buλ 'di 'tu 'ɣafəz lə βisi'kletə 'ez un 'kək plə'ne (.) [PPC Olot]

- (.) kə 'son lə'z unikəs kə ns 'keðəŋ 'kəm ə kəpi'ta| də ku'markə (.) i
'βiə ð ə'βeri: [DFM Bisbal]

- (.) ə'ʃə si ns 'fan lə βəri'an: (.) [MPFB Bisbal]

- si lə βu'lew 'kwan əs'tiyi stə'ra (.) [MPFB Bisbal]

- 'unəz βu'tiyəs kə no 'pəd̪z ni n'trari pər'ke 'soŋ kə'risiməs [NTA Gir]

- (.) i s'tam 'mol 'βe [NTA Gir]

- si lzi 'pəzə'n unə 'mikə 'fasi| 'dons: (.) [JBV Gir]

- (.) 'es 'fertə 'sosi 'kəstəs 'kozəs [JBV Gir]

- (.) 'donz əl'menus kə 'j azi l'ɣunə 'kəzə 'pun (.) [AMQ Olot]

- (.) i: əŋ'karə kə no t i n'tengiz 'ɣajrə 'ðonz 'mirə (.) [AMQ Olot]

- li ɣrə'ðəβə k əsti'yesis (.) [NCC Ripoll]

- (.) i 'βi 'unə 'βəjrə 'prə 'erə ðə 'fu'm ε (.) [REMF Ripoll]

manteniment

- ənz əm 'barəm əmpur'ta mun'zetəs 'sekəs (.) ənz əm 'barəm əmpur'ta
βuti'farəz ðə 'sal i 'pəβrə (.) i: ənz əm 'barəm əmpur'ta βizβə'lɛŋs (.)
[AMC Bisbal]

- (.) j əns tru'βem nu'zaltreəz i s'tem 'tot̪s 'tres pər'lan (.) [AMC Bisbal]

- i ələ'βon'z en̪tr̪° εlz əs 'parlən əŋdə'lus [AMC Bisbal]

- (.) i ə'ʃə: 'ez kəsti'mos [AMC Bisbal]

- j ə'kaβəs pə'sant̪ i 'totə lə 'nit kom m ə'βiə pə'sat a 'mi 'ðons (.) 'bwenu (.)
'dew i 'kin'z aŋz ən'rerə 'no (.) [LFA Fig]

- (.) əs'tan əkustu'mad̪z ə lə kə'lo (.) j əs'kla [JPO Fig]

- (.) j ən ə'la 'pəzən lu k əŋ 'diwən ə'la: to'θino (.) 'k ez lə 'nəstrə
pən'ʃetə (.) [MMBS Fig]

- (.) j əlz 'nanus təm'be 'ε (.) [MMBS Fig]

- MMBS: j ə'ʃə ə'ʃə ɛz 'mol (.) [MMBS Fig]

- (.) j əm 'diw kə 'no 'som lə zərmə'netəz ðə kəri'tat (.) [MMBS Fig]

- (.) i: ə'septə: um pə'rel 'd aŋʃ [...] o 'kwatrə kə w 'βad̪z ðə'ʃa ə:
[JSPU Gir]

- 'donz ə: kə no d̪z̪is'tiə l 'basket (.) i kə z 'βa mun'ta 'la ðə 'kəp i
'βəltə (.) 'dons kə 'puyi ən'tra 'ðonz ə: ə: (.) [JSPU Gir]

- əl kunzə'lad̪z u'lət (.) k ə'kələ ns pətru'sinə l̪ ʃəŋ'daλz i əns pətru'sinə
l əki'pad̪zə [JSPU Gir]

- kə si: əl 'nanu 'zuyə fub'bəl (.) 'ja li 'βa 'βe kumpə'nal pər'ke l̪
ə'ɣrad̪ə zu'ɣa fub'bəl i w ən'ten (.) [JSPU Gir]

- (.) i ə'ki s'tem 'no (.) [JSPU Gir]

- pru'βabblə'men 'siyi təm'be l mi'lo zuyə'ðo ðə lə kətəyu'riə [...] j ə'kələ
təm'be l in'tentə 'trewrə l 'βalβi (.) [JSPU Gir]

- (.) i lə kə'ənə 'βa ɣə'fa l 'ɣəs (.) j əl 'βa mə'ta (.) [CBF Bany]

- (.) j əmb uŋ d ə'kɛdʒ βi'atʃəs (.) təm'be z 'βa tru'βa (.) [CFB Bany]
- (.) i 'βa ðəmə'na pər'mis pər əmbəlsə'mal j əmpur'tarsəl (.) ɔ si l 'βa kum'pra (.) [CBF Bany]
- (.) nj əŋ kuru'minəz əm əl 'sew: [PPC Olot]
- (.) j əl'ɣunz 'βenu ðə'fensən lə təu'riə 'kɛstə 'ðɔn si: (.) [PPC Olot]
- (.) i: ə'kɛs't aŋ (.) [PPC Olot]
- (.) pər tu'ka ls pə'βrɔts i əs'kiəz i tə lz əŋ'tʃufən (.) si əlz əŋ'tʃufən 'kwan əs'taz əski'a'n ɛs (.) [JCOP Col]
- (.) 'ja 'tens 'tot əl 'kambi ə'ki 'no (.) [JCOP Col]
- əβi'am si: əlz βu'liə zu'da (.) [JOIG Col]
- (.) i: ət 'fam pə'ɣa 'mol (.) [JOIG Col]
- (.) si əl 'defut a ðə 'se kə re'al'men | 'bwenu | 'pug də'ʃarlu ŋ 'diə: (.) [JOIG Col]
- 'kwam 'betʃ 'taŋtə mbəryə'ðurə si: ət 'faʎə l'ɣunə 'kɔzə (.) [JOIG Col]
- (.) i: j ətə'kaβən ə'ki (.) [SPM Puig]
- 'kwan lə 'zɛŋ də lə 'βilə j 'βa βə'da (.) j əm 'l uʎ 'kwazi iŋkummu'βippələ (.) [SPM Puig]
- 'βam bə'ni wnz ðə βə'nisə 'unə ku'ral əs'koʎtəm 'pwez nəsəsi'tem əl'ɣu k əlz j əs'pliki [SPM Puig]
- (.) 'j a m'bjən əlz ði'saptəz j əlz ðiw'menʒəs 'prɔ lz ðə'mez 'ðiəs (.) [AMM Puig]
- ə'ki əŋ'tiɣə'men j ə'βiə wnə ku'lɔŋjə: ðə 'zɛn (.) [AMM Puig]
- əl 'kambi əm 'ba kə'da 'mol i mə l 'βaj kə'da (.) [PVN Puig]
- (.) j ə'ki no 'se si βu'liən ə: təm'be əri'βaru 'fe (.) [LRM Olot]
- 'kɔm pu'ðriə 'se nu'zatrə sj ə'nesim ə'ʎa m'b ɛʎs [LRM Olot]
- (.) i no 'se sj əŋ'karə w kuŋti'nuə si'ɣem 'prɔ (.) [LRM Olot]
- kə 'j a l 'βaʒ əmpur'da ŋ'karə 'mez 'βe (.) 'ɛ kə 'si kə lzj əɣrəðə'ra 'ʃɔ (.) [MPFB Bisbal]
- (.) tu'təm sj ə'puŋtə (.) [MPFB Bisbal]
- (.) j əd 'defəm 'bɛwɾə lə kəŋ'tinə [NTA Gir]
- əl 'kambi əlzə sur'tiə fəŋ'tastik (.) [NTA Gir]
- (.) i əz 'bazə 'kazi'βe m əl 'sake (.) [JBV Gir]
- (.) 'no 'ðɛfə tə'jari əl 'zɔŋs (.) [PGG Bany]
- 'no 'se sj əl'ɣun 'diə ls təjə'ran [PGG Bany]
- | j əl'ɣum 'ba βə'ni 'ki | [PGG Bany]
- (.) i: əs'taŋ kumən'san ə: əskəm'pa'z ja: | [JST Bany]
- (.) i: əŋ'karə kə no t i ŋ'tɛŋgiz 'ɣajrə 'ðɔnz 'mirə (.) [AMQ Olot]
- (.) j əlz mə'ridʒ əlz ðə'ʃem (.) [NCC Ripoll]
- (.) j əl 'mew 'ɔmə 'pɔrtə wŋ kə'mjɔ:n [NCC Ripoll]
- | j əl kə'mi təm'be nzə l u'riəŋ d ərə'kla pərke: (.) [NCC Ripoll]
- (.) j əlz 'βapən j əls 'kujðən (.) [REMF Ripoll]

10.1.2 DADES DE LES ENQUESTES

10.1.2.1 DADES GLOBALS

VOCAL TÒNICA +
VOCAL TÒNICA
(iguals)

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll			
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO	
1. Està contenta perquè és interessant.	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ. ^ɛ	ɛ		ɛ. ^ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ. ^ɛ	ɛ	e	e	e	ɛ. ^ɛ	ɛ		
2. Me'n vaig perquè entre tanta gent em poso nerviós.		ɛ				ɛ		ɛ				ɛ		ɛ			ɛ	ɛ	ɛ				
3. La construcció també és diferent.	e. ^e	e	e	e	e	e	e. ^e	e	e	e	e	e	ɛ	ɛ	e. ^ɛ	e	e	e	e	e. ^e	e	e	
4. Vol crear art.		a.a	a.a		a.a		a.a	a.a		a.a	a.a	a.a	a.a	a.a		a.a	a.a	a.a	a.a	a.a	a.a	a.a	a.a
5. Vol crear art autèntic.	a. ^a			a. ^a	a. ^a a		a.a	a.a	a.a	a. ^a	a. ^a	a.a	a.a	a. ^a	a.a	a. ^a	a.a	a.a	a.a	a.a			
6. Vol comprar àtics.										a.a	a.a	a.a	a.a	a.a		a.a	a.a	a. ^a	a.a	a.a	a.a	a.a	a.a
7. Es veu que algú unta / La policia busca algú ultra.	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u		u.u u. ^u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u		
8. Es veu que algú unta el pa/ La policia busca algú ultra radical.	u.u	u.u	u. ^u		u. ^u	u.u	u.u	u.u			u.u	u.u			u.u	u. ^u	u.u	u. ^u	u. ^u	u.u	u.u	u	

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL TÒNICA
(diferents)**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
1. Ja és el segon dia que no em parla.	a	a. ^e	a. ^e	a.e	a	a			a	a. ^e	a	a	a. ^e	a		a	a.e	a	a. ^e	a.e	a	a
2. Suposo que això és normal.	ɔ	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ.ɛ	ɔ	ɔ	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ.e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ. ^e	ɔ. ^e	
3. Però és que no hi ha dret.	ɔ	ɔ. ^e	ɔ	ɔ	ɔ. ^e	ɔ	ɔ. ^e	ɔ	ɔ	ɔ. ^e		ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ		ɔ. ^e	ɔ
4. Aquesta persona per mi és agressiva.	i.e	i.e			i.e	i.e	i.e	i.e		i.e	i.e		i.e	i.e	i.e	i.e	i.e	i.e	i. ^e	i.e		
5. Vol fotografiar illes gregues.	a.i	a.i	a.i		a.i	a.i	a.i	a.i		a.i	a.i	a.i	a.i	a.i				a.i		a.i	a.i	

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
1. Ahir li va deixar armament.	a. ^o	a	a	a		a	a	a		a	a		a	a	a	a	a	a	a	a	a	
2. Aquella pedra està esculpida / Vol comptar estrelles.	a	a		a		a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
3. Serà animat.	a	a		a. ^o	a	a	a. ^o a	a	a. ^o	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a		a	a
4. Serà anònim.	a	a	a	a. ^o	a	a		a	a. ^o		a	a	a. ^o	a								
5. Jo els compro.	o	o	o		o	o	o	o	o	o	o		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6. Però a nivell escolar no funciona.	o	o. ^o		o.ə	o.ə	o. ^o	o.ə	o.ə		o. ^o	o. ^o	o. ^o	o. ^o	o. ^o	o.ə		o.ə	o. ^o	o. ^o		o.ə	o. ^o
7. Però aquesta noia va haver de marxar.	o	o	o. ^o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o. ^o		o	o	o	o	o	o	o	o
8. Li agrada allò antic.	o.ə	o.ə o. ^o	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o. ^o	o.ə		o	o.ə	o	o.ə	o.ə	o.ə o	o	o.ə o. ^o	o.ə o. ^o	o.ə o	o.ə	o	o.ə
9. Això allunya la diversió / Això acumula punts.	o. ^o o			o.ə	o. ^o o	o.ə	o.ə	o. ^o			o	o. ^o	o.ə	o	o.ə	o. ^o	o.ə	o. ^o	o.ə	o.ə	o.ə o	o. ^o

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
10. Per poder estar aquí.	ɛ	ɛ	ɛ		ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ
11. Voler anar d'excursió.	ɛ	ɛ	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.º	ɛ	ɛ	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ	ɛ.ə	ɛ
12. No entenen <u>què</u> els faig.		ɛ		ɛ	ɛ		ɛ	ɛ					ɛ	ɛ	ɛ	ɛ		ɛ	ɛ.º	ɛ	ɛ	
13. Té cafè amarg.	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.º	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə
14. Té cafè encantador.	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ.ə	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ.º	ɛ.º	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ		ɛ	ɛ
15. Diuen que és cafè ansiós.	ɛ	ɛ.ə			ɛ.ə	ɛ.º	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.º	ɛ	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ	ɛ.ə		
16. Una col·lecció extensa.	o	o	o	o	o	o	o	o	o.ə	o	o	o		o.º	o		o	o	o	o	o	o
17. Una col·lecció extensíssima.	o			o	o	o	o	o	o.º	o.ə	o.ə	o		o.º		o	o	o		o	o	o
18. Una col·lecció acadèmica / Una col·lecció amarada.	o.ə	o	o	o.ə	o	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.º	o.º	o	o	o.ə	o.º	o	o.ə	o.ə
	o				o.º					o.º	o.º	o.º					o					

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
19. Cantava una cançó artística.	o. ^ə	o. ^ə	o.ə	o.ə o	o.ə o. ^ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o.ə	o. ^ə	o.ə o. ^ə	o.ə o. ^ə	o.ə o	o.ə o	o.ə o. ^ə	o. ^ə	o. ^ə o	o.ə
20. Vol fer excursions	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e		e	e. ^ə	e
21. Té edificis alts.	e.ə	e.ə		e. ^ə	ɛ.ə	e. ^ə	e.ə	e.ə	e.ə	e	e. ^ə	e.ə	e. ^ə	e	e.ə	e	e. ^ə	e.ə	e.ə	e.ə		e. ^ə
22. Té entrades per demà.									e.ə	e.ə	e. ^ə	e.ə	e.ə	e	e.ə	e. ^ə	e. ^ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e. ^ə
23. Aquell home ve animat.	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e. ^ə e	e. ^ə e	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə e. ^ə
24. Aquell home ve enamorat.	e	e	e. ^ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e	e.ə	e.ə	e	e. ^ə	e.ə	e	e.ə	e.ə	e.ə	e	
25. Aquella dona ve ansiosa / Hi ha qui ve ansiós.	e	e.ə	e. ^ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə		e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə e. ^ə	e.ə	e.ə	e.ə
26. Aquella dona ve embuixada.									e.ə	e	e. ^ə	e	e.ə	e	e.ə	e		e. ^ə	e	e.ə	e	e. ^ə
27. Tu agafes la corda.	u	u.ə	u	u.ə	u	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u. ^ə	u.ə	u.ə	u.ə	u	u.ə	u	u	u. ^ə	u	u	u	u

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll			
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO	
28. Ningú enamorat com tu.	u.ə u	u.º	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə	u.ə	u	u	u.º	u.ə u.º	u	u.ə u.º	u.º	u.ə u.º	u	u	u.ə	u.º	u.ə u.º	
29. Ningú entenia la veritat / Ningú endevina la veritat.	u	u.º		u.ə	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u	u.º		u.º	u.ə	u	u.ə	u.ə	u.º			u	
30. Ningú estimava en Joan.									u.ə	u	u	u	u.ə	u	u	u		u.ə		u.ə	u	u	
31. Algú asmàtic.	u.ə u	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.º	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə
32. Volen llegir el diari.	i	i	i		i	i	i	i	i	i		i	i	i				i	i		i	i	
33. Vull venir aquí.	i	i.ə	i	i.ə	i.ə	i	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i
34. Vull dir abans.	i.ə	i.ə	i.º	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə		i.ə	i.ə	jə	i.ə	i.ə	jə	
35. No li agrada sortir enganyat.	i	i	i	i.ə i	i.ə i	i.ə i.º	i.º	i.ə	i.ə	i.º	i.ə	i.ə	i.ə	i	i.ə	i	i.ə	i.ə i.º	i	i.ə	i	i.º i	
36. Li agrada sortir anualment.	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə		i.ə	i.º	i.ə	i.ə	i.ə		i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
37. Té un destí idoni.	i.i i.i	i.i	i.i	i.i	i.i i.i	i.i	i.i i.i	i.i		i.i	i.i i.i	i.i	i.i i.i	i.i	i.i i	i.i	i	i.i	i.i	i.i	i.i	
38. Té un destí històric.	i.i	i	i	i.i	i.i	i.i i	i.i i	i	i.i	i.i	i.i	i.i	i.i	i.i	i.i	i	i	i.i i	i		i	i.i
39. Vull algú honrat.	u.u u.u	u.u	u.u	u.u u.u	u.u u.u	u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u	u.u u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u
40. Vull algú honradíssim.	u.u	u.u u	u.u	u	u	u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u.u	u	u.u	u	u.u u.u	u.u	u.u			u
41. Ningú oblida que darrere del taulell hi ha algú.		u	u.u		u	u.u	u		u.u	u.u	u	u.u	u.u	u	u	u	u	u	u	u.u	u	
42. Ningú omplirà l'ampolla.	u			u.u	u.u	u	u			u		u			u	u		u	u	u	u	

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
1. Quinze anys.	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
2. Quinze anys enrere.	a		a	a	a	a		a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
3. Una altra ciutat.	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
4. Això que ara construeixen.	a	a	a	a	a	a	a	a	ə.a	a	a	a	a	ə.a a	a	a	a	a	a	a	a	a
5. Cada any anem de viatge.	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	ə.a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
6. Llegeixo un article àrab.	a	ə.a a	ə.a ə.a	ə.a	ə.a ə.a	ə.a	a	a	ə.a	ə.a	ə.a ə.a	ə.a a	a	a	ə.a ə.a	ə.a a	ə.a		a	ə.a	ə.a a	
7. Això és una màquina àrab.									ə.a		ə.a	ə.a a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a		ə.a	ə.a	
8. En Pere és un home alt.									ə.a	a	ə.a	ə.a	ə.a	a	ə.a a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a a	ə.a
9. En Pere és un home alt i fort.									ə.a	a			ə.a	a	ə.a	a	a	a	a	ə.a	a	ə.a

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll			
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO	
10. Prefereixo un cotxe alt.											ˆ.a	ˆ.a	ə.a	a	ˆ.a	ˆ.a	a	ə.a	a	ə.a	ˆ.a	ə.a	
11. Una hora.	ɔ	ˆ.ɔ	ˆ.ɔ	o	o	o	o	o	ˆ.ɔ	o	ˆ.ɔ	ˆ.ɔ	o	o	o	o	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ		
12. Una hora de música.	ɔ	ɔ	ɔ	o	o	o	o	ˆ.ɔ	ɔ	o	ˆ.ɔ	o	ˆ.ɔ	o	o		ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	
13. Barcelona o Madrid.	ˆ.ɔ	ˆ.ɔ	ə.ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ɔ	o	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ə.ɔ	ˆ.ɔ	ɔ	ɔ	
14. La Maria regala ous.	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ
15. La Maria regala ous bons.	ə.ɔ	ˆ.ɔ	ə.ɔ	ɔ	ˆ.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	o	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ		ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ɔ	
16. És una data / <i>fecha</i> òptima.										o	ə.ɔ		o	ɔ			ˆ.ɔ	ˆ.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ˆ.ɔ		
17. Va ser una època òptima.									ə.ɔ	ə.ɔ		ə.ɔ	ˆ.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ		ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ		
18. Això és el que és la guerra.	ɛ	e	e	ɛ	e	ɛ	ˆ.ɛ	ɛ	e	ɛ	e	ɛ	e	e	e	e	e	e		e	e	e	

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
19. Està cansat de la terra erma.	ə.ɛ	ə.e	ə.e	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ			ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.e	ə.ɛ	ə.ɛ		ə.e	ə.e	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	
20. Llibre ètnic.	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ		ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ
21. Llibre ètnic interessant.	ə.ɛ		ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ			ə.ɛ	ə.ɛ
22. Aquella època èpica.									ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ		ə.ɛ		ə.ɛ			ə.ɛ		ə.ɛ		
23. Busca onze.							ə.0	ə.0	ə.0	ə.0	ə.0			ə.0	ə.0			0	ə.0			
24. Busca onze jugadors.						0	0	ə.0	0	ə.0	ə.0			ə.0	ə.0		ə.0	0	ə.0	ə.0		
25. Sempre omplen..	ə.0 0	ə.0	ə.0		ə.0	ə.0	ə.0		ə.0		ə.0			ə.0	ə.0		ə.0	ə.0		ə.0		
26. Sempre omplen el got / bar.	ə.0 0	ə.0 ə.0	ə.0		ə.0	ə.0	ə.0		ə.0	0	ə.0 ə.0	ə.0		ə.0	ə.0	ə.0	0	0	ə.0	ə.0		
27. Considero que és difícil.	ɛ	e	ɛ	ɛ	e	e	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e	e	e	ɛ	e	e	e	e	e	e	e	

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
28. El problema és complicat.	ə.e	e	e	e	ɛ	e	ə.e	ə.e	e	e	e	e	e	e	ɛ	ɛ	e	e	ə.e	e	e	e
29. La màquina és nova.									e	e	e	ə.e	e	ə.e	ɛ	ɛ	e	ə.e	ə.e	e	e	e
30. Ella és de fora.	ə.ɛ	e	ə.e e	ə.ɛ	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.ɛ	e	e	ə.e	e	ə.ɛ	ɛ	ɛ	e	e	ə	ə	ə	ə
31. Aquell noi compra herba.	e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	e	e	ə.e	ə.e	e	e	ə.e	e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	e	
32. Aquell noi compra herba natural.	e	ə.e		ə.e	e	ə.e	e	e	ə.e	ə.e	ə.e		ə.e	e	ə.e	e	ə.e		ə.e	ə.e	e	
33. El conill busca herba.	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e		ə.e	ə.e		ə.e		ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	e	ə.e	e	e
34. El conill menja herba.									e	e	e	e	ə.e	e	e	e	e			ə.e		
35. El conill busca herba fresca.	ə.e	e	ə.e	ə.e	e	e	ə.e				e	ə.e		ə.e		ə.e					ə.e	
36. El conill menja herba natural.									e	ə.e	e	e	ə.e	e	e	e		ə.e	e	ə.e	e	ə.e

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
37. Ens hem quedat sense herba.									e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e
38. Tota una tarda.	u	u	u	u	u	u	u	u	ə.u	u	u	u	u	u	u	u	u	u		u	u	u
39. Que una noia es casi.	u	u	u	ə.u	u	u	u	u	ə.u	u	u	˚.u	u		u	u	u	ə.u	u	ə.u	u	
40. La cuinera sempre unta.	ə.u u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u		ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u		ə.u
41. La cuinera sempre unta el pa.	ə.u u	ə.u u	ə.u	ə.u	˚.u u	ə.u	ə.u		ə.u		ə.u	ə.u		ə.u	ə.u	ə.u	˚.u	ə.u	ə.u		˚.u	
42. La perruquera pinta ungles.	u	ə.u	ə.u	u	u	ə.u	ə.u	˚.u	ə.u	u	ə.u	ə.u	ə.u	u	ə.u	u	ə.u	ə.u	˚.u	ə.u	u	u
43. La perruquera pinta ungles amb professionalitat.	u	ə.u			u	ə.u	ə.u	˚.u	ə.u	u	ə.u	˚.u	ə.u	u	ə.u	u	ə.u	ə.u	u		˚.u	u
44. És una víctima única.															ə.u			ə.u	ə.u	ə.u		
45. És una víctima única i polèmica.															ə.u	ə.u		ə.u				ə.u

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
46. Va néixer en una època única.									ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u		ə.u		ə.u	ə.u		
47. En Joan visita indis.	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i
48. En Joan visita illes exòtiques.	ə.i	ə.i		ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i		ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i		ə.i	
49. És la meva amiga íntima.									ə.i	ə.i	ə.i		ə.i		ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i		
50. Ve d'una època índia.									ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
1. És la meva opinió.	u	u	u	u	u	u	əw	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u
2. Li ha sortit <u>una oportunitat</u> per anar-se'n.	əw	əw	u	u		u	əw	əw	u	u	u	u	u	u	u	u	u	əw	ə.u	əw	u	u
3. Van confirmar que <u>era un</u> robatori.	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u
4. Ja és una màquina usada.									ə.u		ə.u				əw	ə.u	u		ə.u	əw		əw ə.u
5. Porta oberta.	u	ə.u	u	u	u	u	u	əw	əw	u		əw	u	u	u	u	u	u	ə.u	ə.u	u	
6. Ella busca hospitals.	u	u	u	u	u	əw	u	u	u	u	u	u	u	u	u	ə.u	u	u	əw	ə.u	əw	əw
7. Ella busca hostals.	u	ə.u	əw	ə.u	ə.u	əw	ə.u	u	ə.u	ə.u	u	u	u	u	u	əw	u	ə.u	əw	ə.u	əw	əw
8. És un defecte humà.	əw u	ə.u u	u	əw u	əw u	əw u	ə.u əw	əw	ə.u u	əw u	u	əw ə.u	ə.u u	əw u	əw u	u	u	u	ə.u u	u	u	ə.u
9. Demana ajuda humanitària.	əw u	əw u	ə.u	əw u	ə.u u	u	əw	əw	ə.u	əw ə.u	ə.u	əw	əw ə.u	əw ə.u	u	ə.u u	əw u	əw	əw	əw	əw	ə.u u

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
10. Una història.	i	i	i	i	i	i	i	i	ə.i		i	ə.i	i	i	ə.i	ə.i	i	ə.i	i	i	i	ə.i
11. Aquella noia que hi va cada mes.	əj	əj	əj	əj	əj		i	i	əj	i	əj	əj	i	i	i	əj	əj	i	i	əj	əj	i
12. És francesa i portuguesa.	i	əj	i	i	i	i	i	əj	əj	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	ə.i	i	i
13. Té la forma ideal.	i	i	i	əj	i	i	i	i	əj	i	i	i	i	i	əj	i	əj	əj	i	ə.i	i	i
14. A l'estranger compra imatges / imans.	ə.i	əj ə.i	i	ə.i i	əj	əj i	ə.i i	əj	əj	əj i	i	əj	əj	i	ə.i i	i	i	əj	əj ə.i	əj	i	i
15. I també compra ungüents.		əw					ə.u			u					ə.u		əw	əw	əw			
16. És un atleta impetuós.	ə.i i	ə.i i	i	ə.i	i	i	i	i		i	i	i	əj	i	ə.i i	i	i	i	ə.i ə.i	ə.i	ə.i	əj
17. Li dona molta importància.	i	i	i	i	i	i	i	ə.i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	i
18. És una víctima / àrbitre intel·ligent.									ə.i	ə.i					əj	əj	əj	əj	əj	ə.i		

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll			
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO	
19. Un policia que arresta homicides.	əw wə	əw wə		əw wə	u wə	əw wə	əw wə			u u.º				u u.º	əw wə	əw wə						əw wə	
20. Ho escriu.	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	u
21. M'ho esperava diferent.	u	u	u	wə	u	wə	wə	wə	wə	wə	u	wə	u.º	u.º	u	u	u.º	wə	u.º	wə	wə		
22. Sempre compro antiguitats.	u.ə u.º	u	u.º u		u	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə	wə u.º	u	u	u		u.ə	wə u.º	u.ə u	u.ə	u.ə	u.ə u.º	u.ə	u	u	
23. De vegades busco amics.	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə u.º	wə	u.ə wə	u	wə u.º	wə	wə	wə	wə	wə u.º	wə	wə	wə u.º	wə	wə	wə	wə
24. De vegades busco antiguitats / llegeixo endevinalles.	u	u	u.º u		u	wə u	wə u.º	wə	wə u.º		u.º	u	u	u	u.º u	u	u	wə u	u.ə u.º	u.ə u.º	u.º u	u.º u	
25. Té un ímpetu estrany.										u.ə	u.ə	u.º		u.ə	u	u.ə	u.º	u.ə	u.ə		u	u	
26. Té un ímpetu amagat.																u.ə	u.ə	u.ə		u.ə	u		
27. <u>Hi havia</u> una noia al carrer.	jə	jə	jə	jə	jə	i	jə	jə	jə	jə	jə	jə	əj	jə	jə		jə	jə	jə	jə		jə	

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	Figueres			La Bisbal			Sta. Coloma		Banyoles			Olot			Girona		Puigcerdà			Ripoll		
	LFB	MMB	ROS	AMC	MPF	DFM	JCOP	JOIG	CBF	PGG	ANR	CNT	MAT	MEC	JBV	CME	AMM	JAN	MTE	MCP	JTRI	CFO
28. I ens trobem aquí.	jə	i.º	jə	jə	i.º	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə		jə	jə	jə	jə	jə
29. Compri americanes.	i.ə i.º	i	i	i.º i	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i	i.ə	i.º	i.ə i.º	i.º i	i.º i	i.ə	i	i.ə	i.ə	i.ə
30. Regali / doni americanes.	i.ə	i	i	jə	i	i.ə jə	i.ə jə	i.ə	jə	jə i	i.ə i.º	jə	jə	i.º	i.ə jə	jə i	jə i.º	jə i	i.ə jə	i.ə jə	i.ə jə	i
31. Regali encants.	i.ə	i.ə	jə	i.º	i.º	i	i.ə	i.ə	jə	jə	jə	jə	jə	jə	i.ə	i.º			jə	jə		i
32. Aquell savi estudiós.	i.ə i	i	i	i.ə	i	i	i.ə jə	i.º	i.ə i.º	i.ə i	i	i	i.ə jə	jə	i.ə jə	i	jə i.º	jə	jə i	i.ə	i	i
33. El quadre representa un simi / estri artístic.		i.ə		i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə		i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	
34. Amo asmàtic.	u.º	u.ə u	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə u.º	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə u	u.ə u.º	u.ə	u.ə u.º	u.ə u.º	u.ə	u.ə u.º	u.º u
35. És una síntesi estudiada a fons.										i.ə					i.º			i.º				
36. És una síntesi acabada ara mateix.										jə								i.ə				

10.1.2.2 SELECCIÓ DE DADES (TEMPO LENT – TEMPO RÀPID)

VOCAL TÒNICA + VOCAL TÒNICA (iguals)	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
1. Està contenta perquè és interessant.	ɛ	ɛ. ^e	ɛ	ɛ. ^e	ɛ	ɛ	e	e
2. Me'n vaig perquè entre tanta gent em poso nerviós.					ɛ		ɛ	ɛ
3. La construcció també és diferent.	e	e	ɛ	e. ^e	ɛ	e	e	e
4. Vol crear art.			a.a	a.a	a.a	a.a	a.a	a.a
5. Vol crear art autèntic.	a. ^a	a.a	a.a		a. ^a	a. ^a	a.a	a.a
6. Vol comprar àtics.			a.a	a.a	a.a	a.a	a.a	a.a
7. Es veu que algú unta / La policia busca algú ultra.	u.u		u.u	u.u	u.u u. ^u	u.u	u.u	u.u
8. Es veu que algú unta el pa/ La policia busca algú ultra radical.				u.u		u. ^u	u.u	u. ^u

VOCAL TÒNICA + VOCAL TÒNICA (diferents)

1. Ja és el segon dia que no em parla.	a.e	a	a. ^e	a.e	a	a	a.e	a. ^e
2. Suposo que això és normal.	ɔ.ɛ	ɔ.e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ. ^e	ɔ	ɔ	ɔ
3. Però és que no hi ha dret.	ɔ	ɔ	ɔ. ^e		ɔ. ^e	ɔ	ɔ	ɔ
4. Aquesta persona per mi és agressiva.			i.e	i.e	i.e	i.e	i.e	i. ^e
5. Vol fotografiar illes gregues.			a.i	a.i	a.i			

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
1. Ahir li va deixar armament.	a		a	a	a	a	a	a
2. Aquella pedra està esculpida / Vol comptar estrelles.	a	a	a	a	a	a	a	a
3. Serà animat.	a. ^ə	a. ^ə	a		a	a	a	a
4. Serà anònim.	a. ^ə	a. ^ə	a. ^ə		a			
5. Jo els compro.		ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ
6. Però a nivell escolar no funciona.	ɔ.ə		ɔ. ^ə		ɔ. ^ə		ɔ.ə	ɔ. ^ə
7. Però aquesta noia va haver de marxar.	ɔ	ɔ	ɔ. ^ə	ɔ		ɔ	ɔ	ɔ
8. Li agrada allò antic.	ɔ.ə		ɔ.ə	ɔ.ə	ɔ.ə	ɔ	ɔ.ə ɔ. ^ə	ɔ.ə ɔ
9. Això allunya la diversió / Això acumula punts.	ɔ.ə		ɔ.ə	ɔ.ə	ɔ	ɔ. ^ə	ɔ.ə	ɔ.ə
10. Per poder estar aquí.		ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ
11. Voler anar d'excursió.	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ.ə	ɛ.ə
12. No entenen <u>què els</u> faig.	ɛ		ɛ	ɛ	ɛ	ɛ		ɛ. ^ə
13. Té cafè amarg.	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ.ə	ɛ. ^ə
14. Té cafè encantador.	ɛ.ə ɛ	ɛ. ^ə	ɛ		ɛ	ɛ	ɛ	ɛ
15. Diuen que és cafè ansiós.		ɛ.ə	ɛ.ə ɛ. ^ə	ɛ.ə	ɛ.ə ɛ	ɛ	ɛ.ə	ɛ

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
16. Una col·lecció extensa.	o	o.ə o		o	o. ^ə		o	o
17. Una col·lecció extensíssima.	o	o. ^ə		o	o. ^ə	o	o	
18. Una col·lecció acadèmica / Una col·lecció amarada.	o.ə	o.ə	o.ə	o	o. ^ə	o	o	o. ^ə
19. Cantava una cançó artística.	o.ə o	o.ə	o.ə	o. ^ə	o. ^ə	o.ə o. ^ə	o.ə o	o.ə o. ^ə
20. Vol fer excursions	e	e	e	e	e	e	e	
21. Té edificis alts.	e. ^ə	e.ə	e. ^ə	e.ə	e	e	e. ^ə	e.ə
22. Té entrades per demà.		e.ə	e.ə	e.ə	e	e. ^ə	e. ^ə	e.ə
23. Aquell home ve animat.	e.ə	e.ə	e. ^ə	e.ə	e. ^ə e	e.ə	e.ə	e.ə e
24. Aquell home ve enamorat.	e.ə	e.ə	e.ə	e.ə	e	e.ə	e	e.ə
25. Aquella dona ve ansiosa / Hi ha qui ve ansiós.	e.ə		e.ə	e.ə	e	e.ə	e.ə	e.ə e. ^ə
26. Aquella dona ve embruixada.		e.ə	e.ə	e.ə	e	e		e
27. Tu agafes la corda.	u.ə	u.ə	u.ə	u	u	u	u	u
28. Ningú enamorat com tu.	u.ə u. ^ə	u.ə	u.ə u. ^ə	u.ə	u	u. ^ə u	u.ə u. ^ə	u
29. Ningú entenia la veritat / Ningú endevina la veritat.	u.ə	u.ə			u. ^ə	u	u.ə	u. ^ə
30. Ningú estimava en Joan.		u.ə	u.ə	u.ə	u	u		

**VOCAL TÒNICA +
VOCAL ÀTONA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
31. Algú asmàtic.	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u. ^ə	u.ə	u.ə	u.ə
32. Volen llegir el diari.		i	i		i			i
33. Vull venir aquí.	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i	i.ə	i.ə	i.ə
34. Vull dir abans.	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə		i.ə	jə
35. No li agrada sortir enganyat.	i.ə i	i.ə	i.ə	i.ə	i	i	i.ə	i
36. Li agrada sortir anualment.	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə		i.ə	i.ə	i.ə
37. Té un destí idoni.	i.i		i.i i. ⁱ	i. ⁱ	i. ⁱ	i. ⁱ i	i. ⁱ i	i. ⁱ
38. Té un destí incert.	i.i	i. ⁱ	i.i		i. ⁱ	i	i	i
39. Vull algú honrat.	u.u u. ^u	u.u	u.u	u.u	u. ^u	u	u.u u. ^u	u.u
40. Vull algú honradíssim.	u	u.u	u. ^u		u	u	u.u u. ^u	u. ^u
41. Ningú oblida que darrere del taulell hi ha algú.		u. ^u	u. ^u	u. ^u	u	u	u	u
42. Ningú omplirà l'ampolla.	u. ^u			u		u		u

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
1. Quinze anys.	a	a	a	a	a	a	a	a
2. Quinze anys enrere.	a	a	a	a	a	a	a	a
3. Una altra ciutat.	a	a	a	a	a	a	a	a
4. Això que ara construeixen.	a	ə.a	a	a	ə.a a	a	a	a
5. Cada any anem de viatge.	a	a	a	a	a	a	a	a
6. Llegeixo un article àrab.	ə.a	ə.a	a	ə.a	a	ə.a a	ə.a	a
7. Això és una màquina àrab.		ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	ə.a	
8. En Pere és un home alt.		ə.a	ə.a	ə.a a	a	ə.a	ə.a	ə.a
9. En Pere és un home alt i fort.		ə.a	ə.a	ə.a	a	a	a	a
10. Prefereixo un cotxe alt.			ə.a	ə.a	a	ə.a	a	a
11. Una hora.	o	ə.o	o	o	o	o	o	o
12. Una hora de música.	o	o	ə.o	o	o		o	o
13. Barcelona o Madrid.	o	ə.o	o	ə.o	o	o	o	ə.o
14. La Maria regala ous.	ə.o ə.o	ə.o	ə.o	ə.o	ə.o o	ə.o	ə.o	ə.o
15. La Maria regala ous bons.	o	ə.o	ə.o	ə.o	ə.o o	ə.o	ə.o	ə.o

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
16. És una data / <i>fecha</i> òptima.			o	ə.ɔ	ɔ		ə.ɔ	ə.ɔ
17. Va ser una època òptima.		ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ		ə.ɔ
18. Això és el que és la guerra.	ɛ	e	e	e	e	e	e	
19. Està cansat de la terra erma.	ə.ɛ		ə.e	ə.ɛ	ə.ɛ		ə.e	ə.ɛ
20. Llibre ètnic.	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ		ə.ɛ
21. Llibre ètnic interessant.	ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ		ə.ɛ	ə.ɛ	ə.ɛ	
22. Aquella època èpica.					ə.ɛ	ə.ɛ		ə.ɛ
23. Busca onze.		ə.ɔ		ə.ɔ		ə.ɔ		ɔ
24. Busca onze jugadors.		ə.ɔ		ə.ɔ		ə.ɔ		ɔ
25. Sempre omplen..						ə.ɔ		ə.ɔ
26. Sempre omplen el got / bar.		ə.ɔ		ə.ɔ	ə.ɔ	ə.ɔ	ɔ	ə.ɔ
27. Considero que és difícil.	ɛ	ɛ	e	e	ɛ	e	e	e
28. El problema és complicat.	e	e	e	e	e	ɛ	e	ə.e
29. La màquina és nova.		e	e	e	ə.e	ɛ	e	ə.e
30. Ella és de fora.	ə. ^e	ə. ^e	e	ə	ə. ^e	ɛ	e	ə

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
31. Aquell noi compra herba.	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	e	ə.e	ə.e	ə.e
32. Aquell noi compra herba natural.	ə.e	ə.e	ə.e	ə.e	e	e	ə.e	ə.e
33. El conill busca herba.	ə.e	ə.e		e	ə.e	ə.e	ə.e	
34. El conill menja herba.		e	ə.e	ə.e	e	e	e	e
35. El conill busca herba fresca.	ə.e				ə.e	ə.e		
36. El conill menja herba natural.		e	ə.e	ə.e	e	e		e
37. Ens hem quedat sense herba.		e	e	e	e	e	e	e
38. Tota una tarda.	u	ə.u	u	u	u	u	u	
39. Que una noia es casi.	ə.u	ə.u	u	ə.u		u	u	u
40. La cuinera sempre unta.	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u	ə.u
41. La cuinera sempre unta el pa.	ə.u	ə.u			ə.u	ə.u	ə.u	ə.u
42. La perruquera pinta ungles.	u	ə.u	ə.u	ə.u	u	u	ə.u	ə.u
43. La perruquera pinta ungles amb professionalitat.		ə.u	ə.u		u	u	ə.u	u
44. És una víctima única.				ə.u		ə.u		ə.u
45. És una víctima única i polèmica.						ə.u		

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL TÒNICA**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
46. Va néixer en una època única.		ə.u	ə.u	ə.u	ə.u		ə.u	ə.u
47. En Joan visita indis.	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i
48. En Joan visita illes exòtiques.	ə.i	ə.i			ə.i	ə.i	ə.i	ə.i
49. És la meva amiga íntima.		ə.i	ə.i	ə.i		ə.i	ə.i	ə.i
50. Ve d'una època índia.		ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i	ə.i

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
1. És la meva opinió.	u	u	u	u	u	u	u	u
2. Li ha sortit <u>una oportunitat</u> per anar-se'n.	u	u	u	əw	u	u	u	ə.u
3. Van confirmar que <u>era un</u> robatori.	u	u	u	u	u	u	u	u
4. Ja és una màquina usada.		ə.u		əw		ə.u	u	ə.u
5. Porta oberta.	u	əw	u	ə.u	u	u	u	ə.u
6. Ella busca hospitals.	u	u	u	ə.u	u	ə.u	u	əw

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
7. Ella busca hostals.	ə.u	ə.u ə.u	u	ə.u	u	əw	u	əw
8. És un defecte humà.	əw u	ə.u u	ə.u	u	əw u	u	u	ə.u u
9. Demana ajuda humanitària.	əw u	ə.u	əw ə.u	əw	əw ə.u	ə.u u	əw u	əw
10. Una història.	i	ə.i	i	i	i	ə.i	i	i
11. Aquella noia que hi va cada mes.	əj	əj	i	əj i	i	əj	əj	i
12. És francesa i portuguesa.	i	əj	i	ə.i	i	i	i	i
13. Té la forma ideal.	əj	əj	i	ə.i	i	i	əj	i
14. A l'estranger compra imatges / imans.	ə.i i	əj	əj	əj	i	i	i	əj ə.i
15. I també compra unguents.							əw	əw
16. És un atleta impetuós.	ə.i		əj	ə.i	i	i	i	ə.i ə.i
17. Li dona molta importància.	i	i	i	ə.i	i	i	i	ə.i
18. És una víctima / àrbitre intel·ligent.		ə.i		ə.i		əj	əj	əj
19. Un policia que arresta homicides.	əw					ə.u	əw	
20. Ho escriu.	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə	wə
21. M'ho esperava diferent.	wə	wə	u.ə	wə	u.ə	u	u.ə	u.ə

**VOCAL ÀTONA +
VOCAL ÀTONA
(diferents)**

	TEMPO LENT				TEMPO RÀPID			
	AMC La Bisbal	CBF Banyoles	MAT Olot	MCP Ripoll	MEC Olot	CME Girona	AMM Puigcerdà	MTE Puigcerdà
22. Sempre compro antiguitats.		wə u.º		u.ə	u.ə	u.ə u	u.ə	u.ə u.º
23. De vegades busco amics.	wə	u.əw ə	wə	wə	wə	wə u.º	wə	wə u.º
24. De vegades busco antiguitats / llegeixo endevinalles.		wə u.º	u	u.ə u.º	u	u	u	u.ə u.º
25. Té un ímpetu estrany.					u.ə	u.ə	u.º	u.ə
26. Té un ímpetu amagat.							u.ə	u.ə
27. <u>Hi havia</u> una noia al carrer.	jə	jə	əj	jə	jə		jə	jə
28. I ens trobem aquí.	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə	jə
29. Compri americanes.	i.º i	i.ə	i.ə	i.ə	i.º	i.º i	i.º i	i
30. Regali / doni americanes.	jə	jə	jə	i.ə jə	i.º	jə i	jə i.º	i.ə jə
31. Regali encants.	i.º	jə	jə	jə	jə	i.º		jə
32. Aquell savi estudiós.	i.ə	i.ə i.º	i.ə jə	i.ə	jə	i	jə i.º	jə i
33. El quadre representa un simi / estri artístic.	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə	i.ə
34. Amo asmàtic.	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə	u.ə u.º	u.ə	u.ə u.º
35. És una síntesi estudiada a fons.								
36. És una síntesi acabada ara mateix.								

10.1.3 DADES DE L'ALDC¹⁶⁶

VOCAL TÒNICA + VOCAL TÒNICA (iguals)

elisió

- əkə'βad də 'fe z lə mə'nerə kə lz ə'γradə 'mes || (acabat de fer és la manera que els agrada més) [Oix 31]

- | i si si i 'βɔ̄ ti'ra 'ajɣə | si 'ti'r ajɣə | si 'no si i 'βɔ̄ ti'r ajɣə | 'no si i 'ti'r ajɣə | [Banyoles 48]

manteniment

- | səpi'γelu əspli'ka: ðə 'se 'uŋ kə l 'sapiɣə | [Maçanet 16]

- | i si si i 'βɔ̄ ti'ra 'ajɣə | si 'ti'r ajɣə | si 'no si i 'βɔ̄ ti'r ajɣə | 'no si i 'ti'r ajɣə | [Banyoles 48]

VOCAL TÒNICA + VOCAL TÒNICA (diferents)

(majoritàriament les seqüències involucren la tercera persona del present d'indicatiu del verb *ser*, que oscil·la entre la realització [es] i [ɛs])

elisió

- | 'fa 'kɛλ 'tɛl¹ ə'λɔ s 'tɛl | [Meranges 13]

- | lu ə'spɛs¹ lu s'pɛs | i ə'λɔ z əl fur'matʃə | [Meranges 14]

- | ja z lə 'γrasə ðə lə 'kɛt | [Meranges 14]

- | j ə'kɛλə 'paλə | 'zə 'z unə 'paλə rəg'glaðə | [Maçanet 18]

- | pər'ke l 'βeŋ də 'kaðə 'kap | pər'ke 'λɔ z u'βɛr | [Maçanet 18]

- | j ə'λɔ z unə fə'maðə | [Maçanet 20]

- | 'prɔ 'λɔ no z 'gajrə sə'γu | [Planols 28]

-¹ əl kə tə'ni 'ewɣə'z ja 'naβə 'βe pər'k erə 'mol 'me 'rapit¹ | [Oix 33]

- | 'dɔnz ə'λɔ s 'fɔrt | [Roses 39]

manteniment

- | j ə'λɔ 'ɛz lə¹ 'natə u lə məŋ'tɛɣə | [Meranges 13]

- | i 'pɔt ə'βe ə'rɔs | i 'tot ə'ʃo 'tot ə'ʃo 'ɛz βi'andə¹ | [Llançà 21]

- || ə'ʃi 'ɛs kə zi'raβəm¹ | [Oix 33]

-¹ ə'λɔ 'erə l pikə'ðo | [Oix 36]

- | no e'z unə 'ʃɛrʃe 'kɔm ə'kestə | [Roses 40]

- | ə̄ də 'flo j əl kə no 'ɛz də 'flo | [Banyoles 47]

- | əl 'k ɛz ðə 'flo | i ðəs'pres | əl kə no 'ɛz də 'flo | [Banyoles 47]

- | 'fins kə: 'βa βə'ni 'arə:¹ | [Girona 55]

- | no 'ɛz zə¹ no 'ʃɔ¹ no 'e zə'βradə | [Begur 56]

¹⁶⁶ Les transcripcions que s'inclouen en aquest apartat s'han mantingut fidels a les que apareixen a l'ALDC. Aquestes transcripcions solen contenir els símbols [] i [[]], que indiquen separacions mitjanes i majors entre grups fònics, respectivament.

- | j əl bul'ɣe səl'ta ^ελ rə'kulə || [Maçanet 16]
- | n^o 'erə 'paz əs'traŋ (abans la mateixa combinació presentava diftong de la vocal [o]) [St. Privat 46]

VOCAL TÒNICA + VOCAL ÀTONA [ə]

VOCAL ['a] + VOCAL [ə]

elisió

- | 'fa 'keλ 'təl¹ ə'λo s 'təl | [Meranges 13]
- ¹ lə kəw'laðə 'fa l fur'mat̃ə | [Meranges 14]
- || 'k ez əl kə 'βa m uŋ dələ'ɣat | [Maçanet 16]
- | j ə'keλ mə'lal | ə'λa spə'ran lə məðə'sinə | [Maçanet 16]
- | kə niŋ'gu 'βəl 'pa 'na mb ə̃ di'məni ə'keλ mə'lal | [Maçanet 16]
- 'ja s 'kujt | [Alp 26]
- 'ja s 'kəw [Alp 26]
- 'ja s 'trew [Alp 26]
- ¹ 'dret ə'na 'fe prəstə'sjo || i 'aŋtəs¹ [Alp 27]
- || 'na 'fe tərə'λo [Alp 27]
- | ə'ki ls pə'zɛzu'z ja ŋ 'tenən | 'ke^{ts} pə'zɛzus kə ðə'λo 'jaⁿ 'tenən də l un 'aŋ p^ə 'l atrə | 'ja ls 'tenəŋ 'fets̃ | [Planoles 28]
- | 'ke'ð u'βertə | i tu t 'fikəz ə'λa ðə'ðinz i si d 'bəs təŋ'ka m 'klaw pər 'dins tə'βe t | [Planoles 28]
- 'unə 'pəst ə m'b unə 'λozə li 'fem səl'ta l 'pəl | [Planoles 29]
- ¹ kə 'za m pər'laβəm¹ [Bassegoda 30]
- ¹ i 'za s'taβə | 'za l tə'nion əɣə'fat | [Bassegoda 30]
- ə'λo kə 'fa 'keλəs 'kapsə'z ε | [Oix 31]
- | i 'za l 'pəts̃ 'trewrə | [Oix 31]
- | ləz ðə'ʃaβəm | əstə'kaðəs | 'prə m əm əl kəmi'na lz əni'mals¹ [Oix 33]
- pu'za lz əni'mals [Oix 33]
- || bəŋ'ta l | bəŋ'ta 'blat | (Ventar el... ventar blat) [Oix 33]
- ¹ pər pu'ɣe: | əmp'i'la m'pres || [Oix 36]
- || i 'sempərə βəzi'la l 'fək | [Oix 36]
- | 'todz̃ ə'keλz 'bodz̃ 'benən əŋ 'tərə pur'ta l 'peʃ | [Roses 39]
- | 'za s'ta | j əs 'fan ləs 'trəkəs | [Banyoles 47]

manteniment

- | trəβə'ja ən əl kə'len | [Oix 36]
- | i əz 'βa ə prəm'sa | dəs'prez ð ə'βel prəm'sat | [Banyoles 48]
- | 'k ez əl əl əl ə̃ də lə 'premsə | əs 'tərnə ti'ra əl 'kup | ə'ʃə¹ 'kaðə 'kwəl əw 'fa¹ ə lə 'sew^ə mə'nərə || [Banyoles 48]

VOCAL [ɔ] + VOCAL [ə]

elisió

- | 'keð un̩ d ə'ʎo 'ʃis¹ | [Planoles 28]
- | p'ro lz ən'das | [Planoles 28]
- 'unə 'pɔst ə m'b unə 'ʎoʒə li 'fem sə'ta l 'pəl | [Planoles 29]
- || i ʎə'βoŋz ə'ʎo s 'kələ | [Oix 31]
- | læz ðə'ʃaβəm | əstə'kaðəs | 'prɔ m əm əl kəmi'na lz əni'mals¹ | [Oix 33]
- | prɔ lz 'doz ðə 'frentə | [Castellar 37]
- | 'prɔ 'kɛdʒ 'bodʒ i 'kɛʎ ʎə'ɣuts | [Roses 39]

manteniment

- || 'unə 'kɔʒə 'tam 'bɔnə i ðəs'pwez ə'ʎo əs¹ əs¹ 'astə 'ransi s tur'naβə¹ | [Alp 23]
- | 'prɔ əŋgən'ʃadʒ nu'mez ðə lə 'ma¹ | [Castellar 37]
- | ə lə ðə'ʎo ən əl 'kanəm | [Banyoles 47]

VOCAL [ɛ] + VOCAL [ə]

elisió

- pər'kɛ l 'ben 'no lz i 'tɔki | [Maçanet 18]
- | pər'kɛ l 'βeŋ də 'kaðə 'kap | pər'kɛ 'ʎo z u'βer | [Maçanet 18]
- pər'kɛ 'kɛʎə ɣəni'βetə 'erə nu'mes pər 'trewrə l 'pəl | [Llançà 22]
- | 'kɛ s 'fejə | [Bassegoda 30]
- | 's a ðə ku'ʎi 'kɛʎə 'flo || i pər 'zemplə s i 'a: ¹ 'kɛ d di're 'ʒo | [Oix 31]
- pər'kɛ ns 'faŋ kən'sa | [Castellar 37]

manteniment

- | i 'pɔt ə'βɛ ə'rɔs | i 'tot ə'ʃo 'tot ə'ʃo 'ɛz βi'andə¹ | [Llançà 21]

VOCAL [o] + VOCAL [ə]

elisió

- | i lu kɛ 'no ɔs: | lu 'kɛ 'no::s 'kwaxə¹ 'pwes | [Meranges 14]
- | kə 'no z βə'rezi l 'fɔk | [Maçanet 18]
- pər'kɛ l 'ben 'no lz i 'tɔki | [Maçanet 18]
- kus'tum kə wn rə'ma't arə no s 'fa 'ɣajrə 'ja | [Planoles 28]
- kə no ri'βaβən ə ʃi'ʃaŋ't əns¹ | [Alp 27]
- ¹ pər'kɛ: lə 'terə no s 'fi'tri¹ | [Oix 36]
- | 'no ls 'trewən 'kɔm ə'kɛd ʎə'ɣuts | [Roses 39]
- ¹ no m 'baj 'pa 'fe kə'βa | d ə'ʎo | [St. Privat 46]
- | ənə'ki 'no s 'fa ðə 'kab 'mez mə'nerə || | [Banyoles 48]

manteniment

- | i lu kɛ 'no ɔs: | lu 'kɛ 'no::s 'kwaxə¹ 'pwes | [Meranges 14]
- | 'pro əz ðə trəβə'ja 'sempre 'koŋtrə l 'fɔk | [Oix 36]

VOCAL [ˈe] + VOCAL [ə]

elisió

- | te 'tal 'kɔz i 'ta'l atrə | kum'be 'kɛstə məðə'sinə | [Maçanet 16]
- || 'be l mu'meŋ kə j 'βam paz 'mez 'medʒes | [Maçanet 16]
- | 'ke'ð u'βertə | i tu t 'fikəz ə'la ðə'ðinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'klaw pər 'dins tə'βe t | [Planoles 28]
- | dəs'prez ðə 'se mpi'lat | 'mez 'βe s 'fa ˈ | [Oix 36]
- | kərβu'ne s'ta 'la trəβə'lam 'mol i: || si ɫ 'temz əkum'paŋə: | [Oix 36]
- | s a ðə 'fe mb ə'keɫ trə'βaj | [Oix 36]
- | 'jɔ j 'naβə tə'be l ən'sezə | (jo hi nava tabé a l'encesa) [Roses 40]

manteniment

-

VOCAL [ˈu] + VOCAL [ə]

elisió

- | 'ke'ð u'βertə | i tu t 'fikəz ə'la ðə'ðinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'klaw pər 'dins tə'βe t | [Planoles 28]

manteniment

-

VOCAL [ˈi] + VOCAL [ə]

elisió

- | bru'sat ə'ki ŋ di'em | [Meranges 14]
- || i 'pər't unə βuti'farə 'ki l 'βras | [Maçanet 16]
- kum d ə'ki 'la 'fərə | [Alp 24]
- pər sur'ti l 'fum | pər sur'ti l 'fum | [Planoles 28]
- | i 'naβə: ður'mi n əl 'kams | [Planoles 28]
- | ə'ki ls pə'zɛzu'z ja ŋ 'tenən | 'ke^{ts} pə'zɛzus kə ðə'lə 'ja ˈn tenən də l un 'aŋ p^o 'l atrə | 'ja ls 'tenəŋ 'fɛts | [Planoles 28]
- | s a ðə ku'li 'keɫə 'flo || i pər 'zemplə s i 'a: ˈ 1 'ke d di're 'zɔ [Oix 31]
- || əl 'batrə 'ki nzə ɫə'βaβəm əɫə'βərəns ˈ | [Oix 33]
- | əm ba ðu'na wn ur'paðə 'ki ˈ 1 ə'ki l 'bɛŋtrə | [St. Privat 46]
- | ə'ki ɱ'frɔŋ dəɫ ɫəm'briju ˈ | [St. Privat 46]
- | ə'ki 'βarəm tə'ni l kə'prɪtʃu | [St. Privat 46]
- ˈ 1 ni 'kap purkə'ri kə 'puɣin tə'ni 'soβrə [Begur 58]

manteniment

- | j ə'ketə 'pelə lə pur'taβəm ə βləŋkə'riəs | pər kur'ti əl 'kujru | [Oix 34]
- | du'ran unz 'ðiəs 'fej un sə'nal | i ɫə'βɔz nu'zatrʊz ə'ki əŋ 'tɛr əl'z əməz ə'kɛts | [Roses 40]

VOCAL ÀTONA [ə] + VOCAL TÒNICA

VOCAL [ə] + VOCAL ['a]

elisió

- əl fur'matʃə 'k a kə'dat əl səri'ɣət | [Meranges 14]
- || əl pəs'tos 'k an də ður'mi | [Maçanet 18]
- kə no ri'βaβən ə ʃi'ʃan't əns ¹ | [Alp 27]
- u'n atrə 'kəzə | [Planoles 28]
- əm ə'keʎə mət'e'ʃ əjɣə k i 'βiəm | [Oix 31]
- | i s 'tirə 'ke'ʎ əjɣə | i l 'kab d u'n orə | [Oix 31]
- u'n ałtrə 'part ¹ | [Castellar 37]
- || kə'ʎ aliɣə 'βjat əm 'gerə 'mɔrt | (repetit dos cops) [St. Privat 46]
- i βadʒ ərəŋ'ka 'korə j 'βadʒ ə'nari | i no tə'ni atrə 'mal si'no w'n ələ
trəŋ'kaðə | 'rɛ 'mes | i s 'kla ¹ | [St. Privat 46]
- | ət trə'βe's astə l sə'zi ¹ | [St. Privat 46]
- | i əs pəŋ'tinə | pər kə'βa ðə 'trewrə lu k a kə'dad də lə kər'muʃə:
[Banyoles 47]
- | i si si i 'βɔł ti'ra 'ajɣə | si i 'ti'r əjɣə | si 'no si i 'βɔł ti'r əjɣə | 'no si i 'ti'r
ajɣə | [Banyoles 48]
- || 'finz əl si'ʃan't əns | [Girona 55]

manteniment

-

VOCAL [ə] + VOCAL ['ɔ]

elisió

-

manteniment

-

VOCAL [ə] + VOCAL ['ɛ]

elisió

- | u'n əmə 'k ɛz βəs'tit | [Maçanet 16]
- || 'k ɛz əl kə 'βa m un dələ'ɣat | [Maçanet 16]
- | kə niŋ'gu 'βɔł 'pa 'na mb əł di'mɔni ə'keʎ mət'lal | 'diwən 'k ɛz 'mɔrt
i lə pu'netə: ! | [Maçanet 16]
- | 'k ɛz ðə: | [Maçanet 18]
- | 'tenəm pər 'zaw'r unə ʎi'terə | 'k ɛs 'fetə s'pres | kə j 'pɔzən um mətə'las
pət'it | [Maçanet 18]
- | əl 'k ɛz ðə 'flo | i ðəs'pres | əl kə no 'ɛz də 'flo | [Banyoles 47]
- | 'k ɛz lə kər'muʃə | 'kwan: | lə kər'muʃə ɛz 'forə | [Banyoles 47]
- | 'k ɛz əl kə lə: | [Banyoles 47]
- | 'k ɛz əl əl əł də lə 'premsə | əs 'tɔrnə ti'ra əl 'kup | ə'ʃɔ ¹ 'kaðə 'kwəl

əw 'fa¹ ə lə 'sewə mə'nerə || [Banyoles 48]

manteniment

- || 'fa wm pərði'kət kə: 'es | səpi'yelu əspli'ka: ðə 'se 'uŋ
kə l 'sapiyə | j əŋ kə'bat ə'keɫ pərði'kət | [Maçanet 16]
VOCAL [ə] + VOCAL ['o]

elisió

- | lə 'ðeʃəz rəfrə'da p'ə n'z empl u'n orə || [Oix 31]
- | i s 'tirə 'ke'ɫ əjə | i l 'kab d u'n orə | [Oix 31]
- kə 'siyi w'n o'lə | [Oix 31]
- || i 'ka'ð orə | [Oix 36]

manteniment

-

VOCAL [ə] + VOCAL ['e]

elisió

- | 'k ez əl səri'yot | [Meranges 14]
- | lə ku'rezmə 'sempre | (la Quaresma és sempre) [Maçanet 16]
- | 'k es 'tam 'bə | [Alp 23]
- | u'n erβə 'si¹ | [Planoles 28]
- 'k erə lə i'erə 'plənə || [Oix 33]
- ¹ əl kə tə'ni 'ewyə'z ja 'naβə 'βe pər'k erə 'mol 'me 'rapit¹ [Oix 33]
- | i: lu kə z 'yas't es pri'me lu ðə 'diŋtrə¹ [Oix 36]
- || i l k əm'pi'p es kə lə 'nit | [Oix 36]
- | ɛs k ez un¹ i sə ðu'minə pər 'mɛði ðə lə 'tərə || [Oix 36]
- | 'k ez 'βwenu lə mə'teʃə [Castellar 37]
- | əl: pə'tro 'k ez əl pə'tro ðəl pəskə'ðos | [Roses 38]
- ba səm'bla 'k erə 'mɔrtə | [St. Privat 46]

manteniment

- | lə furmə'tʃerə 'e ru'ðonə | [Meranges 14]
- pər'ke 'ke'ɫə yəni'βetə 'erə nu'mes pər 'trewrə l 'pəl [Llançà 22]
- | ə lə 'unə ðə lə 'nit¹ ənz ɫə'βaβəm | i: 'naβəm lə 'erə | (a la una de la nit, ens llevàvem i
nàvem [a] l'era.) [Oix 33]
- i ɫə'βənz ə'ke'ɫə 'ɫerə 'erə lə kə | 'erə lə 'βənz [Oix 34]
- | 'k ez lə kər'muʃə | 'kwan: | lə kər'muʃə ez 'forə | [Banyoles 47]

VOCAL [ə] + VOCAL ['u]

elisió

- si 'puʒ unə 'marə | (si puja una mare) [Maçanet 15]
- || i 'pər't unə βuti'farə 'ki l 'βras | [Maçanet 16]
- | 'tenəm pər 'zaw'r unə ɫi'tərə | 'k es 'fetə s'pres | kə j 'pəzən um mətə'las
pə'tit | [Maçanet 18]

- | 'as't unə | unə 'rəβə pən'zadə | [Maçanet 18]
- 'trez 'ðiəz də prəstə'sjo 'ka'd un | 'ε [Alp 27]
- | lə 'dɛʃəz rəfrə'də p'ə n'z empl u'n orə || (la deixes refredar per exemple una hora) [Oix 31]
- | i sə m 'pɔ't 'trewr unə pur'sjo ¹ [Oix 36]
- ¹ mə 'βa 'fotr unə rə'jadə kə ŋ'karə rə'zəβə 'səŋ | [St. Privat 46]
- | pər trəβə'la l 'kanəm əz 'gə'f unə: | [Banyoles 47]
- ¹ si kun'taβ unə 'kɔzə i 'l atrə | [Girona 55]
- əm 'gwaŋu 'βe lə 'βið unə mi'ketə [Girona 55]

manteniment

- ə lə 'unə [Alp 26]
- ə'ʃɔ sə'riə unə 'βar ¹ [Planoles 28]
- | ə lə 'unə də lə 'nit ¹ ənz lə'βaβəm | i: 'naβəm lə 'erə | (a la una de la nit, ens llevàvem i nàvem [a] l'era,) [Oix 32]
- | 'erə wɪnə 'kɔzə | [St. Privat 46]
- | i dəs'prez əs 'pɔzə 'unəs 'kwəntəz | gər'βetəz ð ə'kɛləs | [Banyoles 47]

VOCAL [ə] + VOCAL ['i]

elisió

-

manteniment

-

VOCAL ÀTONA + VOCAL ÀTONA (iguals)

elisió

- | 'bi 'rans i γər'natʃə | [Maçanet 16]
- || i 'pɔr't unə βuti'farə 'ki l 'βras | [Maçanet 16]
- | li 'βeŋtə kəʃə'ladə l 'mitʃ | [Maçanet 16]
- kum kə l 'nesən əŋtə'ra || [Maçanet 16]
- | 'pɔzə'n unə 'βiγə l 'mitʃ | [Maçanet 18]
- pər'ke 'kɛlə γəni'βetə 'erə nu'mes pər 'trewrə l 'pəl [Llançà 22]
- i 'dɛʃəz nu'mez un əŋ'tradə | i ə'regləz un əpə'ratu ŋ kur'diəl | [Alp 25]
- əl ku'niəl sur'ti əmp'i'pad də pər 'la ¹ (el conill sortia empipat de per llà) [Bassegoda 30]
- | βem pi'kadə mb un də'los | um mur'te kə ŋ di'em | [Oix 31]
- əkə'βad də 'fe z lə mə'nerə kə lz ə'γradə 'mes || [Oix 31]
- 'erə l kə məŋtə'niə l kər'βo || [Oix 32]
- ¹ kə 'kɔm kə j 'βiə 'kɛlə mi'zeriə ¹ [Oix 33]
- | 'ez əl 'diə kə z 'βalə l 'βal sər'də ¹ j əl 'βal sər'də | [Castellar 37]
- | tə'be 'ðonu m pə'rel də 'βɔltəs [Castellar 37]
- | i əs 'tirən 'plazə 'mun i 'kɛðən ə 'soβrə 'tere | [Roses 39]
- kə ŋ di'em əl 'mɔrt | [Roses 39]
- | 'es 'kɔm əz 'γafə i s 'pɔzə 'ʃis | 'rampə 'mun | [Roses 39]

- | i 'ʒə no sə'βiə ti'ra m əl 'musklə s'kerə | [St. Privat 46]
- || j əm 'batʃ tru'βa wənə βə'ɣaðə || k əŋ'karə m rə'kərðu ðəl 'pwest un't erə | [St. Privat 46]
- ¹ mə 'βa 'fotr unə rə'jaðə kə ŋ'karə rə'zaβə 'saŋ | [St. Privat 46]

manteniment

- i 'ðeʃəz nu'mez un əŋ'traðə | i ə'regləz un əpə'ratu un kur'diɫ | [Alp 25]
- | i 'naβə: ður'mi n əl 'kams | [Planoles 28]
- | i əs 'portə ə unəz 'βasəs | [Banyoles 47]

VOCAL ÀTONA + VOCAL ÀTONA (diferents)

VOCAL [ə] + VOCAL [u]

elisió

- | 'bi:ŋg u'n atrə 'metʃə | [Maçanet 16]
- | əlz i 'fan un upərə'sjo | [Maçanet 16]
- | li 'βeŋtə kəʃə'laðə l 'mítʃ | lu kə sə'ɣeʃ s u 'menz i lw 'atr un 'tros kap ə'ki | (, li venta queixalada al mig, lo que segueix s'ho menja i lo atre, un tros cap aquí, un tros cap allà) [Maçanet 16]
- | 'keð un d ə'ɫə 'ʃis ¹ | [Planoles 28]
- | 'ke'ð u'βertə | i tu t 'fikəz ə'ɫa ðə'ðinz i si d 'bəs təŋ'ka m 'klaw pər 'dins tə'βe t | [Planoles 28]
- | 'diŋtr um 'bas | [Oix 31]
- | sə 'torn um'pli ðə ¹ də βi'ɫaðə | [Oix 36]
- | mus 'fej un sə'nal | [Roses 40]
- | du'ran unz 'ðiəs 'fej un sə'nal | i ɫə'βəz nu'zatruz ə'ki əŋ 'tər ə'lz əməz ə'ketʃ | [Roses 40]
- ¹ 'er un fe'nəmənu | [St. Privat 46]
- | əm ba ðu'na wŋ ur'paðə 'ki ¹ ə'ki l 'beŋtrə | [St. Privat 46]
- s əmpur'taβə'n ast un 'ʃaj | [St. Privat 46]
- ¹ 'kəwɾ un ɫu'βaru ¹ | [Begur 59]

manteniment

- kus'tum kə wŋ rə'ma't arə no s 'fa 'ɣajrə 'ja | [Planoles 28]

VOCAL [ə] + VOCAL [i]

elisió

- | j a 'medʒəs k i 'βan | [Maçanet 16]
- ə'keɫ 'metʃ i 'βa | [Maçanet 16]
- 'te 'tal 'kəz i 'ta'l atrə | kum'be 'kestə məðə'sinə | [Maçanet 16]
- | i li 'pəz i 'l atrə 'baðə lə 'βokə | [Maçanet 16]
- | li 'βeŋtə kəʃə'laðə l 'mítʃ | lu kə sə'ɣeʃ s u 'menz i lw 'atr un

'tros kap ə'ki | (, li venta queixalada al mig, lo que segueix s'ho menja i lo atre, un tros cap aquí, un tros cap allà) [Maçanet 16]

- | kə niŋ'gu 'βol 'pa 'na mb ə̃l di'məni ə'keɫ mə'lal | 'diwən 'k ε^z 'mɔrt
i lə pu'netə: ! 'reŋkə ðə 'fuɜ i 'keɫ di'məni | [Maçanet 16]

- ¹ə'βans k i 'βiə əlz ðə'ʃə¹ [Bassegoda 30]

- əm ə'keɫə mə'te'ʃ əjə k i 'βiəm | [Oix 31]

- | k i 'βiə | 'astə sə'tant i βuj'tantə 'karyəs | [Oix 36]

manteniment

- | ə̃l 'tastə j sə l ə'kaβə 'kwazi 'tot [Maçanet 16]

- || 'be l mu'meŋ k ə j 'βam paz 'mez 'medʒes | [Maçanet 16]

- | j ə̃l də'βan i 'fa'n unə 'pɾet | k ə j 'keðə | [Maçanet 18]

- | 'k εs 'fetə s'pres | k ə j 'pɔzən um mətə'las pə'tit | [Maçanet 18]

- || lə buzə'riə k ə j 'βiə ð ə'keɫ 'temz 'βeɫ | [Alp 23]

- || 'unə 'kɔzə 'tam 'bɔnə i ðəs'pwez ə'ɫə əs¹ əs¹ 'astə 'ransi s tur'naβə¹
[Alp 23]

- | i si 'erə iŋdiβiðu'al | [Alp 27]

- | lə də: rə'ðerə i ðə'ɫə | [Planoles 28]

- ¹kə 'kəm k ə j 'βiə 'keɫə mi'zɛria¹ [Oix 33]

- i βadʒ əɾəŋ'ka 'korə j 'βadʒ ə'nari | [St. Privat 46]

- ¹si kuŋ'taβ unə 'kɔzə i 'l atrə | [Girona 55]

- || 'nãl ti'ra'n əjə i 'na rəs'pan¹ [Begur 58]

VOCAL [u] + VOCAL [ə]

elisió

- | lu ə's'pes¹ lu s'pes | i ə'ɫə z ə̃l fur'matʃə | i lu ke 'no ə:s | lu 'ke 'no:
[Meranges 14]

- || i 'naru ʃə'fan || [Oix 33]

- | 'jə̃ ku'mensu m lə pri'mere | [Castellar 37]

manteniment

-|| 'fa wm pərði'kət kə: 'es | səpi'yəlu əspli'ka: ðə 'se 'uŋ kə l 'sapiyə

| j ə̃ŋ kə'βat ə'keɫ pərði'kət | (fa un perdicot que és... sapigue-lo explicar ha de ser un que el sàpiga. I, en cabat aquell perdicot,) [Maçanet 16]

- | u əplə'naβən | [Maçanet 19]

- | u əs'kampən j ə̃l ə̃l ti'zɔts kə 'keðən | [Maçanet 20]

- | w əlzə 'kremən ə 'part || [Maçanet 20]

- | 'jə̃ təm'pək w ə̃n'teŋ 'masə 'ʃə¹ [Planoles 29]

- ¹w ə̃n'teŋ || j ə̃l kə'ða ðəs'fetəs¹ ɫə'βən tə'niəm d ə'na m 'forkəs¹ [Oix 33]

- || ʒo no 'βiə ti'rad 'maj kap 'turu əm'b 'un | [St. Privat 46]

- | lu ə's'pes¹ lu s'pes | i ə'ɫə z ə̃l fur'matʃə | i lu ke 'no ə:s | lu 'ke 'no:
[Meranges 14]

VOCAL [i] + VOCAL [ə]

elisió

- | si z 'βuλ [Meranges 14]
- | kə niŋ'gu 'βɔl 'pa 'na mb ə̃ di'mɔni ə'keɫ mə'lal | 'diwən 'k ε^z 'mɔrt
i lə pu'netə: ! 'reŋkə ðə 'fuɜ i 'keɫ di'mɔni | [Maçanet 16]
- | j ə̃ də'βan i 'fa'n unə 'prət i 'ki ðə 'kaðə kus'tat | (i aquí de cada costat) [Maçanet 18]
- | i ŋ kə'βat | [Maçanet 18]
- | kə 'no z βə'rezi l 'fɔk | [Maçanet 18]
- | kə no l 'βen 'no sə lə 'puɣi ŋ'dulə | pər'ke l 'βeŋ də 'kaðə 'kap | pər'ke
'ɫɔ z u'βer | [Maçanet 18]
- | i ŋ kə'βat i 'pɔzən ləz 'ɣɫɛβəs [Maçanet 20]
- | i ŋ kə'βat ¹ [Llançà 22]
- || 'unə 'kɔzə 'tam 'bɔnə i ðəs'pwez ə'ɫɔ əs ¹ əs ¹ 'astə 'ransi s tur'naβə ¹
[Alp 23]
- ¹ i m lə'z aləz 'βɔlən | [Alp 24]
- | i 'ʃɔ sə 'diw | [Planoles 28]
- | i mb ə'ɫɔ: | [Planoles 28]
- | 'ke'ð u'βertə | i tu t 'fikəz ə'ɫa ðə'ðinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'kɫaw pər
'dins tə'βe t | [Planoles 28]
- || i ɫə'βɔnz ə'ɫɔ s 'kɔlə | i s 'tirə 'ke'ɫ ajɣə | i l 'kab d u'n orə | [Oix 31]
- | si m bu'lew [Oix 35]
- | i ŋ kə'βat | [Oix 36]
- || si l 'temz əkum'paŋə: | [Oix 36]
- | pər'ke si z ðəs'tapə 'ɣajrə | [Oix 36]
- || i l k əm'pi'p es kə lə 'nit | [Oix 36]
- | i 'keɫ 'βaɫ sər'ða | [Castellar 37]
- | i 'keɫ ɫə'ɣudz ləz 'barkəz 'no ləz 'barkəs 'keðən əŋ 'tərə [Roses 39]
- | 'prɔ 'keðz 'bodz i 'keɫ ɫə'ɣuts | [Roses 39]
- | 'gafən ə'keɫ 'suru | i 'ɣafən ə'keɫə kə'ðene | j ə'm unə 'kɔrðə kə 'ja s
'te | [Roses 39]
- | i ŋ'karə ɫə'βɔs kə 'fasi 'βen [Roses 39]

manteniment

- | 'surti ə̃l səri'ɣɔt | (perquè quan s'espitja, surti el serigot) [Meranges 14]
- | lu ɔ's'pəs ¹ lu s'pəs | i ə'ɫɔ z ə̃l fur'matʃə | i lu ke 'no ɔ's: | lu 'ke 'no:
[Meranges 14]
- | i əmb um 'buk ¹ n i 'pɔt ə'βe nu'me'z unə ¹ [Maçanet 15]
- | i əɫə'βɔns || [Maçanet 16]
- | j əɫə'βɔns | [Maçanet 16]
- | j ə'keɫ təb'blaw | [Maçanet 16]
- | j ə'keɫ mə'lal | ə'ɫa spə'ran lə məðə'sinə | [Maçanet 16]
- | j ə̃ di'mɔni | [Maçanet 16]

- | j əl bul'ye səl'ta ɛˈl rə'kulə || [Maçanet 16]
- || 'fa wm pərði'kət kə: 'es | səpi'γelu əspli'ka: ðə 'se 'uŋ kə l 'sapiγə
| j əŋ kə'βat ə'kɛl pərði'kət | (fa un perdicot que és... sapigue-lo explicar ha de ser un que el
sàpiga. I, en cabat aquell perdicot,) [Maçanet 16]
- | j ə'kɛl ə're:ŋkə [Maçanet 16]
- | j ə'kɛl di'məni [Maçanet 16]
- | kə niŋ'gu 'βəl 'pa 'na mb əl di'məni ə'kɛl mə'lal | 'diwən 'k ɛˈz 'mɔrt
i lə pu'netə: ! 'reŋkə ðə 'fuɜ i 'kɛl di'məni | [Maçanet 16]
- um mə'nad də pə'ragz ðə pə'trəlɟ ən'sezus | [Maçanet 16]
- | j əl də'βan i 'fa'n unə 'pɾet i 'ki ðə 'kaðə kus'tat | (i aquí de cada costat) [Maçanet 18]
- | j əl də'βan i 'fa'n unə 'pɾet | kə j 'keðə | [Maçanet 18]
- | j ə'kɛlə 'paɫə | 'za 'z unə 'paɫə rəɟ'gladə | [Maçanet 18]
- | j əŋ kə'βat əl 'rasklə | u əplə'nafən || j ələ'βəns | [Maçanet 19]
- | j əŋ kə'βat əw plə'nafəm beŋ 'fi || [Maçanet 19]
- | u əs'kampən j əl əl ti'zəts kə 'keðən | [Maçanet 20]
- j ə'lə z unə fə'maðə [Maçanet 20]
- ¹ i əm ləz γəni'βetəz əl | əl: nətə'zafən | [Llançà 22]
- | j əl ¹ əl 'beŋtrə ðə 'pɔrk | [Alp 23]
- i əl'z əsuz ə'la ðin sə'lats | j əls pən'zafəz j əz γwər'dafən | [Alp 23]
- i 'ðeʃəz nu'mez un əŋ'tradə | i ə'regləz un əpə'ratu uŋ kur'ðiɫ | [Alp 25]
- | pər'ke no s i 'pləɟi ə 'ðins | [Planoles 28]
- ¹ j əl 'deʃəz ənə'la um pərej 'ð orəs | i 'za l 'pəts 'trewrə | j əl 'kab də
'tre'z orəs [Oix 31]
- | j ə'kɛlə 'leɾə ¹ [Oix 32]
- ¹ w əŋ'ten || j əl kə'ða ðəs'fetəs ¹ lə'βən tə'niəm d ə'na m 'forkəs ¹ [Oix 33]
- | i əl mə'teʃ 'fet [Oix 36]
- | i əs 'fa unə pɾuŋfə'so [Roses 38]
- | 'gafən ə'kɛl 'suru | i 'γafən ə'kɛlə kə'ðene | j ə'm unə 'kɔrðə kə 'ja s
'te | [Roses 39]
- | i əmb ə'kɛlz məri'nes | 'benən rə'man | ə pur'ta l 'peɜ əŋ 'teɾ^e [Roses 39]
- | j ə'kɛl 'lum sə n 'nafə 'ki | [Roses 40]
- || j əm 'batʃ tru'βa wnə βə'γaðə || k əŋ'karə m rə'kɔrðu ðəl 'pwest
uŋ't erə | [St. Privat 46]
- | j əm 'ba trəβə'sa ¹ [St. Privat 46]
- | j əŋ'karə m 'ba rə'ja [St. Privat 46]
- | j əm^b unə spə'ðelə | [Banyoles 47]
- | i əs pəŋ'tinə | pər kə'βa ðə 'trewrə lu k a kə'ðad də lə kər'muʃə:
[Banyoles 47]
- | j əs 'pozə | [Banyoles 48]
- | i əz 'βa ə pɾəm'sa | dəs'prez ð ə'βel pɾəm'sat | [Banyoles 48]

- | i əs 'pɔzə | ən əl 'kups | i əz 'ðeʃə | **[Banyoles 48]**
- | j əl 'pɔzə ʒa m 'bɔtəz u **[Begur 57]**
- | i əŋ'kaɾə 'sur ¹ **[Begur 57]**
- | j əl 'kows ə'la || **[Begur 59]**

10.2 ELS CLÍTICS PRONOMINALS

10.2.1 DADES DEL COD¹⁶⁷

10.2.1.1 ELS PROCLÍTICS SINGULARS

10.2.1.1.1 CLASSIFICACIÓ SEGONS EL CONTEXT FONÈTIC

10.2.1.1.1.1 CONTEXT FONÈTIC ANTERIOR AL CLÍTIC

A. PAUSA + CLÍTIC + VERB

Formes VC

- (.) əm bu'liə pur'ta l si'kələk (.) [Fig MMB]
- (.) əz 'βa (.) əz 'βa ti'ra 'səβrə lə lə'lonə (.) [Bany CBF]
- CBF: əz 'βa pu'ðe liβə'ra (.) [Bany CBF]
- (.) əs tiŋ'gez un 'neyrə 'lə spu'zat (.) [Bany CBF]
- (.) 'prə 'su (.) əs 'fejə (.) [Olot LRM]
- LRM: 'no (.) lə 'unikə 'kəzə k ə βə'γaðəz əs (.) ə:s (.) su'liə γwər'ðə (.) 'erə: (.) lə βə'jonə [Olot LRM]
- LRM: 'ε kə 'si kə z 'ðiw (.) əz 'ðiw pər'ðuðəz 'no (.) [Olot LRM]
- LRM: əm 'fa l ə'fektə (.) [Olot LRM]
- (.) 'no (.) 'prə 'arə 'semblə kə z 'ðiw 'mol 'mes (.) əz 'ðiw 'mez lə 'plad̩zə (.) 'si (.) [Olot AMQ]
- (.) əm 'ban: (.) 'bwenu no tə'niə lə jntən'sjo ð ə'nari lə βri'tat (.) i lə'βərəz mə 'βat̩ (.) [Gir JBV]
- (.) əm 'ba: (.) əm 'ba 'ði si (.) [Gir JBV]
- (.) əm 'bat̩ pu'za (.) [Gir JBV]
- (.) ət 'trəβəz 'mol mi'lo (.) [Gir JBV]
- (.) əm 'semblə kə 'paγu 'trəntə'siz 'mil pə'setəz 'l ən (.) [Gir JBV]
- ðə 'terə βə'tuðə 'ðənz ət 'pəts (.) əd 'məwz 'mol mi'lo (.) [Gir JBV]
- 'sakən (.) ət 'fotən un 'sake [Gir JBV]
- 'prə kə m lə nurməlid̩zə'sjo (.) əz 'βam pər'ðen ləs 'forməz lu'kals (.) [Bisb AMC]
- (.) əd 'diwən (.) əl pə'al (.) lə γrə'nerə (.) [Bisb AMC]
- (.) ə βərsə'lonə (.) ə: (.) əs 'parlə 'ð unə mə'nerə 'ðəns kə pər 'mi 'ez əγrə'ziβə (.) [Bisb AMC]
- (.) ət 'sag 'grew (.) (per *em sap greu*) [Bisb MPFB]
- (.) əm 'ba fi't̩ja un ə'kib də βərsə'lonə 'k erə ɿ də lə 'saɫe ðə βərsə'lonə (.) [Gir JSPU]
- (.) əŋ 'tiŋ uŋ 'k ez ðə pri'mez ðə zə'ne ðəl βuj,təntə'kwatrə (.) [Gir JSPU]

¹⁶⁷ A les transcripcions del COD no s'indiquen els grups accentuals o grups menors ni tampoc els grups entonatius majors. Tan sols es marquen les pauses a través del símbol (.)

Formes CV

- MMB: tə 'faɫtə l 'βiðeo (.) [Fig MMB]
- (.) tə 'mirəŋ 'kɔm si 'fosiz un əstrətə'restrə: 'unə 'βruʃə ɔ (.) [Fig MMB]
- LRM: sə sə'parə pər 'par 'prɔ (.) [Olot LRM]
- ALTRA: sə sə'parə l 'kɔm (.) [Olot LRM]
- (.) ə: sə ɣwər'daβə i z ɣwər'daβə 'masə 'tems (.) i s 'fejə mə'l'βe (.) [Olot LRM]
- (.) tə 'βaŋ kə'daŋ tə 'βaŋ kə'dan (.) 'es kə 'βulyis kə 'no (.) tə 'keðən (.) [Bisb AMC]
- (.) 'mirə (.) mə 'sag 'grew ə'βe ri'βat 'tar (.) pər'ke: [Bisb AMC]
- (.) sə sirku'laβə 'mol 'βe (.) [Bisb MPFB]
- (.) mə 'βadʒ ðə'ʃa: (.) əl 'basket əl kə'zarmə (.) [Gir JSPU]

B. VOCAL + CLÍTIC + VERB

B.1 VOCAL ə + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- MMB: də 'ke 'βɔls kə t 'parli (.) kə nz 'βam kə'za: j ənz əm 'bərəm 'na 'siz 'mezuz ə βərsə'lonə (.) [Fig MMB]
- (.) 'soŋ 'kə'm unəs fu'yerəs 'prɔ kə s 'fan əl 'midʒ ðəl kə're (.) [Fig MMB]
- 'fa'n unə fu'yerə 'ɣrəsə 'ja 'kap əl kəb'besprə (.) j ən ə'la 'pɔzən lu kə ŋ 'diwən ə'la: tə'θino (.) [Fig MMB]
- i 'kwan lə pən'ʃetə s'ta 'kujtə 'kujtə kə z 'βa fuŋ'geŋ 'totə lə 'ɣrasə (.) [Fig MMB]
- (.) 'bwenu 'sədʒ ə'la kə ŋ 'diwəŋ dəl dəl 'duru seβi'lanu (.) [Fig MMB]
- (.) 'sap kə s 'trɔβə mi'lo (.) [Fig MMB]
- 'k ez lu kə s 'fa m ləs 'fɔrsəz ənər'zetikəs (.) [Fig MMB]
- (.) 'tiŋ lə 'zəŋ kə z 'βe ərəkla pər pu'zarsə 'ɣwapə (.) [Fig MMB]
- 'kaðə sə'manə z 'βenən ə 'fe mə'sadʒə (.) [Fig MMB]
- lə sə'noərə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nenə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu 'no m 'preŋ pəsti'letə pər ður'mi (.) 'finz ə: wɪ sə'no kə: ŋ 'fa 'moɫtə 'ɣrasjə pər'ke m 'diw lə 'nenə ðə 'fe 'freɣəs (.) [Fig MMB]
- (.) 'e kə ŋ fə'ra'z unəs 'freɣəs (.) [Fig MMB]
- 'kɛɫ sə'no kə z 'βa pu'za m 'plan: (.) [Bany CBF]
- (.) i βə'noləs 'kazi 'kazi kə z 'βa 'fe fə- 'mes fə'mos [Bany CBF]
- lə 'festə ðə ləz 'marə ðə 'ðews pər'ðuðəz 'no (.) kə ŋ 'diwən (.) 'e kə ŋ 'diwəŋ də ləz 'marə ðə 'ðews pər'ðuðəs (.) [Olot LRM]
- LRM: 'e kə 'si kə z 'ðiw (.) əz 'ðiw pər'ðuðəz 'no (.) [Olot LRM]
- 'no 'es 'pas kə n 'siɣin: (.) [Olot LRM]
- 'aŋʒ ənərə'ðerə z 'βa ɣə'fa l 'pizuz ðəl pur'tal (.) [Olot LRM]
- (.) 'nj aŋ 'fɔrsəs təm'be kə ŋ kunsu'mɛʃəŋ də 'ðrɔɣə (.) [Olot LRM]

- (.) 'no (.) 'prɔ 'arə 'semblə kə z 'ðiw 'mol 'mes (.) əz 'ðiw 'mez
lə 'plad̪zə (.) 'si (.) [Olot AMQ]
- (.) uŋ 'karu kə z 'ðiw 'kɛjs (.) ə'jɔ kə z ɔs'plɛyə (.) [Olot AMQ]
- (.) kə: əs 'fa ɔ̃ə 'nit (.) [Gir JBV]
- ən 'mi'd̪z ɔ̃ə ɔ u'n ɔ̃ə kə pu'de pə'saβə 'nuβuls (.) kə s tə'paβə
kə z ɔ̃əsku'βriə (.) [Gir JBV]
- 'si 'fan mon̪tə'karlo (.) i 'βanz əŋ'karə ŋ 'fan u'n aɫtrə (.) [Gir JBV]
- (.) lu 'me impur'ta'n es kə d diβər'tɛʃis (.) [Gir JBV]
- (.) uŋ 'diə m 'ba 'ði ə'βuj ɔ̃ə 'pɔstrəz mən̪zə'rem [Bisb AMC]
- si ɔ̃əs'prez 'βews kə lə pər'sonə t 'fa 'ʃiz li 'ðiws [Bisb AMC]
- (.) lu kə d 'dejə 'βans (.) [Bisb AMC]
- (.) si'no kə m 'pensu kə 'ej̪s (.) təm'pɔk s in'teyrən (.) [Bisb AMC]
- (.) 'prɔ kuŋti'nu:ən pər'lan əl kə s 'parlə 'kazə 'seβə [Bisb AMC]
- (.) i: ə 'mi lu kə m 'sab 'gre'w es kə: (.) ə βərsə'lonə (.) [Bisb AMC]
- (.) 'kɛ 'βɔls kə d 'diyi (.) [Bisb MPFB]
- (.) su'pɔzu kə m 'baz əprəŋ'gen (.) [Bisb MPFB]
- 'dɔnz 'βa kujnsi'di kə m 'bad̪z ɔ̃ə'ʃa l 'βasket (.) ə βərsə'lonə (.) [Gir JSPU]
- (.) 'dɔns kə no d̪z̪is'tiə l 'βasket (.) i kə z 'βa muŋ'ta 'ɫa ɔ̃ə 'kop i
'βɔɫtə (.) [Gir JSPU]
- (.) 'e'z unə 'kozə kə z 'βa 'fen (.) [Gir JSPU]
- (.) 'bɔls kə t 'parli 'arə ɔ̃ə 'ridmikə ɔ̃ə lə 'nenə (.) kə no sə
'seŋti ɔ̃əskrimi'naðə (.) [Gir JSPU]

Formes CV

- (.) 'ep kə si 'βɔls kə tə 'treji 'ruyəs təm'be tə ləz i trəw're 'no (.)
[Fig MMB]
- 'zɔ no tə ði're 'maj ə'ʃɔ 'es (.) si'no tə ði're 'ʃɔ 'e: (.) ə: (.) 'zɔ 'sempɾə
tə ði're ə'ʃɔ (.) 'es (.) i no tə ði're 'ʃɔ 'es (.) pər'ke s kə 'za no mə
'surt (.) [Bisb AMC]
- (.) i 'sempɾə mə kumən'taβə k əw'riə ɔ̃ə 'fe wŋ 'kiβrə 'soβrə lz
lukə'lizməs (.) [Bisb AMC]
- 'ez lu kə tə 'ðejə 'no (.) [Bisb AMC]
- (.) 'kɔm əɫ də 'jejdə 'kɔm lu kə tə 'ðejə ɫ də tur'tozə [Bisb AMC]
- (.) 'jɔ 'kɔm əstuði'aβə mə 'ðejən (.) eŋ kəste'ɫano (.) 'ɛ (.) [Bisb MPFB]

B.2 VOCAL a + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) ə'ɫa 'ja m 'bad̪z muŋ'ta ɔ̃ə sə'yiðə (.) [Fig MMB]
- CBF: (.) i j əz 'βa əz 'βa ɔ̃əspə'ra pər'ke (.) li 'βarəŋ 'di k i 'βiə (.)
un 'neyrə n əl mu'zew ɔ̃ə βə'ɲɔləs (.) [Bany CBF]
- i 'ja 'ja 'ja z 'mɔr (.) [Olot LRM]
- (.) si 'es kə l kətə'la: s kuŋti'nuə pər'lan (.) [Bisb AMC]

Formes CV

- (.) əl'γunz 'βarəŋ 'fe 'ja tə 'ði'k unə səmə'retə [Bany CBF]
- kə n ə'λa 'dɪŋtrə 'ja tə 'ðik 'j a ðə 'tot (.) [Bany CBF]
- lə βri'ta't ɛs kə 'ja tə 'ðik 'son 'saləz ði'frens kə 'no 'tenən (.) [Bany CBF]
- j 'βews 'totə lə js'təri i 'ja tə 'fa'n unə splikə'sjo ð ə'kes't əmə [Bany CBF]
- (.) ləs pi'lətəz mə 'ðurən: (.) 'tres 'kwatrə pər'ti'ts (.) əm lu 'kwal
'ja mə 'kəstən: (.) 'mil 'peləz ləs pi'lətəs 'kaðə βə'γaðə 'no (.) [Gir JBV]
- (.) prə: (.) əs 'kla tə 'βaz nurməli'dʒan (.) [Bisb AMC]
- (.) də 'totəz ə'kestəs pər'rawləz 'ja tə 'ðik əl'z 'mews 'fi'ls kə 'ja 'son u'n
aɫtrə zənərə'sjo (.) [Bisb AMC]
- (.) ləs kə 'parlən əŋ kəstə'λa mə rəfə'reʃu (.) [Bisb AMC]
- (.) i: ðəs'prez əl'z aɫtrəz 'ðənz 'βuj 'ði 'zə sə 'zuyən əm əl 'pati ðə
l əs'kələ (.) 'l aɫtrəz əŋtrənə'mens kə 'j an (.) [Gir JSPU]
- (.) j əs 'kla 'λa tə 'troβəz 'ðəns kə pər uŋ kəŋ'to 'ez 'mol ə lə
'βorə ðə zi'ronə [Gir JSPU]

B.3 VOCAL e + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) təm'be z 'βa tru'βa (.) un un əl 'kəz ð un 'neγrə (.) [Bany CBF]
- (.) təm'be t 'kəstə 'mes tur'narti rəəŋgəŋ'ʃa (.) [Gir JBV]

Formes CV

- (.) təm'be tə 'fa wənə 'kəzə lə 'fetoz u'mans [Bany CBF]

B.4 VOCAL ɛ + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) 'benən pər'ke s 'fan mə'sadʒə i s 'troβən mi'λo (.) 'prə kə no
n'tenən 'ke lzi 'fatʃ (.) [Fig MMB]
- lə sə'jorə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nenə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu
'no m 'prɛŋ pəsti'λetə pər ður'mi (.) 'finz ə: wɪ sə'jɔ kə: ŋ 'fa
'moltə 'γrasjə pər'ke m 'diw lə 'nenə ðə 'fe 'freγəs (.) [Fig MMB]
- (.) pər'ke: əd di're kə pər ə'dʒemplə: (.) [Bisb AMC]
- (.) 'j ɛ'z unə 'jastimə pər'ke s 'pərðən ləs 'kəzəs (.) [Bisb AMC]

Formes CV

-

B.5 VOCAL o + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) 'son 'mol 'βənz əstu'dʒanz 'no m 'puk kə'ʃa (.) [Fig MMB]
- (.) 'zə ðə 'βɛŋdrə 'no n 'se (.) [Fig MMB]
- (.) 'no s 'pət (.) 'no s 'pəd bəlu'ra m di'nes (.) [Fig MMB]
- (.) 'no pər 'mi no s 'pəd bəlu'ra (.) [Fig MMB]
- lə sə'jorə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nenə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu
'no m 'prɛŋ pəsti'λetə pər ður'mi (.) 'finz ə: wɪ sə'jɔ kə: ŋ 'fa

- 'mołtə 'ɣrasjə pər'kɛ m 'diw lə 'nɛnə ðə 'fɛ 'frɛɣəs (.) [Fig MMB]
- (.) pər'kɛ si 'no t 'prɛnə'n unə 'mikə pər 'βruʃə (.) [Fig MMB]
- (.) 'no: 'no m ɲ fə'riə 'rɛ (.) [Bany CBF]
- 'jɔ 'nɔmz ðəl 'pɔrk 'jɔ no n 'se 'pa (.) [Olot LRM]
- 'ar əkɛs't aɲ 'no m 'fa l ə'fektə kə 'no 'βam 'pa 'korə 'no (.) [Olot LRM]
- LRM: (.) 'no ɲ 'tenəɲ 'tans (.) [Olot LRM]
- AMQ: 'no (.) si no s 'parlə 'no (.) [Olot AMQ]
- (.) kə 'jɔ no m mə'rɛʃu 'tot əl rəs'pektə [Gir JBV]
- j ə'ʃɔ 'ja no j 'pɔd no s 'pɔt 'feri 'rɛs (.) [Bisb AMC]
- (.) no: ɲ 'diwən əskəli'patʃu ɲ 'diwən uɲ gri'paw (.) [Bisb AMC]
- (.) 'no ɲ tə'nim də pru'βlɛmə'z ejʒ tə pərlə'raɲ kəstə'ɫa (.) ɔ əɲdə'lus (.) [Bisb AMC]
- (.) i ðə 'fi no m 'fa (.) [Bisb AMC]
- (.) 'prɔ 'lw ałtrə 'no m 'semblə 'tam 'be (.) [Bisb AMC]
- (.) 'zɔ no 'zɔ no: no w ku'nɛk pər'kɛ no ɲ 'tiɲ 'kap ə 'kazə (.) [Bisb MPFB]
- (.) 'no no m də'ðiku ə 'fɛ 'mitʃə (.) [Bisb MPFB]

Formes CV

- CBF: ə: 'no sə 'sab 'bem 'be si si əl 'βa tru'βa (.) [Bany CBF]
- AMQ: si no sə 'kambjə lə: (.) lə 'truɟtə no sə 'zirə (.) 'dɔnz 'rɛ (.) əns kə'ðɛm ə'ki (.) [Olot AMQ]
- 'zɔ no tə ði're 'maj ə'ʃɔ 'ɛs (.) si'no tə ði're 'ʃɔ 'ɛ: (.) ə: (.) 'zɔ 'semprə tə ði're ə'ʃɔ (.) 'ɛs (.) i no tə ði're 'ʃɔ 'ɛs (.) pər'kɛ s kə 'za no mə 'surt (.) [Bisb AMC]
- (.) 'bɔls kə t 'parli 'arə ðə 'ridmikə ðə lə 'nɛnə (.) kə no sə 'sɛɲti ðiskrimi'naðə (.) [Gir JSPU]

B.6 VOCAL ɔ + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- ALTRA: 'tot ə'ʃɔ z 'ɣwarðə (.) [Olot LRM]
- pər'kɛ 'ka'ð aɲ 'jɔ m 'pɛnsu kə 'j a 'mez βu'tiɣəz ðə sə'ramikə (.) [Bisb MPFB]

Formes CV

- (.) 'prɔ tə 'βas 'fɛn un i'ðɛjə i j ə 'saləs kə t ə'ɣraðən 'mɛ'z atrə 'saləs kə t ə'ɣraðən 'mɛɲʃ (.) [Bany CBF]
- LRM: 'si 'prɔ sə 'sem 'mol pər'la 'ɫa kəstə'ɫa i: [Olot LRM]
- (.) i si 'zɔ mə tru'βɛz əm əl 'mɛws 'fiɫʒ pəl kə're (.) ɔ əm əl 'mɛw zər'ma (.) [Bisb AMC]

B.7 VOCAL i/j + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- s'taβ əm əs'tat i m kuj'ðəβən 'mol əm 'ban pur'ta wɛnə kə'ðir i

- 'tot (.) [Fig MMB]
- 'tu s'tiyiz 'βe m 'tu mə'teʃ i t 'seŋtis fə'lis (.) [Fig MMB]
 - (.) əŋ lu'i'z ez əl kə 'pɔrtə lə 'par kumər'sjal (.) j əm 'diw kə 'no 'sɔm lə zərmə'netəz ðə kəri'tat (.) [Fig MMB]
 - (.) 'prɔ ən ə 'mi si m 'be wɪnə pər'sonə m unə ðəprə'zjo [Fig MMB]
 - (.) i lə'βər'z ja s ərəklə'ra j əs trəw'ra lz 'ɣranz i ləz ə'ruyəs (.) [Fig MMB]
 - (.) 'benən pər'ke s 'fan mə'sadʒə i s 'trɔβən mi'lo (.) 'prɔ kə no ŋ'tenən 'ke lzi 'fatʃ (.) [Fig MMB]
 - lə sə'noɾə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nenə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu 'no m 'prɛŋ pəsti'letə pər ður'mi (.) 'finz ə: wɪn sə'no kə: ŋ 'fa 'mɔltə 'ɣrasjə pər'ke m 'diw lə 'nenə ðə 'fe 'freɣəs (.) [Fig MMB]
 - 'βarəŋ kumən'sa ə 'ði k ə'ʃɔ 'erə un ətəŋ'tat 'kɔŋtrə l 'sew 'pɔpplə j 'kɔŋtrə lə 'seβə no 'se 'ke: i 'βwenu (.) i z 'βa i z 'βa pruβu'ka wɪn mə'rðe (.) [Bany CBF]
 - CBF: (.) i j əz 'βa əz 'βa ðispə'ra pər'ke (.) li 'βarəŋ 'di k i 'βiə (.) un 'neɣrə n əl mu'zew ðə βə'noʎəs (.) [Bany CBF]
 - CBF: i kurə'ɣenz ə 'βewrə l i z 'βa i z 'βa i 'ja 'βa s'ta (.) [Bany CBF]
 - (.) ə: sə ɣwər'ðəβə i z ɣwər'ðəβə 'masə 'tems (.) i s 'fejə məl'βe (.) [Olot LRM]
 - si z 'βa 'pərðrə 'ja 's a tru'βad 'no (.) [Olot LRM]
 - (.) i: əs 'parlə 'mol əl kəstə'la ŋ'karə 'ki (.) 'bwenu: s 'parlə 'mol (.) [Olot LRM]
 - (.) i: əz 'βazə kəzi'βe m əl 'sake (.) [Gir JBV]
 - (.) i: əz 'βa kə'βa l pər'tit [Gir JBV]
 - (.) si t pu'zesiz ə kuŋ'ta (.) 'dɔns pu'tse 'si t 'surt ə 'mil 'pələz 'l ɔrə kə 'zuyəz ə 'teni'z jə 'ke 'se (.) [Gir JBV]
 - i kə tə m 'baz ə: 'jejdə i tə 'ðiwə'n unə ʃumi'niə ðə lu kə 'ki ŋ di'ɣe'm unə ʃəmə'nejə (.) [Bisb AMC]
 - (.) 'parlən ə'm ejz j əs 'pɔzən ə pər'la ŋdə'lus (.) [Bisb AMC]
 - (.) əl kə 'sj es kə si əs 'kazən əm 'nɔjs kətə'lans (.) [Bisb AMC]
 - (.) 'arə no 'se si ŋ 'faŋ 'gajrə ðə te'atrə (.) ə'βanz əŋ 'fejəm 'mes pu'tse (.) [Bisb MPFB]

Formes CV

- (.) i lə'βɔrs 'tenən ən ə'la 'ko'm unəz 'βotəz ðə 'βi (.) i tə sər-'βewz əl 'βi ən lə 'βotə (.) 'e (.) [Fig MMB]
- i kə tə m 'baz ə: 'jejdə i tə 'ðiwə'n unə ʃumi'niə ðə lu kə 'ki ŋ di'ɣe'm unə ʃəmə'nejə (.) [Bisb AMC]
- lu kə nə 'mi mə mu'lestə 'unə mi'ketə (.) 'es kə nɔzə 'tiŋgiŋ 'tan 'mal kunsidə'rəts (.) [Bisb AMC]

B.8 VOCAL u/w + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) i: əs 'parlə 'mol əl kəstə'la ŋ'karə 'ki (.) 'bwenu: s 'parlə 'mol (.) [Olot LRM]

- (.) i: 'bwenu t 'pozəz ə'la lə 'pistə j 'zuyəs (.) [Gir JBV]

- (.) no: ŋ 'diwən əskəli'pat̪ʃu ŋ 'diwən uŋ gri'paw (.) [Bisb AMC]

Formes CV

- 'kwaŋ t i 'pərtən ə 'sert ə'ðat tə 'fa 'pə l mu'zəw (.) əl mu'zəw tə 'fa 'pə (.) [Bany CBF]

- ALTRA: 'bwenu sə sə'parə pər 'pars (.) [Olot LRM]

C. CONSONANT + CLÍTIC + CONSONANT

C.1 OCLUSIVA SORDA + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) 'tu 'kwaŋ 'fasiz ə'fə ə l uniβərsi'tat əd di'ra'n ej mə'riə pi'la [Fig MMB]

- (.) d əm'burk əm 'semlə kə 'fan (.) [Gir JBV]

- (.) j ə 'mi təm'pok əm 'kəstə 'ɣajrə 'se 'səsi (.) [Gir JBV]

Formes CV

- 'kwaŋ t i 'pərtən ə 'sert ə'ðat tə 'fa 'pə l mu'zəw (.) [Bany CBF]

C.2 FRICATIVA SORDA + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- 'kom kə 'arə w an əjər'ɣat 'tan (.) 'dons ət 'trops kə 'no (.) [Olot AMQ]

Formes CV

- (.) 'no ŋ tə'nim də pru'βləmə'z ejz tə pərlə'raŋ kəstə'la (.) ə əŋdə'lus (.) [Bisb AMC]

C.3 FRICATIVA SONORA + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) 'dɔnz əm 'tornu ə pu'za trəβə'la (.) [Fig MMB]

- uŋ 'kəb mə'tat (.) dəs'prez əm mən'zəm (.) [Olot LRM]

- LRM: 'no (.) lə 'unikə 'kəzə k ə βə'ɣadəz əs (.) ə:s (.) su'liə ɣwər'ða

(.) 'erə: (.) lə βə'jonə [Olot LRM]

- (.) 'es kə 'ʃiz ət pə'sezəs pər'ke tə'βe (.) [Olot AMQ]

- (.) jə'βənz ət |¹⁶⁸ 'sa'p unə 'mikə ðə 'ɣrew pər'ke 'ðiw'z əmə (.) [Gir JBV]

- (.) 'unə 'kəzə kə nu'mez əm 'ba pə'sa (.) 'kwaŋ tə'niə 'βuj't aŋʃ [Gir JBV]

- (.) 'j es kə 'kəm 'mez əŋ 'faz 'mez 'ɣanəz əŋ 'tenz ðə 'fernə (.) [Gir JBV]

- (.) jə'βənz əd 'dʊt̪ʃəz i 'ja z əkə'βat (.) [Gir JBV]

- ðə 'terə βə'tuðə 'ðɔnz ət 'pɔts (.) əd 'mɔwz 'mol mi'lo (.) [Gir JBV]

- (.) dəs'prez əd 'diwən (.) ə'kəstəm əl [Bisb AMC]

- (.) i: əjə'βənz'z ɛŋtrə 'ejz əs 'parlən əŋdə'lus (.) [Bisb AMC]

- (.) 'arə no 'se si ŋ 'faŋ 'gajrə ðə te'atrə (.) ə'βanz əŋ 'fejəm 'mes

¹⁶⁸ L'informant fa una petita pausa.

- pu'tse (.) [Bisb MPFB]
- (.) 'ke 'mez ət 'pug 'di ðə 'βasket (.) [Gir JSPU]
 - (.) dəs'pwez əs 'troβən pər 'fe l kəmpe'o (.) 'dɔnz ðə 'totə lə
pru'βinsio (.) [Gir JSPU]
 - i ðəs'pwez əŋ tiŋ u'n ałtrə (.) [Gir JSPU]
 - (.) əl βə'ɲələz əz 'βəl fuzju'na (.) [Gir JSPU]

Formes CV

- (.) ə βə'ɣaðəz əŋ lu'iz mə 'reɲə pər'ke (.) [Fig MMB]
- (.) əm 'ban: (.) 'bwenu no tə'niə lə jɲtən'sjo ð ə'nari lə βri'tat (.) i
lə'βərəz mə 'batʃ (.) [Gir JBV]
- (.) ləs pi'lɔtəz mə 'ðurən: (.) 'tres 'kwatrə pər'tits (.) əm lu 'kwal
'ja mə 'kɔstən: (.) 'mil 'pələz ləs pi'lɔtəs 'kaðə βə'ɣaðə 'no (.) [Gir JBV]

C.4 LIQUIDA + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- s'taβ əm əs'tat i m kuj'ðəβən 'mol əm 'ban pur'ta wɲə kə'ðir
i 'tot (.) [Fig MMB]
- (.) j eɫ əz 'βa pu'ɣe skə'pa (.) [Bany CBF]

Formes CV

- (.) lə'βər sə rəw'nefəŋ 'todz əlz βə'inz ðəl kə're (.) [Fig MMB]

C.5 NASAL + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- (.) 'buj 'ði 'no w əŋ'teŋ 'kɔm əs 'pɔðən əri'βa (.) ə ə kuŋklu'zjɔns
'taŋ 'taŋ di'βersəz i 'tam bəs'tjals (.) [Bany CBF]
- (.) əl 'kampin əz 'ðiw zuŋgə'mar (.) [Olot AMQ]
- um mu'men əz 'βa ðəspis'ta 'l ałtrə (.) [Gir JBV]
- (.) lə 'zen əs 'pənsə (.) kə (.) 'si (.) [Bisb AMC]
- (.) 'dɔns 'kwan əm 'batʃ kə'za i 'fins kə 'kəd no 'βa 'se 'unə 'mikə
'ɣran (.) [Gir JSPU]

Formes CV

- CBF: 'prɔ re,al'menɲ tə 'pɔzə lə 'pələ də ɣə'ɣinə (.) [Bany CBF]
- (.) tə 'βaŋ kə'ðan tə 'βaŋ kə'ðan (.) 'es kə 'βulyis kə 'no (.) tə 'kədən (.)
[Bisb AMC]
- (.) 'mirə 'kestə m ə'ɣradə 'kɔm 'ba 'kɔm sə 'fa i 'βiŋgən i 'somi (.)
[Bisb MPFB]

10.2.1.1.2 CONTEXT FONÈTIC POSTERIOR AL CLÍTIC

A. CLÍTIC + OCLUSIVA SORDA

Formes VC

- MMB: də 'ke 'βols kə t 'parli (.) kə nz 'βam kə'za: j ənz əm 'barəm 'na 'siz 'mezuz ə βərsə'lonə (.) [Fig MMB]
- s'taβ əm əs'tat i m kuj'daβən 'mol əm 'ban pur'ta wnə kə'dir i 'tot (.) [Fig MMB]
- (.) 'dɔnz əm 'tornu ə pu'za trəβə'la (.) [Fig MMB]
- (.) 'son 'mol 'βɔnz əstu'djanz 'no m 'puk kə'fa (.) [Fig MMB]
- (.) 'no s 'pɔt (.) 'no s 'pɔd bəlu'ra m di'nes (.) [Fig MMB]
- (.) 'sap kə s 'trəβə mi'lo (.) [Fig MMB]
- (.) 'no pər 'mi no s 'pɔd bəlu'ra (.) [Fig MMB]
- (.) i kə'βɔr'z ja s ərəklə'ra j əs trəw'ra lz 'ɣranz i ləz ə'ruyəs (.) [Fig MMB]
- (.) 'benən pər'ke s 'fan mə'sadʒə i s 'trəβən mi'lo (.) 'prə kə no n'tenən 'ke lzi 'fatʃ (.) [Fig MMB]
- lə sə'jɔrə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nenə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu 'no m 'prɛŋ pəsti'kətə pər ður'mi (.) 'finz ə: wn sə'jɔ kə: ŋ 'fa 'mɔltə 'ɣrasjə pər'ke m 'diw lə 'nenə ðə 'fe 'frɛyəs (.) [Fig MMB]
- (.) pər'ke si 'no t 'prɛnən unə 'mikə pər 'βruʃə (.) [Fig MMB]
- (.) əs tiŋ'gez un 'neɣrə 'la spu'zat (.) [Bany CBF]
- (.) 'buj 'ði 'no w ən'tɛŋ 'kɔm əs 'pɔðən əri'βa (.) ə ə kuŋklu'zjɔns 'taŋ 'taŋ di'βersəz i 'tam bəs'tjals (.) [Bany CBF]
- (.) ət 'trəβəz 'mol mi'lo (.) [Gir JBV]
- ən 'mi'dʒ ɔrə ɔ u'n ɔrə kə pu'de pə'saβə 'nuβuls (.) kə s tə'paβə kə z ðəsku'βriə (.) [Gir JBV]
- (.) təm'be t 'kɔstə 'mes tur'narti rəŋgən'ʃa (.) [Gir JBV]
- (.) i: 'βwenu t 'pɔzəz ə'la lə 'pistə j 'zuyəs (.) [Gir JBV]
- (.) si t pu'zesiz ə kuŋ'ta (.) 'dɔns pu'tse 'si t 'surt ə 'mil 'pɛləz 'l ɔrə kə 'zuyəs ə 'tɛni'z jɔ 'ke 'se (.) [Gir JBV]
- (.) j es kə 'kɔm 'mez əŋ 'faz 'mez 'ɣanəz ən 'tenz ðə 'fernə (.) [Gir JBV]
- (.) j ə 'mi təm'pɔk əm 'kɔstə 'ɣajrə 'se 'sɔsi (.) [Gir JBV]
- (.) ə βərsə'lonə (.) ə: (.) əs 'parlə 'ð unə mə'nerə 'ðɔns kə pər 'mi 'ez əɣrə'ziβə (.) [Bisb AMC]
- j ə'fɔ 'ja no j 'pɔd no s 'pɔt 'feri 'rɛs (.) [Bisb AMC]
- (.) j ε'z unə 'jastimə pər'ke s 'pɛrðən ləs 'kɔzəs (.) [Bisb AMC]
- (.) si 'es kə l kətə'la: s kuŋti'nuə pər'lan (.) [Bisb AMC]
- (.) 'prə kuŋti'nu:ən pər'lan əl kə s 'parlə 'kazə 'seβə [Bisb AMC]
- (.) si'no kə m 'pɛnsu kə 'ejs (.) təm'pɔk s in'tɛɣrən (.) [Bisb AMC]
- (.) 'no n tən'im də pru'βləmə'z ejs tə pərlə'raŋ kəstə'la (.) ɔ əŋdə'lus (.) [Bisb AMC]
- (.) 'parlən ə'm ejz j əs 'pɔzən ə pər'la nɔdə'lus (.) [Bisb AMC]

- (.) əl kə 'sj es kə si əs 'kazən əm 'nojs kətə'lans (.) [Bisb AMC]
- (.) i: əjə'βən'z ɛntrə 'ejz əs 'parlən əndə'lus (.) [Bisb AMC]
- (.) lə 'zən əs 'pensə (.) kə (.) 'si (.) [Bisb AMC]
- (.) 'zɔ no 'zɔ no: no w ku'nək pər'ke no ŋ 'tiŋ 'kap ə 'kazə (.) [Bisb MPFB]
- pər'ke 'ka'ð aŋ 'jɔ m 'pensu kə 'j a 'mez βu'tiyəz ðə sə'ramikə (.) [Bisb MPFB]
- (.) əŋ 'tiŋ uŋ 'k ɛz ðə pri'mez ðə zə'ne ðəl βuj,təntə'kwatrə (.) [Gir JSPU]
- i ðəs'pwez əŋ tiŋ u'n ałtrə (.) [Gir JSPU]
- (.) 'bɔls kə t 'parli 'arə ðə 'ridmikə ðə lə 'nənə (.) kə no sə 'sɛnti ðiskrimi'naðə (.) [Gir JSPU]
- (.) 'ke 'mez ət 'puŋ 'di ðə 'βasket (.) [Gir JSPU]
- (.) dəs'pwez əs 'troβən pər 'fe l kəmpe'o (.) 'dɔnz ðə 'totə lə pru'βinsiə (.) [Gir JSPU]
- (.) i: əs 'parlə 'mol əl kəstə'ɫa ŋ'karə 'ki (.) 'bwenu: s 'parlə 'mol (.) [Olot LRM]
- (.) 'nj aŋ 'fɔrsəs təm'be kə ŋ kunsu'mɛfəŋ də 'ðrɔyə (.) [Olot LRM]
- LRM: (.) 'no ŋ 'tenəŋ 'tans (.) [Olot LRM]
- AMQ: 'no (.) si no s 'parlə 'no (.) [Olot AMQ]
- (.) 'es kə 'ʒiz ət pə'sɛzəs pər'ke tə'βe (.) [Olot AMQ]
- 'kom kə 'arə w an əjər'yat 'tan (.) 'dɔns ət 'trops kə 'no (.) [Olot AMQ]

Formes CV

- (.) 'ep kə si 'βɔls kə tə 'treji 'ruyəs təm'be tə ləz i trəw're 'no (.) [Fig MMB]
- CBF: 'prɔ re,al'mɛŋ tə 'pɔzə lə 'peɫ də yə'ɫinə (.) [Bany CBF]
- (.) tə 'βaŋ kə'ðəŋ tə 'βaŋ kə'ðan (.) 'es kə 'βulyis kə 'no (.) tə 'keðən (.) [Bisb AMC]
- (.) i 'sempɾə mə kuməŋ'taβə k əw'riə ðə 'fe wŋ 'liβrə 'soβrə lz lukə'lizməs (.) [Bisb AMC]
- (.) i si 'zɔ mə tru'βez əm əl 'mews 'fiɫs pəl kə're (.) ɔ əm əl 'mew zər'ma (.) [Bisb AMC]
- (.) 'no ŋ tə'nim də pru'βlemə'z ɛjs tə pərlə'raŋ kəstə'ɫa (.) ɔ əndə'lus (.) [Bisb AMC]
- AMQ: si no sə 'kambjə lə: (.) lə 'trujtə no sə 'ziriə (.) 'dɔnz 're (.) əns kə'ðɛm ə'ki (.) [Olot AMQ]
- (.) ləs pi'lɔtəz mə 'ðurən: (.) 'tres 'kwatrə pər'tits (.) əm lu 'kwal 'ja mə 'kɔstən: (.) 'mil 'pələz ləs pi'lɔtəs 'kaðə βə'yəðə 'no (.) [Gir JBV]
- (.) j əs 'kla 'ɫa tə 'troβəz 'ðɔns kə pər uŋ kəŋ'to 'ez 'mol ə lə 'βorə ðə zi'ronə [Gir JSPU]

B. CLÍTIC + OCLUSIVA SONORA O APROXIMANT

Formes VC

- (.) 'tu 'kwam̩ 'fasiz ə'ʃɔ ə l uniβərsi'tat əd di'ra'n ej mə'riə pi'la [Fig MMB]
- i 'kwan lə pən'ʃetə s'ta 'kujtə 'kujtə kə z 'βa fun'geŋ 'totə lə 'ɣrasə (.) [Fig MMB]
- s'taβ əm əs'tat i m kuj'daβən 'mol əm 'ban pur'ta wnə kə'dir i 'tot (.) [Fig MMB]
- (.) əm bu'liə pur'ta l si'kələk (.) [Fig MMB]
- 'fa'n unə fu'yərə 'ɣrəsə 'ja 'kap əl kəb'besprə (.) j ən ə'la 'pəzən lu kə ŋ 'diwən ə'la: to'θino (.) [Fig MMB]
- (.) 'bwenu 'səd̩z ə'la kə ŋ 'diwən̩ dəl̩ dəl̩ 'duru seβi'lanu (.) [Fig MMB]
- (.) ə'la 'ja m 'bad̩z muŋ'ta ðə sə'ɣiðə (.) [Fig MMB]
- (.) əŋ lu'i'z ez əl kə 'pərtə lə 'par kumər'sjal (.) j əm 'diw kə 'no 'som lə zərmə'netəz ðə kəri'tat (.) [Fig MMB]
- (.) 'prɔ ən ə 'mi si m 'be wnə pər'sonə m unə ðəprə'zjo [Fig MMB]
- (.) 'tiŋ lə 'zɛŋ kə z 'βe ərəkla pər pu'zarsə 'ɣwapə (.) [Fig MMB]
- 'kaðə sə'manə z 'βenən ə 'fe mə'sad̩zə (.) [Fig MMB]
- lə sə'no rə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nenə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu 'no m 'preŋ pəsti'letə pər ður'mi (.) 'finz ə: wn sə'no kə: ŋ 'fa 'moɫtə 'ɣrasjə pər'ke m 'diw lə 'nenə ðə 'fe 'freɣəs (.) [Fig MMB]
- (.) əz 'βa (.) əz 'βa ti'ra 'səβrə lə lə'onə (.) [Bany CBF]
- (.) j eɫ əz 'βa pu'yɛ skə'pa (.) [Bany CBF]
- CBF: əz 'βa pu'ðe liβə'ra (.) [Bany CBF]
- (.) təm'be z 'βa tru'βa (.) un un əl 'kɔz ð un 'neyrə (.) [Bany CBF]
- 'keɫ sə'no kə z 'βa pu'za m 'plan: (.) [Bany CBF]
- 'βarəŋ kumən'sa ə 'ði k ə'ʃɔ 'erə un ətəŋ'tat 'kɔŋtrə l 'sew 'pəpplə j 'kɔŋtrə lə 'seβə no 'se 'ke: i 'βwenu (.) i z 'βa i z 'βa pruβu'ka wm mə'rðe (.) [Bany CBF]
- CBF: (.) i j əz 'βa əz 'βa ðispə'ra pər'ke (.) li 'βarəŋ 'di k i 'βiə (.) un 'neyrə n əl mu'zew ðə βə'no ləs (.) [Bany CBF]
- CBF: i kurə'ɣenz ə 'βewrə l i z 'βa i z 'βa i 'ja 'βa s'ta (.) [Bany CBF]
- (.) i βə'no ləs 'kazi 'kazi kə z 'βa 'fe fə- 'mes fə'mos [Bany CBF]
- lə 'festə ðə ləz 'marə ðə 'ðews pər'ðuðəz 'no (.) kə ŋ 'diwən (.) 'ɛ kə ŋ 'diwəŋ də ləz 'marə ðə 'ðews pər'ðuðəs (.) [Olot LRM]
- LRM: 'ɛ kə 'si kə z 'ðiw (.) əz 'ðiw pər'ðuðəz 'no (.) [Olot LRM]
- ALTRA: 'tot ə'ʃɔ z 'ɣwardə (.) [Olot LRM]
- (.) ə: sə ɣwər'daβə i z ɣwər'daβə 'masə 'tems (.) i s 'fejə məl'βe (.) [Olot LRM]
- si z 'βa 'perðrə 'ja 's a tru'βad 'no (.) [Olot LRM]
- 'aŋz ənrə'ðerə z 'βa ɣə'fa l 'pizuz ðəl pur'tal (.) [Olot LRM]
- (.) 'no (.) 'prɔ 'arə 'semblə kə z 'ðiw 'mol 'mes (.) əz 'ðiw 'mez lə 'plad̩zə (.) 'si (.) [Olot AMQ]

- (.) uŋ 'karu kə z 'ðiw 'kejs (.) ə'jə kə z ɔəs'plɛyə (.) [Olot AMQ]
- (.) əl 'kampin əz 'ðiw zʊŋgə'mar (.) [Olot AMQ]
- (.) əm 'ban: (.) 'bwenu no tən'niə lə jntən'sjo ɔ ə'nari lə βri'tat (.) i
kə'βərəz mə 'batʃ (.) [Gir JBV]
- (.) i: əz 'βazə kəzi'βe m əl 'sake (.) [Gir JBV]
- um mu'men əz 'βa ɔəspis'ta 'l aɫtrə (.) [Gir JBV]
- (.) i: əz 'βa kə'βa l pər'tit [Gir JBV]
- ən 'mi'dʒ ɔrə ɔ u'n ɔrə kə pu'de pə'saβə 'nuβuls (.) kə s tə'paβə
kə z ɔəsku'βriə (.) [Gir JBV]
- (.) əm 'ba: (.) əm 'ba 'ði si (.) [Gir JBV]
- (.) əm 'batʃ pu'za (.) [Gir JBV]
- (.) lu 'me impur'ta'n es kə d diβər'teʃis (.) [Gir JBV]
- (.) 'unə 'kəzə kə nu'mez əm 'ba pə'sa (.) 'kwaŋ tən'niə 'βuj't aŋʃ [Gir JBV]
- (.) jə'βənz əd 'dʊtʃəz i 'ja z əkə'βat (.) [Gir JBV]
- (.) əm 'ba fi'tʃa un ə'kib də βərsə'lonə 'k erə ɫ də lə 'saʎe ɔə
βərsə'lonə (.) [Gir JSPU]
- 'dɔnz 'βa kujnsi'di kə m 'badʒ ɔə'ʃa l 'βasket (.) ə βərsə'lonə (.)
[Gir JSPU]
- (.) 'dɔns 'kwan əm 'batʃ kə'za i 'fins kə 'kəd no 'βa 'se 'unə 'mikə
'ɣran (.) [Gir JSPU]
- (.) 'dɔns kə no dʒis'tiə l 'βasket (.) i kə z 'βa muŋ'ta 'ʎa ɔə 'kop i
'βɔɫtə (.) [Gir JSPU]
- (.) 'e'z unə 'kozə kə z 'βa 'fen (.) [Gir JSPU]
- (.) əl βə'jələz əz 'βəl fuʒju'na (.) [Gir JSPU]
- (.) əd 'diwən (.) əl po'al (.) lə ɣrə'nerə (.) [Bisb AMC]
- 'prə kə m lə nurməlidzə'sjo (.) əz 'βam pər'den ləs 'forməz lu'kals (.)
[Bisb AMC]
- i kə tə m 'baz ə: 'jejdə i tə 'ðiwə'n unə ʃumi'niə ɔə lu kə 'ki ŋ
di'ɣe'm unə ʃəmə'nejə (.) [Bisb AMC]
- (.) uŋ 'diə m 'ba 'ði ə'βuj ɔə 'pəstrəz mənʒə'rem [Bisb AMC]
- (.) no: ŋ 'diwən əskəli'patʃu ŋ 'diwən uŋ gri'paw (.) [Bisb AMC]
- (.) pər'ke: əd di're kə pər ə'dʒemplə: (.) [Bisb AMC]
- (.) lu kə d 'dejə 'βans (.) [Bisb AMC]
- (.) dəs'prez əd 'diwən (.) ə'kɔstəm əl [Bisb AMC]
- (.) 'kɛ 'βəls kə d 'diyi (.) [Bisb MPFB]
- (.) su'pɔzu kə m 'baz əprəŋ'gen (.) [Bisb MPFB]
- (.) 'no no m də'diku ə 'fe 'mitʃə (.) [Bisb MPFB]

Formes CV

- (.) əm 'ban: (.) 'bwenu no tən'niə lə jntən'sjo ɔ ə'nari lə βri'tat (.) i
kə'βərəz mə 'batʃ (.) [Gir JBV]
- (.) ləs pi'lotəz mə 'ðurən: (.) 'tres 'kwatrə pər'tits (.) əm lu 'kwəl

- 'ja mə 'kəstən: (.) 'mil 'pələz ləs pi'ləstəs 'kaðə βə'yaðə 'no (.) [Gir JBV]
- (.) tə 'βaŋ kə'daŋ tə 'βaŋ kə'daŋ (.) 'es kə 'βulyis kə 'no (.) tə 'keðən (.) [Bisb AMC]
- (.) prə: (.) əs 'kla tə 'βaz nurməli'dzən (.) [Bisb AMC]
- 'zə no tə ði're 'maj ə'fə 'es (.) si'no tə ði're 'fə 'e: (.) ə: (.) 'zə 'semprə tə ði're ə'fə (.) 'es (.) i no tə ði're 'fə 'es (.) pər'ke s kə 'za no mə 'surt (.) [Bisb AMC]
- i kə tə m 'baz ə: 'jejdə i tə 'ðiwə'n unə fumi'niə ðə lu kə 'ki ŋ di'ye'm unə fəmə'nejə (.) [Bisb AMC]
- 'ez lu kə tə 'ðejə 'no (.) [Bisb AMC]
- (.) 'kəm əl də 'jejdə 'kəm lu kə tə 'ðejə l də tur'tozə [Bisb AMC]
- (.) də 'totəz ə'kestəs pər'rawləz 'ja tə 'ðik əl'z 'mews 'fi'ls kə 'ja 'son u'n ałtrə zənərə'sjo (.) [Bisb AMC]
- (.) 'jə 'kəm əstuði'aβə mə 'ðejən (.) eŋ kəste'ʎano (.) 'e (.) [Bisb MPFB]
- (.) mə 'βaɖz ðə'ʎa: (.) əl 'βasket əl kə'zarmə (.) [Gir JSPU]
- (.) 'prə tə 'βas 'fen un i'ðejə i j ə 'saləs kə t ə'ɣraðən 'me'z atrə 'saləs kə t ə'ɣraðən 'meŋf (.) [Bany CBF]
- (.) əl'ɣunz 'βarəŋ 'fe 'ja tə 'ði'k unə səmə'retə [Bany CBF]
- kə n ə'ʎa 'ðiŋtrə 'ja tə 'ðik 'j a ðə 'tot (.) [Bany CBF]
- lə βri'ta't es kə 'ja tə 'ðik 'son 'saləz ði'frens kə 'no 'tenən (.) [Bany CBF]
- (.) ə: sə ɣwər'ðaβə i z ɣwər'ðaβə 'masə 'tems (.) i s 'fejə məl'βe (.) [Olot LRM]

C. CLÍTIC + FRICATIVA SORDA

Formes VC

- (.) 'prə 'su (.) əs 'fejə (.) [Olot LRM]
- LRM: əŋ 'fa l ə'fektə (.) [Olot LRM]
- 'jə 'nəmz ðəl 'pər'k 'jə no n 'se 'pa (.) [Olot LRM]
- (.) ə: sə ɣwər'ðaβə i z ɣwər'ðaβə 'masə 'tems (.) i s 'fejə məl'βe (.) [Olot LRM]
- 'ar əkes't aŋ 'no ŋ 'fa l ə'fektə kə 'no 'βam 'pa 'korə 'no (.) [Olot LRM]
- 'no 'es 'pas kə n 'siɣin: (.) [Olot LRM]
- (.) əm 'semblə kə 'paɣu t'reŋtə'siz 'mil pə'setəz 'l aŋ (.) [Gir JBV]
- (.) kə: əs 'fa ðə 'nit (.) [Gir JBV]
- 'si 'fan mɔŋtə'karlo (.) i 'βanz əŋ'karə ŋ 'fan u'n ałtrə (.) [Gir JBV]
- (.) si t pu'zesiz ə kuŋ'ta (.) 'dɔns pu'tse 'si t 'surt ə 'mil 'pələz 'l ɔrə kə 'zuyəz ə 'teni'z 'jə 'ke 'se (.) [Gir JBV]
- (.) jə'βɔnz ət |¹⁶⁹ 'sa'p unə 'mikə ðə 'ɣrew pər'ke 'ðiw'z əmə (.) [Gir JBV]
- (.) d əm'burk əm 'semblə kə 'fan (.) [Gir JBV]
- 'sakən (.) ət 'fotən un 'sake [Gir JBV]

¹⁶⁹ L'informant fa una petita pausa.

- (.) 'j es kə 'kɔm 'mez əŋ 'faz 'mez 'yanəz əŋ 'tenz ðə 'fernə (.) [Gir JBV]
- (.) ət 'sag 'grew (.) (per *em sap greu*) [Bisb MPFB]
- (.) 'arə no 'se si ŋ 'faŋ 'gajrə ðə te'atrə (.) ə'βanz əŋ 'fejəm 'mes pu'tse (.) [Bisb MPFB]
- (.) 'soŋ 'kɔ'm unəs fu'yerəs 'prɔ kə s 'fan əl 'midz̄ ðəl kə're (.) [Fig MMB]
- (.) 'zɔ ðə 'βeŋdrə no n 'se (.) [Fig MMB]
- 'k ez lu kə s 'fa m ləs 'fɔrsəz ənər'zɛtikəs (.) [Fig MMB]
- 'tu s'tiɣiz 'βe m 'tu mə'teʃ i t 'sɛntis fə'lis (.) [Fig MMB]
- (.) 'benən pər'ke s 'fan mə'sadz̄ə i s 'trɔβən mi'λo (.) 'prɔ kə no ŋ'tenən 'kɛ lzi 'fatʃ (.) [Fig MMB]
- lə sə'jɔrə kə 'βe j əm 'diw (.) 'aj 'nənə 'ðez ðə kə 'βiŋ əm 'tu 'no m 'prɛŋ pəsti'λetə pər ður'mi (.) 'finz ə: wŋ sə'jɔ kə: ŋ 'fa 'mɔltə 'γrasjə pər'ke m 'diw lə 'nənə ðə 'fe 'frɛγəs (.) [Fig MMB]
- (.) 'ɛ kə ŋ fə'ra'z unəs 'frɛγəs (.) [Fig MMB]
- (.) 'no: 'no ŋ fə'riə 'rɛ (.) [Bany CBF]
- si ðəs'prez 'βɛws kə lə pər'sonə t 'fa 'ʃiz li 'ðiws [Bisb AMC]
- (.) i: ə 'mi lu kə m 'sab 'gre'w ɛs kə: (.) ə βərsə'lonə (.) [Bisb AMC]
- (.) i ðə 'fi no ŋ 'fa (.) [Bisb AMC]
- (.) 'prɔ 'lw əltrə 'no m 'sɛmblə 'tam 'be (.) [Bisb AMC]

Formes CV

- MMB: tə 'fal̄tə l 'βiðeo (.) [Fig MMB]
- (.) i λə'βɔrs 'tenən ən ə'λa 'ko'm unəz 'βɔtəz ðə 'βi (.) i tə sə- 'βɛwz əl 'βi ən lə 'βɔtə (.) 'ɛ (.) [Fig MMB]
- CBF: ə: 'no sə 'sab 'bem 'be si si əl 'βa tru'βa (.) [Bany CBF]
- (.) təm'be tə 'fa wŋə 'kɔzə ls 'fetoz u'mans [Bany CBF]
- (.) əl mu'zew tə 'fa 'pɔ (.) [Bany CBF]
- 'kwaŋ t i 'pɔrtən ə 'sert ə'ðat tə 'fa 'pɔ l mu'zew (.) [Bany CBF]
- j 'βɛws 'totə lə js'tɔri i 'ja tə 'fa'n unə splikə'sjɔ ð ə'kes't əmə [Bany CBF]
- ALTRA: 'bwenu sə sə'parə pər 'pars (.) [Olot LRM]
- LRM: 'si 'prɔ sə 'sem 'mol pər'la 'λa kəstə'λa i: [Olot LRM]
- LRM: sə sə'parə pər 'par 'prɔ (.) [Olot LRM]
- ALTRA: sə sə'parə l 'λom (.) [Olot LRM]
- (.) 'mirə (.) mə 'sag 'grew ə'βɛ ri'βat 'tar (.) pər'ke: [Bisb AMC]
- 'zɔ no tə ði're 'maj ə'ʃɔ 'ɛs (.) si'no tə ði're 'ʃɔ 'e: (.) ə: (.) 'zɔ 'semprə tə ði're ə'ʃɔ (.) 'ɛs (.) i no tə ði're 'ʃɔ 'ɛs (.) pər'ke s kə 'za no mə 'surt (.) [Bisb AMC]
- (.) sə sirku'laβə 'mol 'βɛ (.) [Bisb MPFB]
- (.) 'mirə 'kɛstə m ə'γraðə 'kɔm 'ba 'kɔm sə 'fa i 'βiŋgən i 'somi (.) [Bisb MPFB]
- (.) 'bɔls kə t 'parli 'arə ðə 'ridmikə ðə lə 'nənə (.) kə no sə

'senti ðiskrimi'naðə (.) [Gir JSPU]

D. CLÍTIC + FRICATIVA SONORA

Formes VC

-

Formes CV

- AMQ: si no sə 'kambjə lə: (.) lə 'truɟtə no sə 'zɪrə (.) 'dɔnz 'rɛ (.) əns kə'ðɛm ə'ki (.) [Olot AMQ]
- (.) i: ðəs'prez əl'z əl'trɛz 'ðɔnz 'βuj 'ði 'zɑ sə 'zuyən əm əl 'pati ðə l əs'kələ (.) 'l əl'trɛz əntɾənə'mens kə 'j an (.) [Gir JSPU]

E. CLÍTIC + NASAL

Formes VC

- (.) əd 'mɔwz 'mɔl mi'ʎo (.) [Gir JBV]
- (.) kə 'jə no m mə'reʃu 'tot əl rəs'pektə [Gir JBV]
- i 'ja 'ja 'ja z 'mər (.) [Olot LRM]
- uŋ 'kɔb mə'tat (.) dəs'prez əm mən'zɛm (.) [Olot LRM]

Formes CV

- (.) tə 'mɪrəŋ 'kɔm si 'fosɪz un əstrətə'restrə: 'unə 'βruʃə ə (.) [Fig MMB]
- lu kə nə 'mi mə mu'lestə 'unə mi'ketə (.) 'es kə nɜə 'tɪŋgɪŋ 'tan 'mal kunsɪðə'rɑts (.) [Bisb AMC]

F. CLÍTIC + LÍQUIDA

Formes VC

-

Formes CV

- (.) ləs kə 'pɑrlən əŋ kəstə'ʎɑ mə rəfə'reʃu (.) [Bisb AMC]
- (.) ʎə'βɔr sə rəw'nɛʃəŋ 'tɔdʒ əlz βə'ɪnz ðəl kə're (.) [Fig MMB]
- (.) ə βə'ɣɑðɛz əŋ ʎu'ɪz mə 'rɛŋə pər'kɛ (.) [Fig MMB]

10.2.1.1.2 CLASSIFICACIÓ SEGONS EL CONTEXT SINTÀCTIC

A. COMPLEMENTADOR QUE + CLÍTIC + VERB

Formes VC

- De què vols que et parli? [Fig MMB]
- Són com unes fogueres però que es fan al mig del carrer. [Fig MMB]
- fan una foguera grossa ja cap al capvespre, i en allà posen lo que en diuen allà *tocino*, [Fig MMB]
- , i quan la panxeta està cuïta, cuïta que es va fonguent tota la grassa, [Fig MMB]
- Bueno, saps allò que en diuen del del duro sevillano? [Fig MMB]
- que és lo que es fa amb les forces energètiques, [Fig MMB]
- , tinc la gent que es ve arreglar per posar-se guapa, [Fig MMB]
- , fins a... un senyor que... em fa molta gràcia perquè em diu la nena de fer fregues. [Fig MMB]

- , sap que es troba millor, [Fig MMB]
- Eh que em faràs unes fregues? [Fig MMB]
- aquell senyor que es va posar amb plan... [Bany CBF]
- i Banyoles casi casi que es va fer fa- més famós... [Bany CBF]
- La festa de les Mare de Déus perdudes, no, que en diuen? Eh que en diuen de les Mare de Déus perdudes? [Olot LRM]
- Eh que sí que es diu? Es diu perdudes, no? [Olot LRM]
- , n'hi ha forces també que en consumeixen de droga, [Olot LRM]
- Sí, sí només per dir-ho d'alguna manera hi ha tres agrupacions bones aquí Olot. No és pas que en siguin... [Olot LRM]
- Sí, anem amb tenda, en tenim... un carro que es diu aquells... allò que es desplega. [Olot AMQ]
- No, però ara sembla que es diu molt més, es diu més la platja, sí. [Olot AMQ]
- , lo que et deia abans, [Bisb AMC]
- , però continuen parlant el que es parla a casa seva [Bisb AMC]
- I... a mi lo que em sap greu és que... a Barcelona, [Bisb AMC]
- , sinó que em penso que ells tampoc s'integren, (cf. Jo no te diré mai això és, sinó te diré això é-) [Bisb AMC]
- , és una cosa que es va fent, [Gir JSPU]
- Doncs, va coincidir que em vaig deixar el bàsquet, a Barcelona, [Gir JSPU]
- Vols que et parli ara de rítmica de la nena? Que no se senti discriminada. [Gir JSPU]
- Doncs que no existia el bàsquet, i que es va muntar allà de cop i volta. [JSPU]
- Què vols que et digui ? [Bisb MPFB]
- Suposo que en vas aprenent, [Bisb MPFB]
- Lo més important és que et diverteixis. [Gir JBV]
- i un moment determinat es va despistar, allò que els jugadors ens passa, que... es fa de nit, [Gir JBV]
- en mitja hora o una hora que poder passava núvols, que es tapava que es descobria, [Gir JBV]

Formes CV

- perquè l'accent és maco, és lo que te deia, no? [Bisb AMC]
- , com el de Lleida com lo que te deia el de Tortosa, [Bisb AMC]
- Ep, que si vols que te tregui arrugues, també te les hi trauré, no? [Fig MMB]

B. CONJUNCIÓ COPULATIVA I + CLÍTIC + VERB

Formes VC

- estava amb estat i em cuidaven molt, em van portar una cadira i tot. [Fig MMB]
- tu estiguis bé amb tu mateixa i et sentis feliç, [Fig MMB]
- , en Lluís és el que porta la part comercial, i em diu que no som les germanetes de caritat, [Fig MMB]
- , i llavors ja s'arreglarà i es traurà els grans i les arrugues, [Fig MMB]
- Vénen perquè es fan massatge i es troben millor, [Fig MMB]
- la senyora que ve i em diu, "Ai nena des de que vinc amb tu no em prenc pastilleta per dormir", [Fig MMB]
- varen començar a dir que això era un atemptat contra el seu poble i contra la seva no sé què... i bueno, i es va i es va provocar un merder, [Bany CBF]
- CBF: I i es va es va disparar perquè li varen dir que hi havia un negre en el museu de Banyoles. [Bany CBF]

- CBF: I correponents a veure'l i es va i es va i ja va estar, [Bany CBF]
- Sí Déu n'hi do. I es parla molt el castellà encara aquí. Bueno es parla molt... [Olot LRM]
- E- se guardava i es guardava massa temps, i es feia malbé [Olot LRM]
- , ell té un saque molt fort però, i... es basa casibé amb el saque, [Gir JBV]
- l'altre se li va endur dos sets i... es va acabar el partit. [Gir JBV]
- , parlen amb ells i es posen a parlar andalús, [Bisb AMC]

Formes CV

- te'n vas a Lleida i te diuen una *xuminia* de lo que aquí en diguem una *xemeneia*. [Bisb AMC]
- , i llavors tenen an allà com unes bótes de vi, i te ser- beus el vi en la bóta, eh? [Fig MMB]

C. CONJUNCIONS INTRODUCTORES D'ORACIONS SUBORDINADES

C.1 CONJUNCIÓ CONDICIONAL *SI*

Formes VC

- , però an a mi si em ve una persona amb una depressió [Fig MMB]
- Si ps, si es va perdre ja s'ha trobat, no? [Olot LRM]
- Si et posessis a comptar, doncs potser sí et surt a mil peles l'hora que jugues a tenis [Gir JBV]
- , el que si és que si es casen amb nois catalans, [Bisb AMC]

Formes CV

-

C.2 CONJUNCIÓ CAUSAL *PERQUÈ*

Formes VC

- Vénen perquè es fan massatge i es troben millor, [Fig MMB]
- , fins a... un senyor que... em fa molta gràcia perquè em diu la nena de fer fregues. [Fig MMB]
- , perquè et diré que per exemple... *escalipatxo* pot arribar fins a [Bisb AMC]
- , i és una llàstima perquè es perden les coses, [Bisb AMC]

Formes CV

-

C.3 CONJUNCIÓ TEMPORAL *QUAN*

Formes VC

- , doncs quan em vaig casar i fins que aquest no va ser una mica gran, [Gir JSPU]

Formes CV

-

D. COMPLEMENTADOR *SI* INTRODUCTOR D'ORACIONS INTERROGATIVES INDIRECTES

Formes VC

- Ara no sé si en fan gaire de teatre, abans en feien més potser.

Formes CV

-

F. ADVERBIS INTERROGATIUS INTRODUCTORS D'ORACIONS INTERROGATIVES DIRECTES O INDIRECTES

Formes VC

- ,vull dir no ho entenc com es poden arribar a a conclusions tan tan diverses i tan bestials, [Bany CBF]

Formes CV

- , mira aquesta m'agrada com va com se fa i *vinguen* i som-hi. [Bisb MPFB]

G. ADVERBIS OPERADORS QUE FUNCIONEN COM A ESPECIFICADORS VERBALS

G.1 JA

Formes VC

- , allà ja em vaig muntar de seguida, [Fig MMB]
- , després el cremem amb esplit de vi per treure tot el pèl, el rasquem i ja, ja... ja es mor, [Olot LRM]

Formes CV

- i veus tota la història i ja te fan una explicació d'aquest home [Bany CBF]
- Les pilotes me duren... tres quatre partits, amb lo qual ja me costen... [Gir JBV]
- , i... després els altres doncs vull dir ja se juguen amb el pati de l'escola, els altres entrenaments que hi han. [Gir JSPU]

G.2 ENCARA

Formes VC

- Sí fan Montecarlo, i abans encara en fan un altre, [Gir JBV]

Formes CV

-

G.3 NOMES

Formes VC

- , una cosa que només em va passar quan tenia vuit anys [Gir JBV]

Formes CV

-

H. ADVERBIS DE MODALITAT QUE FUNCIONEN COM A ESPECIFICADORS VERBALS

H.1 NO

Formes VC

- Són molt bons estudiants, no em puc queixar. [Fig MMB]
- Jo de vendre no en sé. [Fig MMB]
- , no es pot, no es pot valorar amb diners, [Fig MMB]
- , no per mi no es pot valorar, [Fig MMB]
- la senyora que ve i em diu, "Ai nena des de que vinc amb tu no em prenc pastilleta per dormir", [Fig MMB]
- , no... no em faria re. [Bany CBF]
- jo noms del porc jo no en sé pas. [Olot LRM]
- LRM: No en tenen tants. [Olot LRM]
- AMQ: No, si no es parla, no! [Olot AMQ]
- , si tu creus que jo no em mereixo tot el respecte, [Gir JBV]
- I això ja no hi pot no es pot fer-hi res. [Bisb AMC]
- No en diuen *escalipatxo*, en diuen un *gripau*. [Bisb AMC]

- , no en tenim de problemes, ells te parlaran castellà o andalús, [Bisb AMC]
- , i de fi no en fa. [Bisb AMC]
- , però lo altre no em sembla tan bé. [Bisb AMC]
- Jo no jo no... no ho conec perquè no en tinc cap a casa. [Bisb MPFB]
- No, no em dedico a fer mitja. [Bisb MPFB]

Formes CV

- CBF: E: no se sap ben bé si si el va trobar, [Bany CBF]
- AMQ: Si no se canvia la... la truita no se gira, doncs re, [Olot AMQ]
- Jo no te diré mai això ès, sinó te diré això é-, e- jo sempre te diré això ès, i no te diré això és, perquè és que ja no me surt. [Bisb AMC]
- Vols que et parli ara de rítmica de la nena? Que no se senti discriminada. [Gir JSPU]

H.2 TAMPOC

Formes VC

- I a mi tampoc em costa gaire ser soci, [Gir JBV]

Formes CV

-

H.3 Si

Formes VC

- Si et possessis a comptar, doncs potser sí et surt a mil peles l'hora que jugues a tennis [Gir JBV]

Formes CV

-

H. 4 TAMBÉ

Formes VC

- , també es va trobar un un el cos d'un negre. [Bany CBF]
- , també et costa més tornar-t'hi reenganxar. [Gir JBV]

Formes CV

- , també te fa una cosa els fetus humans [Bany CBF]

I. QUANTIFICADORS

Formes VC

- Què més et puc dir de bàsquet ? [Gir JSPU]
- , i és que com més en fas més ganes en tens de fer-ne. [Gir JBV]

Formes CV

-

J. COMPLEMENTS CIRCUMSTANCIALS DE TEMPS, LLOC, MANERA...

J.1 SN

Formes VC

- cada setmana es vénen a fer massatge, [Fig MMB]
- anys enradere es va agafar els pisos del Portal per dir-ho d'alguna manera. [Olot LRM]
- Un dia em va dir "Avui de postres menjarem [Bisb AMC]
- un moment es va despistar l'altre, [Gir JBV]

Formes CV

-

J.2 SADV

Formes VC

- te'n vas a Lleida i te diuen una *xuminia* de lo que aquí en diguem una *xemeneia*. [Bisb AMC]
- Ara no sé si en fan gaire de teatre, abans en feien més potser. [Bisb MPFB]
- un cop matat, després en mengem. [Olot LRM]
- LRM: No l'única cosa que a vegades es, es... solia guardar era... la baiona, [Olot LRM]

Formes CV

- Jo no te diré mai això *ès*, sinó te diré això *é-*, e- jo sempre te diré això *ès*, i no te diré això *és*, perquè *és* que ja no me surt. [Bisb AMC]
- , i sempre me comentava que hauria de fer un llibre sobre els localismes, [Bisb AMC]
- CBF: Però realment te posa la pell de gallina, [Bany CBF]

K. CONNECTORS TEXTUALS (SI NO, AIXÍ...)

Formes VC

- , perquè si no et prenen una mica per bruixa, [Fig MMB]
- , és que aixís et passeges perquè tabé [Olot AMQ]
- , després [matís additiu] et diuen, "Acosta'm el [Bisb AMC]
- , després [matís additiu] es troben per fer el campeó, doncs de tota la província, [Gir JSPU]
- i després [matís additiu] en tinc un altre, [Gir JSPU]

Formes CV

- Però te vas fent una idea i hi ha sales que t'agraden més, altres sales que t'agraden menys. [Bany CBF]
- LRM: Sí però se sent molt parlar lla castellà i... [Olot LRM]

L. MARCADORS DISCURSIUS O RUTINES DE PARLA (BUENO, DONCS...)

Formes VC

- i vaig dir bueno, doncs em torno a posar a treballar. [Fig MMB]
- Sí Déu n'hi do. I es parla molt el castellà encara aquí. Bueno es parla molt... [Olot LRM]
- , com que ara ho han allargat tant, doncs et trops que no, que no hi ha tot aquell bum de gent a la platja, [Olot AMQ]
- I... bueno et poses allà a la pista i jugues. [Gir JBV]
- de terra batuda doncs et pots... et mous molt millor, [Gir JBV]
- llavons et sap una mica de greu perquè dius home, [Gir JBV]
- , llavons et dutxes i ja has acabat. [Gir JVB]

Formes CV

- Llavors se reuneixen tots els veïns del carrer, [Fig MMB]
- Alguns varen fer ja te dic una samarreta [Bany CBF]
- que en allà dintre ja te dic hi ha de tot, [Bany CBF]
- la veritat és que ja te dic són sales diferents que no tenen [Bany CBF]
- LRM: Bueno se separa per parts... [Olot LRM]
- , però... esclar te vas normalitzant, [Bisb AMC]
- , de totes aquestes paraules ja te dic els meus fills que ja són una altra generació, [Bisb AMC]

- , les que parlen en castellà me refereixo, [Bisb AMC]
- , i esclar lla te trobes doncs que per un cantó és molt a la vora de Girona [Gir JSPU]
- , bueno no tenia la intenció d'anar-hi la veritat, i llavors me vaig... [Gir JBV]

M. SUBJECTE

Formes VC

- I ell es va poguer escapar. [Bany CBF]
- El càmping es diu Jungamar. [Olot AMQ]
- Tot això es guarda. [Olot LRM]
- Si és que el català es continua parlant. [Bisb AMC]
- si després veus que la persona et fa aixís li dius [Bisb AMC]
- La gent es pensa que sí, [Bisb AMC]
- perquè cada any jo em penso que hi ha més botigues de ceràmica, [Bisb MPFB]
- , el Banyoles es vol fusionar, [Gir JSPU]

Formes CV

- A vegades en Lluís me renya perquè, [Fig MMB]
- quan t'hi porten a certa edat te fa por el museu, el museu te fa por, [Bany CBF]
- Les pilotes me duren... tres quatre partits, amb lo qual ja me costen... [Gir JBV]
- , i si jo me trobés amb els meus fills pel carrer, [Bisb AMC]
- , no en tenim de problemes, ells te parlaran castellà o andalús, [Bisb AMC]

N. POSICIÓ INICIAL D'UNA ORACIÓ JUXTAPOSADA (casos en què l'informant no fa una pausa llarga entre el clíctic i el mot precedent)

Formes VC

- Ara aquest any no, em fa l'efecte que no van pas córrer, no? [Olot LRM]
- No en diuen *escalipatxo*, en diuen un *gripau*. [Bisb AMC]
- estava amb estat i em cuidaven molt, em van portar una cadira i tot. [Fig MMB]

Formes CV

- Te van quedant te van quedant, és que vulguis que no, te queden. [Bisb AMC]

O. POSICIÓ POSTERIOR A UNA ORACIÓ SUBORDINADA ADVERBIAL

Formes VC

- Tu quan facis això a la universitat et diran "Ei Maria Pilar [Fig MMB]

Formes CV

- , jo com estudiava me deien, "En castellano, eh?" [Bisb MPFB]
- quan t'hi porten a certa edat te fa por el museu, el museu te fa por, [Bany CBF]

P. POSICIÓ POSTERIOR A UNA DISLOCACIÓ

Formes VC

- , d'Hamburg em sembla que fan, [Gir JBV]

Formes CV

- lo que an a mi me molesta una miqueta, [Bisb AMC]

10.2.1.2 LLISTAT DELS CLÍTICS RESTANTS

CLÍTICS PRONOMINALS SINGULARS
PROCLÍTICS

ACUSATIU MASCULÍ

- (.) fins kə no ɫ 'tenz 'ðɔnz no 'parəs (.) [LFA Fig]
- əlz 'nanuz no l 'βejən 'maj [MMBS Fig]
- (.) j əl 'βa mə'ta (.) [CBF Bany]
- (.) əl kə're s'kələs 'piəz əɫ truβə'riəs 'pwes pu'zan (.) [SPM Puig]

- pər'mis pər əmbəlsə'ma l j əmpur'tarsə l (.) ɔ si ɫ 'βa kum'pra (.) [CBF Bany]
- unə 'mikə 'raru kə l kum'pres [CBF Bany]
- (.) əl pətru'sinə lə zənərəli'tat (.) [JSPU Gir]
- (.) əɫ pur'tem ə'ɫa j ðəs'prez əɫ mə'tem [LRM Olot]
- dəs'prez əl krəm'em [LRM Olot]
- (.) əls kə ɫ 'βan uryəni'dza (.) əls k i 'βan pərtisi'pa (.) [DFM Bisbal]
- (.) kə no l 'fem sər'βi psu,lutə'mem pə 'rəs (.) [DFM Bisbal]
- lu kə 'pasə kə l pri'me l 'βa γwə'na 'larson [JBV Gir]

ACUSATIU FEMENÍ

- kə lə 'βaz məntə'nin [LFA Fig]
- lə 'tegnikə no lə sə'βem 'pa 'γajrə [LRM Olot]
- (.) 'za z əl sə'γo'n an kə lə 'fem (.) [DFM Bisbal]
- si lə βu'lem ɔ 'no (.) [DFM Bisbal]
- si lə βu'lew 'kwan əs'tiγi stə'ra (.) [MPFB Bisbal]
- (.) kə lə ku'nɛʃ 'mo:ɫtə 'zɛn (.) [AMM Puig]
- əɫə'βɔnz lə kum'praβən ən ə'ɫa [AMM Puig]
- (.) kə lə 'βaj kum'pra ŋ'dorə pər 'sert (.) [PVN Puig]

DATIU

- (.) 'ja ɫi 'βa 'βe kumpə'na l pər'ke ɫi ə'γraðə zu'γa fub'bəl [JSPU Gir]
- (.) ɫi 'βa ði'fa rmə'men ɫi 'βa ði'fa 'tropəs (.) [SPM Puig]
- li γrə'daβə k əsti'γesis (.) [NCC Ripoll]
- (.) i li ðəstru'saβən (.) [PPC Olot]
- lə 'zɛn li 'a γrə'dad 'mol (.) [DFM Bisbal]

LOCATIU HI

- kə no j 'βa niŋ'gu (.) 'no 'si k i 'βa (.) [LFA Fig]
- kə ɫi aziz ð ə'nari 'fiz ðə ,sotə'ma 'sats (.) [MMBS Fig]
- k i 'te 'kwatrə 'kips (.) [JSPU Gir]
- lə 'zɛŋ də lə 'βilə j 'βa βə'da (.) [SPM Puig]
- lə pri'merə 'torə k i 'βa 'βe [SPM Puig]
- (.) i tu'təm i 'pɔzə 'γre (.) [AMM Puig]

- (.) ən ə'ki i 'pɔzən 'molz ðəs'patʃus [AMM Puig]
- (.) əls kə l 'βan uryəni'dza (.) əls k i 'βan pərtisi'pa (.) [DFM Bisbal]
- pər məj'naðə 'si 'k j ε 'nad 'zɔ (.) [MPFB Bisbal]
- (.) 'no j 'tenən 'rɛz ə 'feri (.) [JBV Gir]
- ʌə'βɔrən 'si kə lz βəw'raz əŋ 'formə j'ɣwal kə l 'sɛrzi βru'yərə j 'βa 'nari (.) [JBV Gir]
- kə 'zɔ 'ðik k i 'βiə: k i 'βi 'aɪz ənrə'dərə [PGG Bany]
- (.) kə k i 'βatʃ ə'na (.) 'bwenu k i 'βiə 'nad 'baɪz βə'ɣaðəs [BCC Col]

NEUTRE HO

- no w 'se (.) [LFA Fig]
- (.) i k u a 'fet (.) [JPO Fig]
- (.) 'bale 'ðɔnz no w 'pɔdʒ βəlu'raru (.) [MMBS Fig]
- (.) pər'kɛ s kə 'jɔ no mə n ə'ðonu kə lzə 'ðik (.) 'tu 'si kə w əŋ'tenz i 'si k u 'βɛws 'prɔ 'zɔ lz 'βadʒ ði'yɛŋ kɔm [AMC Bisbal]
- kə w 'βadʒ ðə'ʃa [JSPU Gir]
- 'totə lə 'βiðə w ε 'fet (.) [JSPU Gir]
- (.) 'ja li 'βa 'βe kumpə'na l pər'kɛ lj ə'ɣraðə zu'ɣa fub'bɔl i w əŋ'ten (.) [JSPU Gir]
- (.) k u 'klaβəŋ 'tot [JOIG Col]
- j u ku'nɛg 'be (.) [SPM Puig]
- ə'ʃɔ 'si k u 'fas (.) [PVN Puig]
- (.) u 'pɔrtən 'mol ərəl'at pər'kɛ m: (.) [AMM Puig]
- sj əŋ'karə w kuŋti'nuə si'yem 'prɔ (.) [LRM Olot]
- u kuməŋtə're 'ʃis (.) [DFM Bisbal]
- no 'se 'kɔm w ə'ɣwaŋtən (.) [MPFB Bisbal]
- uŋ 'tiu k u 'βɔl iŋtəŋ'taru j no 'pɔt (.) [JBV Gir]
- 'finz i 'tot əŋ'karə w pər'laβə m: əm 'zɛn [PGG Bany]
- 'prɔβə səŋ'tifikəs k u ə'firmən [PGG Bany]
- 'arə fə'ran um pə'setʃ kə w 'tenəŋ 'tot ə'ʃəkət (.) [AMQ Olot]
- (.) 'fa 'mol'z aŋʃ k u 'fem (.) [NCC Ripoll]

ENCLÍTICS

1A PERSONA

- ə'kɔstə m [AMC Bisbal]
- əs'koɫtə m 'te wŋ əβəŋ'tadʒə [LFA Fig]
- (.) 'donə m 'alyu 'no (.) [OGP Ripoll]
- (.) 'diyə m (.) [OGP Ripoll]
- əs'koɫtə m 'pwez nəsəsi'təm əl'ɣu kə lz j əs'pliki [SPM Puig]
- 'unə rəkətə 'ðu'r aɪz i 'paŋʃ (.) i: əs'koɫtəm (.) [JBV Gir]
- 'sensə 'βɛrmə ð ə'ʃəkə [LFA Fig]

- pər no ŋfi'larmə [AMC Bisbal]
- əl 'basket əl kə'zarmə (.) [JSPU Gir]
- (.) i 'bat̪ pu'zarmə [JCOP Col]

2A PERSONA

- (.) imə'zinə t (.) [CBF Bany]
- (.) əs'perə t ə 'βɛwrə 'kəm 'ba 'ʃo (.) [SPM Puig]
- əs'perə t ə 'βerə (.) [SPM Puig]
- (.) 'mol 'mol 'mol imə'zinə d də sə'tantə'ðos [PVN Puig]
- (.) əs'perə 't arə 'ʃo 'ja 'no j pən'saβə (.) [NCC Ripoll]
- lə ku'markə ŋ'karə ðu'naβə pusiβili'tadz 'no ðə kə'ðatə (.) [PPC Olot]
- 'erə 'mes 'fasil̪ də kum'pra d 'mez βə'rad də kum'pra d 'mez βə'ratu (.) də kum'pra 't unə 'kazə (.) [AMM Puig]
- (.) əi'λantə ðəl su'roλ əks'tern (.) [LFA Fig]
- sən'tirtə 'βe m 'tu mə'teʃə (.) [MMBS Fig]
- (.) əkspli'kartə 'ʃo (.) [AMC Bisbal]
- pər pə'ɣartə: 'kwatrə tuŋtə'riəz ðə ðiβər'tirtə j [JOIG Col]
- (.) 'no 'se 'kɛ 'mez 'ðirtə (.) [OGP Ripoll]
- 'ja no 'se 'kɛ 'mez 'ðirtə . [SPM Puig]
- (.) 'jo 'semblə 'k az ðə kum'partə (.) [PVN Puig]
- (.) pu'ðe 'no pər 'ðirtə lə βərsəlu'nətə ðə βərsə'lonə (.) [NTA Gir]
- (.) 'es 'fertə 'sosi 'kestəs 'kozəs [JBV Gir]
- lu 'k ɛs 'ka'r ɛs 'fertə 'sosi ðəls 'klups (.) [JBV Gir]
- 'no sə'βriə 'kɛ 'ðirtə ðəl 'klimə 'ɛ (.) [PGG Bany]
- l əm'bjɛŋ kə 'j a | 'bɛwr u (.) əŋ'karə kə nu'me 'siyi sən'tartə 'λa m un: (.) [NCC Ripoll]

REFLEXIU DE 3A PERSONA

- (.) lə 'zen ə ðiβər'ti s təm'be βə'niən ə'ki (.) [AMM Puig]
- (.) i: əs'taŋ kumən'san ə: əskəm'pa 'z ja: | [JST Bany]
- 'arə s'tan iŋtən'tan əskəm'pa s pər tərə'ɣonə [JST Bany]
- dɔns pər 'narsə fur'man (.) [dɔns per anar-se formant] [JSPU Gir]
- pər ɣwə'narsə lə 'βiðə 'no (.) [JOIG Col]
- ə pər ðiβər'tirsə (.) [JOIG Col]
- (.) də piŋ'tarsə j ðə βəs'tirsə (.) [de pintar-se i de vestir-se] [OGP Ripoll]
- lə βiz'βal pər 'fersə 'kab də ku'markə (.) [DFM Bisbal]
- 'kla 'βanz ðə ðə tru'barsə ,kwalsə'βəl sur'prezə 'no (.) [NTA Gir]

PARTITIU

- (.) ni 'koŋtu tə'nirnə 'kap (.) [LFA Fig]
- no m ətrə'βɛʃu ə 'ðirnə 'muzikə [LFA Fig]
- (.) tə'nirnə 'mols [JOIG Col]

- i 'βem lu'γarnə 'unə j nz 'βa 'fe 'moltə 'γrasjə (.) [NTA Gir]
- 'tot i sə'βernə 'mez i 'tod lu kə 'βulyis [JBV Gir]
- 'mez 'yanəz əŋ 'tenz ðə 'fernə (.) [JBV Gir]

ACUSATIUS MASCULI

- (.) kə tu 't an ənsə'nat ə ðəzəru'la l (.) [MMBS Fig]
- pər'mis pər əmbəlsə'ma l j əmpur'tarsəl (.) ə si l 'βa kum'pra (.) [CBF Bany]
- pər 'na l əntə'ra n əl 'sew 'pəpplə (.) [CBF Bany]
- (.) 'ja li 'βa 'βe kumpə'na l pər'ke lj ə'γradə zu'γa fub'bəl i w əŋ'ten (.) [JSPU Gir]
- 'dɔns pur'tantəl əlz ðəspləsə'mens (.) tur'nantəl ə 'kazə 'seβə [JSPU Gir]
- d əl'γunə mən'erə ə: kuj'dantəl 'no (.) [PGG Bany]
- ə pə'sa l | pə'sa l 'fərə [PPC Olot]
- 'pug də'jarlu ŋ 'diə: (.) [JOIG Col]

ACUSATIUS FEMENI

- i no tu'karlə 'no (.) [JBV Gir]

DATIUS

- ə'nali ðu'nan [SPM Puig]
- pər ðu'narli 'mizə 'βɔltə [LFA Fig]
- əl munə'ðeru pər ðu'narli 'alyu [OGP Ripoll]
- prə'γuntə li ə lə sə'γonə [MPFB Bisbal]

LOCATIUS HI

- ə'kaβəs pə'santɪ 'totə lə 'nit [LFA Fig]
- kə 'j aziz ðə'nari 'ʃiz ðə 'sotə'ma 'sats (.) [MMBS Fig]
- 'j a ð ə'βerj unə nurməlidzə'sjo (.) [AMC Bisbal]
- 'nari 'kabz ðə sə'manəz i: [JOIG Col]
- no 'βa pu'de 'nari . [SPM Puig]
- (.) no 'kaβə ð ə'βeri 'unə 'βənə sɪŋtu'niə . [SPM Puig]
- (.) pər əsis'tiri nu'zatrəs (.) [LRM Olot]
- 'l ałtrə 'ðiə 'βadz 'nari (.) [PPC Olot]
- (.) i 'βiə ð ə'βeri: [DFM Bisbal]
- 'bem əs'tari 're 'trez ə 'kwatrə 'ðiəs [NTA Gir]
- 'si 'si 'βem 'nari wənə 'nit i 'tal [NTA Gir]
- 'bem əs'tari 'kwatrə ə 'siŋ 'diəs (.) [NTA Gir]
- βu'tiyəs kə no 'pɔdʒ ni ŋ'trari pər'ke 'soŋ kə'risiməs [NTA Gir]
- (.) 'bem əs'tari 'trez ə 'kwatrə 'ðiəz ə 'samj frən'θisko (.) [NTA Gir]
- no tən'niə l iŋtən'sjo ð ə'nari lə βri'tat [JBV Gir]
- (.) 'no j 'tenən 'rez ə 'feri (.) [JBV Gir]

- ʎə'βɔrən 'si kə lz βəw'raz əŋ 'formə j'ɣwal kə l 'serzi βru'yerə j 'βa 'nari (.) [JBV Gir]
- (.) 'ba 'βɛri pi'lɔtəs kə no ləs tu'kaβə [JBV Gir]
- (.) 'no 'ðɛfə tə'jari əl 'zɔŋs (.) [PGG Bany]
- fi'ka ð u'fertə j 'pɛrðr i 'sɛŋtims (.) [JST Bany]
- 'tod l i'βɛrn ə'na ni (.) [NCC Ripoll]
- (.) 'es pər 'nari wŋ 'kəp i 'prəw (.) [OGP Ripoll]

NEUTRE HO

- (.) əs'tan 'mol əkustu'maðz ə pu'zaw (.) [AMM Puig]
- si az ðə jŋkurpu'raru 'tot (.) [LFA Fig]
- ðə 'βɛwrəw ə'ʃɔ (.) [LFA Fig]
- kə'pasuz ðə 'feru: əm lə 'muzik əktu'al [LFA Fig]
- (.) 'bale 'ðɔnz no w 'pɔdʒ βəlu'raru (.) [MMBS Fig]
- əŋ'karə 'naru ɣwər'ðan (.) [CBF Bany]
- (.) j u'riəŋ d əs'taru: əpu'jan 'no (.) [AMC Bisbal]
- m ə'ɣradə 'feru j ə'βaɫ 'no (.) [JSPU Gir]
- tɛ.ɔrikə'me'n erə pər prəzər'βaru (.) [PPC Olot]
- (.) də tə'nirə ə βərsə'lonə (.) [PPC Olot]
- (.) əlz mətə'ðos pər 'ðiru ð əl'ɣunə mə'nerə [LRM Olot]
- 'si 'si nu'mes pər 'ðiru ð əl'ɣunə mə'nerə [LRM Olot]
- təm'be əri'βaru 'fe (.) [LRM Olot]
- (.) tu'ka lzi l 'nasus pər 'ðiru ð əl'ɣunə mə'nerə [LRM Olot]
- (.) pər 'ðiru ð ə'kestə mə'nerə [LRM Olot]
- (.) 'em də 'feru 'tot ə zi'ronə (.) [DFM Bisbal]
- əls k u'riəm ðə ðisi'ðiru | si lə βu'lem ə 'no (.) [DFM Bisbal]
- (.) 'si pər βizi'taru 'no (.) [NTA Gir]
- 'prə 'βadʒ ðə'βaru [JBV Gir]
- uŋ 'tiu k u 'βɔl iŋtən'taru j no 'pət (.) [JBV Gir]
- pər sə'βeru [AMQ Olot]
- l əm'bjɛŋ kə 'j a | 'bɛwru (.) əŋ'karə kə nu'me 'siyi sɛŋ'tartə 'ɫa m un: (.) [NCC Ripoll]

CLÍTICS PRONOMINALS PLURALS

PROCLÍTICS

1A PERSONA

- (.) ənzə su'lem də'ʃa (.) [LFA Fig]
- (.) nzə ðu'naβəm 'ba'z ε (.) [MMBS Fig]
- (.) 'es kə nzə 'tiŋgiŋ tam 'mal kunsidə'rats (.) [AMC Bisbal]
- 'ðɔnz ənzə 'βarəm prəpə'ra (.) [AMC Bisbal]
- no nzə kurəs'pɔn [AMC Bisbal]

- ənzə səŋ'tim 'mol uryu'kozuz 'no (.) [PPC Olot]
- ənzə 'surt ə'jis [CBF Bany]
- tu nzə liəs [CBF Bany]
- (.) kə nz 'βam kə'za: j ənz əm 'barəm 'na 'siz 'mezuz ə βərsə'lonə (.) [MMBS Fig]
- (.) ənz 'βam pləntə'za tur'na fi'yerəs (.) [MMBS Fig]
- əns tiŋ'drəm də pər'ti wŋ zə'lad dəs'pres [MMBS Fig]
- no 'j a 'yajrə 'zəŋ k ənz 'βulyi ku'nəfə [MMBS Fig]
- 'ja pu'de ns pəsə'riəm [SPM Puig]
- l i'βern ənz 'ðurə 'finz əl 'mez ðə 'zup (.) [AMM Puig]
- kə nz 'βam əntretə'ni ə mi'ra rə'al'men (.) [PPC Olot]
- (.) ənz rəw'ni'm eŋtrə məj'naðə j 'tots [LRM Olot]
- (.) 'no ns 'pasi 'rəs (.) [LRM Olot]
- ə'nem ə lə 'plasə 'βewrə ls i ðə 'kas (.) 'no 'fem 'pas (.) əŋ'karə ns futə'riəm 'mal (.) [LRM Olot]
- (.) i si 'no 'ðonz əns kə'ðem ə'la (.) [AMQ Olot]
- (.) ənz 'βa ɣrə'da i: (.) [AMQ Olot]
- (.) i 'ka'ð aŋ əns tru'βem əl mə'teʃus [AMQ Olot]
- (.) əns kə'ðem ə'ki (.) [AMQ Olot]
- (.) j əns tru'βem nu'zə'lrəz i [AMC Bisbal]
- 'son lə'z unikəs kə ns 'keðəŋ 'kəm [DFM Bisbal]
- (.) ə'ʃo si ns 'fan lə βəri'an: (.) [MPFB Bisbal]
- (.) kə ns 'təkə 'unə βə'yaðə ə lə sə'manə [JSPU Gir]
- (.) k ə'kelə ns pətru'sinə l ʃəŋdaʎz i əns pətru'sinə l əki'padʒə [JSPU Gir]
- 'prə 'no nz 'βa ðu'na 'tems (.) pər'ke si 'no 'ja nz 'βiəm də kə'da wŋ 'diə 'mez ə'la j sənz rətrə'saβə 'unə 'mikə 'tot (.) [NTA Gir]
- (.) ləz 'βeɣə'z ez lu kənz 'βa ɣrə'da 'menuz ðə 'tot (.) [NTA Gir]
- i 'βem lu'ɣarnə 'unə j nz 'βa 'fe 'mołtə 'ɣrasjə (.) [NTA Gir]
- əs 'kla ns 'fejəm əl su'pa (.) [NTA Gir]
- ələ'βonz ənz 'βan əspli'ka kə j 'βiə [NTA Gir]
- əns kum'praβəm ləs 'kəzəz nu'zə'lrəs (.) [NTA Gir]
- (.) ə'la nz 'βa ɣrə'da 'mol [NTA Gir]
- ənz 'βem bə'na l pə'sifik təm'be [NTA Gir]
- ənz 'βa kri'da l ətən'sjo 'kəm: əs'taŋ [NTA Gir]
- əl zuyə'ðoz əns 'pasə kə: [JBV Gir]
- kə l 'mew 'parə nz 'βa 'fe 'səsis [JBV Gir]
- (.) ənz βə'ŋem i: (.) [NCC Ripoll]
- ə βə'yaðəz ənz ɣəs'tem [NCC Ripoll]
- (.) ənz 'βem əsəŋ'ta m uŋ 'lək [OGP Ripoll]
- ə'ki ns 'pa's unə 'kəzə [OGP Ripoll]
- də βə'yaðəz əns pu'zəm ə'la [OGP Ripoll]

-ə'ki kə ns kunə'fem [OGP Ripoll]

2A PERSONA

-'j uz 'ðik ə ləz βu'tiyəs kə 'no (.) 'no ws fikin əl 'prew 'mol 'kar: (.)
[OGP Ripoll]

ACUSATIUS MASCULI

- əl yu'βern 'βiə 'ðit kə 'si k əlzə turnə'riə [MMBS Fig]
- pər'ke lə wmeni'tad 'no ləz (.) 'jə 'trəβu k ə'ʃə m im'paktə [CBF Bany]
- βə'nələz əlzə 'βol əsti'ra pər uŋ kən'to (.) ,kwansə'βol ə'kib də
zi'ronə ləz 'βol əsti'ra pər u'n ałtrə [JSPU Gir]
- 'jə ləz 'puk utili'dza [JBV Gir]
- əlzə ku'nəfən [LRM Olot]
- 'ja ləz 'klaβə ls 'klaw: (.) [JOIG Col]
- 'no ləz 'tens [MPFB Bisbal]
- nu'zəłtrəz no nzə n əðu'nem kə ləz ði'yem (.) [AMC Bisbal]
- (.) pər'ke s kə 'jə no mə n ə'ðonu kə ləz 'ðik (.) 'tu 'si kə
w əŋ'tenz i 'si k u 'βews 'prə 'zə ləz 'βadz ði'yem kəm [AMC Bisbal]
- (.) əls 'trəβəs kom a 'restuz ðə 'serjə: [LFA Fig]
- əls ti'rəm pər 'terə [MMBS Fig]
- əlz 'naβə ðəspə'ði 'sats (.) [PPC Olot]
- əl βu'ðełz 'no ləz nətə'zəm 'pa'z ja ls pur'tem βe- 'fets (.) [LRM Olot]
- kə'βərən 'si kə ləz βəw'raz əŋ 'formə j'ɣwal kə l 'serzi βru'yerə j
'βa 'nari (.) [JBV Gir]
- 'no 'se sj əl'ɣuŋ 'diə ls təjə'ran [PGG Bany]
- (.) j əlz mə'ridz əlz ðə'fem (.) [NCC Ripoll]
- kə ləz 'βas pər'ðen [NCC Ripoll]
- (.) j əlz 'βarən j əls 'kujðən (.) [REMF Ripoll]
- (.) əlz 'βenən ə 'βewrə [REMF Ripoll]
- əβi'am si: əlz βu'liə zu'da (.) [JOIG Col]

ACUSATIUS FEMENI

- ə'λə no j 'βiə 'ki s əlzə mən'zes (.) əlzə 'βam 'be ðə kən'sa 'totəs (.) [les
mongetes] [AMC Bisbal]
- (.) əlzə 'βarən rə'na pər no 'βe sə'βut 'kəwrə ləz mun'zetəs (.) ləz
əŋdə'luzəs k ə'ki 'mai ðə lə 'βiðə ləz 'βewz əm u'n aktə (.) (les andaluses)
[AMC Bisbal]
- (.) ləz 'βarəŋ 'kəwrə 'tam 'be [les mongetes] [AMC Bisbal]
- (.) kə ləs tə'nim 'mez ə lə 'βərə (.) [AMM Puig]
- kə ləz aŋ də mə'ta (.) [AMM Puig]
- 'no ləz ði'zə'reʃu [LFA Fig]
- əns kum'praβəm ləs 'kəzəz nu'zəłtrəs (.) i ləs kuj'naβəm ə'λa l 'fok
[NTA Gir]

- 'l unik kə ləz 'βa 'fe 'βa 'sɛ: [JBV Gir]
- (.) 'ba 'βeri pi'lotəs kə no ləs tu'kaβə [JBV Gir]
- ləs 'pɔts tə'ni pər 'mol'təs 'kɔzəs (.) [JBV Gir]
- (.) ləs 'fam 'mol 'βonəs pər'ke ləs pə'tatəz ləs | ləz 'βuλən (.) [BCC Col]
- (.) ə βə'γaðəz ləz 'βɛwz 'no (.) [PPC Olot]

DATIU

- əl 'kambi əlzə sur'tiə fən'tastik (.) [als alemanys] [NTA Gir]
- (.) d əl'γunə 'formə lzi 'az ðə ðəði'ka 'mez əs'tonə (.) [LFA Fig]
- no n̄'tenəŋ 'kɛ lzi 'fatʃ (.) [MMBS Fig]
- 'no lz i 'kɛp ə'ki 'ðɪntrə l 'kap (.) [CBF Bany]
- (.) 'ez ði'fisil kə lzi 'sɛntiz 'ði [AMC Bisbal]
- (.) las kata'lanas kə lzi 'ðiwə'n e'las (.) [AMC Bisbal]
- 'no lzi pərlə'riə n̄də'lus [als meus fills] [AMC Bisbal]
- (.) 'es tru'βa s'ponsors (.) kə 'tu lzi 'faziz lə puβlisi'tat (.) [JOIG Col]
- (.) 'ez uŋ 'kastik k əl'z j am pu'zat (.) [OGP Ripoll]
- 'doz o 'trɛz 'nɔms kə l'z j aŋ kə'ðat (.) [OGP Ripoll]
- əs'kołtə m 'pwez nəsəsi'tem əl'γu kə lz j əs'pliki [SPM Puig]
- (.) 'ɛ kə 'si kə lzj əγrəðə'ra 'ʃɔ (.) [MPFB Bisbal]
- kə no lzj ə'γrəðə 'γajrə ðə 'fe 'kuə 'ki [als de Barcelona] [DFM Bisbal]
- (.) i: ə 'me'z arə l'z j am pu'zat uŋ 'kupu [AMM Puig]

ENCLÍTICS

1A PERSONA

- də'ʃɛmzə: (.) də'ʃɛmzə ðə ðə js'tɔrjəs (.) [LFA Fig]
- arə sən'tremzə m ə'ket 'temə [AMC Bisbal]
- (.) j an u'fɛrtəz ðə fuzju'nanzə m difə'renz ə'kips (.) [JSPU Gir]
- (.) j əm 'bɛz ðə kə'ðanzə 'ja lə 'pɔrtə [JOIG Col]
- (.) 'bɛm tru'βanzə wŋ 'fɔk pəl 'mitʃ (.) [NTA Gir]
- (.) no tə'ni'm ɔrə ðə kə'βanzə (.) [AMQ Olot]

2A PERSONA

- kə m ə'γrəðə sən'tiəwzə pər'la [PPC Olot]
- (.) iməzi'nɛwzə ŋ'karə wz ə 'n ɛ rəγə'lad 'do'z ɛ (.) [AMQ Olot]

ACUSATIU MASCULÍ

- (.) k əmbi'alzə 'todz əl 'lit i 'k arə 'βiŋ (.) [LFA Fig]
- (.) i 'nalzə mi'ran (.) [JOIG Col]
- si jɔ təm'be βu'liə 'na: əzu'ðalzə (.) [JOIG Col]
- (.) əlz βu'ðe'ls (.) nətə'zəlzə (.) [LRM Olot]
- əl 'tɛms pər əsku'tarluz əŋ'karə 'mez ə 'mɛs (.) [els discos] [LFA Fig]
- j ənz ən 'naβəm 'finz ə'ɣa 'ðal ə 'βɛwɾəlz ə'm unəs 'kurβəs (.) [JOIG Col]

- ə'nem ə lə 'pləsə 'βɛwɾə ls i ðə 'kas (.) 'no 'fem 'pas (.) əŋ'karə ns futə'riəm 'mal (.) [LRM Olot]

DATIU

- (.) 'si: pu'ðem tri'a lzə l 'pəs (.) [als porcs] [LRM Olot]

- (.) tu'ka lzi l 'nasus pər 'ðiru ð əl'ɣunə mə'nerə [LRM Olot]

10.2.2 DADES DE LES ENQUESTES

ELS PROCLÍTICS SINGULARS		1a p.	2a p.	3a p. refl.	Part.
		C#___#C	V#___#C	C#___#C	V#___#C
Figueres	LFB	əm	ət	əs	n
	MMB	əm / *mə	ət / *tə	əs / *sə	n
	ROS	mə	ət / tə	əs / sə	-
La Bisbal	AMC	əm / mə	ət / tə	əs / sə	n
	MPF	əm / mə	ət / tə	əs / sə	n
	DFM	əm / mə	ət / tə	əs / sə	n
Sta. Coloma	JCOP	əm	ət	əs	n
	JOIG	əm / *mə	ət / *tə	əs	n
Banyoles	CBF	əm / mə	ət / tə	əs	n
	PGG	əm / mə	ət	əs / sə	n
	ANR	əm / mə	ət	əs	n
Olot	CNT	mə	tə	əs / sə	n
	MAT	əm	ət	əs	n
	MEC	mə	ət / tə	əs / sə	n
Girona	JBV	əm / mə	ət / tə	əs	n
	CME	əm / *mə	ət / *tə	əs	n
Puigcerdà	AMM	əm	ət	əs	n
	JAN	əm	ət	əs	n
	MTE	əm	ət	əs	n
Ripoll	MCP	əm	ət	əs	n
	JTRI	əm		əs	n
	CFO	əm	ət	əs	-

* Seqüències acceptades amb una certa inseguretat.

ELS ENCLÍTICS
SINGULARS

		1a p.			2a p.		3a p. refl.		Part.				
		/ʃ/#____	/w/#____	/nt/#____	/ʃ/#____	/w/#____	V#____	/nt/#____	V#____	/ʃ/#____	/m/#____	/w/#____	/nt/#____
Figueres	LFB	mə / əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s	n # sə	n	nə	nə	nə	nə
	MMB	mə / əm	mə	m # mə	tə	tə	s	n # sə	n	ən	nə	nə	nə
	ROS	əm	mə	m # mə	ət	tə	s	n # sə	n	ən	nə	nə	-
La Bisbal	AMC	mə / əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s / sə	n # sə	n / *nə	ən	nə	nə	nə
	MPF	mə / əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s / *sə	n # sə	n	ən	nə	nə	nə / ən
	DFM	əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	sə	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	nə
Sta. Coloma	JCOP	mə	mə	m # mə	tə	tə	s	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	nə
	JOIG	mə / əm	mə	m # mə	tə / *ət	tə	s	n # sə	n	ən	nə	nə	
Banyoles	CBF	mə	mə	m # mə	tə		s	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	nə
	PGG	mə / əm	mə		tə / *ət	tə	s	n # sə	n	nə	nə	nə	nə
	ANR	mə / əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s / *sə	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	nə
Olot	CNT	mə / əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s / sə	n # sə	n	nə / ən	nə		nə
	MAT	mə / əm	mə	nt # əm	tə / ət	tə	s		n	nə / *ən	nə	nə	nə
	MEC	mə / əm	mə	m # mə	tə	tə	s / *sə		n	nə / *ən	nə	nə	nə
Girona	JBV	mə / əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	nt # ən
	CME	mə	mə	m # mə	tə	tə	s	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	n # nə
Puigcerdà	AMM	əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	-
	JAN	mə / əm	mə	-	tə / ət	tə	s	n # sə	n	ən	nə	nə	nə
	MTE	mə / əm	mə	m # mə	*tə / ət	tə	s	n # sə	n	ən	nə	nə	-
Ripoll	MCP	mə	mə	m # mə	tə	tə	s	n # sə	n	nə	nə	nə	nə
	JTRI	əm	mə	m # mə	tə / ət	tə	s	n # sə	n	nə / ən	nə	nə	nə
	CFO	mə	mə	m # mə	tə	tə	s	n # sə	n	ən / nə?	nə	nə	nə

ELS ENCLÍTICS
SINGULARS

		3a masc. acus.				Locatiu		Neutre	
		/ʃ/#____	/m/#____	/w/#____	/nt/#____	V#____	/nt/#____	V#____	/nt/#____
Figueres	LFB	lu / əl	lu	lu	lu	əj	nt # i	∇ # u	nt # u
	MMB	lu / əl	lu	lu	lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
	ROS	lu / əl		lu	lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
La Bisbal	AMC	lu / əl	lu / əl		lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
	MPF	*lu / əl	lu / *əl	lu	lu / əl	əj / i	nt # i	əw / u	nt # u
	DFM	lu / əl	lu	lu	lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
Sta. Coloma	JCOP	əl	əl	lu	lu / əl	əj / i	nt # i	∇ # u	nt # u
	JOIG	əl	əl	əl	lu / *əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
Banyoles	CBF	lu / əl	lu	lu		∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
	PGG	əl	əl	əl	lu	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
	ANR	əl	lu	lu	lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
Olot	CNT	lu / əl	əl	lu	lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
	MAT	əl	əl	əl	əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
	MEC	lu / əl	lu / əl	lu / əl	lu / əl	∇ # i		∇ # u	nt # u
Girona	JBV	əl	lu	lu	lu / əl	-	nt # i	∇ # u	nt # u
	CME	əl	lu	lu	lu / əl	∇ # i	nt # i	∇ # u	nt # u
Puigcerdà	AMM	əl	əl	əl	əl	-	nt # i	∇ # u	nt # u
	JAN	əl	lu	lu	lu / əl	-	nt # i	əw / u	nt # u
	MTE	lu / *əl	lu	lu	lu / əl	əj / i	nt # i	əw	nt # u
Ripoll	MCP	əl	lu / əl	lu / əl	əl				
	JTRI	əl	lu / əl	lu	lu / əl	∇ # i		∇ # u	nt # u
	CFO	əl / lu	lu / əl	lu / əl	lu		nt # i	∇ # u	nt # u

ELS PROCLÍTICS
PLURALS

		1a p.			2a p.			3a p. masc. acus.		3a p. fem. acus.		3a p.dat
		V#_#C	C#_#C	V#_#/s/	V#_#C	C#_#C	C#_#/s/	___#C	___#/s/	___#C	___#/s/	___#C
Figueres	LFB	ns /*nzə	əns	ns	ə # ws	us	us	əls /əlzə	əls	ləs	ləs	əlzi
	MMB	ns	əns	ns	ə # ws	us	us	əls	əls	ləs	ləs	əls / əlzi
	ROS	ns / nzə	əns	ns / nzə	bus (?)	us / bus	us / uzə	əls/*əlzə	əls	ləs	ləs	əlzi
La Bisbal	AMC	ns / nzə	ns / nzə	ns / nzə	ə # ws	us / *uzə		əls	əls / əlzə	ləs	ləs	əlzi
	MPF	ns /*nzə	əns	ns /*nzə	ə # ws	us	us /*uzə	əls		ləs	ləs	əls
	DFM	ns / nzə	əns	ns / nzə	ə # ws	us	us / *uzə	əls /əlzə	əls / əlzə	ləs	ləs	əlzi
Sta. Coloma	JCOP	ns / nzə	əns	ns / nzə	ə # ws	us / uzə	us / uzə	əls /əlzə	əls / əlzə	ləs	ləs	əlzi
	JOIG	ns	əns	ns / nzə	ə # ws	us	us	əls /əlzə	əls / əlzə	ləs	ləs	əlzi
Banyoles	CBF	ns / *nzə		ns / nzə	°ws/wzə	us	us	əls /əlzə	əlzə	ləs	ləs	əlzi
	PGG	ns	əns	ns	ə # ws	us	us	əls /əlzə	əls / əlzə	ləs	ləs	əls
	ANR	ns / nzə		ns / nzə	ə # ws	us	us / *uzə	əls /əlzə	əls / əlzə	ləs	ləs	əlzi
Olot	CNT	ns / nzə	əns / ənzə	nzə	ws/wzə	us	us / uzə	əlzə	əlzə	ləs	ləs	əlzi
	MAT	ns / nzə		ns / nzə	ə # ws	us	uzə	əls	əlzə	əlzə /əls	ləs	əlzi
	MEC	ns / nzə	əns / ənzə	nzə		us	uzə	əls /əlzə	əlzə	ləs	ləzə	əls
Girona	JBV	ns	ənzə	nzə	ə # wzə	uzə	uzə	əlzə	əlzə	ləs	ləs	əlzi
	CME	ns	əns/*ənzə	ns / *nzə	ə # ws	us	us	əls	əlzə	ləs	ləs	əlzi
Puigcerdà	AMM	ns	əns	ns / nzə	ə # ws	us	us / uzə	əls	əls / əlzə	ləs	ləs / ləzə	əlzi
	JAN	ns	əns	ns	ə # ws	us	us	əls	əls	ləs	ləs	əlzi
	MTE	ns	əns	ns / *nzə	ə # ws	us	us	əls	əls / *əlzə	ləs	ləs	
Ripoll	MCP											
	JTRI	ns	əns	ns / nzə	ə # ws	us	us / *uzə	əls	əls / əlzə	ləs	ləs	əls /*əlzi
	CFO	ns / nzə	əns	ns / nzə	ə # ws	us	us	əls	əlzə	ləs	ləs	əls / əlzi

ELS ENCLÍTICS
PLURALS

		1a p.				2a p. sing.			3a p. fem. acus.				
		V#____	/ʃ/#____	/w/#____	/nt/#____	/m/#____	/ar/#____	/nt/#____	/ʃ/#____	/m/#____	/w/#____	/ar/#____	/nt/#____
Figueres	LFB	ns	əns	nus/wnzə	nus/nzə	bus	βus/wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
	MMB	ns	nus	nus	n #nus	bus	ar # βus	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
	ROS	ns	əns	nus	n #nus	bus	βus/*wzə	m # bus	ləs/ələs		ləs	ar # ləs	ləs / ələs
La Bisbal	AMC	nzə	əns	nus/wənzə	nus/nzə		βus/wzə	m # buzə	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
	MPF	ns /nzə	əns	nus/wənzə	nus/nzə		βus/wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
	DFM	ns	nus / əns	nus/wənzə	nus/nzə		βus/wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ələs
Sta. Coloma	JCOP	ns	əns	nus/wnzə	nzə	bus	βus/wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
	JOIG	ns	əns	nus	nus/əns	bus	βus/*wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ələs
Banyoles	CBF	ns	əns	nus	n #nus				ləs	ləs	ləs	ar # ləs	əlzi
	PGG	ns	əns	nus	n #nus		βus/wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	lɛə / ləs	ləs
	ANR	ns /nzə	əns	wənzə	n #nus	bus	βus/*wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs / ələs
Olot	CNT	ns /nzə	əns	nus/wnzə	nus/nzə	bus	βus /wzə		əlɛə	ləs /əlɛə	ləs	ar # ləs	ələs
	MAT	ms	əms	nus/wnzə	nzə		wzə	ntus	ləs	ləs	ləs	a # ləs	ələs
	MEC	ns /nzə	ənzə	nus	nus/nzə		βus /wzə		ləs/ələs	ləs /ələs	ləs	ar # ləs	ləs / ələs
Girona	JBV	ns	ənzə	w # nzə	n #zə		ar # βus	m # bus	ləs	ləs	ləs	a(r)#ləs	nt # ələs
	CME	ns	nus/*əns	w # nus	n #nus		ar # βus	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
Puigcerdà	AMM	ns	əns	w # əns	nus /nzə		a # wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	nt # ələs
	JAN	ns	əns	nus	nus /nzə		a # wzə		ləs	ləs	ləs	a # ləs	ləs
	MTE	ns	nus / əns	nus	nus /nzə		βus /wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs
Ripoll	MCP												
	JTRI	ns /ms	əns /əms	nus	nus		βus /wzə	m # bus	ləs			a(r) # ləs	ləs
	CFO	ns	nus / əns	nus	nus		βus /wzə	m # bus	ləs	ləs	ləs	ar # ləs	ləs / ələs

ELS ENCLÍTICS
PLURALS

		3a p. masc. acus.						3a p. dat.				
		V#__#C	V#__#/s/	/ʃ/#__	/m/#__	/w/#__	/nt/#__	V#__	/ʃ/#__	/m/#__	/w/#__	/nt/#__
Figueres	LFB	ls	ls	lus / əls	əls	əls	əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
	MMB	ls	ls	lus / əls	lus	lus	lus / əls	lzi	əlzi / lis	əlzi	əlzi	əlzi / lis
	ROS	lzə	ls / lzə	lus / əls	lus	lus	lus / əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
La Bisbal	AMC	lzə	lzə	lus / əls		lus / əlzə	lus / əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
	MPF	ls / lzə	ls / lzə	lus / əls	lus	lus	lus / *əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
	DFM	lzə	ls / lzə	lus / əls	əls	lus	əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
Sta. Coloma	JCOP	ls / lzə	ls / lzə	əls	lus / əls	əls	əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
	JOIG	lzə	ls / lzə	əls	əlz(ə)	wəlzə	əls	lzi	əls	əlzi	əlzi	əlzi
Banyoles	CBF	lzə	ls / lzə	əls	əlzi	lus / əls	lus / əls	lzi	əlzi	ləzi	əlzi	əlzi
	PGG			əls	lus / əls			lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
	ANR	lzə	ls / lzə	lus / əls	lus / əls		lus / əls	lis / lzi	lis / əlzi	əlzi	lis / əlzi	əlis / əlzi
Olot	CNT	ls	ls / lzə	əls	əlzə	zəls	əlzə	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
	MAT	ls	ls	əls	əls	əls	əls	lzi		əlzi	əlzi	əlzi
	MEC	lzə	lzə	əls	əlz(ə)	wəlzə	əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
Girona	JBV	lzə	lzə	əlzə	əlzə	lus/*əlzə	əls / əlzə	lzi	əlzi/luzi	əlzi/luzi	-	nt # əlzi
	CME	ls	ls / lzə	lus	lus	lus	lus	lzi	əlzi	əlzi/lis	əlzi	əlzi
Puigcerdà	AMM	ls	ls	əls	əls	əls	əls	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	-
	JAN	ls	ls	lus / əls	lus / əls			lzi	əlzi	əlzi	əlzi	-
	MTE	ls	ls	lus / əls	lus	lus	lus	lzi	əlzi	əlzi	əlzi	əlzi
Ripoll	MCP							lzi	əlzi / lis	əlzi / lis	əlzi / lis	əlzi / lis
	JTRI	ls	ls	əls	lus / əls	lus	lus / əls					
	CFO	ls	ls	lus / əls	lus	lus	lus / əls	lzi	əlzi	əlzi	lzi	əlzi

10.2.3 DADES DE L'ALDC¹⁷⁰

10.2.3.1 ELS PROCLÍTICS SINGULARS

10.2.3.1.1 CLASSIFICACIÓ SEGONS EL CONTEXT FONÈTIC

10.2.3.1.1.1 CONTEXT FONÈTIC ANTERIOR AL CLÍTIC

A. PAUSA + CLÍTIC + VERB

Formes VC

- || əŋ 'trewən lə məj'tat | [MC 15]
- | əŋ 'diwən əl əl də're ðiw'menʒə ðə ,karnə'βal | [MC 16]
- | əŋ 'diwən əl di'zəw 'ɣras | [MC 16]
- ¹ əŋ 'deʃə 'pɔ^k | [MC 16]
- | əs 'tirə pər 'keɫə 'plasə 'mun | [MC 16]
- | əŋ 'tenə'n unəs ¹ kə 'kɛts kə 'ðɔrmən əβ uŋ 'kam | [MC 18]
- | əz 'βam pu'zan ləs p^o'rɛts ¹ 'kɔ'm unə kə'zetə | [PLA 28]
- əl ku'niɫ sur'ti əmpi'pad də pər 'ɫa ¹ i: əs fi'kaβə ðə ¹ də rəβu'tiŋtəs ¹ əs fi'kaβə 'dinz ðəl bu'ke ¹ [BaSS 30]
- || əz 'ɫawrə lə 'terə | 'ja prəp'raðə pər səm'bra || sə 'sembərə l 'blat || [O 33]
- | i 'kɔn: 'za 'markə kə 'βɔl tur'na: ¹ də'ɫɔ ¹ kə sə ɫə'βɔn sə fɪrðə'riə | əs 'tɔrnə ðəstə'pa | sə 'tɔrn um'pli ðə ¹ də βi'ɫaðə | [O 36]
- ə 'sam 'pɛrɛ | əs 'fa ¹ unə 'fɛstɛ | ɛ: ? | i əs 'fa unə prɪŋfə'so kə 'βɔl^{te} ¹ əl 'pɔbbɛl | [ROS 38]
- | əs 'trew | i əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ əjɣə | əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ əjɣə pər'ke | əl 'kanəm | 'ɛɫ mə'te'ʃ sə ðəs'prɛŋgi ðə lə kər'muʃə | əs 'pɔrtə | ə: lə 'kazə | [BAN 47]
- | sə 'trɛŋkən ləs kər'muʃəs | i əz 'ba | əz 'βa ðə'ɫɔz əz 'βa trə'ɣɛn | [BAN 47]
- || əl: əl 'βi | əs 'fa | 'nan ə βus'ka: | ləs: | əl rə'ims kə z 'ðiw | əl rə'ims | i | əs 'pɔzə | əs 'pitʃən | i əs 'pɔzən ən əl 'kup | [BAN 48]
- | əs 'trew | j əs 'pɔzə | [BAN 48]
- | əz 'βa 'na rətur'nan | [PRIV 46]
- | i pə lə'z aləz ¹ əm 'ba skə'pa wənə 'pɔtə | [PRIV 46]
- | əm 'ba ðu'na wən ur'paðə 'ki ¹ ə'ki l 'bɛntrə | əmb ə'keɫs: | 'gəŋʃus kə 'fan | j əm 'ba trəβə'sa ¹ əl zər'sej | əm 'ba trəβə'sa lə kə'mizə | əm 'ba trəβə'sa lə lə kəmi'zetə | j əŋ'karə m 'ba rə'ja 'fɔr^t ¹ ə'ki ən ə ¹ ən əl 'bɛntrə | [PRIV 46]

¹⁷⁰ Les transcripcions que s'inclouen en aquest apartat s'han mantingut fidels a les que apareixen a l'ALDC. Aquestes transcripcions solen contenir els símbols [] i [], que indiquen separacions mitjanes i majors entre grups fònics, respectivament.

- | ət trə'βe's astə l sə'zi¹ ə'keɫə rə'jaðə j ət pu'diə mə'ta || [PRIV 46]
- | əm 'pənsu kə 'si | [PRIV 46]
- || əŋ di'yem əl 'teɫ də lə 'kət | [MER 13]
- | ələ'zərəz əl¹ səri'γət ə'keɫ si z 'βuɫ | əs 'fa βu'li | [MER 14]
- | əs pu'zəβə u^ə 's 'pɔzə | 'soβrə 'ð unə 'pɔs^t | [MER 14]

Formes CV

- || əl | əl |karnə'βal sə ku'mensə || sə ku'mensə l pri'me ðə 'l aŋ | [MC 16]
- || əl nə'teʒən¹ 'totə lə 'fardə nə 'fam pi'lɔts¹ kum'pɔstəs | nə 'faŋ kum'pɔstəs¹ [MC 20]
- || əz 'kawrə lə 'terə | 'ja prəpə'raðə pər səm'bra || sə 'sembərə l 'blat || [O 33]
- | i 'kɔn: 'za 'markə kə 'βɔl tur'na: ¹ də'ɫɔ¹ kə sə ɫə'βɔn sə furdə'riə | 's 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə¹ də βi'ɫaðə | [O 36]
- | mus 'fej un sə'nal | kə ɫə'βə sə krə'maβe | sə krə'maβə m 'kəje | [ROS 40]
- | sə 'trɛŋkən ləs kər'muʃəs | i əz 'ba | əz 'βa ðə'ɫɔz əz 'βa trə'ɣen | [BAN 47]
- | ə'ki ŋ'frɔŋ dəɫ ɫəm'briyu¹ mə 'βa 'fo'tr unə rə'jaðə kə ŋ'karə rə'zəβə 'səŋ | [PRIV 46]
- || sə¹ 'fa 'mez ɣru'ʃuðə | [MER 13]

B. VOCAL + CLÍTIC + VERB

B.1 VOCAL ə + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- | də 'klɔβəz ðə 'suru 'astə ðə 'fustə n i 'a kə ŋ 'fan | [MC 15]
- | ləz 'βeɫəs | 'tenən || 'tenən əl 'maskləs | kə ŋ 'diwən bə'bɔts | [MC 15]
- | əŋ'tran lə ku'rezmə m 'pɔðəm 'paz mən'za | [MC 16]
- | i li 'pɔz i 'l atrə 'baðə lə 'βokə | kə m 'βɔl 'mes | 'mirə | 'aw ! | [MC 16]
- | i 'tenən um 'pal | kə ŋ 'diwən əl kuʃi'net | kə 'no z βə'rezi l 'fək | [MC 18]
- | i 'tenən ə'keɫə ɫi'terə¹ kə ŋ 'diwən lə ɫi'terə | ə'ɫɔ kə 'zawən || [MC 18]
- || lə βə'rakə (...) | 'atrəs kə s 'faŋ 'tod də 'peðrə | [PLA 28]
- | um mur'te kə ŋ di'em | [O 31]
- | i 'βe kə t 'keðə 'tot | 'tot un də'ɫɔs | [O 31]
- ¹ 'una rəpul'saðə¹ kə ŋ 'deʒəm¹ [O 33]
- | 'prɔ pri'me li trə- li trə'βiən lə 'pələ | l əs'kɔʃə kə ŋ 'deʒəm || [O 34]
- | sə li 'fikə βi'ɫaðə¹ əl 'sɛŋtru | i: lu kə z 'ɣas't es pri'me lu ðə 'ðiŋtrə¹ 'kəje 'primə | [O 36]
- || əɫə'βɔnz 'βe: | trəβə'ja ən əl kə'len | əɫə'βɔnz¹ 'biŋgə | rəskəɫə'za kə ŋ 'diwən¹ əb un rəm'pins¹ rəm'pi'na lə 'terə | [O 36]

- | 'eʒ unə 'fejɲə kə s 'fa l iŋtəm'peri ¹ i 'es | [O 36]
- | i ðə mə'nərə kə z 'βa zmurtə'in əl 'fək | [O 36]
- | si 'eʎ no tə'lajə | si lə 'pilə s fur'de | l əndə'ma w trəpə'riə 'tot | [O 36]
- | 'unə 'peðrə 'mol 'ɣrəsə kə ŋ di'em əl 'mɔrt | [ROS 39]
- | 'unə 'rampə kə s 'fa ðə mətə'rjal | [ROS 39]
- | j əm əm'prez əs 'pasə pər unə: 'aɫrə 'kozə kə ŋ 'diwə'n unəz 'βaɣəs | [BAN 47]
- || əl: əl 'βi | əs 'fa | 'nan ə βus'ka: | ləs: | əl rə'ims kə z 'ðiw | əl rə'ims | i | əs 'pɔzə | əs 'pitʃən | i əs 'pɔzən ən əl 'kup | [BAN 48]
- || pər dəz'ɣrasjə m 'batʃ 'fe mal'be | 'l uj 'dret | [PRIV 46]
- || j əm 'batʃ tru'βa wnə βə'ɣaðə || k əŋ'karə m rə'kɔrðu ðəl 'pwest un't erə | [PRIV 46]
- | əm 'ba ðu'na wn ur'paðə 'ki ¹ ə'ki l 'bɛŋtrə | əmb ə'keʎs: | 'gəŋʃus kə 'fan | j əm 'ba trəβə'sa ¹ əl zər'sej | əm 'ba trəβə'sa lə kə'mizə | əm 'ba trəβə'sa lə lə kəmi'zetə | j əŋ'karə m 'ba rə'ja 'fɔr ¹ ə'ki ən ə ¹ ən əl 'bɛŋtrə | [PRIV 46]
- | 'fa wm mə'to ¹ 'fa l bru'sat kə ŋ di'em | bru'sat ¹ ə'ki ŋ di'em | [MER 14]

Formes CV

- || əl nə'teʒən ¹ 'totə lə 'fardə nə 'fam pi'lɔts ¹ kum'pɔstəs | nə 'faŋ kum'pɔstəs ¹ [MC 20]
- | i ʎə'βəntə sə 'pɔzə 'ʎa 'ðintrə j əl 'βas | [O 31]
- | i 'kən: 'za 'markə kə 'βɔɫ tur'na: ¹ də'ʎə ¹ kə sə ʎə'βən sə furðə'riə | 's 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə ¹ də βi'ʎaðə | [O 36]
- | pər ə'zəmplə sə rə'freðə lə 'ʎet ələ'zərəs 'fa || [MER 13]

B.2 VOCAL a + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- | ə'ki ls pə'zɛzuz ja ŋ 'tenən | 'ke^{ts} pə'zɛzuz kə ðə'ʎə ja ⁿ 'tenən də l u'n aŋ p^ə 'l atrə | 'ja ls 'tenən 'fɛts | [PLA 28]
- ¹ kə 'za m pər'laβəm ¹ [BaSS 30]
- | j ə'm unə 'kɔrðə kə 'ja s 'te | ən ə lə mə'teʃə 'βarkə prəpə'raðe | [ROS 39]

Formes CV

-

B.3 VOCAL e + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- | dəs'prez ðə 'se mpi'lat | 'mez 'βe s 'fa ¹ 'mez 'βe rə'zuɫtə | [O 36]

Forma CV

-

B.4 VOCAL ɛ + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- | 'kɛ s 'fɛjə ? | [BaSS 30]
- ¹ 'kɛ d di're 'ʒo ? 'ðɛw 'litrɛz ðə 'kɛt | [O 31]

Formes CV

- | pər'kɛ sə sə ¹ s əskurə'ɣesən || [MER 14]

B.5 VOCAL o + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- | i 'tenən um 'pal | kə ŋ 'diwən əl kuʃi'net | kə 'no z βə'rezi l 'fɔk | [MC 18]
- | ənə'ki tə'nim əl kus'tum kə wɪ rə'ma't arə 'no s 'fa 'ɣajrə 'ja | [PLA 28]
- | əj pu'zabən: ¹ l əmbə'lum ¹ 'unə 'raməs ¹ pər'kɛ: lə 'tɛrə 'no s 'fɪltri ¹ [O 36]
- | ənə'ki 'no s 'fa ðə 'kab 'mez mə'nerə || [BAN 48]
- | 'prɔ 'ʒo ¹ pən'saŋ 'k ɛrə 'mɔrtə ¹ 'no m 'baj 'pa 'fe kə'βal d ə'kɔ | [PRIV 46]
- ¹ 'no kə'βɔnz 'no z 'βa 'pa tur'na rə'fe 'mes | [PRIV 46]
- | i lu 'kɛ 'no ə:s | lu kɛ 'no:: s 'kwaxə ¹ 'pɛs | [MER 14]

Formes CV

- || i kə'βɔnz ðumi'na ¹ əl 'fɔk | kə: 'no sə ðəz'βii | [O 36]
- | əl pəkə'ðo sə 'fa wɪn rəβə'rensie | əl 'mar | [ROS 38]

B.6 VOCAL ə + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- || i kə'βɔnz ə'kɔ s 'kɔlə | i s 'tirə kɛ'k ajɣə | [O 31]

Formes CV

- | i 'ʃɔ sə 'diw | [PLA 28]
- | mus 'fɛj un sə'nal | kə kə'βɔ sɛ krə'maβe | sə krə'maβə m 'kɛpɛ | [ROS 40]

B.7 VOCAL i/j + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- | i 'tu t 'fikɛz ə'kɔ ðə'ðinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'kɫaw pər 'dins tə'βe t (...) | [PLA 28]
- əl ku'niɫ sur'ti əmpɪ'pad də pər 'kɔ ¹ i: əs fi'kəβə ðə ¹ də rəβu'tiŋtəs ¹ əs fi'kəβə 'dinz ðəl bu'ke ¹ [BaSS 30]
- || i kə'βɔnz ə'kɔ s 'kɔlə | i s 'tirə kɛ'k ajɣə | [O 31]
- | pər'kɛ si z ðəs'tapə 'ɣajrə | sə'riə | 'no sə n sə'riə 'ðwɛju | [O 36]
- ə 'sam 'pɛrɛ | əs 'fa ¹ unə 'fɛstɛ | ɛ: ? | i əs 'fa unə prɪŋfə'so kə 'βɔlɛ ¹ əl 'pɔbbɛ | [ROS 38]
- | s ə'ɣafən pər 'mɛðid d uns ku'rɔŋs | i əs 'tirən 'plazə 'mun i 'kɛðən ə

- 'soβrə 'tere | [ROS 39]
- | 'es 'kəm əz 'ɣafə i ɹ 'pɔzə 'ʃis | [ROS 39]
- | ə'kɛt ə'kɛk 'kanəm s ə'ɣafə¹ əŋ gər'βetəs | i əs 'pɔrtə ə 'unəz
'βasəs | [BAN 47]
- | ə:s 'trew | i ɹs 'pikə nə lə mə'te'ʃ əjɣə | əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ
əjɣə pər'ke | əl 'kanəm | 'eɫ mə'te'ʃ sə ðəs'prɛŋgi ðə lə kər'muʃə | əs
'pɔrtə | ə: lə 'kazə | [BAN 47]
- | sə 'trɛŋkən ləs kər'muʃəs | i əz 'ba | əz 'βa ðə'ɫɔz əz 'βa trə'ɣen |
[BAN 47]
- || əl: əl 'βi | əs 'fa | 'nan ə βus'ka: | ləs: | əl rə'ims kə z 'ðiw | əl rə'ims
| i | əs 'pɔzə | əs 'pɪtʃən | i əs 'pɔzən ən əl 'kup | [BAN 48]
- | ə:s 'trew | j əs 'pɔzə | [BAN 48]
- | əm 'ba ðu'na wn ur'pəðə 'ki¹ ə'ki l 'bɛŋtrə | əmb ə'kɛɫs: | 'gəŋʃus
kə 'fan | j əm 'ba trəβə'sa¹ əl zər'sej | əm 'ba trəβə'sa lə kə'mizə | əm
'ba trəβə'sa lə lə kəmi'zetə | j əŋ'karə m 'ba rə'ja 'fɔr¹ ə'ki ən ə¹ ən əl
'bɛŋtrə | [PRIV 46]
- | ət trəβə's astə l sə'zi¹ ə'kɛɫə rə'jəðə j ət pu'ðiə mə'ta || [PRIV 46]
- | i ðəs'pwez əl səri'ɣət | si z 'βɔl | [MER 14]
- | ələ'zɔrəz əl¹ səri'ɣət ə'kɛɫ si z 'βuɫ | əs 'fa βu'ki | [MER 14]
- | 'fa wm mə'to¹ 'fa l bru'sat kə ŋ di'ɛm | bru'sat¹ ə'ki ŋ di'ɛm |
[MER 14]

Formes CV

- | tu'təm 'futʃ¹ i nə 'puzən un 'kwans kə tə'lajən ənə'ɫa | [MC 16]
- | 'ɛs 'k ez un¹ i sə ðu'minə pər 'mɛði ðə lə 'terə || [O 36]

B.8 VOCAL u/w + CLITIC + CONSONANT

Formes VC

- | i 'tu t̪ 'fikəz ə'ɫa ðə'ðinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'kɫaw pər 'dins
təβe t (...) | [PLA 28]
- | əs pu'zəβə u ɹs 'pɔzə | 'soβrə 'ð unə 'pɔs^t | [MER 14]

Formes CV

-

C. CONSONANT + CLITIC + CONSONANT

C.1 FRICATIVA SORDA / FRICATIVA SONORA + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- | i ðəs'prez əs 'pɔzə unəs 'kwəŋtəz | gər'βetəz ð ə'kɛɫəs | [BAN 47]
- | sə 'trɛŋkən ləs kər'muʃəs | i əz 'ba | əz 'βa ðə'ɫɔz əz 'βa trə'ɣen |
[BAN 47]
- | j əm əm'prez əs 'pasə pər unə: 'aɫtrə 'kozə kə ŋ 'diwə'n unəz 'βaɣəs |
[BAN 47]
- | 'pwez əs 'pɔzə | 'soβrə 'ð unə¹ d ə'ki | [MER 14]

Formes CV

- | ə:s 'trew | i əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ ajyə | əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ
ajyə pər'ke | əl 'kanəm | 'ελ mə'te'ʃ sə ðəs'preŋgi ðə lə kər'muʃə | əs
'pɔrtə | ə: lə 'kazə | [BAN 47]

C.2 NASAL + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

-

Formes CV

- | 'kom nə 'diwəŋ d ə'ʃə¹ [BaSS 30]
- | ko'm arə kom nə 'ðiwəŋ d ə'ʃə | [O 34]
- | i 'kɔn: 'za 'markə kə 'βɔl tur'na: ¹ də'ʎə¹ kə sə ʎə'βɔn sə
furdə'riə | əs 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə¹ də βi'ʎaðə | [O 36]

C.3 LIQUIDA + CLÍTIC + CONSONANT

Formes VC

- | ʎə'βɔnz 'za l: mə'lal əz 'mɔrt | [MC 16]

Formes CV

- || əl | əl 'karnə'βal sə ku'mensə || sə ku'mensə l pri'me ðə 'l aŋ | [MC 16]

10.2.3.1.1.2 CONTEXT FONÈTIC POSTERIOR AL CLÍTIC

A. CLÍTIC + OCLUSIVA SORDA

Formes VC

- || əŋ 'trewən lə məj'tat | [MC 15]
- | əs 'tirə pər 'keʎə 'plasə 'mun | [MC 16]
- | əŋ'tran lə ku'rezmə m 'pɔðəm 'paz mən'za | [MC 16]
- | əŋ 'tenə'n unəs¹ kə 'kɛts kə 'ðɔrmən əβ uŋ 'kam | [MC 18]
- | ə'ki ls pə'zɛzuz ja ŋ 'tenən | 'kɛ^{ts} pə'zɛzuz kə ðə'ʎə jaⁿ 'tenəŋ də l u'n
aŋ p^o 'l atrə | 'ja ls 'tenəŋ 'fɛts | [PLA 28]
- ¹ kə 'za m pər'ʎəβəm¹ [BaSS 30]
- || i ʎə'βɔnz ə'ʎə s 'kɔlə | i s 'tirə ke'ʎə ajyə | [O 31]
- | i 'βe kə t 'keðə 'tot | 'tot uŋ də'ʎə | [O 31]
- | i 'kɔn: 'za 'markə kə 'βɔl tur'na: ¹ də'ʎə¹ kə sə ʎə'βɔn sə
furdə'riə | əs 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə¹ də βi'ʎaðə | [O 36]
- | s ə'ɣafən pər 'meðid d uns ku'roŋs | i əs 'tirən 'plazə 'mun i 'keðən ə
'soβrə 'tere | [ROS 39]
- | 'es 'kɔm əz 'ɣafə i s 'pɔzə 'ʃis | [ROS 39]
- | j ə'm unə 'kɔrðə kə 'ja s 'te | ən ə lə mə'te'ʃə 'βarkə prəpə'raðe |
[ROS 39]
- | ə'kɛt ə'kɛk 'kanəm s ə'ɣafə¹ əŋ gər'βɛtəs | i əs 'pɔrtə ə 'unəz

'βasəs | [BAN 47]

- | j əm əm'prez əs 'pasə pər unə: 'altrə 'kozə kə ŋ 'diwə'n unəz 'βarγəs | [BAN 47]

- | i ðəs'prez əs 'pɔzə unəs 'kwaŋtəz | gər'βetəz ð ə'kɛləs | [BAN 47]

- | ə:s 'trew | i ʔs 'pikə nə lə mə'te'ʃ əjγə | əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ
əjγə pər'kɛ | əl 'kanəm | 'ɛl mə'te'ʃ sə ðəs'preŋgi ðə lə kər'muʃə | əs
'pɔrtə | ə: lə 'kazə | [BAN 47]

- || əl: əl 'βi | əs 'fa | 'nan ə βus'ka: | ləs: | əl rə'ims kə z 'ðiw | əl rə'ims
| i | əs 'pɔzə | əs 'pitʃən | i əs 'pɔzən ən əl 'kup | [BAN 48]

- | ə:s 'trew | j əs 'pɔzə | [BAN 48]

- | ət trə'βe's astə l sə'zi¹ ə'kɛlə rə'ʔaðə j ət pu'ðiə mə'ta || [PRIV 46]

- | əm 'pensu kə 'si | [PRIV 46]

- | əs pu'zəβə u ʔs 'pɔzə | 'soβrə 'ð unə 'pɔs^t | [MER 14]

- | i lu 'kɛ 'no ʔs: | lu kɛ 'no: s 'kwaxə¹ 'pwəs | [MER 14]

- | 'pwez əs 'pɔzə | 'soβrə 'ð unə¹ d ə'ki | [MER 14]

Formes CV

- || əl | əl 'karnə'βal sə ku'mensə || sə ku'mensə l pri'me ðə 'l aŋ | [MC 16]

- | tu'təm 'fʊtʃ¹ i nə 'puzən un 'kwans kə təl'ajən ənə'la | [MC 16]

- | i lə'βəntə sə 'pɔzə 'la 'ðintrə j əl 'βas | [O 31]

- | i 'kən: 'za 'markə kə 'βəl tur'na: ¹ də'ɫə¹ kə sə lə'βən sə
fʊrðə'riə | ʔs 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə¹ də βi'laðə | [O 36]

- | mus 'fej un sə'nal | kə lə'βə sə krə'maβe | sə krə'maβə m 'kɛje | [ROS 40]

- | sə 'trɛŋkən ləs kər'muʃəs | i əz 'ba | əz 'βa ðə'ɫəz əz 'βa trə'γen | [BAN 47]

B. CLÍTIC + OCLUSIVA SONORA O APROXIMANT

Formes VC

- | ləz 'βɛləs | 'tenən || 'tenən əl 'maskləs | kə ŋ 'diwən bə'bɔts | [MC 15]

- | əŋ 'diwən əl əl də're ðiw'menɜzə ðə 'karnə'βal | [MC 16]

- | əŋ 'diwən əl di'zɔw 'γras | [MC 16]

- ¹əŋ 'deʃə 'pɔ^k | [MC 16]

- | i li 'pɔz i 'l atrə 'baðə lə 'βokə | kə m 'βəl 'mes | 'mirə | 'aw ! | [MC 16]

- | i 'tenən um 'pal | kə ŋ 'diwən əl kuʃi'net | kə 'no z βə'rezi l
'fək | [MC 18]

- | i 'tenən ə'kɛlə li'terə¹ kə ŋ 'diwən lə li'terə | ə'ɫə kə 'zawən || [MC 18]

- | i 'tu t 'fikəz ə'la ðə'dinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'klaw
pər 'dins tə'βe t (...) | [PLA 28]

- | əz 'βam pu'zan ləs p^ərets¹ 'kɔ'm unə kə'zetə | [PLA 28]

- ¹'kɛ d di're 'zɔ ? 'ðew 'litrəz ðə 'ɫet | [O 31]

- | um mur'te kə ŋ di'em | [O 31]

- ¹ 'una rəpul'saðə ¹ kə ŋ 'dejəm ¹ [O 33]
- | 'prə pri'me li trə- li trə'βiən lə 'pələ | l əs'kərʃə kə ŋ 'dejəm || [O 34]
- | sə li 'fikə βi'ʎaðə ¹ əl 'sentrə | i: lu kə z 'γas't es pri'me lu ðə 'ðintrə ¹ 'ʎeŋə 'primə | [O 36]
- | pər'ke si z ðəs'tapə 'γajrə | sə'riə | 'no sə n sə'riə 'ðwɛru | [O 36]
- || əʎə'βənz 'βe: | trəβə'ja ən əl kə'len | əʎə'βənz ¹ 'biŋgə | rəskəʎtə'za kə ŋ 'diwən ¹ əb un rəm'pɪns ¹ rəm'pi'na lə 'tɛrə | [O 36]
- | i ðə mə'nɛrə kə z 'βa zmurtə'in əl 'fək | [O 36]
- | 'unə 'peðrə 'mol 'γrəsə kə ŋ di'ɛm əl 'mɔrt | [ROS 39]
- | sə 'trɛŋkən ləs kər'muʃəs | i əz 'ba | əz 'βa ðə'ʎəz əz 'βa trə'ɣɛn | [BAN 47]
- | j əm əm'prez əs 'pasə pər unə: 'aʎtrə 'kozə kə ŋ 'diwə'n unəz 'βaɣəs | [BAN 47]
- || əl: əl 'βi | əs 'fa | 'nan ə βus'ka: | ləs: | əl rə'ɪms kə z 'ðiw | əl rə'ɪms | i | əs 'pɔzə | əs 'pitʃən | i əs 'pɔzən ən əl 'kup | [BAN 48]
- | əz 'βa 'na rətur'nan | [PRIV 46]
- | i pə lə'z aləz ¹ əm 'ba skə'pa wɛnə 'pɔtə | [PRIV 46]
- | əm 'ba ðu'na wɛn ur'paðə 'ki ¹ ə'ki l 'bɛntrə | əmb ə'kɛʎs: | 'gəŋʃus kə 'fan | j əm 'ba trəβə'sa ¹ əʎ zər'sej | əm 'ba trəβə'sa lə kə'mizə | əm 'ba trəβə'sa lə lə kəmi'zɛtə | j əŋ'karə m 'ba rə'ja 'fɔr ¹ ə'ki ən ə ¹ ən əl 'bɛntrə | [PRIV 46]
- || pər dɛz'γrasjə m 'batʃ 'fe mal'be | 'l uʝ 'dɛt | [PRIV 46]
- || j əm 'batʃ tru'βa wɛnə βə'γaðə || k əŋ'karə m rə'kɔrðu ðəl 'pwest un't ɛrə | [PRIV 46]
- | 'prə 'zɔ ¹ pən'saŋ 'k ɛrə 'mɔrtə ¹ 'no m 'baj 'pa 'fe kə'βaʎ d ə'ʎə | [PRIV 46]
- ¹ 'no ʎə'βənz 'no z 'βa 'pa tur'na rə'fe 'mes | [PRIV 46]
- || əŋ di'ɛm əʎ 'tɛʎ də lə 'ʎɛt | [MER 13]
- | ələ'zɔrɛz əl ¹ səri'ɣət ə'kɛʎ si z 'βuʎ | əs 'fa βu'ʎi | [MER 14]
- | i ðəs'pwez əl səri'ɣət | si z 'βɔl | [MER 14]
- | 'fa wɛm mə'to ¹ 'fa l bru'sat kə ŋ di'ɛm | bru'sat ¹ ə'ki ŋ di'ɛm | [MER 14]

Formes CV

- | i 'ʃɔ sə 'diw | [PLA 28]
- | 'kom nə 'diwəŋ d ə'ʃɔ ¹ [BaSS 30]
- | kə'm arə kom nə 'ðiwəŋ d ə'ʃɔ | [O 34]
- || i ʎə'βənz ðumi'na ¹ əl 'fək | kə: 'no sə ðəz'βii | [O 36]
- | ɛs 'k ez un ¹ i sə ðu'minə pər 'mɛði ðə lə 'tɛrə || [O 36]
- | ə'ki ŋ'frɔŋ dəl ʎəm'briɣu ¹ mə 'βa 'fo'tr unə rə'jaðə kə ŋ'karə rə'zəβə 'saŋ | [PRIV 46]
- | ə:s 'trew | i ɛs 'pikə nə lə mə'te'ʃ əjɣə | əs 'pikə nə lə mə'te'ʃ

ajɣə pər'ke | əl 'kanəm | 'eɫ mə'teʃ sə ðəs'preŋgi ðə lə kər'muʃə | əs
'pɔrtə | ə: lə 'kazə | [BAN 47]

C. CLÍTIC + FRICATIVA SORDA

Formes VC

- | də 'klɔβəz ðə 'suru 'astə ðə 'fustə n i 'a kə ŋ 'fan | [MC 15]
- || lə βə'rakə (...) | 'atrəs kə s 'faŋ 'tod də 'peðrə | [PLA 28]
- | ənə'ki tə'nim əl kus'tum kə wŋ rə'ma't arə no s 'fa 'ɣajrə 'ja | [PLA 28]
- | i 'tu t 'fikəz ə'ɫa ðə'dinz i si d 'bɔs təŋ'ka m 'klaw
pər 'dins tə'βe t (...) | [PLA 28]
- | 'ke s 'fejə ? | [BaSS 30]
- əl ku'niɫ sur'ti əmpi'pad də pər 'ɫa 'i: əs fi'kaβə ðə 'də rəβu'tiŋtəs '1
ə s fi'kaβə 'dinz ðəl bu'ke '1 [BaSS 30]
- | əj pu'zəβən: '1 əmbə'lum '1 unə 'raməs '1 pər'ke: lə 'tərə no s 'fi'ɫtri '1
[O 36]
- | dəs'prez ðə 'se mpi'lat | 'mez 'βe s 'fa '1 'mez 'βe rə'zu'ɫtə | [O 36]
- | 'ɛz unə 'fejə kə s 'fa l iŋtəm'pəri '1 i 'es | [O 36]
- | si 'eɫ no tə'lajə | si lə 'pilə s fur'ðe | l əndə'ma w trəpə'riə 'tot | [O 36]
- ə 'sam 'pere | əs 'fa '1 unə 'feste | ɛ: ? | i əs 'fa unə prumfə'so
kə 'βɔ'ɫe '1 əl 'pɔbble | [ROS 38]
- | 'unə 'rampə kə s 'fa ðə mətə'rjal | [ROS 39]
- || əl: əl 'βi | əs 'fa | 'nan ə βus'ka: | ləs: | əl rə'ims kə z 'ðiw | əl rə'ims
| i | əs 'pɔzə | əs 'pi'ɫʃən | i əs 'pɔzən ən əl 'kup | [BAN 48]
- | ənə'ki no s 'fa ðə 'kab 'mez mə'nerə || [BAN 48]
- | ələ'zɔrəz əl '1 səri'ɣət ə'kɛɫ si z 'βuɫ | əs 'fa βu'ɫi | [MER 14]

Formes CV

- || əl nə'teʒən '1 totə lə 'fardə nə 'fam pi'lɔts '1 kum'pɔstəs | nə 'faŋ
kum'pɔstəs '1 [MC 20]
- || əz 'ɫawrə lə 'tərə | 'ja prəpə'raðə pər səm'bra || sə 'sembərə l 'blat || [O 33]
- | i 'kɔn: 'za 'markə kə 'βɔl tur'na: '1 də'ɫɔ '1 kə sə ɫə'βɔn sə
furðə'riə | 's 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə '1 də βi'ɫaðə | [O 36]
- | əl pəkə'ðo sə 'fa wŋə rəβə'rensie | əl 'mar | [ROS 38]
- | mus 'fej un sə'nal | kə ɫə'βɔ sə krə'maβe | sə krə'maβə m 'ɫeje |
[ROS 40]
- || sə '1 fa 'mez ɣru'ʃuðə | [MER 13]

D. CLÍTIC + NASAL

Formes VC

- | ɫə'βɔnz 'za l: mə'lal əz 'mɔrt | [MC 16]

Formes CV

-

E. CLÍTIC + LÍQUIDA

Formes VC

- || əz 'kawrə lə 'tərə | 'ja prəpə'radə pər səm'bra || sə 'sembərə l 'blat || [O 33]
- || j əm 'batʃ tru'βa wənə βə'γaðə || k əŋ'karə m rə'kərðu ðəl 'pwest un't erə | [PRIV 46]

Formes CV

- | pər ə'zəmplə sə rə'frədə lə 'kət ələ'zərəs 'fa || [MER 13]
- | i 'kən: 'zə 'markə kə 'βəl tur'na: ¹ də'kə ¹ kə sə kə'βən sə furðə'riə | ²s 'tornə ðəstə'pa | sə 'torn um'pli ðə ¹ də βi'kədə | [O 36]

10.2.3.1.2 CLASSIFICACIÓ SEGONS EL CONTEXT SINTÀCTIC

A. COMPLEMENTADOR OUE + CLÍTIC + VERB

Formes VC

- de cloves de suro hasta de fusta n'hi ha que en fan, [MC 15]
- les abelles tenen, tenen els mascles, que en diuen bebots, [MC 15]
- , i li posa i l'altre bada la boca, que en vol més, mira, au! [MC 16]
- i tenen un pal que en diuen el "coixinet", que no es barregi el foc [MC 18]
- I tenen aquella llitera, que en diuen la llitera, allò que jauen. [MC 18]
- La barraca (...) altres que es fan tot de pedra, [PLA 28]
- , un morter que en diem, [O 31]
- nà-ho amanyagant a poc en poc, a poc en poc, i ve que et queda tot... tot un dallòs. [O 31]
- emprés giràvem a l'inrevés nar re... una repolsada, que en deiem, [O 33]
- , però primer li tre- li trevien la pela, l'escorxa que en dèiem. [O 34]
- , se li fica bitllada al centre i lo que es gasta és primer lo de dintre, llenya prima; [O 36]
- ... allavons ve treballar en el calent, allavons vinga rascaltejar, que en diuen, ab uns rampins rampinar la terra, [O 36]
- Nar-ho... nà-ne traguent i de manera que es va esmorteint el foc que llavons ja se'n pot treure més. [O 36]
- , és una feina que es fa a la intempèrie i és... [O 36]
- , una pedra molt grossa que en diem el mort, [ROS 39]
- , una rampa que es fa de material [ROS 39]
- , i em- emprés es passa per una altra cosa que en diuen unes bargues, [BAN 47]
- El... el vi es fa anant a buscar les... els raïms, que es diu, i es posa... es pitgen i es posen en el cup. [BAN 48]
- , fa un mató, fa el brossat que en diem, brossat aquí en diem, [MER 14]

Formes CV

- i, com ja marca que vol tornar dallò que se... llavons se foradaria, es torna a destapar, se torna omplir de... de bitllada, [O 36]

B. CONJUNCIÓ COPULATIVA I + CLÍTIC + VERB

Formes VC

- , el conill sortia empipat de per lla, i es ficava de... de rebotintes, es ficava dins del boquer, [BaSS 30]
- I llavons allò es cola i es tira aquella aiga; [O 31]
- A Sant Pere... es fa una festa, eh? I es fa una promfessó que volta el poble [ROS 38]
- , és com es gafa i es posa aixís, [ROS 39]
- ; aquest... aquest cànem s'agafa en garbetes i es porta a unes basses [BAN 47]
- , es treu i es pica an a la mateixa aiga, es pica an a la mateixa aiga perquè el cànem ell mateix se desprengui de la caramuixa; [BAN 47]
- , se trenquen les caramuixes i es va... es va dallòs es va traguent [BAN 47]
- El... el vi es fa anant a buscar les... els raïms, que es diu, i es posa... es pitgen i es posen en el cup. [BAN 48]
- es treu i es posa, [BAN 48]
- I em vaig trobar una vegada, que encara em recordo del puesto on era, [PRIV 46]
- ; em va donar una urpada aquí, aquí al ventre, amb aquells ganxos que fan, i em va travessar el jersei, em va travessar la camisa, em va travessar la... la camiseta i encara em va raiar fort aquí an a... an al ventre, [PRIV 46]
- , et travessa hasta el sagí, aquella raiada; i et podia matar. [PRIV 46]
- , aquests s'agafen per mèdit d'uns corròns i es tiren platja amunt i queden a sobre terra.

Formes CV

- tothom fuig i ne pugen uns quants que atalaien enallà [MC 16]
- És que és un... I se domina per medi de la terra. [O 36]

C. ALTRES CONJUNCIONS COORDINANTS

Formes VC

- , es posava u es posa sobre d'una post, [MER 14]

Formes CV

-

D. CONJUNCIONS INTRODUCTORES D'ORACIONS SUBORDINADES

D.1 CONJUNCIÓ CONDICIONAL SI

Formes VC

- , i tu et fiques allà dedins i si et vols tancar amb clau per dins tabé et (...). [PLA 28]
- , perquè si es destapa gaire, seria, no se'n seria duenyo, [O 36]
- , i después el serigot, si es vol, [MER 14]
- aleshores el serigot aquell si es bull, es fa bullir, [MER 14]

Formes CV

-

D.2 CONJUNCIÓ CAUSAL PERQUÈ

Formes VC

-

Formes CV

- , perquè se se... s'escorreguessen. [MER 14]

E. ADVERBIS I PRONOMS INTERROGATIUS INTRODUCTORS D'ORACIONS INTERROGATIVES DIRECTES O INDIRECTES

Formes VC

- Què es feia? [BaSS 30]
- què et diré jo?, deu litres de llet, [O 31]

Formes CV

- ... com ne diuen d'això ? [BaSS 30]
- com ara com ne diuen d'això, [O 34]

F. ADVERBIS OPERADORS QUE FUNCIONEN COM A ESPECIFICADORS VERBALS

F.1 JA

Formes VC

- , aquí els pagesos ja en tenen, aquests pagesos que dallò ja en tenen de l'un any per l'altre, ja els tenen fets, [PLA 28]
- les fures, que ja en parlàvem, doncs, allavons el que no mataven a tiros se'n nava a cau; [BaSS 30]
- i, amb una corda que ja es té an a la mateixa barca preparada, [R 39]

Formes CV

-

F.2 ENCARA

Formes VC

- I em vaig trobar una vegada, que encara em recordo del puesto on era, [PRIV 46]
- ; em va donar una urpada aquí aquí al ventre amb aquells ganxos que fan, i em va travessar el jersei, em va travessar la camisa, em va travessar la la camiseta, i encara em va raiar fort aquí an a an al ventre, [PRIV 46]

Formes CV

-

G. ADVERBIS DE MODALITAT QUE FUNCIONEN COM A ESPECIFICADORS VERBALS

G.1 NO

Formes VC

- i tenen un pal que en diuen el "coixinet", que no es barregi el foc [MC 18]
- enaquí tenim el costum que un ramat, ara no es fa gaire ja, [PLA 28]
- , hi posaven l'emalum, unes rames perquè la terra no es filtri; [O 36]
- ; enaquí no es fa de cap més manera. [BAN 48]
- , però jo pensant que era morta no en vaig pas fer cabal d'allò, [PRIV 46]
- no llavons no es va pas tornar a refer més, [PRIV 46]
- I lo que no es... lo que no... es quaha, pues, que és el serigot, surt per aquells forats. [MER 14]

Formes CV

- i llavons dominar el foc que no se desviï, [O 36]

G.2 TAMBE

Formes VC

- , i tu et fiques allà dedins i si et vols tancar amb clau per dins tabé et (...). [PLA 28]

Formes CV

-

H. COMPLEMENTES CIRCUMSTANCIALS DE TEMPS, LLOC, MANERA...

H.1 SPREP

Formes VC

- Per desgràcia em vaig fer malbé l'ull dret, [PRIV 46]

Formes CV

-

H.2 SADV

Formes VC

- , fa un mató, fa el brossat que en diem, brossat aquí en diem, [MER 14]
- , i em- emprés es passa per una altra cosa que en diuen unes bargues, [BAN 47]
- , i després es posa unes quantes garbetes d'aquelles, [BAN 47]

Formes CV

- i, com ja marca que vol tornar dallò que se... llavons [= en aquell moment] se foradaria, es torna a destapar, se torna omplir de... de bitllada,
- , mos feia un senyal, que llavors [= en aquell moment] se cremava,

I. MARCADORS DISCURSIUS O RUTINES DE PARLA (BUENO, DONCS...)

Formes VC

- Pues es posa sobre d'una... d'aquí... de les cases... es posava, o es posa, sobre d'una post,
- , se trenquen les caramuixes i es va... es va dallòs es va traguent [BAN 47]

Formes CV

- ; i llavontes se posa allà dintre i el vas... [O 31]
- ; però, quan, per exemple, se refreda la llet, [MER 13]

J. SUBJECTE

Formes VC

- , llavons ja el malalt es mor, [MC 16]
- , i tu et fiques allà dedins i si et vols tancar amb clau per dins tabé et (...). [PLA 28]
- I llavons allò es cola i es tira aquella aiga; [O 31]
- si ell no talaia, si la pila es foradés, l'endemà ho traparia tot, tot, tot cremat. [O 36]

Formes CV

- El... el Carnaval se comença... el primer de l'any [MC 16]
- i això se diu... [PLA 28]
- , el pescador se fa una reverència al mar, [ROS 38]
- perquè el cànem ell mateix se despregui de la caramuixa; [BAN 47]

K. POSICIÓ POSTERIOR A UNA ORACIÓ SUBORDINADA ADVERBIAL

Formes VC

- , entrant la Quaresma en poden pas menjar, [MC 16]

Formes CV

-

L. POSICIÓ POSTERIOR A UNA DISLOCACIÓ

Formes VC

-

Formes CV

- ; tota la farda ne fan pilots, compostes, [MC 20]

10.2.3.2 LLISTAT DELS CLITICS RESTANTS

CLÍTICS PRONOMINALS SINGULARS PROCLÍTICS

ACUSATIU MASCULI

- | ə̣l 'pɔzən əmb un təb'blaðu | [Maçanet 16]
- | 'j a wnə 'ðɔnə kə ɫ 'kujðə | [Maçanet 16]
- ə'kɛʌz kə ɫ 'kujðən [Maçanet 16]
- | ə̣l 'fan rəku'la | [Maçanet 16]
- 'tɔd̥z ə̣l 'turən | [Maçanet 16]
- | səpi'γɛlu əspli'ka: ðə 'se 'un̩ kə ɫ 'sapiγə | (... sapiguê-lo explicar ha de ser un que el sàpiga [el predicot?]) [Maçanet 16]
- || ə̣l nə'tɛzən¹ [Maçanet 20]
- || ə̣l 'kremən | [Maçanet 20]
- | 'ja ɫ pu'zəβəŋ də'mu'n atrə βə'γaðə [Llançà 22]
- ə̣l | ə̣l: nətə'zəβən | [Llançà 22]
- | ə̣l 'fɛjəm bə'ʃa ðə lə muŋ'tarə ɫ 'βesprə | [el ramat] [Planoles 28]
- | zə ɫ tə'niən əγə'fat | [Bassegoda 30]
- || ə̣l 'pɔzən ə'ʌ 'kɛʌ 'flo | (el posen allà aquella flor) [Oix 31]
- | kə ɫ 'dɛfəs kə no 'j a [Oix 31]
- | lə 'zɪrəs¹ j ə̣l 'dɛfɛz ənə'ʌ um p^ə'rej 'ð orəs | i 'zə ɫ 'pɔts 'trewə | [Oix 31]
- || 'pasə'z unə 'mikə 'ð ajγə i ɫ 'pɔd̥z mən'zə | [Oix 31]
- | əkustu'mem ə βə'ʌl¹ i: lə pri'merə 'part | ə̣l βə'ʌem [Castellar 37]
- ə̣l kə ɫ 'fa | [Banyoles 47]
- | kə ɫ pu'γes trəŋ'ka | [St. Privat 46]

ACUSATIU FEMENI

- | 'kwatrə l^ə 'fɔrmən | ʌə'βɔrəz lə 'βan | lə 'βan əkuru'ʌn | [la casa] [Planoles 28]
- | lə 'ðɛfɛz rəfrə'ðə p^fə n'z empl u'n orə || [Oix 31]
- | lə 'zɪrəs¹ j ə̣l 'dɛfɛz ənə'ʌ um p^ə'rej 'ð orəs | i 'zə ɫ 'pɔts 'trewə | [Oix 31]
- ¹ ʌə'βɔz lə ku'βriən̩ də 'tərə | [Oix 32]
- ¹ lə 'fɛjə 'na w'n əmə || [Oix 33]
- || ə̣lzi trə'βiəm lə 'pələ | j ə'ketə 'pələ lə pur'təβəm^ə βləŋkə'riəs || [Oix 34]
- | lə 'βad̥z əγə'fa j 'kap ə 'kazə | pər ənsə'nalə | [St. Privat 46]

DATIU

- | ə̣l kə li 'kujðə | [en realitat hauria de ser un complement directe] [Maçanet 16]

- | i li 'pɔz i 'l atrə 'baðə lə 'βokə | [Maçanet 16]
- ¹əj a uŋ kə li 'ðiwən əl 'frarə ¹ [Maçanet 16]
- | li 'βeŋtə kəʃə'laðə l 'mĩtʃ | [Maçanet 16]
- | i: 'pɔzən lə sew 'rəβə ¹ 'tod lu kə li kum'be | [Maçanet 18]
- | si li pu'zaβəⁿ 'trez 'ðiəs [Alp 27]
- | lə pəs'terə ðəs'pwez li fi'kem ə 'ðĩnrə i: li: tire'm ajyə [Planoles 29]
- ɔ m'b unə 'kɔzə li 'fem səl'ta l 'pəl | [Planoles 29]
- | ələ'βɔnz li pə'raβən um bu'ke | [Bassegoda 30]
- | ki li 'γraðə 'tenrə ki li 'γraðə 'sek | [Oix 31]
- | li trə'βiən lə 'pələ | [Oix 34]
- no 'βaʃ pu'γemə ðətə'ni: li 'βatʃ ti'ra || [St. Privat 46]
- kə li 'βadʒ du'na l 'kap | [St. Privat 46]

LOCATIUI HI

- tə'βe j 'sur't unə 'marə | i əmb um 'buk ¹ ni 'pɔt ə'βe nu'me'z unə ¹ [Maçanet 15]
- | əj 'βan əm^b 'unə 'βuyə 'nəβə | [Maçanet 15]
- | j əl də'βan i 'fa'n unə 'pret [Maçanet 18]
- | əj 'pɔzən uŋ ku'βer də zi'nestə ¹ i w ən'terən | [Maçanet 18]
- | j əl də'βan i 'fa'n unə 'pret | kə j 'keðə | [Maçanet 18]
- | i: 'pɔzən lə sew 'rəβə ¹ 'tod lu kə li kum'be | [Maçanet 18]
- pər'ke l 'ben no lz i 'tɔki | i 'pɔzən un əmpə'raŋ | [Maçanet 18]
- | əw rəs'klaβən | 'no! ¹ u əplə'naβən | i si 'a tərɔsəs ¹ əj pə'saβən
əl 'rasklə ¹ j əŋ kə'βat əl 'rasklə | u əplə'naβən || j ələ'βɔnz | əw səm'braβən ||
pri'me w kəw'raβən ¹ əŋ kə'βat | əw rəs'klaβən pr əŋgru'na ləs tərɔsəs
¹ j əŋ kə'βat əw plə'naβəm 'bemj 'fi || [Maçanet 19]
- || lə buzə'riə kə j 'βiə ð ə'keɛ 'temz 'βeɛ | əj fi'kaβən əl'z əsus || [Alp 23]
- | j a wnə 'kɔzə kə təm'be ¹ əj a n əls 'prats kə sə ŋ 'diw 'γriɛs | [Alp 24]
- | ənə'ki əj 'fan uŋ fu'rat ə'la w'n atrə | [Planoles 28]
- ¹ ələ'βɔnz i fi'kaβən ə'keɛ ¹ [Bassegoda 30]
- | ələ'βɔrəz i pə'raβən ¹ unə rə'terə | [Bassegoda 30]
- ¹ no j 'keðə ni 'unə 'γotə 'ð ajywə [Oix 31]
- || kə'βɔnz i pu'zaβen: ¹ [Oix 32]
- || ələ'βɔz i pu'zaβə 'la ¹ [Oix 33]
- | əj pu'zaβen: ¹ [Oix 36]
- | kum 'mes trə'βa i 'pɔzə ¹ 'mez i 'pɛrt | [Oix 36]
- | jɔ j 'naβə tə'be l ən'sezə | (jo hi nava tabé a l'encesa) [Roses 40]
- | əj 'a | (hi ha) [Banyoles 47]
- | əj a wnə γə'leðə 'ð ajyə | [Begur 56]
- | əj 'βa | (hi va) [Begur 57]
- | əj 'βa'n unəs 'fustəz ə 'sɔβrə | [Begur 57]

- || i pu'zəm unə 'mikə [Begur 59]

NEUTRE HO

- | ʒa w trəpə'ran | [Maçanet 16]

- ¹ kə tu'təm u 'βeʒi | [en realitat fa referència a un home] [Maçanet 16]

- | əj 'pɔzən uŋ ku'βer də ʒi'nestə ¹ i w ən'terən | [Maçanet 18]

- | əw rəs'klaβən | 'no! ¹ u əplə'naβən | i si 'a tə'rosəs ¹ j pə'saβən əl 'rasklə ¹ j əŋ kə'βat əl 'rasklə | u əplə'naβən || j ələ'βɔns | əw səm'braβən || pri'me w ləw'raβən ¹ əŋ kə'βat | əw rəs'klaβən pr əŋgru'na ləs tə'rosəs ¹ j əŋ kə'βat əw plə'naβəm 'bemj 'fi || [Maçanet 18]

- | u əs'kampən ¹ [Maçanet 18]

- təm'be w kumfu'nem pər'ke jɔ w 'βetʃ | [Alp 24]

- | 'jɔ təm'pɔk w ən'ten 'masə [Planoles 29]

- ¹ w ən'ten || [Oix 33]

- | ə'βanz u 'feʒən əm 'paləs || [Oix 33]

- | l əŋdə'ma w trəpə'riə 'tot | [Oix 36]

- | u 'fa | [Banyoles 48]

- | ə'ʃɔ ¹ 'kaðə 'kwəl əw 'fa ¹ ə lə 'sew^ə mə'nərə || [Banyoles 48]

- | 'tot u pur'taβə 'ðiŋtrə lə 'tripə [St. Privat 46]

- | ə'lə no no w 'βliŋkə ni w 'tɔrs niŋ'gu | [St. Privat 46]

- ə'w adʒ ðə prən'sa | [Begur 57]

ENCLÍTICS

1A PERSONA

- no 'βaʃ pu'ɣemə ðətə'ni: li 'βatʃ ti'ra || [St. Privat 46]

- ¹ kə pərmə'tewmə 'di 'ε | [Girona 55]

2A PERSONA

REFLEXIU DE 3A PERSONA

- | ə'lə 'βa prən'sasə | (allò va a premsâ-se) [Begur 57]

PARTITIU

- | 'naru: | 'nanə trə'ɣen | (Nar-ho... nâ-ne tragent) [Oix 36]

ACUSATIU MASCULÍ

- | ə'la: 'ʒa 'βɔl səl'ta ɣə'falu | (ja vol saltar a agafâ-lo) [Maçanet 16]

- | səpi'ɣelɯ əspli'ka: ðə 'se 'uŋ kə l 'sapiɣə | (... sapiguê-lo explicar ha de ser un que el sàpiga [el predicot?]) [Maçanet 16]

- | tə'βe 'nal pi'tʃam pi'tʃan əm ləz 'mans | i 'nal ʒi'raŋ də kus'tat | i 'nal ʒi'raŋ də kus'tat i 'βe kə ¹ (... tabé nâ'l pitjant pitjant amb les mans i nâ'l girant de costat i nâ'l girant de costat i ve que) [Oix 31]

- | əkustu'mem ə βə'ʎal¹ i: lə pri'merə 'part | əl βə'ʎem [Castellar 37]
- | əm'pre'z ez 'l ɔrə ðə trəβə'ʎal | (, emprés és l' hora de treballâ'l.) [Banyoles 47]
- | dəs'prez ð ə'βɛl prəm'sat | əl: 'bi kə 'surt | (; després d'havê'l premsat, el vi que surt,) [Banyoles 48]
- | 'nal₁ kəryu'lan | j ə'nal₂ j ə'nal₃ 'fen əmb ə' diz | [Campdevàrol 44]
- || 'nal₁ ti'ra'n ajyə i 'na rəs'pan¹ [de fet, hauria de ser un complement indirecte: anar-li tirant aigua] [Begur 58]

ACUSATIU FEMENÍ

- | kə no l 'βen no sə lə 'puɣi n̄'dulə | (que no el vent no se la pugui endû-la) [Maçanet 18]
- ¹ l ə'naβəm pu'zan ə'ʃiz 'ðretə¹ 'nalə 'pilə¹ 'nalə: | əpilu'tan¹ (l'anaven posant aixís dreta, nâ-la pila... nâ-la apilotant) [Oix 32]
- | 'na pur'taŋ 'feʃuz ðə 'pajə l əs'kenə¹ 'j aw ! | pilu'talə 'ki: lə 'tarðə | (, nar portant feixos de paia a l'esquena i au! apilotâ-la aquí la tarda;) [Oix 33]
- | gur'da lə 'pols | tur'nalə tə'pa | (guardar la pols, tornâ-la tapar,) [Oix 36]
- | kə 'zo l ə'naβə pər əyə'falə | [St. Privat 46]
- | lə 'βad̄z əyə'fa j 'kap ə 'kazə | pər ənsə'jalə | [St. Privat 46]
- | nu'mes pər ənsə'jalə | [St. Privat 46]
- | i pur'tanlə 'ʃis pə ləs 'kaməs | [St. Privat 46]
- || za mə n 'βad̄z əsəyura lə'βəz ðə mə'talə | [St. Privat 46]
- tə'ni l kə'pɾit̄ju | d əw'βrilə | d əskur'ʃalə | [St. Privat 46]

DATIU

- || i dəs'pres | 'kə'n ez əntə'rat | 'biŋgə ! | ələ'βənz | kə'lali 'fək əl 'seŋtru || (; i després, con és enterrat, vinga!, allavons calâ-li foc al centro) [Oix 36]
- | di'emli lu kə βul'ɣe¹ lu kə βul'ɣew || [Begur 57]

LOCATIU HI

- || 'buj 'diri kə l di'məni n̄ 'saltə | (vui dir-hi que el dimoni no salta [possible interferència amb dir-li] [Maçanet 16]
- ə'newi əl 'maz ðəl 'forn¹ [Oix 35]
- | i 'na j si li kum'be ðə də trəβə'jar̄i 'a ðə 'fe'u || (... i nar i, si li convé de... de trebaiar-hi, ha de fer-ho) [Oix 36]
- m əyɾə'ðəβə ð ə'nari pər pə'sa l 'ratu | [St. Privat 46]
- | i 'zo m i 'βad̄z ərəŋ'ka 'korə j 'βad̄z ə'nari | [St Privat 46]

NEUTRE HO

- | i 'na pu'zan ləz 'manz ə'ʎa j 'naw || 'naw əməɾə'ɣan ə 'pək əm 'pək | (i nar posant les mans allà i nâ-ho... nâ-ho amanyagant a poc en poc,) [Oix 31]
- || i 'nar̄u ʃə'fan || (i nar-ho xafant.) [Oix 33]
- | 'nar̄u: | 'nanə trə'yen | (. Nar-ho... nâ-ne traguent) [Oix 36]

- | i 'na j si li kum'be ðə də trəβə'jari 'a ðə 'fe'fu || (... i nar i, si li convé de... de trebaiar-hi, ha de fer-ho) [Oix 36]

CLÍTICS PRONOMINALS PLURALS PROCLÍTICS

1A PERSONA

- || əl 'batrə 'ki nzə λə'βaβəm əλə'βɔrəns¹ bə'tiəm d əni'mal'z ε ? |
ə lə 'unə ðə lə 'nit¹ ənz λə'βaβəm | (El batre aquí, ens.e llevàvem – allavòrens batiem d'animals, eh?-, a la una de la nit ens llevàvem...) [Oix 33]
- | pər'ke ns 'faŋ kən'sa | [Castellar 37]
- | i 'ja nzə rəti'rem | [Castellar 37]
- | əns pur'taβən əŋ 'tərə¹ | [Roses 40]
- | mus 'fej un sə'jal | [Roses 40]

2A PERSONA

- | 'ja wz u 'dik¹ kə 'fa | [Roses 39]

ACUSATIU MASCULÍ

- | pər 'fe lə 'kriə lzə 'matən || [els mascles] [Maçanet 15]
- | kə lzə 'βan əŋtə'ra 'ʃis 'fɔrə | [els pixolells de porcs] [Maçanet 16]
- | əlzə 'trewən əm'b unə 'βɔrə | w əlzə 'kremən ə 'part || [els tisots] [Maçanet 20]
- | əls¹ krə'maβən unə 'mikə:: m | [Llançà 22]
- | j əls pən'zəβəz j əz ɣwər'daβən | [els ossos] [Alp 23]
- | 'ja ls 'tenəm 'fets̄ | [els ramats] [Planoles 28]

ACUSATIU FEMENÍ

- | əlzə 'kuλən¹ w əlzə 'pɔzən diŋ 'd unə 'βuɣə | (els.e cullen o els.e posen [les abelles]) [Maçanet 15]
- | moλ 'λargəz ləs 'tenən || [les cames] [Alp 24]
- | 'd atrəs kə ləs 'faŋ də: | də 'fustə | [les cases] [Planoles 28]
- ¹ ləz əs'paλəz 'nɔstrəz ləs pur'taβəm unəs 'plasəs | [Oix 32]
- | ləz ðə'ʃaβəm | əstə'kaðəs | [Oix 33]
- ¹ kə ləz 'βaλən ləz əŋ'foskəz əmb [Oix 35]
- | 'no ls 'trewən 'kəm ə'ked λə'ɣuts̄ | [les teranyines, barques grosses] [Roses 39]

DATIU

- | əlzi 'fan un upərə'sjo | [als malalts] [Maçanet 16]
- pər'ke l 'ben no lzi 'təki | i 'pɔzən un əmpə'raŋ | [Maçanet 18]
- | əls 'pɔzəz mən'za 'diŋtrə ð um 'pwestu ð un 'kək | j əlzi 'ðeʃəz nɯ'mez un əŋtraðə | [als ocells] [Alp 25]
- əkə'βad də 'fe z lə mə'nerə kə lz ə'ɣraðə 'mes || (acabat de fer és la manera que els agrada més [a ells]) [Oix 31]

- || əlzi trə'βiəm lə 'pələ | j ə'ketə 'pələ lə pur'taβəm ə βləŋkə'riəs | [Oix 34]

- | əlzi 'keðə klə'βat ən əɫ 'ɫaβis || [a la gent] [Begur 59]

ENCLÍTICS

1A PERSONA

2A PERSONA

ACUSATIU MASCULÍ

- | 'fe 'feʃuz ðə 'pajə ¹ i pur'tals kə^m arə 'ki mə'teʃ ¹ ə'ki ont əs'tem |
(fer feixos de paia i portâ'ls com ara aquí mateix, aquí ont estem) [Oix 33]

ACUSATIU FEMENÍ

DATIU

10.3 MODEL D'ENQUESTA

10.3.1 ELS CONTACTES VOCÀLICS

PARLA INFORMAL

*Lectura dels textos següents.

1. –Vol que li expliqui històries? A Can Pau volen marxar amo i senyora per crear art autèntic i estar amples. Diuen que van ser ells que ho van decidir. El seu és un destí històric, no hi ha dubte. Però segur que han escollit el destí idoni? En qualsevol cas, és una llàstima que hagin decidit marxar perquè sempre omplen el bar, sempre omplen. Sap? Fan un cafè encantador. És un cafè amarg. Això sí, a la sala hi ha un ressò aclaparador. Tothom ve animat, fins i tot hi ha qui ve ansiós. Clar, ningú oblida que darrere el taulell hi ha algú honrat, millor dit, algú honradíssim: en Pau. Ningú omplirà l'ampolla d'un vi tan exquisit com ell. El cert és que té una col·lecció extensa de vins, una col·lecció amarada de sabors.

–D'on els ha tret?

–Ui! Ell sempre ha fet viatges, sempre ha volgut sortir anualment. Està cansat de la terra erma. Quan surt, diu que busca herba. Busca herba fresca. De jove ja visitava illes exòtiques, fins i tot, deien que visitava indis. No hi ha ningú enamorat dels viatges com ell. A casa té de tot: li agrada allò antic i allò nou. Té des d'un llibre ètnic antiquíssim fins a una estàtua d'un atleta impetuós. No ho sembla i és un savi estudiós: un cop em va dir que llegia un article àrab!

–Jo compro antiguitats. Potser m'interessaria algun estri artístic que té.

–Potser sí. Jo sé que últimament compra imans, i també compra ungüents. S'hi ha fixat que sempre unta el pa de substàncies estranyes? Sempre unta.

–Sí, miri, ara mateix algú unta el pa. Algú unta. Per cert, avui el Pau va dir que regalaria ous boníssims. Espero no sortir enganyat.

–Ah sí, de vegades regala ous. Quina llàstima que se'n vagi a fotografiar illes gregues! Això allunya qualsevol possibilitat de diversió. I mira que haver-lo de substituir per algú asmàtic...

–Un nou amo asmàtic? Què diu ara? Això sí que serà animat.

2. –Senyora Maria, compri americanes! Els diners estan destinats a ajuda humanitària.

–Mentre no doni americanes defectuoses...

–Au! Ja sap que busco amics i no enemics. També venc llibres i pel·lícules. Aquesta va d'un policia que arresta homicides. Aquests llibres, *El defecte humà* i *El cinquè ansiós aliat*, també estan molt bé. I si vol endevinalles, aquí n'hi ha.

–Jo no llegeixo endevinalles. A casa ningú endevinava la veritat. Té un llibre titulat *Cançó artística?*

PARLA FORMAL

*Traducció del castellà al català.

Vocal tònica + vocal tònica (iguals)

1. Está contenta porque es interesante.
2. Me voy porque entre tanta gente me pongo nervioso.
3. La construcción también es diferente.
4. Quiere crear arte.
5. Quiere crear arte auténtico.
- * Quiere comprar áticos.
6. Se ve que alguien unta.
7. Se ve que alguien unta el pan.

* La policía busca alguien ultra. * La policía busca alguien ultra radical.

Vocal tònica + vocal tònica (diferents)

8. Ya es el segundo día que no me habla, es que ya es...
9. Supongo que esto es normal.
10. Pero es que no hay derecho.
11. Esta persona para mí es agresiva
12. Quiere fotografiar islas griegas.

* Una solución óptima.

Vocal tònica + vocal àtona

13. Ayer le dejó armamento.
14. Aquella piedra está esculpida. * Quiere contar estrellas.
15. Será animado. * Será anónimo.
16. Yo los compro.
17. Pero a nivel escolar no funciona.
18. Pero esta muchacha tuvo que irse.
19. Le gusta aquello antiguo.
20. Eso aleja la diversión. * Eso acumula puntos.
21. Para poder estar aquí.
22. Querer ir de excursión.

23. No entienden qué les hago.
24. Tiene café amargo. 25. Tiene café encantador.
26. Dicen que es café ansioso.
27. Una colección extensa. 28. Una colección extensísima.
28. Una colección académica. 29. Cantaba una canción artística.
30. Quiere hacer excursiones.
31. Tiene edificios altos.
- * Tiene entradas para mañana.
32. Aquel hombre viene animado. * Aquel hombre viene enamorado.
33. Aquella mujer viene ansiosa. * Aquella mujer viene embrujada.
34. Tú coges la cuerda.
35. Nadie enamorado como tú. 36. Nadie entendía la verdad.
- * Nadie amaba Juan.
37. Alguien asmático.
38. Quieren leer el periódico.
39. Quiero venir aquí. 40. Quiero decir antes.
41. No le gusta salir engañado. 42. Le gusta salir anualmente.
43. Tiene un destino idóneo. 44. Tiene un destino histórico.
45. Quiero alguien honrado. 46. Quiero alguien honradísimo.
- Vocal àtona + vocal tónica
47. Quince años. 48. Quince años atrás.
49. Otra ciudad.
50. Esto que ahora construyen.
51. Cada año vamos de viaje.
52. Leo un artículo árabe. * Esto es una máquina árabe.
- * Pedro es un hombre alto (y fuerte). * Prefiero un coche alto.
53. Una hora. 54. Una hora de música.
55. Barcelona o Madrid.
56. María regala huevos. 57. María regala huevos buenos.
- * Es una fecha óptima. * Fue una época óptima.
58. Esto es lo que es la guerra.
59. Libro étnico. 60. Libro étnico interesante.
- * Aquella época épica.
61. Siempre llenan. 62. Siempre llenan el vaso.

- * Busca once jugadores. * Busca once.
- 63. Considero que es difícil.
- 64. El problema es complicado. * La máquina es nueva.
- 65. Ella es de fuera.
- 66. Aquel chico compra hierba. 67. Aquel muchacho compra hierba natural.
- * El conejo come hierba (natural).
- * Nos hemos quedado sin hierba.
- 68. Toda una tarde.
- 69. Que una muchacha se case.
- 70. La cocinera siempre unta. 71. La cocinera siempre unta el pan.
- * La peluquera pinta uñas (con profesionalidad).
- * Es un árbitro único (y polémico).
- * Nació en una época única.
- 72. Juan visita indios. 73. Juan visita islas exóticas.
- * Es mi amiga íntima.
- * Viene de una época india.

Vocal àtona + vocal àtona (iguales)

- 74. Usted cuente historias. * Ha hecho una síntesis importante.

Vocal àtona + vocal àtona (diferents)

- 75. Es mi opinión. 76. Le ha salido una oportunidad para irse.
- 77. Confirmaron que era un robatorio.
- * Ya es una máquina usada.
- 78. Puerta abierta. 79. Ella busca hospitales / hostales.
- 80. Es un defecto humano. 81. Pide ayuda humanitaria.
- 82. Una historia.
- 83. Aquella chica que va cada mes [a Barcelona].
- 84. Es francesa y portuguesa.
- 85. Tiene la forma ideal. 86. En el extranjero compra imágenes.
- 87. Es un atleta impetuoso. 87. Le da mucha importancia.
- * Es un árbitro inteligente.
- 88. Lo escribe. 89. Me lo esperaba diferente.
- 90. Siempre compro antigüedades. * Yo no compro asnos.
- 91. A veces busco amigos. 92. A veces busco antigüedades.
- * Tiene un ímpetu extraño. * Tiene un ímpetu escondido.

93. Había una chica en la calle.

94. Y nos encontramos aquí.

95. Compre americanas.

96. Regale americanas.

* Regale encantos

97. Aquel sabio estudioso.

98. El cuadro representa un simio artístico.

* Es una síntesis estudiada a fondo.

* Es una síntesis terminada ahora mismo.

99. Dueño asmático.

10.3.2 ELS CLÍTICS PRONOMINALS

*Compleció oral d'oracions.

Proclítics singulars

1. Les dones _____ preparen una festa **(a mi)**.
2. Deixa que _____ castigui **(a tu)**.
3. Quan _____ pentinaran les nenes? **(elles mateixes)**
4. Els nens _____ barallen de vegades.
5. Vull que _____ compris una, de camisa.

Enclítics singulars

6. Llegeix _____ aquest article **(a mi)**.
7. Canteu _____ la cançó **(a mi)**.
8. Ell està cantant _____ la cançó **(a mi)**.
9. Llegeix _____ aquest article **(a tu mateix)**.
10. Escriu _____ la cançó **(tu mateix)**.
11. Cuidi _____ bé **(vostè mateix)**.
12. Cuidant _____ així estarà en forma **(vostè mateix)**.
13. Toca _____ una altra **(de cançó)**.
14. Llegeix _____ una altra **(de novel·la)**.
15. Llegim _____ uns quants **(de llibres)**.
16. Llegiu _____ uns quants **(de llibres)**.
17. Fent _____ tants de punts, guanyarà el partit.
18. Llegeix _____ tot **(el llibre)**.
19. Llegim _____ sempre **(el llibre)**.
20. Llegiu _____ sempre **(el llibre)**.
21. Ell està llegint _____ sempre **(el llibre)**.

22. Arriba ___ aviat **(a Figueres)**.
 23. Pensant ___ tant no arreglarem res **(en aquest problema)**.
 24. Busca ___ al menjador **(això que t'he dit)**.
 25. Passant ___ malament, no arreglaràs res.

Proclítics plurals

26. La Sara ___ castiga **(a nosaltres)**.
 26. La Sara ___ saluda **(a nosaltres)**.
 27. Ells ___ coneixen de sempre **(a nosaltres)**.
 28. Ells ___ saluden cada dia **(a vosaltres)**.
 29. Ells ___ donen un regal **(a vosaltres)**.
 30. Que ___ tinguin tan mal considerats **(a vosaltres)**.
 31. Vosaltres ___ canseu de seguida.
 32. Ara ___ saludem sempre **(a ells)**.
 33. Ells ___ coneixen de sempre **(a ells)**.
 34. ___ van renyar **(a elles)**.
 35. ___ saludem cada dia **(a elles)**.
 36. Vosaltres ___ comprareu la moto **(a ells)**.

Enclítics plurals

37. Canta ___ una cançó **(a nosaltres)**.
 38. Llegeix ___ l'article **(a nosaltres)**.
 39. Tireu ___ a la piscina **(a nosaltres)**.
 40. Continua empipant ___ **(a nosaltres)**.
 41. Tirem ___ a la piscina **(a vosaltres)**.
 42. Vull cantar ___ la cançó **(a vosaltres)**.
 43. Continua empipant ___ **(a vosaltres)**.
 44. Estima ___ sempre **(a ells)**.
 45. Estima ___ com jo **(a ells)**.
 46. Els articles, llegeix _____.
 47. Estimeu _____ sempre **(a ells)**.
 48. Els papers, donem _____ als nens.
 49. Els papers, van acabar donant _____.
 50. Les cartes, llegeix _____.
 51. Volia enviar _____ per correu **(les cartes)**.
 52. Les cartes, donem _____ als nens.

53. Les cartes, doneu _____ als nens.
54. Les cartes, vam acabar donant _____.
55. Envia ___ les cartes (**a ells**).
56. Llegeix _____ les cartes (**a ells**).
57. Tirem _____ les cartes (**a ells**).
58. Tireu _____ les cartes (**a ells**).
59. Està tirant _____ les cartes (**a ells**).

10.4 LLISTAT DE FREQUÈNCIES DE COOCURRÈNCIES, OBTINGUDES A TRAVÉS DEL GOOGLE I EL CORPUS TEXTUAL INFORMATITZAT DE LA LLENGUA CATALANA (CTILC)¹⁷¹

Coocurrències	Google	CTILC
també és		1.670
he estat	181.000	1.055
poder estar	24.600	75
poder anar		92
col·lecció extensa	9	0
col·lecció acadèmica	3	0
fer escala		14
fer excursions	590	28
serà animat	27	0
serà anònim	298	0
cafè amarg	1530	0
cafè encantador	0	0
té entrades	292	3
té edificis	117	
ve animat	1	1
ningú entenia	113	16
ningú estimava	57	6
algú asmàtic	0	0
destí incert		4
venir aquí		94
dir abans		16
tu agafes	299	169
que ara	788.000	1.800
quinze anys	127.000	698

¹⁷¹ Les cerques que han permès obtenir aquestes dades van ser dutes a terme durant el mes de gener del 2007.

cada any	691.000	1.811
una altra		12.716
poca aigua		47
treure aigua		19
article àrab	17	1
màquina àrab	0	0
home alt	201	128
última hora		211
una hora	370.000	1.899
quatre o		587
Barcelona o	221	
època òptima	9	
data òptima	15	
busca onze	3	0
sempre omplen	16	2
llibre ètnic	1	0
terra erma	185	26
compra herba	4	0
busca herba	2	0
menja herba	63	1
sense herba	62	5
problema és		239
màquina és		33
ella és		549
tota una	566.000	1.879
que una		18.919
amiga íntima	172	8
pinta ungles	9	0
busca hospitals	0	0
busca hostals	0	0
molta importància	32.500	257
porta oberta	34.800	0

meva opinió	61.900	127
una oportunitat	163.000	74
era un	532.000	9.083
defecte humà	25	0
ajuda humanitària	43.300	0
una història		876
forma ideal	78	7
arresta homicides	0	0
regali encants	0	0

10.5 LLISTAT DE RESTRICCIONS

ALIN-MONO σ = ALINEEU-MONOSIL·LABS (adaptat de **INITIALOVERLAP*): alineeu el marge dret / esquerre d'un mot lèxic monosil·làbic amb el marge esquerre / dret del mot lèxic contigu.

ALIN-E (NucP, MPr) (*ALIGN-L (NucF, PrWd)*): alineeu el nucli del peu mètric principal de la frase amb el marge esquerre d'un mot prosòdic.

ALIN (CL/V) (*ALIGN (CL/V)*): alineeu el marge dret / esquerre d'un clíctic pronominal amb el marge esquerre / dret del verb adjacent.

ALIN-D (CL/ σ Part): en una seqüència formada per un clíctic pronominal precedit d'una partícula monosil·làbica funcional, alineeu el marge dret del clíctic amb el marge dret de la síl·laba que conté la partícula monosil·làbica.

ALIN-D (sub σ) (*ALIGN-R (SUB- σ)*): alineeu el marge dret d'un mot lèxic amb el marge dret d'un constituent subsil·làbic.

*CODA: les síl·labes no han de tenir coda.

*CC = *CODA-COMPLEXA (**COMPLEX^{CODA}*): eviteu les codes complexes.

*CC_{CLITICS}: eviteu les codes complexes formades exclusivament per segments de clítics.

*Cj/w: eviteu la presència de semivocals en obertures complexes.

*.j/wV: eviteu les síl·labes formades per una semivocal a l'obertura.

CONT = CONTIGÜITAT (*CONTIGUITY*): els morfemes que són adjacents a l'input s'han de mantenir adjacents a l'output.

DEP = DEPENDÈNCIA (*DEPENDENCE*): cada segment de l'output ha de tenir un corresponent a l'input.

FINAL-C: cada mot prosòdic ha d'acabar en consonant.

MAX = MAXIMALITAT (*MAXIMALITY*): cada segment de l'input ha de tenir un corresponent a l'output.

MAXNucPr-BA (*HEADMAX-BA*): el nucli prosòdic d'una base ha de tenir un segment corresponent a les seves formes derivades.

OBERTURA (*ONSET*): les síl·labes han de tenir obertura.

*OC3 = *OBERTURA-COMPLEXA3 (**CCCONSET*): eviteu les obertures complexes de tres segments.

*OCP/V: eviteu l'aparició de vocals idèntiques adjacents.

*OCP/^lV_{BAIX} \emptyset (adaptat de **V_{Low} \emptyset*): eviteu les seqüències [^la] + [ə].

- *OCP_S = *OCP-SIBILANT: eviteu l'adjacència de segments sibilants.
- OO_{In} = OUTPUT-OUTPUT_{Inicial}: el segment inicial d'un mot base aïllat ha de tenir un segment corresponent a les seves formes derivades o cliticitzades.
- OO_{Fin} = OUTPUT-OUTPUT_{Final}: el segment final d'un mot base aïllat ha de tenir un segment corresponent a les seves formes derivades o cliticitzades.
- *P/C: les consonants no són pics sil·làbics.
- FNP = Principi de fidelitat als nuclis prosòdics (*Faithfulness to Prosodic Heads*): els elements que han rebut accent lèxic s'han de mantenir com a nuclis sil·làbics.
- Principi de seqüenciació de la sonicitat (*Sonority Sequencing Principle*): entre qualsevol segment d'una síl·laba i el nucli sil·làbic, només són permesos sons de major sonicitat relativa.
- PPS = Principi de preservació de síl·labes: eviteu l'elisió d'un segment si és l'únic integrant d'una síl·laba.
- REAL-μ = REALITZEU-μ (*REALIZE-μ*): qualsevol morfema ha de tenir algun tipus de representació fonològica a l'output.
- REAL-CL = REALITZEU-CLÍTIC (*REALIZE-CLITIC*): qualsevol clític ha de tenir algun tipus de representació fonològica a l'output.
- SV-ALT = SEMIVOCAL-ALTA (*HIGLIDE*): les semivocals han de tenir el tret [+alt].
- SON-INTERσ = SONICITAT INTERSIL·LÀBICA: la sonicitat de dos segments heterosil·làbics adjacents ha de ser igual o decreixent.
- UNIF = UNIFORMITAT (*UNIFORMITY*): un segment de l'output no pot tenir més d'un corresponent a l'input.
- *Vμμ: eviteu les síl·labes formades per vocals bimoraiques.
- *^lVr #: eviteu les seqüències de vocal tònica i -r a final de mot i davant de clític.
- *XOCS (**CLASH*): eviteu els xocs accentuals en síl·labes adjacents.
- *XOCSμ (**CLASHμ*): eviteu els xocs accentuals entre mores adjacents.